

LETOPIŠ

SLOVENSKE
AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI

34. KNJIGA
1983

LJUBLJANA
1984

LETOPIS
SLOVENSKE AKADEMIJE
ZNANOSTI IN UMETNOSTI
34/1983

THE YEARBOOK
OF THE SLOVENE ACADEMY
OF SCIENCES AND ARTS
VOLUME 34/1983

LETOPIŠ

SLOVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI

34. KNJIGA
1983

THE YEARBOOK
OF THE SLOVENE ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS
VOLUME 34/1983

LJUBLJANA
1984

SPREJETO NA SEJI PREDSEDSTVA
SLOVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI
DNE 7. MAJA 1984

LJUBLJANA
1984

I
ORGANIZACIJA SAZU

SKUPŠČINA SAZU

<i>Predsednik</i>	Janez Milčinski, redni član
<i>Podpredsednik</i>	Robert Blinc, redni član
<i>Podpredsednik</i>	Bratko Kreft, redni član
<i>Glavni tajnik</i>	Jože Goričar, redni član

ČASTNI ČLAN

Josip Vidmar

REDNI ČLANI (58)

Anton Bajec, Janez Batis, Oton Berkopec, France Bezljaj, Robert Blinc, Bogdan Breclj, Srečko Brodar, Miroslav Brzin, Dragotin Cvetko, Bojan Čop, Davorin Dolar, Janez Fettich, Alojzij Finžgar, Jože Goričar, Peter Gosar, Bogo Grafenauer, Stanko Grafenauer, Dušan Hadži, Svetozar Ilešič, Anton Ingolič, Božidar Jakac, Janko Jurančič, Zdenko Kalin, Mile Klopčič, Viktor Korošec, Janko Kos, Stane Krašovec, Bratko Kreft, Gorazd Kušej, Rudi Kyovsky, Janez Logar, Valentin Logar, Boris Majer, Ernest Mayer, France Mihelič, Janez Milčinski, Lev Milčinski, Dušan Moravec, Marjan Mušič, Franc Novak, Vladimir Pavšič, Janez Peklenik, Anton Peterlin, Ivan Potrč, Stojan Pretnar, Ivan Rakovec, Primož Ramovš, Edvard Ravnikar, Gabrijel Stupica, Lujo Šuklje, Miha Tišler, Anton Trstenjak, Ivan Vidav, Josip Vidmar, Sergij Vilfan, Lojze Vodovnik, Fran Zwitter, Andrej O. Župančič.

DOPIŠNI ČLANI (22)

Aleksander Bajt, France Bernik, Jože Bole, Emilijan Cevc, Stojan Cigoj, Matija Drovenik, Ivan Gams, Ferdo Gestrin, Ludvik Gyergyek, Uroš Krek, Filip Kumbatovič, Janez Matjašič, Janez Menart, Boris Merhar, Milan Mihelič, Zdravko Mlinar, Boris Paternu, Mario Pleničar, Janez Stanonik, Jože Udovič, Anton Vratuša, Franc Zadravec.

Pri delu skupščine SAZU lahko sodelujejo tudi zunanji dopisni člani (57):

Mihailo Apostolski, Krešimir Balenović, Friedrich-Karl Beier, Alojz Benac, Nikolaj A. Borisevič, Vladislav Brajković, Johann Cilenšek, Edhem Čamo, Avgust Černigoj, Vasa Čubrilović, Mirko Deanović, Aleksandar Despić, Milan Dimitrijević, Jovan Djordjević, Branislav Djurdjev, Boris Drujan, Kurt von Fischer, Aldo Franchini, Ivo Frankeš, Milovan Gavazzi, Leon Geršković, Drago Grdenić, Irena Grickat-Radulović, Erwin L. Hahn, Milka Ivić, Pavle Ivić, Roman Krek, Vanda Kochansky-Devidé, Blaže Koneski, Josef Kratochvil, Emmanuel Laroche, Janko Lavrin, Desanka Maksimović, Esad Mekuli, Mihailo Mihailović, Joseph Milič-Emili, Andre Mohorovičić, Zoran Mušič, Vladimir Negovski, Dimitr Panteleev, Branko Pavičević, Bogdan Povh, Vladimir Prelog, Stanojlo Rajičić, Alfred Rammelmeyer, Chin-tamani N. R. Rao, Peter Safar, Harald Saeverud, Pavle Savić, Jakov Sirotković, Petar Stevanović, Ivo Supićić, János Szentágothai, Jaroslav Šidak, Alan John Percival Taylor, Mstislav Volkov in Dimitrij Vučenov.

Pri delu skupščine SAZU sodelujejo še delegati:

predstavnik delovne skupnosti SAZU (Bojan Plavc), predstavnik delovne skupnosti ZRC SAZU (Mitja Zupančič) in predstavnik OO ZK (Zvonka Leder-Mancini).

Delovna skupnost SAZU je štela 31. decembra 1983 53 delavcev.

Svet delovne skupnosti SAZU v letu 1983:

Lidija Bizjak, Tatjana Brejc, Mirjana Djokić, Drago Samec, Cveta Stepančič, Anamarija Valantič in Branko Volkar.

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata delovne skupnosti SAZU v letu 1983:

Fatima Bök, Mirko Bukovec, Marjan Burnik, Meta Novak, Mojca Puntar-Brzin, Darja Šerbelj in Marina Šinigoj.

Člani nadzornega odbora:

Gabrijela Bukovec, Alenka Lavrač in Pavla Plavc.

ORGANIZACIJA SAZU IN NJENE DELOVNE SKUPNOSTI*

A. PREDSEDSTVO

<i>Predsednik</i>	Janez Milčinski
<i>Podpredsednika</i>	Robert Blinc Bratko Kreft
<i>Glavni tajnik</i>	Jože Goričar
<i>Tajnik I. razreda (zgodovinske in družbene vede) in načelnik oddelka za družbene vede Načelnik oddelka za zgodovinske vede</i>	Alojzij Finžgar Dragotin Cvetko
<i>Tajnik II. razreda (filološke in literarne vede)</i>	Janko Jurančič
<i>Tajnik III. razreda (matematične, fizikalne in tehnične vede)</i>	Dušan Hadži
<i>Tajnik IV. razreda (naravoslovne vede)</i>	Stanko Grafenauer
<i>Tajnik V. razreda (umetnosti)</i>	Zdenko Kalin
<i>Tajnik VI. razreda (medicinske vede)</i>	Franc Novak

Člani plenuma Sveta akademij znanosti in umetnosti SFRJ:

Janez Milčinski, Jože Goričar, Anton Ingolič.

*Sedež Sveta akademij znanosti in umetnosti SFRJ je bil leta 1983 v
Titogradu, predsedoval mu je akademik Branislav Šoškić.*

* Organizacija ZRC SAZU — glej stran 197.

B. POSEBNE ENOTE SAZU

INŠTITUT ZA PRAVA STAREGA ORIENTA

Vodi ga akademik prof. dr. Viktor Korošec.

Znanstveni svet: akademika dr. Viktor Korošec in dr. Gorazd Kušej ter prof. dr. Jože Kastelic.

Tajnica in knjižničarka: Marija Rak.

INŠTITUT ZA IZSELJENSTVO

Vodi ga dopisni član prof. dr. Janez Stanonik.

Znanstveni svet: akademik dr. Fran Zwitter (predsednik), Vida Tomšič, dr. Jože Vilfan, Jože Hartman, Matjaž Jančar, Tomo Martelanc, prof. dr. Mirko Jurak, prof. dr. Vladimir Klemenčič, prof. dr. Helga Glušič, mag. Jerneja Petrič, Ema Umek in Anna Praček-Krasna (člani).

Tajnica: Mila Šenk.

KABINET JOSIPA VIDMARJA

Vodi ga akademik Josip Vidmar.

Strokovna delavka: Marija Javoršek.

SVET ZA PROUČEVANJE IN VARSTVO OKOLJA

Vodi ga upokojeni znanstveni svetnik dr. Avguštin Lah.

C. DELOVNA SKUPNOST SAZU

VODSTVO DELOVNE SKUPNOSTI

Vršilec dolžnosti vodje delovne skupnosti: Bojan Plavc.
Pomočnik v. d. vodje delovne skupnosti: Marjetka Pogačnik-Novak.
Tajnica tajništva delovne skupnosti: Mirjana Djokić.
Tajnica predsedstva: Darja Šerbelj.
Tajnica referata razredov: Marija Brezigar-Kovič.
Samostojna referentka za tisk: Cveta Stepančič.
Strokovna delavka v fotolaboratoriju: Carmen Narobè.
Tehnična delavka v fotokopirnici: Gabrijela Bukovec.
Ekonom: Branko Volkar.

FINANČNORAČUNOVODSKI ODDELEK

Šef odseka za finačno in materialno poslovanje: Milena Moraus.

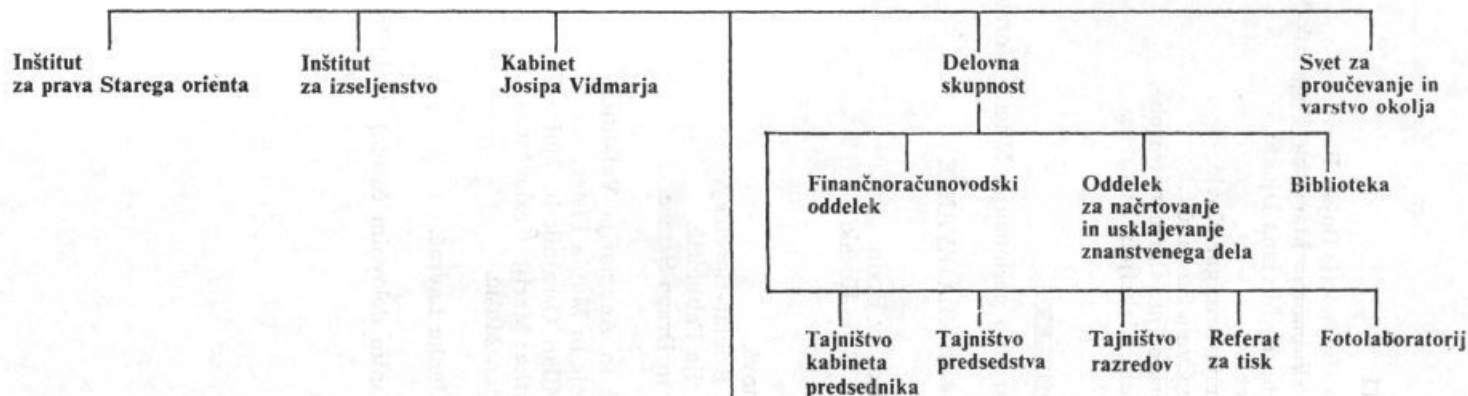
ODDELEK ZA NAČRTOVANJE IN USKLAJEVANJE RAZISKOVALNEGA DELA

Vodi ga akademik prof. dr. Miroslav Brzin.
Samostojna referentka: Jolanta Groo-Kozak.

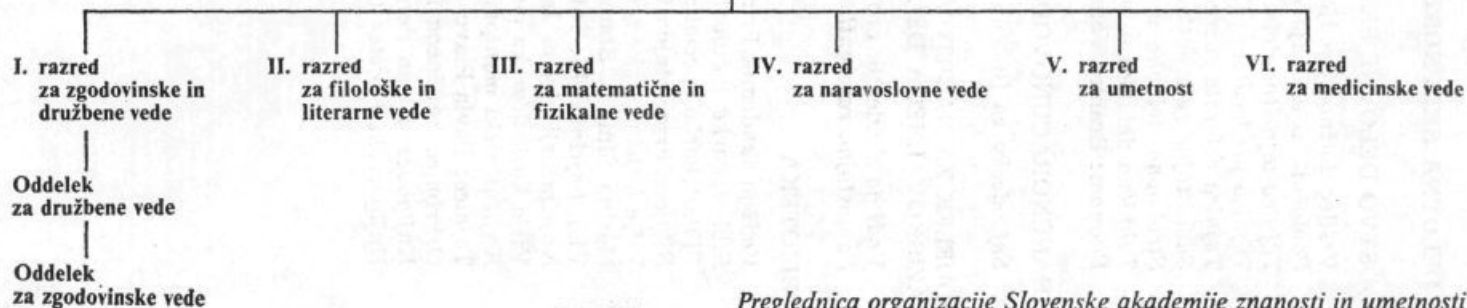
BIBLIOTEKA

Vodi jo akademik Primož Ramovš.
Bibliotekarka svetovalka: Ana Koblar-Horetzky.
Bibliotekarka specialistka: Marija Fabjančič.
Bibliotekarja: Majda Capuder in Drago Samec.
Višje knjižničarske referentke:
Marina Šinigoj, Stana Tomšič in Anamarija Valantič.
Višji knjižničarki: Tatjana Brejc in Majda Fister.
Knjižničarji: Irena Janežič, Milan Osrajnik in Mojca Puntar-Brzin.
Višja knjižničarska manipulantka: Marija Kozlevčar.
Knjižničarski manipulant: Anton Mušič.
Tajnica: Pavla Plavc.
Oskrbnica knjižnega fonda: Alenka Lavrač.
Knjigovez: Bojan Pergovnik.
Knjigoveški mojster (s skrajšanim delovnim časom): Gabrijel Skerl.

SKUPŠČINA PRESEDSTVO

RAZREDI

Preglednica organizacije Slovenske akademije znanosti in umetnosti

II ČLANI

ČASTNI ČLAN

Josip Vidmar

član Predsedstva SR Slovenije; za častnega člana izvoljen 25. marca 1976, hkrati redni član.

Glej Letopis 33, str. 33–34 in 73–74.

REDNI IN DOPISNI ČLANI

I. RAZRED

Za zgodovinske in družbene vede

Redni člani

Dragotin Cvetko

rojen 18. septembra 1911, dr. phil., upokojeni redni profesor za zgodovino slovenske in novejšje svetovne glasbe na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 7. februarja 1967, redni od 5. februarja 1970; načelnik oddelka za zgodovinske vede I. razreda in član predsedstva SAZU; načelnik umetnostne sekcije Terminološke komisije ZRC SAZU.

Predsednik znanstvenega sveta Muzikološkega in Umetnostnozgodovinskega inštituta Franceta Steleta ZRC SAZU; predsednik ekspertne skupine za humanistične vede; urednik za glasbo Enciklopedije Slovenije in Enciklopedije Jugoslavije; član International Musicological Society, American Musicological Society in Gesellschaft für Musikforschung; podpredsednik znanstvenega sveta International Institute for Comparative Music Studies and Documentation; predsednik jugoslovanske sekcije International Repertory of Music Literature. Imel referat na simpoziju SANU o P. Konjoviću oktobra 1983; raziskovalno delo v dunajskih arhivih v maju 1983; nadaljnje zbiranje in preučevanje za monografijo o A. Lajovcu; doktorat iz filozofije glasbe (World University, Tucson, Arizona, ZDA).

Glej Letopis 33, str. 23–24 in 61.

Alojzij Finžgar

rojen 30. decembra 1902, dr. jur., upokojeni redni profesor za civilno in rodbinsko pravo na Pravni fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 20. marca 1975, redni član od 22. marca

1978. Tajnik I. razreda in načelnik oddelka za družbene vede v I. razredu.

Po naročilu Akademije je sodeloval pri prevajanju Codexa iuris canonici 1983. V Pravniku 1983, št. 1—3, str. 72—74, 88—89, so objavljena izvajanja pri pogovoru za okroglo mizo o temi Sistematizacija jugoslovanskega prava (glej Letopis 33, str. 23—24). V letu 1983 je predaval v 3. semestru podiplomskega študija pravnih znanosti združenega dela in premoženjskih razmerij na Pravni fakulteti v Ljubljani. V zadnjem času se intenzivneje ukvarja s preučevanjem problemov s področja osebnostnih pravic.

Glej Letopis 33, str. 23—24 in 62.

Jože Goričar

rojen 20. januarja 1907, dr. jur., upokojeni redni profesor za sociologijo na Pravni fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 7. februarja 1969, redni od 25. marca 1976; glavni tajnik SAZU.

Na srečanju sociologov v organizaciji jugoslovanskega združenja za sociologijo o temi *Integrativni in dezintegrativni procesi v jugoslovanski družbi* je imel uvodni govor in posredoval referat *O nekaterih dezintegrativnih pojavih v naši družbi*. Na tiskovni konferenci založbe Obzorja v Mariboru 13. decembra je predstavil knjigo dopisna člana SAZU Zdravka Mlinarja *Humanizacija mesta*. Predseduje pripravljalnemu odboru za prireditev problemskega posvetovanja o vlogi znanosti v naši družbi.

Član sosveta za družboslovno literaturo pri Državni založbi Slovenije. Vodi strokovni odbor za sociologijo pri Enciklopediji Slovenije. Častni član Komiteja direktorija pri European Coordination Centre for Research and Documentation in Social Sciences.

Glej Letopis 33, str. 24 in 63.

Bogo Grafenauer

rojen 16. marca 1916, dr. phil., upokojeni redni profesor za zgodovino Slovencev na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, dopisni član od 7. februarja 1968, redni član od 13. marca 1972. Pripravlja novo izdajo III. knjige Zgodovine slovenskega naroda, poleg tega ja nadaljeval študij vprašanj razvoja slovenskega zgodovinarstva. Pri SAZU je vodil delo Komisije za načrt pravil slovenskega pravopisa. Predsednik Slovenske matice (tretjič izvoljen na občnem zboru 3. marca 1983) in Kluba koroških Slovencev v Ljubljani. Pri SAZU odgovorni urednik Arheološkega vestnika, pri Slovenski matici odgovorni urednik vseh njenih publikacij. Od 14. do 19. oktobra 1983 je sodeloval na jugoslovansko-avstrijskih arhivskih pogajanjih na Dunaju.

Glej Letopis 33, str. 24.

Viktor Korošec

rojen 7. decembra 1899 v Ljubljani, dr. jur., upokojeni profesor Pravne fakultete Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, redni član SAZU od 2. oktobra 1956; zaslužni profesor od 27. novembra 1980.

V letu 1983 je sproti preučeval novo asiriološko, zlasti hetitološko literaturo. Od 25. septembra do 8. oktobra je v knjižnici Orientalističnega inštituta na Dunaju evidentiral novejšo asiriološko literaturo.

Dokončal je rokopis o neparitetnem značaju Šunaššurove pogodbe (KBo I,5) in rokopis o paritetnem značaju Narām-Sinove pogodbe (Mémoires de la Délégation en Perse, Tome XI, Paris 1911, str. 2 do 11, V. Scheil, LXXXVII: Texte dit »de Narām-Sin«). Razpravi obsegata skupno 162 strani.

Glej Letopis 33, str. 24.

Stane Krašovec

rojen 14. julija 1905, dipl. ing. oec., upokojeni redni profesor Ekonomske fakultete Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 25. marca 1976, redni član od 24. aprila 1981.

Opravil je sklepna redakcijska in korekturna dela pri publikaciji *Part-Time Farmers and their Adjustment to Pluriactivity* (2. del), ki je izšla junija 1983, tako da sta lahko bila oba dela predstavljena na zasedanju delovne skupine FAO o vprašanju pluriaktivnosti žensk na vasi.

Aktivno se je udeležil zasedanja delovne skupine FAO o mnogostranskem delovanju vaških žensk na njenem seminarju od 13. do 17. junija 1983 v Ljubljani in je podal kratko poročilo o delu tega seminarja v Naših razgledih 29. julija 1983.

Imel je še funkcijo predsednika Zveze društev za varstvo okolja Slovenije in njenega delegata v Jugoslovanski zvezi za varstvo in izboljšanje človekovega okolja. Ostal je član Sveta republike SRS, sodeloval pa je tudi pri delu skupščinskih komisij SRS o prostorski in zemljiški zakonodaji.

Na povabilo univerze v Padovi je kot njen gost sodeloval v diskusiji na mednarodnem seminarju o kmetu delavcu od 15. do 17. septembra 1983 v Bressanonu (Brixen) na južnem Tirolskem.

Glej Letopis 33, str. 24–25 in 65–66.

Gorazd Kušej

rojen 17. decembra 1907, dr. jur., upokojeni redni profesor za teorijo države in prava ter primerjalno ustavno pravo na Pravni fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Redni član od 17. oktobra 1958.

Glej Letopis 33, str. 25.

Rudi Kyovsky

rojen 17. avgusta 1906, dr. jur., upokojeni redni profesor na Pravni fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 25. marca 1970, redni član od 24. aprila 1981.

Glej Letopis 33, str. 25 in 66–67.

Boris Majer

rojen 15. februarja 1919, dr. phil., redni profesor za sodobno filozofijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani, predsednik znanstvenega

sveta Inštituta za marksistične študije ZRC SAZU. Dopisni član od 20. marca 1975, redni član od 24. aprila 1981.

V letu 1983 je delal v okviru raziskovalnega projekta Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda (Zgodovina in razvoj marksistične misli na Slovenskem).

Sodeloval je na seminarjih: v Mariboru (*Recepcija marksizma na Slovenskem — 100 let po Marxu*) 14. marca 1983, v Škofji Loki (*Aktualna razprava o marksistični teoriji subjektivnih sil s poudarkom na vlogi revolucionarne avantgarde*) 19. maja 1983, v Ljubljani (*Recepcija in razvoj marksizma na Slovenskem 1939—1983*) 31. maja 1983, v Poljčah (seminar za vodstva občinskih organizacij ZKS: *Aktualna idejna vprašanja v družbi ter naloge zveze komunistov*) 24. junija 1983 ter na Ziherlovih dnevih v Škofji Loki 20. oktobra 1983.

Pomembnejša družbenopolitična dejavnost: član CK ZKS in predsednik CK ZKS, član Sveta MC CK ZKS, član komisije predsedstva CK ZKS za idejno in teoretično delo v ZK, delegat CK ZKS v Svetu za znanost pri predsedstvu RK SZDL, predsednik aktiva komunistov znanstvenih in raziskovalnih delavcev pri CK ZKS; član komisije predsedstva CK ZKJ za idejno in teoretično delo v ZKJ.

Poleg tega je predsednik uredniškega sveta Teorije in prakse, član uredniškega sveta Anthroposa, odgovorni urednik Vestnika (izdaja Inštitut za marksistične študije ZRC SAZU), član glavnega uredniškega odbora Enciklopedije Slovenije, član sosveta Književnih listov pri Delu, do nedavnega je bil član Upravnega odbora Sklada Borisa Kidriča, član ekspertne skupine za družbene vede pri Raziskovalni skupnosti Slovenije.

Glej Letopis 33, str. 25 in 67.

Stojan Pretnar

rojen 23. januarja 1909, dr. jur., upokojeni redni profesor za gospodarsko pravo na Pravni fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 25. marca 1975, redni član od 24. aprila 1981.

Predsednik Sveta ZRC SAZU; delegat SAZU v odboru podpisnikov družbenega dogovora o znanstvenem, tehničnem in prosvetnem ter kulturnem sodelovanju s tujino z dne 21. decembra 1982; član ožje delovne skupine za izdelavo strategije tehničnega razvoja Slovenije do leta 2000.

Za posvetovanje, ki ga je 27. in 28. januarja 1983 v Münchnu organizirala tamkajšnja Südost-Europa Gesellschaft v sodelovanju z Inštitutom Maxa Plancka za primerjalno in mednarodno patentno, avtorsko in konkurenčno pravo (zajelo je patentno-pravno problematiko Madžarske, Bolgarije, Jugoslavije in Romunije), je pripravil referat za naslovom *Das geltende Patent- und Erfinderrecht in Jugoslawien*.

Od 5. do 7. septembra 1983 se je v Münchnu udeležil letnega posvetovanja in skupščine Mednarodnega združenja za pospeševanje vzgoje in raziskovanja na področju intelektualne lastnine (z angleško kratico ATRIP) in za posvetovanje pripravil dva dokumenta gle-

de vzgoje: širšega z naslovom *Thesen zum Rahmenprogramm für die Ausbildung auf dem Gebiet des geistigen Eigentums, mit besonderer Berücksichtigung der Entwicklungsländerproblematik* in skrajšanega le za okvir visokošolskega študija z naslovom *Basic Principles of a Curriculum for the Teaching of Intellectual Property at the University Level*.

Glej Letopis 33, str. 26 in 71.

Anton Trstenjak

rojen 8. januarja 1906, dr. phil., dr. theol., upokojeni redni profesor na Teološki fakulteti v Ljubljani. Dopisni član od 29. marca 1979, redni član od 6. junija 1983.

V letu 1983 se je poleg tekočih nalog, ki so mu bile postavljene, ukvarjal pretežno z vprašanji ekološke psihologije, tako da je po nalogu uredništva Gospodarskega vestnika napisal o tem zajetno sintetično delo (glej literaturo). Poleg tega je imel 22. marca predstavitve knjige *Temelji ekonomske psihologije* v Mariboru, prav tam 23. marca tudi predavanje *Temelji ekonomske psihologije* (VEKS), ob tem tudi intervju za radio Ljubljana o isti temi, v Ljubljani v hotelu Slon pa 16. junija kulturni večer na temo Slovinci in umetnost (z Bojanom Štihom). V okviru mednarodne radijske univerze Radio France je prevzel pet predavanj (v francoščini) o barvah (barve kot proces, kot pojav, kot simbol, kot funkcija in kot klima) od 25. aprila dalje. Predaval je o Razsvetljenstvu in razsvetljavi v okviru posvetovanja Jugoslovanskega društva za osvetljenje v Mariboru (19. aprila), prav tam pa 21. aprila v okviru predavanj Slovenske matice o temi Usmerjeni v ustvarjalnost. Na Radiu Ljubljana je imel (ob Kidričevi nagradi) pogovor o napredku v sodobni psihologiji (11. aprila), o temi Otroci in barve (19. aprila) in o sinestezijah (audition colorée) (23. junija). Na TV Ljubljana je 4. aprila govoril o osnovah ekonomske psihologije, 9. maja je bila predstavitve Kidričevih nagrajencev, 1. junija pa o vprašanju *V čem je bistvo (glasbene) nadarjenosti* (v pogovoru z glasbeniki) in končno *V smeri antropologije* (22. junija s ponovitvijo 3. decembra; oddajo je vodil Sandi Čolnik). Za Radio Köln (slovenska oddaja) je imel pogovor o ustvarjalnosti (povod Kidričeva nagrada), za 2. Weltkongres für dynamische Psychiatrie (München, 15. decembra) predavanje z naslovom *Selbstmord als Ergebnis der Einstellung zum Leben*, za Vestnik Radia Murska Sobota ob 25- oziroma 35-letnici obstoja obeh medijev intervju o osrednjih vprašanih dela (6. decembra 1983). World University (Tucson, Arizona, ZDA) mu je 28. februarja podelila The Cultural Doctorat in Philosophy, Univerza v Innsbrucku 11. novembra Zlati doktorat, dne 11. aprila pa je prejel Kidričevo nagrado za življenjsko delo na področju psihologije.

Glej Letopis 33, str. 28 in 72–73; 34, str. 61–62.

Sergij Vilfan

rojen 5. aprila 1919, dr. jur., redni profesor na Pravni fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 23. marca 1978, redni član od 6. junija 1983.

Poleg dela na Pravni fakulteti in v nekaterih njenih telesih je pri SAZU in njenem Znanstvenoraziskovalnem centru sodeloval v dveh znanstvenih svetih in pri nekaterih drugih delih.

Bil je član načrtovalnega odbora (planning committee) za raziskovalni projekt pri Evropski znanstveni ustanovi (European Science Foundation) o vladah in nevladajočih etničnih skupinah v Evropi 1850 do 1940. Odbor je svoje delo v glavnem opravil v prvem polletju 1983. 25. in 26. aprila se je na Dunaju udeležil sestanka navedenega odbora. Od 13. do 17. junija 1983 je kot predsednik Mednarodne komisije za zgodovino mest vodil sestanek te komisije v Linzu in imel referat o temi Mesta in podeželje. Od 16. do 18. septembra je sodeloval na mednarodnem simpoziju o preskrbi zahodnoevropskih mest od 14. do 18. stoletja, ki je bil v Flaranu (Gaskonja, Francija). Predsedoval je uvodni seji in je imel predavanje o vlogi slovenskih cest in mest pri tej preskrbi. Od 7. do 10. oktobra se je udeležil kongresa Mednarodnega komiteja za historično metrologijo v Linzu in predsedoval glavni skupščini. Ob navedenih bivanjih v Avstriji je delal tudi v Nacionalni biblioteki in obiskal nekaj historičnih razstav na Dunaju in v Welsu. Dne 16. novembra je sodeloval v Ljubljani na simpoziju o zgodovini Ljubljane in imel referat za obdobje srednjega veka.

Znanstvenoraziskovalno delo je bilo deloma posvečeno tematiki zgoraj navedenih referatov, deloma raznim temam iz pravne zgodovine Slovencev in prispevkov v enciklopedičnih publikacijah.

Marc 1983 je prejel priznanje uredništva Kronike.

Glej Letopis 33, str. 28–29; 34, str. 62–64.

Fran Zwitter

rojen 24. oktobra 1905, dr. phil., upokojeni redni profesor za občo zgodovino novega veka na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 2. junija 1953, redni član od 17. oktobra 1958; zunanji dopisni član JAZU in SANU. Predsednik znanstvenega sveta Zgodovinskega inštituta Milka Kosa ZRC SAZU in Inštituta za slovensko izseljenstvo SAZU. Kot zastopnik SAZU in Zgodovinskega inštituta Milka Kosa je član Jugoslovanskega komiteja za historične vede in Jugoslovanskega komiteja za zgodovino druge svetovne vojne. Podpredsednik Slovenske matice in član uredništva SBL.

Tudi v letu 1983 je delal kot član jugoslovanske delegacije za pogajanja z Avstrijo zaradi izvedbe arhivskega sporazuma iz leta 1923 in restitucije kulturnih dobrin, odnesenih med drugo svetovno vojno, predvsem kot predsednik druge skupine jugoslovanskih ekspertov, ki zastopa naše zahteve v Štajerskem deželnem arhivu v Gradcu; udeležil se je zasedanja plenuma mešane jugoslovanske avstrijske komisije od 14. do 20. oktobra na Dunaju. Je član strokovne komisije, ki ima nalogo, da zagotovi jugoslovanske prispevke za drugo izdajo *Zgodovine človeštva: razvoj kulture in znanosti*, ki se pripravlja v Parizu pod pokroviteljstvom Unesca.

Glej Letopis 33, str. 26–27 in 75.

Aleksander Bajt

rojen 27. februarja 1921, dr. oec., predstojnik Ekonomskega inštituta pravne fakultete Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 24. aprila 1981.

Leta 1982 je kot predstojnik vodil delo Ekonomskega inštituta Pravne fakultete, urejal in v pretežnem delu pisal njegovi mesečni publikaciji Privredna kretanja Jugoslavije in Gospodarska gibanja in predaval politično ekonomijo na Pravni fakulteti v Ljubljani. Postal je član Zvezne komisije za izvedbo programa gospodarske stabilizacije, bil predsednik ekspertne skupine za družbene vede pri RSS, član uredniškega sveta Ekonomske analize in Journal of Comparative Economics, član znanstvenega sveta ISDEE, Trst.

Na XIX. mednarodnem seminarju CESES-a, ki je bil od 8. do 10. septembra v Firencah, je imel na povabilo referat *The Economic Growth in Yugoslavia*.

Glej Letopis 33, str. 27 in 60.

Emilijan Cevc

rojen 5. septembra 1920, dr. sc. s področja umetnostne zgodovine, znanstveni svetnik pri Umetnostnozgodovinskem inštitutu Franceta Steleta ZRC SAZU. Dopisni član SAZU od 24. aprila 1981.

Glej Letopis 33, str. 27 in 61.

Stojan Cigoj

rojen 27. junija 1920, dr. jur., redni profesor za civilno in mednarodno zasebno pravo na Pravni fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 6. junija 1983.

Predavanja s področja mednarodnih osebnih in premoženjskih razmerij (razmerje življenjske skupnosti, odgovornost za škodo, nastalo v prometu motornih vozil) ter s področja komparativnega prava (jugoslovanska ureditev obligacijskega prava v primerjavi z avstrijsko ureditvijo) je imel marca v Salzburgu, maja pa v Freiburgu v Breisgauu.

Glej Letopis 34, str. 64–66.

Ferdo Gestrin

rojen 8. oktobra 1916, dr. zgodovinskih znanosti, upokojeni redni profesor za občo zgodovino fevdalizma na Filozofski fakulteti Edvarda Kardelja v Ljubljani. Kot zunanji redni profesor je v študijskem letu 1982/83 predaval občo zgodovino srednjega veka na Filozofski fakulteti v Sarajevu. Dopisni član od 6. junija 1983.

Kot član medakademijskega odbora za zgodovino vojnih krajin v jugoslovanskih deželah in predsednik slovenske komisije je sodeloval pri organizacijskih pripravah in vsebinski zasnovi projekta, posebej za slovenske dežele. Trenutno težišče dela je na pripravah za simpozij o vojnih krajinah do konca 17. stoletja in posebnega zasedanja o virih in bibliografiji. Delo pri novi knjigi Gospodarske in družbene zgodovine Slovencev o prometu, ki ga vodi, je prešlo že

na pripravo prvih besedil. Kot predsednik strokovnega odbora vodi delo za pripravo zgodovine Ljubljane. Z referati se je udeležil okrogle mize o reformacijskem gibanju na slovenskem vzhodu (16. septembra 1983) in zborovanja o zgodovini Ljubljane (16.—17. novembra 1983).

Glej Letopis 34, str. 65—68.

Zdravko Mlinar

rojen 30. januarja 1933, dr. družbenopolitičnih znanosti, redni profesor za sociologijo lokalnih skupnosti na Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 24. aprila 1981.

Leta 1983 je napisal študijo *Usmerjanje družbenega razvoja in mobilizacija razvojnih potencialov (na ravni občine in širših teritorialno-družbenih skupnostih v krizni situaciji)* (146 str.) in kot koordinator usmerjal delo širšega sklopa raziskav z naslovom *Družbeno-prostorske strukture in razvojni procesi v sodobni jugoslovanski družbi* za Raziskovalno skupnost Slovenije. Vzporedno s tem je vodil raziskavo *Sociološke osnove dolgoročnega predvidevanja in planiranja družbenega razvoja občine Velenje* v okviru projekta *Velenje 2000*. Zaključil je interpretacijo izsledkov raziskave prostorske organizacije (urbanističnega planiranja) in samoupravljanja v mestu Nova Gorica. Za raziskavo *Slovensko javno mnenje 1983* je pripravil tematski sklop vprašanj o družbeno-razvojnih spremembah. Največ časa pa je posvetil študiju in pojasnjevanju problematike razvoja družbenih znanosti v SR Sloveniji. V zvezi s pripravami posvetovanja *Stanje in razvoj družbenih znanosti v Sloveniji* je pripravil anketno raziskavo, ki je zajela čez sto znanstvenih delavcev.

Z jugoslovanske strani je organiziral in vsebinsko zasnoval poljsko-jugoslovanski seminar, ki so ga priredili Poljska akademija znanosti, FSPN in Jugoslovanski center za teorijo in prakso samoupravljanja Edvard Kardelj na temo *Samoupravljanje in planiranje v mestnih skupnostih* (Varšava—Radziejowice, 27.—30. septembra 1983).

Za Slovensko sociološko društvo je pripravil vsebinsko zasnovano posvetovanja *Vloga regij v razvoju slovenske družbe* (Murska Sobota, 16.—17. junija 1983), na katerem je imel tudi enega od uvodnih referatov z naslovom *Sociološke razsežnosti regionalnega razvoja*.

Svoje uvodne referate je podal še na večih strokovnih in znanstvenih posvetovanjih, npr. na posvetovanju ob 100-letnici Marxove smrti, ki ga je organiziral Marksistični center pri CK ZKS — (*Dialektika spoznavanja in spreminjanja*, Ljubljana, 31. maja 1983); na posvetovanju Lokacija kot pomemben sestavni del prostorskega načrtovanja in graditve mesta (Zavod za izgradnjo Ljubljane, Ljubljana, 22. in 23. septembra 1983) prispevek *Sociološke razsežnosti lokacijskega odločanja v mestu*, na posvetovanju Organizacija prostovoljnega dela z ljudmi (Višja šola za socialne delavce, Ljubljana, marca 1983) prispevek *Spodbujanje k samostojnosti in povezanosti ljudi*. Na Zihorlovih dnevih 83 (Škofja Loka, 20. in 21. oktobra 1983) je predstavil svoj prispevek (kot soavtor) *Informatika in dialektika (v spoznavanju) razvoja družbe*. Svoj prispevek o integracijskih in

dezintegracijskih procesih v jugoslovanski družbi je podal tudi na Socioloških srečanjih 83 v Portorožu. Pripravil je zasnovo za ustanovitev in delovanje sekcije Jugoslovanskega združenja za sociologijo za »družbeni razvoj in družbeno planiranje« in bil izvoljen kot predsednik sekcije.

V okviru Raziskovalnega komiteja za urbani in regionalni razvoj Mednarodnega sociološkega združenja je pripravljaj mednarodno znanstveno srečanje, ki bo leta 1984 v Novosibirsku. Obenem pa je eden od začetnikov mednarodne raziskave o rasti in problemih velikih mest v okviru Raziskovalnega komiteja za socialno ekologijo ISA. Za UNESCO pa je napisal študijo *Popular Involvement in City Planning: Contingencies and Consequences*, UNESCO, Pariz 1983.

Prejel je odlikovanje red dela z zlatim vencem, ki ga mu je podelilo Predsedstvo SFRJ 2. februarja 1983.

Glej Letopis 33, str. 27 in 68—69.

Anton Vratuša

rojen 21. februarja 1915, dr. phil., častni doktor Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Redni profesor na Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani in na Fakulteti za politične vede Univerze v Beogradu. Dopisni član SAZU od 23. marca 1978.

V letu 1983 se je nadaljevalo njegovo znanstveno in politično delovanje na področju samoupravnega socialističnega sistema v Jugoslaviji in uresničevanja politike neuvrščenosti v sodobnih mednarodnih odnosih. V prvi polovici leta se je pretežno ukvarjal z mednarodno problematiko, predvsem v zvezi s pripravami in z izvedbo VI. zasedanja Konference ZN za trgovino in razvoj (UNCTAD) v Beogradu — bil je podpredsednik Pripravljalnega odbora in v. d. šefa jugoslovanske delegacije na Konferenci. V drugi polovici pa je imela prednost domača problematika, predvsem v zvezi z delom v Skupščini SFRJ, kjer je po izteku enoletnega mandata predsednika Zveznega zbora prevzel dolžnost predsednika Odbora Zveznega zbora za zunanjo politiko.

Znanstveno in pedagoško delo je bilo povezano v prvi vrsti z organiziranjem in izvajanjem študija na FSPN ljubljanske Univerze — predmet Teorija in praksa samoupravljanja v Jugoslaviji (4. letnik) — in z dograjevanjem Programa dela v Mednarodnem centru za podjetja v družbeni lasti v deželah v razvoju (Ljubljana) kot skupni ustanovi dežel v razvoju za raziskovalno, izobraževalno, svetovalno in dokumentacijsko-informativno dejavnost v okviru SZNJ v koncipiranju in izvajanju Republiško-pokrajinskega raziskovalnega programa *Podjetje v družbeni lasti v deželah v razvoju*, ki združuje zainteresirane znanstvene in strokovne delavce in organizacije združenega dela iz cele Jugoslavije in deluje kot mesto dogovora in koordinacije za usklajeno znanstveno in strokovno sodelovanje z Mednarodnim centrom.

V okviru Jugoslovanskega centra za teorijo in prakso samoupravljanja Edvard Kardelj v Ljubljani je organiziral in vodil znanstveno srečanje *Misel in revolucionarno delo Edvarda Kardelja* 83, po-

svečeno socialistični politiki na vasi (27. januarja 1983 v Osijeku). Novembra pa je vodil — ravno tako v Osijeku (na univerzi) — promocijo izbranih Kardeljevih del v treh knjigah *O poljoprivredi, selu i zadrugarstvu*. V obeh priložnostih je sodeloval tudi z lastnimi študijskimi prispevki. Kot glavni urednik zbranih del Edvarda Kardelja nadaljuje s pripravami tega obsežnega projekta. Pričakujejo, da bodo prve knjige izšle v letu 1984. Objavil je nekaj zapisov, razgovorov, člankov in študij. Med pomembnejšimi so prispevki s področja mednarodnega ekonomskega sistema in mednarodne politike, predvsem v zvezi s VI. UNCTAD-om in z novo Konvencijo o morskem pravu ter s področja socialistične preobrazbe vasi in kmetijstva. Za Zbornik Delavske in ljudske univerze (RANS) Moša Pijade v Zagrebu je pripravil študijo o karakteristikah samoupravnega socialističnega razvoja v obdobju po ustavi 1974.

V okviru I. razreda SAZU pripravlja študijo *Vloga družbenih svetov v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja*. V decembru 1983 je sodeloval na medakademijskem znanstvenem posvetu pri JAZU na temo *Kadri v samoupravljanju z družbenimi zadevami*.

Glej Letopis 33, str. 29—30 in 74—75.

Zunanji dopisni člani

Mihailo Apostolski

rojen 8. novembra 1906, zgodovinar in vojaški teoretik. Dopisni član od 10. marca 1977.

Glej Letopis 32, str. 51.

Friederich-Karl Beier

rojen leta 1926, dr. jur., redni profesor na pravni fakulteti v Münchnu in direktor Inštituta Maxa Plancka za industrijsko lastnino in avtorsko pravo. Dopisni član od 6. junija 1983.

Glej Letopis 34, str. 68—69.

Alojz Benac

rojen 20. oktobra 1914, dr. arheol., redni profesor prazgodovinske arheologije na Filozofski fakulteti v Sarajevu. Dopisni član od 23. marca 1978.

Glej Letopis 32, str. 51.

Vladislav Brajković

rojen 24. januarja 1905, dr. jur., upokojeni redni profesor za pomorsko in splošno transportno pravo na Pravni fakulteti v Zagrebu. Dopisni član od 24. aprila 1981.

Glej Letopis 32, str. 95—97.

Vasa Čubrilo

rojen 14. januarja 1897, dr. zgodovinskih ved, upokojeni redni profesor za zgodovino narodov Jugoslavije v novem veku na fakulteti v Beogradu. Dopisni član od 24. aprila 1981.

Glej Letopis 32, str. 98—99.

Jovan Djordjević

rojen 10. marca 1908, dr. jur., redni profesor za politične vede in ustavno pravo na univerzi v Beogradu. Dopisni član od 17. oktobra 1958.

Glej Letopis 32, str. 51.

Branislav Djurdjev

rojen 4. avgusta 1908, dr. phil., upokojeni redni profesor za zgodovino turškega obdobja in metodologije zgodovine na Filozofski fakulteti univerze v Sarajevu. Dopisni član od 7. februarja 1969.

Glej Letopis 32, str. 52.

Kurt von Fischer

rojen 25. aprila 1913, dr. phil., profesor za muzikologijo in direktor muzikološkega seminarja na univerzi v Zürichu. Dopisni član od 29. marca 1979.

Glej Letopis 32, str. 52.

Leon Geršković

rojen 2. februarja 1910, dr. jur., redni profesor političnih znanosti. Dopisni član od 17. oktobra 1958. Član Sveta federacije.

Glej Letopis 32, str. 52.

Emmanuel Laroche

rojen 11. julija 1914, dr. sc., upokojeni profesor za splošno lingvistiko in primerjalno slovnico na univerzi v Strasbourgu in direktor Francoskega arheološkega inštituta v Carigradu. Dopisni član od 29. marca 1979.

Glej Letopis 32, str. 52.

Branko Pavičević

rojen 2. marca 1922, dr. jur. Dopisni član od 10. marca 1977.

Glej Letopis 32, str. 52.

Jakov Sirotković

rojen 7. oktobra 1922, dr. sc. oec., redni profesor za ekonomijo na univerzi v Zagrebu. Dopisni član od 29. marca 1979. Prejel je nagrado AVNOJ za leto 1982.

Glej Letopis 32, str. 52.

Ivo Supićić

rojen 18. julija 1928, dr. muzikologije, predstojnik Zavoda za muzikološke raziskave JAZU. Dopisni član od 24. aprila 1981.

Glej Letopis 32, str. 100–101.

Jaroslav Šidak

rojen 4. januarja 1903, dr. zgodovinskih ved, upokojeni redni profesor za občo zgodovino novega veka na Filozofski fakulteti v Zagrebu. Dopisni član od 24. aprila 1981.

Glej Letopis 32, str. 102–104.

Alan John Percival Taylor

rojen 25. marca 1906, profesor za zgodovino na univerzi v Oxfordu.

Dopisni član od 6. junija 1983.

Glej Letopis 34, str. 69–70.

II. RAZRED

Za filološke in literarne vede

Redni člani

Anton Bajec

rojen 6. januarja 1897, dr. phil., upokojeni profesor za slovenski jezik na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 13. marca 1972, redni od 23. marca 1978.

Glej Letopis 33, str. 31.

Oton Berkopec

rojen 6. decembra 1906, upokojeni vodja Bibliografije slavik v češkem tisku pri Akademiji znanosti (ČAZ) v Pragi. Dopisni član SAZU od 5. februarja 1961, redni član od 24. aprila 1981.

Glej Letopis SAZU 33, str. 31–32.

France Bezljaj

rojen 19. septembra 1910, dr. sc., upokojeni redni profesor za primerjalno slovansko jezikoslovje na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, predsednik Komisije za historične slovarje slovenskega jezika SAZU in načelnik Etimološko-onomastične sekcije SAZU. Redni član SAZU od 3. junija 1964.

Glej Letopis 33, str. 32.

Bojan Čop

rojen 23. maja 1923, dr. phil., redni profesor za primerjalno indoevropsko jezikoslovje na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 13. marca 1972; redni član od 25. marca 1976.

Glej Letopis 33, str. 32.

Janko Jurančič

rojen 18. decembra 1902, doktor filoloških znanosti, upokojeni redni profesor za srbski ali hrvaški jezik ter za starejšo hrvaško in srbsko literaturo na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Tajnik II. razreda SAZU, predsednik glavnega uredniškega odbora za Slovar slovenskega knjižnega jezika. Dopisni član SAZU od 25. marca 1976, redni član od 24. aprila 1981.

V letu 1983 se je udeležil znanstvenega simpozija O problemih srbske in hrvaške leksikologije v Novem Sadu od 23. do 26. aprila in strokovnega posvetovanja slovenskih slavistov v Ptujju od 6. do 9. oktobra.

V Novem Sadu je imel referat *Slovenske jezične koordinate na Balkanu i na njegovej severnoj periferiji* (v tisku).

Glej Letopis 33, str. 32 in 65.

Janko Kos

rojen 9. marca 1931, doktor literarnozgodovinskih ved, redni profesor za primerjalno književnost in literarno teorijo na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 10. marca 1977, redni član od 6. junija 1983.

V letu 1983 je bil redni profesor na oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo ljubljanske Filozofske fakultete. Hkrati je bil predstojnik tega oddelka.

Do 6. aprila je opravljal posle upravnika Inštituta za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU; bil je tudi član znanstvene komisije pri tem inštitutu.

Bil je član izvršilnega odbora Društva za primerjalno književnost SRS; maja je bil izvoljen za predsednika društva. Kot prejšnja leta je bil tudi v tem član uredniških odborov pri revijah Primerjalna književnost, Slavistična revija in Sodobnost.

V okviru del Inštituta za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU je bil glavni urednik Literarnega leksikona in tudi njegov sodelavec. Obenem je bil nosilec raziskovalne naloge Slovenska literatura in Evropa 1770—1970, prijavljene pri Znanstvenem inštitutu Filozofske fakultete v Ljubljani.

Referati in predavanja:

Slovenska književnost in Evropa (predavanje na 19. seminarju za vzgojiteljice in učitelje ter profesorje šol s slovenskim učnim jezikom na Tržaškem 13. septembra 1983 v Kulturnem domu v Trstu); Načelne in praktične dileme literarnega pouka (referat na posvetovanju Literatura v usmerjeni srednji šoli, ki sta ga priredila Slavistično društvo in Društvo za primerjalno književnost SRS 14. decembra 1983 na Filozofski fakulteti v Ljubljani).

Glej Letopis 33, str. 34—35 in 65; 34, str. 71—72.

Janez Logar

rojen 3. februarja 1908, upokojeni višji znanstveni sodelavec Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani. Dopisni član od 23. marca 1978, redni član od 6. junija 1983.

V letu 1983 je nadaljeval in zaključil raziskovanje Jurčičevega časnikarskega dela v desetletju 1871—81 in njegove celotne korespondence. Za tisk je pripravil in oddal 11. knjigo Zbranega dela Josipa Jurčiča; prinesla bo 2. del Jurčičevih političnih člankov (77 enot) in Jurčičeva pisma (94 enot). Za Enciklopedijo Slovenije je napisal daljši prispevek Bibliografija (v Sloveniji) in ga oddal uredništvu.

Sodeloval je pri pripravi za tisk 13. knjige Bibliografije rasprava i članaka, ki jo bo izdal Jugoslovanski leksikografski zavod v Zagrebu; v njej bo objavljeno bibliografsko gradivo o glasbi v jugoslovanskem časopisu.

Udeleževal se je sej uredniškega odbora Slovenskega bibliografskega leksikona kot zastopnik II. razreda.

Glej Letopis 33, str. 36 in 67; 34, str. 72—73.

Valentin Logar

rojen 11. februarja 1916, dr. phil., upokojeni redni profesor za zgodovino in dialektologijo slovenskega jezika na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član SAZU od 13. marca 1972, redni od 24. aprila 1981.

V letu 1983 je opravljal naslednje znanstvene in znanstveno-organizacijske funkcije: predsednik znanstvenega sveta Inštituta za slovenski jezik ZRC SAZU, predsednik programskega sveta za jezikoslovje in član ekspertne skupine za humanistiko SRS, urednik strokovnega odbora za področje jezikoslovja pri ES, član odbora za dialektologijo in član jugoslovanske komisije OLA pri SANU, član uredniškega odbora OLA in delovne skupine OLA v Moskvi, član mednarodne komisije OLA pri Mednarodnem slavističnem komiteju, honorarni predavatelj za zgodovino in dialektologijo slovenskega jezika pri FF Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani (3 ure tedensko). Imel je dve predavanji o slovenskih narečjih na Scuola Superiore per interpreti e traduttori univerze v Trstu (aprila 1983) in pet predavanj o razvoju slovenskega jezika na Seminarju slovenskega jezika, literature in kulture (julija 1983).

Udeležil se je delovnega zasedanja za OLA v Moskvi (15. do 26. novembra 1983).

Glej Letopis 33, str. 32—33 in 67.

Dušan Moravec

rojen 4. oktobra 1920, upokojeni ravnatelj Slovenskega gledališkega muzeja. Dopisni član od 25. marca 1976, redni član od 24. aprila 1981.

V letu 1983 je opravil korekture in pripravil registre za tretjo in zadnjo knjigo Pisem Frana Govekarja (SAZU) in peto knjigo Zbrana dela Lojza Kraigherja (DZS), predvsem pa je pripravljala gradivo za monografijo o Ignaciju Borštniku, deloma tudi v zagrebških knjižnicah in arhivih. Na mednarodnem simpoziju Filozofske fakultete Obdobje ekspresionizma v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi je sodeloval z referatom *Značilnejši odsevi ekspresionizma na slovenskem gledališkem odru*. Sodeloval je v raznih svetih, komisijah in uredniških odborih in pripravil več enciklopedičnih prispevkov. Kot delegat SAZU v delegaciji Sveta akademij SFRJ je v septembru potoval v Prago in Bratislavo zaradi sklenitve sporazuma o sodelovanju med jugoslovanskimi in češkoslovaškimi akademijami.

Glej Letopis 33, str. 33 in 69.

Josip Vidmar

rojen 14. oktobra 1985, dr. h. c., redni član SAZU od 6. decembra 1949, predsednik SAZU od 27. oktobra 1952 do 25. marca 1976, častni član SAZU od 26. marca 1976.

V letu 1983 se je ukvarjal z vsakodnevno kulturno politiko, z estetsko-filozofskimi problemi, slovenskim narodnim vprašanjem in teoretičnimi vprašanji literarne kritike. Pri Državni založbi Slovenije je izšla njegova knjiga *Mrtvaški ples*, knjiga *Dva razgovora*, ki jo je izdal Plenum kulturnih delavcev OF pri DZS, za tisk je pripravil *Slovensko pismo*, ki bo izšlo pri Založbi Drava v Celovcu in Založništvu tržaškega tiska. Pripravil je razširjeno, tretjo izdajo *Obrazov* za Državno založbo Slovenije, ki ji je dodal »obrazce« Edvarda Kocbeka, Cirila Kosmača, Miška Kranjca in Vladimira Bartola. Sodeloval je v številnih publikacijah, izšla sta njegova prevoda: zadnji del trilogije Alekseja K. Tolstojca *Car Boris* pri Slovenski matici in Emila Ludwiga *Napoleon, veliki Korzičan* pri Založbi Obzorja v Mariboru. Ukvarjal se je z urejanjem zbirke *Znameniti Slovenci* in zbirke *Polemika* (oboje pri Partizanski knjigi v Ljubljani). V slovenskem in jugoslovanskem tisku je objavil 29 člankov oziroma intervjujev in večkrat nastopil na RTV Ljubljana in na Radiu Ljubljana.

Dne 10. januarja se je udeležil tiskovne konference, ki jo je organiziralo Založništvo tržaškega tiska v Gorici, kjer je govoril ob drugi izdaji svoje knjige *Esej o lepoti*. 14. januarja je nastopil na Radiu Ljubljana v esejistični oddaji. 4. februarja se je udeležil otvoritve razstave Alojza Gradnika v knjižnici Srečka Kosovela v Sežani. 7. februarja je bil ponovno izvoljen za predsednika Sveta enciklopedij. 9. februarja je bila ob izidu *Mrtvaškega plesa* na SAZU tiskovna konferenca, ki jo je organizirala Državna založba Slovenije. Na konferenci je akademik Vidmar govoril o svojem novem delu ter odgovarjal na vprašanja novinarjev. Istega dne je sodeloval na umetniškem večeru z naslovom *Sila spomina*, ki ga je priredilo Društvo slovenskih pisateljev ob slovenskem kulturnem prazniku v Cankarjevem domu. 10. februarja so na RTV Ljubljana predvajali posnetke tiskovne konference ob izidu *Mrtvaškega plesa*. 3. marca je bil občni zbor Slovenske matice, kjer je sodeloval v debati. 17. marca je v knjižnici Srečka Kosovela v Sežani govoril o svojih dveh knjigah *Esej o lepoti* in *Mrtvaški ples* in imel pogovor s poslušalci. 19. marca se je udeležil seminarja kulturno-prosvetnih organizacij v Podravljah, kjer je govoril o enotnem slovenskem kulturnem prostoru. 21. marca je bil občni zbor PEN kluba in na tem zboru je pomagal oblikovati nadaljnji program slovenske sekcije mednarodne pisateljske organizacije. 18. aprila se je udeležil slavnostne seje univerzitetnega sveta v Ljubljani, 20. aprila pa se je v hotelu Musil v Celovcu udeležil tiskovne konference ob izdaji novih knjig, prevodov in kaset Založbe Drava in Založništva tržaškega tiska. 3. maja je bil ponovno v knjižnici Srečka Kosovela v Sežani, kjer je imel pogovor z občinstvom, in 5. maja je obiskal nuklearko v Krškem. 12. maja se je udeležil slavnosti ob sedemdesetletnici predsednika SAZU akademika Janeza Milčinskega. 24. maja je odpotoval v Novi Sad na festival sodobne jugoslovanske drame Sterijevo pozorje, kjer je na svečani seji glavnega odbora po 27 letih odložil funkcijo predsednika glavnega odbora Sterijevega pozorja. 17. maja je predaval v Trstu. 1. junija se je udeležil predavanja o nacionalnih gibanjih v

Zahodni Evropi, ki ga je organizirala Slovenska matica, 6. junija pa skupščine SAZU. Istega dne je bil kot član odbora za žalne svečanosti ob smrti Franca Leskoška-Luke na žalni seji v mestni skupščini. 8. junija je govoril na RTV Ljubljana ob smrti Miška Kranjca, nato pa se je 9. junija udeležil žalne seje za akademikom Kranjcem v skupščini SRS, na žalni seji Društva slovenskih pisateljev pa je imel o pokojnem akademiku tudi govor. 15. junija se je udeležil otvoritve razstave v spomin na Miška Kranjca, istega dne pa tudi predavanja akademika dr. Antona Trstenjaka, ki je v Slovenski matici predaval o Slovencih in umetnosti. 22. junija je v Lendavi odprl razstavo slik Miška Kranjca ml. v počastitev pisatelja Miška Kranjca. Ob razstavi je imel daljši govor o pokojnem pisatelju. 26. junija je bil na seji sosveta Književnih listov Dela, 30. junija pa se je udeležil seje, kjer so sklepali o sprejemu novih članov SAZU. 17. julija je imel daljši intervju za Deutsche Welle. 30. septembra je prisostvoval otvoritvi spomenika Edvarda Kardelja v Mariboru, istega dne otvoritvi razstave Janeza Vidica v Radencih. Udeležil se je Plenuma kulturnih delavcev OF, ki je bil od 30. septembra do 2. oktobra in je bil posvečen spominu Miška Kranjca in skladatelja Francija Šturma. 2. oktobra je v Veliki Polani odkril pred šolo Miška Kranjca spomenik (delo kiparja Draga Tršarja) in ob spomeniku govoril o pokojnem pisatelju. Istega dne je v Ljutomeru obiskal razstavo del dr. Franca Miklošiča ob 120-letnici njegovega rojstva. 3. oktobra je bil na srečanju ob 40-letnici Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju, ki je bilo v veliki dvorani Cankarjevega doma. 5. oktobra je v knjižnici Srečka Kosovela v Sežani ob otvoritvi razstave ob 40-letnici Dolomitske izjave skupaj z dr. Marjanom Brecljem imel razgovor z občinstvom. 8. oktobra je bila na 1. programu TV Zagreb oddaja Hetrichovega filma z naslovom *Prisrčno vaši* o življenju in delu Josipa Vidmarja. 11. oktobra je sodeloval v Slovenski matici na tiskovni konferenci ob izidu prevoda knjige Alekseja K. Tolstoja *Car Boris*. 29. oktobra so na RTV Zagreb predvajali drugi del Hetrichovega filma kot zaključek obravnave Vidmarjevega življenja in dela. 21. oktobra je imel intervju za RTV Ljubljana. 3. novembra se je v Francoskem kulturnem centru udeležil otvoritve razstave del Mihe Maleša in inavguracije novega direktorja centra Noëla Favreliëra. 10. novembra je bil na sestanku sosveta Književnih listov Dela, naslednjega dne pa na sestanku Sveta enciklopedij. Istega dne je bil na pogovoru pri predsedniku CK ZKS Andreju Marincu. Govorili so o kulturnih problemih. Zvečer istega dne je v Titovem Velenju v Kulturnem centru Ivana Napotnika z nagovorom odprl razstavo del Franceta Pavlovca. 15. novembra je bil na otvoritvi Slovenskega knjižnega sejma v Cankarjevem domu, kjer je dal izjavo za RTV Ljubljana. 18. novembra se je, prav tako v Cankarjevem domu, udeležil tiskovne konference ob izidu knjige *Pričevanja*, pri kateri je sodeloval kot avtor. 24. novembra je bil na spominski akademiji v počastitev 40-letnice Avnoja v skupščini SRS in v Cankarjevem domu. 29. novembra je na Dunaju v tiskovnem centru vodil tiskovno konferenco ob izidu prevodov Levstikovega Martina Krpana, Prežihovih Samorastnikov in Požganice ter

Knjige o koroškem vprašanju v nemščino. 3. decembra je na svečani akademiji v počastitev 40-letnice Avnoja v Dolini pri Trstu odgovarjal na vprašanja občinstva. 5. decembra se je udeležil seje II. razreda na SAZU, kjer so razpravljali o slovenskem pravopisu in pouku jezika in književnosti v šoli. 23. decembra se je udeležil seje sosveta Književnih listov Dela in družabnega večera ob zaključku leta.

Glej Letopis 33, str. 33–34 in 73–74.

Dopisni člani

France Bernik

rojen 13. maja 1927, dr. slavističnih znanosti, znanstveni svetnik v Inštitutu za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU. Dopisni član od 6. junija 1983.

Poleg raziskovanja slovenske književnosti v okviru Inštituta za slovensko literaturo in literarne vede se je ukvarjal še s preučevanjem ekspresionistične pripovedne proze, s pripravljanjem šestega zvezka Kersnikovega zbranega dela in z urejanjem Zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev.

Glej Letopis 34, str. 74–75.

Filip Kalan-Kumbatovič

rojen 25. marca 1910, dipl. inž. arh., gledališki zgodovinar, teatrolog, esejist, prozaik, upokojeni redni profesor Akademije za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani in zaslužni profesor ljubljanske Univerze Edvarda Kardelja, nosilec zlate značke Borštnikovega srečanja in zlate značke Sterijevega pozorja. Dopisni član od 24. aprila 1981.

V februarju je sodeloval pri izmenjavi znanstvenega gradiva z univerzo Erlangen-Nürnberg (Theaterwissenschaftliche Abteilung), med majem in avgustom pa z berlinsko Gesellschaft für Theatergeschichte, tako še posebej z delom pri novi izdaji znanega priročnika Geschichte des Theaters (avtor je H. A. Frenzel); prispeval je slikovno gradivo z nadrobnim historičnokritičnim komentarjem za vse ozemlje današnje Jugoslavije v letih 1840–90. Med 26. in 30. marcem se je kot član vodilnih organov Mednarodne zveze za gledališke raziskave (FIRT) udeležil na Dunaju vseh sestankov univerzitetne komisije FIRT in vodil tudi skupino raziskovalcev pri pripravi za reorganizacijo vodstva in za reanimacijo beneškega inštituta FIRT. Med 6. in 10. majem je vodil v Benetkah kot podpredsednik inštituta (Istituto internazionale per la ricerca teatrale) sejo direktorija in obse skupščini inštituta, izvedel volitve novih članov ter novega predsednika in novega direktorja inštituta in s to akcijo obvaroval to mednarodno ustanovo očitne likvidacije ter zagotovil delovni program za leto 1984. Med 16. in 20. majem se je udeležil 16. mednarodnega srečanja pisateljev PEN na Bledu, interveniral v diskusiji, predstavil na tiskovni konferenci slovensko izdajo Hermlinove proze *Večerna svetloba*, sodeloval v televizijski oddaji o tej mednarodni ma-

nifestaciji in obnovil svojo intervencijo tudi v Društvu slovenskih pisateljev. Med 18. in 25. septembrom se je v Amsterdamu udeležil vseh sestankov vodilnih organov FIRT in tudi simpozija na generalno temo Ikonografija in gledališče, poročal o reaktivizaciji beneškega inštituta in z uspehom podprl ponovne kandidature jugoslovanskih kandidatov v vodilnih organih FIRT. Za tisk je pripravil dve knjigi teatroloških esejev (*Scena in auditorij, Svet komedijantov*), ki sta sprejeti v program Cankarjeve založbe za leto 1984.

Glej Letopis 33, str. 35–36 in 66.

Boris Merhar

rojen 1. maja 1907, upokojeni profesor za zgodovino slovenske književnosti na Pedagoški akademiji v Ljubljani, upokojeni višji predavatelj za zgodovino slovenskega slovstva do moderne na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 25. marca 1976.

Glej Letopis 33, str. 36.

Boris Paternu

rojen 5. junija 1926, dr. sc., redni profesor za slovensko književnost na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 29. marca 1979.

V letu 1983 je nadaljeval z raziskovanjem tipologije slovenske književnosti in je na mednarodnem simpoziju v Ljubljani junija predstavil svojo študijo *Problem ekspresionizma kot orientacijskega modela*. Stilno raziskavo našega sodobnega pesništva je predstavil z referatom *Problem realizma in modernizma v povojni slovenski literiki (1945–1980)* septembra na IX. mednarodnem kongresu slavistov v Kijevu. Na XIX. seminarju slovenskega jezika, literature in kulture, namenjenem tujim slavistom, je julija imel predavanje *Poetika Prešernovega Krsta pri Savici*. Na 3. slavističnem srečanju celovške in ljubljanske univerze je prebral referat *Raziskave s področja literarnih ved na Filozofski fakulteti v Ljubljani*. Devetemu Plenumu kulturnih delavcev OF oktobra 1983 je prispeval esej *Od Prešerna do Kranjca*. Izmed vrste drugih javnih predavanj in nastopov naj bo tu omenjen govor o Mateju Boru ob odprtju razstave njegovih del v SAZU aprila tega leta. Imel je tudi ciklus predavanj na univerzi v Trstu (maj, junij, november). Nadaljuje tudi raziskovalno delo ob dolgoročni temi *Slovensko narodnoosvobodilno pesništvo 1941–1945*, ki jo je novembra predstavil širši javnosti z recitalom *Neznano slovensko pesništvo upora* v Cankarjevem domu kot akademijo ob začetku 6. Slovenskega knjižnega sejma (del prireditev je bil prikazan tudi na TV s spremnim komentarjem).

Med novimi funkcijami, ki jih je sprejel v letu 1983, sta članstvo v glavnem uredniškem odboru Enciklopedije Slovenije in članstvo v razširjeni delovni skupini za izdelavo skupnih programskih jeder za pouk maternega jezika s književnostjo pri republiškem Strokovnem svetu.

Glej Letopis 33, str. 36 in 69–70.

rojen 2. januarja 1922, dr. sc., redni profesor za angleško in ameriško književnost na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 24. aprila 1981.

Poleg rednega pedagoškega dela na fakulteti je imel še naslednja predavanja na inozemskih univerzah: 27. januarja na oddelku za anglistiko univerze v Benetkah (Italija) predavanje z naslovom *John Ruskin in Benetke*. Na povabilo avstrijske vlade je imel v okviru kulturne konvencije med Republiko Avstrijo in SFR Jugoslavijo predavanje na temo *Nemška književnost v srednjeveški Sloveniji* na univerzah v Gradcu (19. aprila), Dunaju (21. aprila), Innsbrucku (26. aprila), Salzburgu (27. aprila) in Celovcu (10. maja). V času od 26. novembra do 15. decembra je imel na povabilo Juniata Collegea v Pensilvaniji (ZDA) naslednja predavanja: Sodobna Jugoslavija (1. decembra), Viri Melvilovega romana Moby Dick (5. decembra), Louis Adamič in vprašanja etnične strukture ZDA (5. decembra), Struktura Hawthornovega romana Škrlatna črka (9. decembra), Amerikanistika v Jugoslaviji (12. decembra) in Pojav l'art pour l'arta v Evropi in Ameriki (13. decembra).

V tem letu je raziskoval predvsem književnost ameriških Slovencev ter vprašanja iz zgodovine slovensko- oziroma jugoslovansko-ameriških kulturnih stikov.

Poleg dolžnosti predstojnika oddelka za germanske jezike in književnosti Filozofske fakultete v Ljubljani je delal še kot predsednik Odbora za znanstvene in kulturne stike z inozemstvom pri Univerzi Edvarda Kardelja v Ljubljani, kot upravnik Inštituta za izseljenstvo pri SAZU, kot član izvršilnega odbora Slovenske izseljenke matice ter kot odgovorni urednik revije Acta Neophilologica.

Glej Letopis 33, str. 37 in 71.

Franc Zadavec

rojen 27. septembra 1927, dr. sc., redni profesor za slovensko literarno zgodovino na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 29. marca 1979.

Od 30. junija do 2. julija je vodil mednarodni simpozij o slovenskem ekspresionizmu. Na tem simpoziju je sodeloval z referatom *Slovenska ekspresionistična literatura*. Od 6. do 14. septembra se je udeležil mednarodnega slavističnega kongresa v Kijevu in sodeloval z referatom »Socialistični realizem« — zares že leta 1897? Z referatom *Bachtins Auffassung vom Grotesken und das Groteske bei Ivan Cankar* je sodeloval na mednarodnem kolokviju na univerzi v Jeni 11. in 12. oktobra. Od 30. septembra do 2. oktobra je sodeloval z referatom na Plenumu kulturnih delavcev v Radencih s tematiko o prozi Miška Kranjca. Z referatom *Impresionizem in slovenska dramatika* je sodeloval na zborovanju slovenskih slavistov na Ptuj 6. oktobra. Na kolokviju o Prežihovem Vorancu na Ravnah na Koroškem 21. oktobra je predaval o Prežihu in Kranjcu, 27. oktobra pa o *Pregljevi ekspresionistični prozi* na simpoziju o Ivanu Preglju v Slovenski matici. Od 8. do 11. novembra je sodeloval z referatom *Kontakti — nekontakti med slovenskim in srbskim sim-*

bolizmom na simpoziju o srbskem simbolizmu na SANU v Beogradu, 6. decembra pa je imel predavanje *Kontakte zwischen dem slowenischen und deutschen Expressionismus* v Institutu für vergleichende Literaturwissenschaft na univerzi v Innsbrucku.

Bil je odgovorni urednik Slavistične revije, delegat SAZU v založniškem svetu Mladinske knjige, član glavnega odbora Prešernove družbe, član Komisije za idejna vprašanja pri CK ZKS in član sveta Marksističnega centra pri CK ZKS.

Glej Letopis 33, str. 37 in 75.

Zunanji dopisni člani

Mirko Deanović

rojen 13. maja 1890, dr. phil., upokojeni redni profesor za romansko filologijo na univerzi v Zagrebu. Dopisni član SAZU od 21. marca 1974.

Glej Letopis 32, str. 58.

Ivo Frangeš

rojen 15. aprila 1920, dr. literarnih znanosti, redni profesor Filozofske fakultete v Zagrebu. Dopisni član od 6. junija 1983.

Glej Letopis 34, str. 75–76.

Milovan Gavazzi

rojen 18. marca 1895, dr. phil., upokojeni redni profesor za etnologijo na Filozofski fakulteti v Zagrebu. Dopisni član od 25. marca 1976.

Glej Letopis 32, str. 58.

Irena Grickat-Radulović

rojena leta 1922, dr. filoloških znanosti, znanstvena svetnica v Institutu za jezik SANU. Dopisna članica od 6. junija 1983.

Glej Letopis 34, str. 76–78.

Milka Ivić

rojena 11. decembra 1923, dr. filoloških znanosti, redna profesorica za srbski in hrvaški jezik na Filozofski fakulteti v Novem Sadu. Dopisna članica od 6. junija 1983.

Glej Letopis 34, str. 78–79.

Pavle Ivić

rojen 1. decembra 1924, dr. sc., upokojeni redni profesor za srbskohrvaški jezik na univerzi v Beogradu. Dopisni član od 29. marca 1979.

Glej Letopis 32, str. 59.

Blaže Koneski

rojen 19. decembra 1921, redni profesor za makedonski jezik na Filozofski fakulteti univerze v Skopju. Dopisni član od 7. februarja 1968.

Glej Letopis 32, str. 59.

Janko Lavrin

rojen 10. februarja 1887, upokojeni redni profesor za novejšo rusko literaturo na univerzi v Nottinghamu in Magister Artium iste univerze. Dopisni član od 2. oktobra 1956.

Glej Letopis 32, str. 59.

Alfred Rammelmayer

rojen 31. decembra 1909, dr. filozofije, upokojeni redni profesor za slovansko filologijo na univerzi v Frankfurtu. Dopisni član od 24. aprila 1981.

Glej Letopis 32, str. 123—124.

Dimitrij Vučenov

rojen 30. oktobra 1911, dr. sc., literarni zgodovinar, redni profesor Filozofske fakultete v Beogradu. Dopisni član od 24. aprila 1981.

Glej Letopis 32, str. 125—126.

III. RAZRED

Za matematične, fizikalne in tehnične vede

Redni člani

Robert Blinc

rojen 31. oktobra 1933, dr. fizikalnih znanosti, redni profesor Fakultete za naravoslovje in tehnologijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 7. februarja 1969, redni član od 25. marca 1976. Tajnik III. razreda do 2. oktobra 1980, podpredsednik od 2. oktobra 1980 dalje.

S sodelavci je v okviru Inštituta Jožef Stefan in VTO fizika FNT raziskoval lastnosti in mikroskopsko naravo neurejenih in nepopolno urejenih kristalov: inkomenzurabilnih sistemov, feroelektrikov vrste red-nered in smektičnih tekočih kristalov. V inkomenzurabilnih kristalih je bila odkrita vmesna metastabilna kaotična faza v Rb_2ZnCl_4 , Rb_2ZnBr_4 in K_2ZnCl_4 . To predstavlja prvi primer kaotične faze v kristalih. Dokazan je bil obstoj prosto drsečega modulacijskega vala v visokotemperaturnem delu inkomenzurabilne faze. Pri feroelektričnih tekočih kristalih je uspela prva določitev spontane polarizacije na mikroskopskem nivoju. Izdelan je bil nov model za dinamiko psevdoenodimenzionalnih feroelektrikov z vodikovimi vezmi. Udeležil se je z vabljenimi uvodnimi predavanji 5. evropske konference za feroelektrike v Malagi (Španija), konference mednarodne unije za magnetno resonanco (ISMAR) v Chicagu, Gordonske konference za magnetno resonanco v Wolfeboroju (New Hampshire, ZDA), in specializiranega kongresa AMPERE na Kreti. Predaval je tudi na univerzah v Lausanni, Leuvenu, Nijmegenu in na Dunaju. Je član republiškega komiteja za raziskovalno dejavnost in tehnologijo in do 23. decembra 1983 je bil član predsedstva Republiške konference

SZDL; je podpredsednik mednarodnega združenja AMPERE in član komisije za strukturo in dinamiko kondenzirane materije mednarodne unije za čisto in uporabno fiziko IUPAP; član The New York Academy of Sciences; član saške akademije znanosti; član širših uredniških odborov mednarodnih strokovnih revij *Ferroelectrics*, *Ferroelectrics Letters*, *Phase Transitions*, *Chemical Physics*, *Physica* (Section B), *Bulletin of Magnetic Resonance*, *Molecular Crystals and Liquid Crystals* (od decembra 1983 dalje) in uredniških odborov domačih revij *Fizika*, *Obzornik za matematiko in fiziko* ter *Raziskovalec*.

Glej Letopis 33, str. 39.

Davorin Dolar

rojen 1. februarja 1921, doktor kemijskih znanosti, redni profesor za fizikalno kemijo na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 5. februarja 1970, redni član od 10. marca 1977.

Leta 1983 je nadaljeval z raziskavami koeficientov aktivnosti slabo topnega polielektrolita v raztopinah soli navadnih elektrolitov ter pričel z raziskavami necoulombskih interakcij, ki se pokažejo pri razredčilnih toplotah raztopin polielektrolitov. Organiziral je 8. jugoslovanski simpozij o elektrokemiji, ki je bil v Dubrovniku od 12. do 17. junija 1983. Je član sveta Kemijskega inštituta Boris Kidrič, član sveta Centralne tehniške knjižnice v Ljubljani in član komisije za elektrokemijo pri Uniji kemijskih društev Jugoslavije. Bil je član znanstvenega odbora 8. sestanka hrvaških kemikov v Zagrebu (februarja 1983) in član znanstvenega odbora Jugoslovanskega kongresa za čisto in uporabno kemijo v Novem Sadu (septembra 1983).

Glej Letopis 33, str. 40.

Peter Gosar

rojen 15. oktobra 1923, doktor fizikalnih znanosti, redni profesor za fiziko na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 7. februarja 1969, redni član od 27. marca 1976.

Leta 1983 je raziskoval mehanizem večelektronskih preskokov med primesnimi centri v zmerno kompenziranih polprevodnikih in lastnosti korelacijskih funkcij za gostoto tokovnih izvirov v amorfnih prevodnikih Andersonove vrste. Udeležil se je 3. mednarodne konference EPS Condensed Matter Division (Lausanne, 28.—30. marec 1983) z referatom *Many-electron hopping*.

Glej Letopis 33, str. 40.

Dušan Hadži

rojen 26. avgusta 1921, dr. kemijskih znanosti, dr. phil. h. c., redni profesor za strukturno kemijo, svetnik generalnega direktorja tovarne Lek. Dopisni član od 7. februarja 1967, redni član od 21. marca 1979.

Raziskoval je: 1. dinamiko in nihanje spektroskopijo kristalov z močnimi vodikovimi vezmi, 2. karakterizacijo farmakofornih vzorcev

adrenergičnih in dopaminergičnih učinkovin z metodami molekularne mehanike in kvantne kemije, 3. uporabo miniračunalnikov v kemiji in razvoj računalniških informacijskih sistemov.

Na 2. kongresu Balcan Chemistry Days (Varna, Bolgarija, 16.—19. maja 1983) je imel vabljen predavanje *Application of molecular electrostatic potentials to biomolecular interactions*. Na VIII. Jugoslovanskem savjetovanju o općoj i primenjenoj spektroskopiji (Zagreb, 17.—18. februarja 1983) je imel plenarno predavanje *Spektroskopske metode u biofizici*. V okviru NATO Advanced Study Institute on Spectroscopy of Biological Molecules (Maratea, Italija, 4.—12. julija) je imel dve predavanji: *Hydrogen Bonding — Theoretical and Spectroscopic Aspects in Hydrogen Bonding in Biological Systems*. Udeležil se je Gordon Research Conference on QSAR in Biology and Medicine (Plymouth, ZDA, 25.—29. julija 1983) z vabljenim referatom *Molecular electrostatic potential in the aromatic region of β -adrenergic phenylethylamine type agonists*.

V okviru Društva biofizikov Hrvaške je imel v Zagrebu 16. januarja 1983 predavanje *Međusobno prepoznavanje molekula u biološkim sistemima*. Na mednarodnem seminarju Teaching Chemistry of Natural Products (Ljubljana, 8.—14. septembra 1983) je imel vabljen predavanje *Natural products as leads for drug development*.

Je predsednik Slovenskega kemijskega društva, predsednik znanstvenega sveta Kemijskega inštituta Boris Kidrič, predsednik programskega sveta za kemijo in član Sveta za znanost pri RK SZDL. Bil je tudi predsednik iniciativnega sveta za URP Molekularna biologija. Je član širših uredniških odborov Spectrochimica Acta, Journal of Molecular Structure, Chemical Physics Letters in Spectroscopy Letters. Glej Letopis 33, str. 40—41 in 64.

Janez Peklenik

rojen 11. junija 1926, dr. ing. habil., redni profesor za tehnično kibernnetiko, obdelovalne sisteme in računalniško tehnologijo na Fakulteti za strojništvo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 5. februarja 1970, redni član od 29. marca 1979.

V letu 1983 je nadaljeval z raziskavami na področju proizvodne kibernnetike in avtomatizacije obdelovalnih sistemov. Poseben poudarek je dal raziskavam avtomatiziranih celic za celodnevno proizvodnjo, konceptom dislociranih obdelovalnih celic, integraciji konstrukcijskega, načrtovalnega in proizvodnega procesa ter merilnim problemom z lasersko tehniko.

Kot povabljen referent se je udeležil več mednarodnih in domačih posvetovanj, in sicer: gozdarskih študijskih dnevov na Arehu s prispevkom *Strojna industrija in njen prispevek k razvoju ruralnega prostora in življa v Sloveniji* (4. aprila 1983); posvetovanja orodjarjev Slovenije v Portorožu z referatom *Integrirana obdelovalna celica v orodjarstvu* (6. in 7. oktobra 1983); posvetovanja Iskre o tehnologiji CAD/CAM z referatom *Dosedanje delo na CAD/CAM tehnologiji na FS* (Ljubljana, 10. maja 1983); 15. International CIRP Seminar on Manufacturing Systems kot predsednik seminarja z referatom *Research in Automatic Assembly* (University of Massa-

chussets, Amherst, ZDA, 20.—22. junija 1983); generalne skupščine CIRP 1983, Harrogate, kot član senata in predsednik komiteja Manufacturing Systems z referatom *Investigation on high heating rate and precision calibration of the thermoelectric characteristics of the tool and work materials* (soavtor s H. J. Xu, X. S. Tong in Y. Z. Zhan); 16. posvetovanja proizvodnega strojništva Jugoslavije z uvodnim referatom *Razvoj obdelovalnih procesov* (Hercegnovi, 13.—16. oktobra 1983); Produktionstechnisches Kolloquium: Die Zukunft der Fabrik (TU, Berlin, 5.—7. oktobra 1983) kot predsednik selekcije in z uvodnim referatom *CIRP Seminars on Manufacturing Systems*; 10. seminarju LAKOS o Avtomatizaciji strege in montaže z uvodnim referatom *Pomen kibernetizacije dela za naš industrijski razvoj* in kot predsednik okrogle mize; posvetovanja italijanske industrije Avtomatizacija proizvodnih sistemov z računalniško tehnologijo, ki sta jo organizirala Politecnica Torino in Resau-Milano, kot vabljen inozemski ekspert (Torino, 25. novembra 1983); II. jugoslovanskega posvetovanja o strategiji tehnološkega razvoja Jugoslavije z referatom *Dolgoročna opredelitev nekonvencionalnih razvojnih smeri z upoštevanjem regije* (Split, 1.—2. decembra 1983).

Glej Letopis 33, str. 41—42 in 70.

Anton Peterlin

rojen 25. septembra 1908, dr. sc. nat. (Berlin 1938), dr. sc. nat. h. c. (Mainz 1979), pomočnik načelnika polimernega oddelka v National Bureau of Standards, Washington, D. C. (ZDA), gostujoči profesor na Case Western University, Cleveland, Ohio (ZDA). Dopisni član od 21. decembra 1946, redni od 6. decembra 1949.

Od leta 1979 dopisni član avstrijske Akademije znanosti na Dunaju. Član The New York Academy of Science in The Washington Academy of Sciences. Član uredniških odborov mednarodnih znanstvenih časopisov: *Colloid Polymer Sci.* v Ulmu (ZR Nemčija), *J. Mater. Sci.* v Londonu (Velika Britanija), *J. Polym. Sci., Polym. Phys. Ed.* v New Yorku (ZDA), *Makromol. Chem.* v Mainzu (ZR Nemčija) in *Polymer* v Londonu (Velika Britanija). V Ljubljani je prejel 11. aprila Kidričevo nagrado za življenjsko delo v fiziki v Sloveniji, za ustanovitev Inštituta Jožefa Stefana in za svoje delo pri fiziki tekočih in trdnih polimerov. Leta 1983 se je udeležil tehle konferenc in predaval: 23. februarja *The Deformation of Semicrystalline Polymers* na mesečnem sestanku marylandske sekcije Ameriškega kemijskega društva v Baltimoru, MD (ZDA), 22. marca *Diffusion and Permeability of a Homogeneous Non-Ideal Membrane* na pomladanskem letnem zborovanju Ameriškega kemijskega društva v Seattlu, WA (ZDA), 4. maja *Properties of Highly Drawn Polymers* na Inštitutu za tehnologijo in reologijo polimerov v Arco Felice pri Neaplju (Italija), 16. maja *High Drawing of Polyethylene* v Laboratoriju za polimere univerze v Mainzu (ZR Nemčija), 19. maja *Drawing of Linear Polyethylene* v Dept. Polymer Chemistry univerze v Groningenu (Nizozemska), 1. septembra *Stress Relaxation of Polyvinylidene Fluoride in Ethyl Acetate Vapor in The Effect of Elastic and Plastic Deformation on the Solubility of Ethyl Acetate in Polyvinylidene Fluoride* skupaj z

J. C. Phillipsom in P. E. Watersom na jesenskem letnem zborovanju Ameriškega kemijskega društva v Washingtonu, D. C. (ZDA), 6. oktobra *The Deformation of Semicrystalline Polymers* v nizu Distinguished Lecture Series in Industrial Materials Science and Engineering na univerzi (Oregon Graduation Center) v Portlandu, Oregon (ZDA), 10. oktobra *Properties of Highly Drawn Polymers* na zborovanju Current Contributions in Polymer Science and Engineering na mišiganski državni univerzi v Ann Arborju, Michigan (ZDA).

Glej Letopis 33, str. 42 in 70.

Lujo Šuklje

rojen 21. septembra 1910, dr. tehničnih znanosti, zaslužni profesor Fakultete za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 7. februarja 1969, redni član od 29. marca 1979.

S sodelavci je v laboratoriju za mehaniko tal FAGG Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani predhodno »hkratno rešitev difuzijske enačbe in ravnovesnih enačb za nelinearna viskozna tla« apliciral na ravninske profile poljubnega heterogenega sestava pri poljubnih obtežbenih in robnih pogojih; brez upoštevanja učinkov konsolidacije in viskoznosti je bil raziskan tudi vpliv usmerjenosti napetosti poti na posedke in varnost nasipov na mehkih tleh. Mednarodno društvo za mehaniko tal in temeljenje ga je izbralo za člana pododbora za konstitutivne zakone zemljin. Za tretjo izdajo je pripravil prenovljeni učbenik o mehaniki tal.

Glej Letopis 33, str. 42–43 in 71–72.

Miha Tišler

rojen 18. septembra 1926, dr. kemijskih znanosti, redni profesor za organsko kemijo na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 5. februarja 1970, redni član od 10. marca 1977.

Raziskovalna dejavnost v letu 1983: raziskave so potekale v vrsti organskih spojin, analogov pomembnih naravnih spojin, zlasti pteridinov. Do popolnoma novih spoznanj so privedle raziskave pteridin-3-oksido, ki dosedaj niso bili znani. Pokazalo se je, da se pirimidinski del pod vplivom nukleofilov zelo lahko odpira in podobna reaktivnost se je pokazala pri novih sistemih v vrsti azolopiridopirimidinov. Pripravljenih je bilo več novih sistemov in modelnih spojin z uporabo novih sinteznih poti, ki imajo za osnovo amidine oziroma N-hidroksiamidine kot izhodne sintone.

Preučevanja in udeležbe na kongresih, simpozijih: *New Synthetic Aspects of Fused or Neighbouring Heterocyclic Ring Participation in Synthesis*, plenarno predavanje na EUCHEM Conference on Synthetic Uses of Ring-Opening Reactions of Aromatic Heterocycles v Ystadu (Švedska); *Syntheses of Some Condensed Pyrimidines and their Transformations with Carbon Nucleophiles* (z A. Petrič in B. Stanovik), referat na 3rd European Symposium on Organic Chemistry, Canterbury (Anglija); predavanja na univerzah v Köben-

havnu, Lundu in Stockholmu; predavanje *Strukturne značilnosti organskih spojin* na seminarju za profesorje srednjih šol.

Glej Letopis 33, str. 43 in 72.

Ivan Vidav

rojen 17. januarja 1918, dr. phil., redni profesor za matematiko na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 17. oktobra 1958, redni član od 21. decembra 1962.

V preteklem letu se je skupaj s prof. dr. J. Globevnikom ukvarjal s temle problemom: Na polju D ravnine kompleksnih števil sta dani funkcija f in družina krogov. Na vsakem od teh krogov so vrednosti funkcije f robne vrednosti v notranjosti kroga holomorfne funkcije. Za katere družine krogov velja, da je pri teh pogojih funkcija f na D holomorfna? Splošne rešitve tega problema se doslej ni posrečilo najti. Dobili so se le novi dokazi za že znane izreke.

Glej Letopis 33, str. 43 in 73.

Lojze Vodovnik

rojen 6. septembra 1933, dr. sc., redni profesor za biokibernetiko in dinamiko sistemov na Fakulteti za elektrotehniko Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 10. marca 1977, redni član od 6. junija 1983.

Leta 1983 je nadaljeval raziskovanje učinka električnih tokov na spastičnost in denervirane mišice.

Maja je imel v Ljubljani na mednarodnem seminarju za električno stimulacijo predavanje *Therapeutic electrical stimulation of extremities*. Na tretji mediteranski konferenci o medicinski in biološki tehniki v Portorožu je bil predsednik znanstvenega odbora, bil pa je tudi soavtor pri treh referatih. Oktobra je predaval na seminarju za jugoslovanske zdravnike in fizioterapevte — v Krapinskih toplicah — o biokibernetičkih vidikih funkcionalne električne stimulacije. Istega meseca je imel tudi vabljen plenarno predavanje na prvem dunajskem delovnem srečanju o funkcionalni elektrostimulaciji *Modification of complex novements by electrical stimulation*. Na tem srečanju je bil predsednik dveh sekcij. Novembra je bil povabljen na podiplomski tečaj, ki ga je organizirala milanska univerza v Monzi. Tam je imel predavanji *Interactions of electrical stimulation with the neuromuscular system* in *Multichannel electrical stimulation*. Je član uredniškega odbora revije *Medical and Biological Engineering and Computing*, predsednik odbora za koordinacijo področij skupnega programa pri RSS ter predsednik komisije za Vidmarjeve nagrade na Fakulteti za elektrotehniko.

Glej Letopis 33, str. 44–45 in 74; 34, str. 80–81.

Dopisni član

Ludvik Gyergyek

rojen 2. septembra 1922, dr. sc. appl. (Bruselj, Belgija, 1957), dr. h. c. (Budimpešta, Madžarska, 1982), redni profesor za sisteme, avtomatiko

in kibernetiko na Fakulteti za elektrotehniko Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 24. aprila 1981.

Je član sveta Fakultete za elektrotehniko v Ljubljani in sveta Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Je delegat SAZU v svetu Inštituta Milan Vidmar, v svetu Inštituta za turbinske stroje in v svetu Inštituta za elektroniko in vakuumsko tehniko (vsi v Ljubljani), delegat Zveze društev visokošolskih profesorjev in drugih znanstvenih delavcev SRS v Svetu za znanost RK SZDL. Je član komisije za stike s tujino in član delovne skupine za podiplomski študij Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Leta 1983 je nadaljeval raziskovanje računalniške obdelave in analize signalov EKG, raziskovanje istovetenja in razpoznavanja oblik optimalnega načrtovanja in vodenja sistemov. Z referati se je udeležil III. Mediterranean Conference on Biomedical Engineering v Portorožu (5.—8. septembra 1983) in bil član nacionalnega znanstvenega programskega odbora. Podani referati so bili naslednji: *Spatial QRS Parameters and diagnosis of left ventricular hypertrophy*, Proceedings, str. 6.5 (soavtorji F. Mihelič, M. Vezjak, F. Jager in F. Solina); *Analysis of exercise electrocardiograms using microcomputer analyzer Gorenje MAE 101*, Proceedings, str. 6.3 (soavtorji D. Zazula, K. Turkulin, M. Vezjak, F. Solina in F. Jager); *A method and system for studying recovery functions of single muscle fibres in man*, Proceedings, str. 9.5 (soavtorji M. Mihelin, J. V. Trontelj in J. K. Trontelj); *Automated multiple orthogonal electrocardiographic signal processing*, Proceedings, str. 17.3 (soavtorji M. Vezjak, F. Mihelič, F. Jager in P. Šenk).

Kongresa MEDINFO 83, North-Holland (Amsterdam, 22.—27. avgusta) se je udeležil z referatom *Determination of torsion and curvature of spatial QRS* (soavtorji F. Mihelič, M. Vezjak, V. Rutar, A. Janežič, F. Solina in F. Jager).

Kongresa Computers in Cardiology v Aachnu (4.—7. oktobra 1983) se je udeležil z referatoma *An 8-bit Microcomputer for On-line Analysis of Exercise Electrocardiograms* (soavtorji D. Zazula, K. Turkulin, M. Vezjak, F. Jager in F. Solina) in *Localization of Left Ventricular Asynergy by Clustering Segmental motion Patterns* (soavtorja Z. Bjelogrič in J. Jakopin).

Z referatom se je 15.—17. marca udeležil First I. A. S. T. E. D. Symposium on Applied Informatics v Lillu (Francija). Njegov naslov je *A Microcomputer Supported Tactile Sensor for On-Line Seam Identification*, Proceedings, zv. II., str. 161—163 (soavtor S. Prešern).

Glej Letopis 33, str. 44 in str. 64.

Zunanji dopisni člani

Krešimir Balenović

rojen leta 1914, dr. sc., redni profesor za organsko kemijo in biokemijo pri inštitutu za kemijo univerze v Zagrebu. Dopisni član od 25. marca 1976.

Glej Letopis 32, str. 65.

Nikolaj A. Borisevič

rojen leta 1923, dr. fizikalno-matematičnih znanosti, član AZ BSSR in dopisni član AZ ZSSR. Dopisni član od 24. aprila 1981.

Glej Letopis 32, str. 130—131.

Aleksander Despić

rojen leta 1927, dr. fizikalne kemije, redni profesor fizikalne kemije na tehnološki fakulteti v Beogradu. Dopisni član od 25. marca 1976.

Glej Letopis 32, str. 65.

Drago Grdenić

rojen leta 1919, dr. organske kemije, redni profesor za anorgansko kemijo na univerzi v Zagrebu, predsednik Jugoslovanskega centra za kristalografijo JAZU. Dopisni član od 25. marca 1976.

Glej Letopis 32, str. 65.

Emin L. Hahn

rojen 9. junija 1921, dr. sc., redni profesor fizike na University of California, Berkeley. Dopisni član od 24. aprila 1981.

Glej Letopis 32, str. 132—133.

Mihailo Lj. Mihailović

rojen 22. januarja 1924, dr. kem., redni profesor organske kemije na naravoslovno-matematični fakulteti v Beogradu. Dopisni član od 25. marca 1976.

Glej Letopis 32, str. 66.

Bogdan Povh

rojen 20. avgusta 1932, dr. fizike, redni profesor fizike na univerzi v Heidelbergu, redni član in direktor Inštituta Maxa Plancka za jedrsko fiziko. Dopisni član od 10. marca 1977.

Glej Letopis 32, str. 66.

Vladimir Prelog

rojen 23. julija 1906, dr. sc., upokojeni predstojnik laboratorija za organsko kemijo na ETH v Zürichu. Dopisni član od 29. marca 1979.

Glej Letopis 32, str. 66.

Chintamani Nagesa Ramachandra Rao

rojen leta 1934, dr. znanosti na univerzi v Mysoru in na univerzi v Purdue (ZDA), predstojnik oddelka za strukturno kemijo in kemijo trdne snovi na Indian Institute of Science. Dopisni član od 24. aprila 1982.

Glej Letopis 32, str. 134—136.

Pavle Savić

rojen 10. januarja 1909, fizikalni kemik, upokojeni redni profesor za fizikalno kemijo na naravoslovno-matematični fakulteti v Beogradu. Dopisni član od 13. marca 1972.

Glej Letopis 32, str. 66.

Redni člani

Srečko Brodar

rojen 6. maja 1893, dr. phil., upokojeni redni profesor za kvartarologijo na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 6. decembra 1949, redni od 22. junija 1953.

Glej Letopis 33, str. 46.

Stanko Grafenauer

rojen 13. maja 1922, dipl. ing. rudarstva, doktor geoloških znanosti, upokojeni redni profesor za kristalografijo, mineralogijo in petrologijo na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 17. aprila 1973, redni član od 24. aprila 1981, tajnik IV. razreda za naravoslovne vede SAZU.

Leta 1983 je raziskoval triadne magmatske kamnine na Dolenjskem in ugotovil, da na listu Ribnica tufi in tufiti daleč prevladujejo nad predorninami. Edini izdanek magmatskih predornin — liparita in kremenovega andezita — se javlja 2,6 km zahodno od sv. Primoža in tvori 60 do 90 cm debelo in okrog 400 m dolgo lečo. Intruzija je karnijske ali celo mlajše starosti. V tisku ima obširno razpravo *Triadne magmatske kamnine v vzhodni Sloveniji* v Geologiji 26 (1983). Napisal je učbenik *Mineralne surovine* za srednjo stopnjo usmerjenega izobraževanja geološke in rudarske usmeritve. Knjiga je v tisku. Še naprej je raziskoval zbrane vzorce mineralov iz rudnika Mežice, iz Trlična in iz okolice Dravograda za izdajo prvega dela knjige *Mineralni pojavi na Slovenskem*. Sodeloval je pri organizaciji razstave *Organizmi s podvodnih sten* — vir sedimentov v Prešernovi dvorani SAZU, ki jo je priredil Inštitut za paleontologijo ZRC SAZU pod okriljem SAZU. Organiziral je predavanje prof. G. Pillerija iz Berna *Iz življenja rečnih delfinov* v dvorani SAZU 25. maja. Je član redakcijskega odbora revije Izveštaj jugoslavenskega centra za kristalografiju JAZU.

Glej Letopis 33, str. 46—47.

Svetozar Ilešič

rojen 8. junija 1907, dr. phil., upokojeni redni zaslužni profesor za geografijo na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 7. februarja 1967, redni od 5. februarja 1970.

Glej Letopis 33, str. 47 in 64.

Ernest Mayer

rojen 10. novembra 1920, dr. phil., znanstveni svetnik v Biološkem inštitutu Jovana Hadžija ZRC SAZU. Dopisni član od 21. marca 1974, redni član od 6. junija 1983.

V letu 1983 je nadaljeval z raziskavami endemizma in polimorfizma v vaskularni flori Jugoslavije in osrednjega Balkanskega polotoka.

Na več manjših ekskurzijah po Sloveniji, Istri in Kvarnerskem območju ter na dveh daljših ekskurzijah po Dalmaciji, Hercegovini, Črni gori in zahodni Srbiji je nabiral in proučeval rastlinski material za ustrezno morfološko, taksonomsko in horološko obdelavo, in to predvsem v okviru raznih polimorfnih agregatov genusov *Astragalus*, *Cerastium*, *Dianthus*, *Euphrasia*, *Centaurea*, *Crepis*, *Serratula* itd. Z referatom se je udeležil 18. simpozija Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za proučevanje vegetacije od 10. do 20. junija v Dubrovniku, kjer je bil tudi ponovno izvoljen za predsednika tega društva za naslednji dve leti. Februarja je bil izvoljen za podpredsednika Unije bioloških znanstvenih društev Jugoslavije.

Glej Letopis 33, str. 49 in 67–68; 34, str. 82–83.

Ivan Rakovec

rojen 18. septembra 1899, dr. phil., upokojeni redni profesor za geologijo in paleontologijo na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 21. decembra 1946, redni član od 6. decembra 1949.

Med pomembnejše družbene dejavnosti v letu 1983 spada članstvo v uredniškem odboru Slovenskega biografskega leksikona in sodelovanje pri Slovarju slovenskega knjižnega jezika.

Glej Letopis 33, str. 47.

Dopisni člani

Jože Bole

rojen 17. junija 1929, dr. bioloških znanosti, znanstveni svetnik Biološkega inštituta Jovana Hadžija ZRC SAZU in neigov upravnik. Dopisni član od 10. marca 1977.

Leta 1983 je nadaljeval taksonomske, zoogeografske in zoocenotske raziskave mehkužcev. Terenske raziskave v Sloveniji je usmeril na alpsko območje, kjer je podrobneje pregledal Matkov kot, Logarsko dolino, Olševo in del Zgornje Savinjske doline. Pri Lučah je odkril dve novi podzemeljski vrsti vodnih polžev. V septembru je bil na daljši ekskurziji na srednjem in severnem Velebitu, kjer je preučeval endemne vrste polžev. Za zoocenotske raziskave je izbral 5 poskusnih ploskev na jugovzhodnem pobočju Dleskovške planote v Savinjskih Alpah, eno pri Solčavi in drugo v Šmihelu nad Mozirjem. Na vseh poskusnih ploskvah je po trikrat vzel vzorec tal za podrobne malakološke analize. Skupaj s F. Velkovrhom je izdelal spisek podzemeljskih vodnih polžev sveta, v katerem so predstavljene vrste in podvrste in označena njihova razširjenost. Obdelanih je 348 vrst in podvrst. Delo je oddano za publikacijo *Stygofauna mundi*, ki bo objavljena na Nizozemskem. Laboratorijsko delo je obsegalo anatomske raziskave polžev iz družine Cochlostomatidae, ki ima v Jugoslaviji veliko anatomsko nepreiskanih endemnih taksonov. Je urednik Razprav IV. razreda SAZU.

Glej Letopis 33, str. 47–48 in 60.

Matija Drovenik

rojen 14. februarja 1927, dr. tehniških znanosti, redni profesor za nahajališča mineralnih surovin, za nahajališča mineralnih surovin SFRJ in za mikroskopijo rud in premogov na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 23. marca 1978.

Leta 1983 nadaljeval z raziskavo slovenskih svinčevo-cinkovih nahajališč. Med drugim je preučeval geokemične značilnosti rudnih mineralov v rudišču Topla. Na posvetovanju geologov marca 1983 v Ljubljani je imel predavanje *Izotopska sestava žvepla v piritu iz vrtine ZB-24 Plavica, Zletovsko-kratovsko vulkansko območje* (skupaj z J. Pezdičem in S. Rakičem). Na Interregional Training Course on Uranium Exploration and Evaluation, ki je potekal pod okriljem IAEA od 5. septembra do 7. oktobra v Škofji Loki, je imel predavanje *Brief Outline of Some Mineral Resources of Europe, Yugoslavia and Slovenia*.

Med pomembnejše družbene dejavnosti leta 1983 spadajo naslednje njegove funkcije: član sveta Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU, član sveta VTO Montanistika, član jugoslovanske komisije IGCP-UNESCO, član uredniškega odbora revije Geologija in svetnik Society for Geology Applied to Mineral Deposits.

Glej Letopis 33, str. 48 in 62.

Ivan Gams

rojen 5. julija 1923, dr. geografije, redni profesor za fizično geografijo na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 23. marca 1978.

V letu 1983 se je ukvarjal z geografsko regionalizacijo Slovenije in njeno bioklimatsko rajonizacijo. V okviru Znanstvenega sveta zvezne teme Geomorfološka karta Jugoslavije je sodeloval pri oblikovanju legende za detajlno kartiranje. Ukvarjal se je z naravnimi nesrečami v Sloveniji in vodil Zvezni simpozij o metodologiji geografskega proučevanja naravnih nesreč v okviru Katedre za fizično geografijo na Oddelku za geografijo Filozofske fakultete in posvet o ogroženosti slovenske zemlje zaradi naravnih nesreč v okviru Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU.

Glej Letopis 33, str. 48 in 62–63.

Janez Matjašič

rojen 14. maja 1921, dr. naravoslovnih ved, znanstveni svetnik v Biološkem inštitutu Jovana Hadžija ZRC SAZU. Dopisni član od 21. marca 1974.

V letu 1983 je proučeval peritrihe cilijate in suctorije iz skupine živalskih enoceličarjev (Protozoa), ki živijo na raki. Nadaljeval je z morfološki raziskavami vrtinčarjev temnocefalov. Pripravlja monografijo temnocefalske družine Scutariellidae, ki ima največ predstavnikov v Jugoslaviji (zlasti v Sloveniji). Ostali živijo v Indiji, na Cejlonu, na Kitajskem in Japonskem. Morfološko je obdeloval jam-

ske rake iz rodu *Troglacaris*, in to iz novih in starih nahajališč. Preučeval je taksonomijo in morfologijo hroščev iz družine *Lucanidae* in *Scarabaeidae*.

Na Univerzi Edvarda Kardelja je imel dva ciklusa predavanj iz filogenije živali za slušatelje skupine biologija — kemija (za redne in ob delu) in za redne slušatelje biologije.

Udeležil se je srečanja avstrijskih entomologov na Dunaju in čeških v Pragi. Bil je tudi na letni skupščini jugoslovanskih entomologov v Zadru.

Med pomembnejše družbene dejavnosti v letu 1983 spada opravljanje naslednjih funkcij: član znanstvenega sveta Biološkega inštituta Jovana Hadžija in inštituta za paleontologijo ZRC SAZU, član sveta Prirodoslovnega muzeja Slovenije, predsednik odbora za nagrade Toma Brejca, član več komisij Občinske skupščine Kamnik, glavni urednik Biološkega vestnika in urednik zoološkega dela Razprav IV. razreda SAZU.

Glej Letopis 33, str. 49 in 67.

Mario Pleničar

rojen 5. avgusta 1924, doktor geoloških znanosti, redni profesor za fizikalno geologijo, biostratigrafijo in geološko kartiranje ter predstojnik Inštituta za geologijo pri VTOZD Montanistika na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 24. aprila 1981.

Leta 1983 je v okviru raziskovalnega programa RSS nadaljeval s preučevanjem krednih skladov v okolici Senožeč, na Sabotinu pri Gorici ter na Kočevskem Rogu. S teh območij je obdelal rudistno favno in ugotovil številne vrste in rodove, med njimi novo vrsto *Ichthyosarcoclitus quadratus*. Ugotovljeni vrsti *Katzeria hercegovinensis* Slišković in *Bournonia wiontzeki* Pejović s Kočevskega kažeta skupno s foraminifero *Keramosphaerina tergestina* (Stache) na sklade maastrichta, ki je pri Kočevju v podobnem razvoju kot na Tržaško-komenski planoti. Pri raziskavah paleogena in krede se je skupaj s prof. Rajkom Pavlovcem in docentom Jernejem Pavšičem vključil v meduniverzitetno sodelovanje med Odsekom za geologijo Univerze Edvarda Kardelja in Inštitutom za geologijo tržaške univerze. Sodeloval je pri izdelavi Kataloga fosilov Slovenije. Bil je član štirih programskih svetov pri RSS. V letu 1983 je bil izvoljen za predsednika znanstvenega sveta Inštituta za paleontologijo ZRC SAZU. Pri terminološki komisiji pri SAZU je delal pri izdelavi geološke terminologije. Je član recenzentske komisije za geološko karto SFRJ, član sveta Atlasa SR Slovenije pri Inštitutu za geografijo Univerze Edvarda Kardelja, član uredniškega odbora pri Enciklopediji Jugoslavije, sodelavec pri Enciklopediji Slovenije, član uredniškega odbora Geološkega zbornika, ki ga izdaja odsek za geologijo Univerze Edvarda Kardelja in sodelavec pri projektu 174 (geološka dogajanja na meji eocen-oligocen).

Glej Letopis 33, str. 49—50 in 70—71.

Zunanji dopisni člani

Roman Kenk

rojen 25. novembra 1848, dr. prirodoslovnih ved, redni profesor za zoologijo in sodelavec Kongresne knjižnice v Washingtonu v oddelku za zoologijo nevretenčarjev, v pokoju. Dopisni član od 6. junija 1983. Glej Letopis 34, str. 84–85.

Vanda Kochansky-Devidé

rojena 10. aprila 1915, dr. naravoslovnih ved, redni profesor na naravoslovno-matematični fakulteti univerze v Zagrebu. Dopisna članica od 20. marca 1975. Glej Letopis 32, str. 70.

Josef Kratochvíl

rojen 6. januarja 1909, dr. naravoslovja in doktor biologije, upokojeni profesor zoologije, konzultant — vodilni znanstveni delavec inštituta za raziskovanje vretenčarjev Češkoslovaške akademije znanosti. Dopisni član od 5. februarja 1970. Glej Letopis 32, str. 70.

Petar Stevanović

rojen 3. junija 1914, dr. geoloških in mineraloških znanosti, redni profesor na rudarsko-geološki fakulteti v Beogradu. Dopisni član od 20. marca 1975. Glej Letopis 32, str. 70.

V. RAZRED

Za umetnosti

Redni člani

Anton Ingolič

rojen 5. januarja 1907, pisatelj, dopisni član SAZU od 25. marca 1976, redni član od 24. aprila 1981; častni član slavističnega društva Slovenije od 7. oktobra 1983; član založniškega sveta Slovenske maticе in član odbora Prešernove družbe; nagrajen z nagrado AVNOJ 1983.

V letu 1983 pripravil za tisk zbirko v revijah že objavljene kratke proze *Človek, ne jezi se!* in dokončal roman *Pečarjeva Ela*. Udeležil se je Plenuma kulturnih delavcev OF v Radencih (30. septembra do 2. oktobra 1983), s prispevki je sodeloval na strokovnem posvetovanju slovenskih slavistov v Ptuj (6. oktobra 1983), na 19. srečanju pisateljev iz alpskih dežel v Radencih (6. do 9. oktobra 1983) in na srečanju s književniki jubilanti na 6. knjižnem sejmu v Ljubljani (17. novembra).

Glej Letopis 33, str. 50–51 in 64.

Božidar Jakac

rojen 16. julija 1899, upokojeni redni profesor Akademije za likovno umetnost v Ljubljani. Redni član od 6. decembra 1949.

Samostojne razstave: *Avnojski put*, Beograd, Galerija Borbe, junij 1983; *Avnojski put*, Zagreb, foyer Hrvatskega narodnega kazališta, september 1983; *Kočevski zbor leta 1943*, Kočevje, oktober 1983; *Avnojski put*, Jajce, Muzej II. zasedanja Avnoja, november 1983.

Prejel: zlato plaketo Občinske konference sveta Socialistične zveze delovnega ljudstva Hrvaške, Zagreb; plaketo Skupščine SFRJ — udeležencu II. zasedanja Avnoja 1943—83; plaketo mesta Kočevje za posebne zasluge za razvoj in napredek mesta ter samoupravnih socialističnih odnosov, 1983.

Glej Letopis 33, str. 51 in 64—65.

Zdenko Kalin

rojen 11. aprila 1911, akademski kipar, upokojeni redni profesor za kiparstvo na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Dopisni član od 25. marca 1976; redni član od 24. aprila 1981; tajnik V. razreda.

Kot delegat SAZU se je udeležil otvoritve razstave Inart v Vidmu (Udine) 15. oktobra 1983.

Glej Letopis 33, str. 51 in 65.

Mile Klopčič

rojen 16. novembra 1905, pesnik in prevajalec. Dopisni član od 23. marca 1978, redni član od 6. junija 1983.

Letopis 33, str. 52; 34, str. 86—87.

Bratko Kreft

rojen 11. februarja 1905, dr. phil., dr. h. c. mariborske in kijevske univerze, bivši redni (honorarni) profesor za novejšo rusko književnost (od Puškina do Solohova) na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. V zimskem semestru 1961—62 profesor na Goethejevi univerzi v Frankfurtu ob M., pisatelj (dramatik), esejist in pisec različnih razprav, upokojen leta 1962 kot gledališki umetnik po stopnji I A. Redni član od 22. decembra 1961, podpredsednik akademije, dopisni član JAZU in MANU, Matice srbske, podpredsednik mednarodnega slavističnega komiteja, predsednik skupščine Borštnikovega srečanja itd.

Glej Letopis 33, str. 51 in 66.

France Mihelič

rojen 27. aprila 1907, upokojeni redni profesor na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Redni član od 6. februarja 1963.

Glej Letopis 33, str. 51.

Marjan Mušič

rojen 16. novembra 1904, arhitekt, upokojeni redni profesor Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 5. februarja 1970, redni član od 29. marca 1979.

Glej Letopis 33, str. 51—52.

Vladimir Pavšič-Matej Bor

rojen 14. aprila 1913, književnik. Redni član od 6. februarja 1965.

Glej Letopis 33, str. 52.

Ivan Potrč

rojen 1. januarja 1913, pisatelj. Dopisni član od 10. marca 1977, redni član od 6. junija 1983.

Glej Letopis 33, str. 53; 34, str. 88–89.

Primož Ramovš

rojen 20. marca 1921, skladatelj. Dopisni član od 10. marca 1977, redni član od 6. junija 1983. Upravnik Biblioteke SAZU.

Krstno izvedbo so doživele naslednje njegove skladbe: *Organofonia* za orgle in orkester (Zagreb), *Chordophonia* za klavirski kvartet (Ljubljana), *Šest miniaturni* za pihalni trio (Hercegnovi), *Med G in H* za oboe in harfo (Ljubljana), *HE-AL* za flavto in klavir (Ljubljana), *Variacije* za kljunasto flatvo in klavir (Batajnica), *Kantilena* za violino in orgle (Gorica, Italija).

Koncertno izvedbo so med drugim doživele skladbe: *Sinfonietta* (turneja Slovenske filharmonije po Španiji), *Musiques funèbres* (Leningrad, Ljubljana), *Koncert za dva klavirja* (Riga), *Organofonia* (Ljubljana), *Elementi* (Ljubljana), *Triptychon* (Opatija), *Kontrasti* (Ljubljana, Dunaj), *Med G in H* (Opatija), *Rondò variato* (Rovinj, Novi Sad), *Variacije* (Zemun, Stara Pazova), *Rondeau* (Ljubljana), *Kantilena* (Ljubljana), *Acuta* (Ljubljana, Bled), *Simfonični portret* (Ljubljana), *Preludij in fuga* (Celovec), *Improvizacije* (Berlin), *Ekstremi* (Beograd), *Mala suita* (Ljubljana), *Toccata* (Novi Sad), *Sarkazmi* (Ljubljana Novi Sad, Hercegnovi).

Prejel je Prešernovo nagrado.

Postal je dosmrtni član American Biographical Institute Research Association, Raleigh (ZDA), in član World University Roundtable, Tucson (ZDA).

Glej Letopis 33, str. 53 in 71; 34, str. 89–90.

Edvard Ravnikar

rojen 4. decembra 1907, ing. arh., upokojeni redni profesor za urbanizem in javne zgradbe na FAGG Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Redni član od 29. marca 1979.

Glej Letopis 33, str. 52.

Gabrijel Stupica

Rojen 21. marca 1913, akad. slikar, upokojeni redni profesor Akademije za likovno umetnost. Dopisni član od 10. marca 1977, redni član od 6. junija 1983.

V letu 1983 je razstavljal na bienalu v São Paulu in na razstavi Intart v Vidmu (Udine).

Glej Letopis 33, str. 53; 34, str. 91–92.

Uroš Krek

rojen 21. maja 1922, skladatelj, upokojeni redni profesor za kompozicijo in teoretske predmete na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Dopisni član od 29. marca 1979.

V letu 1983 je bila dokončana *Sonatina za klarinet in klavir* — krstna izvedba dela je bila 25. maja 1983 v Ljubljani, nato pa je bil narejen še arhivski posnetek za RTV Ljubljana.

Pomembnejše izvedbe nekaterih drugih skladb: *Sinfonia per archi* (Ljubljana), *Concertino za piccolo in orkester* (Gradec, Avstrija), *Krvava ptica* (ponovitev scenske glasbe k Hiengovi drami — Berlin, ZRN), *La journée d'un bouffon* (Celovec, Avstrija), *Koncert za rog* (Kogojevi dnevi — Nova Gorica), *Rapsodični ples* (Ljubljana, Bratislava, Beograd), *Sur une mélodie* (Festival — Ljubljana, Konstanz, ZRN).

Priprava materiala za izid *Koncerta za rog* na gramofonski plošči v Sovjetski zvezi.

Glej Letopis 33, str. 52.

Janez Menart

rojen 29. septembra 1929, književnik. Član upravnega odbora Društva slovenskih pisateljev, član založniškega sveta založbe Obzorja v Mariboru, član uredniškega sveta Književnih listov v Delu. Dopisni član od 6. junija 1983.

Osem mesecev tega leta je pripravljaj in dokončal poldrugo leto trajajoče delo za izdajo pesniške antologije *Pesmi dolenjske dežele*. Izbor zajema 78 pesnikov s približno 6 tisoč verzi, od leta 1830 do danes. Pesmim je dodal podroben komentar besedil, biografske skice zastopanih pesnikov, spremno besedo, vsebinski prikaz ter ustrezna kazala, tako da bo imela antologija tudi precej elementov znanstvenega značaja, ne samo umetniškega. Izide v letu 1984 pri Dolenjskem listu v Novem mestu.

Sam ali v družbi drugih stanovskih kolegov je v letu 1983 sodeloval z recitacijami in pogovori na literarnih večerih: za osebje NUK 13. januarja sam, na večeru Društva slovenskih pisateljev v Cankarjevem domu v Ljubljani 9. februarja v skupini, med učenci osnovne šole Ledina v Ljubljani sredi marca sam, za dijake Srednje šole družboslovne in kovinarske usmeritve v Črnomlju 18. maja sam, v organizaciji Študijske knjižnice iz Ptuja na ptujskem gradu za širšo javnost 15. septembra v skupini in v tolminski knjižnici v počastitev stoletnice Ivana Preglja 24. septembra v skupini. Sredi septembra se je udeležil tridnevnega 20. Štatenberškega srečanja pisateljev.

Vse leto je redno sodeloval v komisiji SAZU za pripravo novega pravopisa. Občasno (po potrebi) je sodeloval kot svetovalec za filmski jezik pri Inštitutu za slovenski jezik pri SAZU. Sodeloval je v komisiji za alfabetarij Enciklopedije Slovenije, ki je v pripravi pri Mladinski knjigi.

Glej Letopis 34, str. 92—94.

Milan Mihelič

rojen 20. julija 1925, arhitekt, projektant v arhitektnem biroju AB v Ljubljani. Dopisni član od 24. aprila 1981.

Glej Letopis 33, str. 52—53 in 68.

Jože Udovič

rojen 17. oktobra 1912, pesnik in prevajalec. Dopisni član od 24. aprila 1981.

Glej Letopis 33, str. 53 in 73.

Zunanji dopisni člani

Johann Cilenšek

rojen 4. decembra 1913, skladatelj, profesor na Franz Liszt-Hochschule für Musik v Weimarju. Dopisni član od 7. februarja 1967.

Glej Letopis 33, str. 53.

Avugust Černigoj

rojen leta 1989, akademski slikar in grafik. Dopisni član od 24. aprila 1981.

Glej Letopis 33, str. 54.

Desanka Maksimović

rojena 16. maja 1898, književnica. Dopisna članica od 7. februarja 1969.

Glej Letopis 33, str. 54.

Andre Mohorovičić

rojen 12. julija 1913, dr. arh., ing. arh. in umetnostni zgodovinar, redni profesor za arhitekturo na univerzi v Zagrebu. Dopisni član od 6. junija 1983.

Glej Letopis 34, str. 94—95.

Zoran Mušič

rojen 12. februarja 1909, slikar. Dopisni član od 24. aprila 1981.

Glej Letopis 33, str. 54.

Dimitr Panteleev

rojen 26. novembra 1901, pesnik in prevajalec, član Zveze bolgarskih književnikov. Dopisni član od 24. aprila 1981.

Glej Letopis 33, str. 54.

Stanojlo Rajičić

rojen 16. decembra 1910, skladatelj, redni profesor na glasbeni akademiji v Beogradu. Dopisni član od 20. marca 1975.

Glej Letopis 33, str. 54.

Harald Saeverud

rojen 17. aprila 1897, komponist in dirigent. Dopisni član od 25. marca 1976.

Glej Letopis 33, str. 54.

VI. RAZRED

Za medicinske vede

Redni člani

Janez Batis

rojen 15. marca 1919, dr. veterinarskih znanosti s področja mikrobiologije, imunologije in kužnih bolezni, redni profesor Biotehniške fakultete Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, predstojnik Inštituta za mikrobiologijo in parazitologijo VTOZD za veterinarstvo iste fakultete. Dopisni član od 10. marca 1977, redni član od 6. junija 1983.

Leta 1983 se je ukvarjal z raziskovalnim, pedagoškim in strokovnim delom na področju mikrobiologije, kužnih bolezni in epizootologije. Raziskovalno delo je opravljal v laboratorijih Inštituta za mikrobiologijo in parazitologijo VTOZD za veterinarstvo v Ljubljani. Pri raziskovalnem programu Epizootologija in veterinarska dejavnost v javnem zdravstvu in higieni živil je bil koordinator raziskav, sodeloval pa je pri raziskovalnih nalogah Proučevanje mastitisa pri kravah in Proučevanje okužb s streptokokom agalakcije pri živalih in ljudeh. Bil je tudi nosilec naloge Veterinarski terminološki slovar v sklopu raziskav Terminološki slovarji pri SAZU.

Udeležil se je znanstvenega sestanka mikrobiologov, epidemiologov in infektologov Jugoslavije v Pulju z referatom *Izvori infekcija sa Salmonella typhimurium u životinja u SR Sloveniji i fagotipizacija izolovanih sojeva* (skupaj z I. Brglez), dneva veterinarjev v Gornji Radgoni z referatom *Zatiranje mastitisa pri kravah v Sloveniji*, VIII. posvetovanja o diagnostiki, profilaksi in terapiji v sodobni živinorejski proizvodnji v Primoštenu in 30. medakademijskega in V. znanstvenega sestanka medicinskih razredov in oddelkov jugoslovanskih akademij z referatom *Istraživanja na području veterinarstva u Sloveniji*.

Bil je predsednik Terminološke komisije SAZU, član veterinarske in medicinske sekcije TK, predsednik medakademijskega odbora za raziskovalni projekt Proučevanje infekcij s streptokokom agalakcije pri ljudeh in živalih.

Leta 1983 je bil glavni in odgovorni urednik Zbornika BF — Veterinarstvo. Sodeloval je na sejah Sveta za vzgojo in izobraževanje RK SZDL kot član sveta, na sejah predsedstva MK SZDL kot član predsedstva, na sejah upravnega odbora Slovenske matice in upravnega odbora Sklada Borisa Kidriča.

Na Univerzi je sodeloval v Odboru za Prešernove nagrade kot član, pri Znanstvenem društvu za zgodovino zdravstvene kulture kot član

izvršilnega odbora ter na VTOZD za veterinarstvo v več komisijah in odborih.

Glej Letopis 33, str. 57—58 in 60; 34, str. 96—97.

Bogdan Breclj

rojen 6. maja 1906, dr. med., upokojni redni profesor za ortopedijo na Medicinski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani in predstojnik Ortopedske klinike v Ljubljani, zaslužni profesor. Redni član od 6. decembra 1949.

Na zasedanju Mednarodnega komiteja SICOT je bil dne 4. novembra 1983 izbran za častnega člana Société Internationale de Chirurgie Orthopédique et de Traumatologie.

Proučevanje patogenetskih mehanizmov pri skoliozi se je v letu 1983 nadaljevalo v sodelovanju Ortopedske klinike z Inštitutom za klinično nevrofiziologijo UKC v Ljubljani. Uvedena je bila perkutana elektrostimulacija, s katero je bila dosežena korekcija deformacije hrbtenice v enaki stopnji kot z milwaukeejskim steznikom. Z istim inštitutom je bila razvita tudi mikroelektromiografska diagnostika paravertebralnih mišic, z Inštitutom Jožef Stefan pa je v pripravljanju elektrostimulacija z implanti. Nosilec raziskav je prof. dr. Jože Trontelj, sodelavca sta doc. dr. Fedor Pečak in doc. dr. Milan Gregorčič.

Na strokovnem sestanku skupine za proučevanje anomalij kolka (KLK) 3. in 4. junija 1983 v Šibeniku je imel referat *Neonatalna diagnostika i terapija nestabilnih kukova* (Anketa 1982).

Glej Letopis 33, str. 54 in 61.

Miroslav Brzin

rojen 13. aprila 1923, dr. sc., redni profesor na Medicinski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani in sodelavec Inštituta za patološko fiziologijo. Upravnik Oddelka za načrtovanje in usklajevanje raziskovalnega dela SAZU. Dopisni član od 2. marca 1974, redni od 29. marca 1979.

Kot član programskega odbora je sodeloval na 9. kongresu Mednarodnega društva za nevrokemijo v Vancouvru, Kanada (10.—15. julija). Na obisku v ZDA je imel osem predavanj in seminarjev. S sodelavci je organiziral 2. Mednarodni kongres o holinesterazah na Bledu (od 17. do 21. septembra). Šest prispevkov ima v zborniku referatov.

Glej Letopis 33, str. 55 in 61.

Janez Fettich

rojen 9. oktobra 1921, dr. sc., dr. med., redni profesor dermatovenerologije in predstojnik katedre za dermatovenerologijo na Medicinski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, direktor TO Univerzitetne dermatološke klinike Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani. Dopisni član od 21. marca 1974, redni član od 29. marca 1979.

V okviru katedre za dermatovenerologijo je v letu 1983 opravljal redno pedagoško delo za študente temeljnega in podiplomskega od-

seka Medicinske fakultete (gerontologija, javno zdravstvo, zaščita mater in otrok, medicina prometa in športa). Dermatovenerologijo je predaval tudi na Višji šoli za zdravstvene delavce v Ljubljani. Opravljal je strokovne in organizacijske dolžnosti predstojnika Dermatološke klinike in predsednika republiškega strokovnega kolegija za dermatovenerologijo.

Ukvarjal se je z epidemiologijo spolnih bolezni v Sloveniji. Za Zavod za zdravstveno varstvo SRS je napisal obširno poročilo v obliki ekspertize *Analiza gibanja spolnih bolezni v Sloveniji v letu 1982*. Vključen je v raziskovalne načrte matične ustanove. Proučeval je patogenezo in pogostnost alergijskih medikamentoznih eksantemov, drugih alergijskih bolezni kože in urgentnih stanj v dermatovenerologiji.

Udeležil se je XIII. kongresa dermatovenerologov Jugoslavije v Sarajevu (8.—11. junija 1983) z referatom *Nasledna obolenja vezivnog tkiva*, X. tečaja za izpopolnjevanje dermatologov v Münchnu (20.—29. julija 1983) z diskusijo, simpozija Slovenskega farmacevtskega društva v Portorožu (30. septembra 1983) s predavanjem *Medikamentozni eksantemi*, XIV. seminarja za izpopolnjevanje zdravnikov splošne medicine v Opatiji (6.—8. oktobra 1983) s predavanjem *Urgentna stanja u dermatovenerologiji*, 30. medakademijskega in V. znanstvenega sestanka medicinskih razredov in oddelkov jugoslovanskih akademij v Zagrebu (26.—27. oktobra 1983) in sestanka dermatologov v Sarajevu (29. oktobra 1983) z referatom *Spolne bolezni v Sloveniji*.

V letu 1983 je sodeloval kot predsednik oziroma član v komisijah Univerzitetnega kliničnega centra, Medicinske fakultete in Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Bil je član republiške strokovne komisije za etična vprašanja. Že deseto leto zapored je glavni in odgovorni urednik Acta dermatovenerologica Jugoslavica.

Glej Letopis 33, str. 55—56 in 62.

Janez Milčinski

rojen 3. maja 1913. dr. jur., dr. med., častni doktor Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, zaslužni profesor (1983). Do dopolnjenega 70. leta je bil redni profesor in predstojnik Inštituta za sodno medicino na Medicinski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 22. decembra 1961, redni član od 5. februarja 1970. Od 25. marca 1976 predsednik slovenske akademije znanosti in umetnosti, ponovno izvoljen za 4 leta na skupščini SAZU 24. junija 1980.

Po upokojitvi maja 1983 še vodi katedro za sodno medicino, ker tako narekujejo potrebe pouka za študente medicine in prava. Sodeluje še v raznih oblikah podiplomskega študija s predavanji o medicinski etiki in deontologiji. Predseduje tudi strokovni komisiji za etična vprašanja, ki je pristojna za oceno raziskovalnih načrtov, ki vključujejo biomedicinska raziskovanja na ljudeh kjer koli v SR Sloveniji.

Je predsednik Programskega sveta skupnega raziskovalnega programa SAZU in Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU *Naravna in*

kulturna dediščina slovenskega naroda. V letu 1983 je bil član Odbora za nagrade AVNOJ in predsednik komisije za biološke in medicinske vede v tem odboru. Maja 1983 se mu je iztekel mandat predsednika Združenja za sodno medicino Jugoslavije. Od leta 1981 je član odbora Svetovnega združenja za medicinsko pravo in podpredsednik Jugoslovanskega centra za medicinsko etiko in kvaliteto življenja.

Leta 1983 se je udeležil 4. svetovnega kongresa o medicini katastrof v Rimu z referatom o hitri mobilizaciji identifikacijske ekipe. Nato je odprl 4. kongres Združenja za sodno medicino Jugoslavije in sodeloval na njem z referati. Na tem kongresu je dobil več počastitev: diplomu častnega člana Avstrijskega društva za sodno medicino, spominske medalje univerz v Halleju, v Gdansk, v Genovi, v Olo-moucu, plaketo Društva Purkyně. Udeležil se je kongresa Italijanskega društva za sodno medicino in medicino zavarovanja v Parmi oktobra 1983.

Na Univerzi v Trstu je na simpoziju o letalskih nesrečah predaval o identifikaciji žrtev letalskih katastrof, v Slovenskem zdravniškem društvu za Primorsko, Goriško in Furlanijo o temi Medicinska etika in deontologija, v Mariboru v Slovenski matici o temi Medicina in pravo. V Ptuj je imel na slavnostni seji ZC Ptuj — Ormož uvodni govor *Potrčeva misel za današnji in jutrišnji dan*. Predaval je tudi na občem zboru Društva medicinskih sester SRS na Jesenicah, na srečanju zobozdravstvenih delavcev SRS v Ptuj, na Radiu in na Televiziji Ljubljana.

Prejel je plaketo Skupnosti jugoslovanskih univerz, priznanje in zlato značko ob 30-letnici prostovoljnega krvodajalstva v okviru transfuzijske službe v SRS, priznanje in značko Mentor ZSMS. Vpri-čo predsednika Republike Italije Sandra Pertinija je 9. oktobra 1983 prejel diplomu in spominsko medaljo za svoje delo in delo sodelavcev ob dvajsetletnici katastrofe Vajont.

29. junija 1983 mu je Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani do-delila naslov zaslužni profesor. 30. septembra so mu podelili Ok-tobrsko spominsko plaketo Republiškega centra za obrambno uspo-sabljanje v Poljčah.

12. maja 1983 je bil odlikovan z Redom republike z zlatim vencem.

Glej Letopis 33, str. 56 in 68.

Lev Milčinski

rojen 23. junija 1916, dr. med., dr. sc., redni profesor psihiatrije na Medicinski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 29. marca 1979, redni član od 6. junija 1983. Pogodbeno je povezan z Univerzitetno psihiatrično kliniko v Ljubljani kot sveto-valec. Del svojega delovnega časa je zaposlen v psihiatričnem dis-panzerju.

V rednih kurzih je predaval psihiatrijo za študente medicine in prava. Kot predavatelj je sodeloval na podiplomskih tečajih iz psi-hoterapije, psihopatologije, javnega zdravstva, toksikologije, soci-alne psihiatrije (Zagreb). Nastopil je kot referent na III. redni letni skupščini SZD, na IV. kongresu Združenje za sodno medicino Ju-

goslavije, na I. jugoslovanskem kongresu o prevenciji samomora (Ohrid), na Derčevih dnevih, na 29. mednarodnem nevropsihiatričnem simpoziju (Pulj), na kongresu psihoterapevtov Jugoslavije (Bled). Predaval je izven rednih kurzov tudi v Svetovalnem centru, Vzgojni posvetovalnici (Koper), na Višji šoli za medicinske sestre, stažistom na Inštitutu za sodno medicino, šolskim zdravnikom, na Sekciji upokojenih zdravnikov SZD, na seminarju za direktorje Centrov za socialno delo. Imel je intervju za Deutsche Welle (radio Köln). Teme, ki jih je podajal na predavanjih in drugih nastopih, so bile: samomorilnost, zloraba drog, nervoze, etična in forenzična vprašanja v psihiatriji. Je tožilec Castnega razsodišča SZD, predsednik strokovne komisije za alkoholizem in toksikomanije pri Republiškem komiteju za zdravstvo in socialno varstvo ter delegat IS SRS v zvezno komisijo za opojne droge in psihotropne substance, izvoljen je bil za člana znanstvenega sosveta Kuratorija mednarodnih nevropsihiatričnih simpozijev v Pulju.

Na omenjeno tematiko je napisal in objavil dve knjigi, osem strokovnih člankov in štiri ocene oziroma poročila. Dela so podrobno naštetja v bibliografiji.

Glej Letopis 33, str. 58 in 68; 34, str. 97—99.

Franc Novak

rojen 2. junija 1908, dr. sc., dr. med., častni doktor univerze v Torinu, upokojeni redni profesor za ginekologijo in porodništvo na Medicinski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, zaslužni profesor za ginekologijo in porodništvo na Medicinski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, zaslužni profesor od leta 1978. Dopisni član od 22. decembra 1961, redni član od 5. februarja 1970. Leta 1983 je sodeloval na XII. intenzivnem tečaju operativne tehnike za italijanske ginekologe, ki ga je priredila ginekološka klinika UKC v Ljubljani (splošno o ginekološki operacijski tehniki, posebnosti vaginalnega operiranja, maligni tumorji ženskih genitalij, radikalne operacije, ekstrapogenitalna abdominalna kirurgija), in na podobnem tečaju za jugoslovanske ginekologe. Nadaljeval je dopolnjevanje srbohrvaškega prevoda svoje knjige *Technique chirurgicale gynecologique* iz italijanščine, ki je tiskana v prvi izdaji tudi v španščini, nemščini, francoščini in angleščini. Leta 1983 je izšla druga knjiga iste knjige v italijanščini, ki je dopolnjena. V zdravstvenem vestniku je izšel članek *Moški pseudohermafroditizem — klinična slika*, pri katerem je sodeloval. Oktobra 1983 je na sestanku medicinskih razredov in oddelkov vseh jugoslovanskih akademij znanosti in umetnosti imel predavanja *Travmatologija v izrednih razmerah*.

Glej Letopis 33, str. 56—57 in 69.

Andrej O. Župančič

rojen 27. januarja 1916, dr. med., upokojeni redni profesor za patološko fiziologijo na Medicinski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 3. julija 1964, redni član od 5. februarja 1970.

Za *Raziskave strukture acetilholinesteraze* je v skupini s štirimi raziskovalci prejel nagrado sklada Borisa Kidriča. V knjigi *Samomor in Slovenci*, ki jo je uredil Lev Milčinski, je objavil prispevek *O nekaterih bioloških dejavnikih pri samomorilnosti*. Na Srbski akademiji je imel predavanje *Ekologija tropskega deževnega gozda*. Posnel je 1200 m filma o živalstvu na Slovenskem.

Je član programskega sveta Naravna in kulturna dediščina na Slovenskem in član sveta za varstvo okolja pri predsedstvu SAZU. Izvoljen je bil v izvršilni odbor Zveze društev za varstvo okolja v Sloveniji in v izvršilni odbor Društva za opazovanje in proučevanje ptic.

Glej Letopis 33, str. 57 in 75.

Zunanji dopisni člani

Edhem Čamo

rojen 30. decembra 1909, dr. vet., redni profesor za zoohigieno na veterinarski fakulteti v Sarajevu. Dopisni član od 13. marca 1972.

Glej Letopis 33, str. 59.

Milan Dimitrijević

rojen 27. januarja 1931, dr. medicinskih znanosti, redni profesor za nevrofiziologijo na Baylor College of Medicine v Houstonu, Texas. Dopisni član od 24. aprila 1981.

Glej Letopis 33, str. 59.

Boris Drujan

rojen 27. junija 1928, dr. organske kemije in farmakologije, predstojnik laboratorija za nevrokemijo IVIC v Caracasu, Venezuela. Dopisni član od 10. marca 1977.

Glej Letopis 33, str. 59.

Aldo Franchini

rojen leta 1910, dr. medicinskih ved, do upokojitve leta 1980 predstojnik inštituta za sodno medicino v Genovi. Dopisni član od 29. marca 1979.

Glej Letopis 33, str. 59.

Esad Mekuli

rojen 17. decembra 1916, dr. veterine, pesnik in prevajalec, Nekdanji predsednik Akademije znanosti in umetnosti Kosova. Dopisni član od 29. marca 1979.

Glej Letopis 33, str. 59.

Joseph Milič-Emili

rojen 25. julija 1931, dr. medicinskih ved, redni profesor za fiziologijo in eksperimentalno medicino na McGillovi univerzi v Montrealu. Dopisni član od 6. junija 1983.

Glej Letopis 34, 99–100.

Vladimir Aleksandrovič Negovski

rojen 19. marca 1909, dr. medicinskih ved, profesor za reanimatologijo v laboratoriju za splošno reanimatologijo Akademije za medicinske znanosti ZSSR. Dopisni član od 6. junija 1983.

Glej Letopis 34, str. 101—102.

Peter Safar

rojen 12. aprila 1924, dr. medicinskih ved, profesor za reanimatologijo in direktor raziskovalnega centra za reanimacijo pri univerzitetnem zdravstvenem centru v Pittsburghu (ZDA). Dopisni član od 6. junija 1983.

Glej Letopis 34, str. 103—104.

János Szentágothai

rojen 31. oktobra 1912, dr. medicinskih znanosti, redni profesor za anatomijo na anatomskem inštitutu v Budimpešti. Dopisni član od 24. aprila 1981.

Glej Letopis 33, str. 59.

Mstislav Vasiljevič Volkov

rojen leta 1923, doktor ortopedije in redni profesor, direktor Centralnega inštituta za travmatologijo in ortopedijo N. N. Priorova v Moskvi; glavni travmatolog ZSSR. Dopisni član od 7. februarja 1968.

Glej Letopis 33, str. 59.

NOVI ČLANI

Anton Trstenjak

Po izvolitvi za dopisnega člana 29. marca 1979 je napisal izredno delo *Psihologija ustvarjalnosti* (SM 1981, 535 str.), ki obravnava psihološke osnove ustvarjalnosti, kot se kaže v različnih oblikah človeške dejavnosti. To je doslej pri nas najpopolnejše in najboljše delo o tej problematiki, malo pa je tudi tako temeljitih del v tujini. Posebno vrednost tej knjigi dajejo različne teoretične analize, ki vsebujejo tudi mnoge hipoteze, ki spodbujajo k nadaljnjemu razmišljanju na tem področju. Avtorjeva raziskovalna prizadevanja se gibljejo tudi v smeri multidisciplinarnosti. Posebna prednost dela je v tem, da avtor priteguje v svoje delavnico tudi zgodovinskorazvojna in sociološka gledišča. Delo pomeni tudi izreden znanstveni prispevek za pravno teorijo o intelektualni lastnini in ji daje novo osvetlitev. *Psihologija ustvarjalnosti* je pisana v dokaj razumljivem jeziku in je tako dostopna tudi nepsihološko izšolanemu izobražencu.

Posebej je omeniti tudi dejavnost Antona Trstenjaka pri raziskovanju ekonomskopsiholoških vprašanj, s katerimi je vzbudil zanimanje in dosegel lepa priznanja, postal je zlasti redni član International Association for Research in Economic Psychology v Edinburgu. S tem v zvezi je omeniti, da je na pobudo Gospodarskega vestnika leta 1982 napisal knjigo *Temelji ekonomske psihologije*.

V zadnjem času se Anton Trstenjak uspešno ukvarja z ekološko psihologijo, z ekološkopsihološkimi vprašanji in z njimi povezanimi problemi urbanizacije, hrupa, ekološke optike ipd. Posebna vrednost del iz psihološke ekologije je v tem, da ne dajejo samo informacije o tem relativno novem področju psiholoških raziskav, marveč tudi usmerjajo in spodbujajo raziskave te vrste.

Objavil je tudi več drugih razprav, ki obravnavajo probleme v širokem razponu od hrupa, optičnih prevar, psihologije sodnih dokazov do teorije osebnosti in psihologije samoupravljanja.

Anton Trstenjak po obsegu svojega znanstvenega dela in po kvaliteti svojih dosežkov spada med najvidnejše psihologe pri nas. Njegova dela

so pomembna ne samo za jugoslovansko, marveč tudi za svetovno psihološko znanost.

V aprilu 1983 je prejel Kidričevo nagrado za življenjsko delo na področju psihologije.

Skupščina SAZU ga je 6. junija 1983 izvolila za rednega člana.

Sergij Vilfan

Redni profesor za pravno zgodovino (od začetka srednjega veka dalje) na Pravni fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani dr. Sergij Vilfan je bil na skupščini SAZU 23. marca 1978 izvoljen za dopisnega člana. Že tedaj je bilo ugotovljeno, da je njegovo raziskovalno področje zelo obsežno in zajema poleg pravne zgodovine tudi gospodarsko zgodovino, pravno etnografijo in historično metrologijo ter arhivistiko; njegovih objav je bilo doblej okrog 120, med njimi sintetični deli *Pravna zgodovina Slovencev od naselitve do zloma stare Jugoslavije* (Ljubljana 1961) in *Rechtsgeschichte der Slowenen* (Graz 1968). Kar se tiče njegovega dela, ki se ne izraža v lastnih tiskanih objavah, je omeniti, da je postal Mestni arhiv Ljubljane (zdaj Zgodovinski arhiv Ljubljane) šele pod njegovim vodstvom pomembna znanstveno-strokovna ustanova; delal je v redakciji raznih publikacij; sodeloval je aktivno na številnih slovenskih, jugoslovanskih in mednarodnih kongresih in sestankih zgodovinarjev, arhivarjev in etnografov (prim. Letopis SAZU 29, str. 56—58). Kar se tiče publikacij, objavljenih po njegovi izvolitvi za dopisnega člana v letu 1978, je treba najprej omeniti serijo publikacij pod skupnim naslovom *Gospodarska in družbena zgodovina Slovencev, enciklopedična obravnava po panogah*, ki jo izdaja SAZU in v njenem okviru Zgodovinski inštitut Milka Kosa; doslej sta izšla dva zvezka pod skupnim naslovom *Zgodovina agrarnih panog*, prvi zvezek s podnaslovom *Agrarno gospodarstvo z letnico 1970* in drugi zvezek s podnaslovom *Družbena razmerja in gibanja z letnico 1980*. Dr. Vilfan je bil pri prvem zvezku član širše redakcije (*Agrarni zvezek*) in tričlanske ožje redakcije, poleg tega pa avtor prispevka *Kmečka hiša* (približno 15 strani od približno 670 strani prvega zvezka). Mnogo večji je pa njegov delež pri drugem zvezku, kjer ni bil samo član redakcij, ampak od sedmih gesel tega zvezka pri petih tudi avtor (*Soseske in druge podeželske skupnosti, Zemljiška*

gospodstva, Kmečko prebivalstvo po osebnem položaju, Delavci v agrarnem gospodarstvu, Agrarna premoženjska razmerja). Ves tekst gesel tega zvezka ima približno 520 strani, od česar je Vilfan avtor okrog 425 strani. Poleg tega je napisal za oba zvezka skupaj izveček v francoščini in nemščini (skupaj 114 strani), pri čemer sta teksta v obeh jezikih različna: francoski tekst daje kratko sintezo v kronološkem redu, nemški tekst pa skrajšano vsebino posameznih gesel. Medtem ko obravnava prvi zvezek v glavnem gospodarske panoge kmečkega življenja, govori drugi zvezek predvsem o družbenih razmerjih v agrarni proizvodnji. Delo ustreza zahtevam do del te vrste: podana je slika našega sedanjega znanja, obširne so navedbe in oznake virov in literature, ki so dragocene oporišča za bodoče raziskovalce, prikazana so stališča v spornih vprašanjih in deloma je izraženo tudi avtorjevo stališče glede njih, mnogo pa je v teh tekstih tudi povsem novega.

Podatki o publikacijah in ostalem delu dr. Sergija Vilfana po izvolitvi za dopisnega člana se navajajo v Letopisu SAZU 31, str. 37, 200—201; 32, str. 49—296; 33, str. 28—29; najbolj popolna biografija in bibliografija zanj do leta 1976 je pa bila objavljena v knjigi Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani: biografije in bibliografije univerzitetnih učiteljev, znanstvenih delavcev in sodelavcev (tretja knjiga: 1966—1976, I. del), Ljubljana 1979, str. 180—183. Ves ta čas je opravljal svoje poklicno delo na Pravni fakulteti, sodeloval tudi pri nekaterih drugih fakultetah, bil na univerzi predsednik arhivsko-muzejskega sveta, na fakulteti pa član fakultetnega sveta in nato študijske komisije in nekaterih drugih teles. Pri SAZU je član dveh znanstvenih svetov, sodeloval je pa tudi v drugih telesih oziroma enotah ZRC, med drugim tudi pri delu pravne sekcije terminološke komisije. Za jugoslovanske zgodovinarje je posebno dragocen njegov delež pri mednarodnem sodelovanju historikov, in sicer tako v okviru centralne mednarodne organizacije historikov Mednarodni komite za historične vede in njenih komitejev in komisij kakor tudi v drugih okvirih; to mu omogočajo širina programa njegovega dela, njegov smisel za organizacijo in odlično poznavanje jezikov. Dr. Sergij Vilfan je član Mednarodne komisije za zgodovino mest, od leta 1980 njen podpredsednik, od leta 1981 pa njen predsednik in se je udeležil njenih sestankov leta 1978 v Münster-Attendornu, 1979 v Bruslju, 1980 ob priliki mednarodnega kongresa historikov v Bukarešti in 1981 v Leningradu. Drugo področje njegovega dela je Mednarodna komisija za zgodovino stanovskih skupščin oziroma parlamentov, kjer je član in od leta 1980 podpredsednik in se je udeležil sestankov leta 1978 v Antwerpnu in 1979 v Madridu, ki sta bila nekaka priprava za sestanek ob mednarodnem kongresu historikov v Bukarešti leta 1980, kjer je imel po nalogu komisije glavni referat. Z referati, deloma pa z udeležbo v diskusiji je sodeloval še na drugih sestankih, kjer pa referati in diskusija deloma še niso objavljeni in s tem pristopni širši javnosti. Naj omenimo samo, da je na študijskih tednih o zgodnjem srednjem veku v Spoletu leta 1980 in 1981 govoril o nekaterih problemih slovenske in hrvaške zgodovine, v Brixnu leta 1980 o etnogenezi v Vzhodnih Alpah, da je kongresu Družbe Jean Bodin v Atenah in Delfih leta 1981 poslal referat v okviru teme Človek pred oblastjo, kjer je govoril o Dušanovem zakonu in naših ročinih, in da je na Dunaju leta 1980 predaval o delovnem stilu zgodnje avstrijske birokracije. V zadnjih letih dela pri pre-

gledu virov in literature za zgodovino civilnega prava v jugoslovanskih pokrajinah, ki naj bo vključen v evropsko pravno zgodovino, ki izhaja pri družbi Marxa Plancka. S svojimi publikacijami in delom si je pridobil velik ugled, kar poleg že navedenega dokazuje tudi to, da je redni član Mednarodnega komiteja za historično metrologijo, član Družbe Jean Bodin in od leta 1981 tudi član Académie européenne d'histoire v Bruslju. Skupščina SAZU ga je 6. junija 1983 izvolila za rednega člana.

Stojan Cigoj

Rodil se je 27. junija 1920 v Strnišču (Kidričevo) pri Ptuj. Po maturi na gimnaziji v Ljubljani leta 1938 se je vpisal na Pravno fakulteto v Ljubljani, kjer je septembra 1942 diplomiral, februarja 1943 pa je bil promoviran za doktorja prava. Leta 1957 je bil izvoljen za docenta, leta 1962 za izrednega profesorja in leta 1965 za rednega profesorja za civilno in mednarodno zasebno pravo na Pravni fakulteti v Ljubljani, kjer dela še sedaj. V letu 1938 je opravil trimesečni tečaj v Mednarodnem univerzitetnem centru v Nancyju. Leta 1959/60 je bil kot štipendist Unesca tri mesece v Angliji in Švici, leta 1962—63 pa kot štipendist Fordove ustanove v Ameriki.

Stojan Cigoj je napisal obširnejša dela zlasti s področja obligacijskega prava in mednarodnega zasebnega prava (pribl. 20 knjig). Omenimo naj glavna dela: *Obligacije, splošna teorija* (1976), *Odškodninsko pravo Jugoslavije* (1972), *Kontrakti in reparacije* (1975), *Komentar k zakonu o obligacijskih razmerjih* (1978) in *Mednarodno zasebno pravo I—II* (1966). Delo *Obligacije* iz leta 1976 je ocenjeno glede obsega, vsebine in znanstvenih atributov kot edinstveno v naši pravni literaturi. *Odškodninsko pravo Jugoslavije* je bilo leta 1973 nagrajeno z nagrado Kidričevega sklada. O knjigi *Mednarodno zasebno pravo* je ob njenem izidu napisal akad. dr. Natko Katičič, da ima veliko doktrinarno in učno vrednost in da je ena od najboljših in najsodobnejših v jugoslovanski literaturi in na svetovni ravni.

Stojan Cigoj je v svojih delih obdelal tudi specialna področja civilnega prava zlasti obligacijskega prava. Pisal je o avtorskem, transportnem in zavarovalnem pravu ter o arbitraži. S področja transportnega prava je predvsem omeniti njegovo delo *Avtomobilist* (1982). Kot prvi je v

Sloveniji pisal o pomorskem pravu — *Pomorsko pravo* I (1974) in II (1978). V svojih monografijah je raziskoval tudi področja, kot so nuklearno odškodninsko pravo, pravno varstvo okolja in problem ureditve varstva potrošnika, kjer je v marsičem še oral ledino.

Napisal je okrog 130 razprav in člankov, v katerih se na visoki strokovni in znanstveni ravni ukvarja s konkretnimi problemi s področja teorije obligacijskega prava in mednarodnega zasebnega prava, pri čemer je posvetil potrebno pozornost tudi medrepubliškemu kolizijskemu pravu. Napisal je tudi okrog 40 prispevkov v tujih jezikih, kjer daje prikaze domačega prava, piše pa tudi o nekaterih teoretičnih vprašanjih splošnega pomena.

Z referati se je udeležil številnih domačih in tujih posvetovanj. Sodeloval je pri izdelavi zakona o obligacijskih razmerjih in zakonov s področja mednarodnega zasebnega prava, kot delegat jugoslovanske vlade pa tudi pri pripravah nekaterih haaških konvencij.

Stojan Cigoj je invenciozen raziskovalec in odličen znanstvenik. Njegov opus je ogromen. Napisal je pomembna dela zlasti s področja obligacijskega in mednarodnega zasebnega prava. Njegova dognanja, ki se tičejo spornih nerešenih vprašanj v zakonodaji, sodni praksi in vsakdanjem življenju, so plod temeljitega preučevanja problema z gledišča sodne prakse, domače literature, tujih pravnih ureditev in tuje znanstvene misli. Njegova obsežnejša dela se odlikujejo po temeljitosti, zaokroženosti in logičnosti, po z notranjimi vezmi pretkani in na skupnem obravnavanju sorodnih institucij temelječi sistematiki, vsebujejo obilico informacij o domačih in tujih predpisih in dajejo široko podlago za reševanje konkretnih nerešenih vprašanj. Z novimi idejami, ki presegajo okvire pozitivnega prava, s kritiko obstoječe pravne ureditve in s tehtnimi novimi dosežki v pravni teoriji je obogatil pravno znanost v domačem in mednarodnem merilu.

Leta 1960 je bil odlikovan z redom republike s srebrnim vencem. Skupščina SAZU ga je 6. junija 1983 izvolila za dopisnega člana.

Ferdo Gestrin

Rodil se je 8. oktobra 1916 v Ljubljani. Prav tam je leta 1940 diplomiral na Filozofski fakulteti iz zgodovine in zemljepisa. Disertacijo (*Trgovina*

slovenskega zaledja s primorskimi mesti od 13. do konca 16. stoletja) je obranil leta 1960 in bil nato promoviran za doktorja zgodovinskih znanosti. Leta 1959 je postal asistent za občo zgodovino srednjega veka na ljubljanski Filozofski fakulteti, naslednje leto je bil izvoljen za docenta, leta 1962 za izrednega in 1971 za rednega profesorja za isti predmet.

Znanstveno in strokovno delo Ferda Gestrina je obsežno in po tematiki široko. Zajema obdobje od starega veka do 20. stoletja, izrazito težišče pa ima na poznem srednjem in zgodnjem novem veku. Na slovensko zgodovino gleda Gestrin kot na celoto. Ne omejuje pa se samo na zgodovino Slovencev, marveč sega tudi v vprašanja zgodovine drugih jugoslovanskih narodov in njihovega razmerja do dežel na zahodni jadranski obali. Bibliografija Ferda Gestrina obsega okrog 200 enot, med katerimi so knjižne objave (18) in večje razprave (70).

Za Gestrinovo znanstveno delo je v marsičem značilno novatorstvo v obliki pritegovanja novih vrst virov pri že obravnavanih vprašanjih in v odkrivanju zanemarjenih strani zgodovinskega razvoja. Zasluga njegovega dela je osvetlitev slovenske zgodovine na bistveno nov način.

Na začetku (okoli leta 1950) kaže Gestrinovo raziskovalno delo še štiri večja težišča: pri zgodovini antike intenzivno in za nastanek besedila bistveno sodelovanje pri obravnavi zgodovine vseh jugoslovanskih pokrajin v *Zgodovini narodov Jugoslavije I*, v srednjem veku nekaj razprav iz znanstvene in agrarne zgodovine, pri zgodovini 16. stoletja zgodovina mestnega gospodarstva in še posebej zgodovina reformacije in protireformacije na Slovenskem, kjer je najprej v monografični obliki kot prvi slovenski zgodovinar razpravljal o družbenih temeljih reformacije na podlagi konkretnega domačega gradiva v smislu zgodovinskega razvoja in s tem bistveno premaknil znanje v tem pogledu. Vse to je obdelal v uspelem sintetičnem prikazu, v *Zgodovini narodov Jugoslavije II* (1959), končno pa pri zgodovini Slovencev od srede 19. stoletja do leta 1914 v knjigi *Slovenska zgodovina 1813—1914* (1950) skupaj z V. Melikom. Vzporedno s tem je bilo težišče njegovega raziskovanja na zgodovinskih vprašanjih, ki jih je obdelal v disertaciji. Ta knjiga je pomenila za slovensko zgodovino pomembno novost ne le po tematiki, marveč je bila grajena v največji meri na še neuporabljenih arhivskih virih in obenem izdelana s tolikšnim smislom za sintetična vprašanja slovenskega gospodarskega razvoja med 13. in 16. stoletjem, da je že v tej obliki pomembno spreminjala ustaljene poglede na slovenski zgodovinski razvoj v tem času.

Zatem je Gestrin svoje delo vse močneje usmerjal v študij družbenih in gospodarskih razmer na Slovenskem v 15. in 16. stoletju ter zgodovine pomorstva na severnem Jadranu. Problematika se mu je širila tako časovno kot prostorsko. V veliki meri je bilo to zvezano z intenzivnim iskanjem novih arhivskih virov za ta vprašanja doma in na tujem. Študij v domačih arhivih ga je po letu 1960 kot prvega jugoslovanskega zgodovinarja pripeljal v bogate italijanske arhive, v katerih je poslej zbiral podatke ne samo za slovensko zgodovino, ampak tudi za zgodovino drugih jugoslovanskih narodov. Na pomen teh arhivov je opozoril tudi druge jugoslovanske zgodovinarje, od leta 1965 dalje pa objavil na podlagi zbranega gradiva vrsto tehtnih razprav o naši zgodovini in o

vlogi Slovanov v zgodovini mest v Markah. Z zbiranjem novih virov je zvezano tudi doslej najpomembnejše Gestrinovo delo — *Mitninske knjige 16. in 17. stoletja na Slovenskem* (1972). Prav ti viri so na nov način osvetlili življenjsko pot ljudi, ki so navedeni v mitninskih knjigah. Pomen gospodarskih zvez prek Jadrana bi bilo sploh težko bolj učinkovito pokazati, kot je to storjeno v opombah, v katerih se skriva izredno poznanje dobe; te tudi sicer razkrivajo marsikatero že znano osebo našega 16. stoletja po njenih rodbinskih zvezah in gospodarskem položaju. Poseben pomen omenjene publikacije je v dejstvu, da je slovensko zgodovinopisje gledalo na slovenski razvoj 16. stoletja preveč pod videzom vsestranske nezavezanosti na sever in severozahod, pri čemer je zveze z Italijo spregledalo ali zanemarjalo in jih postavljalo šele v protireformacijsko dobo. Revizija je po tej strani pomembna tudi za marsikatero drugo stran slovenskega razvoja tedanjega časa.

V svoji razpravi o Piranski komendi je Gestrin prvič na podlagi domačega gradiva analiziral oblike združevanja posestnika kapitala in trgovca in načel široko razpeto vprašanje o začetkih zgodnjekapitalističnih razmerij v srednjeveškem pomorskem trgovanju, s sintetičnim pregledom gospodarskega razvoja v Sloveniji pa je segel od začetka 16. do 20. stoletja. Tudi sicer je vzporedno z delom na omenjenih vprašanjih včasih posegal v novejša obdobja.

Desetletje po objavi *Mitninskih knjig* je bilo najplodnejše v Gestrinovem znanstvenem delu. Poglavitna vprašanja, ki so ga zanimala, so veljala zgodovini pomorstva, trgovini na Slovenskem ter stikom med jugoslovanskimi in italijanskimi pokrajinami ob Jadranskem morju.

V delu, ki skoraj v celoti sloni na neobjavljenem arhivskem gradivu, je Gestrin monografično obdelal *Pomorstvo srednjeveškega Pirana* (1978). Izdelal je nenavadno bogato podobo od njegove tehnične strani prek ljudi in gospodarskih razmerij do kvantifikacije prometa. Pri tem je pokazal na pomemben delež Slovencev v piranskem srednjeveškem gospodarstvu.

Gestrin je napisal še vrsto pomembnih razprav. Med drugim je obravnaval gospodarsko povezanost obeh obal Jadranskega morja, pri čemer je najpomembnejši pregled trgovanja slovenskih dežel z italijanskimi ob koncu srednjega veka in v 16. stoletju, zlasti ker je zvezan z avtorjevimi pobudami za uporabo arheoloških metod pri poznosrednjeveških zgodovinskih raziskavah, kar je evropska metodološka novost.

Znanstveno delo Ferda Gestrina kaže izbiranje pomembnih in novih vprašanj slovenske zgodovine, s čimer je prispeval pomembne nove sestavine v podobo slovenskega zgodovinskega razvoja. Posebej je treba poudariti njegovo metodološko zrelost in iskanje novih metodoloških poti pri zgodovinskem raziskovanju. Po svojem delu se je Gestrin na jugoslovanski strani razvil v osrednjo postavbo v prizadevanjih jugoslovansko-italijanske zgodovinske komisije za preučevanje povezave obeh dežel.

Ob znanstvenem delu je treba omeniti tudi Gestrinovo delo v Zgodovinskem društvu in sodelovanje v uredniških zgodovinskih znanstvenih časopisov, pa tudi pomen njegovega dela pri drugih širših znanstvenih načrtih.

Ferdo Gestrin je redni član Društva za proučevanje i unapređenje pomorstva Jugoslavije in član jugoslovansko-italijanske komisije za zgo-

dovino. Za svoja prizadevanja je dvakrat dobil nagrado Sklada Borisa Kidriča (1965, 1973).

Glede na pomembno znanstveno delo je skupščina SAZU Ferda Gestrina 6. junija 1983 izvolila za svojega dopisnega člana v razredu za zgodovinske in družbene vede.

Friedrich-Karl Beier

Rojen je bil v Berlinu leta 1926 in je po končani vojni v letih 1946 do 1950 dokončal pravne študije na Univerzi v Zahodnem Berlinu. Svojo znanstveno kariero je začel kot asistent na pravni fakulteti v Münchnu (1954—60), kjer je tudi doktoriral in se habilitiral. Leta 1965 je bil imenovan za profesorja na pravni fakulteti Univerze v Münchnu, leta 1971 pa je postal direktor Inštituta Maxa Plancka za inozemsko patentno, iznajditeljsko in konkurenčno pravo.

Prof. Beier je vrhunski teoretik na področju inovacijskega prava in tržnih institucij visoko razvite kapitalistične države, ima pa hkrati polno razumevanje za podobno problematiko tako socialističnih držav kot tudi držav v razvoju. Napisal je večje število samostojnih del in prispevkov v posameznih publikacijah Inštituta, v časopisih in zbornikih. Prof. Beier je soavtor I. in III. zvezka monumentalnega dela o pravnem varstvu pred nelojalno konkurenco v državah EGS, ki je nastalo v Inštitutu Maxa Plancka, in je tudi eden izmed pobudnikov in organizatorjev celotnega dela. Ob vsej pozornosti, ki jo kaže instituciji mehanizma trga, raziskuje tudi razlike in sorodnosti institucij izumiteljskega prava v različnih državah, tudi v socialističnih državah in državah tretjega sveta. Prof. Beier v svojih delih išče in odkriva nova obzorja v zvezi s celotno družbeno in tudi politično problematiko industrijske lastnine v sodobnem svetu. Je pristaš novejših šol zahodnonemških znanstvenikov, ki je opustila pozitivistično ali celo pravnodogmatsko metodo in raziskuje nastanek in funkcijo posameznih pravnih institucij. Prof. Beier je izdajatelj serije knjig, posvečenih državnim ukrepom za pospeševanje raziskovalne dejavnosti kot sestavnega dela gospodarske politike.

Prof. Beier je član raznih nacionalnih in mednarodnih organizacij za industrijsko lastnino in avtorsko pravo, za primerjalno pravo in za humanistične znanosti, kjer ima vodilne funkcije; je tudi član ekseku-

tivnega odbora mednarodnega združenja za industrijsko lastnino — Association Internationale pour la Protection de la Propriété Industrielle (AIPPI).

Kot gost je kot ekspert s posameznimi predavanji ali daljšimi predavateljskimi kurzi obiskal poleg zahodnoevropskih držav tudi ZDA, Japonsko in Kitajsko ter vrsto socialističnih držav, tako Poljsko, kjer je dobil medaljo »Za zasluge za Univerzo Adama Mickiewicza v Poznaniu« in tudi Jugoslavijo, kjer je dobil posebno priznanje zagrebške pravne fakultete, plaketo »Multis pro meritis«.

Posebej moramo poudariti odprtost prof. Beierja do socialističnih držav. Po njegovi zaslugi je Inštitut Maxa Plancka odprt za znanstvenike vseh socialističnih držav, posebej tudi za jugoslovanske.

Skupščina SAZU je dr. Friedricha-Karla Beierja 6. junija 1983 izvolila za zunanjega dopisnega člana.

Alan John Percivale Taylor

Angleški historik Alan John Percivale Taylor je bil rojen 25. marca 1906 v kraju Birkdale, Southport, Lancashire v Angliji. Študiral je zgodovino najprej v Oxfordu in na Dunaju, pozneje tudi v Londonu in Parizu. Postal je najprej predavatelj (assistant lecturer) na univerzi v Manchesteru in prišel nato kot univerzitetni predavatelj (university lecturer) in član (fellow) Magdalen Collegea na univerzo v Oxfordu. Že za prvi dve njegovi knjigi, objavljeni še pred drugo svetovno vojno, o italijanskem problemu v evropski diplomaciji v letih 1847—49 (*The Italian Problem in European Diplomacy 1847—1849*, Manchester 1934) in o prvi borbi Nemčije za kolonije (*Germany's First Bid od Colonies*, 1936), je značilna avtorjeva usmerjenost na zgodovino meddržavnih odnosov v 19. stoletju. Nato sta sledili v času vojne in po njenem koncu dve knjigi, ki sta po svoji problematiki ozko povezani. Knjiga *Pot nemške zgodovine, pregled razvoja Nemčije od leta 1815* (*The Course of German History: A Survey of the Development of Germany since 1815*, London 1945) je poskus razumeti značilnosti nemškega problema s pomočjo zgodovine. Knjiga *Habsburška monarhija 1815—1918, zgodovina Habsburškega cesarstva in Avstro-Ogrske* (*The Habsburg Monarchy 1815—1918: A History of the Austrian Empire and Austria-Hungary*) je izšla v Londonu

leta 1942, nato pa leta 1948 v drugi, predelani izdaji, ki je izšla tudi v slovenščini s spremno besedo F. Zwitterja leta 1956. Avtor vidi ključ propada v odnosu med vladajočimi in podrejenimi narodi; propad je bil nujen, zamujenih možnosti ni bilo, boj med nadnarodnostno dinastično državo in narodnostnim načelom je bilo potrebno izbojevati do konca. Glavni problem zgodovine Srednje Evrope v tej dobi vidi Taylor v pomenu narodnih preporodov dotlej kmečkih narodov, pri čemer se mesta v etničnem pogledu nujno prilagodijo svoji agrarni okolici. V zvezi s tem je Taylor že od decembra 1944 v seriji publikacij o vprašanju Trsta, ki so pri nas izšle le v italijanskem prevodu (*Autori inglesi parlano sul problema della Regione Giulia*, Reka 1946), zastopal jugoslovansko stališče. Taylor ni bil prvi britanski historik, ki so ga zanimali jugoslovanski problemi; vendar pa so bili prej v ospredju odnosi med Srbi in Hrvati, Dalmacija in Reka, ne pa Slovenci in Hrvati zahodno od Wilsonove črte. Taylorja pa zanimajo problemi narodnega preporoda prej kmečkega ljudstva, odnos med mestom in podeželjem, med pristaniščem in zaledjem in zato gleda na te probleme drugače. S svojimi stališči je seveda v nasprotju z uradnim britanskim stališčem. Na drugi strani pa je tedaj upal, da bo angleško-sovjetsko zavezništvo začetek boljše bodočnosti človeštva in jugoslovanski Trst znak sodelovanja in ne nasprotovanja med Sovjetsko zvezo in Zahodom.

Pozneje je objavil A. J. P. Taylor še mnogo knjig in razprav o raznih temah, prvenstveno pa o meddržavnih odnosih v Evropi v razdobjih od leta 1948 do začetka druge svetovne vojne. Sem spada njegovo verjetno najboljšo delo — *The Struggle for Mastery in Europe 1848—1918*, ki je izšlo najprej v Oxfordu leta 1954 in potem v številnih izdajah in prevodih, med njimi tudi v srbohrvaščini (*Borba za prevlast u Evropi 1848—1918*, Sarajevo 1968) s kritičnim predgovorom M. Ekmečiča. Največ polemik je pa Taylor izzval s svojo knjigo *The Origins of the Second World War*, New York 1962. Taylor je kot historik predvsem človek analize, ne pripovedovanja in še manj čustvovanja. Tematika njegovih publikacij je zelo obsežna in zato se mora omejevati, velesile imajo prednost pred malimi državami, formalna diplomacija pred notranjimi silami, boj za oblast pred ideologijami. Njegove sodbe so včasih tvegane, vendar je pa tudi to pot, da se preko polemike in diskusije pride do resnice. V današnjem svetu spada med vodilne historike za zgodovino meddržavnih odnosov v Evropi v 19. in 20. stoletju. Med svojo univerzitetno kariero je opravljal različne funkcije kot predavatelj in profesor, zdaj pa je upokojen kot profesor zgodovine meddržavnih odnosov (international history) na univerzi v Oxfordu, poleg tega pa je tudi častni član (honorary fellow) Magdalen Collegea v Oxfordu. Končno je treba omeniti, da ni samo kabinetni učenjak; sodeluje v časopisih in na televiziji, zavzema stališča do historičnih in sodobnih problemov in je eden od najbolj popularnih britanskih historikov.

Skupščina SAZU ga je 6. junija 1983 izvolila za zunanjega dopisnega člana.

Janko Kos

Dr. Janko Kos, redni profesor za primerjalno književnost in literarno teorijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani, se je rodil 9. marca 1931 v Ljubljani v družini akademskega kiparja. Maturiral je leta 1950 na klasični gimnaziji v Ljubljani, se tega leta vpisal na oddelek za primerjalno književnost in literarno teorijo Filozofske fakultete v Ljubljani in tu diplomiral leta 1956. V letih 1957—59 je bil honorarni član redakcije Državne založbe Slovenije v Ljubljani, od 1959 do 1963 dramaturg ljubljanskega Lutkovnega gledališča in v letih 1963—70 profesor za slovenski jezik s književnostjo na VII. gimnaziji v Ljubljani. Doktoriral je leta 1969 na ljubljanski Filozofski fakulteti na temo Prešeren in evropska romantika. Leta 1970 je bil izvoljen za izrednega profesorja na oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo Filozofske fakultete v Ljubljani. Za rednega profesorja te fakultete je bil izvoljen leta 1975; od leta 1976 je predstojnik oddelka za primerjalno književnost in literarno teorijo. V letih 1973—76 je bil predsednik Društva za primerjalno književnost SRS. Za dopisnega člana SAZU je bil izvoljen 10. marca 1977.

V letih 1953—57 je bil sourednik literarne revije *Beseda*, od leta 1960 do 1962 sourednik revije *Perspektive*, v letih 1967—73 član uredniškega odbora knjižne zbirke *Naša beseda*, od leta 1969 je član uredniškega odbora revije *Sodobnost*, od leta 1973 član uredniškega odbora Slavistične revije in od leta 1975 član uredniškega odbora knjižne zbirke *Beseda* sodobnih jugoslovanskih pisateljev.

Njegovo strokovno in znanstvenoraziskovalno delo zajema številna področja. V letih 1950—60 se je posvečal predvsem literarni kritiki, z izrazitimi stališči je spremljal sodobno slovensko literarno ustvarjalnost in pisal tudi o problemih literarne teorije, marksistične estetike in filozofije. Po letu 1960 je svoje delo usmeril v literarno zgodovino in literarno teorijo, pretežno s stališč primerjalne književnosti. V središču njegovih prizadevanj je bilo prešernoslovje: uredil je *Prešernovo Zbrano delo* (v dveh knjigah, 1965—66), izdal knjigo interpretacij *Prešernov pesniški razvoj* (1966) (ki je leta 1968 izšla v srbskem prevodu pri Srbski književ-

ni zadrugi), leta 1970 objavil knjigo *Prešeren in evropska romantika*, zatem pa še nove prešernoslovne razprave (*Motiv in ideja Prešernovega Ribiča*, *Vloga in ustroj lirskega subjekta v Prešernovi poeziji*). Za šolske namene je objavil knjigi *Oris filozofije* (1967) in *Pregled slovenskega slovstva* (1974), sestavil več antologij svetovne literature s komentarji in kratek oris literarne teorije v knjigi *Od pesmi do filma* (1976). Sodeloval je pri urejanju Cankarjevega *Zbranega dela* s pripravo sedmih knjig in z opombami (1967—76); o Cankarju je napisal več obsežnih študij (*Cankarjev Jerman in problem nekonformizma*, *Ideja volje do moči v Cankarjevih dramskih delih*, *Cankar in problem slovenskega romana* idr.). Obsežne razprave je napisal še o V. Vodniku, S. Jenku, O. Župančiču, J. Vidmarju, povojni slovenski književnosti in občih značilnostih slovenskega literarnega razvoja. V letih 1964—77 je za zbirko *Sto romanov* napisal vrsto razprav o romanopisnih tekstih E. Hemingwaya, O. Wilda, A. Camusa, J. Joycea, W. Faulknerja, M. J. Lermontova, I. S. Turgenjeva, Ch. Dickensa, H. de Balzaca, Th. Manna, M. Butora, W. Thackeraya, E. T. A. Hoffmanna, W. Scotta, E. Zolaja, Madame de Lafayette, H. Grimms, Voltaira, M. Šikibu in A. Manzoni. Problemom filozofije umetnosti, literarne teorije in vede je poleg knjige *Znanost in ideologija* (1970) posvetil vrsto daljših razprav. Skupščina SAZU je 6. junija 1983 izvolila dr. Janka Kosa za rednega člana SAZU.

Janez Logar

Iz biografskih in bibliografskih podatkov, ki jih prinaša publikacija *Biografije in bibliografije znanstvenih in strokovnih sodelavcev SAZU* ter *Letopisa SAZU* za leto 1978, je razvidno, da je Janez Logar izredno aktiven in uspešen slovenski literarni in kulturni zgodovinar. V omenjenih dveh bibliografijah pa ni posebej poudarjeno, da je J. Logar med najmarljivejšimi sodelavci SBL in EJ (v obeh je prisoten z nad 60 članki, skoraj izključno z najtežavnejšimi), kakor tudi ni omenjeno, da je že kot študent slavistike prispeval za SBL kvaliteten članek o S. Krelju. Po izvolitvi za dopisnega člana SAZU dne 23. marca 1978 je Janez Logar z enako zavzetostjo in erudicijo nadaljeval znanstveno delo ter svojo

na osmih straneh objavljeno bibliografijo iz leta 1976 nenehno povečuje.

Ker se je v zvezi s predlogom za rednega člana SAZU omenjal Logarjev *Uvod v bibliografijo*, naj povemo, da sta ji pravo vrednost priznala strokovna ocenjevalca akademika A. Slodnjak in J. Vidmar, doživela pa je tudi pri najkompetentnejših strokovnjakih doma in v tujini najvišje ocene; prevedena je tudi v srbohrvaščino.

Nadalje omenjamo 10. knjigo Jurčičevega *Zbranega dela* (1982) z literarnimi (62) in političnimi (31) članki v izboru do 8. julija 1871 in še 12 enot v Dodatku, skupaj 105 enot ali 592 strani, od tega 112 strani urednikovih opomb.

Omenjena predlagatelja in ocenjevalca s poudarkom opozarjata, da je J. Logar opravil delo, ki ga poprej vrsta prominentnih znanstvenikov od Jurčičeve smrti leta 1881 do leta 1982, torej sto in eno leto, ni mogla. O znanstveni pretencioznosti J. Logarja kot urednika pravita strokovna ocenjevalca: »Vsako odločitev za sprejem ali zavrnitev (Jurčičevega) prispevka je bilo treba potrjevati z analizo jezika, stila in raziskavo kulturnih ter političnih razmer dobe ob izidu prispevka. K vsakemu prispevku je bilo treba napisati podrobnejše opombe, ki naj napravijo sodobnemu bralcu delo umljivo in dostopno. Za to je bilo treba kritično pregledati dosedanje raziskave literarnih zgodovinarjev, njihove objave in literarne zapuščine ter prebrati in izpisati ogromno gradivo v naših (in deloma tujih) časopisih iz let 1865—1881«.

V času od 1978 do 1982 je objavil še vrsto razprav in člankov (*Janez Trdina in njegovo narodopisno delo*, *Jernej Kopitar v zavesti Slovencev ob dvestoletnici rojstva*, *Jurčičeva pot v časnikarstvo*), več prispevkov za SBL, sodeloval je pri izdajah NUK in pri *Bibliografiji E. Kardelja*, ki je pripravljena za Marksistični center pri CK ZKS, nadalje je za tisk v tujini pripravil dve študiji o zgodovini in sedanjem stanju slovenske in celotne jugoslovanske bibliografije, v pripravi pa ima 11. zvezek Jurčičevega *Zbranega dela* s političnimi članki od 18. julija 1871 do aprila 1881.

Skupščina SAZU je 6. junija 1983 izvolila prof. Janeza Logarja za rednega člana.

France Bernik

Bil je rojen 13. maja 1927 v Ljubljani, kjer je leta 1951 diplomiral iz slovenske književnosti in leta 1960 doktoriral iz literarnozgodovinskih znanosti z disertacijo *Lirska poezija Simona Jenka in njene razvojne tendence*. Po nekaj letih asistentske zaposlitve na slavistiki in drugod je bil v letih 1961—72 urednik knjižnih izdaj in tajnik Slovenske maticе, od tedaj pa dela v Inštitutu za slovensko literaturo in literarne vede pri SAZU, od leta 1977 kot znanstveni svetnik. Na Filozofski fakulteti se je habilitiral in ima danes naziv izrednega profesorja za zgodovino slovenske književnosti. Od leta 1967 je član uredniškega odbora SR in od leta 1981 glavni urednik Zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev. Udeležuje se slavističnih znanstvenih srečanj doma in v tujini. Leta 1975 je prejel nagrado Sklada Borisa Kidriča.

Njegova bibliografija obsega (brez krajših priložnostnih zapisov) 154 enot s tematiko o S. Jenku, Ivanu Cankarju in NOB.

O liriki Simona Jenka razpravlja Bernik prvič v disertaciji, ki je 1962 izšla pri Slovenski matici pod naslovom *Lirika Simona Jenka*. Delo prestopa meje tradicionalne monografije z interpretacijskimi postopki in z literarnozgodovinskimi označevanji Jenkove lirike v njenem času in prostoru. O isti temi razpravlja v monografiji v zbirki *Znameniti Slovenci* (1979) in nato še v več posebnih študijah iz jenkoslovja in izdajah zbranih pesnikovih tekstov.

Še smotrnejšo zbranost in temeljitejšo interpretacijsko pripravljenost kaže Bernikovo delo ob Ivanu Cankarju. Poleg *Zbranega dela* I, II, XII, XIII, XVII, XX in XXIII (1967—75) je v znanstveni periodiki in zbornikih objavil vrsto cankaroloških študij in knjigo *Cankarjeva zgodnja proza* (CZ 1976, 206 str.), kjer je podan celoten oris prve sklenjene faze pisateljeve proze do prvega romana. Temu je sledilo monografsko delo *Tipologija Cankarjeve proze* (DZS 1982, 574 str.), sinteza in sklep prejšnjih posamičnih raziskav. Gre za osrednje in zahtevno poglavje slovenske literarne zgodovine, prikazano skrbno in izvirno, z uporabo vrste novejših opazovalnih metod stroke.

Tretje območje njegovih raziskav je tematika NOB, iz katere je doslej objavil dve obsežnejši deli o F. Bevku in Prežihu.

Izven imenovanih tematskih območij je izdal še knjigo *Problemi slovenske književnosti* (DZS 1980, 590 str.), v kateri posega v tehtna vprašanja stroke in daje vrsto novih odgovorov ob problematiki, ki jo označujejo gesla: Čelakovsky, Kopitar, Prešeren, Levstik, Janežič, Slovenska matica, Levec, Prijatelj, Kersnik, Tavčar, Murn, Župančič, Eller, Grandnik, Vidmar, Rebula idr. Pri SAZU pa je objavil *Pisma Frana Levca I—III*, 1967—73 (1167 str.), ki s komentarji pomenijo eno izmed temeljnih del tudi za širšo kulturnopolitično zgodovino Slovencev v 19. stoletju.

Ivo Frangeš

Rodil se je 15. aprila 1920 v Trstu; v otroških letih je kot sin slovenske delavske družine živel v raznih krajih Jugoslavije (Srbija, Sarajevo, Zagreb), maturiral je v Sarajevu in na Filozofski fakulteti v Zagrebu diplomiral iz romanistike (italijanska književnost in jezik). Na isti fakulteti je doktoriral s tezo Italijanski prevajalci naših narodnih pesmi od Fortisa do Tommasea.

Po smrti prof. A. Barca predava hrvaško književnost na Filozofski fakulteti v Zagrebu, od leta 1963 kot redni profesor. Leta 1960 je bil izvoljen za dopisnega in leta 1968 za rednega člana JAZU. Predaval je kot gost na mnogih evropskih univerzah; posebno odmevno je bilo njegovo gostovanje na Švedskem. Leta 1973 je bil izvoljen za podpredsednika Mednarodnega slavističnega komiteja, leta 1974 pa je dobil Herderjevo nagrado.

V velikem razmahu, ki ga je doživela hrvaška literarna znanost v zadnjih treh desetletjih, je imel prof. Frangeš pomembno vlogo. V krogu zbornika *Pogledi 55* (1955) in v reviji *Umjetnost riječi*, ki je opravila eno izmed prelomnih dejanj v zgodovini ne le hrvaške, temveč celotne jugoslovanske literarne znanosti s tem, da je na široko odprla vrata novim svetovnim tokovom, je Frangeš najizraziteje razvil njeno interpretacijsko varianto, naravnano k tako imenovanemu »notranjemu pristopu«¹ pri obravnavi književne umetnine. Poleg izrazito osebnega daru za raziskovanje te vrste je v novo metodo vključeval znanje in izkušnje iz šole De Sanctisa, Devota, Croceja in Spitzerja. Frangeševe interpretacije Matoša, Kovačiča, Vojnovića in Krleža so imele močan odmev in so spremenile podobo hrvaške znanosti o književnosti, vendar tako, da

nove metode niso pognale v estetski ali literarni izolacionizem, temveč so jo odprle tudi v sociološko in zgodovinsko smer. S poznejšimi in širšimi obravnavami hrvaške književne klasike, posebno Šenoe in Mažuranića ter starejše književnosti renesanse in baroka, se je diahronični zorni kot pri njem vse bolj krepil in prihajalo je do tesnega spoja interpretacijske metode z utrjenimi načeli literarnega, kulturnega in narodnega zgodovinopisja, do uravnovešene sinteze na novi ravni hrvaške književne zgodovine.

Iz obsežne bibliografije navajamo samo nekaj najvidnejših naslovov: *Stilističke studije*, Zagreb 1959; *Studije i eseji*, Zagreb 1967; *Matoš, Vidič, Krleža*, Zagreb 1974; *Realizam*, v knjigi *Povijest hrvatske književnosti*, knj. 4, Zagreb 1976; *Izbrana djela* v zbirki *Pet stoljeća hrvatske književnosti*, knj. 149, Zagreb 1980; *A. Barac*, Zagreb 1978 in knjiga študij s področja italijanske književnosti od Danteja do neposredne sodobnosti *Talijanske teme*, Zagreb 1967.

Imel je dobre stike s slovenskimi literarnimi zgodovinarji in je večkrat predaval na ljubljanski univerzi, v Zagrebu pa je skrbel za ustrezno mesto in razvoj slovenistike na tamkajšnji fakulteti.

Skupščina SAZU ga je 6. junija 1983 izvolila za zunanjega dopisnega člana.

Irena Grickat-Radulović

Dr. Irena Grickat-Radulović se je rodila leta 1922 v Beogradu, kjer je leta 1949 diplomirala na Filozofski fakulteti iz skupine srbohrvaški jezik in južnoslovanske književnosti. Doktorat je opravila leta 1953 na Srbski akademiji znanosti in umetnosti.

Od leta 1949 do 1969 je delala v Inštitutu za srbohrvaški jezik kot asistentka, kot znanstvena sodelavka, višja znanstvena sodelavka in znanstvena svetnica. V letih 1969—77 je bila načelnica arheografskega oddelka Narodne biblioteke v Beogradu, od tedaj pa nadaljuje delo v Inštitutu za srbohrvaški jezik.

Med pglavitna dela dr. I. Grickat-Radulović štejemo široko zasnovani Slovar srbohrvaškega knjižnega in živega (ljudskega) jezika pri SANU, kateremu je dala znanstveno zasnovo in vsebino. Njen delež v redakciji je tolikšen kot nobenega drugega sodelavca. Celotno delo je planirano

na več kot 30 knjig velikega formata s po 800—1000 stranmi. Doslej je izšlo 11 knjig.

Redakcija upošteva najnovejše dosežke v svetovni leksikografiji, gesla so semantično obdelana na bogatem gradivu, ki ga hrani inštitut, izpisi iz literature obsegajo obdobje 19. in 20. stoletja pri Srbih in Hrvatih, informacije o geslih so podane s kvalifikatorji in iztržki, tako da je uporabnik, lahko bi rekli, v večini primerov dobro informiran, kakšno je mesto posamezne besede v knjižnem ali živem (ljudskem) jeziku.

Razen dela ob lingvistično kritičnem in današnjem času znanstveno ustreznem slovarju je I. Grickat-Radulović prispevala srbohrvaški lingvistični znanosti nad sto tehtnih jezikoslovnih študij in člankov v Južnoslovenskem filologu, Našem jeziku, Godišnjaku SANU, Zborniku za filologiju i lingvistiku Matice srpske, v posebnih izdajah SANU, v zagrebški Filologiji, v Prispevkih za književnost, jezik, zgodovino in narodopisje (Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor), v Prace językoznawcze, Biuletynu polskiego towarzystwa językoznawczego, v Kovčežiću, v Wiener slavistisches Jahrbuch, v publikaciji Radovi naučnog društva BiH, publicirala pa je tudi pri Srbski književni zadrugi, v Anzeiger für slavische Philologie itd. Pozorno je spremljala domačo in tujo lingvistično literaturo in o njej poročala v dnevnem tisku, pri čemer ni pozabila popularizirati slovenske kulture in jezika pri svojih rojakih. Svoje zanimanje za slovenski jezik izpričuje tudi s tem, da tekoče govori slovensko, kar je sad njenega osebnega prizadevanja.

Od pomembnih študij naj omenimo tu jezikovno analizo *Zakonika carja Stefana Dušana in Struški in atonski rokopis* (SANU, Odeljenje društvenih nauka, Beograd 1975). Delo se nadaljuje z analizo jezika v *Zakoniku carja Stefana Dušana*, knj. II, s studeniškim, hilendarskim, hodoškim in bistriškim rokopisom (SANU, Odeljenje društvenih nauka, Beograd 1981).

Dr. I. Grickat-Radulović je članica redakcije dveh inštitutskih publikacij, revije *Naš jezik* in *Južnoslovanski filolog*, pri katerem je tajnica redakcije in urednica Bibliografije. Hkrati je tajnica lingvističnih sestankov pri Inštitutu za srbohrvaški jezik in jezikovna redaktorica pri znanstvenih izdajah SANU, jezikovna recenzentka pri akademiji in drugih založništvih, je članica Znanstvenega sveta in upravnega organa Inštituta in že več let namestnica upravnika Inštituta, članica Odbora za vire srbskega prava pri Akademiji in članica Sveta staroslovenskega odseka SANU.

Z referati je sodelovala na mednarodnih slavističnih kongresih, npr. na IV. kongresu v Moskvi, na V. v Sofiji, na VI. v Pragi (1968), z referatom se je udeležila znanstvenih simpozijev v Gradcu (Avstrija) in v Nišu (oboje leta 1971). Kot gostja je predavala v Utrechtu (1955), v Krakovu (1958), v Leidenu (1959/60), v Bochumu (1972), na več domačih fakultetah ter med drugim na SAZU v Ljubljani.

Zaslžno je njeno delo v obravnavanju stare srbske literature in že omenjeno strokovno delo v arheografskem oddelku Narodne biblioteke, kjer je kot ekspert svetovala v Hilendarskem odboru in sourejala biblioteko Stara srbska književnost pri Srbski književni zadrugi. Osem let je uspešno raziskovala pisano dediščino v knjižnih fondih samostana

Dečani (1969—77) in v skupnih vprašanjih sodelovala z Romunsko akademijo v Bukarešti.

Dr. I. Grickat-Radulović je dopisna članica SANU.

Sodi med prve znanstvenike jugoslovanske lingvistike, njeni lingvistični izsledki so pomembni ne le za razvoj srbske in hrvaške, temveč tudi slovenske in sploh slovanske jezikovne znanosti.

Skupščina SAZU jo je 6. junija 1983 izvolila za zunanjo dopisno članico.

Milka Ivić

Dr. Milka Ivić se je rodila 11. decembra 1923 v Beogradu, kjer je leta 1942 maturirala in nato v letih 1945—49 na Filozofski fakulteti študirala skupino jugoslovanski jeziki in književnosti. Kot odlična študentka je bila leto dni pred diplomom izbrana za štipendistko SANU. Po diplomi je bila imenovana za asistentko v Inštitutu za srbohrvaški jezik SANU. Leta 1953 je na Filozofski fakulteti v Beogradu doktorirala s tezo Značenja srpskohrvatskog instrumentala i njihov razvoj (Posebna izdaja SANU, knj. CCXXVII, Beograd 1954).

Novembra 1954 je bila izvoljena za znanstveno sodelavko v Inštitutu za srbohrvaški jezik in spomladi 1955 za docentko na Filozofski fakulteti v Novem Sadu. Danes je redna profesorica na isti fakulteti in predava dva predmeta: sodobni srbohrvaški jezik in splošno lingvistiko. Marca 1976 jo je Norveška akademija znanosti in umetnosti izvolila za redno, mesec dni pozneje pa SANU za dopisno in junija 1979 Saška akademija znanosti za svojo članico.

Poleg omenjenih predavanj na katedri za srbohrvaški jezik v Novem Sadu je predavala splošno lingvistiko na Filološki fakulteti v Beogradu in kot gostja leta 1961 v Jeni (dva semestra: Komparativna slovanska sintaksa in Komparativna slovanska fonologija), leta 1964 na univerzi v Los Angelesu (kurz Struktura slovanskega prostega stavka) in leta 1966 na univerzi v Uppsali. V okviru inštituta, ki ga organizira Lingvistično društvo Amerike v Bloomingtonu, je leta 1964 imela predavanji Fonološka tipologija slovanskih jezikov in Splošna sintaksa in v Tokiu leta 1968 v okviru Inštituta za lingvistične študije starejše dobe o temi Splošna lingvistika v Evropi danes. Leta 1969/70 je v Los Angelesu opravila kurze Bibliografija in znanstvena metoda, Slovanska tipolo-

gija in Srbohrvaški jezik in leta 1970 na Kolumbijski univerzi Zgodovina lingvistike in Struktura srbohrvaškega jezika. S področja splošne lingvistike oziroma gramatike je predavala na sarajevski in ljubljanski filozofski fakulteti, nadalje na varšavski univerzi, na univerzi v Krakovu, na šlezijski univerzi v Sosnovcu, v Poznanju, na Harvardski in Kolumbijski univerzi, pa v Ann Arborju in vrsti drugih evropskih in izvenevropskih univerz (Uppsala, Göteborg, Stockholm, København, Århus, Oslo, Chicago, Aix-en-Provence, Oxford, Cambridge, Gradec, Dunaj). Z referati se je udeleževala vseh povojnih slavističnih in lingvističnih kongresov ter posvetovanj doma in na tujem, od Ljubljane do Moskve, Cambridgea (ZDA), Ohrida, Sarajeva, Sofije, Karadžićevega simpozija ob 100-letnici smrti itd. itd. Na povabilo sovjetske akademije se je udeležila znanstvenega zborovanja leta 1971, na katerem so udeleženci ocenjevali vrednost nove Slovnice ruskega jezika (izdaja Akademije). Na povabilo Poljske in Šlezijske akademije je sodelovala pri izdelavi semantične slovnice poljskega jezika.

Pri mnogostranski zaposlitvi še najde čas za opravljanje najpomembnejših znanstvenih funkcij na domači univerzi, pri Matici srbski, v Komisiji za preučevanje gramatične strukture slovanskih jezikov. Nadalje je članica Odbora za Slovar srbohrvaškega slovarja SANU, članica uredništva Zbornika za filologijo in lingvistiko v Novem Sadu, članica uredniškega odbora revije Acta linguistica Hafniensia (København) in odgovorna urednica Južnoslovanskega filologa.

Zaradi omejenega prostora tukaj ni mogoče navesti vsega dela in vseh funkcij, ki jih opravlja prof. dr. Milka Ivić doma in v tujini. Zato je marsikaj izostalo. Celoten pregled njenega dela je interesantom na voljo v *Godišnjaku SANU*. Tu naj še omenimo, da ima nad 180 bibliografskih enot in da je objavljala v Jugoslaviji, na Nizozemskem, v Sovjetski zvezi, v Združenih državah Amerike, na Poljskem, Češkoslovaškem, v ZR Nemčiji, Nemški demokratični republiki, na Danskem, v Romuniji, Bolgariji, na Japonskem in Finskem.

Iz množice študij in razprav naj navedem samo študijo *Pravci u lingvistici* (Ljubljana 1963, doslej pri nas štiri stalno razširjane izdaje); knjiga je prevedena v osem jezikov: v angleščino, poljščino, nemščino, finščino, litavščino, estonščino, albanščino in japonščino.

V svojem znanstvenem delu se največ ukvarja z raziskovanjem sintakse, torej s tistimi poglavji slovnice, ki so pri nas najmanj obdelana, zlasti v slovenski slovnici. Ker imata slovenski in srbohrvaški jezik v vseh poglavjih veliko skupnega, so izsledki prof. dr. Ivićeve izredno pomembni tudi za slovensko jezikoslovje.

Skupščina SAZU jo je 6. junija 1983 izvolila za zunanjo dopisno članico.

Lojze Vodovnik

Po izvolitvi za dopisnega člana 10. marca 1977 je objavil več kot 50 del, ki obravnavajo krmilne signale za upravljanje ortotičnih sistemov, terapevtske učinke električne stimulacije pri parezah in spastičnosti, stimulacijo denerviranih mišic ter kvantifikacijo učinkov hipnoze na hemiparetičnih bolnikih. Večje število del je pregledne narave in so bila napisana na povabilo urednikov revij ali organizatorjev konferenc. Po ugotovitvi, da vsebujejo spremembe pozicije več informacije kot mioelektrični signali, je skupaj s sodelavci raziskoval pozicijsko krmiljenje idealizirane kinematične strukture s štirimi sklepi. Z računalniško vodenim poskusom je bilo pokazano, da je razpon za krmilne čase pri zdravih poskusnih osebah zelo velik ter sorazmeren številu stopenj prostosti, ki jih je treba krmiliti. Pri tetraplegičnih bolnikih so bili krmilni časi daljši, vendar so rezultati motiviranih bolnikov, ki lahko upravljajo ramenska sklepa, primerljivi s krmilnimi časi zdravih oseb.

V zadnjih letih se je prof. Vodovnik osredotočil predvsem na raziskave terapevtskih učinkov električne stimulacije pri parezah in spastičnosti. Poskusi s funkcionalno električno stimulacijo so namreč pokazali, da se ob draženju ne pojavi le gib, temveč da se pri približno polovici bolnikov izboljša hoteni gib po stimulaciji. Električna stimulacija torej nima le funkcionalnega, temveč tudi terapevtski učinek. Ta učinek pa ni opazen le pri ohromelih, temveč tudi pri spastičnih mišicah. Da bi razložil te pojave, je predložil hipotezo, ki zmore pojasniti nekatera opažanja pri bolnikih s poškodbami motoričnega sistema. Z vpeljavo nelinearnih karakteristik za sinaptične učinkovitosti je ugotovil, da je mogoče selektivno usmeriti difuzno aferentno stimulacijo k tistim sinapsam, ki zaradi svoje neaktivnosti niso dovolj učinkovite in torej niso blizu delovne točke nasičenja. Električna stimulacija izboljša ravnotežje med ekscitacijo in inhibicijo ali pa učinkuje nevtrarno. Čeprav hipoteza še ni neposredno potrjena z živalskimi poskusi, je zaenkrat edini model, ki zmore razložiti terapevtske učinke stimulacije za dualni disfunkciji, kot sta spastičnost in pareza, model pa tudi ponuja poeno-

teno sliko o učinkih stimulacije ne glede na to, ali gre za stimulacijo ekstremitet, hrbtenjače ali možganov. Razširitev modela na vegetativni živčni sistem bo omogočila celovit pogled na elektroterapijo, ki bo poleg ekstremitet zajemal še učinke na bolečino, zaraščanje ran, rast kosti, izboljšanje delovanje mehurja itd.

Leta 1981 je na Rancho Los Amigos Hospital — University of Southern California, Los Angeles, raziskoval učinke večkanalne stimulacije na spastičnost bolnikov s poškodbami hrbtenjače in možganov. Pokazal je, da elektroterapija lahko zmanjša spastičnost, da rezultati niso vselej enolični, vendar pa so negativni učinki izjemno redki. Tako so bile ovržene nekatere trditve v literaturi, da stimulacija za spastične bolnike ni primerna terapevtska metoda.

Studij vpliva hotene kontrole na mišične odzive zaradi električne stimulacije je vodil k »standardizaciji« hotene kontrole z uporabo hipersugestije oziroma hipnoze. Ob tem je nastala domneva, da bi bilo možno v hipnozi povečati mišično silo tudi pri paretičnem bolniku. Meritve vrtilnega momenta v gležnju pri hemiparetičnih bolnikih so domnevo potrdile. Predložil je matematični model, ki daje konceptualni okvir za eksperimente in je eden redkih poskusov kvantifikacije pojavov hipersugestije.

Niso pa ga zanimali samo medsebojni vplivi centralnega živčnega sistema in električne stimulacije. Zato raziskuje tudi učinke stimulacije na denervirano mišico, njene dinamične odzive ter potencialne možnosti, da se uporabi kot funkcionalni motor v rehabilitaciji.

Prof. Vodovnik je o svojem delu poročal na univerzah in kongresih z vabljenimi predavanji, v Jugoslaviji, Poljski, Sovjetski zvezi, Nemčiji, Italiji, ZDA in Japonski, na tretji mediteranski konferenci o medicinski in biološki tehniki leta 1983 pa je bil predsednik znanstvenega odbora. Leta 1982 je bil skupaj s prof. McGheejem predsednik delovnega srečanja Movement in Man and Machine v Portorožu. To srečanje sta organizirala Svet akademij znanosti in umetnosti Jugoslavije ter Nacionalna akademija znanosti v Washingtonu.

Skupščina SAZU ga je 6. junija 1983 izvolila za rednega člana.

Ernest Mayer

Za dopisnega člana je bil izvoljen 21. marca 1974.

Prof. Mayer opravlja poleg pedagoškega in raziskovalnega dela številne druge dolžnosti. Sedaj je predsednik Medakademijskega odbora za floro in favno Jugoslavije, predsednik Znanstvenega sveta Biološkega inštituta Jovana Hadžija, član projektne sveta vegetacijske karte Jugoslavije, podpredsednik Organizacije za fitotaksonomsko raziskovanje mediteranskega območja (Berlin—Ženeva), predsednik Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za preučevanje vegetacije (Dunaj), regionalni svetovalec za Jugoslavijo pri mednarodnem projektu Europaea (Cambridge), glavni urednik časopisa Bulletin scientifique, sekcija A, za Slovenijo, urednik botaničnega dela Razprave IV. razreda SAZU, član redakcijskega odbora Biološkega vestnika (Ljubljana), član redakcijskega odbora časopisa Biosistematika (Beograd), član redakcijskega kolegija Feades Repertorium, Zeitschrift für botanische Taxonomie und Geobotanik (Berlin), član izdajateljskega odbora časopisa Studia Geobotanica (Trst), član recenzijskega odbora časopisa Webbia (Firence), častni član društva Bayerische Botanische Gesellschaft (München), dopisni član Societas Zoologica Botanica Fennica Vanamo (Helsinki) in član društva Regensburger Botanische Gesellschaft.

Mayerjevo raziskovalno delo obsega področje taksonomije, fitogeografije in botanične nomenklature s posebnim nagnjenjem za polimorfne rodove in vrste iz območja celotne Jugoslavije.

Pri iskanju kritičnih taksonov je obšel skoraj vse naše planinske masive, soteske in kanjone rek, ki predstavljajo oaze mnogih naših endemičnih in reliktnih vrst in je tako prišel na mesta, s katerih izvirajo mnogi na novo opisani taksoni. To mu je omogočilo, da je vse taksonomske in fitogeografske probleme obravnaval s potrebno širino.

Vedno ga je zanimal problem polimorfizma. Sam ali s svojimi sodelavci je reševal probleme nekaterih rodov in vrst, na primer za *Corydalis* Med., *Astragalus* L. (sect. *Tragacantha*), *Acchillea clavennae* (kjer je opisal dve novi obliki) idr.

Njegove terenske izkušnje, zbrani herbarijski material in široko poznavanje floristične literature in flore Jugoslavije so mu omogočili, da je uspešno obdelal pomembne taksonomske probleme. Med njimi naj omenimo probleme, ki so se pojavili pri *Helleborus cyclophyllus* Boiss., *Eryngium wiegandii* Adam., *Ephedra major* Host, *Seseli globiferum* Vis., *Seseli tomentosum* Vis., nato pri rodovih *Picnemon* Adans., *Ptilostemon* Cass., *Centaurea* L. idr.

Odkril je številne v posameznih republikah ali pokrajinah do danes neznane taksone, posebej pa je pomembno, da je reafirmiral nekatere pozabljene taksone. Za znanost je pomembno odkritje nove neznane vrste iz rodu *Genista*, to je *Genista fukarekina* Micevski & Mayer. Odkritja mnogih do danes neznanih taksonov v posameznih območjih Jugoslavije dajejo pomembne podatke za fitogeografsko razčlenitev Jugoslavije, posebej pa so važna za razlago geneze nekaterih vegetacijskih tipov.

Mayer je pomemben sodelavec v pripravi dela *Flora Bosne i Hercegovine*, ki ga izdaja Zemaljski muzej v Sarajevu. V zvezku 4 je obdelal na primer rodove *Amphoricarpus* Vis., *Carlina* L., *Xeranthemus* L., *Arctium* L., *Jurinea* Cass., *Carduus* L., *Cirsium* Mill., *Picnemon* Adans., *Ptilostemon* Cass., *Tyrimnus* Cass., *Onopordon* L., *Cynara* L., *Silybum* Adans., *Serratula* L., *Centaurea* L., *Crupina* Cass., *Cnicus* L. in *Carthamnus* L. Posebno pozornost je posvetil agregatu *Cirsium eriophorum*, nomenklaturi in taksonomiji rodu *Picnemon* Adans. in *Ptilostemon* Cass. ter taksonomiji in polimorfiji nekaterih agregatov rodu *Centaurea* L.

Za veliki projekt *Catalogus florae Jugoslaviae* je Mayer prevzel obdelavo nomenklature, taksonomije in horologije precejšnjega števila družin in rodov, kar je izjemno veliko in odgovorno delo, in to *Aristolochiaceae*, *Cytinaceae*, *Nymphaeaceae*, *Ceratophyllaceae*, *Berberidaceae*, *Papaveraceae*, *Paeoniaceae*, *Ranunculaceae* in *Fumariaceae*.

Do izvolitve za dopisnega člana SAZU je profesor Mayer objavil 59 znanstvenih del, od izvolitve dalje pa je objavil ali pa ima v tisku še 24 del, kar govori za zelo intenzivno znanstvenoraziskovalno delo. S svojim delom je mnogo prispeval za našo in evropsko floristično znanost in se je uvrstil med vodilne osebnosti floristične in taksonomske znanosti, ki jo je obogatil z novimi in neznanimi taksoni.

Skupščina SAZU ga je 6. junija 1983 izvolila za rednega člana.

Roman Kenk

Rodil se je 25. novembra 1898 v Ljubljani. Biologijo je študiral na univerzi v Gradcu in tam doktoriral iz zoologije leta 1921. Še istega leta se je zaposlil v zoološkem inštitutu na filozofski fakulteti ljubljanske univerze kot asistent, kjer je bil izvoljen za docenta leta 1926, izredni profesor pa je postal leta 1937.

Leta 1938 je zapustil univerzo, in se preselil na Portoriko, kjer je delal na oddelku za biologijo tamkajšnje univerze kot izredni in redni profesor v letih 1938—48. Nato se je zaposlil v Kongresni knjižnici v Washingtonu, ZDA, v oddelku za zoologijo nevretenčarjev pri Smithsonian Institution v Washingtonu, D. C.

Težišče Kenkovega raziskovalnega dela je bilo na preučevanju trikladnih vrtničarjev. Na tem področju je postal svetovno priznan strokovnjak. Opisal je veliko novih vrst in rodov iz Slovenije, Jugoslavije in raznih delov sveta. Ukvarjal pa se je tudi z maloščetinci in iglokožci. Posebno pozornost je posvetil tudi speleobiologiji. Odkril je nekaj novih vrst iz podzemeljskih vod Jugoslavije in ZDA. V sodelovanju s prof. dr. Albinom Seliškarjem je organiziral naš prvi podzemeljski ekološki laboratorij v Podpeški jami v Dobropoljah na Dolenjskem. Skupaj sta že leta 1931 objavila pomembno študijo o ekologiji podzemeljskih živali, kar je bilo za tisti čas pionirsko delo.

Skupno je objavil 61 znanstvenih del v domačih in tujih znanstvenih revijah. Kenkovo znanstveno delo lahko razdelimo na naslednja področja: 1. taksonomsko-favnistična preučevanja, 2. morfologija, 3. razmnoževanje, 4. regeneracija in 5. ekologija.

Največ Kenkovih znanstvenih razprav je taksonomsko-favnističnih. Kenk je pričel preučevati sladkovodne trikladne vrtničarje Slovenije oziroma Jugoslavije, nadaljeval pa je s študijem trikladov Avstrije, Švice, Turkestana, Portorika, Združenih držav Amerike, Kanade in Alaske. Posebno številne so razprave o turbelarijih ZDA, v katerih je opisal tudi mnoge za znanost nove vrste.

Zelo tehtno Kenkovo delo je *Prispevek k sistemu proburzalijev*, ki ga je 1930 objavil v Zoologischer Anzeiger. Razprava je trdna osnova sistema sladkovodnih trikladov in ga še vedno upoštevajo in citirajo vsi svetovni turbelariologi.

Za slovensko favno je pomembno delo *Sladkovodni trikladi iz jam severozahodnega dela Dinarskega krasa* (1936), v katerem je temeljito obdelal vse najdbe trikladov iz jam Slovenije. Pri tem se ni omejil le na prave troglobionske vrste, ampak je navedel tudi vse najdbe zunanjih vrst v našem podzemlju.

V Ameriki je Kenk (1978) objavil obširno monografsko delo o planarijah Ohridskega jezera. Ohridsko jezero je znano po številnih endemičnih vrstah sladkovodnih trikladov in lahko s tem tekmuje samo še z Bajkalskim jezerom. Kenk je v monografiji opisal 6 za znanost novih vrst.

Kenk je izdelal (1974) tudi seznam vseh rodov in vrst sladkovodnih trikladov sveta, ki obsega 90 tiskanih strani velikega formata.

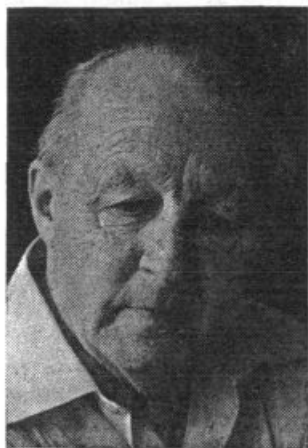
Med morfološkimi razpravami je najbolj temeljito delo o anatomiji vrste *Dendrocoelum spinosipenis* (1925), ki jo je kot novo za znanost Kenk opisal iz okolice Ljubljane. Kasneje (1930) je zanjo ustanovil zaradi mnogih posebnosti nov rod *Dendrocoelopsis*.

Kenka so pri razmnoževanju trikladov zanimale vrste, ki imajo poleg spolnega razmnoževanja tudi nespolno z delitvijo. Tako je posebno raziskal (1937, 1940) ameriško vrsto *Dugesia tigrina*, ki ima v nekaterih bivališčih osebke, ki se množijo izključno z delitvijo, v drugih pa spolno z jajci. V laboratoriju je 6 let vzgajal živali iz obeh bivališč in je ugotovil, da gre za dve fiziološki oziroma genetski rasi. Kasneje (1941) je Kenk pri nespolni obliki inducirjal seksualnost s transplantacijo koščka seksualnega osebka.

Roman Kenk se je ukvarjal tudi z regeneracijo pri trikladih. Zlasti je preučeval (1922, 1923) normalni in regenerativni razvoj kopulacijskih aparatov in je ugotovil, da normalni in regenerativni razvoj potekata popolnoma enako. Izvorni material, tako za normalni razvoj kot za regeneracijo, so proste celice mezenhima, ki se ob času diferenciacije živahno mitotsko delijo. Po Kenkovem pravilnem mnenju nastanejo omenjene celice po dediferenciaciji že diferenciranih celic. To so s poskusi potrdili mnogi poznejši raziskovalci.

Poleg že omenjenega pionirskega ekološkega dela o podzemeljskih živalih je Kenk v ZDA raziskoval (1949) življenje živali v začasnih in stalnih ribnikih. Preučil je tudi (1972) biotope trikladov v sladkovodnih ekosistemih. Pomembno je njegovo delo (1974) iz populacijske ekologije sladkovodnih nevretenčarjev. Na Portoriku je opravil (1944) tudi ekološka opazovanja na dveh iglokožcih. Zanimiva so tudi Kenkova razmišljanja o diferenciaciji vrst v povezavi z ekološkimi odnosi planarij (1967).

Skupščina SAZU ga je 6. junija 1983 izvolila za svojega zunanjega dopisnega člana.

Mile Klopčič

Mile Klopčič, rojen 16. novembra 1905, je rudarski otrok; odraščal je v rudnikih v nekdanji nemški Lotaringiji in zatem v Zagorju — in enako proletarska je njegova pesem, vse od *Plamtečih okovov* (1924), te prve zbirke za jetniškim zidovjem napisanih »puntarskih pesmi mladega človeka« (povedano po Bratku Kreftu), do *Preprostih pesmi* (1934).

Še nikoli se ni dvignila naša proletarska ali knapovska pesem do takšnih izraznih višin kakor v teh resnično preprostih in preprosto zapetih pesmih. V predvojnem zatišju so bile ko zadnje disonance pred viharjem, pred socialistično revolucijo in pred jutrišnjo partizansko pesmijo. Bratko Kreft je ob izidu pisal o »trpki in zelo močni lirični naravi teh pesmi, prepojenih s socialno miselnostjo in socialnim čutom« in zatem o »pristni čustvenosti otroških pesmi in o konstruktivni ironiji njegove satire«. In Ivo Brnčič (v *Književnosti* leta 1935): »Deževna pomlad 1933« spada med najtežje besede, ki jih je kdaj izrekla slovenska lirika o naši družbeni stvarnosti. Š posebnim načinom izražanja misli, ki jih je v naših razmerah težko izpovedati, je ustvaril Klopčič neko svojstveno simboliko, ki se skriva za realističnim obličjem njegove poezije in dosega ponekod dokumentarnost velikih družbeno-kritičnih literarnih tekstov.« Enako je Franc Zadravec v *Slovenski besedni umetnosti* (1974) visoko ocenil zbirko iz prve polovice 20. stoletja: »Zbirka razgrinja v prvem delu podobe delavcev, ki jih izkoriščevalska družba poriva v blaznost, grozo in smrt (Vrnitev, Blazni France, Pogreb), pa tudi podobe, v katerih Klopčič kaže rudarsko intimno zavezanost z delom (Povest o sekiri) in se ustavlja ob bolečini delavca, ki je svojo moč razmetal na tujem, zdaj pa odločno veruje, da bo prej ali slej lahko ustvarjal svoboden za svoje ljudstvo (Drežnik Andrej govori). Epsko-lirsko ubesedovanje socialne stiske, krivice in razredne bojevitosti doseže v Andrejevem monologu monumentalno nazornost in estetski vrh slovenske socialne lirike v tistem času.« V vrh slovenske poezije postavlja Franc Zadravec tudi Klopčičeve otroške pesmi, objav-

ljene pod naslovom *Veliki otrok*; šteje jih med najboljše slovenske otroške pesmi. Pesem *Mary se predstavi* pa je poleg Župančičeve *Dume* najmočnejša upesnitev tragike slovenskega izseljenstva.

To je hkrati tudi tista slovenska poezija, ki je bila prevajana tako doma kot po svetu. Izpred vojne je treba omeniti znano Klopčičevo puntarsko in proletarsko himno *Le vkup, le vkup uboga gmajna*, zatem poglavje v partizanskih dneh napisane satirične pesnitve *Peklo* in partizansko enodejanko *Mati*, igrano doma in na tujem, v partizanih in še danes.

Mile Klopčič je obogatil in požlahtnil slovensko pesniško besedo s prepesnjevanjem sodobne in klasične poezije. Ze pred vojno je prepesnil Blokovo pesnitev *Dvanajst* in začel s prepesnjevanjem A. S. Puškina. To delo je v povojnih letih s pesniškim občutjem tudi dopolnil in izdal Puškinova izbrana dela (pesmi, drame in prozo) v 6 knjigah; večina prepesnitev je Klopčičevih, tudi mojstrski prevod *Jevgenija Ognjegina*. Inštitut ruske literature pri Akademiji znanosti ZSSR je na znanstveni konferenci, ki jo je priredil ob 25-letnici oddelka za zvezo ruske in zamejske literature v Leningradu (1982) ob prevajanju Puškina v slovenski jezik, spregovoril ob tem prevajanju tudi o naši visoki besedni kulturi in o izrednem prevajalskem mojstrstvu. Enako so mojstrovine Klopčičeve prepesnitve Ivana A. Krilova in poezije M. J. Lermontova. Naš pesniški jezik pa je obogatilo tudi prevajanje Heineja, Kleista, Brechta, Gustava Krkleca, Desanke Maksimovič in Koče Racina, prevajal pa je tudi dramska dela (Nušića, Krleža, Begovića, Matkovića, Majakovskega, Gorkega, Arbuzova, Harrisa, Hochwälderja).

Enako angažiran kot Klopčičevo umetniško delo je bila tudi njegova družbena zavzetost. Kulturno in politično delo ni poznalo razhajanja ne med dijaki v Ljubljani ne med steklarji in rudarji v Zagorju. Bil je večkrat v zaporu, zapustiti pa je moral tudi šolanje. Po vojaščini je sprejel dopisniško delo pri naprednem ameriškem izseljenskem tisku, leta 1934 pa je nastopil službo pri Slovenski matici. V partizanih je delal v propagandni komisiji Izvršnega odbora OF, pri Narodnem gledališču v Črnomlju in Semiču kot dramaturg, bil pa je izvoljen tudi v oddelek za prosveto pri Predsedstvu SNOS. V partizanih je uredil Kajuhove pesmi (1944) in dve knjigi *Pesmi naših borcev* (1945). Po osvoboditvi je delal v prosvetnem ministrstvu, pri Cankarjevi založbi in v Slovenskem knjižnem zavodu in zatem kot ravnatelj Drame SNG. Do upokojitve (1962) je delal kot znanstveni svetnik v Leksikološki sekciji Inštituta za slovenski jezik pri SAZU, zatem pa je bil (do 1971) predsednik glavnega uredniškega odbora Slovarja slovenskega knjižnega jezika. Ob 30-letnici smrti Louisa Adamiča (1981) je na simpoziju, ki ga je priredila univerza, predaval o prvem Adamičevem obisku v domovini.

Od 23. marca 1978 je bil dopisni član SAZU, 6. junija 1983 pa ga je skupščina SAZU izvolila za rednega člana.

Ivan Potrč

Odkar je bil izvoljen za dopisnega člana SAZU, je pisatelj Ivan Potrč opravil in opravlja vrsto pomembnih kulturnih dejanj:

Pred natisom je roman *Tesnoba in bolečina*, ki ga piše že nekaj let in občasno objavi iz njega kakšen odlomek (npr. *Srečanje s smrtjo* v Prešernovem koledarju za leto 1983). Odlomki nakazujejo precej avtobiografskih reminiscenc in dosedanje Potrčevo bio- in bibliografijo dopolnjujejo in razširjajo z intenzivnim iskanjem odgovora na vprašanje, kaj se s človekom pravzaprav dogaja oziroma kaj se dogaja z njim, ki ga je nekoč pričakoval kot človeka z veliko začetnico in ki vanj še zmerom ohranja zaupanje in se tudi bori za to zaupanje. Pri tem pa ga vendarle obhaja tesnoba, saj to zaupanje na vsej poti presekavajo različne trde izkušnje, od monarhističnega do gestapovskega zapora, do stalinizma in vse do sedanjih napetosti. Ko njegov junak vztraja v notranjem in zunanjem boju za etičnega človeka in etične družbene odnose, ga nesmilečno moti, da človeštvo kar naprej samo sebe ubija. Leto 1982 je posvetil (skupaj s Frančkom Bohancem) zbiranju in odbiranju svojih besedil, torej izbranemu delu v šestih knjigah, ki naj avtorja v čim bolj popolni obliki predstavi tistim, ki poznajo le nekatera njegova literarna dela. Poudariti velja, da nekaterih del še ni izdal v knjižni obliki, še bolj pa dejstvo, da bo v tem sklopu prvič knjižno predstavil svojo literarnonazorsko in kulturnopolitično publicistiko, ki je doslej ostajala razpršena po revijah in časnikih in ki pomeni dragoceno sestavino povojne slovenske marksistične kulturne misli. Potrč je trajni protidogmatik, njegovo temeljno pisateljsko načelo, ki ga izgovarja večkrat, terja od književnika, naj piše le o tem, kar je resnično doživel in sam dotrpel, piše naj, kadar ima človeku kaj povedati, nikar pa naj ne piše zavoljo artističnega postavljanja ali iz kakšnega eklektičnofilozofskega mesijanizma in dekadencijskih nagibov. Naj gre za vprašanja in orientacije literature, gledališke umetnosti in globalne kulturne politike — Potrčeva revolucionarno humanistična polemika o njih ostaja sebi zvesta ves povojni čas.

V obdobju po letu 1975 je še naprej skrbel za široko posredništvo leposlovne knjige in nadaljeval tisto delo, ki ga je pred tem uspešno začel kot glavni urednik Mladinske knjige (Naša beseda). Prizadeval si je

namreč in si še prizadeva izdelati pri Prešernovi družbi zbirko Hodil po zemlji sem naši, ki bi obsegla kvalitetna dela slovenske literature, kolikor ustrezajo skupnemu naslovu, pa tudi strokovna, ki bi poglobila splošno vednost bralcev o slovenski zemlji, ljudeh na njej in o njihovi sedANJI in nekdanji ustvarjalnosti.

Kot glavni urednik Prešernove družbe skrbi nadalje za to, da družba izdaja umetniško in idejno kvalitetna dela iz slovenske in tujih, zlasti jugoslovanskih literatur. V tej funkciji odkriva tudi nova imena med ljudskimi pisateljskimi talenti, jim je odličen mentor ter pomaga njihovim besedilom do zrele podobe.

Pomen njegove literature se da prebrati tudi iz dejstva, da so mu jo tudi v tem obdobju prevajali v tuje jezike, roman *Na kmetih* npr. v ruščino in hindi.

Za ustvarjalni prispevek zadnjih let je dobil tudi visoko državno odlikovanje — red zaslug za narod z zlato zvezdo.

Skupščina SAZU ga je 6. junija 1983 izvolila za rednega člana.

Primož Ramovš

je bil izvoljen za dopisnega člana SAZU na letni skupščini 10. marca 1977. Podrobnosti, ki so utemeljile njegovo izvolitev, so razvidne iz Letopisa 28, str. 89—91.

Po tej izvolitvi je Primož Ramovš pokazal veliko skladateljsko aktivnost. Napisal je vrsto simfoničnih (*Nokturno za komorni orkester*, 1977; *Pentagon za pihalni kvintet in štiri orkestralne skupine*, 1977; *Poliptih za orkester*, 1978; *Koncert za fagot in orkester*, 1978; *Duo concertante za flavto, harfo, godala in tolkala*, 1979; *Concerto a becco za kljunasto flavto in komorni orkester*, 1979—80; *Dialog za klavir in orkester*, 1980; *Triplum za pihala, trobila in tolkala*, 1980; *Koncert za dva klavirja in orkester*, 1981; *Organofonia za orkester*, 1982) komornih (*Elementi za kvintet trobil*, 1977; *Introitus solemnus za orgle in kvintet trobil*, 1977; *Reminiscence za godalni trio*, 1977; *A quattro za kvartet violončelov*, 1978; *Opus x za komorni ansambel*, 1979; *Pogovor za godalni kvartet*, 1979; *Sto taktov za godalni kvartet*, 1981; *Chordophonia za klavirski kvartet*, 1981; *Studio za komorni ansambel*, 1982; *Rondeau za violino in*

kitaro, 1978; *Rondò variato za kontrabas in kitaro*, 1978; *Salpinx za malo trobento in čembalo*, 1978; *Pet minut za violončelo in čembalo*, 1979; *Diminuendo za klarinet in klavir*, 1980; *Crescendo za klarinet in klavir*, 1980; *HE-AL za flavto in klavir*, 1981; *Kantilena za violino in orgle*, 1982; *Med G in H za oboe in harfo*, 1982) in solističnih del (*Fantazija za čembalo*, 1977; *Kadenca za violončelo*, 1977; *Po tipkah za klavir*, 1978; *Molekule za klavir*, 1978; *Toccata za klavir*, 1980; *Violoncello solo*, 1979; *A-Cis-fonia za klavir*, 1981; *Quardruplum za orgle štiročno*, 1982).

Vsekakor obsežen opus, ki ne preseneča samo po številu skladb, temveč tudi po tehtnosti, ki je, čeravno seveda ne povsod enako, vselej izdatno navzoča.

Omenjena dela potrjujejo značilnosti, ki jih kaže prej nastalo Ramovševo skladateljsko delo. V tej zvezi mislimo predvsem na široko razprto in zelo svojsko invencijo, na izdelanost avtorjevega kompozicijskega stavka in na malone neverjetno plodovitost.

Vendar je treba za razdobje po letu 1977 ugotoviti še nekaj, kar zlasti poudarja zrelost zdajšnjega Ramovševega komponiranja. Skladatelju ni več toliko — ali sploh ne — do eksperimentiranja, h kateremu se je prej v veliki meri nagibal. Zdi se, da je v sebi razrešil vprašanje novega zvočnega materiala, za katerega se je dotlej nadvse trudil in ga neutrudno iskal. V tej razvojni fazi se mu le-ta očitno kaže jasen, neproblematičen, že dejavnik, s katerim lahko svobodno razpolaga za svoje umetniško izpovedovanje. Konsekvenca je nedvoumna. Skladatelj se zaveda, da je treba izsledke in rezultate iskanja vsebinsko obogatiti, poglobiti, izrazno povečati in upodobiti kar se da dognano. O tem govori niz njegovih del, med drugim na primer *Polipth za orkester*, *Triplum za pihala*, *trobila in tolkala* ter *Koncert za fagot in orkester*. Po vsem sodeč je Ramovš prispel do točke, ki kajpada ne izključuje nadaljevanja razvoja, a je v nekem smislu le ustaljena. Koncept, ki ga uresničuje v svojih delih, je natanko domišljen, v njem je realizirana ustvarjalčeva težnja za ravnovesjem med obliko in vsebino. To je dosegel, a s pripombo, da je poudarek navzlic temu na vsebini. Vsebinski element izstopa; kaže, da je avtorju važnejši od oblike in izraznih sredstev, ki so tu in tam lahko vprašljiva, a rabljena tako, kakor ustreza zamisli. V tem je seveda glavni pomen skladateljevega osebnega stila, ki ga je Ramovš uspel oblikovati. S tem se je še trdneje uvrstil v starejšo slovensko skladateljsko generacijo modernega obdobja. V njej predstavlja eno od vodilnih osebnosti, ki sega po vrednosti ustvarjenega opusa tudi prek meja svojih rodni tal.

Po letu 1977 nastala dela so bila — poleg prejšnjih — mnogokrat izvedena, koncertno javno, radijsko in televizijsko. Doma in na tujem (npr. v Zahodni Nemčiji, Avstraliji, Iraku, Avstriji, Italiji, Mehiki, ČSSR, ZDA, Kanadi), izvajalci so bili domači (SF, radijski orkester) in tuji ansambli ter solisti. Kritika, domača in tuja, jih je ocenila priznavalno. Za predstavljanje teh skladb je mogoče trditi, da je tehtno prispevalo k uveljavitvi sodobne slovenske glasbe v širokem svetu.

Dodati je še treba, da je bilo več Ramovševih skladb iz časa po letu 1977 tudi natisnjenih.

Skupščina SAZU ga je 6. junija 1983 izvolila za rednega člana.

Gabrijel Stupica

je bil izvoljen za dopisnega člana SAZU na letni skupščini 10. marca 1977. Podrobnosti, ki so utemeljile njegovo izvolitev, so razvidne iz Letopisa 28, str. 92—94.

Leta 1977 je odšel Gabrijel Stupica, ki je bil 32 let redni profesor za slikarstvo na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, v pokoj in tako zaključil svoje aktivno pedagoško-umetniško delo, ki je kvalitetno zaznamovalo rast mlade slovenske umetnosti od osvoboditve dalje. Od tedaj je bila med njim in njegovim slikarstvom resnejša ovira le bolezen, ki ga je občasno omejevala pri slikanju in proti kateri pa se je boril z vsemi silami svoje ustvarjalne osebnosti, predvsem s slikanjem. Ob koncu prve polovice sedemdesetih let je zaznavno Stupičevo ponovno vračanje k temnejši slikarski paleti, ki na sliki učinkuje našemu občutju za resničnost naslikanega sveta bližje kot apnena belina nekaterih sočasnih slik, razvitih iz »svetlega ciklusa« in njihove skrajne bele stopnje. Prebivanje k novi podobi, dokumentirano z odličnimi portreti, je bilo naporen proces, prav tako nekdanje izločanje barv pri raziskovanju samih osnov slikarskega medija in njegovih skrajnih možnosti v redukciji uporabljenih slikarskih sredstev. Močnejšo globinsko sugestijo temnih barv, pogosto zadržanih v skopih temno-svetlih nasprotjih in v močno zoženi barvni skali, je avtor uravnotežil z novo ekspresionistično deformacijo portretnih oblik (realistične študije Česen I—IV, *Portret B. M.*, *Portret dekleta M.*). Te imajo velik razpon, toda tudi kadar je portretirančeva »podobnost« najmanj preoblikovana, obvladuje celoto slikarska rešitev s svojimi tonskimi nasprotji, ostro potezo in redkimi barvnimi akcenti tako, da je ta poudarek premaknjen — kot vedno pri Stupici — s portretnega na izpovedno, z videza na vrednost avtonomnega slikarskega organizma. Na drugem robu so svobodnejši portreti, ki so obenem pronicljive karakterizacije upodobljenca in v risbi obrisa in poteze ter barvi sežeta izpoved slikarja. Slikarstvo drobnega predmetnega sveta, malih ničnih stvari, ki ga je razvijal od zgodnje zagrebške dobe in s katerim je vzporedno s portretom izoblikoval različne faze svojega slikarstva, ostaja v njegovem slikarskem programu odprto polje preverjanja sporočilne vrednosti različnih predmetnih oblik, raziskovanje njihovih kombinacij in iskanje globinske dimenzije, tiste na-

petosti in žarčenja slike, ki lahko daje tudi hermetični vsebini trajnejšo privlačno moč.

Gabrijel Stupica je sodeloval v razstavnem življenju doma in v tujini. Leta 1977/78 je razstavljal skupinsko v Zagrebu s skupino hrvaških umetnikov, svojih predvojnih kolegov. Leta 1978 je začela svojo evropsko turnejo večja razstava sodobne jugoslovanske umetnosti in jo zaključila leta 1980. Med drugim je bila prikazana v reprezentativnih galerijah v Madridu, Barceloni, Lizboni, Manchesteru in Haarlemu. Vse razstave so dokumentirane s katalogi. Stupici je prinesla ponovna priznanja tuje kritike. Samostojno je razstavljal v Celovcu (Aula Slovenica) leta 1981, v Trstu (TK galerija) leta 1982 in isto leto v Zagrebu (Galerija 11).

Leta 1977 je prejel Stupica najvišje jugoslovansko priznanje — nagrado AVNOJ in leta 1981 Prešernovo nagrado za življenjsko delo. Obe nagradi sta pomembno družbeno priznanje za izjemen slikarski opus in za njegovo odmevnost v širšem jugoslovanskem prostoru. Leta 1978 je postal Stupica član SANU. Založba Mladinska knjiga pripravlja novo veliko monografijo njegovih del, ki bo naredila njegovo slikarstvo širše dostopno in ga kot pomembno kulturno vrednoto vgradila v slovensko narodno zavest ter omogočila pravo predstavitev tudi v tujini. Skupščina SAZU ga je 6. junija 1983 izvolila za rednega člana.

Janez Menart

Nedvomno najbolj samonikla pesniška osebnost tistega rodu, ki se je veljavil in uveljavil po vojni, ima danes, po več kot tridesetih letih nenehnega snovanja in ustvarjanja, za seboj impozanten opus izvirnih pesniških del — *Pesmi štirih* (skupaj s Kovičem, Zlobcem in Pavčkom), *Prva jesen*, *Časopisni stihi*, *Semafori mladosti*, *Bela pravljica*, *Srednjeveške balade*, *Pod kužnim znamenjem*, poleg tega pa dolgo vrsto pesniških prevodov, ki jih odlikuje enako mojstrstvo v obvladovanju jezika in forme kakor izvirna dela; med njimi so prevodi Shakespearovih *Sonetov*, Villona, Byrona, Burnsa, Musseta, Préverta, renesančnih dramatikov Johnsona, Marlowa in Kyda ter hrvaških pesnikov Viteza in Krkleca. Menart se je posvečal tudi uredniškemu delu. Tako je njegovo sodelovanje omogočilo angleško antologijo *Slovene Poets of To-day*, ki je

izšla ob mednarodnem kongresu PEN-kluba na Bledu. Njegovi sta tudi antologija slovenske umetne pesmi *Iz roda v rod duh išče pot* ter antologija slovenske otroške in mladinske pesmi pod naslovom *Naj mi sije sončece, naj mi poje srčece*.

Zlasti na začetku svoje poti je Menart pisal tudi književne ocene, članke, spremna besedila h kratkim filmom ter scenarije za lutkovne filme, obenem pa ustvarjal delno tudi za gledališče, radio in televizijo. Dolga leta je deloval tudi kot tajnik, podpredsednik in slednjič predsednik Društva slovenskih pisateljev.

Mnoge Menartove pesmi so bile prevedene v razne tuje jezike. V prevodih v jezike jugoslovanskih narodov je izšlo pet knjig izborov njegovih pesmi. Številne njegove pesmi so bile tudi uglasbene in mnoge posnete na plošče.

Za svoje delo je Menart prejel vrsto nagrad: nagrado Društva slovenskih književnikov za knjigo *Casopisni stihi* (1961), nagrado mesta Ljubljane za prevod Shakespearovih *Sonetov* (1965), nagrado Prešernovega sklada (1974), ki pa jo je iz protesta proti postopku žirije odklonil, Sovretovo nagrado za prepesnitve Roberta Burnsa in lorda Byrona (1975), nagrado Janeza Kranjca za pomemben prispevek k humorju in satiri na Slovenskem (1976), Župančičevo nagrado za zbirko *Pod kužnim znamenjem* (1978), priznanje Zlata knjiga za zbirko *Pesnik se predstavi* (1978) in veliko Prešernovo nagrado za svoje pesniške zbirke in prevode (1979).

Menartova poezija, ki jo odlikuje izvirnost podob, presenetljivost poant, adekvatna lirična transformacija naše dnevne govorice, kot je zapisal Herbert Grün že leta 1955 ob izidu *Prve jeseni*, suvereno razveljavlja tarnanje o jalovosti in mediokriteti povojnega literarnega ustvarjanja. O tej poeziji je bilo objavljenih že mnogo kritik, esejev in študij pri nas in tudi drugod; vse ji brez izjeme priznavajo njene visoke vrednote in pomembnost v razvoju sodobne slovenske pesniške besede. Le malo je takih, ki ji, ne vedoč, kaj je resnično sodobno ali moderno, očitajo tradicionalizem na eni strani, na drugi pa aktualizem ali celo žurnalizem. V resnici ni v Menartovi poeziji ne enega ne drugega, razen tam, kjer se je zanju zavestno odločil.

Skrivnost Menartovega uspeha — ne le pri poznavalcih, temveč tudi med širokim občinstvom — je morda v njegovi neskrivnostnosti — vse od izbora tem do jezika, ki je vsestransko sodoben, vendar pa se nikoli ne izneveri kategoričnemu imperativu sleherne resnične poezije: ne kaliti vodo, da bi se globoka zdela. Nasprotno, da bi dosegel, kar želi, namreč razvsakdanjil vsakdanjost, pusti svojim stihom, da se prepojijo z njo, nabreknejo od nje, navidez utrudijo — in jih v trenutku, ko se zdi, da se bodo zlomili pod težo, dvigne z vsakdanjostjo vred v območje svojega pesniškega videnja.

Janez Menart pa ni popularen samo zaradi svoje preproste, a osvajajoče pesniške govorice, dostopne slednjemu bralcu, pač pa tudi zato — da povzamemo Mejakovo misel — ker so »v Menartovi liriki, predvsem v nekaterih socialnih motivih in seveda v satiri... bila nedvomno jasno izgovorjena opozorila na moralne in socialne deformacije v našem času in prostoru mnogo poprej in mnogo bolj odkrito kot v uradnih forumih in resolucijah... Njihovo izhodišče je v radikalni moralni in družbeni kritiki, v vizionarni pesniško človeški čistosti in upravičenosti.«

In če pravi Menart: *Resnica je — a v vseh stvareh tiči takó globoko, da se v njih zgubi* — je treba k temu pripomniti, da jo je Menart šel v te stvari, kjer se je zgubila, iskat in jo ne le našel, temveč tudi pokazal. Z izjemno nadarjenostjo, presenetljivo izvornostjo — tudi če ga postavimo v okvir sodobne svetovne poezije — in nepodkupljivo resnicoljubnostjo.

Skupščina SAZU ga je 6. junija 1983 izvolila za dopisnega člana.

Andre Mohorovičić

Akademik in univerzitetni profesor Andre Mohorovičić, dr. ing. arch. in dipl. umetnostni zgodovinar, se je rodil 12. julija 1913 v Križevcih, kamor je bil po službeni dolžnosti prestavljen njegov oče, po rodu Istran iz Voloskega. Pripadnost k Istri odseva tudi v kandidatovem znanstvenem in kulturno-umetniškem delu, ki je toliko dragocenejše, ker se sklada, prepleta in dopolnjuje s sosednimi, slovenskimi istrskimi preučevanji. Študij arhitekture je akademik Mohorovičić sklenil na arhitekturnem oddelku tehniške fakultete v Zagrebu leta 1935, zatem pa leta 1938 še študij umetnostne zgodovine na filozofski fakulteti v Zagrebu. Do druge svetovne vojne je bil zaposlen kot projektant v takratnem vodilnem, napredno usmerjenem arhitekturnem biroju v Zagrebu, iz katerega so izšli vsj kasnejši vodilni hrvaški arhitekti.

Med vojno je aktivno sodeloval v NOB, proti koncu tudi na zelo odgovornih položajih.

Leta 1954 je bil izvoljen za dopisnega, leta 1962 pa za rednega člana JAZU v Zagrebu.

Začetek njegovega teoretskega in kulturno-umetniškega dela sodi v čas, ko je bil asistent predstojnika umetnostnozgodovinske stolice, profesorja Petra Knolla, ki je še posebej zaslužen kot utemeljitelj teoretske analize v območju arhitekturne tematike. Že prva Mohorovičičeva objavljena dela, izšla leta 1937 v Zagrebu, kot npr. *Opatijske gotske crkve u Hrvatskoj ter Talijansko i srpsko zidno slikarstvo XIII i XIV stoljeća s osobitim obzirom na hipotezu prof. Okunjeva o primatu srpskog slikarstva*, temeljijo na dialektični metodi analize. Po osvoboditvi je Mohorovičić pričel intenzivneje preučevati razvoj arhitekture v Istri in Hrvatskem Primorju, kar je še posebej dragoceno v zvezi z našimi poglob-

ljanji v neposredna sosednja slovenska področja. V tem sklopu so posebno tehtne njegove študije, kakor npr. *Prikaz i osnovna analiza nekih istaknutih urbanističkih i arhitektonskih objekata na području sjeverozapadne Istre* (1953), *Prikaz naših karakterističnih elemenata u razvoju Istre* (1954), *Problem tipološke klasifikacije objekata srednjevjekovne arhitekture na području Istre i Kvarnera* (1957), *Problem primjene specifične interpolacije gotičke konstrukcije svoda u romaničke objekte na području Istre i otoka Cresa, Sjeverozapadna granica teritorijalne razprostranjenosti starohrvatske arhitekture* (1958), *Razvoj urbanih cjelina, arhitektonske izgradnje i likovnog stvaranja na tlu Istre u doba srednjeg veka* (1973), *Stari gradovi — kulturnopovijesni fenomen Liburnijske obale* (1974), *Poreč i Poreština — Razvoj urbanih cjelina i arhitektonske izgradnje od 11. do 19. stoljeća* (1975), *Razvoj arhitekture na području Slavonije u razdoblju od XVI. do XIX. stoljeća*. Že iz samega tega tematskega sklopa sta očitni širina in globina avtorjevega pristopa. Toda tu so še dela, ki sodijo v teorijo arhitekture: *Prilog analizi nekih osnovnih problema teorije arhitekture* (1976), *Priroda kao okvir urbane i arhitektonske izgradnje — Liburnijske teme* (1977), *Značenje djela Vincenta iz Kastva* (1977), *Arhitektonski prostor — okvir djelu Vincenta iz Kastva* (1977), *Prilog analizi vrednovanja povijesnih urbanih cjelina objekata arhitekture u okviru rada na zaštiti spomenika kulture u Hrvatskoj*, *Osnovne determinante starohrvatske kulture i umjetnosti* (1978), *Die Stellung Istriens in der Kultur des Mittelalters* (1979), *Kultura Hrvatske X. stoljeća u okviru istovremenog kulturnog medija Evrope* (1980), *Gradovi Hrvatske i starohrvatska kulturna baština* (1980), *Uvod i prikaz područja i povjesnog razvoja Istre* (1981). Seveda ne moremo mimo epohalnega dela, namenjenega ZSSR; izdala ga je Akademija stroiteljstva i arhitekturi SSSR, Moskva, v treh zajetnih knjigah: *Arhitektura Horvatii VII do XIV vekov* (1959).

Pomembno pa je tudi delo v zvezi z likovnoumetnostnimi dogajanjem: preko 20 uvodnih tekstov za kataloge razstav (Miše, Radauš, Babič, De-toni, Ivanišević, Jakac...), preko 30 teoretskoprogramatskih tekstov ob razstavah umetniških skupin ali umetniških kolonij (Forma prima, Krapina, Bale, Zagorje, Suvremena grupa idr.), preko 50 leksikografskih enot za enciklopedije in veliko kritičnih pregledov in teoretičnih ekspertiz.

Akademik Mohorovićić izhaja s stališča, da mora biti sintetska analiza arhitekturnega razvoja na določenem prostoru osnovana na integraciji posameznih raziskovalnih rezultatov. V svoji analizi izhaja iz bistva arhitekture kot velike sinteze, od njene racionalne in senzibilne realnosti. V kulturnozgodovinskem pogledu je Mohorovićić protagonist v boju za pravilno valorizacijo zgodovinskih in ambientalnih urbanih celot. Njegova mnogovrstna prizadevanja so usmerjena k utrditvi pravih ocen glede kvalitete številnih urbanih in ruralnih celot, ki so vse bolj pod udarom neukročene urbanizacije. S svojim pretanjenim vrednotenjem, z znanstveno in strokovno dokumentacijo ter z osebno avtoriteto je uspel rešiti pred uničenjem številne kulturnozgodovinske vrednote. Celotno delo osvetljuje akademika Mohorovićića kot vsestranskega in pronicljivega teoretika pa tudi pretanjenega esteta.

Skupščina SAZU ga je 6. junija 1983 izvolila za zunanjega dopisnega člana.

Janez Batis

je redni profesor za mikrobiologijo na veterinarskem oddelku Biotehniške fakultete Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani in predstojnik Inštituta za mikrobiologijo in parazitologijo iste fakultete. Za dopisnega člana v razredu za medicinske vede SAZU je bil izvoljen 10. marca 1977. V času po izvolitvi za dopisnega člana je prof. Batis opravljal redne pedagoške obveznosti na veterinarskem oddelku Biotehniške fakultete v okviru dodiplomskega študija. Predaval je splošno mikrobiologijo z imunologijo, splošno epizootologijo in uvod v veterinarstvo z zgodovino veterinarstva. Posebej je predaval pri podiplomskem študiju in bil mentor številnim mlajšim kolegom. Opravljal je zahtevno in odgovorno strokovno-organizacijsko dolžnost predstojnika Inštituta za mikrobiologijo in parazitologijo.

Že od leta 1970 je prof. Batis glavni in odgovorni urednik Zbornika Biotehniške fakultete — Veterinarstvo, ki je edina slovenska veterinarska periodična publikacija. Že dve desetletji vodi veterinarsko sekcijo terminološke komisije, je član medicinske sekcije iste komisije in od leta 1977 predsednik terminološke komisije SAZU. Velik delež je prispeval k izdaji prvega snopiča *Veterinarskega terminološkega slovarja*.

Zelo aktiven je bil tudi v strokovnih društvih (Slovensko mikrobiološko društvo, Društvo veterinarjev in veterinarskih tehnikov) in v Raziskovalni skupnosti Slovenije. Je predsednik komisije za Kidričeve nagrade za biotehniške in medicinske vede, član številnih odborov in komisij v okviru Univerze Edvarda Kardelja, Slovenske matice, SZDL Slovenije itn.

Znanstvenoraziskovalno delo prof. Batisa je bilo v zadnjem obdobju usmerjeno predvsem v preučevanje mastitisa pri kravah in v mikrobiološke in epizootiološke raziskave kužnih bolezni pri živalih. Obravnaval je probleme diagnostike mastitisa, občutljivost mikrobnih povzročiteljev mastitisa na antibiotike in kemoterapevtike, zdravljenje stafilokoknega mastitisa in uporabnost zamrznjenih vzorcev mleka za laboratorijske preiskave glede mastitisa. Preučeval je perzistenco stafilokokov v vimenu in izvedel poskus okužbe vimena krav z živalskimi sevi stafilokokov.

V svojih razpravah je obravnaval tudi razširjenost mastitisa pri kravah in zdravstveni in ekonomski pomen te bolezni. Sodeloval je pri preučevanju serotipov streptokoka agalakcije, povzročitelja kužne presušitve vimena krav. Organiziral je raziskave v okviru medakademijskega raziskovalnega projekta Preučevanje infekcij s streptokokom agalakcije pri ljudeh in živalih, ki naj bi osvetlile pomen tega streptokoka.

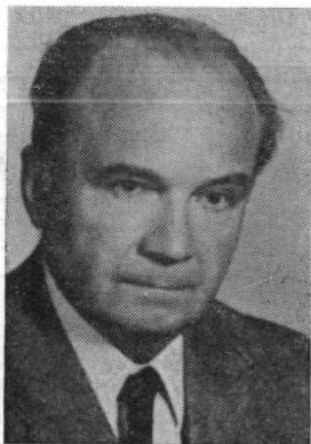
Prof. Batis že več let sodeluje na področju veterinarstva v delovni skupini alpskih dežel za zatiranje mastitisa pri kravah. V zadnjih letih se je veliko ukvarjal s standardiziranjem bakterioloških metod v veterinarski diagnostiki kužnih bolezni.

O rezultatih svojih raziskav je prof. Batis poročal na znanstvenih sestankih doma in v tujini, v člankih, ki so izšli v inozemskih in jugoslovanskih strokovnih revijah in zbornikih ter v letnih poročilih za Raziskovalno skupnost Slovenije.

Prejel je nagrado sklada B. Kidriča (1977), bil je odlikovan z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo (1978) in postal član The New York Academy of Science (1981).

Delo ki ga je opravil prof. Batis na raziskovalnem in strokovnem področju svoje specialnosti, je zgleden primer povezovanja znanosti s stroko in prakso. Znanstveno misel in rezultate originalnih raziskav je prenašal v stroko in s tem prispeval k uporabnosti dosežkov bioloških znanosti, posebej veterinarske mikrobiologije in epizootologije.

Skupščina SAZU ga je 6. junija 1983 izvolila za rednega člana.

Lev Milčinski

Prof. dr. Lev Milčinski je bil leta 1978 izvoljen za dopisnega člana SAZU; zato opisujemo njegovo življenje in delo le od takratne utemeljitve do danes.

Še istega leta (1978) je izšla pod njegovim strokovnim uredništvom obsežna knjiga (nad 800 strani) devetih avtorjev *Psihijatrija*. To delo je prvi slovenski učbenik te stroke za fakultete in hkrati priročnik za psihiatre in zdravnike drugih specialnosti ter tudi za psihologe in strokovnjake sorodnih smeri, saj je zares široko zasnovana. Knjiga seveda sledi tokovom sodobne psihiatrije, vendar po zamisli njenega pobudnika in urednika ni slovenska samo po jeziku, ampak tudi po specifičnosti,

primerih in slikah, ki besedilo ponazarjajo. Iz priloženega seznama slovnice je razvidno, da je Lev Milčinski v knjigi napisal 22 poglavij (dobrih 400 strani), ki pričajo o njegovi široki razgledanosti v psihiatriji in sorodnih področjih. Strokovna kritika je knjigo po pravici zelo visoko ocenila.

Leta 1978 je izšla tudi Lindemannova knjiga *Avtojeni trening* v prevodu Leva Milčinskega, ki ji je dodal razpravo *Psihoterapija, njene prvine in mesto avtojenega treninga v njej*.

V tem času je v Pragi objavil razpravo o psihiatriji in samomoru, pri nas pa *Poskus psihopatografije Frana Levstika* in več strokovnih in poljudnih člankov o drogah in o samomorilnosti.

Tudi v naslednjih letih se je prof. Lev Milčinski največkrat ukvarjal z vprašanji samomorilnosti, etike in zlorabe drog — vse od znanstvenih razprav do strokovnih in poljudnih sestankov, od referatov na kongresih do predavanj v zdravniških in laičnih društvih. V študiji Karlove univerze v Pragi najdemo njegov prispevek o uživalcih drog v Sloveniji, v študiji Združenih narodov *The prevention and early containment of drug abuse in Southern countries* pa o zlorabi drog v Jugoslaviji. Njegove poglede na samomorilnost najdemo v Zborniku referatov 29. medakademijskega in 4. znanstvenega sestanka medicinskih razredov jugoslovanskih akademij ter v hrvaškem učbeniku psihiatrije prof. V. Hudolina. Z letom 1982 je odšel prof. Lev Milčinski v pokoj, vendar nikakor ne v nedejavnost, saj se tako lahko še več ukvarja z raziskovalnim delom. Deluje še vedno kot svetovalec Univerzitetne psihiatrične klinike v Ljubljani in tako ohranja stik z bolniki. Ohranil je tudi svoje družbene dejavnosti kot član zvezne komisije za opojne droge in kot predsednik strokovne komisije pri komiteju za zdravstveno in socialno varstvo SRS, kot tožilec pri častnem razsodišču Slovenskega zdravniškega društva. Lev Milčinski je član mednarodne zveze za preprečevanje samomora, novoustanovljeno jugoslovansko združenje za preprečevanje samomora pa ga je izvolilo za svojega doživljenjskega častnega predsednika.

Prof. Lev Milčinski še predava študentom medicine in tudi v podiplomskih tečajih iz pedopsihiatrije, psihopatologije, psihoterapije in forenzične psihopatologije za zdravnike, psihologe in pravnike, na tečaju za specializante psihiatrije v Skopju in še marsikod.

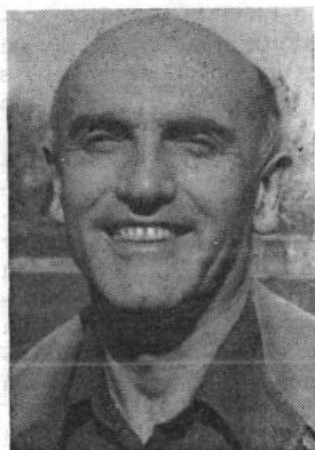
Na raziskovalnem področju deluje kot konzultant pri registru hospitaliziranih psihiatričnih bolnikov v SRS in pri registru samomorov in samomorilskih poskusov v SRS. Raziskovanje samomorilnosti v Sloveniji nadaljuje s skupino sodelavcev iz Univerzitetne psihiatrične klinike v Ljubljani, razširjene z zunanjimi sodelavci. Končana je raziskava Vzorec 100 samomorilcev v SR Sloveniji, ki jo je pod okriljem iste klinike vodil prof. Lev Milčinski; rezultati te raziskave so objavljeni v publikaciji v založbi SAZU.

V oktobru 1982 je Lev Milčinski organiziral in vodil na SAZU posvetovanje Samomor in Slovenci, ki naj bi problem osvetlilo z raznih gledišč, od biokemičnih prek psiholoških do socioloških, saj se vsa vzajemno prepletajo. Zato so se za okroglo mizo srečali strokovnjaki tako različnih smeri, kot sta npr. statistika in slovenska literarna zgodovina. Bogati rezultati tega posvetovanja so tudi objavljeni v publikaciji SAZU *Samomor in Slovenci*, se pravi v monografiji o samomoru v Sloveniji,

ki obsega okrog 300 strani in je izšla leta 1983. Levji delež v njej (okrog 200 strani) pripada Levu Milčinskemu.

Že iz tega kratkega orisa o delu prof. dr. Leva Milčinskega je razvidno, da je od izvolitve za dopisnega člana SAZU svojo znanstvenoraziskovalno, strokovno, vzgojno in družbeno dejavnost ne le nadaljeval, ampak tudi poglobljal. Če se omejimo le na žarišče njegovega dela, ugotavljamo, da sodi med najuglednejše sodobne suidologe, in to ravno zato, ker ni ozek specialist, temveč vedno skuša pretehtano povezovati čim več dejavnikov za samomor. To je razlog, da išče in najde sodelovanje drugih strokovnjakov, zlasti psihologov in sociologov. Pri vsem svojem prizadevanju, tudi pri raziskovalnem, ima Lev Milčinski vedno pred očmi pomoč človeku v njegovi najsamotnejši bivanjski stiski.

Skupščina SAZU je prof. dr. Leva Milčinskega 6. junija 1983 izvolila za rednega člana.

Joseph Milič-Emili

Joseph Milič-Emili se je rodil 27. maja 1931 v Sežani. Študij medicine je končal leta 1955 v Milanu. Na začetku svoje raziskovalne dejavnosti se je usmeril na področje patofiziologije dihanja: v letih 1955—63 se je ukvarjal z mehaniko dihanja, najprej na univerzi v Milanu, potem na univerzi v Liègeu, Belgija, in končno na harvardski v Bostonu, ZDA. Te raziskave so ga privedle do vpeljave merjenja električne aktivnosti trebušne prepone pri človeku s pomočjo elektrod v požiralniku. Izpopolnil je tudi metodo za posredno merjenje plevralnega pritiska s pomočjo ezofagealnega balona. Obe metodi se danes na široko uporabljata tako v raziskovalnem delu kot v klinični praksi. Poleg tega je dr. Milič-Emili s sodelavci sistematično opisal mehanično delo pri dihanju in tudi mnoge druge strani tega procesa.

Medtem je postal že docent, leta 1965 pa izredni profesor za fiziologijo in eksperimentalno medicino na McGillovi univerzi v Montrealu, Kanada. V letih 1964—70 se je prof. Milič-Emili najbolj posvetil regionalni razdelitvi ventilacije in prekrvitve v pljučih; na tem težkem področju je prišel do novih konceptov. Razprave o tem so po podatkih Current Contents med sto najbolj citiranimi razpravami s področja kliničnih raziskav v šestdesetih letih. Svoja temeljna spoznanja o regionalni fiziolo-

giji pljuč je razširil na klinične raziskave pri starejših ljudeh, kadilcih, debelosti, astmi, pljučnem edemu in cirozi jeter. Leta 1969/70 je bil gostujoči svetovalec za aeronavtiliko na Imperial College of Technology in za medicino na Royal Postgraduate Medical School v Londonu. Leta 1970 je postal redni profesor za fiziologijo in eksperimentalno medicino na McGillovi univerzi v Montrealu.

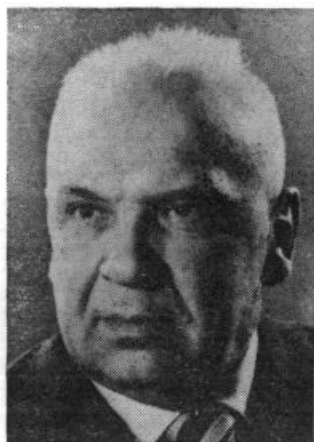
Leta 1963 se začnajo članki prof. Milič-Emilija, ki obravnavajo učinke mehanične obremenitve na dihanje. Sistematično je raziskal zvezo med ventilacijo in telesno temperaturo, vagotomijo, ekspiratornim pritiskom, vzburljanjem baroreceptorjev in vdihanjem žveplovega dioksida. Te raziskave, ki so trajale do leta 1977, so privedle do spoznanja, da mehanične obremenitve dihanja lahko služijo za vrednotenje temeljnih aspektov kontrole dihanja.

To spoznanje je najprej utrdil v poskusih, nato pa razvil vse do uporabe pri pacientih. Zanimanje za raziskave prof. Milič-Emilija o kontroli ventilacije trajajo še danes. V teh študijah je razvil neinvezivne metode za ugotavljanje kontrole ventilacije pri akutnih, zlasti pa še pri kroničnih obstrukcijskih boleznih pljuč. Poleg tega prof. Milič-Emili s sodelavci raziskuje živčne, mišične in mehanične dejavnike, ki določajo oblike spirograma in pneumotakograma.

V letih 1973—78 je bil prof. Milič-Emili predstojnik fiziološkega oddelka McGillove univerze, od leta 1979 pa je direktor laboratorijev Meakins-Christie, se pravi glavnega raziskovalnega centra za pulmonalno patofiziologijo McGillove univerze. Leta 1980 je postal član Royal Society of Canada, tj. kanadske akademije znanosti. Prof. Milič-Emili je član številnih znanstvenih društev, uredniških odborov ali sourednik mnogih znanstvenih revij. Leta 1982 mu je univerza v Paviji podelila zlato medaljo C. Forlanini za znanstvene dosežke. Nedavna študija inštituta za znanstveno informacijo pa ga uvršča med 1000 največ citiranih znanstvenikov na svetu za dela, objavljena v letih 1965—78.

Opus prof. Milič-Emilija sega od temeljnih raziskav do uporabe pri bolniku. Njegov znanstveni ugled je nesporen, saj je na področju patofiziologije dihanja prav v svetovnem vrhu. Njegova bibliografija do avgusta 1982 obsega 149 pomembnih znanstvenih člankov. V njegovi šoli so rasli in se izpopolnjevali številni znanstveniki, med njimi tudi dr. J. Šorli z inštituta za pljučne bolezni in tuberkulozo na Golniku, ki je tudi soavtor dveh njegovih razprav. Ko je bil leta 1975 kongres jugoslovanskih fiziologov v Sloveniji, se je prof. Milič-Emili z veseljem odzval vabilu na plenarno predavanje o patofiziologiji dihanja.

Skupščina SAZU je prof. dr. Josepha Milič-Emilija 6. junija 1983 izvolila za zunanjega dopisnega člana.

Vladimir Aleksandrovič Negovski

V. A. Negovski je bil rojen 19. marca 1909 v družini učitelja v majhnem ukrajinskem mestu Kozeleta blizu Černigova. Leta 1928 je začel študirati medicino v Moskvi in tam končal študije leta 1933. Za časa študija se je na Inštitutu za patološko fiziologijo pod vodstvom akademika Bogomolca usmeril v raziskovanje. Kot zdravnik je nekaj čala delal v tovarniški zdravstveni postaji, nato pa so sprejeli v Centralni inštitut za transfuzijo krvi v Moskvi. Tam je začel proučevati patofiziološke zakonitosti smrti in oživljanja, problem, katerega raziskovanju ostaja zvest vse življenje. Zavrgel je empirični pristop k proučevanju oživljanja organizma in izoblikoval koncept terminalne faze življenjske aktivnosti organizma, agonije in klinične smrti, v kateri je s posebno terapijo organizmu še mogoče povrniti življenje.

Leta 1936 je s pomočjo nevrokirurga N. N. Burdenka ustanovil patofiziološki laboratorij v Inštitutu za nevrokirurgijo. Leta 1948 je ta laboratorij postal samostojen raziskovalni center — Laboratorij za splošno reanimatologijo Akademije za medicinske vede ZSSR. V tezi kandidata znanosti (1942) in v doktorski tezi (1943) je Negovski obravnaval vprašanja terminalnih faz življenja in pomen zgodnjega reševanja bulbarnih centrov za uspešno oživitev, tudi glede na klinično uporabo.

Med drugo svetovno vojno je Negovski organiziral skupino, s katero je na bojišču vodil oživljanje ranjencev v agoniji ali klinično mrtvih. Te in prejšnje izkušnje so po vojni uporabljali v raznih zdravstvenih zavodih.

Leta 1947 je postal profesor. Leta 1946 je bil po izkušnjah njegovega laboratorija ustanovljen v Moskvi klinični center za oživljanje, ki je pozneje kot mobilna enota oskrboval bolnišnice v Moskvi. Leta 1952 je prejel s svojimi sodelavci državno nagrado ZSSR, ponovno pa leta 1970.

Leta 1969 je bil izvoljen za dopisnega člana, leta 1975 pa za rednega člana Akademije za medicinske vede ZSSR. V. A. Negovski je zunanji dopisni član Akademije znanosti in književnosti v Toulousu, častni doktor Medicinske akademije v Poznanju (1974), častni član poljskega kirurškega in anesteziološkega društva in nemškega društva za klinično medicino, poleg tega pa tudi častni član in aktiven udeleženec v Sovjet-

skem združenju anesteziologov in reanimatologov od njegove ustanovitve.

V. A. Negovski je nosilec sovjetskih odlikovanj in priznanj, prejel pa je tudi medaljo reanimatologov v ZDA (Cleveland 1968), leta 1972 italijansko zlato medaljo z napisom »Vladimir Negovski, che dalla morte a estratto la vita«, leta 1981 pa pismeno priznanje Medicinske fakultete Univerze v Pittsburghu.

Akademik Negovski je član uredniških odborov znanstvenih in strokovnih revij v ZSSR, Angliji, Franciji in Italiji.

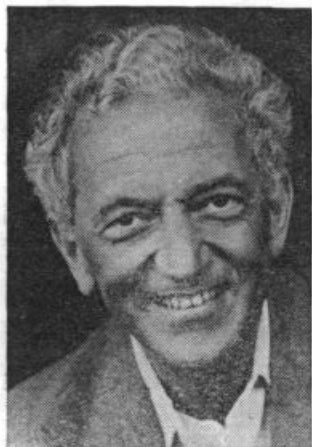
Udeležuje se mednarodnih in svetovnih kongresov v raznih državah kot vabljeni predavatelj.

Bibliografija akademika Negovskega obsega več kot 250 del in 8 monografij. Njegove knjige so v prevodih izšle v Jugoslaviji, Romuniji, na Poljskem, v ZRN in NDR, ZDA, Veliki Britaniji, Italiji, Španiji in na Nizozemskem.

Iz biografskih podatkov in iz bibliografije izhaja, da je akademik Negovski svetovno znan in upoštevan znanstvenik in brez dvoma raziskovalec velikega formata v reanimatologiji. Pomembne, tudi kot vodilo za klinično rabo, so njegove študije možganskih okvar v teku kardiorespiratorne reanimacije, utemeljene na eksperimentalnih raziskavah v zanj ustanovljenem laboratoriju Akademije za medicinske vede ZSSR. V tem laboratoriju vodi raziskavo o profilaksi in terapiji terminalnih stanj raznega porekla, kot so šok, izkrvavitev, miokardni infarkt, utopitev, električni udar, asfiksija novorojenčkov itd., pa tudi o elektroterapiji pri motnjah srčnega ritma. Zadnja leta proučuje posledice po oživitvah, ki jih je kot posebno nozološko obliko poimenoval s »poreanimacijsko boleznijo«, zlasti glede na značilne okvare možganov, in spremembe na šokovno prizadetih organih, kot so pljuča, ledvice idr.

V akademiku Negovskem smo spoznali iskrenega prijatelja naše dežele in osebnost izrednih človeških vrlin.

Skupščina SAZU je akademika V. A. Negovskega 6. junija 1983 izvolila za zunanjega dopisnega člana.

Peter Safar

je bil rojen 12. aprila 1924 na Dunaju in se je tam tudi šolal do doktorata na Medicinski fakulteti dne 19. marca 1948. Pod nacistično okupacijo je bil leta 1942 na prisilnem delu. Vpoklican v vojsko je odklonil ofircsko šolanje in je delal kot bolničar, ob tem pa študiral medicino, povezan z odporniškim gibanjem. Po diplomi se je izpopolnjeval v patologiji, splošni kirurgiji (na Dunaju), operativni onkologiji (medicinska fakulteta, univerza Yale) in anesteziologiji (univerza Pensilvanija), kjer je leta 1957 začel sodelovati v pouku.

Posvetil se je anesteziologiji in reanimatologiji. Opravljal je odgovorne dolžnosti v centrih raznih medicinskih fakultet kot profesor (univerzitetni zdravstveni center Pittsburgh, Kalifornijska univerza, univerza Maryland, univerza John Hopkins itd.) na področjih anesteziologije, urgentne medicine in oživljanja. Vodil je raziskovalni program o oživljanju možganov. V Peruju je na povabilo tamkajšnje vlade dve leti vodil anesteziološki oddelek na nacionalnem onkološkem inštitutu. Razvil je prvi samostojni center za anesteziologijo v Peruju, hkrati pa je vodil anesteziološko službo v dveh okoliških centrih.

V letih 1961—78 je bil profesor in predstojnik oddelka za anesteziologijo in intenzivno nego na School of Medicine and Health Center pittsburske univerze, od leta 1978 pa je profesor za reanimatologijo in direktor raziskovalnega centra za reanimacijo, katerega pobudnik je bil, pri univerzitetnem zdravstvenem centru v Pittsburghu. Od leta 1954 do danes je konzultant in inštruktor v različnih zdravstvenih in univerzitetnih centrih. Je predsednik ali član raznih odborov za organizacijo in vzgojo na področju urgentne in intenzivne terapije, za vprašanja medicinskega transporta idr.

Peter Safar je član ameriškega društva anesteziologov, ameriškega fiziološkega društva, ameriškega združenja za napredek znanosti, Newyorške akademije znanosti, Nacionalne akademije znanosti, American Heart Association in ustanovni član njenega odbora za kardiorespiratorno oživljanje, ameriškega Rdečega križa, American College of Surgeons in American Medical Association. Večkrat je bil povabljen kot svetovalec Senata in predsednika ZDA. Sodeloval je na mnogih kongresih o katastrofni medicini, npr. v Avstraliji, v ZRN, v Italiji, na Norveškem, v ZSSR

in Angliji. Je član Royal Society of Medicine, vseameriškega zdravniškega združenja, svetovne federacije anestezioloških društev, mednarodnega društva za medicino nesreč in avstralskega ter novozelandskega društva za intenzivno nego.

Bil je član 5-članskega medagencijskega odbora za nujno medicinsko službo v Beli hiši (1974—76), je častni doktor univerze v Mainzu (1972), dopisni član perujskega in nemškega združenja za anesteziologijo in reanimacijo. Prejel je več nagrad in priznanj v ZDA in drugje. Je izdajatelj in član uredniških odborov raznih revij in monografskih publikacij s področja urgentne medicine, anesteziologije, katastrofne medicine in respiratorne terapije.

Objavljenih ima več kot 400 publikacij, od tega 126 izvirnih prispevkov in 44 poglavij, knjig in priročnikov.

Zadnja leta se posveča raziskovanjem o možganskih okvarah v zvezi z oživljanjem, kritičnim raziskavam o uspešnosti zunanje masaže srca, posebej tudi službi za oživljanje pri katastrofah. Iz raziskovalnega centra, ki ga vodi, je od začetka leta 1978 do začetka 1982 izšlo okrog 350 publikacij Safarja in njegovih sodelavcev.

Peter Safar je eden vrhunskih, če že ne prav vodilni pobudnik in raziskovalec v kardiorespiratorni reanimatologiji. Njegovo ime srečujemo že v prvih letih po uvedbi umetnega dihanja z usti (1975) in zunanje masaže srca (1961). Bil je med udeleženci simpozija o urgentni reanimaciji v Stavangerju (Norveška) in med podpisniki tamkajšnjih priporočil (1961), ki so za dolgo začrtala doktrino oživljanja in ki v bistvenih točkah veljajo še danes. Safarjev priročnik za zdravnike in inštruktorje nezdravnike o kardiopulmonalni reanimaciji (1981), preveden v več kot 10 jezikov in napisan na povabilo in s priporočilom Svetovne federacije za anesteziologijo, doživlja še danes nove in nove izdaje.

Pomembna so tudi Safarjeva raziskovanja in priporočila o organizaciji in tehniki urgentne terapije akutnih srčnih kritičnih stanj med transportom.

Velika teža Safarjevih ugotovitev in priporočil je v tem, da so utemeljena na izredno bogatih lastnih izkušnjah z dela v velikih anestezioloških centrih, hkrati pa znanstveno podprta z rezultati lastnih raziskav. Zadnja leta raziskuje možganske okvare po oživljanju in kritično primerja uspehe preskrbe možganov s kisikom pri raznih načinih umetne oziroma asistiranе cirkulacije.

Poudariti je treba, da je imel Safar vso dobo dopolnjevanja znanosti s širokega področja nujne medicinske pomoči in posebej reanimatologije vselej pred očmi življenja in zdravje ogroženih ponesrečencev in bolnikov. Zato je rezultate svojih raziskav vzporedno z objavo v znanstvenih revijah prirejal za najširši krog reševalcev, zdravnikov, inštruktorjev in drugih zdravstvenih delavcev. Tako so kar se da hitro prešli v prakso in s tem v reševanje življenja in zdravja ljudi. Profesorja Safarja smo v dolgoletnih stikih spoznali kot iskrenega prijatelja naše dežele, ki nam je bil vedno pripravljen pomagati s svojimi publikacijami, z mnenjem in z nasvetom. S tem nam je močno olajšal posodabljanje doktrine medicinske prve pomoči in posebej oživljanja.

Skupščina SAZU ga je 6. junija 1983 izvolila za zunanjega dopisnega člana.

BIBLIOGRAFIJA

NEKATERIH ČLANOV AKADEMIJE ZA LETO 1983*

* Člani SAZU lahko navedejo v tem poglavju sprotno letno bibliografijo svojih znanstveno-strokovnih ali umetniških del.

Aleksander Bajt

Promene u relativnim cenama proizvođača u Jugoslaviji u razdoblju 1971—1980. Ekonomist, 35, 1982, str. 337—353.

The Yugoslav Inflation Mechanism. Est-Ovest, 13, 1982, str. 137—155.

O nekim otvorenim pitanjima društvene svojine. Pregled, 72, 1982, str. 1345—80.

Autarhijska suština našeg spoljnotrgovinskog sistema. Privredna kretanja Jugoslavije (PKJ), št. 124, 1982/12, str. 5—27. Objavljeno v slovenščini v: Gospodarska gibanja (GG), št. 124, 1982/12, str. 5—27.

Svođenje trošenja u okvire proizvedenog proizvoda uz porast i trošenja i proizvoda. PKJ, št. 127, 1983/3, str. 21—36. Objavljeno v slovenščini v: GG, št. 127, 1983/3, str. 21—36, in v: Gospodarski vestnik, 32, 1983, 8. aprila, str. 19—25.

Majska ocena ili Da li znamo šta radimo? PKJ, št. 128, 1983/4, str. 5—14. Objavljeno v slovenščini v: GG, št. 128, 1983/4, str. 5—14.

Izvoz bez deviza ili Računi pristižu. PKJ, št. 130, 1983/6, str. 5—16. Objavljeno v slovenščini v: GG, št. 130, 1983/6, str. 6—16.

Odmrzavanje i uklanjanje disproporcija u cenama. PKJ, št. 131, 1983/7—8, str. 5—13. Objavljeno v slovenščini v: GG, št. 131, 1983/7—8, str. 5—13.

Pravci i domet poreske politike. PKJ, št. 132, 1983/9, str. 5—18. Objavljeno v slovenščini v: GG, št. 132, 1983/9, str. 5—18.

Oživljavanje proizvodnje: privremeno ili trajno? ili Vraćamo li se u 1979. godinu? PKJ, št. 133, 1983/10, str. 5—21. Objavljeno v slovenščini v: GG, št. 133, 1983/9, str. 5—21.

Faktorski pristup u politici cena i sadašnja spoljnobilansna ograničenja. PKJ, št. 134, 1983/11, str. 19—41. Objavljeno v slovenščini v: GG, št. 134, 1983/11, str. 19—41.

B. Horvat, The Political Economy of Socialism, A Marxist Social Theory, Arnot. N.Y. 1982. Ekonomska analiza, 17, 1983, str. 313—315 (ocena).

Janez Batis

Razširjenost serotipov humanih in bovinih izolatov Streptococcus agalactiae v Sloveniji. Zb. Biotehn. fak. Univ. E. Kardelja, Vet. 19, str. 163—171 (soavtorica: Ivanka Brglez).

Prispevek k proučevanju epizootiološke situacije pri okužbi s S. typhimurium v Sloveniji. Zb. Biotehn. fak. Univ. E. Kardelja, Vet. 20, str. 31—36 (soavtorica: Ivanka Brglez).

Znanstvena in strokovna dela dr. Janeza Bleiweisa. Zbornik za zgodovino naravoslovja in tehnike, 7, Slovenska matica, 1983, str. 137—155.

Franc Bernik

Tipologija Cankarjeve proze. Cankarjeva založba, Ljubljana 1983, 574 str.

Prežihova proza na temo druge svetovne vojne. Slavistična revija, 31, 1983, št. 1, str. 1—8.

Naše pripovedništvo in novi slog. Delo — Književni listi, 14. julija 1983, str. 7.
Moderna in njeno mesto v slovenski literaturi. Obdobje simbolizma v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi, 1, Ljubljana 1983 (Obdobja 4, 1. del), str. 77—89.

Slogovne tendence Cankarjeve črtice. Slavistična revija, 31, 1983, št. 4, str. 269—279.

Cankarjevo vrednotenje Aškerca. Jezik in slovstvo, 28, 1982/83, št. 4, str. 102—105.

Recepcija simbolizma v slovenski književnosti. Komparativno proučevanje jugoslavenskih književnosti. Zbornik radova sa znanstvenog skupa Odnosi, susreti i komunikacije jugoslavenskih književnosti u prvoj polovici 20. stoljeća, Zagreb — Varaždin 1983, str. 77—79, 219.

Bevkova proza na temo narodnoosvobodilnega boja. France Bevk, borec in pisatelj. Plenum kulturnih delavcev OF. 8. sklic, 1980, Nova Gorica. Ljubljana 1983, str. 73—78.

Obdobje simbolizma v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi, 1—2. Filozofska fakulteta, Ljubljana 1983 (Obdobja 4/1—2), 396 in 428 str. (sourednik).

Robert Blinc

Floating of Modulation Wave and Phase Pinning in Incommensurate Rb_2ZnBr_4 . Phys. Rev. Letters, 50, 1983, str. 67 (soavtorji: D. C. Ailion, P. Prelovšek in V. Rutar).

Study of the Ferroelectric Phase Transition in $PbHPO_4$. Physics Letters, 93A, 1983, str. 149 (soavtorja: J. Selinger in V. Žagar).

Phase Transitions in Discotic Liquid Crystals. Berichte der Bunsen-Gesellschaft für Physikalische Chemie 87, 1983, str. 271; Proceedings of the Discussion Meeting »Stability and Phase Transformation of Solids«, Königstein, Sept. 1982.

¹⁴N and ³⁵Cl Double Resonance Study of the Phase Transition in the Intercalated Bilayer Compound $C_{10}H_{21}NH_3Cl$. J. Chem. Phys., 78, 1983, str. 2661 (soavtorji: J. Seliger, V. Žagar, H. Arend in G. Chapuis).

⁸⁷Rb and ⁸⁵Rb NQR Study of Phase Transitions in $RbH_3(SeO_3)_2$. J. Physique, 44, 1983, str. 521 (soavtorji: J. Seliger, V. Žagar in L. A. Shuvalov).

¹⁴N NQR and Orientational Ordering in Smectic Liquid Crystals. Bull. of Mag. Res., 5, 1983, str. 51 (soavtorja: M. Vilfan in J. Seliger).

Amplitude-Fluctuation Effects on Magnetic-Resonance Line Shape and Soliton Density in Incommensurate System. Phys. Rev. B, 27, 1983, str. 5404 (soavtorja: P. Prelovšek in R. Kind).

Proton Tunnelling in KH_2PO_4 . Phase Transitions, 3, 1983, str. 293 (soavtorja: B. Žekš in R. Nemes).

¹³³Cs Spin-Lattice Relaxation in Pseudo-One Dimensional CsH_2PO_4 . J. Phys. C: Solid State Phys., 16, 1983, str. 5053 (soavtorji: B. Ložar, B. Topič in S. Žumer).

Field Gradient Tensors and the Symmetry of the Incommensurate Phase in Rb_2ZnBr_4 and Rb_2ZnCl_4 . J. Phys. C: Solid State Phys., 16, 1983, str. 5409 (soavtorja: B. W. Van Beest in A. Janner).

Spin-Lattice Relaxation in a Cholestric Liquid Crystal. J. Physique, 44, 1983, str. 1179 (soavtorji: M. Vilfan, J. Dolinšek, M. Ipavec, G. Lahajnar in S. Žumer).

Dielectric Study of the Modulated Smectic C — Uniform Smectic C Transition in a Magnetic Field. Phys. Stat. Solidi (b), 119, 1983, str. 727 (soavtorji: I. Mušević, B. Žekš, Theo Rasing in P. Wyder).

Excitations and Chaotic States in Incommensurate Lulti-Soliton Lattices: Experiments, Statics and Dynamics of Nonlinear Systems. Proceedings of a Workshop at the Ettore Majorana Center, Erice, Italy, July 1983, Eds. G. Benedek, H. Bilz and R. Zeyher, Springer-Verlag, 1983, str. 113—125.

Bogdan Breclj

Raziskovalna dejavnost. V: 60 let slovenske ortopedije 1923—1983, Ljubljana 1983, str. 27—36.

Srečko Brodar

Potočka zijalka. Visokoalpska postaja aurignacijskih lovcev. Ljubljana 1983 (soavtor: Mitja Brodar).

Miroslav Brzin

Citokemične lokalizacije acetilholinesteraze: metodološki in funkcionalni aspekti. Zbornik 4. jugoslovanskega simpozija za elektronsko mikroskopijo. Društvo za elektronsko mikroskopijo, Ljubljana, 1983, str. 7—9 (soavtorji: Z. Grubić, B. Klinar, T. Kiauta in J. Sketelj).

Cholinesterases. V: Abel Lajtha: Handbook of Neurochemistry, Vol. 4. Plenum Press, New York — London, 1983, str. 251—292 (soavtorja: J. Sketelj in B. Klinar).

Plasma acetylcholinesterase in Duchenne muscular dystrophy. Exp. Neurol. 80, 1983, str. 329—336 (soavtorji: J. Sketelj, B. Sašel in N. Zupančič).

Presynaptic modulation of activity and molecular forms of acetylcholinesterase in the rat superior cervical ganglion during early postnatal development. J. Neurosci. Res. 9, 1983, str. 437—444 (soavtorji: B. Klinar, J. Sketelj in D. Sketj).

Stojan Cigoj

Komentar zakona o obligacionim odnosima. Beograd 1983 (soavtor: obdelal razne dele zakona na str. 159—255, 477—553, 567—691, 767—860).

Vloga poslovne podlage v okviru spornega predmeta. Pravilnik, 1983, str. 7—31. *Konvencija o civilnih aspektih mednarodnega odvedenja otrok.* Pravilnik, 1983, str. 297—302.

In memoriam Natko Katičič. Pravnik, 1983, str. 327—328.

Yougoslavie, Droit international privé. Revue critique de droit international privé, 1983, 353—392.

Mednarodne konvencije o olajšavah v pravnem postopku. Združeno delo, 1983, str. 521—530.

Dragotin Cvetko

Současný stav jugoslávské hudební vědy: V: Hudební věda, XIX, Praha, str. 334—342 (natisnjeno 1982).

Situacija hrvaške in slovenske glasbe od 70-ih let 19. do drugega desetletja 20. stoletja. V: Zbornik radova sa znanstvenog skupa održanog u povodu 150. obljetnice rođenja Ivana Zajca, Zagreb, str. 29—40 (natisnjeno 1983).

Il barocco musicale in Slovenia. V: Barocco in Italia e nei paesi slavi del sud, Firenze 1983, str. 261—273.

Historical Relations between Musical Folklore and Art Music in Yugoslavia. V: The World of Music, XXV, Berlin 1983, str. 17—32.

Ustvarjalni koncept Petra Konjovića. Naši razgledi, 32, Ljubljana 1983.

Die Volksthematik in der neueren slowenischen Musik bis in die sechziger Jahre. V: Südosteuropäische Volkskultur in der Gegenwart, Graz 1983, str. 59—66.

Davorin Dolar

Molska prevodnost in transportno število magnezijevega polistirensulfonata. Zbornik referatov 8. JSE, Dubrovnik 1983, str. 54—58 (soavtorja: D. Bratko in A. Godec).

- Solni efekt v raztopinah polielektrolitov.* Zbornik referatov 8. JSE, Dubrovnik 1983, str. 59—63 (soavtor: C. Pohar).
- Electrical transport in Polystyrenesulfonate solutions.* Polymer Bulletin, 9, 1983, str. 33—39 (soavtorji: J. Špan, D. Bratko in M. Feguš).
- Electrical transport in poly(styrenesulfonate) solutions with divalent counterions.* Makromol. Chem., Rapid Commun., 4, 1983, str. 697—701 (soavtorji: D. Bratko, A. Godec in J. Špan).

Matija Drovenik

- Nahajališča premogov.* Ljubljana 1982, 90 str.
- Nahajališča nafte in zemeljskega plina.* Ljubljana 1982, 120 str.
- Izotopska sestava žvepla v piritu iz vrtine ZB-24 Plavica, Zletovsko-kratovsko vulkansko območje.* Rudarsko-metalurški zbornik, 30, 1983, št. 1, str. 69—76 (soavtorja: J. Pezdić in S. Rakić).
- Mobilization of Ore and Gangue Minerals in Some Slovenian Mineral Deposits.* Österreichische Akademie der Wissenschaften, Schriftenreihe der Erdwissenschaftlichen Kommissionen, Band 6, Wien 1983, str. 75—82 (z 11 fotografijami).
- Mineral Deposits in Permian and Triassic Beds of Slovenia.* V: Mineral Deposits of the Alps and of the Alpine Epoch in Europe, Berlin 1983, str. 88—96.

Janez Fettich

- Nasledna obolenja vezivnog tkiva.* Rezimeji predavanja XIII kongresa dermatovenerologa Jugoslavije, Sarajevo 1983, str. 9.
- Medikamentozni eksantemi.* V: Zbornik simpozija Alergija in zdravila. Slovensko farmacevtsko društvo, Ljubljana 1983, str. 13—26.
- Urgentna stanja u dermatovenerologiji.* V: Zbornik seminara za stručno usavršavanje liječnika opće medicine, Udruženje liječnika opće medicine Jugoslavije, Zagreb 1983, str. 83—96.

Alojzij Finžgar

- Predkupna pravica.* Zbornik znanstvenih razprav, 42, 1982, str. 39—56.
- L'intervention de l'état dans l'agriculture.* Rapports nationaux Yougoslaves au XIe Congres international de droit comparé, Caracas — Beograd 1982, str. 65—76.
- Komentar k članom 22, 157, 540, 541 Zakona o obligacijskih razmerjih.* Komentar v redakciji B. Blagojević — V. Krulj, 2. izdanje, Beograd 1983, knj. 1, str. 95—96, 553—556, knj. 2, str. 1379—1383.
- Ponovo o društvenim sredstvima u društvenoj pravnoj osobi i njihovoj zaštiti.* Privreda i pravo, 1983, št. 3—4, str. 62—65.
- Medicina i pravo (obrobne pripombe h knjigi J. Milčinskega: Medicinska etika in deontologija).* Pravnik, 1980, št. 1—3, str. 90—99.
- Izabrani članci profesora Mihaila Konstantinovića.* Pravnik, 1983, št. 7—9, str. 326—327.
- Pravna i poslovna sposobnost pravnog lica.* Pravni život, 1983, št. 11, str. 1135—1150.
- Stanarsko pravo kao novi stambeno-pravni odnos.* Samoupravno pravo, 10, 1983, št. 1, str. 38—42.

Ivan Gams

- Grundlagen zur Erforschung der Stalagmitenformen.* Hölllochnachrichten (5) (Alfred Bögli zum 70. Geburtstag), Langnau am Albis 1982, str. 41—46.
- Ob sedemdesetletnici dr. Danila Furlana.* Geografski vestnik, 60, 1983, str. 127—128.
- Dr. Danilo Furlan — sedemdesetletnik.* Delo, 22. marca 1983.
- Suho leto 1981/82 za Triglavski ledenik.* Planinski vestnik, aprila 1983, str. 246—248.
- Na Slovenskem sta še dva ledenika.* Obzornik (PD), Ljubljana 1983, str. 392—396.

- Stanje in perspektive slovenske raziskovalne geografije.* Geografski vestnik, 60, Ljubljana 1983, str. 9—18.
- Prispevki k zgodovini slovenske jamarske organizacije 1962—1965.* Naše jame, 25, 1983, str. 100—103.
- Geografske terenske vaje na profilu čez Medanska vrata (Ljubljansko polje).* Geografski zbornik, 29, 1982, 1—2 (izšlo l. 1983), str. 34—42.
- Kako se je rodila nova veda krasoslovje?* Obzornik, Ljubljana 1983, št. 12, str. 902—905.
- Krajši prispevki v: Geografski zbornik 1982, 1—2, Delo — Sobotna priloga, 3. septembra 1983, Novice FF (oktobra 1983, o skupnih jedrih), Delo — Sobotna priloga 19. februarja 1983, Naravne nesreče v Sloveniji kot naša ogroženost (uvod in dodatki k referatom).
- O razsežnosti in potrebnosti raziskovanja naravnih nesreč v Jugoslaviji.* Naravne nesreče v Jugoslaviji, Ljubljana 1983, str. 5—16.
- Metodologija kartiranja ogroženosti visokogorskih dolin.* Naravne nesreče v Jugoslaviji, Ljubljana 1983, str. 82—93 (soavtor: M. Bat).
- Onesnaževanje v Postojnski jami.* Proteus, 46, 1983—84, št. 2, str. 83.
- Aldo Madotto, La val Resia ed o suoi abitanti.* Geografski vestnik, 60, Ljubljana 1983, str. 118—119.
- Naravne nesreče v Sloveniji v pregledu.* Naravne nesreče v Sloveniji kot naša ogroženost, Ljubljana 1983 (zbornik tudi uredil).
- Ogroženost zaradi snežnih plazov.* Naravne nesreče v Sloveniji kot naša ogroženost, Ljubljana 1983.
- Ljudska zaznava o ogroženosti ter znanje o potresih in poplavih (na primeru južnega roba Ljubljane).* Naravne nesreče v Sloveniji kot naša ogroženost, Ljubljana 1983 (soavtor: T. Cunder).
- Geografske značilnosti Slovenije* (učbenik za usmerjeno izobraževanje). Ljubljana 1983, 104 str.
- Geografske značilnosti Slovenije.* Delovni zvezek. Ljubljana 1983, 52 str.

Ferdo Gestrin

- Prometno trgovski položaj pohorskega območja v srednjem veku.* Zgodovinski časopis, 36, 1982, št. 1—2, str. 5—17 (izšlo l. 1983).
- Nekaj pogledov na gospodarsko zgodovino v slovenski historiografiji.* Zgodovinski časopis, 36, 1982, št. 3, str. 205—211.
- Od Luthra do Trubarja.* Ob nekaterih zgodovinskih obletnicah reformacije. Prešernov koledar 1984, Ljubljana 1983, str. 87—99.
- Dr. Pavle Blaznik — osemdesetletnik.* Kronika, 31, 1983, št. 1, str. 69—70.
- Celjski grofje in obsodba slovenskih zgodovinarjev.* Naši razgledi, 32, 22. aprila 1983, str. 266.
8. *mednarodni kongres gospodarskih zgodovinarjev v Budimpešti.* Zgodovinski časopis, 36, 1982, št. 1—2, str. 154—156.
10. *zasedanje jugoslovansko-italijanske komisije za zgodovino.* Zgodovinski časopis, 36, 1982, št. 1—2, str. 153—154.

Jože Goričar

- Zgodovinska zavest in naš čas.* Naši razgledi, 1/1983, str. 20.
- Sociologija o samomoru.* V: Samomor in Slovenci, SAZU, Inštitut za medicinske vede, 1983, str. 192—206.
- Teorija v spoprijemu z družbeno prakso.* Teorija in praksa, 1983/2—3, str. 366—369.
- Koliko smo Jugoslovani zavedni* (intervju). Večer (Maribor), 22. oktobra 1983, str. 5.
- O nekaterih dezintegrativnih pojavih v naši družbi.* V: Integrativni in dezintegrativni procesi u jugoslovenskom društvu, FSPN, Ljubljana 1983, str. 13—23.

Peter Gosar

- Many-Electron Hopping in Semiconductors.* Physica, 120 A, 1983, 339 str.
- Many-Electron Hopping.* Physica Status Solidi (b), 118, 1983, 852 str.

Bogo Grafenauer

Franc Kos, Izbrano delo. Slovenska matica, Ljubljana 1982, 373 str. Izbral in uredil, str. 5—334; *Franc Kos in njegovo delo*, str. 335—365; *Opombe k Izbranemu delu Franca Kosa*, str. 367—372.

Spremna beseda. V: Lino Legiša, V preizkušnji, Slovenska matica, Ljubljana 1982, str. 5—8.

Kaj pomenijo ugovori zoper že tako počasno uresničevanje arhivskega sporazuma med Jugoslaviijo in Avstrijo... Arhivi IV, št. 1—2, Ljubljana 1981 (konec 1982), str. 101—106.

Josip Žontar. Mohorjev koledar 1983, Mohorjeva družba, Celje 1982, str. 78—80.

Lojze Ude. Mohorjev koledar 1983, Mohorjeva družba, Celje 1982, str. 80—82.

Slovenski biografski leksikon, 13. zv., SAZU, Ljubljana 1982 (gesli: Unrest Jakob, str. 292—294, in Veronika Deseniška, str. 412—413).

Milko Kos. Primorska srečanja, št. 39/40, 1983, str. 151—156.

Uvodna beseda. V: Bleiweisov zbornik, Zbornik za zgodovino naravoslovja in tehnike, 7, Slovenska matica, Ljubljana 1983, str. 9—13 (isto z dodatno uvodno pripombo tudi v: Glasnik SM, 6, 1982, str. 5—9).

Makedonci in Slovenci. Glasnik SM, 6, 1982, str. 41—53.

Predsednikovo poročilo. Glasnik SM, 7, 1983, str. 1—4.

Celjski grofje in »Zgodovina Slovencev« (CZ 1979). Naši razgledi, aprila 1983, str. 225 sl.

Zgodovinsko mišljenje in naš čas. Naši razgledi, 7. oktobra 1983, str. 546 sl.

Pot do razumevanja našega časa: analiza konkretne resničnosti — ali učenje splošnih zakonov družbene teorije? Naši razgledi, 5. novembra 1983, str. 611.

Vnovič: Prokrustovsko obsekovanje za pojmovne predalčke. Naši razgledi, 9. decembra 1983 (o Marxovem pojmovanju družbene zakonitosti in »ideologije«).

Ludvik Gyergyek

An Intelligent Tactile Sensor An On-line Hierarchical Object and Seam Analyzer. IEEE Transactions on Pattern Analysis and Machine Intelligence, Vol. PAMI-5, No. 2, str. 217—220, March 1983, New York (soavtor: S. Prešeren).

A Microcomputer Supported Tactile Sensor for On-Line Seam Identification. Proceedings of the First I.E.S.T.E.D. Symposium on Applied Informatics, Lille, France, March 15—17, 1983, Vol. II, str. 161—163 (soavtor: S. Prešeren).

Successfulness of Stochastic Survivor Function. Automatika, 24, Zagreb 1983, Vol. 1—2, str. 25—32 (soavtor: A. Žižek).

Analysis of exercise electrocardiograms using microcomputer analyser Goranje MAE 101. Proceedings of the Third Mediterranean Conference on Medical and Biological Engineering, Portorož, 5.—9. septembra 1983, str. 9.5 (soavtorji: D. Zazula, K. Turkulin, M. Vezjak, F. Solina in F. Jager).

Spatial QRS diagnosis of left ventricular hypertrophy. Proceedings of the Third Mediterranean Conference on Medical and Biological Engineering, Portorož, 5.—9. septembra 1983, str. 6.5 (soavtorji: F. Mihelič, M. Vezjak, F. Solina in F. Jager).

A method and system for studying recovery functions of single muscle fibres in man. Proceedings of the Third Mediterranean Conference on Medical and Biological Engineering, Portorož, 5.—9. septembra 1983, str. 9.5 (soavtorji: M. Mihelin, J. V. Trontelj in J. K. Trontelj).

Automated multiple orthogonal electrocardiographic signal processing. Proceedings of the Third Mediterranean Conference on Medical and Biological Engineering, Portorož, 5.—9. septembra 1983, str. 17.3 (soavtorji: M. Vezjak, F. Mihelič, F. Jager in P. Šenk).

Determination of torsion and curvature of spatial QRS loop. MEDINFO 83, North-Holland 1983, Amsterdam, str. 689—692 (soavtorji: F. Mihelič, M. Vezjak, V. Rutar, A. Janežič, F. Solina in F. Jager).

Dušan Hadži

- Ab initio MO Investigation of the Ethanolamine-Formic Acid Complex.* Int. J. Quant. Chem., 23, 1983, str. 945—952 (soavtorja: T. Šolmajer in M. Hodošek).
- Conformational and MO Studies of Hydroxy-2-Aminotetralins.* Int. J. Quant. Chem., 23, 1983, str. 1121—1133 (soavtorji: D. Kocjan, T. Šolmajer in M. Hodošek).
- Conformational Study of some α_2 -adrenoceptor ligands.* Period. Biol., 85, 1983, str. 112—124 (soavtor: F. Avbelj).
- Molecular electrostatic potential of ring fluorinated noradrenalines and subtype selectivity.* Period. Biol., 85 (2), 1983, str. 125—126 (soavtorji: T. Šolmajer, M. Hodošek in D. Kocjan).
- Conformation and biological activity of ergolene derivatives — ^1H and ^{13}C NMR, molecular mechanics and MEP studies.* Period. Biol., 85, (2), 1983, str. 127—128 (soavtorja: J. Kidrič in D. Kocjan).
- Conformationally restricted dopamine congeners — a molecular mechanics based study.* J. Pharm. Pharmacol., 35, 1983, str. 780—785 (soavtor: D. Kocjan).
- The proton potential in short hydrogen bond.* J. Mol. Struct., 100, 1983, str. 393—402.
- Investigation of hydrogen-bonded compounds by high resolution NMR spectroscopy of solids.* J. Mol. Struct., 96, 1983, str. 301 (soavtorja: B. Schröter in H. Roseberger).

Svetozar Ilešič

- Specializacija i reintegracija u savremenoj geografiji.* Zbornik XI kongresa geografa SFRJ, održanog u Crnoj Gori od 28. IX do 2. X 1981, Titograd 1983, str. 51—56.
- Nekaj besed ob priliki proslavljanja šestdesetletnice Geografskega društva Slovenije.* Geografski vestnik, Ljubljana, 60, 1983, str. 3—7.
- Profesor Ivan Gams — šestdesetletnik.* Geografski vestnik, Ljubljana, 60, 1983, str. 123—135.
- Vladimir Bračič, Gozdnote Haloze.* (Knjižno poročilo.) Geografski vestnik, 60, 1983, str. 109—110.

Anton Ingolič

- »Človek, ne jezi se!«* (Novela.) Sodobnost, 1983, št. 11, str. 1017—1052.
- Moja zgodnja srečanja z Bistrico.* (Spominski članek.) Zbornik občine Slovenska Bistrica, 1983, str. 363—366.
- Motivi dela v mojih delih.* (Članek.) Večer (Maribor), 22. oktobra 1983.
- Novi gospod graščak.* (Črtica.) Obzorik, 1983, št. 5, str. 324—327.

Prevedeno:

- Geheimklub PGC.* Übersetzt von Heide Saxer und Alfons Kopriva. Illustrationen von Jože Boschitz. Mohorjeva založba, Celovec, 1983, 253 str. (Vzporredno original: Tajno društvo PGC.)
- Ptiček brez kljunčka.* (Zgodbice za otroke.) V albanščino prevedel Rifat Kukaj. Fatosi, Skopje, 1983, od št. 1 dalje.
- Tajno društvo PGC.* V srbohrvaščino prevedla Vida Supičič. Nolit, Beograd, 1983, 123 str. (Ponatis.)
- Bet.* (Stava, odlomek iz romana Obračun.) V angleščino prevedla Miriam Drev. Le livre slovène (Ljubljana), 1983, št. 1—2, str. 11—18.
- Portokal.* (Oranža.) V turščino prevedel N. Zekerya. Tan (Priština), 24. septembra 1983.

Zdenko Kalin

Javna dela:

- Kipi narodnih herojev Janka Brodariča, Ilije Badovinca in Martina Južne,* odkritje v Metliki 3. julija 1983.
- Kip narodnega heroja Dušana Muniha-Marka,* odkritje v Mostu na Soči 2. julija 1983.

Viktor Korošec

Über den nichtparitätischen Charakter des Sunašura-Vertrages (KBo I, 5).
Archiv für Orientforschung (Vorträge, gehalten auf der 28. Rencontre Assyriologique Internationale in Wien, 6.—10. Juli 1981), Beiheft, 19, 1982, str. 168—172.

Janko Kos

Moderna misel in evropska književnost. Cankarjeva založba, Ljubljana 1983, 380 str.

Markizem in problemi literarnega vrednotenja. Mladinska knjiga, Ljubljana 1983, 176 str.

Očrt literarne teorije. Državna založba Slovenije, Ljubljana 1983, 205 str.

Roman. Državna založba Slovenije, Ljubljana 1983 (Literarni leksikon, 20), 140 str.

Slovenska književnost. Uredila Janko Kos in Ksenija Dolinar. Cankarjeva založba, Ljubljana 1982 (Leksikoni Cankarjeve založbe — Književnost 1), 436 str.

Matija Čop, Pisma in spisi. Izbral, opombe in imensko kazalo napisal dr. Janko Kos. Mladinska knjiga, Ljubljana 1983, 229 str.

Slovenska lirika 1950—1980. Izbral, uredil in spremno besedo napisal dr. Janko Kos. Mladinska knjiga, Ljubljana 1983, 168 str.

Pripombe k slovenskemu kulturnemu razvoju 1945—1980. I. Uvodni pomisleki. Sodobnost, 31, 1983, št. 2, str. 113—225.

Pripombe k slovenskemu kulturnemu razvoju 1945—1980. II. Socialistični realizem na Slovenskem. Sodobnost, 31, 1983, št. 3, str. 253—271.

Pripombe k slovenskemu kulturnemu razvoju 1945—1980. III. Še o socialističnem realizmu na Slovenskem. Sodobnost, 31, 1983, št. 4, str. 371—386.

Pripombe k slovenskemu kulturnemu razvoju 1945—1980. IV. Dekadentnost kot slovenski kulturni problem. Sodobnost, 31, 1983, št. 5, str. 479—496.

Pripombe k slovenskemu kulturnemu razvoju 1945—1980. V. Vprašanje dialektičnega materializma. Sodobnost, 31, 1983, št. 6—7, str. 561—579.

Pripombe k slovenskemu kulturnemu razvoju 1945—1980. VI. Eksistencializmi in eksistencialisti na Slovenskem. Sodobnost, 31, 1983, št. 12, str. 988—1009.

Marx in moderna literarna veda. Anthropos, 1982, št. 4—6, str. 9—11.

K vprašanju zvrsti v slovenski pripovedni prozi. Primerjalna književnost, 6, 1983, št. 1, str. 1—16.

Henry Ronald Cooper jr.: Francè Prešeren. Slavistična revija, 31, 1983, št. 3, str. 247—251.

Pouk literature v usmerjeni srednji šoli. Naši razgledi, 13. maja 1983, št. 9, str. 263.

O romanu — od Čopa do Cankarja. Delo — Književni listi, 28. julija 1983, str. 10.

Stane Krašovec

On Enquiries into Part-Time Farming. Sociologia Ruralis. Vol. XXI, Assen, The Netherlands, 1981, št. 3—4, str. 287—290.

Farmes Adjustment to Pluriactivity. Sociologia Ruralis. Vol. XXIII, Assen, The Netherlands, 1983, št. 1, str. 11—19.

Part-Time Farmers and their Adjustment to Pluriactivity. Part II. Proceedings of the Seminar, Ljubljana, 20th—24th June 1981. Chief Editor Stane Krašovec. SAZU, Ljubljana 1982, str. 191—394 (izšlo l. 1983).

Rural Pluriactivity. Experiences and Policies. Report transmitted by the Delegation of FSRY. Prepared by Stane Krašovec. Rome, FAO (European Commission of Agriculture), 1982, str. 1—5. (Dostavljeno iz FAO 1983.)

Samo z domačih tal. Delo — Sobotna priloga, 24, 11. decembra 1982, št. 287, str. 18. (Ob zakonu o varstvu kmetijskih zemljišč.)

Ustaviti napredujoče izgubljanje zemlje. Delo — Sobotna priloga, 24, 13. oktobra 1982, št. 248, str. 23.

Orna zemlja izginja pod betonom. Delo — Sobotna priloga, 24, 22. januarja 1983, št. 17, str. 17.

Uničevanje kmetijske zemlje. Naši razgledi, 32, 12. aprila 1983, št. 8/751, str. 221—222.

Mnogostransko delo žensk na vasi. Ob seminarju delovne skupine FAO v Ljubljani 13. do 17. junija 1983. Naši razgledi, 32, 29. julija 1983, št. 14/757, str. 425—426.

Bratko Kreft

Razmišljanja ob stoletnici Marxove smrti. Sodobnost, 1983, št. 5 in 6—7.
Poslanica jugoslovanskim dramskim gledališčem. Gledališki list Boršnikovega srečanja, 1983; Dokumenti (slovenska revija za gledališče in film), 1983.

Filip Kalan-Kumbatovič

Die Schauspielkunst. Dokumentation für Theater 16. V: IX. Weltkongress der FIRT, Leipzig 1981, Diskussionsbeiträge der Arbeitsgruppe 4 (Redaktion Dr. Christa Heubert-Herwig), Berlin 1983, str. 64—74.
Pesnik in občan Stephan Hermlin. V: Stephan Hermlin, Večerna svetloba. Ljubljana 1983, str. 185—199.
Potem je govoril Filip Kalan. V: Zapisnik članskega sestanka Društva slovenskih pisateljev v torek, 24. maja 1983 ob 19. uri. Nova revija, 2, 1983, št. 15—16, str. 1803—1805.
Paradoks o Stanislavskom. Scena, knjiga II, št. 4—5, godina XIX, jul—oktober 1983, str. 122—144 (s fotografijami).
Homo — mensura. V: Pričevanja, november 1983 (Pisati svoj čas, avtobiografski eseji, uredil Franček Bohanec), Ljubljana 1983, str. 37—41.
Homo ludens — homo sapiens. (Odlomek iz monografije Hvalnica igri, 1980.) Gledališki list Mestnega gledališča ljubljanskega, sezona 1983/84, oktober 1983, predstava 3: G. B. Shaw, Pigmalion, str. 13 (strani niso označene).

Valentin Logar

Karta slovenskih narečij. Dopisna delavska univerza Univerzum, Ljubljana 1983 (soavtor: Jakob Rigler).

Boris Majer

Socialistično samoupravljanje in marksizem. Teorija in praksa, 1983, št. 2—3, str. 175—179.
Marxova koncepcija avantgarde in politični sistem (Marx in sodobnost). Teorija in praksa, 1983, št. 2—3, str. 194—210.
Stoletnica Marxove smrti: Izziv za ustvarjalno kritiko doseženega in spodbuda za iskanje novih poti k še radikalnejšemu napredku. Delo, 15. marca 1983, str. 7. (Objavljeno tudi v: Dialogi, 1983, št. 4—5, str. 59—68, z naslovom Samostojna in ustvarjalna marksistična analiza.)
Anketa »Politike« ob 25-letnici programa ZKJ. (Pripravila Slavoljub Đukić in Milka Lučić.) Politika, 24. aprila 1983 (5 nadaljevanj).
O idejnem boju v kulturi. Naši razgledi, 13. maja 1983, št. 9, str. 253—254.
Ustvarjalna svoboda, dialog, idejni boj. Teorija in praksa, 1983, št. 6, str. 817—831. (Objavljeno tudi v: Delo, 2. julija 1983, str. 16—17, z naslovom: Ustvarjalnost, svoboda, idejni boj.)
Komunisti včeraj in danes. Komunist, 15. julija 1983, št. 28, str. 7—10.
Za uresničitev stabilizacijskih ciljev je potrebna večja vključitev znanosti in kulture v procese odločanja. Delo, 5. oktobra 1983. (Objavljeno tudi v: Borba, 6. oktobra 1983, str. 4 (naslov izvlečka: Jezgre bez opni), in Komunist, 7. oktobra 1983, št. 40.)
Umetnost in politika. V: Pričevanja, Ljubljana, Partizanska knjiga 1983.
Jesmo li na novom putu. (Intervju, pripravila Božena Rublek.) Danas, 22. novembra 1983, str. 7—11. (Objavljeno tudi v: Naši razgledi, 9. decembra 1983, št. 23, str. 677).

Ernest Mayer

Compositae trib. Cardueae Cass. in Bjelčić Z. Flora Bosnae et Hercegovinae, 4 (4), str. 90—115.
Primitiae Florae Montenegrinae. Glasn. Rep. Zav. Zašt. Prirod. — Prirod. Muz. Titograd, 15, 1982, str. 27—48.

Visianijeva »Flora Dalmatica« s stališča sodobnih botaničnih dosežkov. Zbornik Roberta Visianija Šibenčanina (Šibenik), str. 49—55.
 Naši botaniki in Roberto Visiani. Zbornik Roberta Visianija Šibenčanina (Šibenik), str. 145—152.
 Flora in vegetacija Slovenije in problem njune zaščite. Prilozi Odel. Biol. Med. Nauk MANU (Skopje), str. 69—75 (soavtor: M. Zupančič).
 Ephedra major Host u flori Makedonije. Glasn. Rep. Zav. Zašt. Prirod. — Prirod. Muz. Titograd, 15, 1982, str. 55—62 (soavtor: K. Micevski).

Janez Menart

Pogreb. Izseljenec, J. O., Spomin. Koledar Prešernove družbe 1984, str. 72—85.
 Pesmi in pesnitve. Prevedel, spremno besedo in opombe napisal Janez Menart. Cankarjeva založba, Ljubljana 1983, 303 str.
 Victor Hugo: V Villequieru. Prevedel Janez Menart. Dialogi, 1983, št. 3—4, str. 10—12. (Z uvodno besedo.)
 Alfred de Vigny: Steklenca v morju. Prevedel Janez Menart. Sodobnost, 1983, št. 2, str. 169—175. (Z uvodno besedo.)
 V tujih jezikih nisem nikdar napisal niti verza. V: Berta Golob, Srce ustvarja, roka piše. Srečanja z mladinskimi pisatelji. Mladinska knjiga, Ljubljana 1983, str. 158—162.
 Še dolg bo dan, zdaj so najlepši časi. (Jubilejni članek o Petru Levcu.) Delo — Književni listi, 14. julija 1983, str. 9.
 Skupna programska jedra in slovenstvo. Delo — Književni listi, 1. septembra 1983.
 Kdor drugemu jamo koplje — potrebuje lopato. (Polemika.) Delo — Književni listi, 13. oktobra 1983, str. 8.
 In mezzo al mare oscuro. Poesie scelte e tradotte da Giacomo Scotti. Quaderni de »La Sfinge« — Napoli, 1983, 32 str.
 Pesadilla, Canción, Mayoría de edad. Traducción Juan Octavio Prenz. Le livre slovène (Ljubljana), 1982 (izšlo 1983), št. 3—4.

Radijske oddaje:

Sinji cvet romantike, Pesnik ljubezni — Alfred de Musset. Besedilo predstavitve, izbor in prevodi Janez Menart. Radio Ljubljana, 3. program, 28. marca 1983.
 Sinji cvet romantike: Pesnik ljubezni — Alfred de Musset. Besedilo predstavitve, izbor in prevodi Janez Menart. Radio Ljubljana, 3. program, 30. maja 1983.

Lev Milčinski

Samomor in Slovenci. SAZU, Inštitut za medicinske vede, Univerzitetna psihiatrična klinika v Ljubljani, Ljubljana 1983, 333 str. Uredil in napisal 230 str. teksta. Sodelujoči: J. Borštnar, M. Čuk, B. Debenjak, J. Goričar, G. Grad-Tekavčič, M. Kerševan, M. Ličina, N. Maher, M. Makarovič, B. Milač, G. Mrevlje, T. Pačnik, B. Paternu, Š. Stražišar, B. Šepc-Sirca, A. Trstenjak, M. Virant-Jaklič in A. O. Župančič.
 Droge v svetu in pri nas. Delavska enotnost, Ljubljana 1983, 196 str. (soavtorja: M. Tomori in E. Hočever).
 Rehabilitacija paranoičnih bolesnika. Soc. psihijat., 10, 1982, str. 309—318 (soavtorja: V. Maučević in D. Kecmanović).
 Slovenske izkušnje na področju suicidologije in preprečitve samomora. Zbornik radova I. jugosl. kongresa o preprečitvi samoubistva (Ohrid, 20.—22. aprila 1983), Udruženje za preprečitev samoubistva SLD Jugoslavije, Ohrid 1983, str. 9—15.
 Forenzična psihijatrija i samoubistvo. Med. Razgl., 22, supl. 2, 1983, str. 359—364.
 Mladostnik v sodobnih razmerah življenja. Med. Razgl., 22, supl. 1, 1983, str. 3—10.
 Das Problem der Suicidalität als Notfall in der Psychiatrie. 23. Internationales Neuropsychiatrisches Simposium — Referate (Hg. G. Grinschgl), Graz 1983 (Kuratorium der Internationalen Neuropsychiatrischen Symposien in Pula), str. 211—220.

- Some reflections on psychosocial background of suicide in Yugoslavia.* Depression et suicide (Ed. J. P. Soubrier, J. Vedrinne), Pergamon Press, Paris 1983, str. 189—193.
- Forenzična psihiatrija in samomor.* Revija za kriminalistiko in kriminologijo 34, 1983, 2, str. 116—121.
- Vrhunski alpinizam kao oblik indirektnog samodestruktivnog ponašanja.* Slučaj Klementa Juga. Zpravy číslo 63. Psychiatrie roku 1983. Vyzkumny ustav psychiatricky Praha, Praha 1983, str. 218—223.
- Preprosto in ustrezno o zamotani stvari.* Delo, 19. maja 1983, str. 8.
- Obdobje viharjev in stresov.* Delo, 18. junija 1983, str. 21.
- Riječ o autoru i djelu.* Uvod v knjigo Erwina Ringla Da odbaciš život? (Das Leben wegwerfen?) Biblioteka »Oko 3 ujutro«, Zagreb 1983, str. 9—11.
- Prvi jugoslovanski kongres o prevenciji samomora.* Ohrid, od 20. do 22. aprila 1983. (Kritična ocena.) Revija za kriminalistiko in kriminologijo, 34, 1983, 3, str. 271—274.

Zdravko Mlinar

- Humanizacija mesta.* Sociološka in politološka knjižnica, Založba Obzorja, Maribor 1983.
- Krizni pojavi.* Zbornik razprav. Sociološki in politološki prispevki k obvladovanju in preraščanju kriznih pojavov v naši družbi, Ziherlovi dnevi, Knjižnica FSPN, Ljubljana 1983 (glavni in odgovorni urednik, obenem avtor tekstov: Uvod, str. 9—11; Krizni pojavi in mobilizacija razvojnih potencialov, str. 36—65; objavljeno tudi v: Teorija in praksa, Ljubljana 1983, št. 1, ter v srbohrvaščini v: Socijalizam, Beograd 1983, št. 1).
- Teoretski i metodološki trendovi u sociološkom istraživanju prostorno-društvenih struktura i procesa razvoja.* Sociologija, 1983, št. 1, 2.
- Marksistična spoznanja in načini njihove uporabe.* Teorija in praksa, 1983, št. 2—3.
- Marksizem in družboslovno raziskovanje.* Komunist, 13. maja 1983, št. 18, (soavtor).
- Prek partikularizmov do globalne družbe in občečloveških vrednot.* Teorija in praksa, 1983, št. 8—9.
- Sociološki aspekti odločevanja o lokacijama u gradovima.* Komuna, 30, 1983, št. 10.
- Informatika in družboslovje.* Naši razgledi, 1983, št. 19 (soavtor).
- Individuacija i socijalizacija u prostorno-društvenom razvoju.* V: Niko Toš et al. (urednik), Integracijski i dezintegracijski procesi u jugoslovenskom društvu, Jugoslovensko udruženje za sociologiju, Portorož 1983. Objavljeno tudi v: Opredeljenja (Sarajevo), 1983, št. 11.
- (De)mobilizacijska vloga razvojne teorije.* Teorija in praksa, 1983, št. 12.
- Velenje 2000 — Odnos do prihodnosti in mobilizacija razvojnih potencialov.* (Povzetek je objavil Vane Gošnik.) Naš čas (Titovo Velenje), 17. novembra 1983.
- Informatika in dialektika (spoznavanja) razvoja družbe.* Ziherlovi dnevi, FSPN 1983 (soavtor).
- Sociološke razsežnosti regionalnega razvoja.* Slovensko sociološko društvo, Murska Sobota 1983.
- Popular Involvement in City Planning: Contingencies and Consequences.* Improvement of the Exercise of Human Rights in Urban Areas, UNESCO, Paris 1983.

Dušan Moravec

- Pisma Frana Govekarja.* Tretja knjiga. SAZU (Korespondence pomembnih Slovencev 5/III). Uredil, napisal opombe (str. 251—437) in spremno študijo Zrcalna podoba Frana Govekarja (str. 441—453).
- Lojz Kraigher, Zbrano delo.* Peta knjiga. Uredil in napisal opombe (str. 361—401). Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev, 138. knjiga, Državna založba Slovenije, 404 str.
- Bleiweis in slovensko gledališče.* Referat na simpoziju Slovenske matice. V: Bleiweisov zbornik, Slovenska matica 1983, str. 218—228.

- Zaprašene misli o dramaturgiji. Zbornik »Pričevanja, november 1983« (Partizanska knjiga), str. 155—170.
- Nučićevo sodelovanje in razhajanje z Govekarjem. Dokumenti SGFM, str. 3—9.
- Fragmenti o Shakespeareu kod Slovenaca. Forum (JAZU, Zagreb), knjiga XLV, str. 625—630.

Franč Novak

- Techniche chirurgiche ginecologiche*. Druga dopolnjena izdaja. Piccin Editore, Padova 1983, 437 str.
- Moški psevdohermafroditizem — klinična slika. Zdravstveni vestnik, 52, 1983, str. 317—320 (soavtorji: Helena Meden-Vrtovec, Srečko Rainer in Andreja Kocjančič).

Boris Paternu

- Problem simbolizma v slovenski književnosti*. Obdobje simbolizma v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi, 1, Ljubljana 1983, (Obdobja 4/1), str. 39—75.
- Problem realizma in modernizma v povojni slovenski liriki (1945—1980)*. Zbornik referatov za IX. Mednarodni kongres slavistov v Kijevu, Slavistična revija, 31, 1983, št. 2, str. 89—106.
- Poetika Prešernovega Krsta pri Savici*. Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, 19, 1983, str. 23—32.
- Problem smrti v sodobni slovenski književnosti*. V: Samomor in Slovenci, ur. Lev Milčinski, Ljubljana 1983, str. 236—250.
- Vidiki historičnega pojmovanja dobe. Uvodni prispevek za mednarodni simpozij o ekspresionizmu v Ljubljani. Delo — Književni listi, 30. junija 1983, str. 7.
- Matej Bor — ob sedemdesetletnici, Naši razgledi, 32, št. 8 (751), 22. apr. 1983, str. 228.
- Od Prešerna do Kranjca. Delo — Književni listi, 20. oktobra 1983, str. 8.
- Slavistično srečanje ljubljanske in celovške univerze. Vestnik Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, 12, 1982/83, št. 6, str. 220—222.
- Jugoslovansko jedro pravzaprav niti ni slovenski problem. Intervju. Teleks, 39, 20. oktobra 1983, št. 42, str. 15—17.
- Neznano slovensko pesništvo upora. Priredil B. Paternu (za akademijo v Cankarjevem domu), Ljubljana 1983, tipkopis, 44 str.

Janez Peklenik

- Investigation on high heating rate and precision calibration of the thermoelectric characteristics of the tool and work materials*. CIRP Annals, 1983, str. 47—52 (soavtorji: H. J. Xu, X. S. Tong, Y. Z. Zhang).
- Report on CIRP-International Seminars on Manufacturing Systems*. Journal of Manufacturing Systems, Vol. 2, 1983, št. 1, str. 78—87.
- Manufacturing Cell for Research and Advanced Studies on Manufacturing Systems*. CIRP Proc. on MS, 1983, Vol. 12, str. 5—13.
- Integrirana obdelovalna celica v orodjarstvu*. 9. seminar LAKOS-a na FS, Portorož, september 1983, str. 170—178.
- Razvoj obdelovalnih procesov*. Uvodni referat na 16. posvetovanju proizvodnega strojništva, Hercegnovi, 13.—16. oktobra 1983, str. 1—23.
- Dosedanje delo na CAD/CAM tehnologiji na FS*. Zbornik s posveta o CAD/CAM tehnologiji, Ljubljana 1983, str. 11—14.
- Turning Lathes Condition Monitoring Based on Machine Tools*. Swansy, Anglija 1984.
- Message to the 50th Anniversary of the Japan Society of Precision Engineering*. Tokyo 1984.
- Dolgoročna opredelitev nekonvencionalnih razvojnih smeri z upoštevanjem regije*. II. jugoslovansko posvetovanje O strategiji tehnološkega razvoja Jugoslavije, Split, 1. in 2. decembra 1983, Zbornik referatov.

Anton Peterlin

- Transport of Small Molecules in Polymers. V: Controlled Drug Delivery, Vol. 1: Basic Concepts*, ur. S. D. Bruck, CRC Press, Boca Raton, Florida (ZDA), str. 15—51.
- Mechanical and Transport Properties of Drawn Low Pressure Low Density Polyethylene*. J. Appl. Polym. Sci., 28, str. 1815—1817 (soavtorji: F. De Candia, A. Perullo in V. Vittoria).
- Mechanical and Transport Properties of Drawn Semicrystalline Polymers. V: The Strength and Stiffness of Polymers*, ur. A. E. Zachariades in R. S. Porter, M. Dekker, New York in Basel, str. 97—127.
- Diffusion of Ethyl Acetate Vapor in Strained Low Density Polyethylene*, Polym. Eng. Sci., 23, str. 734—742 (soavtor: J. C. Phillips).
- Decay of the Spin-Echo in a Pulsed Magnetic Field Gradient NMR*. Makromol. Chem., 184, str. 2377—2390.

Mario Pleničar

- Kredni skladi med Kočevjem in Krko*. Geološki zbornik, 4, 1983, str. 47—67, 7 tabel (soavtorica: L. Šribar).
- Inštitut za geologijo pri VTOZD Montanistika, FNT, Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani*. Geološki zbornik, 5, 1983, str. 8—13 (soavtor: M. Drovenik).
- Slovensko geološko društvo*. Geološki zbornik, 5, 1983, str. 75—77.
- Die Entwicklung der Kreideschichten Sloweniens (NW Jugoslawien)*. Zitteliana, 10, München, 1. Juli 1983, str. 191—194 (soavtor: U. Premru).
- Der ältere Teil der Liburnischen Formation in den NW-Dinariden*. Zitteliana, 10, München, 1. Juli 1983, str. 195—199 (soavtor: R. Pavlovec).

Stojan Pretnar

- Avtorsko pravo in države v razvoju*. Pravnik, 1982, št. 10—12, str. 335—341 (izšlo 1. 1983).
- Tudi izumi poglobljajo prepad*. Ob 100-letnici podpisa Pariške konvencije. Delo — Sobotna priloga, 19. in 26. marca 1983.
- Inventors' Certificates, Rationalization Proposals and Discoveries*. Separat iz International Encyclopedia of Comparative Law, vol. XIV: Copyright and Industrial Property, Chapter 6 (62 str.) v zal. J. C. B. Mohr (Paul Siebeck), Tübingen, in Martinus Nijhoff Publishers, The Hague-Boston-London.

Primož Ramovš

- Koncert za violončelo in orkester*. Ljubljana. Društvo slovenskih skladateljev, 1982, 92 str.
- Improvizacije za harfo*. Ljubljana, Društvo slovenskih skladateljev, 1983, 12 f.
- Chordophonia* za klavirski kvartet. Arhivski posnetek RTV Ljubljana.
- Med G in H* za oboo in harfo. Arhivski posnetek RTV Ljubljana.
- Koralna predigra* za orgle. Arhivski posnetek RTV Ljubljana.
- Ustvarjalne stiske*. Ljubljana, Naši razgledi, 32, 1983, št. 3.
- Ustvarjena umetniška dela:
- Koncert za orgle* in orkester
- Concerto doppio* za kljunasto in prečno flavto ter orkester
- Nokturno* za štiri flavte
- Dual* za trobento in orgle
- Variacije* za kljunasto flavto in klavir
- Za harmoniko* za harmoniko

Janez Stanonik

- Vse, kar je opisovala, je tudi dobro poznala*. Prikaz življenja in dela popotnice in pisateljice Alme Karlinove. Delo — Književni listi, 13. januarja 1983, str. 8—9.
- Acta Neophilologica XV*. Delo 12. maja 1983 (poročilo).
- Veliki slovensko-angleški slovar*. Nekaj pripomb h Klinarjevi recenziji Gradovega slovarja, Naši razgledi, 32, št. 13, 8. julija 1983, str. 390—391.

Miha Tišler

- IUPACova Nomenklatura organskih spojin*. 1. del. Sekcije A, B, C in E. Univerza v Ljubljani, 1983, 445 str. (soavtor: B. Stanovnik).
- IUPACova Nomenklatura organskih spojin*. 1. del. Sekcije D, F, H in S. Univerza v Ljubljani, 1983, 258 str. (soavtor: B. Stanovnik).
- Formation and Some Reactions of Heterocyclic Cyanoamines*. Vest. Slov. Kem. Druš., 30, 1983, str. 51 (soavtorji: B. Verček, B. Ogorevc in B. Stanovnik).
- Syntheses of Some Azolopyridopyrimidines*. Monatsh. Chem., 114, 1983, str. 615 (soavtorji: A. Petrič in B. Stanovnik).
- Cyanoamino Compounds in Synthesis*. Syntheses of Some Heterocycles. Monatsh. Chem., 114, 1983, str. 789 (soavtorji: B. Verček, B. Ogorevc in B. Stanovnik).
- Some New Synthetic Aspects of Bi- and Tricyclic Systems Derived from Azines, in particular from Pyrimidine*. Rad Jugosl. akad. znan. i umjet., kem., 1, 1983, str. 183.
- Heterocyclic Amidines and Hydroxyamidines as Synthons for Bi- and Polycyclic Heterocycles*. Heterocycles, 20, 1983, str. 1591.
- Imidazo (1,2-b) pyridazines and an Imidazo (1,2-a) pyrazine from Pyridazin- and Pyrazin-amines*. Aust. J. Chem., 36, 1983, str. 1215 (soavtorji: G. B. Barlin, D. J. Brown, Z. Kadunc, A. Petrič in B. Stanovnik).
- Synthesen und Umwandlungen organischer Hydroxylamine*. Wiss. Z. Karl-Marx-Univ. Leipzig, Math.-Naturwiss. R., 32, 1983, str. 386.
- New Syntheses and Transformations of Some Pteridines and Pteridine 3-Oxides*. Chemistry and Biology of Pteridines, 481, 1983, str. 481 (soavtorja: M. Kočevár in B. Stanovnik).
- Reaction of Some Azolopyrido (2,3-d) pyrimidines with Active Methylene Compounds*. J. Org. Chem., 48, 1983, str. 4132 (soavtorja: A. Petrič in B. Stanovnik).

Anton Trstenjak

- Temelji ekonomske psihologije*. 1. ponatis. Ljubljana (Gospodarski vestnik) 1983, 285 str.
- Teorije zaznav*. Ljubljana (SAZU, razred I, Opera) 1983, 112 str.
- Metodološki pristopi k ekonomski psihologiji*. V: Posvetovanje psihologov Slovenije, Portorož, 19. novembra 1982, Ljubljana 1983.
- Okvirne dileme v etiologiji samomorov*. V: Lev Milčinski, Samomor in Slovenci, Ljubljana (SAZU) 1983, str. 251—259.
- Človek — zgodovinsko bitje*. V: Naši razgledi, 28. januarja 1983, str. 38.
- Psihologova hoja za človekom*. Delo — Sobotna priloga, 16. aprila 1983 (intervju z Mojco Vizjak-Pavšič).
- Razsvetljenje v razsvetljavi v smeri produktivnosti*. V: Osvetljenje '83, Maribor (Visoka tehniška šola) 1983, str. 11—22.
- Tikanje ima sončno in senčno stran*. V: Jana, 10, 1983, 9. marca 1983, str. 17.
- Selbstmord als Ergebnis der Einstellung zum Leben*. V: 2. Weltkongress für dynamische Psychiatrie, München 1983.
- Janez Milčinski, Medicinska etika in deontologija*. V: Naši razgledi, 14. januarja 1983, str. 5—6.
- Aniela Jaffé, Aufsätze zur Psychologie C. G. Jungs, Zürich (Daimon) 1982*. V: Schw. Zeitschrift f. Psychol., 41 (4), 1982, str. 333.
- K. R. Eissler, Psychologische Aspekte des Briefwechsels zwischen Freud und Jung (Jb. d. Psychoanalyse) 1982*. V: Schw. Zt. f. Ps., 42, 1983.
- Vid Pečjak, Znameniti psihologi o psihologiji, Ljubljana (DZS) 1982*. V: Naši razgledi, 13. maja 1983, str. 260.
- Verena Kast, Trauern. Phasen und Chancen des psychischen Prozesses, Stuttgart-Berlin (Krez-Verlag)*. V: Schw. Zt. f. Ps., 42, 1983.
- H. K. Fiertz, Die Psychologie C. G. Jungs und die Psychiatrie, Zürich (Daimon) 1982*. V: Schw. Zt. f. Ps., 42, 1983.
- M. L. v. Franz, Passio Perpetuae. Das Schicksal einer Frau zwischen zwei Gottesbildern, Zürich (Daimon) 1982*. V: Schw. Zt. f. Ps., 42, 1983.
- Heinrich Imhof, Rilkes »Gott«. Rilkes Gottesbild als Spiegelung des Unbewussten (Lothar Stihm) 1983*. V: Schw. Zt. f. Ps., 42, 1983.

Josip Vidmar

Mrtvaški ples. Ljubljana, DZS 1983, 136 str.

Meditacije. (Prevedel Gojko Janjušević. Z biobibliografskimi podatki.) Novi Sad 1983, 583 str.

Dva razgovora. Ljubljana, Plenum kulturnih delavcev OF in DZS 1983, 63 str.

Pričevanja. November 1983. Pisati svoj čas. Avtobiografski eseji. (Urednik: Franček Bohanec.) Ljubljana, Partizanska knjiga 1983, 352 str. (soavtor).

Pisci o Titu. 2., dopolnj. izd. (Uredil Borislav Naumovski.) Skopje, Makedonska knjiga 1983 (soavtor).

France Bevk, borec in pisatelj. Osmi sklic Plenuma kulturnih delavcev Osvo-bodilne fronte 1980. Ljubljana, Plenum kulturnih delavcev OF 1983, 168 str. (soavtor).

Aleksej K. Tolstoj: Car Boris. Ljubljana, Slovenska matica 1983 (Vezana be-seda), 188. str. (prevod).

Emil Ludwig: Napoleon, veliki Korzičan. 2. izd. Maribor, Obzorja 1983, 485 str. (prevod).

Uredniško delo:

Zbirka Znameniti Slovenci, Partizanska knjiga, Ljubljana:

Sandi Sitar: Jurij Vega. 1983, 192 str.

Ciril Cvetko: Marjan Kozina. 1983, 240 str.

Jože Šifrer: Franc Saleški Finžgar. 1983, 224 str.

Zbirka Polemika, Partizanska knjiga, Ljubljana:

Čoro Škodlar: Zabloda stoletja. 1983, 158 str.

Clanki:

Z mirom v sebi. Nedeljski dnevnik, 2. januarja 1983, str. 4.

Svaka umetnost je progresivna. ZUM reporter (Beograd), 18, 1983, št. 842, str. 27—33, (intervju z Jovanom Petričevićem).

Beseda avtorja (o Mrtvaškem plesu). Delo — Književni listi, 3. februarja 1983, št. 27, str. 10.

Prešeren in življenje. Delo — Književni listi, 3. februarja 1983, št. 27, str. 10.

Enotna slovenska kulturna volja. Delo — Književni listi, 10. februarja 1983, št. 33, str. 7.

Vsakdo naj uči svoj narod. Teleks, 39, 10. februarja 1983, št. 6, str. 12—15 (intervju z Barbaro Goričar).

Vsakdo naj uči svoj narod. Naš tednik (Celovec), 35, 24. februarja 1983, št. 8, str. 6 (intervju z Barbaro Goričar).

Nek svako uči svoj narod. (Pozajmljeni intervju.) Duga (Zagreb), 26. februarja — 12. marca 1983, št. 235, str. 36—38 (intervju z Barbaro Goričar).

Mrtvaški ples. (Odlomek iz knjige.) Večer (Maribor), 21. februarja 1983, št. 42, str. 4.

Odlomek iz knjige Josipa Vidmarja Mrtvaški ples. Knjižna panorama, Držav-na založba Slovenije 1983, št. 1.

Nikad poražen. Razgovor sa Josipom Vidmarom. 1. Dnevnik (Novi Sad), 42, 29. maja 1983, št. 13138, str. 12 (intervju z Miodragom Kujundžićem).

Titova podrška. Razgovor sa Josipom Vidmarom. 2. Dnevnik (Novi Sad), 42, 30. maja 1983, št. 13139, str. 9 (intervju z Miodragom Kujundžićem).

Prva ljubav — Prešeren. Razgovor sa Josipom Vidmarom. 3. Dnevnik (Novi Sad), 42, 31. maja 1983, št. 13140, str. 11 (intervju z Miodragom Kujundžićem).

Susreti s Krležom. Razgovor sa Josipom Vidmarom. 4. Dnevnik (Novi Sad), 42, 1. junija 1983, št. 13141, str. 9 (intervju z Miodragom Kujundžićem).

Povijest o čovjeku. Borba (Beograd), 10. junija 1983, št. 158, str. 9.

Popotni pogovori. Delo — Književni listi, 30. junija 1983, št. 150, str. 7—9.

Z Borovo samozavestjo. (Epigram.) Delo — Književni listi, 29. septembra 1983, str. 7.

Živeti se spleća zaradi življenja. Delo — Književni listi, 13. oktobra 1983, št. 238, str. 7—9 (intervju z Jelko Kušar).

Ateisti i bogovi. (Partija i inteligencija. III.) Borba (Beograd), 29.—30. oktobra 1983, str. 11 (intervju z Radmilo Dubljević in Vojislavo Vignjević).

- Naš pogovor.* Antena (Ljubljana), 19, 17. novembra 1983, št. 46 (intervju s Heleno Premrl).
- (O zgodovinskem zasedanju Avnoja.) Ciciban (Ljubljana), 39, 1983/84, št. 3, str. 20—21.
- Nezaboravna avnojska noč.* Četvrti jul (Beograd), 22, 22.—29. novembra 1983, št. 1119—1120, str. 10 (intervju s Svetoslavom Nikolićem).
- Glavna tekovina — federativna zajednica.* Školske novine (Zagreb), 39, 22. novembra 1983, št. 38—39, str. 4 (intervju z Viktorjem Konjarjem).
- Žive naj vsi narodi...* Pogovor z akademikom Josipom Vidmarjem. Delavska enotnost (Ljubljana), 42, 23. novembra 1983, št. 46—47, str. 3 (intervju s Petrom Štefanićem).
- Samoupravljanje zahteva moralno kulturo.* Pogovor z akademikom Josipom Vidmarjem, udeležencem II. zasedanja Avnoja. Prosvetni delavec (Ljubljana), 23. novembra 1983, št. 17, str. 5 (intervju z Viktorjem Konjarjem).
- Za svojo bit je odgovoren in odločilen narod sam.* Deset vprašanj Josipu Vidmarju. Dnevnik, 26. novembra 1983 (intervju z Milanom Medenom).
- Naš kulturni prostor: sožitje v srcu, ki se izraža najpristneje v kulturi.* Delo — Književni listi, 29. novembra 1983, št. 275, str. 30.
- Na lične napade ne odgovaram.* Borba, Beograd 3.—4. decembra 1983, str. 2.
- Beseda urednika (o knjigi Čora Škodlarja Zabloda stoletja, Ljubljana, Partizanska knjiga 1983).* Delo — Književni listi, 8. decembra 1983, str. 10.
- Alojz Gradnik.* Spremnj esej. V: Alojz Gradnik, Pesmi. (Izbor in prepesnitev pesmi Mateja Matevskega.) Ljubljana, Cankarjeva založba, in Skopje, Makedonska knjiga 1983.

Sergij Vilfan

- La cristianizzazione delle campagne presso gli Slavi del sud occidentali: organizzazione, resistenze, fondo sociale.* V: Settimane di Studio del Centro italiano di studi sull'alto medioevo XXVIII, Spoleto 1982 (izšlo januarja 1983), Tom. II, str. 889—918, diskusije, str. 920—923, 1235—1236.
- Človek v poznosrednjeveški centralizirani in partikularni državni strukturi (Srbija—Slovenija).* V: Zbornik znanstvenih razprav, 42, Ljubljana 1982, str. 288—299.
- Die Klausel des allgemeinen Landschadenbundes als rechthistorisches Problem.* V: Festschrift Berthold Sutter, Graz 1983, str. 445—458.
- Andreas Baumkircher in Krain.* V: Andreas Baumkircher und seine Zeit (Wissenschaftliche Arbeiten aus dem Burgenland, Heft 67), Eisenstadt 1983, str. 258—289 (2 zemljevida).
- Die thesesianischen Reformen der agrarrechtlichen Verhältnisse auf jugoslawischem Boden.* V: Österreichische Osthefte, 25, 1983, str. 308—323.
- Članki v SBL in v Lexikon des Mittelalters.

Lojze Vodovnik

- Functional and therapeutic electrical stimulation of extremities.* Seminar on functional electrical stimulation, Zbornik del, Zavod za rehabilitacijo invalidov, May 23—27, 1983, str. 17—26.
- Primerjava učinkov pravokotnih in sinusnih električnih stimulacijskih signalov na hoteno izometrično kontrakcijo mišice quadriceps.* XXVII jug. konf. ETAN, Struga, 6.—10. junija 1983, II. 265—271 (soavtorja: A. Stefanovska in I. Čibej).
- Modification of spasticity by electrical stimulation, machine ranging and cryotherapy.* Abstracts. Restorative neurology in the central and peripheral nervous system, Fondazione Giorgio Cini, Benetke, 24.—26. maja, str. P 63 (soavtorji: A. Stefanovska, S. Reberšek in N. Gros).
- Resistive torque measurement in spasticity.* Abstracts. Restorative neurology in the central and peripheral nervous system, Fondazione Giorgi Cini, Benetke, 24.—26. maja, str. P 46 (soavtorji: S. Reberšek, A. Stefanovska in N. Gros).
- Comparison of effects of sinusoidal and rectangular electrical stimulation currents in strengthening the quadriceps muscle.* Proc. Third Mediterranean Conf. on Medical and Biological Engineering, Portorož, september 1983, str. 3.7 (soavtorji: A. Stefanovska, I. Čibej in M. Kogovšek).

- Some properties of spastic ankle joint muscles in hemiplegia.* Proc. on Medical and Biological Engineering, Portorož, september 1983, str. 16.5 (soavtorji: S. Reberšek, A. Stefanovska, N. Gros in M. Kogovšek).
- Multichannel control signal generation in normal subjects and quadriplegic patients.* Conf. on Medical and Biological Engineering, Portorož, september 1983, str. 16.8 (soavtorji: T. Zrimec, T. Bajd in V. Valenčič).
- Biokibernetski aspekti FESE.* Seminar FESE, Zbornik del, Krapinske toplice, oktober 1983, str. 27—32.
- Modification of complex movements by electrical stimulation,* 1st Vienna Intern. Workshop on Functional Electrostimulation, Vienna, October 19—22, 1983, plenarni referat IV. v zborniku, 6 str. (soavtorji: S. Reberšek, A. Stefanovska, R. Aćimović, N. Gros, M. Gregorič in J. Zidar).
- Sistemske vede v medicini.* V: Osnove medicinske elektrotehnike, ur. A. Kralj, Dopisna delavska univerza Univerzum, Ljubljana 1983, str. 59—112.

Anton Vratuša

- Samoupravno, istinski demokratsko dogovarjanje je osnova i garancija efikasnosti i racionalnosti.* Razgovor u redakciji »Komunista«. Komunist (Beograd), 41, 1983, št. 1361, str. 7—8.
- Samoupravno, zares demokratično dogovarjanje je temelj za učinkovitost in smotrnost.* Pogovor. Komunist (Ljubljana) 1983, št. 15, str. 10—11.
- Razvoj samoupravljanja i ekonomska stabilizacija osnovni zadaci Skupštine SFRJ u godini 1983.* Informator (Zagreb), 1983, št. 3024, str. 1—3.
- Svet je svestan da su promene neophodne.* Razgovor. Privredni pregled (Beograd), 1983, št. 7543, str. 4.
- Privilegovani čuvaju privilegije.* Oslobođenje (Sarajevo), 1983, št. 12580, str. 6.
- Uspesen in strpen UNCTAD.* Aktualen pogovor. Delo — Sobotna priloga (Ljubljana), 1983, št. 116, str. 15.
- Šesti UNCTAD i nove akcije.* Međunarodna politika (Beograd), 34, 1983, št. 802.
- Konvencija UN o pravu mora u svetlu borbe za novi međunarodni ekonomski poredak.* Arhiv za pravne i društvene nauke (Beograd), 1983, št. 3.
- Nova era na morima i okeanima.* Međunarodna politika (Beograd), 34, 1983, št. 787, str. 1—4 (objavljeno tudi v angleščini, francoščini, španščini in nemščini).
- Stabilna in trajna gospodarska oživitev v razvitih državah ni mogoča brez oživitve gospodarstva v državah v razvoju.* Govor na plenarni seji VI. UNCTAD. Delo (Ljubljana), 1983, št. 136, str. 5.
- Aktuelna pitanja razvoja poljoprivrede i socijalističkog preobražaja sela.* V: Teorijske rasprave »Misao i revolucionarno delo Edvarda Kardelja«. Jugoslovanski centar za teoriju i praksu samoupravljanja Edvard Kardelj, Izdavački centar Komunist, Beograd 1983, str. 9—16.
- Interview: Joint endeavour of developing countries.* Public Enterprise Quarterly Journal (Ljubljana), 1983, št. 3, str. 5—7.
- Management of public enterprises in a planned economy the experience of Yugoslavia.* Centre for Management Development. Management Forum Series (Lagos, Nigeria), 1983, št. 1, str. 1—13.
- Razprava na 16. razširjeni seji komisije predsedstva CK ZKS za mednarodno sodelovanje.* 5. oktobra 1983. Informacije (Ljubljana), 1983, št. 135, str. 1—9.
- Osnivači pokreta nesvrstavanja.* (Uvodna študija.) V: Tito, Nehru, Naser (ur. Momir Stojković), Beograd 1983, 12 str.
- VI. UNCTAD i ostvarivanje dugoročnog programa ekonomske stabilizacije.* Vojno-politički informator, novembar 1983, št. 11, str. 10.

Franč Zadavec

- Nekatere posebnosti slovenskega simbolizma.* Obdobje simbolizma v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi, 1, Ljubljana 1983, (Obdobja 4/1), str. 9—38.
- V ospredju motivi življenjske himnike.* Z mednarodnega simpozija o ekspresionizmu; uvodni del razprave, ki zadeva slovensko liriko. Delo — Književni listi, 7. julija 1983.

- Jezikovna poetika Stanka Majcna in drugih slovenskih ekspresionistov.* JiS, 1982/83, str. 314—321.
- Pregljiva ekspresionistična proza.* Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, 19, Ljubljana 1983, str. 7—22.
- Kontakte zwischen dem slovenischen und deutschen Expressionismus.* Zeitschrift für Slawistik, Berlin 1983, str. 547—554.
- Estetika brez sledov pragmatizma.* Razmišljanje o literarni publicistiki Borisa Kidriča in Edvarda Kardelja. Delo — Književni listi, 1983, št. 15, 21.
- »Socialistični realizem« — zares že leta 1897? Slavistična revija, 1983, str. 145—151.
- Potrčeve novele o nepotešenosti in upanju.* Ivan Potrč, Ko smo se ženili, Ljubljana 1983, str. 125—134. — Ponatis v: Naši razgledi, 1983, št. 1, str. 12—13.
- Smeh v Kranjčevi prozi.* Sodobnost, 1983, str. 716—725. — Tudi kot spremna beseda k romanu Strici so mi povedali, Ljubljana-Murska Sobota 1983, str. 590—610.
- Pripovedna proza Miška Kranjca in njeno mesto v slovenski literaturi.* Delo — Književni listi, 6. oktobra 1983.
- Razmišljanje o knjigi »Mrtvaški ples« Josipa Vidmarja.* Delo — Književni listi, 17. februarja 1983.
- Bohančevi literarni razgledi.* V: Franček Bohanec, Živa stvarnost, Maribor 1983, str. 479—492.
- Gradnikove zveze s hrvaškimi pesniki in poezijo.* Komparativno proučavanje jugoslovenskih književnosti, Zagreb — Varaždin 1983, str. 155—160.
- Profesor Anton Slodnjak.* Beseda ob krsti. Naši razgledi, št. 6, str. 164.
- Svojska podoba in čar pisateljske osebnosti.* Ob smrti Miška Kranjca. Delo, 1983, št. 132.

Fran Zwitter

- Francuske revolucionarne ideje u zapadnim jugoslovenskim zemljama u vreme francuske revolucije i Napoleona.* V: Jugoslovenske zemlje i Rusija za vreme prvog srpskog ustanka 1804—1813, SANU, Naučni skupovi, knj. 17, Odeljenje istorijskih nauka, knj. 4, Beograd 1983, str. 65—88.
- Diskusija, misli in želje ob knjigi Pavle Korošec.* Arheološki vestnik, 32, Ljubljana 1981, str. 581 (izšlo 1982).
- Sodobna zgodovinska zavest.* Naši razgledi, 11. marca 1983. (Popravek v Naših razgledih 8. aprila 1983.)

UMRLI ČLANI

Ivo Andrić

rojen 10. oktobra 1892, umrl 13. marca 1975, književnik, Nobelov nagrajenec za književnost. Zunanji dopisni član od 2. junija 1953.

Glej Letopis 5, str. 133—134; 26, str. 97—102.

Milan Bartoš

rojen 10. novembra 1901, umrl 12. marca 1974, dr. prava, redni profesor pravne fakultete v Beogradu. Zunanji dopisni član od 17. oktobra 1958.

Glej Letopis 9, str. 43—44; 25, str. 97—99.

Mirko Bedjanič

rojen 29. junija 1904, umrl 15. februarja 1976, redni profesor za infektivne bolezni na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Dopisni član od 7. februarja 1968, redni član od 21. marca 1974. Tajnik razreda za medicinske vede od 20. marca 1975 do smrti.

Glej Letopis 19, str. 39; 25, str. 50—53; 27, str. 125—129.

Aleksandar Belić

rojen 2. avgusta 1876, umrl 26. februarja 1960, dr. phil., profesor za lingvistiko na univerzi v Beogradu, predsednik Srpske akademije nauka i umetnosti. Zunanji dopisni član od 7. novembra 1947.

Glej Letopis 11, str. 36—38.

France Bevk

rojen 17. septembra 1890, umrl 17. septembra 1970, književnik. Redni član od 2. junija 1953, tajnik razreda za umetnosti od 28. oktobra 1960 do 26. novembra 1966.

Glej Letopis 5, str. 110—115; 21, str. 117—121.

Milan Bogdanović

rojen 4. januarja 1892, umrl 28. februarja 1964, književnik, gledališki kritik in esejist, profesor za sodobno jugoslovansko književnost na univerzi v Beogradu od 1946 do 1949, do 1962 upravnik Narodnega gledališča v Beogradu. Zunanji dopisni član od 2. junija 1953.

Glej Letopis 5, str. 135—136.

Marja Boršnik

rojena 24. januarja 1906, umrla 15. avgusta 1982. Redna profesorica za zgodovino slovenske književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Dopisna članica od 10. marca 1977.

Glej Letopis 28, str. 59–62; 31, str. 40 in 191; 32, str. 56 in 284; 33, str. 95–97.

Matija Bravničar

rojen 24. februarja 1897, umrl 25. novembra 1977, skladatelj, redni profesor za kompozicijo in glasbenoteoretske predmete na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Dopisni član od 13. marca 1972, redni član od 21. marca 1974.

Glej Letopis 3, str. 68–70; 25, str. 77–79; 28, str. 117–121.

Anton Breznik

rojen 26. junija 1881, umrl 26. marca 1944, dr. phil., gimnazijski ravnatelj, jezikoslovec. Dopisni član filozofsko-filološko-historičnega razreda od 16. maja 1940.

Glej Letopis 1, str. 157–160; 2, str. 61–74.

Josip Broz-Tito

rojen 25. maja 1892, umrl 4. maja 1980. Predsednik SFRJ, maršal Jugoslavije.

Glej Letopis 3, str. 77–89; 31, str. 75–78.

Vaso Butozan

rojen 5. decembra 1905, umrl 14. maja 1974, dr. vet., dr. h. c., redni profesor veterinarske fakultete v Sarajevu. Zunanji dopisni član od 7. februarja 1967.

Glej Letopis 18, str. 50–51; 25, str. 103–104.

Izidor Cankar

rojen 22. aprila 1886, umrl 22. septembra 1958, dr. phil., redni profesor za zgodovino umetnosti na univerzi v Ljubljani. Redni član od 2. junija 1953.

Glej Letopis 5, str. 67–73; 9, str. 68–77.

Franc Čelešnik

rojen 27. oktobra 1911, umrl 28. avgusta 1973, redni profesor za čeljustno kirurgijo na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Dopisni član od 7. februarja 1969.

Glej Letopis 20, str. 49–50; 24, str. 87–91.

Ilija Djuričić

rojen 18. julija 1898, umrl 2. aprila 1965, dr. med., redni profesor za fiziologijo na veterinarski fakulteti univerze v Beogradu. Zunanji dopisni član od 22. decembra 1961, predsednik Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu.

Glej Letopis 12, str. 40–42; 17, str. 50–52.

Metod Dolenc

rojen 19. decembra 1875, umrl 10. oktobra 1941, dr. jur., redni profesor za kazensko pravo na univerzi v Ljubljani. Redni član pravnega razreda od 7. oktobra 1938, načelnik tega razreda od 28. januarja 1939 do smrti.

Glej Letopis 1, str. 193–197.

Lojze Dolinar

rojen 19. aprila 1893, umrl 9. septembra 1970, akademski kipar, redni profesor na Akademiji za umetnost v Beogradu. Dopisni član od 2. junija 1953, redni član od 7. februarja 1970.

Glej Letopis 5, str. 137–138; 21, str. 78–81 in 111–113.

Ejnar Dyggve

rojen 17. oktobra 1887, umrl 6. avgusta 1961, dr. h. c., ing. h. c., arhitekt in arheolog v Københavnu. Zunanji dopisni član od 17. oktobra 1958. Glej Letopis 9, str. 47—48; 12, str. 81—82.

Fran Saleški Finžgar

rojen 9. februarja 1871, umrl 2. junija 1962, književnik. Redni član od 7. oktobra 1938, od 28. januarja 1939 do 30. septembra 1949 načelnik razreda za umetnost.

Glej Letopis 1, str. 23—25; 13, str. 43—46.

Maksim Gaspari

rojen 26. januarja 1883, umrl 14. novembra 1980, slikar. Redni član od 13. marca 1972.

Glej Letopis 23, str. 65—67; 31, str. 93—96.

Velibor Gligorić

rojen 28. junija 1899, umrl 3. oktobra 1977, književni kritik. Zunanji dopisni član od 7. februarja 1967.

Glej Letopis 18, str. 42; 28, str. 113—116.

Pavel Golia

rojen 10. aprila 1887, umrl 13. avgusta 1959, književnik, upravnik Slovenskega narodnega gledališča. Redni član od 2. junija 1953.

Glej Letopis 5, str. 116—120; 10, str. 34—39.

Anton Grad

rojen 23. marca 1907, umrl 27. marca 1983. Redni profesor za roman-sko filologijo na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 10. marca 1977.

Glej Letopis 28, str. 63—65; 34, str. 137—139.

Alojz Gradnik

rojen 3. avgusta 1882, umrl 14. julija 1967, dr. jur., književnik. Redni član od 21. decembra 1962.

Glej Letopis 13, str. 33—38; 18, str. 79—82.

Ivan Grafenauer

rojen 7. marca 1880, umrl 29. decembra 1964, dr. phil., gimnazijski profesor. Dopisni član od 16. maja 1940, redni član od 21. decembra 1946, tajnik razreda za filološke in literarne vede od 30. septembra 1949 do smrti.

Glej Letopis 1, str. 161—165; 15, str. 65—71.

Milan Grošelj

rojen 19. septembra 1902, umrl 12. februarja 1979. Redni profesor za klasično filologijo na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dopisni član od 17. oktobra 1958, redni od 10. marca 1977.

Glej Letopis 9, str. 53—54; 28, str. 66—67; 30, str. 130—132.

Branimir Gušić

rojen 6. aprila 1901, umrl 7. julija 1975, dr. med., dr. phil., redni profesor za otorinolaringologijo na medicinski fakulteti v Zagrebu. Zunanji dopisni član od 3. junija 1964.

Glej Letopis 15, str. 41—46; 26, str. 119—121.

Jovan Hadži

rojen 22. novembra 1884, umrl 11. decembra 1972, dr. phil., redni profesor za zoologijo na prirodoslovno-matematični fakulteti univerze v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938.

Glej Letopis 1, str. 29—37; 23, str. 117—120.

Ljudmil Hauptman

rojen 5. februarja 1884, umrl 19. aprila 1968, dr. phil., zlati doktorat univerze v Gradcu redni profesor za občo zgodovino srednjega veka na univerzi v Zagrebu. Zunanji dopisni član od 16. januarja 1940.

Glej Letopis 1, str. 166; 19, str. 51—62.

Krsto Hegedušić

rojen 28. novembra 1901, umrl 8. aprila 1975, akademski slikar mojster. Zunanji dopisni član od 20. marca 1975.

Glej Letopis 26, str. 103—108.

Miodrag Ibrovac

rojen 24. avgusta 1885, umrl 21. junija 1973, redni profesor romanistike na filozofski fakulteti v Beogradu. Zunanji dopisni član od 17. aprila 1973.

Glej Letopis 24, str. 47—52 in 83—85.

Rihard Jakopič

rojen 12. aprila 1869, umrl 21. aprila 1943, akademski slikar. Redni član umetniškega razreda od 7. oktobra 1938.

Glej Letopis 1, str. 41—43; 2, str. 75—89.

Matija Jama

rojen 4. januarja 1872, umrl 4. aprila 1947, akademski slikar. Redni član umetniškega razreda od 7. oktobra 1938.

Glej Letopis 1, str. 47—49; 2, str. 90—103.

Dimitrije Jovičić

rojen 14. oktobra 1889, umrl 16. februarja 1973, redni profesor za ortopedijo in travmatologijo. Zunanji dopisni član od 7. februarja 1967.

Glej Letopis 18, str. 55—58; 24, str. 69—72.

Boris Kalin

rojen 24. junija 1905, umrl 22. maja 1975, kipar mojster, redni profesor na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Redni član od 2. junija 1953.

Glej Letopis 5, str. 121—122; 26, str. 109—113.

Edvard Kardelj

rojen 27. januarja 1910, umrl 10. februarja 1979. Marksistični teoretik in revolucionar, soorganizator Komunistične partije Jugoslavije in Komunistične partije Slovenije. V najožjem vodstvu narodnoosvobodilne vojne in socialistične revolucije. Med vodilnimi političnimi funkcionarji nove Jugoslavije. Avtor mnogih pomembnih znanstvenih del s področja marksističnega družboslovja, ki so prevedena v mnoge svetovne jezike. Tvorec samoupravnega sistema SFRJ. Častni član SAZU od 6. decembra 1949.

Glej Letopis 3, str. 119—132; 30, str. 121—127.

Dušan Kermavner

rojen 7. decembra 1903, umrl 11. junija 1975, dr. jur., znanstveni svetnik Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani. Dopisni član od 5. februarja 1971.

Glej Letopis 22, str. 39—45; 26, str. 115—118.

Boris Kidrič

rojen 10. aprila 1912, umrl 11. aprila 1953; predsednik Gospodarskega sveta SFRJ. Redni član razreda za zgodovinske in družbene vede od 6. decembra 1949.

Glej Letopis 3, str. 156—164; 5, str. 161—167.

France Kidrič

rojen 23. marca 1880, umrl 11. aprila 1950, dr. phil., redni profesor za starejše slovanske in slovensko literaturo na univerzi v Ljubljani, višji znanstveni svetnik akademije. Redni član filozofsko-filološko-historičnega razreda od 7. oktobra 1938; od 28. junija 1941 do 1. julija 1942 načelnik tega razreda; od 2. oktobra 1945 do smrti predsednik akademije.

Glej Letopis 1, str. 51—61; 2, str. 34—44 in 257—266; 4, str. 86—100.

France Koblar

rojen 29. novembra 1889, umrl 11. januarja 1975, dr. phil., redni profesor na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani. Redni član od 3. julija 1964, tajnik razreda za filološke in literarne vede od 22. januarja 1965 do smrti.

Glej Letopis 15, str. 35—38; 26, str. 83—87.

Franjo Kogoj

rojen 13. oktobra 1894, umrl 30. septembra 1983. Redni profesor za dermatovenerologijo univerze v Zagrebu. Zunanji dopisni član od 29. marca 1953.

Glej Letopis 5, str. 101—102; 34, str. 149—152.

Gojmir Anton Kos

rojen 24. januarja 1896, umrl 22. maja 1970, akademski slikar, redni profesor na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Redni član od 6. decembra 1949.

Glej Letopis 3, str. 214—215; 21, str. 105—107.

Milko Kos

rojen 12. decembra 1892, umrl 24. marca 1972, dr. phil., redni profesor za občo zgodovino srednjega veka in pomožne zgodovinske vede na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Od 1950 do 1972 glavni tajnik akademije, redni član od 7. oktobra 1938.

Glej Letopis 1, str. 53—62; 23, str. 85—95.

Ciril Kosmač

rojen 28. septembra 1910, umrl 28. januarja 1980. Književnik. Redni član od 22. decembra 1961.

Glej Letopis 12, str. 49—53; 31, str. 89—91.

Marko Kostrenčič

rojen 21. marca 1884, umrl 19. maja 1976, redni profesor za zgodovino države in prava narodov SFRJ od 19. stoletja na pravni fakulteti v Zagrebu. Zunanji dopisni član od 2. junija 1953.

Glej Letopis 7, str. 45—48; 24, str. 77—81.

Alija Košir

rojen 6. aprila 1891, umrl 9. junija 1973, redni profesor za histologijo in embriologijo na medicinski fakulteti. Redni član od 24. junija 1953.

Glej Letopis 7, str. 45—48; 24, str. 77—81.

Juš Kozak

rojen 26. junija 1892, umrl 29. avgusta 1964. književnik. Redni član od 22. decembra 1961.

Glej Letopis 12, str. 54—62; 15, str. 62—65.

Marijan Kozina

rojen 4. junija 1907, umrl 9. junija 1966, izredni profesor na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Redni član od 2. junija 1953.

Glej Letopis 5, str. 123—124; 17, str. 47—49.

Venčeslav Koželj

rojen 17. septembra 1901, umrl 6. avgusta 1968, dr. techn., redni profesor za teoretično elektrotehniko na univerzi v Ljubljani. Dopisni član od 2. junija 1953, redni član od 21. decembra 1962.

Glej Letopis 9, str. 55—56; 13, str. 31; 19, str. 49—50.

Miško Kranjec

rojen 15. septembra 1908, umrl 8. junija 1983. Književnik. Redni član od 2. junija 1953.

Glej Letopis 5, str. 125—132; 34, str. 141—144.

Ivo Krbek

rojen 23. avgusta 1890, umrl 16. januarja 1966, dr. jur., redni profesor za upravno pravo na univerzi v Zagrebu. Zunanji dopisni član od 17. oktobra 1958.

Glej Letopis 9, str. 51—52; 17, str. 53—55.

Gregor Krek

rojen 27. junija 1874, umrl 1. septembra 1942, dr. jur., redni profesor rimskega in civilnega prava na univerzi v Ljubljani. Redni član pravnega razreda od 7. oktobra 1938, prvi glavni tajnik akademije od 28. januarja 1939 do 11. julija 1942.

Glej Letopis 1, str. 201—238.

Gustav Krklec

rojen 23. junija 1899, umrl 30. oktobra 1977, književnik. Zunanji dopisni član od 7. februarja 1969.

Glej Letopis 20, str. 56; 28, str. 123—126.

Miroslav Krleža

rojen 7. julija 1893, umrl 30. decembra 1981. Književnik. Zunanji dopisni član od 2. junija 1953.

Glej Letopis 5, str. 139—141; 32, str. 176—177.

Anton Kuhelj

rojen 11. novembra 1902, umrl 31. julija 1980. Redni profesor za mehaniko na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo Univerze Edvarda Kardelja. Redni član od 6. decembra 1949, od 22. decembra 1961 podpredsednik akademije.

Glej Letopis 3, str. 185; 31, str. 79—82.

Othmar Kühn

rojen 5. novembra 1892, umrl 26. marca 1969, dr. phil., redni profesor za paleontologijo in paleobiologijo na univerzi na Dunaju. Zunanji dopisni član od 6. februarja 1965.

Glej Letopis 16, str. 53—54; 20, str. 78—80.

Rado Kušej

rojen 21. julija 1875, umrl 10. maja 1941, dr. jur., redni profesor za cerkveno pravo na univerzi v Ljubljani. Redni član pravnega razreda od 7. oktobra 1938.

Glej Letopis 1, str. 185—190.

Anton Lajovic

rojen 19. decembra 1878, umrl 28. avgusta 1960, komponist in muzikolog. Redni član od 16. maja 1940, tajnik razreda za umetnosti od 30. septembra 1949 do smrti.

Glej Letopis 1, str. 63—76; 34—35.

Božidar Lavrič

rojen 10. novembra 1899, umrl 15. novembra 1961, dr. med., dr. h. c., redni profesor za kirurgijo na Medicinski fakulteti v Ljubljani in predstojnik kirurgične klinike. Redni član od 6. decembra 1949, od 21. marca 1950 do smrti podpredsednik akademije.

Glej Letopis 3, str. 201—202; 12, str. 72—80.

Feliks Lobe

rojen 14. oktobra 1894, umrl 9. maja 1970, dr. h. c. univerze v Ljubljani, redni profesor na Fakulteti za strojništvo univerze v Ljubljani. Redni član od 6. decembra 1949.

Glej Letopis 3, str. 186—187; 21, str. 99—100.

Franc Ksav. Lukman

rojen 24. novembra 1880, umrl 12. junija 1958, dr. theol., dr. phil., redni profesor za historično dogmatiko na teološki fakulteti v Ljubljani. Dopisni član od 16. maja 1940.

Glej Letopis 1, str. 168; 9, str. 78—81.

Pavel Lunaček

rojen 31. januarja 1900, umrl 2. aprila 1955, dr. med., redni profesor za ginekologijo in porodništvo, predstojnik ginekološko-porodniške klinike medicinske fakultete univerze v Ljubljani. Redni član razreda za prirodoslovne in medicinske vede od 30. junija 1954.

Glej Letopis 6, str. 61—65; 7, str. 55—58.

Anton Melik

rojen 1. januarja 1890, umrl 8. junija 1966, dr. phil., redni profesor za geografijo na univerzi v Ljubljani. Dopisni član od 16. maja 1940, redni član od 21. decembra 1946, tajnik razreda za prirodoslovne in medicinske vede od 8. oktobra 1955, upravnik Inštituta za geografijo pri akademiji.

Glej Letopis 1, str. 170—171; 17, str. 37—46.

Vojeslav Molè

rojen 14. decembra 1886, umrl 5. decembra 1973, redni profesor za srednjeveško umetnost na Jagelonski univerzi v Krakovu. Zunanji dopisni član od 22. decembra 1961.

Glej Letopis 12, str. 29—34; 24, str. 93—98.

Matija Murko

rojen 10. februarja 1861, umrl 11. februarja 1952, dr. phil., redni profesor za slovansko filologijo na Karlovi univerzi v Pragi. Zunanji dopisni član filozofsko-filološko-historičnega razreda od 16. maja 1940.

Glej Letopis 1, str. 172—174; 5, str. 169—177.

Rajko Nahtigal

rojen 14. aprila 1877, umrl 29. marca 1958, dr. phil., redni profesor za slovansko filologijo in primerjalno gramatiko slovanskih jezikov in častni predstojnik Slovenskega inštituta na univerzi v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938, prvi predsednik akademije od 4. januarja 1939 do 27. junija 1942, načelnik razreda za zgodovinske in zemljepisne vede, filozofijo in filologijo od 2. oktobra 1945 do 30. septembra 1949.

Glej Letopis 1, str. 71–75; 9, str. 63–67.

Zdeněk Nejedlý

rojen 10. februarja 1878, umrl 9. februarja 1962, profesor Karlove univerze v Pragi, predsednik Akademije znanosti ČSSR. Zunanji dopisni član od 7. novembra 1947.

Glej Letopis 1, str. 23–25; 13, str. 43–46.

Robert Neubauer

rojen 7. decembra 1895, umrl 3. maja 1969, dr. med., redni profesor za fiziologijo na medicinski fakulteti univerze v Ljubljani. Redni član od 22. decembra 1961.

Glej Letopis 12, str. 38–39; 20, str. 74–77.

Kazimierz Nitsch

rojen 1. februarja 1874, umrl 26. septembra 1958, profesor poljskega jezika na univerzi v Krakovu. Zunanji dopisni član od 7. novembra 1947.

Glej Letopis 9, str. 85–87.

Jean Nougayrol

rojen 14. februarja 1900, umrl 23. januarja 1975, asiriolog, profesor na École pratique des Hautes Études v Parizu. Zunanji dopisni član od 7. februarja 1968.

Glej Letopis 19, str. 35–36; 26, str. 89–95.

Grga Novak

rojen 2. aprila 1888, umrl 7. septembra 1978, dr. phil., redni profesor za zgodovino starega veka na univerzi v Zagrebu. Zunanji dopisni član od 22. decembra 1961.

Glej Letopis 12, str. 35–37; 29, str. 103–105.

Anton Ocvirk

rojen 23. marca 1907, umrl 6. januarja 1980, redni profesor za zgodovino svetovne književnosti in literarno teorijo na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Redni član od 3. junija 1964.

Glej Letopis 15, str. 30–40; 31, str. 8–87.

Wacław Olszak

rojen 24. oktobra 1902, umrl 10. decembra 1980. Eden od treh rektorjev Mednarodnega centra za mehanične znanosti v Vidmu (Udine). Zunanji dopisni član od 29. marca 1979.

Glej Letopis 30, str. 84–86; 31, str. 97–99

Alfonz Pavlin

rojen 14. septembra 1853, umrl 1. decembra 1942; gimnazijski profesor, strokovnjak za floristiko, fitogeografijo in botanično sistematiko. Dopisni član matematično-prirodoslovnega razreda od 16. maja 1940.

Glej Letopis 1, str. 241–257.

Leonid Semenovič Persianinov

rojen 18. avgusta 1908, umrl 27. decembra 1978. Predstojnik I. moskovskega medicinskega inštituta za ginekologijo in porodništvo. Zunanji dopisni član.

Glej Letopis 30, str. 143—146.

Jože Plečnik

rojen 23. januarja 1872, umrl 7. januarja 1957, redni profesor za arhitekturo na univerzi v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938.

Glej Letopis 1, str. 78—89; 8, str. 61—67.

Josip Plemelj

rojen 11. decembra 1873, umrl 22. maja 1967, dr. phil., častni doktor matematičnih in tehničnih znanosti, redni profesor za matematiko na univerzi v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938, načelnik matematično-prirodoslovnega razreda oziroma razreda za matematične, prirodoslovne in tehnične vede od 16. julija 1942 do 30. septembra 1949.

Glej Letopis 1, str. 93—94; 18, str. 73—78.

Janko Polec

rojen 19. avgusta 1880, umrl 12. maja 1956, dr. iur., redni profesor za narodno in primerjalno pravno zgodovino na univerzi v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938, načelnik pravnega razreda od 23. februarja 1942 do 30. septembra 1949; predsednik Terminološke komisije pri akademiji.

Glej Letopis 1, str. 97—101; 8, str. 48—60.

Fran Ramovš

rojen 14. septembra 1890, umrl 16. septembra 1952, dr. phil., redni profesor za fonetiko in zgodovino slovenskega jezika na univerzi v Ljubljani. Redni član filozofsko-filološko-historičnega razreda od 7. oktobra 1938, načelnik tega razreda od 28. januarja 1939 do 31. januarja 1940, glavni tajnik akademije od 11. julija 1942 do 19. maja 1950; predsednik akademije od 19. maja 1950 do smrti; upravnik Inštituta za slovenski jezik.

Glej Letopis 1, str. 105—110; 5, str. 148—160.

Zoran Rant

rojen 14. septembra 1904, umrl 12. februarja 1972, dr. tehničnih znanosti, redni profesor za procesno tehniko na tehniški univerzi v Braunschweigu. Zunanji dopisni član od 3. julija 1964.

Glej Letopis 15, str. 47—49; 23, str. 81—84.

Ivan Regen

rojen 9. decembra 1868, umrl 27. julija 1949, dr. phil., gimnazijski profesor, strokovnjak za živalsko fiziologijo in občo biologijo. Dopisni član matematično-prirodoslovnega razreda od 16. maja 1940.

Glej Letopis 1, str. 175—176; 2, str. 104—105.

Marjan Salopek

rojen 23. decembra 1883, umrl 23. februarja 1967, dr. phil., redni član od 7. februarja 1967.

Glej Letopis 18, str. 59—60 in 83—86.

Maks Samec

rojen 27. junija 1881, umrl 1. julija 1964, dr. phil., redni profesor za kemijo na univerzi v Ljubljani od 1919 do 1945, nato do 1959 upravnik Kemičnega inštituta Boris Kidrič v Ljubljani in od 1959 njegov znanstveni svetovalec. Redni član od 6. decembra 1949, od 16. novembra 1962 do smrti tajnik razreda za matematične, fizikalne in tehnične vede.

Glej Letopis 3, str. 188—198; 15, str. 60—61.

Ferdinand Seidl

rojen 10. marca 1856, umrl 1. decembra 1942, realčni profesor, strokovnjak za meteorologijo, klimatologijo, seizmologijo in geologijo. Dopisni član matematično-prirodoslovnega razreda od 16. maja 1940.

Glej Letopis 1, str. 261—290.

Petar Skok

rojen 1. marca 1881, umrl 3. februarja 1956, dr. phil., redni profesor za romansko filologijo na univerzi v Zagrebu. Zunanji dopisni član od 2. junija 1953.

Glej Letopis 5, str. 89—91; 8, str. 77—82.

Anton Slodnjak

rojen 13. junija 1899, umrl 13. marca 1983, dr. phil., redni profesor za slovensko književnost na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Redni član od 7. februarja 1967.

Glej Letopis 18, str. 39—41; 34, str. 145—148.

Anica Sodnik-Zupanc

rojena 21. marca 1892, umrla 20. januarja 1978, slikarka. Dopisna članica od 25. marca 1976.

Glej Letopis 27, str. 100—102; 29, str. 99—100.

Anton Sovre

rojen 4. decembra 1885, umrl 1. maja 1963, redni profesor za grški jezik na univerzi v Ljubljani. Redni član od 2. junija 1953.

Glej Letopis 5, str. 86—88; 14, str. 36—38.

Siniša Stanković

rojen 26. marca 1892, umrl 24. februarja 1974, dr. phil., redni profesor za zoologijo na univerzi v Beogradu. Zunanji dopisni član od 2. junija 1953.

Glej Letopis 5, str. 103—104; 25, str. 93—94.

France Stele

rojen 21. februarja 1886, umrl 10. avgusta 1972, dr. phil., redni profesor za umetnostno zgodovino na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani. Redni član od 16. maja 1940.

Glej Letopis 1, str. 113—123; 23, str. 103—115.

Pavel Stern

rojen 17. marca 1913, umrl 20. marca 1976, redni profesor za farmakologijo na medicinski fakulteti v Sarajevu. Zunanji dopisni član od 21. marca 1974.

Glej Letopis 25, str. 74—76; 27, str. 131—134.

Lucijan Marija Škerjanc

rojen 17. decembra 1900, umrl 27. februarja 1973, redni profesor na Akademiji za glasbo. Redni član od 6. decembra 1949.

Glej Letopis 3, str. 216—220; 24, str. 37—76.

Milan Škerlj

rojen 4. septembra 1875, umrl 8. decembra 1947, dr. iur., redni profesor za trgovinsko, menično in čekovno pravo na univerzi v Ljubljani. Redni član pravnega razreda od 16. maja 1940.

Glej Letopis 1, str. 127—130; 2, str. 106—125.

Stanko Škerlj

rojen 7. februarja 1893, umrl 21. julija 1975, dr. phil., redni profesor za romansko filologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Redni član od 7. februarja 1969.

Glej Letopis 20, str. 39—40; 26, str. 123—126.

Janko Šlebinger

rojen 19. oktobra 1876, umrl 5. februarja 1951, dr. phil., upravnik Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani, slovenski bibliograf. Dopisni član razreda za zgodovinske in zemljepisne vede, filozofijo in filologijo od 21. decembra 1946.

Glej Letopis 2. str. 54—58; 4, str. 101—124.

Makso Šnuderl

rojen 13. oktobra 1895, umrl 23. junija 1979. Redni profesor za ustavno pravo SFRJ na Pravni fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Redni član od 2. oktobra 1956.

Glej Letopis 8, str. 37—38 in 30, str. 133—137.

Andrija Štampar

rojen 1. septembra 1888, umrl 26. junija 1958, dr. med., redni profesor za higieno in socialno medicino na univerzi v Zagrebu, predsednik Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Zunanji dopisni član od 7. novembra 1947.

Glej Letopis 9, str. 82—84.

Alois Tavčar

rojen 2. marca 1895, umrl 2. marca 1979. Redni profesor za genetiko in žlahtnjenje rastlin na agronomski fakulteti univerze v Zagrebu. Zunanji dopisni član od 2. junija 1953.

Glej Letopis 5, str. 105—106; 30, str. 139—142.

Igor Tavčar

rojen 2. novembra 1899, umrl 27. decembra 1965, dr. med., redni profesor za interno medicino na Medicinski fakulteti univerze v Ljubljani. Redni član od 6. decembra 1949, upravnik Inštituta za medicinske vede pri akademiji.

Glej Letopis 3, str. 203—204; 16, str. 63—65.

Lucien Tesnière

rojen 13. maja 1893, umrl 6. decembra 1954, redni profesor za primerjalno jezikoslovje na univerzi v Montpellieru. Zunanji dopisni član razreda za filološke in literarne vede od 2. junija 1953.

Glej Letopis 5, str. 92—94; 7, str. 59—63.

Kosta Todorović

rojen 5. julija 1887, umrl 19. septembra 1975, dr. med., redni profesor za infektivne bolezni medicinske fakultete v Beogradu. Zunanji dopisni član od 2. junija 1953.

Glej Letopis 5, str. 107; 26, str. 127—130.

Sergej Ivanovič Vavilov

rojen 24. marca 1891, umrl 25. januarja 1951. Predsednik Akademije znanosti ZSSR v Moskvi. Zunanji dopisni član razreda za matematično-prirodoslovne, medicinske in tehnične vede od 7. novembra 1947.

Glej Letopis 2, str. 31.

Lado Vavpetič

rojen 26. junija 1902, umrl 28. marca 1982. Redni profesor za javno upravo in upravni postopek na Pravni fakulteti v Ljubljani. Redni član od 17. oktobra 1958.

Glej Letopis 9, str. 35—37; 31, str. 43; 32, str. 47; 33, str. 91—94.

Milan Vidmar

rojen 22. junija 1885, umrl 9. oktobra 1962, dr. h. c., dr. techn. ing., redni profesor za elektrotehniko na univerzi v Ljubljani. Redni član od 16. maja 1940, načelnik matematično-prirodoslovnega razreda od 10. oktobra 1940 do 16. junija 1942, predsednik akademije od 27. junija 1942 do 2. oktobra 1945, tajnik razreda za matematične, fizikalne in tehnične vede od 30. septembra 1949 dalje; upravnik Inštituta za elektriško gospodarstvo od 1. junija 1948 do 1. maja 1959, konzultant tega inštituta od 1. maja 1959 dalje.

Glej Letopis 1, str. 130—142; 13, str. 47—50.

Vale Vouk

rojen 21. februarja 1886, umrl 27. novembra 1962, dr. phil., redni profesor za botaniko na vseučilišču v Zagrebu. Zunanji dopisni član od 2. junija 1953.

Glej Letopis 5, str. 108—109; 13, str. 51—53.

Frank Wollman

rojen 5. maja 1888, umrl 9. maja 1969, dr. phil., redni profesor za slovanško slovstvo in splošne literarne vede na filozofskih fakultetah v Bratislavi in Brnu. Zunanji dopisni član od 7. februarja 1969.

Glej Letopis 20, str. 41 in 81—82.

Maks Wraber

rojen 16. septembra 1905, umrl 14. maja 1972, doktor naravoslovja, znanstveni svetnik v Inštitutu za biologijo pri akademiji. Dopisni član od 7. februarja 1969.

Glej Letopis 20, str. 51—55; 23, str. 97—101.

Wilém Závada

rojen 22. maja 1905, umrl 30. novembra 1982, pesnik. Zunanji dopisni član od 29. marca 1979.

Glej Letopis 30, str. 97—98; 33, str. 99—102.

Boris Ziherl

rojen 25. septembra 1910, umrl 11. februarja 1976, redni profesor za občo sociologijo in za zgodovino marksizma na Filozofski fakulteti in Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo v Ljubljani. Dopisni član od 6. decembra 1949, redni član od 17. oktobra 1958; podpredsednik akademije od 20. marca 1975 do smrti.

Glej Letopis 3, str. 165—171; 9, str. 38—40; 27, str. 119—124.

Oton Župančič

rojen 23. januarja 1878, umrl 11. junija 1949, književnik. Redni član razreda za umetnost od 7. oktobra 1938.

Glej Letopis 1, str. 151—153; 2, str. 225—256.

ANTON GRAD

(1907—1983)

Dne 28. marca je prijatelje in kolege presenetila vest, da je ponoči s 27. na 28. marec nepričakovano umrl dopisni član prof. dr. Anton Grad, ki je bil med kandidati za rednega člana SAZU pri bližnjih volitvah. Čeprav že nekaj let ni bil več prav trdnega zdravja, je bil do zadnjega dne ves v delu, v študiju romanskih in germanskih jezikov.

Dr. Anton Grad, redni profesor za romansko filologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani, se je rodil 23. februarja 1907 v Ljubljani. Po dokončani gimnaziji se je leta 1926 vpisal na romanistiko in v juniju 1930 diplomiral iz francoskega jezika in književnosti ter primerjalne slovnice romanskih jezikov kot glavnih predmetov ter latinščine in jugoslovanskih književnosti kot stranskih predmetov. V juniju 1931 je bil promoviran za doktorja filozofije na podlagi disertacije iz primerjalne slovnice romanskih jezikov.

Leta 1932 je nastopil suplentsko službo na gimnaziji v Kočevju; v študijskem letu 1933/34 se je izpopolnjeval v Parizu in takoj nato opravil strokovni izpit za gimnazijskega profesorja. Leta 1938 je še dodatno diplomiral iz italijanskega jezika in književnosti kot glavnega predmeta, leta 1947 pa iz angleškega jezika kot stranskega predmeta.

Tik pred vojno je postal privatni docent pri stolici za romansko filologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani; med vojno je bil v letih 1942/43 interniran v Italiji. V jeseni 1951 je bil izvoljen za izrednega, leta 1962 pa za rednega profesorja za romansko filologijo. Bil je dolga leta predstojnik oddelka za romansko in dve leti tudi oddelka za germansko filologijo, v študijskih letih 1966—68 pa dekan Filozofske fakultete.

Udeležil se je več mednarodnih kongresov za romansko lingvistiko (Strasbourg, Madrid, Bukarešta, Videm (Udine)) ter bil nekajkrat na eno- ali dvomesečnem študijskem dopustu v Italiji, Parizu in Londonu.

Področje njegove znanstvene dejavnosti zajema predvsem problematiko starofrancoske in staroprovansalske ter staro- in srednjeangleške sintakse, romanske historične fonetike in proučevanje slovensko-italijanskih (zlasti furlanskih) ter slovensko-nemških jezikovnih stikov. Sestavil je več učbenikov in slovarjev za tuje jezike.

Janko Jurančič

MIŠKO KRANJEC
(1908—1983)

8. junija 1983 je umrl pisatelj Miško Kranjec, redni član SAZU od 2. junija 1953. Rojen je bil 15. septembra 1908 v Veliki Polani v Prekmurju.

Pisal je do zadnjega, o čemer priča do polovice popisani list v pisalnem stroju. Naj ponovim besede, ki sem jih povedal Mišku Kranjcu v slovo na žalni seji SAZU.

Za Miškom Kranjcem ostaja obsežno, da ne rečem velikansko literarno delo: to so *Težaki*, *Kapitanovi*, *Povest o dobrih ljudeh*, *Življenje*, *Pesem ceste*, *Os življenja*, *Do zadnjih meja*, *Čarni nasmeh*, *Mladost v močvirju*, *Izgubljena vera*, *Pod zvezdo*, *Zemlja se z nami premika*, *Macesni nad dolino*, *Soočenje* ... in novele in znova novele in črtice in znova črtice, da tako omenim samo njegova poglobitna pisanja. Za njim ostaja zatem še družbenopolitično delo, ki je bilo vedno tako tesno povezano z ljudstvom, predvsem z njegovim prekmurskim človekom, kakor je bilo enako povezano z njim njegovo pisateljsko delo.

In zatem je tu še njegovo časnikarstvo, ki se začneja z njegovo tako svetlo revolucionarno časnikarsko tradicijo, kakor je bilo predvojno izdajanje lendavske ali prekmurske partijske Ljudske pravice. Potreben bo čas, ko bomo mogli to delo v celoti dojeti in ga presoditi, tudi zato, da bomo kdaj mogli tudi lažje spoznati, kdaj smo mu bili krivični in kdaj nismo hoteli ali pa tudi ne mogli dojeti njegove stvariteljske osebnosti, ki je od začetka do zadnjih dni svojega življenja, od prve do zadnje napisane besede, nosila v sebi usodo in hotenja našega človeka, ne le prekmurskega, ampak človeka naše celotne domovine, usodo našega človeka in naših hotenj. Tudi Kranjčeva *Izgubljena vera* kakor da je bila zato napisana, da bi vera v življenje za pisateljevega junaka in za nas ostala. Na kraju je v tej knjigi zapisano: »Življenje često samo uredi tisto, česar ljudje včasih ne znamo. In prav je, če dobro uredi.«

Že jutri bomo lahko dognali, kako je bila vse od prve in danes kar legendarno znane novele *Na valovih Mure* pa vse tja do *Stricev* (*Strici so mi povedali*) ena sama zavzeta književna pot — in to je bila tista slovenska književna pot, ki je prinesla v predvojnih tridesetih letih pomlad v našo kar že postano literarno pisanje; a ni prinesla le književne pomladi, prinesla in odkrila nam je prekmurskega človeka, predvsem njegovega težaka, da bi obogatila vedenje o našem slovenskem človeku. Upal bi si povedati, kako bi mogla tako človeško toplo napisana Katičina in Nacijeva usoda tudi našemu sodobnemu pisanju še vedno povedati veliko — kakšen odnos naj bi imel pisatelj do človeka, kako naj bi ga občutil in ga na novo in sveže izpovedoval.

Tudi Miško je bil dobro desetletje nazaj prav tako oster in širok polemik, ko je pisal o naših kulturniških zadevah in zadevščinah. Manj bi dandanes zastajali v kulturniških zagatah, ko bi kdaj samo ponovili njegove polemične besede, ki so bile predvsem vedno strpne in ki so vedno poznale tudi širino pri ustvarjalnem delu, ko je šlo za ustvarjalne procese.

Pri nas domala ni bilo pisatelja, ki bi tako z vsem svojim pisanjem živel s tolikšno vero v našega človeka, a ki bi zaživel kdaj tudi z vsemi

njegovimi zmotami in stranpotmi. To prostrano dokumentacijo časa ohranja pri nas največ Kranjčevo pisanje — in ohranja jo s peresom pisatelja, ki je vedno in za vselej želel in hotel ostati zvest svoji nastajajoči socialistični domovini, za katero je živel in odšel zanjo v bitko, da bi mogel njegov človek svobodno in sproščeno živeti.

Lahko se mu zahvalimo za takšno, z globokim človečanstvom prengneteno ustvarjalno pisateljsko delo!

Ivan Potrč

ANTON SLODNJAK
(1899—1983)

Obsežno delo akademika Antona Slodnjaka priča o bogatem življenju in titanski ustvarjalnosti, ki ni ponehala dobesedno do zadnjega dne.

Osrednja preokupacija znanstvenika A. Slodnjaka je bilo raziskovanje razvoja slovenske literature od njenega začetka do danes, posebno rad pa se je zadrževal pri dveh najpomembnejših literatih 19. stoletja, pri Prešernu in Levstiku. Ta dva in Ivana Cankarja je razlagal z znanstveno analizo in umetniško upodobitvijo. Pri njih se je mudil najraje zato, ker je v njihovem življenjskem boju in v njihovih načelih videl življenjski boj vsega slovenskega naroda in ker se je njegovo osebno življenje zlivalo z njihovim v najskladnejšo harmonijo.

Prvo znanstveno raziskavo večjega obsega je opravil kot študent ljubljanske slavistike in kot slušatelj spoštovanega profesorja Ivana Prijatelja z disertacijo o rojaku romantiku Davorinu Trstenjaku leta 1925, v letu 1932/33 pa je v vrsti člankov pod skupnim naslovom *Pisma o slovenski književni zgodovini* predstavil publiki razvoj slovenske literature. Oblika in metoda tega dela je kazala na novo smer v obravnavanju literarne zgodovine, kar je takrat v določenih sferah zbujalo pomisleke in nasprotovanja, pri drugih pa obravnavanje. Mladi znanstvenik se ni dal motiti, marveč je svoje delo z nenavadno gorečnostjo nadaljeval, oziraje se samo na znanstveno poštenost in naslanjajoč se na svoje občudovanja vredno znanje. Tako je do konca objavil nad 350 bibliografskih enot, med katerimi je vrsta obsežnih monografij in temeljitih študij. Vsako njegovo delo, tudi najkrajši članek, se odlikuje po vsebinski in znanstveni pretehtanosti. Od velikih znanstvenih tekstov naj omenim samo *Pregled slovenskega slovstva* (1934), *Geschichte der slovenischen Literatur* (1958), *Slovensko slovstvo* (1968) in *Obraze in dela slovenskega slovstva* (1975); kot soavtor Matične *Zgodovine slovenskega slovstva* (1959, 1961, 1963) pa je podrobno obdelal čas slovenskega realizma in naturalizma.

Lahko se reče, da skoraj ni vidnejše osebnosti v slovenski literaturi, ki ne bi zbudila raziskovalne radovednosti neutrudnega zgodovinarja, zavedajočega se, da vsaka trdna stavba sestoji iz velikih in mogočnih kvadrov in iz drobnih kamenčkov. Vrh njegovih raziskav pomeni obsežna študija o Prešernovem življenju, ki je izšla najprej v srbskem prevodu (Beograd 1962) in dve leti pozneje v slovenskem izvirniku (Ljubljana 1964). Od mladih let se je ukvarjal s študijem Levstikovega življenja in dela ter svojo nalogo nedavno zaključil z 11. zvezkom *Zbranega dela*. Pred vojno je objavil štiri zvezke Erjavčevega dela, po vojni pa slovenska dela Stanka Vraza, *Izbrane pesmi* Antona Aškerca, izbrane povesti, humoreske in satire Frana Milčinskega, dve knjigi izbranih esejev Ivana Prijatelja in *Izbrano delo* Matije Murka. Nikakor pa ne moremo molče mimo ogromnega in dragocenega prispevka za SBL, kjer sta zopet na prvem mestu Levstik in Prešeren, ta drugi s koncizno študijo na 66 straneh, kar je najdaljši prispevek v SBL.

Profesor Slodnjak se s svojimi znanstvenimi izsledki ni zapiral v meje ožje domovine oziroma — da drugače povemo isto resnico — tujina je njegovo znanstveno delo cenila, ga še ceni in ga bo še dolgo.

Kot izreden literarni zgodovinar je znan po vsem slovanskem in neslovanskem svetu, zlasti med nemškimi znanstveniki, posebej pa je treba poudariti, da je vrednote slovanske literature posredoval jugoslovanskim narodom. Pri vseh jugoslovanskih narodih je cenjen informator o slovenskih literarnih vprašanjih. Nemajhna je njegova zasluga, da se danes na vseh jugoslovanskih in mnogih tujih univerzah razlaga slovenska literatura, da so danes naši pisatelji in pesniki znani po svetu — in ne samo znani, temveč tudi brani. Kot vidni dokaz, kako ga znanstveni svet pri nas ceni, je dopisno članstvo JAZU in častni doktorat naše najstarejše in v svetu že davno uveljavljene univerze, univerze v Zagrebu.

Slodnjakovo umetniško uveljavljanje se je začelo, če ne bo pregled njegove zapuščine drugače pokazal, z biografskim romanom *Neiztrohnjeno srce* (1938), ki pri sodobnih literarnih kritikah in pismoukih ni nalezl na prijazen sprejem, čas in publika pa sta dokazala, da je pisatelj bil na pravi poti. Temu romanu, ki nam prikazuje tragedijo in veličino Prešernovega življenja, sta po vojni sledila romana *Pogine naj — pes* (1946) in *Tujec* (1976). Trilogija tudi najzahtevnejšega bralca varno popelje v materialni in duhovni svet genialnih ustvarjalcev Prešerna, Levstika in Cankarja, ki so bili visoko cenjeni tudi v NOB. Roman z zanesljivo faktografijo prenekateremu bralcu nadomešča znanstveno študijo.

Na delovni mizi akademika Slodnjaka je ostalo nedokončano zanimivo pričevanje iz Prešernove dobe in Prešernove bližine, Čopova *Pisma*, ki naj bi bila njegova prva prihodnja izdaja. Žal tudi ni dočakal, da bi izšla Korytkova *Pisma*, pri katerih je z znanjem in nasveti pomagal razsvetliti prenekatero temno mesto angleškima polonistoma Henryju in Moniki Leeming.

Za svoj nacionalni prispevek slovenski literarni znanosti je prejel več družbenih priznanj (tudi tujih): leta 1949 državno nagrado za roman *Pogine naj — pes*, potem Prešernovo nagrado, nagrado sklada Borisa Kidriča in leta 1982 nagrado za življenjsko delo, naše najvišje priznanje za znanstveno delo, Kidričevo nagrado. Ob stoletnici smrti A. Mickiewicza mu je dala priznanje Poljska akademija znanosti in umetnosti za popularizacijo poljske kulture med Slovenci, odlikoval ga je kongres slavistov v Moskvi leta 1958 in več drugih. Najlepše priznanje pa je, mislim, bilo, ko so mu pred dobrimi tremi leti njegovi kmečki rojaki, resnično delovni ljudje, priredili proslavo 80-letnice z izbranim kulturnim programom. Takrat je bilo tudi jasno, da je slavljenec četrto oglišče vzhodnoslovenskega filološkega kvadrata: France Miklošič, Anton Murko, Matija Murko in Anton Slodnjak.

S svojim delom se je trajno zapisal tudi v zgodovino Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Janko Jurančič

FRANJO KOGOJ

(1894—1983)

30. septembra 1983 je v Kranjski gori umrl akademik prof. dr. Franjo Kogoj, univerzitetni profesor za dermatovenerologijo Medicinske fakultete v Zagrebu v pokoju in zunanji dopisni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Akademik Kogoj je bil eden zadnjih zdravnikov in znanstvenih delavcev, ki je poznal svojo ožjo stroko — dermatovenerologijo v celoti, z vsemi njenimi specialnostmi in subspecialnostmi. Bil je tudi eden prvih, ki je že pred več kot 50 leti spoznal in opozarjal, da je dermatologija neločljivo povezana z drugimi strokami medicine in da so biološke zakonitosti osnova za razumevanje patogeneze bolezni kože. Napredek na področju biomedicinskih znanosti je Kogoju omogočil, da je postavil temelje sodobni dermatologiji na načelih funkcionalnosti in dinamike. Z njegovim delom se je jugoslovanska in posebej tudi slovenska dermatologija uveljavila ne samo pri nas, temveč tudi v svetu in je v Kogojevem času dosegla svoj vrhunec. Za zasluge za slovensko znanost in posebej za napredek medicine ga je skupščina Slovenske akademije znanosti in umetnosti že 2. junija 1953 izbrala za svojega zunanjega dopisnega člana.

Akademik Kogoj se je rodil kot sin zdravnika 13. oktobra 1894 v Kranjski gori. Šolal se je na Jesenicah in v Ljubljani, leta 1913 se je vpisal na medicinsko fakulteto v Pragi, med prvo svetovno vojno je študij nadaljeval v Gradcu in končal medicino leta 1920 na Karlovi univerzi v Pragi, kjer se je spoznal in spoprijateljil z mnogimi slovenskimi kulturnimi delavci, med drugim tudi z akademikom Josipom Vidmarjem. Ti stiki so se kazali tudi pozneje ter ostali trajna vez med Kogojevim ustvarjalnim delom in slovensko kulturo in znanostjo. Po končanem študiju se je kmalu odločil za svojo bodočo specialnost — za dermatovenerologijo, ki v tistih časih ni bila niti posebno zanimiva niti obetavna. Izpopolnjeval se je najprej pri prof. Šambergerju v Pragi in pri prof. Trybu v Brnu, že leta 1923 pa ga srečamo kot asistenta našega rojaka prof. Šavnika v Zagrebu. V naslednjih letih je študiral v Brnu, Vroclavu (takratni Breslau), Strasbourgu in v Parizu, vmes pa se je že leta 1925 habilitiral na univerzi v Brnu. Leta 1926 se je vrnil v Zagreb, kjer je živel in delal vse do svoje smrti. Od leta 1926 do svoje upokojitve leta 1965 je bil predstojnik Dermatološke klinike v Zagrebu in profesor za dermatovenerologijo na Medicinski fakulteti v Zagrebu. Le med drugo svetovno vojno (1941—45) je prekinil delo, ker ga je ustaški režim nasilno odstranil s klinike. V letih 1955—64 je prof. Kogoj na prošnjo Medicinske fakultete v Ljubljani strokovno vodil ljubljansko dermatološko kliniko. Tudi po upokojitvi je še aktivno delal v Inštitutu za klinične medicinske raziskave v Zagrebu, še naprej je obiskoval klinike in sodeloval na kongresih doma in v tujini. Prav v tem času je napisal tudi svoje najpomembnejše življenjsko delo, obsežno knjigo o kožnih boleznih.

Znanstvenoraziskovalno in strokovno delo akademika Kogoja je bilo izredno bogato in polno novih dosežkov in spoznanj. S področja sifilologije je bil za petdeseta leta revolucionaren njegov »kritični moment«

pri zdravljenju sifilisa. Ukvarjal se je več ali manj z vsemi področji dermatologije, predvsem s tistimi, ki so terjale razjasnitve. Študiral je tuberkulinsko reakcijo pri tuberkulozi kože, probleme alergijskih reakcij pri kožnih boleznih, opredelil je vulgarni ekcem kot alergijsko dermatozo in ga ločil od drugih ekcematiformnih dermatoz, analiziral je patogenezo pruritusa in pruriginoznih dermatoz. Mnogo se je ukvarjal s problemi lokalizacije kožnih bolezni in spremembami v senilni koži. Tudi bulozne dermatoze so bile področje njegovih raziskav. K etiopatogenezi psoriaze je prispeval svojo razlago o semisindromu, spongiformna pustula pa nosi v svetovni literaturi njegovo ime. Proučeval je tudi našo nacionalno patologijo, predvsem endemski sifilis v Bosni in pozneje mljetsko bolezen, ki ji je dal ime *keratosis extremitatum hereditaria progrediens et transgrediens*.

V Kogojevi bibliografiji je več kot 250 znanstvenih in strokovnih del. Med najpomembnejša sodijo poglavja o genitalnih in ekstragenitalnih primarnih afekti (v Jadassohnovem priročniku, zvezek XVI/1, 1930), o urtikariji, strofulusu, prurigu in pruritusu (dopolnilni zvezek II/1 Jadassohnovega priročnika, 1962) in o ihtioziformnih in keratotičnih boleznih kože (Rieckejev učbenik, 1961, 1970). Pri nas so najbolj znane njegove monografije *Terapija sifilisa* (1946, 1949), *Dermatovenerološka propedeutika* (1947), *Problematika ekcema* (1949) *Spolne bolesi* (1954, 1966) in *Bolesi kože* v dveh delih (1970, 1971).

Kogojevo delo je želo mnogo priznanja: že leta 1947 je bil izvoljen za rednega člana JAZU in polnih 15 let je bil njen podpredsednik, bil je dopisni član SANU (1955), ANUBiH (1971) in v inozemstvu član Deutscher Akademie der Naturforscher »Leopoldina« (1966), dopisni član švicarske Akademie für medizinische Wissenschaften (1964) in avstrijske Akademie für Wissenschaften (1977). Bil je štirikratni doctor honoris causa — Univerze v Ljubljani (1961), Gradcu (1962), Zagrebu (1968) in Vojnomedicinske akademije v Beogradu (1970). Postal je častni predsednik Udruženja dermatovenerologa Jugoslavije, častni član Zbora liječnika Hrvatske (1962), Slovenskega zdravniškega društva (1964) in Československe lekaške společnosti (1963). Prejel je visoke nagrade (vlade FNRJ leta 1949, SR Hrvatske 1962, nagrado AVNOJ 1966). Bil je tudi nosilec najvišjih državnih odlikovanj.

Vsestranska ustvarjalnost akademika Kogoja je zapustila globoke brazde, v katere je sejal rezultate svojih raziskav. Iz njih so vzklili dosežki, ki so izredno pomembni za napredek medicine in posebej dermatologije. Jugoslovanska, z njo pa tudi slovenska dermatologija je z akademikom Kogojem izgubila svojega najbolj zaslužnega predstavnika.

Janez Fettich

III

POROČILO O DELU SAZU V LETU 1983

RAZRED ZA ZGODOVINSKE IN DRUŽBENE VEDE

V letu 1983 je skupščina SAZU volila nove člane. Na predlog razreda sta bila izvoljena dva nova dopisna člana in dva nova zunanja dopisna člana, in sicer po eden v oddelku za zgodovinske vede in v oddelku za družbene vede, dva dopisna člana pa sta postala redna člana. Razred ima sedaj v obeh oddelkih 19 članov, 13 rednih članov in 6 dopisnih članov.

Priprave za te volitve (razgovor o kandidatih, določitev poročevalcev, sestava poročil, kar vse je dalo mnogo dela) so bile opravljene večinoma že v letu 1982, segale pa so tudi še v leto 1983.

V letu 1983 je napredovala organizacija Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU. Inštitut za marksistične študije je vključen v ZRC in je sedaj prešel v pristojnost razreda in posebej oddelka za družbene vede. V skladu s statutom ZRC SAZU je predsedstvo SAZU na predlog razreda imenovalo predsednike in člane znanstvenih svetov inštitutov. Znanstveni svet Zgodovinskega inštituta Milka Kosa in Inštitut za marksistične študije imata vključno s predsednikom 7 članov, znanstveni sveti drugih inštitutov pa po 5 članov.

Na seji programskega sveta 3. marca 1983 je bila podana ocena letnih poročil o delu inštitutov s področja I. razreda v letu 1982 po programu SAZU Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda.

Dne 22. novembra 1983 je imel kot gost javno predavanje muzikolog dr. Rudolf Flotzinger z univerze v Gradcu, povabilo za predavanje pa je bilo poslano tudi zgodovinarju G. Castellanu iz Pariza in umetnostnemu zgodovinarju J. Homolki iz Prage.

V letu 1983 so izšle publikacije: I. Puš, *Pravno zgodovinsko žarno grobišče v Ljubljani*, Razprave XIII/2, Ljubljana, 1982; Janez Höfler, *Trije popisi cerkva in kapel na Kranjskem in slovenskem Štajerskem*, Viri za zgodovino Slovencev, knjiga šesta, SAZU Ljubljana, 1982; Srečko Brodar in Mitja Brodar, *Potočka zijalka*, ki sta jo izdala skupaj I. in IV. razred kot serijsko publikacijo v zbirki Dela (Opera) I. razreda pod številko 24, Ljubljana 1983; Anton Trstenjak, *Teorije zaznav*, Dela, št. 25, Ljubljana 1983. Izšlo je tudi delo *Part-time Farmers and their Adjustment to Pluriactivity*, Part II, Proceedings of the Seminar Ljubljana, 20th — 24th June 1981, ki ga je uredil akademik Stane Krašovec.

V tisku je delo B. Ziherla *Zbrana dela*, druga knjiga in Darje Mihelič *Najstarejša piranska notarska knjiga (1281—1287/89)*.

Izšel je *Arheološki vestnik* XXXIII (1982), za tisk pa je pripravljen tudi letnik XXXIV (1983). Izšla je dvojna številka *Vestnika Inštituta za marksistične študije* za leto 1982, za natis pa je pripravljena tudi dvojna številka za leto 1983.

V letu 1983 je bila ustanovljena nova zbirka *Monumenta artis musicae Sloveniae* in oddani so tudi že rokopisi za prva dela, ki bodo izšla v tej zbirki. V oddelku za družbene vede, v razredu in na predsedstvu SAZU je bil obravnavan načrt Inštituta za marksistične študije za izdajo slovenskih prevodov temeljnih del Marxa in Engelsa. To izdajo naj bi sofinancirala Kulturna skupnost Slovenije, Marksistični center pri ZK Slovenije in Akademija. Dokončno bo vprašanje te publikacije rešeno, ko bo pripravljen prvi prevod za to zbirko.

Ob sestavljanju plana tiska za leto 1984 je bil podan ustrezen predlog za publikacije razreda v letu 1984.

Na 4. seji razreda 16. septembra 1983 je bil sprejet sklep, da naj Akademija načne vprašanje o načrtu skupnih programskih jeder v vzgoji in izobraževanju v SFRJ, s katerim sta prizadeta ne samo pouk jezika in književnosti, marveč tudi drugih predmetov, zlasti tudi zgodovine.

V razredu so bili obravnavani nekateri dokumenti, ki so bili dani v razpravo.

O elaboratu Raziskovalne skupnosti Slovenije Analiza pogojev in možnosti dolgoročnega razvoja raziskovalne dejavnosti do leta 2000 je najprej razpravljal oddelek za družbene vede na seji dne 11. januarja 1983, potem oddelek za zgodovinske vede na seji dne 14. januarja in 10. marca 1983, razred pa na sejah dne 19. januarja in 10. marca 1983. V razredu sprejete pripombe in pisne pripombe posameznih članov razreda so bile posredovane predsedstvu SAZU.

Svet za preučevanje in varstvo okolja je sestavil 18. marca 1983 posebno poročilo. O tem poročilu je najprej razpravljal oddelek za družbene vede na seji dne 6. aprila 1983, razred pa je dal svoje pripombe na seji 13. marca 1983.

Na podlagi ugotovitev ekspertnih skupin je bil glede na zadevne predloge RSS sestavljen dokument Kriteriji za vrednotenje kvalitete rezultatov raziskovalnega dela. Kriterije za vrednotenje raziskovalnega dela na področju humanističnih znanosti je obravnaval že oddelek za zgodovinske vede na seji 9. septembra 1983, nato tudi razred, na seji razreda 22. novembra 1983 pa so bile dane pripombe k že omenjenemu elaboratu ekspertnih skupin.

Na predlog razreda je predsedstvo SAZU sprejelo sklep, da člani SAZU sodelujejo pri projektu Zgodovina Vojne krajine, ustanovljena je bila posebna komisija za preučevanje zgodovine Vojne krajine pri SAZU in določeni člani SAZU v medakademijskem odboru za ta projekt. Na predlog razreda je predsedstvo SAZU sklenilo, da SAZU sodeluje v medakademijskem odboru za raziskovanje ikonografskih virov v Jugoslaviji s sedežem pri JAZU, na pobudo predstavnika Jugoslavije v Evropski znanstveni ustanovi (European Science Foundation) akad. dr. M. Čiriča je bil na predlog razreda in predsedstva SAZU ustanovljen medakademijski odbor s sedežem pri SAZU za sodelovanje Jugoslavije pri projektu te ustanove z naslovom Primerjalna študija o vladah in nevladajočih etničnih skupinah v Evropi 1850—1940.

Razred je imel v letu 1983 pet sej. Na svojih sejah je opravljal tudi volitve znanstvenih delavcev in asistentov inštitutov ter razpravljaj o udeležbi članov razreda na znanstvenih sestankih in posvetovanjih. Razred je zlasti tudi razpravljaj o udeležbi zgodovinarjev in arheologov na Balkanološkem kongresu, ki bo leta 1984 v Beogradu.

Dejavnost članov razreda v organih akademije, na raznih seminarjih in znanstvenih posvetovanjih in kongresih doma in v tujini, zlasti pa tudi predavateljska in publicistična dejavnost je razvidna iz njihovih biografskih in bibliografskih podatkov.

Oddelek za zgodovinske vede

Delo rednih in dopisnih članov je potekalo individualno ali v posameznih inštitutih, ki se raziskovalno vežejo z znanstvenimi področji oddelka za zgodovinske vede. Člani tega oddelka so z referati ali kot predsedujoči sodelovali na raznih kongresih, simpozijih in podobnih delovnih srečanjih doma in v tujini. Podrobnosti o tej dejavnosti in objavljanju razprav so razvidne iz biografskih ter bibliografskih podatkov posameznih članov.

Do vključno novembra 1983 je imel oddelek štiri delovne seje, na katerih so člani razpravljali o stanju v posameznih disciplinah, ki sodijo vanj. Posebno skrb so posvetili vprašanju mladih znanstvenih kadrov in publikacijam, ki so bile v načrtu za tekoče leto in so deloma že natisnjene ali so še v tisku, pa ob tem problemom, ki so aktualni za zgodovinski sektor raziskovalnega dela in za Akademijo kot celoto. Široka razprava je veljala skupnim programskim jedrom, pomembnim nasploh za izobraževalno politiko v slovenskem in jugoslovanskem merilu. Problemsko so bila zastavljena tudi vprašanja, ki se tičejo odnosov med ZRC in SAZU ter aktivnosti posameznih članov oddelka v smeri perspektivnih raziskovalnih prizadevanj.

Oddelek za družbene vede

Akademija v sodelovanju z raziskovalnim inštitutom FSPN že nekaj časa pripravlja posvetovanje *Stanje in usmerjanje družbenih ved v SR Sloveniji*. Priprave za to posvetovanje, pri katerih sodelujeta po organizacijski plati zlasti akad. Goričar in dop. član Mlinar, prehajajo v zaključno fazo.

Na sejah oddelka sta bila posebej obravnavana osnutek Raziskovalne skupnosti Slovenije o dolgoročnem razvoju raziskovalne dejavnosti do leta 2000 in poročilo Sveta za preučevanje in varstvo okolja z dne 18. marca 1983. Na posebnem sestanku 20. julija 1983 so bile oblikovane določene sugestije za izvrševanje resolucije OZN *Pravice človeka in znanstveni ter tehnološki razvoj*, ki sta jo predlagali Jugoslavija in Japonska.

Na sejah oddelka in tudi na sejah razreda so bile obravnavane razne tekoče zadeve, zlasti glede tiska in udeležbe na znanstvenih srečanjih in posvetovanjih.

RAZRED ZA FILOLOŠKE IN LITERARNE VEDE

Razred ima deset rednih in šest dopisnih članov. Pri volitvah 6. junija so bili izvoljeni še trije zunanji dopisni člani. Član razreda je tudi častni član SAZU Josip Vidmar.

Na šestih sejah (25. januarja, 11. aprila, 16. maja, 29. junija, 13. novembra in 2. decembra 1983) je razred razpravljal o problemih, s katerimi so se v tem letu srečevali stroka, slovenski jezik, slovenska književnost in slovensko narodopisje. Po več sej je bilo posvečenih pouku slovenskega jezika v osnovnih in srednjih usmerjenih šolah ter problematiki slovenskega pravopisa. Oboje je že dalj časa predmet razpravljanja razreda kot celote in njegovih posameznih članov, ki pri tem sodelujejo tudi v kompetentnih izvenakademijskih organih, posebno pa je to nalogo poudarila skupščina SAZU 6. junija. Nemalo je bilo tudi razmišljanja o skupnih jedrih, to je o deležu slovenske literature v šolah izven Slovenije in v slovenskih šolah ter o deležu drugih jugoslovanskih literatur pri pouku v šolah SR Slovenije. Razpravljanje v razredu je bilo samo del razprave, ki sta jo o vseh treh vprašanjih vodili akademija kot ustanova in slovenska javnost. To pomeni, da je zadeva nadvse resna za vso Jugoslavijo. Od imenovanih treh vprašanj še nobeno ni dokončno rešeno ne v razrednih razpravah ne v slovenski kulturni in politični javnosti, vendar pa

so doseženi precejšnji pozitivni rezultati, tu več, tam manj, sorazmerno s težavnostjo in zapletenostjo predmeta razprave.

Na več sejah so člani pripravljali in ocenjevali predloge za volitve novih članov akademije, nakar sta bila na skupščini 6. junija za redna člana izvoljena dosedanja dopisna člana Janko Kos in Janez Logar, za dopisnega člana France Bernik, znanstveni svetnik v Inštitutu za slovensko literaturo, za zunanje dopisne člane pa Ivo Frangeš, redni profesor za hrvaško literaturo na univerzi v Zagrebu in redni član JAZU, Irena Grickat-Radulović, znanstvena svetnica v Inštitutu za srbohrvaški jezik pri SANU in dopisna članica iste akademije, ter Milka Ivić, redna profesorica za srbohrvaški jezik na Filozofski fakulteti v Novem Sadu, dopisna članica SANU in članica več tujih akademij.

Razred je v marcu zadela velika izguba. Dne 13. marca je na naglem umrl akademik Anton Slodnjak, član JAZU in častni doktor zagrebške univerze, avtor okrog 350 bibliografskih enot, ki je bil še ob smrti sredi najintenzivnejšega urejevanja *Pisem Matije Čopa*. Delo je namenjeno pro memoria ob 150-letnici Čopove smrti in ga nadaljujeta akademik Janko Kos in prof. Breda Slodnjak po zamisli prvega urednika, pokojnega profesorja Slodnjaka.

Samo petnajst dni pozneje, dne 28. marca, je prav tako na naglem umrl dopisni član Anton Grad, avtor večjega števila študij iz romanske in germanske lingvistike ter slovarjev na relaciji slovenski jezik — zahodni jeziki (francoski, angleški, italijanski in španski).

Spominu A. Slodnjaka smo se oddolžili na žalni seji dne 16. marca ob udeležbi številnih akademikov in drugega občinstva, spomin pokojnega A. Grada pa smo počastili na žalni seji 1. aprila. Dne 5. aprila je akademija odprla izredno dobro obiskano razstavo del, znanstvenih in leposlovnih, zaslužnega znanstvenika in iskrenega prijatelja Slodnjaka. Odprtja razstave so se udeležile tudi visoke znanstvene in politične osebnosti.

Od pomembnih publikacij, ki so jih izdali člani akademije ali so pri izdajah sodelovali, naj na prvem mestu omenim dolgo pripravljano in skrbno pripravljeno *Korespondenco z družino* Emila Korytka (*Korespondenca z rodzina*, 1836—1838). Tekste z uvodom in komentarjem sta pripravila londonska polonista H. in M. Leeming, njuno delo pa je s tehtnimi prispevki dopolnil A. Slodnjak. Poljske tekste je v slovenščino prevedel lektor poljskega jezika na FF v Ljubljani mag. Nikolaj Jež. Celotno delo lepo ilustrira Prešernov čas na Slovenskem.

Prvi in drugi knjigi Govekarjeve korespondence je urednik D. Moravec dodal tretjo knjigo Govekarjevih pisem. Vse tri knjige prikazujejo nenavadno delovnega moža v novi, zelo zanimivi podobi.

Obe omenjeni knjigi sta bili skupaj s še nekaterimi deli Inštituta za slovensko literaturo predstavljeni na tiskovni konferenci, ki jo je razred ob primerni udeležbi tiska organiziral 23. novembra.

Leksikološka sekcija Inštituta za slovenski jezik dokončuje rokopis IV., predzadnje knjige *Slovarja slovenskega knjižnega jezika*. Tisk se bo začel po novem letu 1984.

Ponovno ugotavljamo, da bodo naslednja tri leta važne obletnice, in sicer bomo leta 1984 slavili štiristoletnico izida dveh temeljnih del slovenske literature in slovenskega knjižnega jezika, Dalmatinovega prevoda *Biblije* in Boričeve slovnice *Arcticae horulae*, leta 1586 je umrl utemeljitelj slovenske literature Primož Trubar, leta 1985 pa bo minilo sto petdeset let, odkar je v Savi pri Tomačevem utonil Matija Čop. Pri teh proslavah bodo sodelovali tudi člani II. razreda.

Člani razreda so tudi letos sodelovali na različnih simpozijih, znanstvenih sestankih in manifestacijah zunaj akademije, zlasti častni član Josip Vidmar večkrat v publicistiki, akad. D. Moravec kot član delegacije Sveta jugoslovanskih akademij na obisku pri Češki akademiji v Pragi in Slovaški v Bratislavi, člana razreda B. Paternu in F. Zadravec z referatom na mednarodnem sla-

vističnem kongresu v Kijevu, V. Logar kot član simpozija Prosveta in šolstvo v NOB v Novem Sadu, član razreda F. Kalan se je udeležil teatroloških posvetovanj na Dunaju, v Benetkah in v Amsterdamu, tajnik razreda pa je z referatom Slovanske jezikovne koordinate na Balkanu in njegovi severni periferiji prisostvoval simpoziju srbskih in hrvaških leksikologov v Novem Sadu. Razumljivo je, da so posamezniki prispevali svoj delež kot znanstveni vodje po inštitutih, o čemer poročajo inštituti, kjer je mogoče brati tudi o delovnih načrtih za prihodnje leto ter o važnejših personalnih spremembah v inštitutih, pri katerih je soudeležen razred. Znano je tudi, da je pretežni del znanstvene in publicistične aktivnosti članov osredotočen v delu izven akademije, v založbah, redakcijah, znanstvenih ustanovah, revijah itd.

Cedalje bolj aktualno postaja vprašanje, kako naj se SAZU oziroma njen II. razred udeleži nalog, ki si jih zastavlja Balkanološki inštitut SANU, združujoč znanstvenike balkanologe srednje in južne Evrope. SAZU ima v tem balkanološkem centru samo enega člana, ki je obremenjen z drugimi nalogami in vedno bolj šibkega zdravja. Balkanološke študije so pomembne za ves jugoslovanski in srednjeevropski prostor, pa naj bo to lingvistika, zgodovina, sociologija, etnografija itd. Naše sosednje države Italija, Avstrija in Madžarska imajo v reševanju balkanoloških problemov že tradicijo. SAZU bi morala za balkanologijo izobraziti svojega eksperta.

RAZRED ZA MATEMATIČNE, FIZIKALNE IN TEHNIČNE VEDE

Razred je imel štiri seje. Na njih je obravnaval tekoče zadeve s sej predsedstva in dajal pobude v zvezi z obvezami in pravicami SAZU pri obravnavanju vprašanj znanstvenoraziskovalnega dela po novem zakonu o SAZU. Na sejah dne 23. septembra in 7. decembra je razred zlasti razpravljal o vlogi SAZU pri pripravah na prihodnje plansko obdobje 1986—90. S tem v zvezi je dal pobudo predsedstvu, naj SAZU prevzame iniciativo pri izdelavi programov osnovnih raziskav, zlasti interdisciplinarnih.

Razred je tudi dal pobudo za organizacijo sestanka tajnikov razredov vseh jugoslovanskih akademij, ki pokrivajo področja naravoslovno-matematičnih in tehničnih ved. Tajnik razreda in akademik J. Peklenik sta sodelovala pri pripravah za ta sestanek, ki ga je organizirala JAZU v Zagrebu 16. novembra 1983. Poglavitne teme sestanka so bile vloga akademij pri načrtovanju in ocenjevanju raziskovalnega dela (uvodni referat je podal tajnik D. Hadži) in ocena stanja na področju ved, ki jih razredi pokrivajo.

Razred je prevzel pobudo za ustanovitev URP Molekularna biologija in poveril tajniku priprave za izdelavo programa. Kot predsednik iniciativnega programskega sveta je vodil to delo od začetka realizacije programa in bo tudi naprej skrbel za delovanje URP. Kot prispevek h koordinaciji raziskav bodo organizirana javna predavanja nosilcev nalog v okviru SAZU.

Razred je tudi predlagal člane svetov inštitutov, pri katerih je SAZU sostanoviteljica, razpravljal o predlogih za izmenjavo v okviru mednarodnih pogodb in o predlogih za znanstvene sestanke. Člani razreda so bili nosilci organizacije več mednarodnih in domačih znanstvenih sestankov, o čemer govorijo obširneje poročila teh članov.

V okviru razreda delujeta odbora za molekularne vede (predsednik D. Hadži) in za energetiko (predsednik J. Peklenik).

Raziskovalno delo so notranji člani opravljali v okviru kateder in inštitutov na fakultetah, samostojnih inštitutih in v Lekovem tozdu Raziskave in razvoj. Delo je potekalo na naslednjih področjih: funkcionalna analiza, teorijska fizika trdne snovi, fizika feroelektrikov in tekočih kristalov, fizika polimerov, molekularna spektroskopija in struktura molekul, teoretična farmakologija,

termodinamika in transportne lastnosti polielektrolitov, sinteza, struktura in mehanizmi pretvorbe pri heterocikličnih spojinah, geomehanika, teorija obdelovalnih sistemov, proizvodna in tehnična kibernetika, fiokibernetika in električna stimulacija denerviranih mišic, teorija informacij in umetna inteligenca.

RAZRED ZA NARAVOSLOVNE VEDE

Razred za naravoslovne vede ima 5 rednih, 5 dopisnih in 4 zunanje dopisne člane. Razred je imel v zadnjem poslovnem letu sedem sej (20. januarja, 3. marca, 7. aprila, 12. maja, 7. junija, 13. oktobra in 17. novembra).

Na seji 20. januarja so se člani razreda pogovarjali o novih članih SAZU, ki so jih razredu poslali drugi razredi. Razpravljali so o osnutku elaborata Analiza pogojev in možnosti dolgoročnega razvoja raziskovalne dejavnosti do leta 2000 in dali nanj več pripomb. Člani so brez pripomb sprejeli dokument Globalna prognoza razvoja geografije do leta 2000, ki ga je predložil Geografski inštitut Antona Melika.

Na seji 3. marca so člani nadalje obravnavali elaborat Analiza pogojev in možnosti dolgoročnega razvoja raziskovalne dejavnosti do leta 2000 in svoje pripombe poslali Predsedstvu SAZU in drugim ustreznim forumom. Člani so razpravljali o napredovanju dr. Ivke Munda in sprejeli mnenje strokovne komisije za njeno napredovanje, definitivno rešitev pa so odložili do naslednje seje. Člani razreda so razpravljali o geslovníku Enciklopedije Slovenije in dali nanj več pripomb. Sprejet je bil rokopis dr. Narcisa Mršiča Taksonomske, zoogeografske in cenotske raziskave deževnikov (Lumbricidae, Oligochaeta) alpskega sveta.

Na seji 7. aprila so izbrali člani za spremljanje dela Oddelka za usklajevanje in načrtovanje znanstvenega dela na področju razreda za naravoslovne vede dopisnega člana dr. Matijo Drovenika (geologija), dopisnega člana dr. Ivana Gamsa (geografija) in dopisnega člana dr. Jožeta Boleta (biologija). Sprejet je bil rokopis dr. Iva Puncerja *Kartiranje vegetacije in vegetacijska kartografija*, ki naj bi izšel v seriji Tolmač k vegetacijskim kartam. Člani razreda so soglasno izvolili dr. Ivko Munda za znanstveno svetnico, dr. Narcisa Mršiča pa za znanstvenega sodelavca. Člani razreda so podprli pobudo Inštituta za paleontologijo ZRC SAZU, da bi postavil razstavo *Organizmi s podvodnih sten — vir sedimentov* v Prešernovi dvorani SAZU, ki naj bi bila odprta od 23. maja do 19. junija.

Na seji 12. maja je bil sprejet rokopis prof. dr. Kazimirja Tarmana *Aecrina — Oribatei*, ki bo izšlo v seriji katalogov Favna Jugoslavije. Člani razreda so obravnavali in dali pismene pripombe na Poročilo Sveta za preučevanje in varstvo okolja in jo posredovali Predsedstvu SAZU. Obravnavali so tudi problematiko v zvezi s pomanjkanjem prostorov Inštituta za paleontologijo. Člani razreda so se strinjali s predlogom dopisnega člana Boleta za znanstveni svet Biološkega inštituta Jovana Hadžija.

Na seji 7. junija so člani razpravljali o sklepu Predsedstva SAZU, naj imajo ustrezní razredi akademij dvoletne medakademijske sestanke, in so sklenili, da naj bi se ne sestajali vedno člani vsakega razreda, ampak le predstavniki ustreznih strok. Sprejeti so bili rokopisi za 23. številko Geografskega zbornika, in sicer dr. Milana Šifrerja *Nova dogranja o geomorfološkem razvoju Ljubljanskega barja*, dr. Draga Mezeta *Hribovske kmetije med dolinama Kokre in Drage*, Karla Nateka *Hribovske kmetije v vzhodnem delu Dobroveljske planote*, dopisnega člana dr. Ivana Gamsa *Hribovske kmetije Slovenjegraškega Pohorja*, dr. Draga Mezeta *Poplavna področja na Blokah*, Karla Nateka *Razvoj reliefa in izraba tal v Ložniškem gričevju in Hudi nevihti s točo na celjskem območju in na Gorenjskem dne 29. junija 1982* in mag. Milana Orožna Ada-

miča *Neurja in visoke vode Poljanske Sore v letu 1982*. Člani razreda so sklenili, da nadomešča tajnika razreda akademika dr. Stanka Grafenauerja v primeru odsotnosti akademik dr. Ernest Mayer. Člani so razpravljali o učbenikih v usmerjenem izobraževanju in ugotovili, da se v učbenikih za geologijo, biologijo in geografijo pojavljajo hude napake. Učbenike bi bilo potrebno pred izidom poslati v recenzijo kvalificiranim strokovnjakom. Člani so pripravljali tekste pred tiskom pregledati.

Na seji 13. oktobra je bil sprejet rokopis dr. Ljerke Marković *Die Ruderalvegetation im dinarischen und vordinarischen Gebiet Sloweniens*. Člani razreda so na predlog Znanstvenega sveta Inštituta za paleontologijo soglasno izvolili dr. Dragico Turnšek ponovno v naziv znanstvene svetnice.

Na seji 17. novembra so člani razpravljali o kriterijih za ocenjevanje raziskovalnih nalog za RSS in dali nanje ustrezne pripombe. Strinjali so se s sklepi seje tajnikov razredov naravoslovno-matematičnih ved o stanju raziskovalnega dela in naravoslovnih ved ter o vprašanju raziskovalnih kadrov, ki je bila v Zagrebu 16. novembra in se je udeležil tajnik razreda. Stanje raziskovalnega dela je postalo kritično in kvaliteta znanstvenega dela pada. Razred je sklenil, da bodo Razprave SAZU za leto 1984 (letnik 26) v celoti posvečene akademiku Rakovcu ob njegovi 85-letnici. Člani razreda so razpravljali o načrtu tiska in ga po obširni razpravi sprejeli. Sklenili so, da zaradi kritičnega stanja sredstev ne morejo sprejeti prošnje dr. Pavla Radomana iz Beograda, ki želi objaviti pri naši akademiji obširnejšo monografijo o poljih. Sklenili so tudi, naj zbornik referatov o posvetu o naravnih nesrečah izide kot posebna publikacija Geografskega inštituta Antona Melika.

Razen tega je bilo v poslovnem letu več sej znanstvenih svetov: 2 seje Geografskega inštituta Antona Melika, 1 seja Inštituta za raziskovanje krasa, 4 seje Inštituta za paleontologijo in 4 seje Biološkega inštituta Jovana Hadžija.

RAZRED ZA UMETNOSTI

Razred za umetnosti ima 12 rednih, 4 dopisne in 8 zunanjih dopisnih članov. V letu 1983 je razred imel 5 sej (6. januarja, 17. januarja, 17. maja, 14. septembra in 24. novembra). Na sejah so člani razreda razpravljali o predlogih in utemeljitvah predlogov za nove člane SAZU, ki so bili nato na skupščini SAZU 6. junija predloženi za izvolitev. Obravnavali so tekoče zadeve s sej predsedstva in dopise, ki jih je razred prejel od drugih ustanov. Razpravljali so o perečem problemu predloga skupnih programskih jeder za osnovne in srednje šole in bili mnenja, da je le-ta nesprijemljiv, ker je predmetnik poenoten za vso Jugoslavijo, pri čemer so prizadete nacionalne vede in nacionalni jezik v tolikšni meri, da ruši učenje slovenščine, siromaši seznanjanje z nacionalno literaturo in druge predmete, ki so s tem problemom v neposredni zvezi. Člani razreda so dali pobudo predsedstvu SAZU za širšo akcijo Akademije, ki je nato zavzela enotno stališče in ga tudi javno objavila.

V letu 1983 je razred za umetnosti priredil več razstav: o življenju in delu akad. Ivana Potrča in akad. Mateja Bora ob njuni 70-letnici, spominsko razstavo ob smrti akad. Miška Kranjca in — na podlagi pogodbe o izmenjavi z Akademijo umetnosti NDR iz Berlina — razstavo o družini Mann z naslovom *Mannovi — portret družine*.

Razstava o življenju in delu Ivana Cankarja v Berlinu je bila na željo Akademije umetnosti NDR preložena na prihodnje leto.

Po pogodbi o sodelovanju z Akademijo umetnosti NDR so nas v letu 1983 obiskali: Werner Klemke in Harri Neudel, ki sta si ogledala grafični bienale in druge galerije in muzeje v Ljubljani, Manfred Kern, ki je prišel postaviti razstavo o družini Mann, in dr. Ulrich Rietzel, ki je razstavo odprl.

Prvo dejanje opere *Ekvinokcij* je pripravljeno in bo v kratkem oddano v tiskarno, drugo dejanje pa je v notografiranju. Zaradi zavlačevanja pri korekturah tudi letos ne bo izšla *Belokranjska rapsodija* Matije Bravničarja.

Prilavljene so slike in besedilo za monografijo o Lojzetu Dolinarju, opravljena je tudi recenzija, tako da bo delo v kratkem šlo v tisk.

V teku so tudi priprave za monografiji o Francetu Miheliču in Zdenku Kalinu.

RAZRED ZA MEDICINSKE VEDE

Razred za medicinske vede ima 8 rednih in 10 zunanjih dopisnih članov. Od teh so bili v letu 1983 izvoljeni 3 zunanji dopisni člani. Izgubili smo zunanjega dopisnega člana Franja Kogoja, ki je umrl 30. septembra 1983.

Razred je sodeloval na 30. medakademijskem in V. znanstvenem sestanku medicinskih razredov in oddelkov 26. in 27. oktobra 1983 v Zagrebu. Glavna tema sestanka je bila stanje in problemi medicinskih znanosti v SFRJ. Razen tega smo v Zagrebu razpravljali o delovanju travmatologije v vsej SFRJ v izrednih razmerah. Na osnovi tega referata našega razreda je bilo sklenjeno, da se ustanovi medakademijski odbor za to dejavnost; medicinski razredi in oddelki drugih akademij so tudi že imenovali svoje zastopnike v ta odbor. Priprave za medakademijski sestanek so bile temeljite in so trajale dve leti z vrsto konzultacij, sestankov in zbiranjem gradiva.

Član razreda je s sodelavci organiziral 2. mednarodni kongres o holinesterazah na Bledu (od 17. do 21. septembra 1983). V zborniku referatov je šest prispevkov. Naj omenimo zelo uspešno delovanje medakademijskega odbora za proučevanje infekcij s streptokokom agalaksije pri ljudeh in živalih. Odbor vodi član razreda.

Razred je imel 8 rednih sej. Strokovni sestav razreda je tako raznovrsten, da so člani znanstveno in strokovno delali individualno v sodelovanju s strokovnjaki svojih ustanov. Poročila o tem delu so podana posebej.

Člani razreda so objavili skupaj 38 publikacij: 14 znanstveno-strokovnih, 14 strokovnih in 10 drugih. Od teh je bilo 29 objavljenih doma in 9 v tujini. Objavili so 3 knjige — dve doma in eno v tujini. En član je posnel 1200 m filma o živalstvu na Slovenskem. Udeležili so se 16 kongresov doma in 4 v tujini, aktivno so sodelovali 15-krat v domovini in 2-krat v tujini. Poleg tega smo imeli na akademijah, univerzah in drugih ustanovah v SFRJ 23 predavanj in v tujini 11. Člani razreda so nosilci štirih raziskovalnih nalog in sodelavci pri treh.

Večina članov je opravljala pedagoško delo na Medicinski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Člani so sodelovali v svetih in komisijah SR Slovenije, Univerzitetnega kliničnega centra, Medicinske fakultete, Univerze Edvarda Kardelja in Raziskovalne skupnosti Slovenije. Bili so uredniki in člani uredniških odborov strokovnih časopisov doma in v tujini ipd.

Poročilo o delu Inštituta za medicinske vede je podano posebej, kar velja tudi za delo medicinske in veterinarske sekcije Terminološke komisije SAZU.

SPLOŠNO

Slovenska akademija znanosti in umetnosti je imela konec decembra 1983 1 častnega člana, 58 rednih, 22 dopisnih in 57 zunanjih dopisnih članov, skupaj 137.

SAZU je v letu 1983 izgubila rednega člana Antona Slodnjaka (13. marca), dopisnega člana Antona Grada (27. marca), akademika Miška Kranjca (8. junija) in zunanjega dopisnega člana Franja Kogoja (30. septembra).

ENOTE

SAZU ima Inštitut za prava starega Orienta, Inštitut za izseljenstvo SAZU, Kabinet Josipa Vidmarja, Svet za preučevanje in varstvo okolja in medakademijske odbore za floro in favno, za molekularne vede, za vprašanje mešanih gospodinjstev in za proučevanje infekcije ljudi in živali s streptokokom agalacije.

V okviru delovne skupnosti SAZU delujejo: tajništvo kabineta predsednika, tajništvo predsedstva, tajništvo razredov, referat za tisk, fotolaboratorij, oddelek za načrtovanje in usklajevanje raziskovalnega dela, biblioteka in finančno-računovodski oddelek.

JUBILEJI

V letu 1983 so praznovali:

90-letnico akademik Srečko Brodar; 85-letnico zunanja dopisna članica Desanka Maksimović; 75-letnico akademiki Anton Peterlin, Janez Logar, Franc Novak in zunanji dopisni član Branislav Djurdjev; 70-letnico akademiki Janez Milčinski, Vladimir Pavšič-Matej Bor, Gabrijel Stupica, Ivan Potrč in zunanji dopisni člani Johann Cilenšek in Kurt von Fischer; 60-letnico akademiki Miroslav Brzin, Bojan Čop, Peter Gosar, dopisni član Ivan Gams in zunanja dopisna člana Nikolaj Borisevič in Mstislav Volkov; 50-letnico akademika Robert Blinc in Lojze Vodovnik.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA, IZVOLITVE

Nagrade

Nagrada AVNOJ je prejel akademik Anton Ingolič.

Prešernovo nagrado je prejel akademik Primož Ramovš.

Kidričevo nagrado sta prejela akademika Anton Trstenjak in Anton Peterlin.

Nagrada Sklada Borisa Kidriča je prejel akademik Andrej O. Župančič.

Odlikovanja so dobili

akademika Janez Milčinski in Vladimir Pavšič-Matej Bor — *red republike z zlatim vencem*,

dopisni član Zdravko Mlinar — *red dela z zlatim vencem*,

akademik Ivan Potrč — *red zaslug za narod z zlato zvezdo*.

Priznanja

Akademik Janez Milčinski je dobil *diplomo častnega člana* Avstrijskega društva za sodno medicino, *spominsko medaljo univerz* v Halleju, v Gdansk, v Genovi in v Olomoucu, *plaketo Društva Purkyně*, *plaketo* Skupnosti jugoslovanskih univerz, *priznanje in zlato značko* ob 30-letnici prostovoljnega krvodajalstva, *priznanje in značko Mentor ZSMS*, *diplomo in spominsko medaljo* ob 20-letnici katastrofe Vajont, *oktobrsko spominsko plaketo* Republiškega centra za obrambno usposabljanje v Poljčah in postal *zaslužni profesor* Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Akademik Božidar Jakac je dobil *zlato plaketo* Občinske konference Sveta SZDL Hrvatske, *plaketo* Skupščine SFRJ in *plaketo* mesta Kočevje.

Akademik Primož Ramovš je postal *dosmrtni član* American Biographical Institute Research Association, Raleigh (ZDA), in član World University Roundtable, Tuscon (ZDA).

Akademiku Antonu Trstenjaku je World University (Tuscon, Arizona, ZDA) podelila *The Central Doctorat in Philosophy*, Univerza v Innsbrucku pa *Zlati doktorat*.

Akademik Anton Ingolič je postal *častni član* Slavističnega društva Slovenije.

Akademik Sergij Vilfan je dobil *priznanje* uredništva Kronike.

Akademiku Bratku Kreftu je bil podeljen *častni doktorat* Ukrajinske univerze v Kijevu.

Akademik Jože Goričar je postal *častni član* Komiteja direktorija pri European Coordination Centre for Research and Documentation in Social Sciences.

POMEMBNEJŠI DOGODKI V ZVEZI Z ŽIVLJENJEM IN DELOM SAZU

4. 1. se je predsednik udeležil svečane podelitve Kraigherjevih nagrad v Skupščini SR Slovenije.
5. 1. se je predsednik udeležil svečane počastitve 80-letnice slikarja in grafika Mihe Maleša v Moderni galeriji.
6. 1. je bil predsednik na seji aktiva članov ZK s področja znanosti in raziskovalne dejavnosti pri predsedstvu CK ZKS. Tema: Raziskovalna dejavnost do leta 2000.
6. 1. se je glavni tajnik udeležil sekcijske obravnave o prvem sklopu nekaterih odprtih vprašanj preobrazbe vzgoje in izobraževanja v SRS na RK SZDL.
7. 1. se je podpredsednik Blinc udeležil seje ekspertne skupine za vrednotenje raziskovalnih dosežkov.
10. 1. se je predsednik udeležil otvoritve razstave del akademika Ivana Potrča, posvečene njegovi 70-letnici, ki sta jo pripravili SAZU in NUK v Prešernovi dvorani.
12. 1. je bil predsednik na slovesni izročitvi odlikovanja reda republike z zlatim vencem Janezu Stanovniku; odlikovanje je izročil član Predsedstva SR Slovenije France Popit v veliki dvorani Izvršnega sveta.
13. 1. se je glavni tajnik udeležil sekcijske obravnave o drugem sklopu nekaterih odprtih vprašanj preobrazbe vzgoje in izobraževanja v SRS na RK SZDL.
17. 1. je podpredsednik Kreft zastopal SAZU na žalni seji za dr. Vladimirjem Bakaričem.
20. 1. se je predsednik udeležil slavnosti v Skupščini mesta Ljubljana, kjer so podelili naziv častnega občana mesta tov. Francu Leskošku-Luki.
28. 1. je predsednik obiskal predsednika RK SZDL Šetinca zaradi dogovora o raznih zadevah SAZU.
1. 2. se je predsednik v knjigarni Partizanske knjige udeležil predstavitve knjige dr. Nikole Nikolića *Z ranjenci prek Sutjeske*.
2. 2. se je predsednik udeležil otvoritve razstave *Prešeren v grafiki in ilustracijah* Tomaža Kržišnika v Cankarjevem domu.
3. 2. se je predsednik udeležil proslave ob 100-letnici Zadružnega hranilništva v Sloveniji, ki je bila v Cankarjevem domu.
4. 2. se je predsednik udeležil otvoritve razstave v počastitev slovenskega kulturnega praznika *Kulturne dragotine Slovenije — Iz mariborske zakladnice* v Cankarjevem domu.
7. 2. je bil predsednik na slovesni podelitvi Prešernovih nagrad študentom Medicinske fakultete.
7. 2. so bili predsednik, podpredsednik Kreft in glavni tajnik na osrednji slovesnosti ob podelitvi Prešernovih nagrad v Cankarjevem domu. Predsednik se je udeležil tudi sprejema v Skupščini SRS.
8. 2. se je predsednik udeležil slovesne podelitve Prešernovih nagrad študentom Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.
8. 2. je bil predsednik na otvoritvi razstave del Dušana Tršarja v Likovnem razstavišču Rihard Jakopič.
9. 2. se je predsednik udeležil predstavitve miniaturne izdaje Prešernovih *Sonetov nesreče* v devetih jezikih v Cankarjevem domu.
9. 2. je predsednik pozdravil udeležence na otvoritvi razstave *Kraško podzemlje pri nas in v svetu*, ki sta jo pripravila Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU in Kraška muzejska zbirka v Prešernovi dvorani SAZU.
9. 2. se je predsednik v likovnem razstavišču Arkade udeležil otvoritve razstave *Slovenska fotografija med vojnama*, ki sta jo pripravila Narodni muzej v Ljubljani in Gorenjski muzej v Kranju.

9. 2. je bil predsednik na tiskovni konferenci v dvorani SAZU ob izidu knjige akademika Josipa Vidmarja *Mrtvaški ples*.
18. 2. je podpredsednik Blinc sprejel delegacijo SAP Vojvodine v zvezi z znanstvenim sodelovanjem.
19. 2. je podpredsednik Kreft v Kostanjevici na Krki ob odkritju šolske galerije govoril *O vlogi likovne umetnosti v družbi* ter odprl razstavo.
24. 2. je imel podpredsednik Kreft sestanek s kolektivom Inštituta za slovenski jezik, na katerem je novoizvoljenemu upravniku dr. Jakopinu zaželel mnogo uspeha pri delu.
1. 3. se je podpredsednik Blinc udeležil seje predsedstvo RK SZDL v zvezi s stanjem raziskovalne dejavnosti.
3. 3. je predsednik vodil sejo Programskega sveta *Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda* in se udeležil odprtja razstave *Umetnost Kosova*.
8. 3. se je predsednik v avli Mestnega gledališča udeležil otvoritve razstave sitotiskov Nine Cernelutti.
13. 3. je umrl akademik prof. dr. Anton Slodnjak.
14. 3. se je predsednik udeležil slovesne podelitve Jesenkovih priznanj Biotehniške fakultete v zbornični dvorani Univerze Edvarda Kardelja.
14. 3. se je glavni tajnik v Mariboru udeležil otvoritve seminarja *Mariborski seminar o recepciji marksizma* ob 100-letnici smrti Karla Marxa, ki ga je pripravila Univerza v Mariboru skupaj z Univerzo Edvarda Kardelja v Ljubljani in Marksističnim centrom pri CK ZKS.
15. 3. se je predsednik udeležil otvoritve razstave *Marx pri Slovencih* ob 100-letnici smrti Karla Marxa. Razstavo sta pripravili NUK in SAZU v Prešernovi dvorani. Razstavo je odprl podpredsednik Kreft, ki je po otvoritvi imel v dvorani SAZU predavanje *Razmišljanja ob Marxovi obletnici*.
15. 3. se je predsednik udeležil predstavitve pesniške zbirke Slavka Kvasa *Zakričal bi v temo*.
16. 3. žalna seja za akademikom prof. dr. Antonom Slodnjakom. Na njej je govoril akademik Janko Jurančič, na pogrebu pa dr. Franc Zadravec.
18. 3. je predsednik pozdravil udeležence seje koordinacijskega odbora *Streptococcus agalactiae* na SAZU.
21. 3. se je podpredsednik Blinc udeležil seje Republiškega komiteja za raziskovalno dejavnost in tehnologijo.
23. 3. se je predsednik udeležil otvoritve razstave *Informel in materija v sodobnem španskem slikarstvu* v Cankarjevem domu.
24. 3. je predsednik v okviru predavanj Slovenske matice predaval v Mariboru o temi *Medicina in pravo*.
24. 3. se je podpredsednik Blinc udeležil seje sveta Marksističnega centra pri CK ZKS v zvezi z vzgojo in izobraževanjem.
24. 3. se je glavni tajnik udeležil tematskega razgovora o usmerjenem izobraževanju na CK ZKS.
25. 3. se je predsednik udeležil svečane podelitve Žagarjevih nagrad za leto 1983 in bil na razgovoru pri predsednici Skupščine mesta Ljubljana Tini Tomlje.
28. 3. je umrl dopisni član prof. dr. Anton Grad.
28. 3. se je podpredsednik Blinc udeležil razgovora v zvezi z *Analizo pogojev in možnosti dolgoročnega razvoja raziskovalne dejavnosti do leta 2000* na Centralnem komiteju ZKS.
1. 4. žalna seja za prof. dr. Antonom Gradom. Komemorativni govor je imel akademik Janko Jurančič.

1. 4. je predsednik ob poimenovanju Zdravstvenega centra Odmož-Ptuj po revolucionarju, humanistu in zdravniku dr. Jožetu Potrču govoril ptujsko-ormoškimi zdravstvenimi delavcem o liku dr. Jožeta Potrča.
 5. 4. otvoritev razstave *In memoriam Anton Slodnjak*, ki sta jo v Prešernovi dvorani pripravili NUK in SAZU. Razstavo je z govorom odprl akademik Janko Jurančič.
 5. 4. se je predsednik udeležil otvoritve razstave del akademskega slikarja Stojana Razmovskega v galeriji Krka.
 5. 4. je imel podpredsednik Blinc pozdravni govor na 10. mednarodnem simpoziju MECO na Bledu.
 7. 4. je bil predsednik z glavnim tajnikom Goričarjem na razgovoru na občinskem komiteju ZKS Ljubljana Center.
 8. 4. se je predsednik na Filozofski fakulteti udeležil strokovnega posveta geologov s počastitvijo M. V. Lipolda ob 100-letnici njegove smrti.
 11. 4. je bil predsednik na odprtju razstave *Inovacije za stabilizacijo 83* v avli Ljubljanske banke in se udeležil slovesne podelitve Kidričevih nagrad v Skupščini SR Slovenije. Podelitve Kidričevih nagrad se je udeležil tudi podpredsednik Blinc.
 12. 4. je podpredsednik Kreft zastopal akademijo na svečani podelitvi Kidričevih nagrad na Univerzi v Mariboru.
 14. 4. sta se podpredsednik Blinc in glavni tajnik udeležila problemske konference o usmerjenem izobraževanju.
 14. 4. se je glavni tajnik udeležil predstavitve zbornika *Teorija, empirija, praksa*, ki sta ga izdala Raziskovalni center za samoupravljanje pri RS ZSS in Partizanska knjiga.
 18. 4. se je predsednik udeležil slavnostne seje Univerzitetnega sveta ob obletnici poimenovanja Univerze v Ljubljani po Edvardu Kardelju.
 19. 4. se je predsednik udeležil 4. seje iniciativnega odbora za izgradnjo Muzeja ljudske revolucije.
 19. 4. otvoritev razstave, posvečene 70-letnici akademika Mateja Bora, v Prešernovi dvorani SAZU. Jubilanta in njegova razstavljena dela sta predstavila podpredsednik Kreft in prof. Jaro Dolar.
 21. 4. je bil predsednik na seji Republiškega odbora za nagrade AVNOJ pri Republiški konferenci SZDL.
 26. 4. je bil predsednik na slavnostni seji Republiške konference SZDL ob obletnici OF in podelitvi priznanj OF v dvorani Skupščine SR Slovenije.
 26. 4. je predsednik sprejel G. Boulona, svetnika za znanost in kulturo pri francoski ambasadi v Beogradu.
- 5.—7. 5. se je predsednik skupaj z direktorjem Plavcem udeležil slovesnosti ob 10-letnici Črnogorske akademije znanosti in umetnosti in seje predsedstva Sveta akademij SFRJ v Titogradu.
9. 5. so člani ožjega predsedstva in tajniki razredov SAZU čestitali predsedniku ob 70-letnici, akademik Jakac pa mu je poklonil portret. Na slovesnosti je govoril podpredsednik Kreft. Jubilantu so v spomin izročili zbirko slovenskih narodnih pesmi, ki jih je izdal Prešernov prijatelj Emil Korytko v Ljubljani.
 10. 5. se je predsednik udeležil seje odbora za nagrade AVNOJ pri RK SZDL.
 10. 5. je predsednik prejel na slovesnosti ob 30-letnici prostovoljnega krvodajalstva v Sloveniji priznanje in zlato značko *Zasluge za krvodajalstvo*.
 10. 5. je bil predsednik na sprejemu, ki ga je ob tej priložnosti priredil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.
 11. 5. se je podpredsednik Blinc udeležil seje Republiškega komiteja za raziskovalno dejavnost in tehnologijo.
 12. 5. je predsednik prejel odlikovanje Red republike z zlatim vencem, ki mu ga je podelil član Predsedstva SR Slovenije France Popit na posebni slo-

- vesnosti v prostorih Izvršnega sveta. Navzoči so bili še glavni tajnik akademik Jože Goričar in podpredsednika akademik Bratko Kreft in akademik Robert Blinc.
16. 5. se je predsednik udeležil srečanja s predstavniki družbenopolitičnega življenja Ljubljane, ki ga je ob njegovi 70-letnici priredila predsednica Skupščine mesta Tina Tomlje v Skupščini mesta Ljubljane.
 16. 5. je podpredsednik Kreft izročil Inštitutu za marksistične študije velik fotoportret Karla Marxa, ki je bil na zgoraj omenjeni razstavi ob 100-letnici smrti Karla Marxa.
 18. 5. se je predsednik udeležil otvoritve razstave del Janeza Vidica v Galeriji Rihard Jakopič.
 18. 5. se je predsednik udeležil razstave Partizanski spomeniki na Primorskem v Muzeju ljudske revolucije.
 23. 5. se je glavni tajnik udeležil odprtja razstave *Organizmi s podvodnih sten — vir sedimentov*, ki jo je pripravil Paleontološki inštitut ZRC SAZU.
 26. 5. se je predsednik udeležil otvoritve razstave *Pet stoletij enciklopedistike na tleh Jugoslavije*.
 27. 5. je predsednik na slovesnosti v Skupščini SR Slovenije dobil priznanje *Zlati znak mentor ZSMS*.
 31. 5. se je podpredsednik Blinc udeležil seje predsedstva RK SZDL.
1. 6. se je predsednik udeležil slovesnosti ob izročitvi odlikovanja reda republike z zlatim vencem škofu Vekoslavu Grmiču.
 2. 6. se je predsednik udeležil sprejema ob 5. plenarnem zasedanju rektorske konference delovne skupnosti dežel Alpe-Jadran.
 3. 6. sta se podpredsednik Kreft in glavni tajnik udeležila odprtja razstave *Ivan Potrč ob 70-letnici* v Kosovelovi knjižnici.
 5. 6. se je predsednik udeležil žalne seje, posvečene spominu Franca Leskoka-Luke.
 6. 6. seja predsedstva SAZU in skupščina SAZU.
 7. 6. je bil predsednik na otvoritvi razstave in posvetovanju *Informatica 83* na Gospodarskem razstavišču.
 8. 6. umrl akademik Miško Kranjec.
 8. 6. je bil predsednik na otvoritvi razstave risb študentov Akademije za likovno umetnost v prostorih Iskre.
 15. 6. je podpredsednik Kreft govoril na spominski razstavi za pokojnim akademikom Miškom Kranjcem v Prešernovi dvorani SAZU.
 16. 6. se je glavni tajnik udeležil tiskovne konference ob izidu zbornika *Sa-momor in Slovenci*.
 17. 6. se je predsednik udeležil otvoritve Grafičnega bienala v Moderni galeriji ter razstave male plastike in razstave nagrajencev Bienala v Jakopičevem razstavišču.
 20. 6. je bil predsednik na svečani seji Republiškega štaba za civilno zaščito in podelitvi priznanj in zlatih značk civilne zaščite na Izvršnem svetu.
 21. 6. je predsednik vodil sejo komisije za biomedicinske znanosti Odbora za nagrade AVNOJ v Beogradu.
 21. 6. je podpredsednik Kreft odprl tiskovno konferenco ob izidu 2. dela *Etimološkega slovarja slovenskega jezika* akademika Franceta Bezlaja.
 23. 6. je bil predsednik na sprejemu ob 70-letnici Vide Tomšič.
 23. 6. je glavni tajnik obiskal Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU in se udeležil seje, ki jo je imel Inštitut s predstavniki občine in družbenopolitičnih organizacij Postojne.
 4. 7. se je podpredsednik Kreft udeležil srečanja ob začetku 19. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture na Filozofski fakulteti.

7. 7. se je podpredsednik Blinc udeležil seje skupščine Raziskovalne skupnosti Slovenije.
19. 7. se je predsednik udeležil žalne seje v spomin narodnega heroja Rada Pehačka.
19. 7. se je predsednik udeležil žalne seje v spomin Mirka Jamarja, guvernerja Narodne banke Slovenije.
21. 7. se je predsednik udeležil slavnostne seje Zveze združenj borcev v Cankarjevem domu.
22. 8. se je predsednik udeležil žalne seje v Skupščini SRS in pogreba pokojnega Mihe Marinka.
1. 9. je bil predsednik na otvoritvi nove arheološke zbirke v Dolenjskem muzeju v Novem mestu.
7. 9. je glavni tajnik zastopal SAZU na otvoritvi raziskovalne postaje Biološkega inštituta Jovana Hadžija ZRC SAZU v Šmihelu nad Mozirjem.
8. 9. je bil predsednik s podpredsednikom Blincem in akademikom Peklenikom na obisku v Iskri v Kranju (*Sodobni trenutek Iskre*).
10. 9. je imel predsednik sestanek z nekdanjimi ranjenci in osebjem v Kočevskem Rogu.
10. 9. se je podpredsednik Blinc udeležil seje predsedstva RK SZDL.
12. in 14. 9. se je predsednik udeležil žalne seje za Žigo Kimovcem v Skupščini SRS in njegovega pogreba.
20. 9. je bil predsednik na seji odbora za nagrade AVNOJ v Beogradu.
22. 9. se je podpredsednik Blinc udeležil seje ekspertne skupine za izdelavo kriterijev za vrednotenje raziskovalnih dosežkov.
26. 9. je predsednik pozdravil udeležence Kongresa jugoslovanske antike in antične dediščine Jugoslavije v Zalcu.
30. 9. se je predsednik udeležil seje Sveta akademij v Beogradu.
1. 10. je podpredsednik Kreft zastopal SAZU pri odkritju spomenika Edvardu Kardelju v Mariboru.
3. 10. so se podpredsednika Kreft in Blinc ter glavni tajnik udeležili skupnega zasedanja zborov Skupščine SRS ob 40-letnici Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju.
7. 10. je podpredsednik Kreft namesto odsotnega predsednika z uvodnim govorom pozdravil simpozij o slovenskem protestantizmu na Filozofski fakulteti.
7. 10. se je podpredsednik Kreft udeležil začetka Plenuma slovenskih kulturnih delavcev v Radencih.
7. 10. sta se podpredsednik Kreft in glavni tajnik udeležila seminarja o protestantizmu 16. stoletja.
8. 10. je podpredsednik Kreft skupaj z glavnim tajnikom sprejel udeležence mednarodnega simpozija *Slovenci v evropski reformaciji*.
12. 10. se je podpredsednik Blinc udeležil seje Skupščine RSS.
13. 10. se je podpredsednik Kreft udeležil redne skupščine za 10. Borštnikovo srečanje, kot njegov predsednik podpisal pogodbo za subvencijo s Ptujskim kombinatom in 11 dni vodil Borštnikovo srečanje.
14. 10. je imel predsednik pozdravne besede na posvetu o ogroženosti slovenske zemlje z naravnimi nesrečami, ki ga je pripravil Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU.
19. 10. sta se podpredsednik Blinc in glavni tajnik udeležila odprtja 4. republiške razstave Društva fotografskih delavcev Slovenije.
21. 10. je predsednik na strokovnem seminarju Društva zobozdravstvenih delavcev v Ptuj predaval o nalogah zobozdravstvenega delavca v izrednih razmerah.

24. 10. se je podpredsednik Blinc udeležil seje skupščine Raziskovalne skupnosti Slovenije in seje Republiškega komiteja za raziskovalno dejavnost in tehnologijo.
24. 10. se je predsednik udeležil seje odbora za podelitev nagrad AVNOJ v Beogradu.
26. 10. se je predsednik udeležil sprejema na avstrijskem generalnem konzulatu ob avstrijskem narodnem prazniku.
27. 10. se je glavni tajnik udeležil otvoritve simpozija o Ivanu Preglju.
27. 10. se je podpredsednik Kreft udeležil članskega sestanka o vprašanju šolskega sistema in skupnih jeder na Slovenski matici.
2. 11. se je podpredsednik Blinc udeležil seje Zbora združenega dela Skupščine SRS.
3. 11. se je predsednik udeležil slavnostne seje Sveta akademij ob 40-letnici Avnoja v Zagrebu.
3. 11. se je podpredsednik Blinc udeležil okrogle mize Dela o problemih raziskovalne dejavnosti.
4. 11. se je predsednik udeležil seje Sveta akademij v Zagrebu.
7. 11. se je predsednik udeležil proslave ob obletnici Oktobrske revolucije. Proslavo je priredila RK SZDL.
7. 11. se je podpredsednik Kreft udeležil seje Marksističnega centra pri CK ZKS.
9. 11. je imel predsednik pozdravno besedo v spomin na akademika Igorja Tavčarja na XXV. Tavčarjevih dnevih.
14. 11. je bil predsednik na seji Republiškega odbora za nagrade AVNOJ (pri RK SZDL).
15. 11. je predsednik vodil 7. sejo programskega sveta *Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda*.
- 15. 11. se je predsednik udeležil otvoritve Slovenskega knjižnega sejma v Cankarjevem domu.**
15. 11. se je podpredsednik Blinc udeležil seje predsedstva RK SZDL in programskega sveta SAZU.
16. 11. se je predsednik udeležil razprave o skupnih jedrih na SZDL.
17. 11. se je predsednik udeležil predstavitve grafične mape AVNOJ 1943 akademika Božidarja Jakca v Cankarjevem domu.
17. 11. se je podpredsednik Blinc udeležil seje ekspertne skupine za izdelavo kriterijev za vrednotenje raziskovalnih dosežkov.
18. 11. je imel predsednik pozdravne besede na proslavi 45-letnice Onkološkega inštituta.
19. 11. se je podpredsednik Kreft z govorom v imenu SAZU udeležil proslave 20-letnice gimnazije v Ljutomeru.
21. 11. je imel predsednik sestanek s podpredsednikom IS Skupščine SRS Šinigojem o sanaciji in revitalizaciji stavb SAZU.
22. 11. je bil predsednik na zaključni seji Odbora za nagrade AVNOJ v Beogradu.
22. 11. se je glavni tajnik udeležil odprtja razstave *Tuji slikarji od 14. do 20. stoletja* v Narodni galeriji.
23. 11. so se predsednik in podpredsednik Kreft ter glavni tajnik Jože Goričar udeležili razgovora na Radiu Ljubljana o programu SAZU.
24. 11. se je podpredsednik Blinc udeležil otvoritve mikroračunalniškega sejma v Cankarjevem domu.
1. 12. se je podpredsednik Kreft udeležil slovesnosti v Francoskem kulturnem centru in proslave 35-letnice obstoja Lutkovnega gledališča ter imel slavnostni govor na tiskovni konferenci ob izidu knjige delavskega voditelja Jožeta Moškriča v Domu španskih borcev v Mostah.

5. 12. je bil predsednik v Skupščini SRS na žalni seji za narodnim herojem Edom Brajnikom-Štefanom.
5. 12. je bil predsednik na otvoritveni prireditvi *Dnevi Beograda v Ljubljani* v Cankarjevem domu in predstavi *Kola* iz Beograda.
6. 12. je bil predsednik na seji odbora udeležencev družbenega dogovora o znanstvenem, tehničnem, prosvetnem in kulturnem sodelovanju.
8. 12. je podpredsednik Blinc nadomeščal predsednika Milčinskega pri vodenju skupščine SAZU.
13. 12. se je glavni tajnik udeležil tiskovne konference Založbe Obzorja v Mariboru, kjer je predstavil knjigo dop. člana SAZU dr. Zdravka Mlinarja *Humanizacija mesta*.
18. 12. se je predsednik udeležil otvoritve razstave *Kitajsko Novo leto* v Muzeju neevropskih kultur v Goričanah pri Medvodah.
19. 12. se je predsednik v Beogradu udeležil svečane seje odbora za podelitev nagrad AVNOJ in podelitve nagrad.
20. 12. se je predsednik udeležil svečanega delovnega srečanja Zavoda SRS za zdravstveno varstvo ob 60-letnici zavoda.
20. 12. se je predsednik udeležil svečane prireditve ob 22. decembru — dnevu JLA v Cankarjevem domu.
21. 12. se je predsednik udeležil slovesnosti ob dnevu JLA na Predsedstvu SR Slovenije.
23. 12. se je predsednik udeležil prve seje Republiške konference SZDL v novi sestavi. Seje se je udeležil tudi podpredsednik Blinc.
28. 12. se je podpredsednik Blinc udeležil seje skupščine RSS.

RAZSTAVE V LETU 1983

10. 1. odprtje razstave *Ivan Potrč — ob 70-letnici*, ki sta jo pripravili SAZU in NUK.
15. 3. odprtje razstave *Marx pri Slovencih — literatura do 1941*, ki sta jo pripravili SAZU in NUK.
5. 4. odprtje razstave *In memoriam Anton Slodnjak*, ki sta jo pripravili SAZU in NUK.
19. 4. odprtje razstave *Matej Bor — ob 70-letnici*, ki sta jo pripravili SAZU in NUK.
15. 6. odprtje razstave *In memoriam Miško Kranjec*, ki sta jo pripravili SAZU in NUK.
3. 10. odprtje razstave *Mannovi — portret družine*, ki sta jo pripravili SAZU in Akademija umetnosti NDR.

TISKOVNA KONFERENCA

16. 6. tiskovna konferenca ob izidu knjige *Samomor in Slovenci*, ki jo je pripravila SAZU.

PREDAVANJA NA SAZU V LETU 1983

- Prof. dr. Primož Schauer (Ljubljana), *Razvoj molekularne biologije pri nas in v svetu*, 4. 5. 1983.
- Prof. dr. G. Pilleri (Švica), *Iz življenja rečnih delfinov*, 25. 5. 1983.
- Prof. dr. Frederick B. Singleton (Velika Britanija), *Narodni parki Anglije in Walesa*, 28. 9. 1983.
- Emil Milan Pintar (Ljubljana), *Prispevek k razmišljanju o dolgoročnem razvoju Slovenije (Slovenija 2000)*, 12. 10. 1983.
- Prof. dr. Rudolf Flotzinger (Avstrija), *Glasba gotike in Perotinov Organum sederunt*, 22. 11. 1983.
- Prof. dr. William D. P. Stewart (Velika Britanija), *Biološka fiksacija dušika — pričakovanja in realnost*, 20. 12. 1983.

STIKI S TUJINO

10. 1. se je podpredsednik Blinc udeležil seje komisije za znanstveno sodelovanje med ZDA in SFRJ.
14. 1. je podpredsednik Blinc predaval na univerzi na Dunaju.
26. 1. se je predsednik na povabilo Pravne fakultete Univerze v Trstu udeležil okrogle mize na temo *Velike letalske nesreče s temo Identifikacija žrtev pri letalskih nesrečah*.
2. 2. je podpredsednik Blinc predaval na univerzi v Utrechtu (Nizozemska).
5. 4. je podpredsednik Blinc v imenu SAZU pozdravil 10. mednarodni simpozij MECO na Bledu.
22. 4. se je podpredsednik Blinc udeležil seje predsedstva Société AMPERE v Ženevi (Švica).
4. 5. je podpredsednik Blinc predaval na univerzi Pierra in Marie Curie v Parizu.
12. 5. je glavni tajnik sprejel dr. Stockmanna z Berlinske akademije znanosti (NDR).
13. 5. se je predsednik udeležil slovesne večerje ob obisku kitajske delegacije pod vodstvom generalnega sekretarja CK KP Kitajske Hu Yaobang, ki jo je na Brdu pri Kranju priredil predsednik CK ZK Slovenije Andrej Marinc.
15. 5. sta se podpredsednik Kreft in glavni tajnik udeležila slovesnosti ob poimenovanju osnovne šole v Rupi (Italija) po pisatelju Ivanu Preglju, in odkritja kipa ob 100-letnici njegovega rojstva.
- Od 24. do 27. 5. se je predsednik udeležil 3. svetovnega kongresa za urgentno in katastrofno medicino v Rimu.
25. 5. je glavni tajnik sprejel prof. dr. Pillerja, direktorja možganskoanatomskega inštituta psihiatrične klinike na univerzi v Bernu.
30. 5. je glavni tajnik sprejel prof. Hornunga s sodelavci ob obisku germanistov Avstrijske akademije znanosti in se udeležil sprejema pri avstrijskem generalnem konzulu.
3. 6. je bil predsednik na sprejemu pri generalnem konzulu Italije Claudiju Rossiju.
- Od 13. do 25. 6. je podpredsednik Blinc predaval na univerzah v Torontu, Waterlooju in na Gordonski konferenci v ZDA. Ob tej priložnosti se je pogovarjal s članom Nacionalne akademije znanosti ZDA prof. Slichterjem o sodelovanju med Svetom akademij SFRJ in NA ZDA.
23. 6. je bil predsednik na sprejemu pri dr. Weissu, generalnem konzulu avstrijske republike ob nacionalnem prazniku.
24. 6. je podpredsednik Kreft vodil sejo Jugoslovanskega slavističnega komiteja v Beogradu, ki je bila namenjena pripravi na svetovni slavistični kongres v Kijevu.
3. 7. je podpredsednik Blinc predaval na mednarodni letni šoli v Erice, Trapani, Sicilija.
13. 7. se je predsednik udeležil sprejema ob poslovitvi generalnega konzula RF Guepratta.
- Od 15. 7. do 31. 8. je podpredsednik Blinc obiskal National Bureau of Standards, Washington, D. C. Imel je predavanje in razgovore o skupnem raziskovalnem projektu, vabljen plenarno predavanje na 8. svetovnem kongresu ISMAR v Chicagu, obiskal je in predaval na Montana State University (ZDA).
- Od 6. do 15. 9. se je podpredsednik Kreft udeležil Mednarodnega slavističnega kongresa v Kijevu. Ob tej priložnosti mu je Ukrajinska univerza podelila častni doktorat.
22. 9. se je predsednik udeležil svečane podelitve listine o imenovanju za zunanjega dopisnega člana akademiku Szentagothaiu.

28. 9. je predsednik sprejel na protokolarni obisk italijanskega konzula v Zagrebu Sandra Marie Siggae.
- Od 3. do 17. 10. se je predsednik udeležil XXVII. nacionalnega kongresa Italijanskega združenja za sodno medicino v Parmi (Italija) in obiskal župana Parme.
5. 10. je podpredsednik Kreft namesto odsotnega predsednika Milčinskega sprejel prof. dr. Kretschnerja iz Tübingena.
7. 10. je podpredsednik Blinc skupaj z glavnim tajnikom sprejel na akademiji člana Beloruske akademije akademika Nesterenka.
- Od 8. do 10. 10. se je predsednik udeležil slovesnosti ob 20-letnici katastrofe Vajont, Longarone; v navzočnosti predsednika Republike Italije Sandra Pertinija je prejel za svojo skupino diplomo in spominsko medaljo.
11. 10. je podpredsednik Blinc v okviru medakademijske izmenjave med SFRJ in ZSSR sprejel dr. Baranova.
14. 10. je podpredsednik Blinc sprejel predstavnika National Science Foundation dr. Shera.
27. 10. je glavni tajnik sprejel predstavnike oddelka za stike s tujino pri Madžarski akademiji znanosti.
4. in 9. 11. je podpredsednik Blinc sprejel v okviru medakademijske izmenjave dr. Kalpakovo iz Leningrada in v okviru sporazuma o meddržavnem znanstvenem sodelovanju prof. Van Gervena iz Belgije.
10. 11. se je predsednik udeležil slovesnosti ob nastopu novega rektorja celovške univerze.
11. 11. je podpredsednik Blinc skupaj z akademikom Hadžijem na SAZU sprejel dr. Phillipsa, predstavnika Royal Society in Britanskega sveta.
- Od 22. do 25. 11. je predsednik Kreft vodil delegacijo Sveta jugoslovanskih akademij in podpisal pogodbo o sodelovanju med Svetom akademij SFRJ in AN NDR v Berlinu.
22. 11. je glavni tajnik sprejel dr. Flosingerja, muzikologa iz Gradca.
26. 11. se je predsednik udeležil 1. rednega občnega zbora Slovenskega zdravniškega društva za Trst, Slovensko Primorje, Benetijo in Furlanijo v Repentaboru pri Trstu (s predavanjem *Medicinska etika in deontologija*).
- Od 28. 11 do 3. 12. je podpredsednik Blinc predaval na univerzi v Lausanni in v Leuvenu (Švica).
5. 12. se je podpredsednik Blinc udeležil seje komisije za znanstveno sodelovanje med ZDA in SFRJ.
16. 12. se je predsednik udeležil slovesnega odkritja poprsja francoskega pisatelja Charlesa Nodierja pred Francoskim kulturnim centrom.
27. 12. se je podpredsednik Kreft udeležil *Slovenskih kulturnih dnevo*v v Celovcu z govorom v imenu SAZU.

SVET AKADEMIJ ZNANOSTI IN UMETNOSTI

S svečano sejo Sveta akademij znanosti in umetnosti SFRJ, ki je bila 3. novembra 1983 v prostorih JAZU, so jugoslovanske akademije proslavile štirideseto obletnico drugega zasedanja Avnoja v Jajcu. Predsednik Sveta akademik Branislav Šoškić in ostali govorniki so v svojih poročilih omenili pomembnejše dosežke v obdobju zadnjih 40 let. Poseben poudarek so dali današnjemu stanju znanosti in umetnosti in položaju akademije v naši družbi.

Seji sveta akademij sta bili 7. februarja v Skopju in 4. novembra v Zagrebu, seje predsedstva sveta pa 17. februarja v Skopju, 6. maja v Titogradu in 30. septembra v Beogradu. Člani Sveta akademij so na sejah razpravljali o zaključnem računu za leto 1982 in finančnem načrtu za leto 1983 ter oba tudi sprejeli. Nadalje so sprejeli načrt dela Sveta in komisij za mednarodno in medakademijsko sodelovanje in poslušali poročila o delu medakademijskih odbo-

rov. Na treh sejah je bila glavna tema Stanje, vloga in perspektiva znanstvenoraziskovalnega dela, delavcev in organizacij v naši družbi. Daljše poročilo o tem je bila edina točka skupnega sestanka Sveta akademij in Skupnosti jugoslovanskih univerz. Sklepi tega sestanka so bili poslani Skupščini SFRJ in CK ZKJ s prošnjo, da jih upoštevata pri sestavi resolucije o družbenopolitičnem razvoju države v nadaljnjem obdobju.

V letu 1983 so bile sklenjene oziroma podaljšane pogodbe o znanstvenoraziskovalnem sodelovanju in brezdevizni menjavi znanstvenih delavcev z Royal Society v Londonu, Poljsko akademijo znanosti, Akademijo znanosti ČSSR in Akademijo znanosti NDR.

IZMENJAVA RAZISKOVALCEV PREK SVETA AKADEMIJ ZNANOSTI IN UMETNOSTI SFRJ

AVSTRIJA

Dr. Maria Hornung s skupino 14 raziskovalcev (dialektologov, germanistov, etnografov in zgodovinarjev) z univerze na Dunaju je bila 1 teden v juniju gostja SAZU.

Dr. Edit Thomas, dr. Heide Buschhausen in dr. Helmut Buschhausen so 4 dni v septembru kot gosti ZRC SAZU raziskovali zgodnje cerkvene spomenike.

Dr. Ekkehard Schultze je 10 dni v juniju kot gost ZRC SAZU raziskoval problem sanacije Blejskega jezera.

Prof. Nada Gspan-Prašelj iz ZRC SAZU je v oktobru 1 teden raziskovala gradivo za SBL na Dunaju.

Dr. Radoslav Gospodarič iz ZRC SAZU je 2 tedna v juliju in decembru raziskoval kraško problematiko na univerzi v Gradcu.

Dop. član dr. Emilijan Cevc (ZRC SAZU) je v juniju 1 teden raziskoval umetnostno zgodovino na Dunaju.

Dr. Jurkica Kidrič (KIBK) je bila 2 tedna v juniju na fakulteti za kemijo univerze v Gradcu.

19 avstrijskih raziskovalcev je porabilo 18 tednov, 4 slovenski raziskovalci pa 6 tednov.

BOLGARIJA

Dr. Angelos Baš (ZRC SAZU) je bil 2 tedna v maju na Inštitutu za etnografijo Bolgarske akademije znanosti.

Dr. Vassil Zlatarski (BAZ) je bil kot gost ZRC SAZU 2 tedna v Piranu in Ljubljani, kjer se je ukvarjal s paleontologijo.

1 slovenski raziskovalec je porabil 2 tedna, 1 bolgarski raziskovalec pa 2 tedna.

KITAJSKA

Algologinja *dr. Ivka Munda* (ZRC SAZU) si je sama plačala potne stroške in je bila 3 tedne na Kitajskem.

Jiang Yiwey, Cui Shaolin, Chen Jiagui in Shao Pinhong so bili 1 teden v oktobru v Ljubljani kot gosti SAZU in so raziskovali vprašanja ekonomskega upravljanja podjetij.

1 slovenski raziskovalec je porabil 3 tedne, 4 kitajski raziskovalci pa 4 tedne.

MADZARSKA

Mag. Marjan Vezjak in mag. France Mihelič s Fakultete za elektrotehniko v Ljubljani sta bila 1 teden v juniju v Budimpešti.

Dr. Najžer in dr. Ilič z ISJ sta bila 1 teden v oktobru v Debrecenu.

Dr. Katica Drobne (ZRC SAZU) je bila 1 teden marca v Višegradu.

Vincenc Rajšp (ZRC SAZU) je bil 2 tedna na Zgodovinskem inštitutu HAS.
Mirko Bezjak in *Božidar Ogorevc* s KIBK sta bila 1 teden v decembru na Inštitutu za analitično kemijo HAS.
Dr. Tibor Kantor, *dr. Zsófia Fereh* in *dr. Ernő Pungor* so bili 4 dni v oktobru na KIBK v Ljubljani.
Dr. Ernő Marosi je bil 1 teden v juliju gost ZRC SAZU.
Dr. Livia Varga je bila 3 tedne v oktobru gostja ZRC SAZU.
Dr. György Somogyi in *dr. Ilona Hunyadi* sta bila 1 teden v marcu na IJS v Ljubljani.
Dr. Peter Barna je bil 2 tedna v juliju na Inštitutu za elektroniko in vakuumsko tehniko v Ljubljani.
Dr. George Becsky je bil 1 teden v juniju na VEKŠ v Mariboru in na Ekonomski fakulteti Borisa Kidriča v Ljubljani.
Dr. Ervin Hartman je bil 1 teden v juliju na IJS v Ljubljani.
Dr. László Bartosiewicz je bil gost ZRC SAZU 9 dni v oktobru.
Dr. Guyl Sebestyen je bil 10 dni v maju v Ljubljani na povabilo Inštituta za turbinske stroje.
Annamaria Fürst, *dr. József Bockay* in *dr. Pal Bodon* so bili kot predstavniki oddelka za mednarodno sodelovanje HAS na 3-dnevnih pogovorih s predstavniki SAZU v oktobru.

8 slovenskih raziskovalcev je porabilo 9 tednov, 15 madžarskih raziskovalcev pa 16 tednov.

POLJSKA

Dr. Stanisław Massel je bil 1 teden v oktobru v Vodogradbenem laboratoriju Vodnogospodarskega inštituta v Ljubljani.
Dr. Wiesława Tyszkiewicz je bila 4 tedne v oktobru na Inštitutu za geografijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.
Dr. Juliusz Kirejczyk je bil 2 tedna v novembru na Inštitutu za turbinske stroje v Ljubljani.
Dipl. ing. Saša Lipovšek iz Vodnogospodarskega inštituta v Ljubljani je bil 1 teden v decembru v Gdansk.

3 poljski raziskovalci so porabili 3 tedne in pol, 1 slovenski raziskovalec pa 1 teden.

SOVJETSKA ZVEZA

Dr. S. Savvin je bil 10 dni v juniju na KIBK.
Dr. V. Nesterenko je bil 1 teden v oktobru na IJS.
Dr. N. Kopalkova je bila 2 tedna v oktobru in novembru na IJS.
Dr. A. Baranov je bil 3 tedne v oktobru in novembru na IJS.
Dr. V. Kolečko je bil 1 teden v septembru in oktobru na IJS.
Dr. V. Martinov je bil 1 teden v septembru gost ZRC SAZU.
Dr. J. Solonin je bil 2 tedna v septembru in oktobru na IJS.
Dr. Magazanik je bil 5 dni v septembru na Bledu kot gost SAZU na Mednarodni konferenci o holinesterazah.
Dr. D. Hanželova s IJS je bila 5 dni v septembru v Alma-Ati.
Akademik V. Logar (ZRC SAZU) je bil 2 tedna v novembru v Moskvi na zasedanju OLA.

8 sovjetskih raziskovalcev je porabilo 12 tednov, 2 slovenska raziskovalca pa 3 tedne.

VELIKA BRITANIJA

Dr. F. B. Singleton je bil 1 teden v septembru na Zavodu za varstvo narave in kulturne dediščine v Ljubljani.

- Dr. M. Connock* je bil 1 teden v septembru na Ekonomski fakulteti Borisa Kidriča v Ljubljani.
- Asist. Jola Škulj* (ZRC SAZU) je bila 3 tedne v februarju na Britanski akademiji.
- Asist. Janez Šumrada* (ZRC SAZU) je bil 3 tedne v februarju na Britanski akademiji.
- Dr. Igor Vilfan* z IJS je začel svoje 6-mesečno bivanje na Royal Society v Londonu septembra.

2 britanska raziskovalca sta porabila 2 tedna, 3 slovenski raziskovalci pa 30 tednov.

ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE

- Dr. Nina Canki* z MF v Ljubljani je v maju izkoristila kvoto 2 tednov iz leta 1982 za bivanje v ZDA.
- Akad. dr. Miro Brzin* (SAZU) je bil 4 tedne v juniju in juliju v ZDA, od tega sta bila 2 tedna iz kvote za leto 1982.
- Dr. T. Benny Rushing* je bil na stroške SAZU 3 dni v aprilu pri dr. Vrabcu na FNT.
- Dr. Roy C. Rom* je bil na stroške SAZU 3 dni v maju pri dr. J. Črnku na Sadjarskem zavodu v Mariboru.
- Dr. Douglas C. Neckers* je bil 4 dni v maju na stroške SAZU pri akad. Tišlerju in dr. Stanovniku na FNT.
- Dr. Denis N. Kevill* je bil na stroške SAZU 1 teden v juniju pri akad. Tišlerju na FNT.
- Dr. Dettbarn Wolf* je bil na stroške MF v Ljubljani 8 tednov v avgustu in septembru pri akad. Brzinu.

2 slovenska raziskovalca sta porabila 6 tednov (od tega 4 tedne iz leta 1982), 5 ameriških raziskovalcev pa 10,5 tedna.

V letu 1983 je 22 slovenskih raziskovalcev porabilo v tujini 60 tednov, 57 tujih raziskovalcev pa v Sloveniji 68 tednov.

INŠTITUT ZA PRAVA STAREGA ORIENTA

V inštitutu za prava starega Orienta je dr. Viktor Korošec kot edini znanstveni delavec proučeval novo asiriološko in hetitološko gradivo. Prizadeval si je, da je končal večletno pripravljanje rokopisa o neparitnem značaju Šu-naššurove in o paritetnem značaju Narām-Sinove pogodbe. To delo je sedaj dovršeno.

Ker se naša knjižnica zaradi pomanjkanja denarnih sredstev že nekaj let ne izpopolnjuje z naročanjem novih knjig, je Predsedstvo SAZU dovolilo, da si je dr. Viktor Korošec od 25. septembra do 8. oktobra ogledal in evidentiral novo literaturo v knjižnici Orientalističnega inštituta na Dunaju. Kajpak je bil postavljeni rok mnogo prekratek za to nalogo.

Kot upokojena višja knjižničarka-referentka in korektorica je do 15. oktobra 1983 izredno požrtvovalno pomagala predmetna učiteljica Julijana Šušteršič. Ko je sedaj definitivno odšla v pokoj, je tajniške in knjižničarske posle v Inštitutu prevzela profesorica Marija Rak, ki jih opravlja prav tako z vso prizadevnostjo.

Inštitutska knjižnica je v letu 1983 pridobila 3 knjige in 13 letnikov revij, tako da sedaj šteje 1183 knjižnih enot. Knjižnica je bila tudi letos na voljo interesentom za asiriologijo in hetitologijo.

INŠTITUT ZA IZSELJENSTVO

Inštitut je bil ustanovljen maja 1982. Dne 25. februarja 1983 je bila druga redna seja članov znanstvenega sveta Inštituta ter 28. septembra delovni sestanek z raziskovalci na področju slovenskega izseljenstva glede usmerjenega raziskovalnega programa. Bilo je tudi več posvetovanj z glavnim tajnikom SAZU akademikom prof. dr. Jožetom Goričarjem glede kadrovskega in drugih vprašanj pri Inštitutu. Žal nam v tem letu še ni bilo mogoče rešiti kadrovskega vprašanja. Pri tem Inštitutu bi bila nujna nastavitev ustreznega mlajšega znanstvenega sodelavca, ki bi vse svoje delo posvetil raziskovanjem na področju slovenskega izseljenstva, ter nastavitev ustrezno kvalificiranega dokumentalista.

Pri svojem delu je Inštitut nadaljeval z urejanjem arhivskega gradiva in knjižnice. To gradivo smo prejeli ob ustanovitvi Inštituta, deloma pa je prišlo med letom 1983. Pomebnejši prirastki v letu 1983 so: zapuščina Franka Česna, publicista in kulturnega delavca iz Euclida, Ohio, ki smo jo prejeli po posredovanju tov. Zofke Klemen-Krek, generalnega konzula SFRJ v Clevelandu, Ohio, pošiljka knjig, brošur in drobnih tiskov, ki jih je daroval Jakob Strekal, društveni delavec in publicist iz Clevelanda, Ohio, dokumentarno gradivo in periodika (60 števil slovenske kulturne revije *Njiva* iz Buenos Airesa, letniki 1937—43), ki jo je darovalo Slovensko-jugoslovansko vzajemno društvo Triglav v Buenos Airesu v Argentini, ter dokumentarno gradivo o delu jugoslovanskih izseljencev med drugo svetovno vojno za pomoč novi Jugoslaviji (darilo Tadeja Labernika, bivšega dopisnika Tanjuga v New Yorku). Inštitut so v minulem letu obiskali Bert Pribac, slovenski izseljenec in pesnik iz Canberre v Avstraliji, Slavica Fischer, sodelavka lista Prosveta iz Burr Ridgea, Illincis, Zofka Klemen-Krek, generalni konzul SFRJ v Clevelandu, in Matjaž Jančar, predsednik Slovenske izseljenske matice. Vsi so Inštitutu obljubili nadaljnjo podporo pri njegovem delu.

Inštitutu so poslali kot darilo lastna raziskovalna dela slovenski izseljenci oziroma njihovi potomci, ki so preučevali slovensko izseljenstvo v Franciji (Marie Pislar), na Nizozemskem (Franc Drenovec), v ZDA (Jože Drašler, Frank R. Bartol), v Argentini (Franc Kurinčič, Yolanda Kutoša de Bilbao in Oscar N. Skrilec) in v Urugvaj (Geza Kološa).

Inštitut hrani arhiv organizacije Progresivnih Slovencev Amerike (Cleveland, Ohio). Ob petdesetletnici te organizacije (ustanovljena leta 1934) je Inštitut na njihovo željo pripravil kserokse kopije tega arhiva in jih poslal v ZDA. V dogovoru s Progresivnimi Slovenci pa ostane Inštitut še nadalje hranitelj izvirnikov tega arhiva.

Predstavniki Inštituta so sodelovali pri pripravi geslovnika za področje slovenskega izseljenstva za Enciklopedijo Jugoslavije in Enciklopedijo Slovenije ter s prispevki za obe enciklopediji. Inštitut je prispeval gradivo ter sodeloval z RTV Ljubljana pri pripravi nanizanke o slovenskem izseljenstvu. Teno sodeluje s Slovensko izseljensko matico, njegovi predstavniki se udeležujejo sej izvršnega odbora Slovenske izseljenske matice in sestankov uredniškega odbora ter izdajateljskega sveta publikacij Slovenske izseljenske matice. Gradivo, doslej zbrano na Inštitutu, so uporabljali pri svojem delu domači raziskovalci, ki delajo na področju slovenskega izseljenstva.

KABINET JOSIPA VIDMARJA

Kabinet je skrbel za pomoč akademiku Vidmarju pri njegovem pisateljskem, znanstvenem, kulturnopolitičnem in uredniškem delu. Zbiral je literarne in kulturnopolitične informacije in podatke, ki jih rabi častni član SAZU, akademik Josip Vidmar pri svojem delu kot član Sveta federacije SFRJ, kot predsednik Plenuma kulturnih delavcev OF, kot predsednik Sterijevega pozorja (do maja 1983), kot predsednik Sveta enciklopedij in slovenskega dela Enciklopedije Jugoslavije, kot predsednik znanstvenega sveta Inštituta za slovensko literaturo in literarne vede, kot član sosveta Književnih listov pri Delu in kot urednik zbirke Znameniti Slovenci in Polemika pri Partizanski knjigi. V ta namen je bilo treba ekscerpirati slovenski in jugoslovanski periodični tisk, tuje kulturne in znanstvene publikacije in slovenska literarna dela, kar je akademik Vidmar potreboval neposredno pri svojem literarnozgodovinskem delu. Kabinet opravlja tudi tehnično delo (korespondenca, usklajevanje akademikovega dela in stika z javnostjo, organizacija in korekture pri publiciranju akademikovih člankov, prevodov in del).

Kabinet pomaga akademiku pri urejanju zbirke Znameniti Slovenci (v letu 1983 so izšle tri monografije: Sandija Sitarja *Jurij Vega*, Cirila Cvetka *Marian Kozina* in Jožeta Šifrerja *Fran Saleški Finžgar*; v tisku sta dve nadaljnji monografiji: *Jakob Petelin-Gallus* akademika Dragotina Cvetka in *Lili Novy* Jožeta Javorška; v kratkem bo šel v tisk *Anton Martin Slomšek* avtorja Vlada Habjana) in Polemika pri Partizanski knjigi (v letu 1983 *Zabloda stoletja* Čora Škodlarja, v tisku *Bliskavice* Jožeta Javorška).

Kabinet dopolnjuje bibliografijo del akademika Josipa Vidmarja, izpopolnjuje arhiv (biblioteko, fototeko in fonoteko), zbira odmeve na dela in delovanja akademika in ostalo dokumentacijo v zvezi z njim.

SVET ZA PROUČEVANJE IN VARSTVO OKOLJA

Svet je na seji 17. marca 1983 zaokrožil dveletno obravnavanje posameznih področij odnosov družba — narava z uskladitvijo obširnega poročila o stanju in problematiki varstva okolja oziroma naravne in kulturne dediščine v Sloveniji. Upošteval je dopolnilne ocene raznih dejavnikov in oblikoval skupne poglede na to kompleksno in tudi zapleteno problematiko. Ugotovil je, da negativnih pojavov v okolju nismo uspeli preprečiti ali zaustaviti, čeprav je bilo precej prizadevanj in tudi nekaj uspehov na posameznih področjih. V tem pogledu bi morali bolj izkoristiti znanost in tehnološki napredek. Svet

je ocenil, da ni bila na pričakovani ravni družbena organiziranost in učinkovitost v boju proti škodljivim pojavom, ki imajo nedvomno negativne posledice in tudi omejujejo možnosti našega nadaljnjega razvoja.

Razprave o problemih človekovega okolja so potekale ob sodelovanju raznih družbenih dejavnikov. Tako so se ugotovitve in ocene, ki so se oblikovale v tem svetu, neposredno prenašale na ustrezna področja. O tem poročilu so razpravljali v vseh razredih SAZU, upoštevali so ga v ustreznih inštitutih SAZU, uporabili pa so ga tudi pri sestavljanju jugoslovanskega poročila o politiki varstva okolja in dosežkih v novjšem obdobju, ki se pripravlja v okviru projekta OECD. Manj pa je bil svet uspešen v sodelovanju z upravni-mi dejavniki za področja prostorskega in razvojnega planiranja in za go-spodarske dejavnosti, ki zelo vplivajo na okolje.

V drugi polovici leta 1983 je bila aktivnost članov sveta povezana s projek-tom OECD o Jugoslaviji in z raziskovalnim delom na področjih, kjer nepo-sredno delujejo.

Svet je v letu 1983 nadaljeval svoje delo po napotilih Predsedstva SAZU in v isti sestavi kot prejšnje leto.

MEDAKADEMIJSKI ODBOR ZA FLORO IN FAVNO JUGOSLAVIJE

Aprila se je v Ljubljani sestala skupina rastlinskih taksonomov, ki pri-pravlja katalog flore in favne Jugoslavije za skupino Polycarpicae. Uskladili so sodelovanje in opravili nekaj redaktorskega dela. Dotiskan je bil katalog favne Jugoslavije za skupino Acarina — Oribatei, ki ga je sestavil prof. dr. Kazimir Tarman.

KOORDINACIJSKI ODBOR ZA MOLEKULARNE VEDE

Odbor je imel eno sejo, in sicer 17. februarja, v Zagrebu ob 7. sestanku kemikov Hrvatske. Na njej so razpravljali o problemih koordinacije razisko-valnega dela s področja molekularnih ved in o izdelavi medrepubliško koor-diniranega programa za prihodnje plansko obdobje.

V letu 1983 je izšel suplement *Periodicum Biologorum* z zbranimi deli mednarodne konference o biofizikalnih vidikih strukture in funkcije receptor-jev, ki je bila septembra 1982 v Portorožu pod pokroviteljstvom odbora.

MEDAKADEMIJSKI ODBOR ZA PROUČEVANJE PROBLEMOM MEŠANIH GOSPODINJSTEV

Medakademijski odbor ni imel v letu 1983 nobenega formalnega sestanka, vendar je bil njegov predsednik akademik Krašovec z vsemi člani odbora v stalnem pismenem in telefonskem stiku v raznih vprašanih redakcije II. dela publikacije seminarja iz leta 1981 in njene distribucije, kajti sistem zame-njave publikacij Akademije ne doseže večjega dela agroekonomskih in demo-grafskih institucij in krogov. Doslej je bodisi bilo natisnjenih bodisi je v tisku deset recenzij v jugoslovanskih ekonomskih, agronomskih in socioloških časo-pisih, zunaj pa v po enem vodilnem ameriškem, kanadskem in nemškem agro-nomskem časopisu, v *Sociologia ruralis* in v *World Agricultural Economics and Rural Sociology Abstracts*.

Glede nadaljnjega dela je bila med člani odbora pisma in delno ustna izmenjava raznih predlogov in mnenj, med drugim to, da je temeljna naloga, zadana pri ustanovitvi tega odbora (specifični problemi definicije in adap-

tacije), uspešno izpolnjena in da bi bilo umestno preiti na obravnavanje varstva kmetijskih zemljišč pred spremembo namembnosti (pozidavanjem itd.) in v ta namen v izdelavo dolgoročnih ekonomskih in fiskalnih ukrepov, pri čemer nekateri mislijo, da bi bilo treba pritegniti tudi druge stroke, npr. urbanizem, gradbeništvo, sociologijo in psihologijo. Ob zaključku tega poročila stvar še ni bila popolnoma zrela za razpravo in bo odbor o tem še formalno sklepal. Na vsak način bi bilo v to delo potrebno pritegniti tudi tiste akademije, ki niso zastopane v medakademijskem odboru.

MEDAKADEMIJSKI ODBOR ZA PROUČEVANJE INFEKCIJ S STREPTOKOKOM AGALAKCIJE PRI LJUDEH IN ŽIVALIH

V začetku leta 1983 so se sestali člani medakademijskega odbora in sodelavci pri projektu *Proučevanje infekcij s streptokokom agalaksije pri ljudeh in živalih* ter analizirali dosedanje rezultate raziskav in pripravili program raziskav za tekoče leto. Prvi sestanek je bil v Ljubljani na SAZU, ki je nosilka projekta. Udeležili so se ga člani odbora in sodelavci pri raziskovalnem projektu.

Pri medakademijskem projektu sodelujejo tri jugoslovanske akademije, in sicer Srpska akademija nauka i umetnosti (SANU), Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine (ANUBiH) in Slovenska akademija znanosti in umetnosti (SAZU), program raziskav pa so pripravili tudi sodelavci Jugoslovanske akademije znanosti i umjetnosti (JAZU), vendar zaradi objektivnih težav (neurejeno financiranje) še niso pričeli z raziskavami.

Poleg sestanka v Ljubljani so bili še razgovori v Zagrebu na JAZU in Kliniki za infektivne bolesi glede programa in začetka raziskav v okviru medakademijskega projekta na medicinskem in veterinarskem področju.

Rezultati dosedanjih raziskav so bili prikazani v poročilu na 30. medakademijskem in V. znanstvenem sestanku medicinskih razredov in oddelkov jugoslovanskih akademij v Zagrebu, na simpoziju o diagnostiki, epizootologiji in epidemiologiji streptokokov B v Brnu in na XXV. sestanku mikrobiologov v Pulju, poleg tega pa še v dveh člankih, objavljenih v domačih in tujih strokovnih časopisih.

V Ljubljani so pričeli raziskovalci pri projektu uvajati metodo fagotipizacije streptokoka agalaksije, da bi lahko opravili epidemiološke in epizootološke raziskave v zvezi s prenosom in širjenjem infekcij s streptokokom agalaksije. Delo pri uvajanju te metode pa zelo ovira pomanjkanje specialnih gojišč in kemikalij iz uvoza.

ODDELEK ZA NAČRTOVANJE IN USKLAJEVANJE RAZISKOVALNEGA DELA

Referat ima stalne naloge, ki jih opravlja vsako leto. Na področju mednarodnih stikov SAZU sodeluje oddelek s Svetom akademij znanosti in umetnosti SFRJ, zbira in usklajuje predloge raziskovalcev SAZU in drugih raziskovalnih organizacij Slovenije za pripravo programov znanstvenega sodelovanja Sveta akademij in SAZU ter za sodelovanje s tujimi akademijami.

V okviru sklenjenih pogodb pripravlja oddelek bivanje in usklajuje strokovno dejavnost tujih znanstvenikov pri nas ter naših raziskovalcev v tujini. Tako je bilo v letu 1983 57 tujih znanstvenikov v Sloveniji (skupaj 68 tednov) in 22 slovenskih raziskovalcev v tujini (skupaj 60 tednov).

V okviru stalnih nalog je oddelek sodeloval pri načrtu Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda in opravljal z njim povezana administra-

tivna dela. Oddelek je začel tudi zbirati podatke o politiki financiranja, materialni podlagi, strukturi raziskovalcev in produktivnosti v raziskovalni dejavnosti v SRS za potrebe razredov SAZU. Zbrani so temeljni podatki o raziskovalcih (starostna struktura, število publikacij) po raziskovalnih področjih.

Oddelek je organiziral 6 predavanj domačih in tujih predavateljev.

REFERAT RAZREDOV

Tajnica v referatu razredov Marija Brezigar-Kovič je vodila celotno korespondenco in administracijo za 5 razredov SAZU in oba oddelka I. razreda — Oddelek za zgodovinske vede in Oddelek za družbene vede. Skrbela je za sklicevanje sej razredov, pisala zapisnike sej, skrbela za arhiv in opravljala vsa sprotna organizacijska dela v zvezi z razredi in gosti razreda za umetnosti z Akademijo umetnosti NDR.

Sodelovala je pri pripravi in organizaciji razstav: o življenju in delu Ivana Potrča ob njegovi 70-letnici (10.—22. januarja), o življenju in delu Mateja Bora ob njegovi 70-letnici (19. aprila—6. maja), spominski razstavi ob smrti akademikov Antona Slodnjaka (5.—10. aprila) in Miška Kranjca (15. do 24. junija) in razstave o družini Mann *Mannovi — portret družine* (3.—15. oktobra), ki jo je SAZU pripravila v sodelovanju z Akademijo umetnosti NDR iz Berlina.

REFERAT ZA TISK

V letu 1983 je Slovenska akademija znanosti in umetnosti izdala:

iz knjižnega programa za leto 1981 je izšel šesti (zadnji) zvezek Razprav razreda za naravoslovne vede in ena monografija;

iz knjižnega programa za leto 1982 je izšlo pet zbornikov, štiri monografije in trije zvezki Razprav, dva zvezka pa sta pred izidom;

knjižni program za leto 1983 je sicer obsegal 35 naslovov, od katerih jih je bilo pripravljenih za tisk dvanajst. Izšla je ena monografija in trije zborniki. V tisku ali pred izidom je pet monografij in trije zborniki.

Vsebinski opis publikacij, vključno s tistimi, ki so izšle v sodelovanju z drugimi založbami, je objavljen na str. 189—195 tega Letopisa.

FOTOLABORATORIJ

Fotolaboratorij opravlja naloge fotoslužbe za Predsedstvo SAZU in za Znanstvenoraziskovalni center SAZU.

Storitve fotolaboratorija so prisotne na vseh področjih dela SAZU in prilagojene specifičnim potrebam uporabnikov, te pa so: fotografsko dokumentiranje vseh pomembnih dogodkov in obiskov domačih in tujih delegacij in vodenje fotografske dokumentacije o tem; fotografska dokumentacija za vse raziskovalne smeri in izdelava fotografskega gradiva za opremo elaboratov, razprav, poročil in študijskih pripomočkov; priprava fotografskega gradiva za razstave, ki jih prireja SAZU, in druga fotografsko-tehnična opravila.

Za tako raznovrstno in večkrat močno zapleteno delo je bilo temeljito strokovno opravljenih 19 reportažnih snemanj, 8 eno- ali večdnevni terenskih snemanj, od tega eno iz zraka, 1980 posnetkov v črno-beli in 400 posnetkov v barvni tehniki, 5160 fotografij različnih velikosti, pomoč pri razstavi, ki jo je priredil paleontološki inštitut in priprava fotografskega gradiva za knjigo dr. Antona Cevca.

ZAKLJUČNI RAČUN SAZU ZA LETO 1983

PRIHODKI	DIN
1. Republiški proračun	36,749.820.00
2. Raziskovalna skupnost Slovenije — Indok	7,105.172.00
3. Drugi prihodki	
— od prodaje knjig	573.929.30
— za investicijsko vzdrževanje hiš	9,900.000.00
— ostali prihodki	4,961.154.90
— prenos iz leta 1982	207.842.44
4. Prispevek ZRC SAZU za delo delovne skupnosti	3,828.571.85
	63,326.490.49
ODHODKI	
1. Delovna skupnost: bruto osebni dohodki	18,065.014.00
sklad skupne porabe	590.233.30
2. Materialni stroški	17,057.536.10
3. Amortizacija	367.489.90
4. Članske nagrade	13,073.038.00
5. Tisk	12,207.705.05
6. Sredstva za posebne namene	1,887.580.20
	63,248.596.55
Presežek prihodka za prenos v leto 1984	77.893.94
	63,326.490.49

V skladu s 45. členom Statuta Slovenske akademije znanosti in umetnosti je Biblioteka SAZU v letu 1983 izpolnila vse naloge, ki so ji bile naložene. Obdelali smo vse prispеле dokumente in tako mogli ustreči vsem željam uporabnikov. Sicer pa je ustaljenost dela, ki traja že nekaj časa, značilna tudi za preteklo leto. Posebno pomembnih dogodkov ni bilo. Naše delovne razmere so še vedno težke, saj prostori niso grajeni za biblioteko, predvsem pa so premajhni; primanjkuje nam tudi prostora za shranjevanje knjižnega fonda. Z nabavo novih polic, s katerimi smo obložili stene po hodnikih, kjer je bilo to mogoče, smo stisko omilili samo za krajši čas. Misliti pa je treba na radikalno rešitev z novimi skladišči. Načrt je izdelan in zato smemo upati na rešitev v doglednem času. Kljub vsem težavam in oviram smo svoje delo točno opravili, predvsem zaradi urejenega načina poslovanja in dobre strokovne usposobljenosti ter prizadevnosti delavcev. Posebno aktivnost so nekateri bibliotečni delavci izkazali tudi s publiciranjem in z udeležbo na raznih strokovnih posvetovanjih. Financerja biblioteke sta Republiški proračun in Raziskovalna skupnost Slovenije.

Akcesija

Prirastek knjižnega fonda je razviden iz naslednje tabele:

	Zamena	Darilo	Nakup	Obvezni izvodi	Skupaj
knjige	5262	1225	1612	339	8438
rokopisi	—	9	1	—	10
mikrofilmi	—	—	19	—	19
geografske karte	—	8	2	—	10
fotografije in reprodukcije	35	58	19	—	112
gramofonske plošče in kasete	2	—	—	—	2
skupaj	5299	1300	1653	339	8591

Pri akcesiji daril moramo posebej omeniti obsežnejše knjižne darove akademika dr. Ivana Rakovca ter dopisnih članov dr. Ferda Gestrina in dr. Franceta Bernika. Prejeli smo tudi knjižno zapuščino po pokojnem Egonu Pretnerju in del zapuščine dr. Vladimira Kukmana. Dopisni član dr. Janko Lavrin je daroval več raritet, Historical Studies Library iz Princetona pa vrsto dragocenih starih knjig.

Dubletni fond

Seznam dvojnic, ki so se nabrale med letom, smo objavili petkrat ter ga poslali v izbiro 124 ustanovam (od tega 69 v inozemstvo). Ponudili smo tudi stari dubletni fond. Zamenjali smo 1961 dvojnic.

Rokopisni oddelek

Dokončno smo uredili zapuščino družine Ivana Tavčarja. Dopolnili smo tudi zapuščino Frana Ramovša ter začeli ekscerpirati njegovo korespondenco. Uredili in obdelali smo dragoceno zapuščino Koste Strajniča (s pismi Jožeta Plečnika, Vinka Glanza, Ivana Meštroviča in drugih). Tako je zdaj gradivo rokopisnega oddelka v celoti urejeno in bibliotekarsko obdelano.

Celotni knjižni fond

Ob koncu leta 1983 je imela Biblioteka SAZU inventariziranih:

knjig in letnikov revij	309 133
rokopisov	110
mikrofilmov	733
geografskih kart	3 382
fotografij in reprodukcij	6 922
gramofonskih plošč in kaset	228
skupaj	320 508

Če k temu prištejemo še neurejeni del zapuščine akademika dr. Franceta Steleta, je imela biblioteka okrog 323 000 enot.

Katalogi

Lastna baza podatkov obstaja v obliki listkovnih kartotek: matičnega in abecedno-imenskega kataloga, kataloga UDK, katalogov ekspedita zamene in prejema zamene. Razen zapuščine, ki jo je SAZU prejela po pokojnem akademiku dr. F. Steletu, je ves knjižni fond katalogiziran, klasificiran pa tisti del, ki je prispel po letu 1951.

Biblioteka pošilja kataloške listke inštitutom ZRC SAZU, centralnim katalogom SRS in Jugoslovanskemu bibliografskemu inštitutu. Izdelujemo tudi vhodne dokumente za centralno bazo podatkov o tujih monografskih publikacijah v Sloveniji. Posredujemo podatke o tujih periodičnih publikacijah, ki so objavljeni v Raziskovalcu.

Pričeli smo tudi z dopolnitvijo čitalniškega kataloga.

Zamenjava

Zamenjava akademijskih publikacij predstavlja naše najobširnejše in najaktivnejše delovno področje. Kljub težavam, ki nastajajo zaradi zamud pri tisku, doslej še nismo utrpeli večje škode. Ob koncu leta je bila zamenjalna mreža razširjena na 81 držav vsega sveta in je obsegala 1500 naslovov (1245 v inozemstvu in 255 v SFRJ). Med letom smo redno poslovanje prekinili s 5 naslovniki v inozemstvu.

Nove zamenjalne stike pa smo navezali z naslednjimi ustanovami:

SFRJ

Ljubljana: Odsek za geologijo, VTOZD Montanistika; Pionir, uredništvo

Mostar: Franjevačka knjižnica

Skopje: Sojuz na društvata na istoričarite na SR Makedonija

Split: Naučna biblioteka

ARGENTINA

Buenos Aires: Asociación de Estudios Histórico-Arqueológicos de la Región Pampeana

BRAZILIJA

João Pessoa: Departamento de Biologia, Universidade Federal da Paraíba

DLR KOREJA

Pjongjang: Academy of Sciences

FRANCIJA

Besançon: Gérard Aimé

Strasbourg: Université des Sciences Humaines

Toulouse: Archives d'Écologie Préhistorique

ITALIJA

Camerino: Istituto di Botanica dell'Università

Torino: Museo Regionale di Scienze Naturali

Trieste: Istituto di Geologia e Paleontologia dell'Università; Società per la Preistoria e Protostoria della Regione Friuli-Venezia Giulia

Venezia: Rivista di Archeologia, Università degli Studi

IZRAEL

Jerusalem: Israel Cave Research Center

NEMŠKA DEMOKRATIČNA REPUBLIKA

Berlin: Akademie der Wissenschaften der DDR: Museum für Naturkunde, Botanik und Arboretum

POLJSKA

Łódź: Katedra Etnografii Uniwersytetu Łódzkiego

ŠPANIJA

Valladolid: Departamento de Prehistoria y Arqueología

Vitoria-Gasteiz: Grupo Espeleológico Alaves

ŠVICA

Zürich: Abteilung Ur- und Frühgeschichte des Historischen Seminars

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA

Berlin: Seminar für Ur- und Frühgeschichte

Recenzija

Akademijske publikacije pošiljamo v oceno 40 naslovnikom (od tega 31 v inozemstvo).

Ekspedit

Razposlali smo akademijske publikacije, skupne publikacije naše akademije in Sveta akademij in tudi izdaje, ki jih je SAZU prejela kot dediščino nekaterih ustanov:

v zameno	9 670
v dar	2 076
v prodajo	2 661
obveznih izvodov	2 580
bibliotečnih publikacij v dar	3 105
bibliotečnih publikacij kot obvezni izvod	593
skupaj	20 685

Izposojanje

Knjižni fond Biblioteke je vsakomur dostopen, bodisi v čitalnici ali za izposajo na dom. Pri zadnjem veljajo omejitve za dragocene knjige, za rokopise, priročnike in posamezne zvezke revij. V čitalnici so uporabnikom na voljo po prostem pristopu enciklopedije, leksikoni, atlasih, slovarji ter okoli 400 raznih revij. Velikega zanimanja so deležni tudi knjižni oglasi založb.

Biblioteka je izposojala v letu 1983 iz svojega knjižnega fonda 3087 uporabnikom. Ti so biblioteko obiskali 9964-krat (5223-krat za izposajo v čitalnici, 4741-krat za izposajo na dom).

Število izposojenih zvezkov v preteklem letu je bilo:

v čitalnici	14 658
na dom	7 880
inštitutskim bibliotekam	8 164
medbibliotečna izposoja:	
114 bibliotekam v SFRJ	381
29 bibliotekam v inozemstvo	47
skupaj	31 130

Centralna biblioteka je skupno z inštitutskimi v preteklem letu posredovala številne pismene, ustne in telefonske informacije. Pripomniti je treba, da moramo pri številu izposojenih zvezkov upoštevati še izposajo knjižnega fonda, ki je deponiran v bibliotekah inštitutov ZRC SAZU. Tam pa je pristop prost in je gradivo stalno na voljo njihovim delavcem. Zato o tej izposoji statističnih podatkov ne moremo voditi.

Publikacije

Da bi mogli javnost seznaniti s svojim delom in knjižnim fondom, zlasti z novostmi, izdajamo razne publikacije. Te tiskamo v ciklostilni tehniki in broširamo. Naklada je 200 izvodov. Te publikacije pošiljamo članom akademije, inštitutom ZRC SAZU ter ustanovam, ki se zanje zanimajo. Leta 1983 je biblioteka vsak mesec izdala *Seznam o akcesiji knjig*. Razen tega je bil

objavljen *Letni seznam periodik*, *Kratko poročilo o delu v letu 1982* in pet *Seznamov dvojnic*. V Letopisu SAZU pa je Biblioteka objavila bibliografijo akademjskih publikacij za preteklo leto.

Administracija

Delovodnik Biblioteke je obsegal v letu 1983 2211 števil.

Knjigoveznica

Akademjska knjigoveznica je leta 1983 zvezala 873 knjig. Poleg tega je broširala bibliotečne publikacije, restavriral stari tiske in izvrševala druga knjigoveška dela.

Osebe

Centralna biblioteka ima 22 sistemiziranih delovnih mest. Vendar zaradi pomanjkanja finančnih sredstev dve nista zasedeni. Personalne razmere so oteževali trije porodniški in več bolezenskih dopustov. V pomoč nam je bila zato dodeljena delavka za določen čas. V inštitutih ZRC SAZU in njihovih sekcijah so opravljali knjižničarske posle (dokumentacija, pomožne kartoteke in izposojevanje) njihovi delavci, seveda poleg svojih drugih opravkov.

Objave

M. Fabjančič

Pregled jugoslovanskih ekonomskih revij. — *Ekonomska revija* (Ljubljana), 34, 1983, 1/2, 306—316.

Publikacije Slovenske akademije znanosti in umetnosti v letu 1982. — *Letopis SAZU*, 33 (1982), 1983, 143—152.

P. Ramovš

Biblioteka. *Kratko poročilo o delu v letu 1982*. — Ljubljana, Biblioteka SAZU, 1983, 12 str. + IV pril.

Biblioteka SAZU. [Poročilo o delu v letu 1982.] — *Letopis SAZU*, 33 (1982), 1983, 135—139.

Letni seznam periodik. Biblioteka SAZU, 1983. (Urednik.)

Seznam prejetih knjig. Biblioteka SAZU, januar—december 1983. (Urednik.)

IV
PUBLIKACIJE SAZU

PUBLIKACIJE

Slovenske akademije znanosti in umetnosti v letu 1983

SPLOŠNE IZDAJE

Letopis Slovenske akademije znanosti in umetnosti. **33.** knjiga. 1982. Ljubljana. 1983. 271+(I) str. 22 cm. 2200 izv.

Part-Time Farmers and Their Adjustment to Pluriactivity. Proceedings of the Seminar, Ljubljana, 20th–24th June 1981. Chief Editor Stane Krašovec. Ljubljana 1982. First Edition. 2 Parts (= 394 str.). 29 cm. 500 izv.

Part II. [1983] (Str. 193–394.):

[Stane Krašovec:] Foreword. Str. 197–199.

Main Points of Discussion on Definition and Classification. Str. 201–204.

Report on Round Table Talks with Part-Time Farmers. Str. 205–209.

Claude Laurent: Les déterminants de l'attitude des pouvoirs publics à l'égard de la pluriactivité des agriculteurs. Str. 210–227.

Josef Mannert: Die Nebenerwerbslandwirtschaft in Österreich. Str. 228–240.

Ray D. Bollman: Alternative Definition of a Farmer. Str. 241–248.

Ray D. Bollman: Notes on Classification and Adjustment by Part-Time Farmers in Canada. Str. 249–256.

André Brun: Pluriactivité et zones agricoles défavorisées en France. Str. 257–265.

Philippe Lacombe: Place de la pluriactivité des agriculteurs dans la dynamique des structures agraires en France. Str. 267–285.

Theodor Bergmann: Problem of Mixed Households. Str. 287–291.

Edmund Mrohs: Socio-Economic Classification of Agricultural Holdings in the Federal Republic of Germany. Str. 293–303.

Ulrich Werschnitzky: Abgrenzung der sozialökonomischen Typen. Str. 305–308.

Ryohei Kada: Part-Time Farming in Japan. Str. 309–321.

Ruth Gasson and Alan Harrison: Notes on Part-Time Farming in the United Kingdom. Str. 323–336.

Vlado Cvjetičanin and Vlado Puljiz: The Future of Part-Time Households in Yugoslavia. Str. 337–344.

K.[iril] Miljovski, N.[ikola] Uzunov, B.[oro] Pekevski: Mixed Households in Less Developed Areas of Yugoslavia. Str. 345–350.

Sveta Popović and Milan Nikolić: Mixed Households in Less Developed Areas of Yugoslavia. Str. 351–358.

Joko Sparavalo: Adaptation of Mixed Farms to Multiple Occupations. Str. 359–363.

Other Countries (Belgium, Norway, Poland, Sweden, Switzerland, USA). Str. 365–368.

Participants. Str. 369–372.

- Observers. Str. 373.
 Bibliographies of Participants. Str. 375—382.
 Subject Index. Str. 383—388.
 Name Index. Str. 389—390.
- Vestnik. Inštitut za marksistične študije. Letnik III: 1982.** Ljubljana 1983.
 24 cm. 700 izv.
- Številka 1—2 (179 str.):**
- Karl Marx: Razlika demokratske in epikurejske filozofije narave — z dodatkom (II. del, 2., 3., 4. in 5. pogl. ter Dodatek). (Prevedel in uredil Valentin Kalan.) Str. 7—40.
- Božidar Debenjak: Predgovor h kritiki politične ekonomije — poskus branja. Str. 42—61 + 179.
- Karl Marx: Iz kritike politične ekonomije 1861/63: Značaj presežnega dela. (Prev. B. [ožidar] Debenjak.) Str. 62—65.
- Okrogla miza: Marxova kritika »časovnih bonov« v Očrtih. Str. 67—123.
- Razprava o Marxovi kritiki »časovnih bonov« — oris problematike. (Priloga k vabilu za okroglo mizo.) Str. 68.
- Mladen Dolar: Marxova kritika »časovnih bonov« v luči heglovske dialektike. Str. 69—73.
- Bogomir Kovač: Proudhonistični koncept časovnih bonov in jugoslovanska politična ekonomija socializma. Str. 74—83.
- Lev Kreft: Marxovi očrti med estetiko in vulgarno politično ekonomijo. Str. 84—87.
- Tomaž Mastnak: Marxova kritika časovnih bonov — nekaj tez. Str. 88—89.
- Rastko Močnik: Ad Marx: Kritika časovnih bonov. Str. 90—95.
- Neda Pagon-Brglez: Boni kot alibi ali kaj početi s takšno ekonomijo? Str. 96—98.
- Rado Riha: K Marxovi kritiki bonov v Očrtih kritike politične ekonomije. Str. 99—104.
- Pavle Zgaga: Ob kritiki prouhonizma v Očrtih kritike politične ekonomije. Str. 105—106.
- Walter Markov: Levica v francoski revoluciji. [Intervju.] Str. 125—140.
- Uredniško pojasnilo [o intervjuju z Walterjem Markovom ter kratka biobibliografija Walterja Markova.] Str. 141—143.
- Tomaž Mastnak: Bibliografija prevodov Marxa in Engelsa v slovenščino 1967—1982. Str. 145—178.

IZDAJE RAZREDA ZA ZGODOVINSKE IN DRUŽBENE VEDE

- Dela 24.** Inštitut za arheologijo 13. Srečko Brodar, Mitja Brodar: Po-točka zijalka. Visokoalska postaja aurignacijskih lovcev. Ljubljana 1983. 213 + (I) str. + 1 pril. + uredniško opozorilo. 29 cm. 1000 izv.
- Dela 25.** Anton Trstenjak: Teorije zaznav. Ljubljana 1983. 110 + (II) str. 24 cm. 800 izv.
- Arheološki vestnik XXXIII.** 1982. Ljubljana 1983. 553 + (I) str. + 22 tabl. 24 cm. 1100 izv.
- Vsečina:**
- Paola Korošec: Nekaj zanimivih kosov steklenih posod iz Rabelčje vasi v Ptuj. Str. 13—32.
- Paola Korošec: Egipčanske najdbe iz Rabelčje vasi v Ptuj. Str. 33—39.
- Jakob Emeršič: Zanimiv fragment žigosane keramike iz Ptuj. Str. 40—43.
- Paola Korošec: Odlomek gutturnija iz Poetovione. Str. 44—46.
- Milena Horvat: K rimskim fibulam iz Rabelčje vasi v Ptuj. Str. 47—56.
- Miha Budja: Harfaste fibule z lokom (tip Ruše) v slovenskih žarnih grobiščih. Str. 59—67.
- Endre Tóth: Contra Acinco et Bononia. Str. 68—78.
- Zef Mirdita: Novoodkriveni natpis u Kačaniku. Str. 79—83.
- Paola Korošec: Predjama konec 4. do sredine 5. stoletja. Str. 84—114.

- Franc Truhlar: Nekaj napotkov k arheološkemu topografskemu raziskovanju Slovenije. Str. 115—123.
- Milan Sagadin: Zaščitno izkopavanje staroslovanskih grobov v lopi cerkve sv. Martina v Mostah pri Zirovnici. Str. 124—131.
- Tatjana Tomazo-Ravnik: Prehodno poročilo o kostnih najdbah. Str. 132—133.
- Andrej Pleterski: Časovna izpovednost plastovitosti staroslovanskega grobišča Sedlo na Blejskem gradu. Str. 134—150.
- Jaroslav Šašel: Viri za zgodovino germanskih plemen vzhodnoalpskega in zahodnobalkanskega prostora. Str. 151—156.
- Rajko Bratož: Odnosi med Germani in Romani na ozemlju Spodnje Avstrije v drugi polovici 5. stoletja. Str. 157—168.
- Marijan Slabe: Langobardski in drugi germanski kulturni elementi v jugovzhodnem predalpskem prostoru. Str. 169—172.
- Davorin Vuga: Misli k vojaško-političnim dogajanjem v jugovzhodnih Alpah v 6. stoletju. Str. 173—175.
- Irena Sivec-Rajterič: K Slovanom v Spodnji Avstriji. Str. 176—178.
- Slavko Ciglenečki: Tinje nad Loko pri Žusmu in problem raziskovanja slovanskih naselbin v Sloveniji. Str. 179—188.
- Andrej Pleterski: Karantanski Slovani in Slovani v Spodnji Avstriji. Str. 189—190.
- Žiga Šmit: Analiza kovinskih predmetov s protonsko vzbujenimi rentgenskimi žarki. Str. 191—196.
- Slobodan Dušanić: The Award of the Military Diploma. Str. 197—232.
- Peter Kos: Numizmatika na Slovenskem. Zgodovinski oris. Str. 235—257.
- Željko Demo: Münzfunde aus der Zeit Gallienus im Gebiet zwischen den Flüssen Sava und Drava. (Ein Beitrag zur militärpolitischen, ökonomischen und wirtschaftlich-monetären Geschichte des südlichen Pannoniens um die Mitte des 3. Jh.n.Ch.) Str. 258—498 + 22 tabl.
- Stane Gabrovec: Hugh Hencken (1902—1981). Str. 501—503.
- Stane Gabrovec: Thea Elisabeth Haevernich (1899—1982). Str. 505—507.
- Jaro Šašel: Walter Modrijan (1911—1982). Str. 509—510.
- Peter Petru: Jovan Todorović (1926—1981). Str. 511—512.
- Paola Korošec: Stjepan Gunjača (1909—1981). Str. 513—514.
- Iva Mikl-Curk: Dasen Vrsalović (1928—1981). Str. 515—516.
- France Leben: Stojan Dimitrijević (1928—1981). Str. 517—520.
- [Knjižna poročila in ocene.] Str. 523—553.

IZDAJE RAZREDA ZA FILOLOŠKE IN LITERARNE VEDE

- Korespondence pomembnih Slovencev 5/III.** Dušan Moravec: Pisma Frana Govekarja. Tretja knjiga. Ljubljana 1983. 501 + (I) str. 24 cm. 1000 izv.
- Emil Korytko: Korespondenca z rodiną.** (1836—1838.) I-II. **Tom I.** Original. Przygotowali do druku Monika i Henry Leeming. Ljubljana 1983. 158 + (II) str. 25 cm. 600 izv.
- Emil Korytko: Korespondenca z družino.** (1836—1838.) I-II. **II. knjiga:** Prevod. Pripravila za tisk Monika in Henry Leeming. Prevedel Niko Jež. Ljubljana 1983. 158 + (II) str. 25 cm. 600 izv.
- Glasbeni terminološki slovar.** Glasbila in izvajalci. Poskusni snopič. Ljubljana 1983. IX + 73 str. 21 cm. 150 izv.
- Terminološki slovar likovne umetnosti.** Poskusni snopič. Ljubljana 1983. 43 str. 21 cm. 100 izv.

IZDAJE RAZREDA ZA NARAVOSLOVNE VEDE

- Razprave XXIV.** Ljubljana 1982. 24 cm. 1000 izv.
- Vsebina:**
2. Dragica Turnšek, Stanko Buser, Bojan Ogorelec: Carnian Coral-Sponge Reefs in the Amphiclina Beds between Hudajužna and Zakriž (Western Slovenia). Str. 51—98 + 12 tabl.

3. Jože Bole: Rod *Aegopis* Fitzinger 1833 (Gastropoda: Zonitidae) v severozahodni Jugoslaviji. Str. 127—154.

Geografski zbornik XXII. 1982. Ljubljana 1983. 343 + (V) str. + (5) kart. 24 cm. 1000 izv.

Vsebina:

1. Drago Meze: Poplavna področja v porečju Rašice z Dobropoljami. Str. 5—37 + 1 karta.
2. Milan Natek: Poplavna področja v porečju Hudinje. Str. 39—138 + 1 karta.
3. Milan Šifrer: Kvartarni razvoj Škofjeloškega hribovja. Str. 139—196 + 1 karta.
4. Jurij Kunaver: Geomorfološki razvoj Kaninskega pogorja s posebnim ozirom na glaciološke pojave. Str. 197—346 + 2 karti.

Acta carsologica. — Krasoslovni zbornik XI. 1982. Ljubljana 1983. 131 + (I) str. + (2) pril. 24 cm. 1200 izv.

Vsebina:

1. Peter Habič: Kraški pojavi v Krškem hribovju. Str. 5—18.
2. Rado Gospodarič, Janja Kogovšek, Marjan Luzar: Hidrogeologija in kraški izviri v Rakovem Škocjanu pri Postojni. Str. 19—40 + 1 pril.
3. Peter Habič: Kraški izviri Vipave in njihovo zaledje. Str. 41—57.
4. Janja Kogovšek: Prenikanje vode in izločanje sige v Pisanem rovu Postojnske jame. Str. 59—76.
5. Peter Habič, Rado Gospodarič, Andrej Mihevc, France Šušteršič: Movraška in Smokavska vala ter Jama pod Krogom. Str. 77—97 + 1 pril.
6. Andrej A.[leksej] Kranjc: Dinamika odpadanja sige v Golobji luknji, Predjama. Str. 99—116.
7. Motoji Ikeya, Toshikatsu Miki, Rado Gospodarič: ESR Dating of Postojna Cave Stalactite. Str. 117—131.

Naravne nesreče v Sloveniji kot naša ogroženost. Uredil Ivan Gams. Ljubljana 1983. 143 + (I) str. + corr. 24 cm. 800 izv.

Vsebina:

Ivan Gams: Predgovor. Str. 3—4.

Janez Milčinski, Martin Košir, Mitja Zupančič, Svetozar Ilešič: Pozdravni nagovori na posvetu o ogroženosti slovenske zemlje zaradi naravnih nesreč 14. oktobra 1983. Str. 5—9.

Ivan Gams: Naravne nesreče v Sloveniji v pregledu. Str. 10—17.

Vladimir Ribarič: Potresna nevarnost v Sloveniji. Str. 18—26.

Milan Orožen Adamič: Nekatere kapacitete seizmičnih območij Slovenije. Str. 27—40.

Milan Šifrer: Vzroki in učinki rečnih poplav na Slovenskem. Str. 41—49.

Franc Bernot: Vzroki in pogostost poplav ob slovenski obali. Str. 50—53.

Julij Titl: Območja morskih poplav v Koprskem Primorju. Str. 54—58.

Anton Grimšičar: Zemeljski plazovi v Sloveniji. Str. 59—66.

Darko Radinja: Usadi v subpanonski Sloveniji. Str. 67—74.

Ivan Gams: Ogroženost zaradi snežnih plazov. Str. 75—82.

Ciril Zrnec, Marija Turk: Nevarnost pozebe in mraza. Str. 83—93.

Karel Natek: Ogroženost Slovenije zaradi suše. Str. 94—100.

Saša Bleiweis: Ujme, njihova pogostost in škoda v slovenskih gozdovih. Str. 101—106.

Darko Radinja: Žledne ujme v Sloveniji. Str. 107—115.

Andrej Kranjc: Ogroženost Slovenije zaradi toče. Str. 116—125.

Marjan Gliha-Vavpotič: Pogostost neviht s strelo na Slovenskem. Str. 126—130.

Ivan Gams, Tomaž Cunder: Ljudska zaznava ogroženosti ter znanje o potresih in poplavah (na primeru južnega roba Ljubljane). Str. 131—134.

Milan Orožen Adamič: Organiziranost naše družbe za primere naravnih nesreč. Str. 135—139.

Milan Orožen Adamič: Dodatna literatura o naravnih nesrečah v Sloveniji. Str. 140—143.

IZDAJE RAZREDA ZA MEDICINSKE VEDE

Samomor in Slovenci. Uredil: Lev Milčinski. Ljubljana 1983. (I) + VI + 333 + (I) str. + 1 pril. + corr. 23 cm. 500 izv.

Vsebina:

Lev Milčinski: Predgovor. Str. I—II.

Lev Milčinski: Splošna spoznanja. Str. 1—78.

Lev Milčinski: Statistična dejstva. Str. 79—111 + 1 pril.

Lev Milčinski, Jana Borštnar, Milan Ličina, Borut Milač, Gorazd Mrevlje, Tone Pačnik, Božena Šepc-Širca, Onja Grad-Tekavčič, Mira Virant-Jaklič: Terenske izkušnje. Str. 112—170.

Lev Milčinski: Uvod [v razpravo na interdisciplinarnem posvetu Samomor in Slovenci]. Str. 171—191.

Andrej O.[ton] Župančič: O nekaterih bioloških dejavnikih pri samomorilnosti. Str. 192—198.

Jože Goričar: Sociologija o samomoru. (Nekaj vprašanj in ugotovitev.) Str. 199—206.

Marko Kerševan: Sociologija in samomor. Str. 207—215.

Božidar Debenjak: Misli ob temi »Samomor in Slovenci« (odlomek iz pisma). Str. 216—217.

Marija Makarovič: Prispevek etnologinje k razpravi o samomorilnosti v Sloveniji. Str. 218—224.

Gorazd Mrevlje: Načela raziskovanja samomora — izkušnje ob terenskem raziskovalnem delu. Str. 225—235.

Boris Paternu: Problem smrti v sodobni slovenski književnosti. Str. 236—259.

Anton Trstenjak: Okvirne dileme v etiologiji samomora. Str. 251—258.

Neva Maher: Povezanost med značilnostmi samomorilnih oseb in družbeno-ekonomskimi karakteristikami. Str. 259—276.

Štefan Stražišar: Možnosti za boljšo diagnostično obdelavo in registracijo samomorov v SR Sloveniji v okviru sodno medicinske dejavnosti. Str. 277—282.

Miran Čuk: Metodološke težave pri proučevanju suicidalnosti. Str. 283—286.

Lev Milčinski: Samomor in Slovenci. Povzetek. Str. 287—303.

Lev Milčinski: Suicide and Slovenes. Synopsis. Str. 304—321.

Literatura. Str. 322—333.

IZDAJE MEDAKADEMIJSKEGA ODBORA ZA FLORO IN FAVNO JUGOSLAVIJE

Catalogus faunae Jugoslaviae III/4:4. K.[azimir] Tarman: Acarina. Ori-batei. Ljubljana 1983. 59 + (IV) str. 24 cm. 1000 izv.

KOPRODUKCIJSKE IZDAJE

France Bezljaj: Etimološki slovar slovenskega jezika. Druga knjiga. K—O. Ljubljana, Mladinska knjiga 1982. [Izšlo 1983.] 265 + (I) str. 25 cm. 2500 izv.

Literarni leksikon. Študije. Ljubljana, Državna založba Slovenije 1983. 20 cm.

Zvezki:

20. Janko Kos: Roman. 143 str.

21. Miran Hladnik: Trivialna literatura. 127 + (I) str.

22. Jože Munda: Knjiga. 104 + (II) str. + 1 pril.

SUMMARY

THE PRESIDENCY

President: Janez Milčinski

Vice-President: Robert Blinc

Vice-President: Bratko Kreft

Secretary-General: Jože Goričar

The members of the Presidency are also the Secretaries of the Sections

SECTION ONE

Historical and Social Sciences

Secretary: Alojz Finžgar

SECTION TWO

Philological and Literary Sciences

Secretary: Janko Jurančič

SECTION THREE

Mathematical, Physical and Technical Sciences

Secretary: Dušan Hadži

SECTION FOUR

Natural Sciences

Secretary: Stanko Grafenauer

SECTION FIVE

Arts

Secretary: Zdenko Kalin

SECTION SIX

Medical Sciences

Secretary: Franc Novak

THE MEMBERS
OF THE SLOVENE ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS
(On 31 December, 1983)

HONORARY MEMBER

Vidmar, Josip

SECTION ONE

Historical and Social Sciences

Regular Members

- Cvetko, Dragotin, Ph. D., born in 1911, Professor of History of Slavonic and Modern World Music, Faculty of Arts, University of Ljubljana, Ljubljana.
- Finžgar, Alojz, LL. D., born in 1902, Professor of Law, Faculty of Law, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.
- Goričar, Jože, LL. D., born in 1907, Professor of Sociology, Faculty of Law, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.
- Grafenauer, Bogo, Ph. D., born in 1916, Professor of Slovene History, Faculty of Arts, University of Ljubljana, Ljubljana.
- Korošec, Viktor, LL. D., born in 1899, Professor of Roman Law and of General History of Ancient State and Law, Faculty of Law, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.
- Krašovec, Stane, Eng. (Econ.), born in 1905, Professor, Faculty of Economics, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.
- Kušej, Gorazd, LL. D., born in 1907, Professor of the Theory of State and Law, and of Comparative Constitutional Law, Faculty of Law, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.
- Kyovsky, Rudi, LL. D., born in 1906, Professor, Faculty of Law, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.
- Majer, Boris, Ph. D., born in 1919, Professor of Philosophy, Faculty of Arts, University of Ljubljana, Ljubljana.
- Pretnar, Stojan, LL. D., born in 1909, Professor of Law, Faculty of Law, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.
- Trstenjak, Anton, Ph. D., born in 1906, Professor of Psychology, Theological Faculty, retired, Ljubljana.
- Vilfan, Sergij, LL. D., born in 1919, Professor of Legal History, Faculty of Law, University of Ljubljana, Ljubljana.
- Zwitter, Fran, Ph. D., born in 1905, Professor of General Modern History, Faculty of Arts, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Corresponding Members

- Bajt, Aleksander, LL. D., born in 1921, Professor of the Economics Institute, Faculty of Law, Edvard Kardelj University of Ljubljana, Ljubljana.
- Cevc, Emilijan, Ph. D., born in 1920. Scientific Consultant and Chairman at the Franc Stele Institute of Art History, Ljubljana.
- Cigoj, Stojan, LL. D., born in 1920, Professor of Law, Faculty of Law, University of Ljubljana.
- Gestrin, Ferdo, Ph. D., born in 1916, Professor of Medieval History, Faculty of Arts, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.
- Mlinar, Zdravko, Ph. D., born in 1933, Professor of Sociology of Local Communities at the Faculty for Sociology, Political Sciences and Journalism, Edvard Kardelj University of Ljubljana, Chairman of the Local Communities and Work Organizations Research Center, and also Chairman of the Social Work Seminar at the FSPJ, Ljubljana.
- Vratuša, Anton, Ph. D., born in 1915, Professor at the Faculty of Political Sciences in Belgrade and the Faculty for Sociology, Political Sciences and Journalism, University of Ljubljana; member of the Presidency of the Central Committee of the Communist Union of Slovenia.

Nonresident Corresponding Members

- Apostolski, Mihailo, born in 1906, Historian and Military Theorist, President of Macedonian Academy of Sciences and Arts, Skopje.
- Beier, Friedrich-Karl, LL. D., born in 1926, Professor at the Law Faculty in Munich and Director of the Max-Planck-Institute for Industrial Ownership and Copyright Law.
- Benac, Alojzii, Archeology D. Sc., born in 1914, Professor for Prehistoric Archaeology, Faculty of Arts, Sarajevo, President of the Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Hercegovina, Sarajevo.
- Brajković, Vladislav, LL. D., born in 1905, Professor of Naval and Transportation Law, University of Zagreb, retired, Zagreb.
- Čubrilo, Vasa, Ph. D., born in 1897, Professor of History of the Yugoslav Nations in Modern Times at the University of Belgrade, retired, Belgrade.
- Djordjević, Jovan, LL. D., born in 1908, Professor of Political Sciences and Constitutional Law, Faculty of Law, University of Belgrade, Belgrade.
- Djurdjev, Branislav, Ph. D., born in 1908, Professor of History of the Turkish Era and Historical Methodology, Faculty of Arts, University of Sarajevo, retired, Sarajevo.
- von Fischer, Kurt, Ph. D., born in 1913. Professor of Musicology, University of Zürich, Zürich.
- Geršković, Leon, LL. D., born in 1910, Professor of Political Sciences, Belgrade.
- Laroche, Emmannuel, Ph. D., born in 1914, Professor of Oriental Languages, Collège de France, Paris.
- Pavičević, Branko, LL. D., born in 1922, Professor of History, University of Titograd, Titograd.
- Sirotković, Jakov, Ph. D., Professor of Economics, University of Zagreb, President of Yugoslav Academy of Sciences and Arts, Zagreb.
- Supićić, Ivo, Ph. D., born in 1928, Professor of Musical History and Sociology at the Music Academy of Zagreb. Chairman of the Institute for Musicological Research at the Yugoslav Academy of Sciences and Arts in Zagreb, Zagreb.
- Šidak, Jaroslav, Ph. D., born in 1903, Professor for General Modern History at the Faculty of Philosophy in Zagreb, retired, Zagreb.
- Taylor, Alan, John, Percival, Ph. D., born in 1906, Professor of History at the University of Oxford.

SECTION TWO

Philological and Literary Sciences

Regular Members

- Bajec, Anton, Ph. D., born in 1897, Professor of Slovene Language, Faculty of Arts, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

- Berkopec, Anton, Ph. D., born in 1906, Senior Scientific Collaborator, The Slavonic Institute of the Czechoslovak Academy of Sciences, retired, Ljubljana.
- Bezljaj, France, Ph. D., born in 1910, Professor of Comparative Slavonic Philology, Faculty of Arts, University of Ljubljana, Ljubljana.
- Čop, Bojan, Ph. D., born in 1923, Professor of Indo-European Comparative Linguistics, Faculty of Arts, University of Ljubljana, Ljubljana.
- Jurančič, Janko, Ph. D., born in 1902, Professor of Serbian and Croatian Languages and of Old Croatian and Serbian Literatures, Faculty of Arts, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.
- Kos, Janko, Ph. D., born in 1931, Professor of Comparative Literature and Literary Theory, Philosophical Faculty, University of Ljubljana, Ljubljana.
- Logar, Janez, Slavist, Bibliographer, born in 1908, Senior Scientific Collaborator of the National University Library, retired, Ljubljana.
- Logar, Valentin, Ph. D., born in 1916, Professor of the History and Dialectology of the Slovene language, Faculty of Arts, University of Ljubljana, Ljubljana.
- Moravec, Dušan, born in 1920, Director of Theatre Museum, Ljubljana, retired Ljubljana.
- Vidmar, Josip, Dr. honoris causa, born in 1985, Literary Critic and Essayist, Ljubljana.

Corresponding Members

- Bernik, France, Ph. D., born in 1927, Scientific Advisor at the Institute for Slavic Literatures and Literary Sciences, Centre of Scientific Research of the Slovene Academy of Sciences and Arts, Ljubljana.
- Kumbatovič, Filip Kalan, born in 1910, Professor of Theatre History at the Academy of Theatre, Radio, Film and Television in Ljubljana, retired, Ljubljana.
- Merhar, Boris, born in 1907, Professor of Slovene Literary History, Teachers' Training College, retired, Ljubljana.
- Paternu, Boris, Ph. D., born in 1926, Professor of Slavic Literatures, Faculty of Arts, University of Edvard Kardelj, Ljubljana.
- Stanonik, Janez, Ph. D., born in 1921, Professor of Germanic Languages and Literatures, Faculty of Philosophy, Edvard Kardelj University of Ljubljana, Ljubljana.
- Zadravec, Franc, Ph. D., born in 1925, Professor of Slavic Literatures, Faculty of Arts, University of Edvard Kardelj, Ljubljana.

Nonresident Corresponding Members

- Deanović, Mirko, Ph. D., born in 1890, Professor of Romanic Philology, University of Zagreb, Zagreb.
- Frangeš, Ivo, Ph. D., born in 1920, Professor of Literary Sciences, Faculty of Arts, Zagreb.
- Gavazzi, Milovan, Ph. D., (Ethnography), born in 1895, Professor of Ethnology, University of Zagreb, retired, Zagreb.
- Grickat-Radulović, Irena, Ph. D., born in 1922, Scientific Advisor of Philology at the Institute for Languages, Academy of Sciences and Arts, Belgrade.
- Ivić, Milka, born in 1923, Ph. D., Professor of Serbian and Croatian Languages, Faculty of Arts, Novi Sad.
- Ivić, Pavle, Ph. D., born in 1924, Professor of Slavic Languages, University of Novi Sad, retired, Novi Sad.
- Koneski, Blaže, born in 1921, Professor of Macedonian Language, Faculty of Arts, University of Skopje, Skopje.
- Lavrin, Janko, born in 1887, Professor of Modern Russian Literature, University of Nottingham, retired, London.
- Rammelmayer, Alfred, Ph. D., born in 1909, Professor of Slavistics at the University of Frankfurt, retired, Frankfurt.
- Vučenov, Dimitrij, Ph. D., born in 1911, Professor of Yugoslav Literatures, Faculty of Philosophy, Belgrade, Belgrade.

Regular Members

- Blinc, Robert, D. Phys. Sc., born in 1933, Professor of Electromagnetic, Field and Optic, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, Ljubljana.
- Dolar, Davorin, D. Chem. Sc., Dipl. Ing. Chem., born in 1921, Professor of Physical Chemistry, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, Ljubljana.
- Gosar, Peter, D. Phys. Sc., born in 1923, Professor of the Physics of Solids, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, Ljubljana.
- Hadži, Dušan, D. Chem. Sc., born in 1921, Professor of the Chemistry of Structures, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, Ljubljana.
- Peklenik, Janez, D. Eng., Dipl. Ing. Habil., born in 1926, Professor of Technical Cybernetics and Processing Systems, Faculty of Mechanical Engineering, University of Ljubljana, Ljubljana.
- Peterlin, Anton, D. Sc., born in 1908, D. Sc. h. c. Ass. Chief, Polymer Science and Standards Div., National Bureau of Standards, Washington, D. C., U. S. A.
- Šuklje, Lujo, D. Eng. Dipl. Ing. Civ. Eng., born in 1910, Professor of Soil Mechanics and of Basic Technical Mechanics, Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.
- Tišler, Miha, D. Eng., Dipl. Ing. Chem., born in 1926, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, Ljubljana.
- Vidav, Ivan, Ph. D., born in 1918, Professor of Mathematics, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, Ljubljana.
- Vodovnik, Lojze, D. Phys. Sc., born in 1933, Professor of Biocybernetics, University of Ljubljana, Ljubljana.

Corresponding Members

- Gyergyek, Ludvik, Sc. D., born in 1922, Professor of Bonds, Systems and Information Theory and Static Methods at the Electrotechnics Faculty, Edvard Kardelj University of Ljubljana, Ljubljana.

Nonresident Corresponding Members

- Balenović, Krešimir, D. Sc. (Chemistry), born in 1914, Professor of Organic Chemistry and Biochemistry, Institute of Chemistry, University of Zagreb, Zagreb.
- Borisevič, Nikolaj Aleksandrovič, Sc. D., born in 1923, Professor at the Lenin University of Minsk, President of the Academy of Sciences of Belorussia U. S. S. R., Minsk.
- Despić, Aleksander, D. Sc. (Physical Chemistry), born in 1927, Professor of Physical Chemistry, Faculty of Technology, University of Belgrade, Belgrade.
- Grdenić, Drago, D. Sc. (Chemistry), born in 1919, Director, Institute of Anorganic and Analytical Chemistry, University of Zagreb, Zagreb.
- Hahn, Erwin, L., Sc. D., born in 1921, Professor of Physics, University of California, Berkeley, California.
- Mihailović, Mihailo, D. Sc. (Chemistry), born in 1924, Professor, Faculty of Natural Sciences and Mathematics, University of Belgrade, Belgrade.
- Povh, Bogdan, D. Phys. Sc., born in 1932, Professor of Physics, University of Heidelberg, Director of the Max-Planck-Institute for Nuclear Physics, Heidelberg.
- Prelog, Vladimir, D. Chem. Sc., born in 1906, Head of the Laboratory for Organic Chemistry ETH, retired, Zürich.
- Rao, Chintamani, Nagesa, Ramachandra, Sc. D., born in 1934, Professor at the Indian Institute of Technology, Kanpur, India.
- Savić, Pavle, Dr. honoris causa, born in 1909, Professor of Physical Chemistry, Faculty of Natural Sciences and Mathematics, University of Belgrade, retired, Belgrade.

Regular Members

- Brodar, Srečko, Ph. D., Dr. honoris causa, born in 1893, Professor of the Pre-history of Man, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.
- Grafenauer, Stanko, D. Geol. Sc., born in 1922, Professor of Mineralogy and Petrography, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, Ljubljana.
- Ilešič, Svetozar, Ph. D., born in 1907, Professor of Geography, Faculty of Arts, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.
- Mayer, Ernest, D. Biol. Sc., born in 1920, Professor of Botanics, Biotechnical Faculty, University of Ljubljana, Ljubljana.
- Rakovec, Ivan, Ph. D., born in 1899, Professor of Geology and Palaeontology, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Corresponding Members

- Bole, Jože, D. Biol. Sc., born in 1929, Scientific Adviser for the Jovan Hadži Institute of Biology at the Slovene Academy of Sciences and Arts, Ljubljana.
- Drovenik, Matija, D. Geology. Sc., born in 1927, Professor of Ore Deposits and Ore and Coal Microscopy in the Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, Ljubljana.
- Gams, Ivan, D. Geography Sc., born in 1923, Professor of Geography, Faculty of Arts, University of Ljubljana, Ljubljana.
- Matjašič, Janez, D. Biol. Sc., born in 1921, Scientific Adviser, Jovan Hadži Institute of Biology, The Slovene Academy of Sciences and Arts, Ljubljana.
- Pleničar, Mario, Sc. D., born in 1921, Professor of Geology, Biostratigraphy and Geological Map-Making at the Faculty of Natural Sciences and Technology, Edvard Kardelj University of Ljubljana, Ljubljana.

Nonresident Corresponding Members

- Kenk, Roman, Dr. of Natural Sciences, born in 1898, Professor of Zoology and Collaborator for the Library of Congress in Washington, D. C., retired.
- Kochansky-Devidé, Vanda, D. Nat. Sc., born in 1915, regular member of the Yugoslav Academy of Sciences and Arts, Professor, Geological-Palaeontological Institute, Zagreb.
- Kratochvíl, Josef, D. Nat. Sc., born in 1909, Professor and Entomology, Department of Agriculture, Brno, Brno.
- Stevanović, Petar, D. Nat. Sc., born in 1914, regular member of the Serbian Academy of Sciences and Arts, Professor, Faculty of Metallurgy and Geology, University of Belgrade, Belgrade.

SECTION FIVE

Arts

Regular Members

- Ingolič, Anton, Writer, born in 1907, Ljubljana.
- Jakac, Božidar, born in 1899, Painter, Professor, Academy of Fine Arts, Ljubljana, retired, Ljubljana.
- Kalin, Zdenko, Sculptor, born in 1911, Professor, Academy of Fine Arts in Ljubljana, Ljubljana.
- Klopčič, Mile, Poet and Translator, born in 1905, Ljubljana.
- Kreft, Bratko, Ph. D., born in 1905, Professor of Modern Russian Literature, Faculty of Arts, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.
- Mihelič, France, born in 1907, Painter, Professor, Academy of Fine Arts, Ljubljana, retired, Ljubljana.
- Pavšič, Vladimir (Matej Bor), born in 1913, retired, Radovljica.

Potrč, Ivan, Writer, born in 1913, Ljubljana.
 Ramovš, Primož, Composer, born in 1921, Head of the Library of the Slovene Academy of Sciences and Arts, Ljubljana.
 Ravnikar, Edvard, Dipl. Ing. Arch., born in 1907, Architect, Professor of Public Buildings, Projecting and Arranging Settlements, Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.
 Stupica, Gabrijel, Ac. Painter, born in 1913, Professor at the Academy of Fine Arts in Ljubljana, retired, Ljubljana.

Corresponding Members

Krek, Uroš, Composer, born in 1922, Professor of Composition and Theory, Academy of Music, Ljubljana.
 Menart, Janez, born in 1929, Writer, Ljubljana.
 Mihelič, Milan, Architect, born in 1925, Director and Chief Project Coordinator at the Konstrukta firm for project planning, Ljubljana.
 Udovič, Jože, Writer and Translator, born 1912, Ljubljana.

Nonresident Corresponding Members

Cilenšek, Johann, born in 1913, Composer, Professor, Franz Liszt Hochschule für Musik, Weimar, Weimar.
 Černigoj, Avgust, born in 1898, Painter, Trieste.
 Maksimović, Desanka, born in 1898, Poetess, Belgrade.
 Mohorovičić, Andre, Dr. of Architectural Engineering, Professor of Architecture at the University of Zagreb.
 Mušič, Zoran, Academic Painter, born in 1909, Paris, France.
 Panteleev, Dimitr, Writer, born in 1901, Sofija.
 Rajičić, Stanojlo, born in 1910, Professor, Academy of Music, Belgrade, Belgrade.
 Saeverud, Harald, Composer, born in 1897, Norway.

SECTION SIX

Medical Sciences

Regular Members

Batis, Janez, D.V. M., born in 1919, regular Professor of the Biotechnical Faculty, University of Ljubljana, Ljubljana.
 Brecelj, Bogdan, M. D., born in 1906, Professor of Orthopedics, Faculty of Medicine, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.
 Brzin, Miroslav, D. Sc., born in 1923, Professor of Biochemistry, Faculty of Medicine, Scientific Adviser at the Institute for Pathological Physiology, University of Ljubljana, Ljubljana.
 Fettich, Janez, D. Sc., M. D., born in 1921, Professor of Dermatovenereology, Faculty of Medicine, University of Ljubljana, Ljubljana.
 Milčinski, Janez, M. D., LL. D., born in 1913, Professor of Forensic Medicine, Faculty of Medicine, University of Ljubljana, Ljubljana.
 Milčinski, Lev, Psychiatrist D. Sc., born in 1916, Profesor at the Faculty of Medicine, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.
 Novak, Franc, D. Sc., M. D., born in 1908, Professor of Obstetrics and Gynaecology, Faculty of Medicine, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.
 Župančič, Andrej, M. D., born in 1916, Professor of Pathological Physiology, Faculty of Medicine, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Nonresident Corresponding Members

Čamo, Edhem, D. V. M., born in 1909, Professor of Zoohygiene, Faculty of Veterinary, University of Sarajevo, Sarajevo.
 Dimitrijevič, Milan, M. D., born in 1931, Neuropsychiatrist, Professor of Neurophysiology at the Baylor College of Medicine, Houston, Texas, Chairman of the Department of Clinical Neurophysiology at the Texas Institute for Rehabilitation and Research, Houston, Texas.

Drujan, Boris, D. Chem. Sc., born in 1928, Director of the Laboratory of Neurochemistry IVIC in Caracas, Venezuela.

Franchini, Aldo, D. Sc. L. D., born in 1910. Head of the Forensic Medicine Institute, University of Genova, Genova.

Mekuli, Esad, D. V. M., born in 1916, President of the Academy of Sciences and Arts of Kosovo, Priština.

Milič-Emili, Joseph, born in 1931, Dr. of Medical Sciences, Professor of Physiology at McGill University, Montréal.

Negovski, Vladimir, born in 1909, Dr. of Medical Sciences, Professor of Reanimatology, Academy of Sciences, Moscow.

Safar, Peter, born in 1924, Dr. of Medical Sciences, Professor of Reanimatology, University Medical Center of Reanimation, Pittsburgh, USA.

Szentágothai, János, M. D., born in 1912, Anatomist, President of the Hungarian Academy of Sciences in Budapest, Budapest.

Volkov, Mstislav Vasiljevič, D. of Orthopedics, born in 1923, Director, Central Institute of Traumatology and Orthopedics, Moscow.

REPORT ON THE ACTIVITIES OF THE SLOVENE ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS IN THE YEAR 1983

GENERAL

At the end of December, 1983, the Slovene Academy of Sciences and Arts had one honorary member, 58 regular, 22 corresponding and 57 external members, in total 137 members.

In the year 1983 SASA (the Slovene Academy of Sciences and Arts) lost its regular member Anton Slodnjak, its corresponding member Anton Grad, its regular member Miško Kranjec and its external member Fran Kogoj.

UNITS

THE INSTITUTE FOR THE LAWS OF THE ANCIENT ORIENT

Director: Viktor Korošec

THE INSTITUTE FOR THE SLOVENE EMIGRATION OF SASA

Director: Janez Stanonik

THE CABINET OF JOSIP VIDMAR

Head: Josip Vidmar

THE COUNCIL FOR THE ENVIRONMENTAL RESEARCH AND PROTECTION

Head: Avguštin Lah

THE DEPARTMENT FOR PLANNING AND COORDINATING RESEARCH PROJECTS

Director: Miroslav Brzin

THE LIBRARY

Director: Primož Ramovš

THE DEPARTMENT FOR SPECIALIZED, ADMINISTRATIVE, TECHNICAL AND ANCILLARY AFFAIRS

Acting Work Community Manager: Bojan Plavec

THE INTER-ACADEMY COMMITTEES

The Inter-Academy Committee for the Study of Infection of Humans and Animals with *Streptococcus Agalactiae*

The Inter-Academy Flora and Fauna Committee of Yugoslavia

The Coordinating Committee for Molecular Sciences

The Inter-Academy Committee for the Questions of Mixed Households

THE INSTITUTE FOR LAWS OF THE ANCIENT ORIENT

Academician Viktor Korošec completed his years-long preparation of his treatise on the Unequal Nature of the Sunassur Treaty and the Equal Nature of the Naram-Sin Treaty. This work is now in print.

THE INSTITUTE FOR SLOVENE EMIGRATION OF SASA

In 1983 the Institute had two regular meetings of its Scientific Council and a meeting of its researchers regarding the planning of the research program. It continued its preparation of archival and documentary materials, and also of the library. Among the most important additions in 1983 have been the legacy of Frank Česen, publicist from Cleveland, Ohio; a parcel of books, brochures and documentary materials from Jacob Strekal of Cleveland, Ohio; the documentary material about the activities of Yugoslav immigrants in the U.S.A. during World War I to help Yugoslavia, sent by Tadej Labernik, a former correspondent for Tanjug in New York; and the material pertaining to the social activities of the Slovene-Yugoslav Mutual Society »Triglav«, along with 60 issues of the Slovene cultural revue »Njiva« (1937—1943), sent by the »Triglav« Society. The following emigrants have sent their individual research works to the Institute: Marie Pislar of France, Franc Drenovec of Holland, Jože Drašler and Frank R. Bartol of the U.S.A., Yolanda Kutoša de Bilbao, Oscar N. Skrilec and Franc Kurinčič (returnee) of Argentina and Geza Kološa of Uruguay.

Domestic researchers of Slovene emigration have used the gathered materials of the Institute, and photocopies of archival materials have been sent to the organization, »Progressive Slovene Women of America«, in Cleveland, Ohio, for the preparation of their brochure honouring the organization's 50th anniversary.

THE CABINET OF JOSIP VIDMAR

The Cabinet devoted itself to the literary, scientific, cultural and political work of the academician Josip Vidmar. It gathered materials and the technical works in connection with the academician's current work: in 1983 Josip Vidmar published two books: *Mrtvaški ples* (Death Dance) and *Dva razgovora* (Two Conversations); two of his books are in print; and he edited several works for the collection *Znameniti Slovenci* and *Polemika* (Famous Slovenes and Polemics), published 29 articles, gave several lectures, and made other public appearances. The Cabinet was responsible for helping the academician with organization of his work. It also supplemented and gathered materials for the bibliography of Josip Vidmar.

THE COUNCIL FOR ENVIRONMENTAL RESEARCH AND PROTECTION AT THE SASA PRESIDENCY

At its meeting on March 17, 1983, the Council rounded off its two-year treatment of individual fields of relations between society and nature with the coordination of extensive reports on the state and problem of environmental protection, or the natural and cultural heritage of Slovenia.

Discussions about the problems of the human environment were carried on in cooperation with various social workers. The conclusions and views which were formed in the Council were thus directly applied to their corresponding fields. This report was discussed in all the SASA classes and in appropriate Institutes of the SASA. It was used also in the Yugoslav report on the politics of protection of the environment and results in recent times, which is being prepared within the framework of the OECD project.

In the second half of the year 1983 the activities of the Council members were connected with the OECD project about Yugoslavia and with the research performed in this field, in which they are directly involved.

THE INTER-ACADEMIC COMMITTEE FOR THE STUDY OF INFECTION OF HUMANS AND ANIMALS WITH STREPTOCOCCUS AGALACTIAE

Three Yugoslav Academies are working on this Inter-Academy project: the Serbian Academy of Sciences and Arts (SANU); the Academy of Sciences

and Arts of Bosnia and Hercegovina and the Slovene Academy of Sciences and Arts (SAZU). The research program was prepared also by members of the Yugoslav Academy of Sciences and Arts (JAZU).

The results of all research up to now have been presented in the report given at the 30th Inter-Academy and scientific meeting of medical sections and departments of the Yugoslav Academies in Zagreb, at the symposium on Diagnostic, Epizootiology and Epidemiology of Streptococci B in Brn, and at the 25th Meeting of Microbiologists in Pula.

THE INTER-ACADEMY FLORA AND FAUNA COMMITTEE OF YUGOSLAVIA

The group of botany taxonomists preparing the catalogue of the flora of Yugoslavia for the Polycaricae group held their meeting in April in Ljubljana. They coordinated their cooperation and performed some editorial work. The catalogue on the Fauna of Yugoslavia for the Acarina-Oribatei group, which was prepared by Dr. Kazimir Tarman, was printed.

THE COORDINATING COMMITTEE FOR MOLECULAR SCIENCES

In 1983 the Committee published the »Supplement Periodicum Biologorum«, with selected reports from the international conference on the Biophysical Aspects of the Structure and Function of Receptors, which was held in September of 1982 in Portorož under the auspices of the Committee.

THE INTER-ACADEMY COMMITTEE FOR QUESTIONS ON MIXED HOUSEHOLDS

The editing of Part Two of the publications from the symposium in 1981 and its distribution are in progress. Ten reviews have either been published or are in print in Yugoslav economic, agro-economic and sociological periodicals, and also in the leading American, Canadian and German agro-economic periodicals, »Sociologia Ruralis« and »World Agricultural Economics and Rural Sociology Abstracts«.

THE LIBRARY

The activities of the Library in 1983 continued with the same intensity as in former years. The Library also continues to confront the same problems, viz.: the lack of space for storage and the shortage of personnel. In spite of these problems, its work program was realized. This is due to the efficiency of the Library management and the highly professional capabilities and painstaking efforts of the Library staff.

The exchange of academic publications and duplicate stock represents the most significant and the most active sphere of the Library. This exchange is now regularly established with 1500 institutions throughout the world. Owing to this in 1983 our literary collection was raised by 5,299 volumes. Taking into account donations (1,300), purchases (1,653) and obligatory editions (339), the increase in the Library collection was 8,591 units.

At the end of the year, the Library collection comprised approximately 323,000 units. This collection is recorded in various catalogues, both alphabetically according to authors, and systematically. The Library prepares monthly bulletins to inform those interested about its new acquisitions. It also provides pamphlets outlining Library activities. The Library collection is accessible to all, either in its reading-room or for home-use. In the reading-room various encyclopedic books and periodicals are freely available. In total, the Library has lent out 31,130 works to 3,087 readers, who have visited the Library 9,964 times.

The Library continues to be responsible for the dispatching of all Academy publications. At the end of the year the Library staff consisted of 21 employees, 16 of whom belong to the Library profession.

ZNANSTVENORAZISKOVALNI CENTER
SLOVENSKE AKADEMIJE
ZNANOSTI IN UMETNOSTI

I ORGANIZACIJA

SVET ZNANSTVENORAZISKOVALNEGA CENTRA SAZU

Predsednik: akademik prof. dr. Stojan Pretnar.

Namestnik: dr. Demetrij Brodar, dipl. inž.

Delegati delavcev ZRC SAZU: dopisni član dr. France Bernik, dr. Demetrij Brodar, dr. Tone Cevc, dr. Rado Gospodarič, prof. France Novak, mag. Milan Orožen Adamič, prof. Neda Pagon-Brglez, dr. Alojzij Šercelj, prof. Janez Šumrada.

Delegati SAZU: akademiki prof. dr. Miroslav Brzin, prof. dr. Jože Goričar, prof. dr. Sergij Vilfan, prof. dr. Stojan Pretnar, prof. dr. Lujo Suklje; dopisna člana prof. dr. Matija Drovenik, prof. Janez Logar.

Delegati samoupravnih organizacij:

Raziskovalne skupnosti Slovenije prof. dr. Vladimir Bračič;

Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije dipl. inž. Erik Vrenko;

Republiške konference SZDL Slovenije prof. dr. Mara Bešter;

Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani prof. dr. Andrej Martinčič;

Univerze v Mariboru doc. dr. Bruno Hartman;

Občinske raziskovalne skupnosti Ljubljana Center prof. dr. France Adamič;

Občinske raziskovalne skupnosti Postojna dr. Edvard Rebula.

V. D. DIREKTORJA

dr. Mitja Zupančič, dipl. inž.

Pomočnika: mag. Stane Granda, Majda Stanovnik-Blinč.

TAJNIŠTVO ZRC SAZU

Glavni pomočnik direktorja: Jože Pakiž.

Samostojna referentka: Magda Kregar.

Tajnica: Božena Gabrijelčič.

Samostojni referent za gradbene zadeve: Tone Podboj (od 1. 3. 1983).

Računovodska in nekatera splošna opravila za potrebe ZRC SAZU opravljajo delavci delovne skupnosti SAZU.

Kolegij:

akademiki dr. Bogdan Brecelj, dr. Dragotin Cvetko (do 5. 4. 1983), dr. Janko Jurančič (do 15. 2. 1983), prof. dr. Janko Kos (do 5. 4. 1983), prof. dr. Boris Majer (do 11. 10. 1983), prof. dr. Ivan Rakovec (do 5. 4. 1983), prof. dr. Fran Zwitter (do 5. 4. 1983); dopisni člani dr. Jože Bole, znanstveni svetnik, dr. Emilijan Cevc, znanstveni svetnik, in prof. dr. Ivan Gams (do 30. 4. 1983); znanstveni svetniki izr. prof. dr. Franc Jakopin (od 15. 2. 1983), dr. Peter Habič, dr. Milko Matičetov, dr. Milan Šifrer (od 1. 5. 1983) in dr. Dragica Turnšek (od 5. 4. 1983); višji znanstveni sodelavec dr. Danilo Pokorn (od 5. 4. 1983); znanstveni sodelavec dr. Janez Dular; raziskovalni sodelavec mag. Darko Dolinar (od 5. 4. 1983); asistenta mag. Stane Granda (od 5. 4. 1983) in Vojislav Likar (od 11. 10. 1983).

Samoupravna delavska kontrola:

Janez Keber, prof. Jože Munda (*predsednik*), mag. Andrej Seliškar, Julijan Strajnar in delegata SAZU akademika prof. dr. Janez Batis in prof. dr. Rudi Kyovsky.

Disciplinska komisija:

dr. Marjan Dolgan, Sonja Horvat, Vlasta Pacheiner-Klander in Ivan Turk (*predsednik*).

Odbor za delovna razmerja:

dr. Katica Drobne, Maja Košmrlj-Levačič, dr. Darja Mihelič in mag. Andrej Pleterski (*predsednik*).

Odbor za razporejanje sredstev sklada skupne porabe:

Jurij Fikfak, mag. Andrej Kranjc (*predsednik*), Vojislav Likar, mag. Metka Pavčič in Cvetana Tavzes, ki jo je 23. 2. 1983 zamenjala Polona Kostanjevec.

Štab za civilno zaščito:

Polona Kostanjevec, ki jo je 23. 2. 1983 zamenjala Cvetana Tavzes, Magda Kregar, Alenka Maček, mag. Karel Natek in dr. Damjan Prelovšek (*poveljnik*).

Komite za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito:

dr. inž. Demetrij Brodar, Zvonka Leder-Mancini (*predsednica*), mag. Andrej Pleterski, ki ga je kasneje zamenjal Jurij Snoj, dr. Damjan Prelovšek, akademik prof. dr. Stojan Pretnar in dr. Mitja Zupančič.

Posebna delegacija za zbor izvajalcev za raziskovalno SIS:

dr. Angelos Baš, dr. Janez Dular, mag. Stane Granda, dr. Peter Habič, Maja Košmrlj-Levačič, dr. Zmaga Kumer, dr. Alojz Marinček, prof. Jože Munda, mag. Milan Orožen Adamič, (*predsednik*), Neda Pagon-Brglez, Jože Pakiž, dr. Damjan Prelovšek, dr. Jakob Rigler, Majda Stanovnik-Blinc in dr. Dragica Turnšek.

Delegacija za zборе združenega dela:

Martin Ahlin, mag. Darko Dolinar, dr. Katica Drobne, dr. Božo Drovenik, dr. Rado Gospodarič, Vojislav Likar, mag. Metka Pavčič (*predsednica*), Janez Šumrada, mag. Marko Terseglav in Ivan Turk.

Združena delegacija SIS za znanost, kulturo, zdravstveno varstvo in skrbstvo, stanovanjsko gospodarstvo in zaposlovanje:

mag. Frančiška Benedik, Dragan Božič, Franc Cimerman, Marij Čuček, mag. Aleš Erjavec, Ivana Hafner, Milena Hajnšek-Holz, mag. Eva Holz (*predsednica*), Polona Kostanjevec, Majda Merše, Vlasta Pacheiner-Klander, Jurij Snoj, Julijan Strajnar, Angela Turnšek, Nastja Vojnovič.

Izvršni odbor osnovne organizacije Zveze sindikatov:

mag. Frančiška Benedik, Andreja Dolenc, dr. Božo Drovenik, Marjan Luzar, Božo Otorepec, Tatjana Nartnik, Radivoj Riha, Maruša Rupert, Jurij Snoj (*predsednik*).

1. INŠTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK

Znanstveni svet: (od 20. 10. 1983) akademiki dr. Janez Batis, dr. France Bezljaj, dr. Janko Jurančič, dr. Valentin Logar (*predsednik*), izred. prof. dr. Martina Orožen, doc. dr. Alenka Šivic-Dular, strokovna svetnica Milena Hajnšek-Holz.

Upravnik: akademik dr. Janko Jurančič (do 15. 2. 1983), izred. prof. dr. Franc Jakopin, znanstveni svetnik (od 15. 2. 1983).

Pomočnica upravnika: strokovna svetnica Zvonka Leder-Mancini.

Tajnica: Ivana Hafner.

a) Leksikološka sekcija

Vodja: strokovna svetnica Milena Hajnšek-Holz.

Znanstvena svetnika: dr. Franc Jakopin, dr. Jakob Rigler (delno angažirana).

Strokovne svetnice: Ivana Černelič, Milena Hajnšek-Holz, Zvonka Leder-Mancini, Marta Silvester.

Višji strokovni sodelavci: Marjeta Humar, Borislava Košmrlj-Levačič, Jakob Müller, Ivanka Šircelj, Cvetana Tavzes.

Asistenti: Martin Ahlin, Ljudmila Bokal, Alenka Gložančev, Janez Keber, Polona Kostanjevec, Branka Lazar, Zvonka Praznik, Jerica Snoj, Nastja Vojnovič.

Strokovna delavka: Marija Dolenc.

Višja tehnična sodelavka: Ana Anžel.

Tehnične sodelavke: Irena Orel, Nataša Slavinec (obe od 1. 3. 1983), Alenka Koren (od 1. 12. 1983).

Zunanji znanstveni sodelavci: akademiki dr. Anton Bajec, dr. Bojan Čop (do 30. 6. 1983), dr. Janko Jurančič.

Zunanja strokovna sodelavca: Marija Janežič, Stanislav Suhadolnik.

b) Dialektološka sekcija

Znanstveni svetnik: dr. Jakob Rigler (delno angažiran).

Asistentki: mag. Frančiška Benedik, Sonja Horvat.

Zunanja znanstvena sodelavca: akademik dr. Valentin Logar, izred. prof. dr. Martina Orožen.

c) Etimološko-onomastična sekcija

Asistentka: mag. Darja Žorga-Globevnik (do 7. 3. 1983).

Stażista: Metka Furlan, Marko Snoj.

Zunanji znanstveni sodelavec: akademik dr. France Bezljaj.

č) Komisija za historične slovarje

Znanstveni svetnik: dr. Franc Jakopin (delno angažiran).

Strokovni svetnik: France Novak.

Asistentki: Majda Merše, Francka Premk.

Člani komisije: akademik dr. France Bezljaj (*predsednik*), izred. prof. dr. Jože Koruza, red. prof. dr. Vilko Novak, izred. prof. dr. Martina Orožen, izred. prof. dr. Breda Pogorelec, strokovni svetnik Stanislav Suhadolnik in redna sodelavca izred. prof. dr. Franc Jakopin, France Novak.

d) Terminološka komisija*

Terminološka komisija oz. njene sekcije sestavljajo zunanji sodelavci, razen Miloša Ribača in Janje Žitnik ter jezikovnih svetovalk Zvonke Leder-Mancini, Ivanke Šircelj in Cvetane Tavzes.

Predsednik komisije: akademik dr. Janez Batis.

Strokovni svet: akademika dr. Janez Batis (*predsednik*), dr. Dragotin Cvetko, red. prof. dr. France Adamič, red. prof. dr. Ivanka Brglez (od 5. 4. 1983), znanstveni svetnik dr. Ciril Kržišnik, prof. Gabrijel Simčič, dr. Franjo Smerdu (do 5. 4. 1983), red. prof. dr. Bogomil Vargazon (od 5. 4. 1983).

Strokovna delavka: Janja Žitnik.

PRAVNA SEKCIJA

Vodja: znanstveni svetnik dr. Ciril Kržišnik.

Strokovni svetnik: Miloš Rybař.

Člani komisije: akademiki dr. Alojz Finžgar, dr. Viktor Korošec, dr. Sergij Vilfan, red. prof. dr. Peter Kobe, red. prof. dr. Vladimir Murko, red. prof. dr. Stanko Peterin.

Jezikovna svetovalka: Zvonka Leder-Mancini.

TEHNIŠKA SEKCIJA

Vodja: red. prof. dr. France Adamič.

Člani sekcije: ing. Stane Bonač, ing. Venčeslav Funtek, ing. Marko Kmecl, red. prof. ing. Bojan Kraut, strokovna svetnica Joža Meze, hon. prof. ing. Franc Mlakar, red. prof. dr. Andrej Pavlin, izred. prof. dr. Jože Puhar, izred. prof. dr. Andrej Šmalc, ing. Franc Špiler, red. prof. dr. Srdjan Turk, izred. prof. dr. Florijan Vodopivec.

Jezikovna svetovalka: Joža Meze.

MEDICINSKA SEKCIJA

Vodja: red. prof. dr. Bogomil Vargazon (od 5. 4. 1983).

Člani sekcije: akademik dr. Janez Batis, red. prof. dr. Stanko Banič, asist. mag. Andrej Baraga, dr. Janko Držečnik, red. prof. dr. Miroslav Kališnik, doc. dr. Samo Modic, red. prof. dr. Hubert Pehani, dr. Eman Pertl, dr. Franjo Smerdu, red. prof. dr. Danilo Tavčar.

Jezikovna svetovalka: Ivanka Šircelj.

VETERINARSKA SEKCIJA

Vodja: red. prof. dr. Ivanka Brglez (od 5. 4. 1983).

Člani sekcije: akademik dr. Janez Batis, red. prof. dr. Janez Banič, red. prof. dr. Oskar Böhm, red. prof. dr. Vlado Gregorovič, dipl. vet. Marko Osredkar, red. prof. dr. Leo Rigler, Zdenka Karlin.

Jezikovna svetovalca: Stanislav Suhadolnik, Cvetana Tavzes.

NARAVOSLOVNA SEKCIJA

Vodja: prof. Gabrijel Simčič.

Člani sekcije: dop. član SAZU dr. Mario Pleničar, izred. prof. dr. Matija Gogala, doc. dr. Bogdan Kiler, izred. prof. dr. Pavel Ličar, red. prof. dr. Viktor Petkovšek, mag. Pavla Ranzinger, red. prof. dr. Kazimir Tarman, izred. prof. dr. Miran Vardjan, doc. dr. Tone Wraber.

Jezikovni svetovalci: Stanislav Suhadolnik.

UMETNOSTNA SEKCIJA

Vodja: akademik dr. Dragotin Cvetko.

Člani sekcije: dop. član SAZU dr. Emilijan Cevc, višja strokovna sodelavka Vera Baloh, znanstveni sodelavec dr. Tone Cevc, mag. Ivan Klemenčič, prof. Vladimir Koch, znanstvena svetnica dr. Zmaga Kumer, dr. Henrik Neubauer, red. prof. dr. Jože Sivec, Dušan Tomše, mag. Sonja Žitko-Durjava.

Jezikovna svetovalka: Zvonka Leder-Mancini.

2. INŠTITUT ZA ARHEOLOGIJU

Znanstveni svet: dr. inž. Demetrij Brodar (*predsednik*), prof. dr. Stane Gabrovec, prof. dr. Franc Osole, dr. Jaroslav Šašel, mag. Slavko Ciglencečki.

Upravnik: dr. Janez Dular, znanstveni sodelavec.

Znanstveni svetniki: dr. inž. Demetrij Brodar, dr. France Leben, dr. Jaroslav Šašel.

Znanstveni sodelavec: dr. Janez Dular.

Asistenta: mag. Slavko Ciglencečki, mag. Andrej Pleterski.

Višji strokovni sodelavec: Ivan Turk.

Strokovni sodelavec: Dragan Božič.

Strokovna delavka: Dragica Knific-Lunder.

Stażistka-dokumentalistka: Andreja Dolenc.

Tajnica: Breda Justin.

3. ZGODOVINSKI INŠTITUT MILKA KOSA

Znanstveni svet: akademiki dr. Fran Zwitter (*predsednik*), dr. Bogo Grafenauer, dr. Sergij Vilfan; dopisni član SAZU dr. Ferdo Gestrin, znanstveni svetnik SAZU v pokoju dr. Pavle Blaznik, višji raziskovalni sodelavec Božo Otarepec in asistentka dr. Darja Mihelič.

Upravnik: akademik prof. dr. Fran Zwitter (do 5. 4. 1983), mag. Stane Granda, asistent (od 5. 4. 1983).

Višji raziskovalni sodelavec: Božo Otarepec.

Asistenti: dr. Darja Mihelič, mag. Vincencij Rajšp, Janez Šumrada.

Strokovna sodelavka: mag. Eva Holz.

Zunanji sodelavec: znanstveni svetnik SAZU v pokoju dr. Pavle Blaznik.

4. UMETNOSTNOZGODOVINSKI INŠTITUT FRANCETA STELETA

Znanstveni svet: akademika prof. dr. Dragotin Cvetko (*predsednik*) in inž. arh. Marjan Mušič; univ. prof. dr. Sergej Vrišer, dr. Marjan Zadnikar in dr. Damjan Prelovšek.

Upravnik: dopisni član SAZU dr. Emilijan Cevc, znanstveni svetnik.

Znanstveni sodelavec: dr. Damjan Prelovšek.

Asistent: Aleš Rojec (do 31. 5. 1983).

Višja strokovna sodelavka: Vera Baloh.

Višja strokovna delavka: Ana Lavrič.

Bibliotekarka-specialistka: Vida Urek.

5. MUZIKOLOŠKI INŠTITUT

Znanstveni svet: akademika dr. Dragotin Cvetko (*predsednik*) in Primož Ramovš, prof. dr. Andrej Rijavec, prof. dr. Jože Sivec, Jurij Snoj.

Upravnik: akademik dr. Dragotin Cvetko (do 5. 4. 1983), dr. Danilo Pokorn, višji znanstveni sodelavec (od 5. 4. 1983).

Višji znanstveni sodelavec: dr. Danilo Pokorn (do 5. 4. 1983 tajnik inštituta).

Asistent: Jurij Snoj.

Zunanji sodelavci: dr. Mirko Cuderman, prof. dr. Jože Sivec, prof. Pavel Šivic, dr. Edo Škulj.

6. INŠTITUT ZA SLOVENSKO LITERATURO IN LITERARNE VEDE

Znanstveni svet: akademiki Josip Vidmar (*predsednik*), Dušan Moravec, dr. Janko Kos in Janez Logar, dopisna člana dr. Francè Bernik in dr. Boris Paternu; strokovna svetnika Jože Munda in Majda Stanovnik-Blinc.

Upravniki: akad. prof. dr. Janko Kos (do 5. 4. 1983), mag. Darko Dolinar, raziskovalni sodelavec (od 5. 4. 1983).

a) Sekcija za slovensko literarno zgodovino:

Znanstveni svetnik: dopisni član prof. dr. Francè Bernik.

Asistent: dr. Marjan Dolgan.

b) Sekcija za literarno teorijo:

Raziskovalni sodelavec: mag. Darko Dolinar.

Strokovni svetniki: Vlasta Pacheiner-Klander, Majda Stanovnik-Blinc.

Asistentka: Jola Škulj.

c) Sekcija za biografiko, bibliografijo in dokumentacijo:

Strokovna svetnika: Jože Munda, Nada Gspan-Prašelj.

Asistentki: mag. Frančiška Buttolo, mag. Metka Pavčič.

č) Skupne službe inštituta:

Višja knjižničarka-referentka: Angela Turnšek.

Tajnica: Alenka Maček.

7. INŠTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE

Znanstveni svet: akademika prof. dr. Bogo Grafenauer in prof. dr. Sergij Vilfan, dopisni član Boris Merhar (*predsednik*), znanstvena svetnika dr. Valens Vodušek in dr. Angelos Baš, višja raziskovalna sodelavka mag. Helena Ložar-Podlogar in višji strokovni sodelavec Mirko Ramovš.

Upravniki: znanstveni svetnik dr. Milko Matičetov.

Znanstveni svetniki: dr. Angelos Baš, dr. Tone Cevc, dr. Zmaga Kumer, dr. Milko Matičetov.

Višja raziskovalna sodelavka: mag. Helena Ložar-Podlogar.

Višji strokovni sodelavci: Naško Križnar (od 16. oktobra 1983), Mirko Ramovš, Julijan Strajnar.

Strokovna sodelavka: Sinja Zemljič-Golob.

Asistenti: Igor Cvetko, Marija Stanonik, mag. Marko Terseglav.

Asistent stažist: Jurij Fikfak.

Tajnici: Marta Koren, Tatjana Nartnik.

8. INŠTITUT ZA MARKSISTIČNE ŠTUDIJE

Znanstveni svet: akademika prof. dr. Boris Majer (*predsednik*) in prof. dr. Rudi Kyovsky, dopisni član SAZU prof. dr. Zdravko Mlinar, prof. dr. Adolf Bibič, prof. dr. Božidar Debenjak, Ivan Križnar, Radivoj Riha.

Upravniki: akademik prof. dr. Boris Majer (do 11. 10. 1983), Vojislav Likar, asistent (od 11. 10. 1983).

Asistenti: mag. Aleš Erjavec, Vojislav Likar, Radivoj Riha.

Strokovna svetnica: Neda Pagon-Brglez.

Tajnica: Zvezdana Bizjak-Pitamc.

9. GEOGRAFSKI INŠTITUT ANTONA MELIKA

Znanstveni svet: akademika dr. Svetozar Ilešič (*predsednik* do 11. 4. 1983), in dr. Stanko Grafenauer; dopisni član dr. Ivan Gams (*predsednik* od 12. 4. 1983); znanstveni svetniki dr. Peter Habič, dr. Avguštin Lah in dr. Drago Meze; prof. dr. Darko Radinja, prof. dr. Igor Vrišer in strokovni svetnik Milan Natek.

Upravnik: dopisni član dr. Ivan Gams (do 30. 4. 1983), dr. Milan Šifrer, znanstveni svetnik (od 1. 5. 1983).

Znanstvena svetnika: dr. Drago Meze, dr. Milan Šifrer.

Strokovni svetnik: Milan Natek.

Raziskovalni sodelavec: mag. Milan Orožen Adamič (tudi vodja kartografskega oddelka).

Asistent: mag. Karel Natek.

Višja knjižničarka-referentka: Marija Gorenšek.

Strokovna delavca: Maruša Rupert, Vlado Vivod.

Višja tehnična sodelavka: Meta Ferjan.

10. INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE KRASA

Znanstveni svet: akademiki prof. dr. Srečko Brodar, prof. dr. Svetozar Ilešič, prof. dr. Ivan Rakovec, dopisni člani dr. Jože Bole (*predsednik*), prof. dr. Ivan Gams in prof. dr. Mario Pleničar, izr. prof. dr. Rado Gospodarič.

Upravnik: dr. Peter Habič.

Pomočnik upravnika: dr. Rado Gospodarič.

Znanstvena svetnika: dr. Rado Gospodarič, dr. Peter Habič.

Strokovna svetnica: Mehtilda Urleb.

Raziskovalna sodelavca: mag. Andrej Kranjc, mag. Janja Kogovšek.

Asistenta: France Šušteršič, Andrej Mihevc.

Višja strokovna delavca: Ivan Kenda, Jurij Hajna.

Strokovna delavca: Franc Malečkar, Dolores Rebula (od 15. 9. 1983).

Višji tehnični sodelavec: Leon Drame.

Tehnični sodelavec: Marjan Luzar.

Višja knjižničarka-referentka: Marija Alenka Kranjc.

Administrativna tajnica: Božena Kafol.

Jamska vodnika: Alojz Vadnjak, Samo Morel.

Snažilka: Slavujka Sušak.

11. INŠTITUT ZA PALEONTOLOGIJO

Znanstveni svet: akademik prof. dr. Ivan Rakovec; dopisni člani SAZU prof. dr. Mario Pleničar (*predsednik*), dr. Jože Bole in dr. Janez Matjašič; znanstvena svetnica dr. Katica Drobne.

Upravnik: akademik prof. dr. Ivan Rakovec (do 5. 4. 1983), dr. Dragica Turnšek, znanstvena svetnica (od 5. 4. 1983).

Znanstveni svetniki: dr. Katica Drobne in dr. Dragica Turnšek.

Strokovni svetnik: Franc Cimerman, dipl. inž.

Stožistka: Špela Goričan, dipl. inž. (od 15. 11. 1983).

Strokovna delavka: Milojka Huzjan.

Laborantka: Kata Cvetko.

12. BIOLOŠKI INŠTITUT JOVANA HADŽIJA

Znanstveni svet: akademik prof. dr. Ernest Mayer (*predsednik*), dopisna člana prof. dr. Janez Matjašič in dr. Jože Bole, prof. dr. Kazimir Tarman in dr. Mitja Zupančič, znanstveni svetnik.

Upravnik: dr. Jože Bole, dopisni član, znanstveni svetnik.

Znanstveni svetniki: akademik prof. dr. Ernest Mayer, dopisna člana prof. dr. Janez Matjašič in dr. Jože Bole, dr. Jan Carnelutti, dr. Ivka Marija Munda, dr. Alojz Šercelj in dr. Mitja Zupančič.

Višji znanstveni sodelavci: dr. Lojze Marinček, dr. Ivo Puncer, dr. Darinka Trpin.

Znanstvena sodelavca: dr. Božo Drovenik, dr. Narcis Mršić.

Asistenti: Metka Culiberg, Marij Čuček, mag. Andrej Seliškar, Vinko Žagar.

Višji strokovni sodelavec: Milan Prešeren.

Knjižničarka-referentka: Inge Kalan.

Strokovni delavec: Peter Tonkli.

Višja tehnična sodelavka: Olga Dežman-Jokić.

Zunanji znanstveni sodelavci: prof. dr. Viktor Petkovšek, prof. dr. Bogdan Vovk, prof. dr. Miroslav Zei.

13. INŠTITUT ZA MEDICINSKE VEDE

Upravnik: akademik dr. Bogdan Brecelj.

Zunanji znanstveni sodelavci: prof. dr. Stanko Banič, primarij dr. Slavko Rakovec, prof. dr. Miroslav Kališnik.

II
POROČILO O DELU
V LETU 1983

SAMOUPRAVNI IN UPRAVNI ORGANI

Skladno z določili Zakona o združenem delu, statuta ZRC SAZU in s predhodnimi volitvami v svet Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti se je na seji 21. 1. 1983 konstituiral svet (glej str. 211).

Na zboru delovnih ljudi ZRC SAZU 17. 2. 1982 je bila izvoljena samoupravna delavska kontrola: (glej str. 212). Svet je na seji 21. 1. 1983 izvolil na predlog IO OOS ZRC SAZU še odbor za delovna razmerja in odbor za razporejanje sredstev sklada skupne porabe, potrdil pa je komite za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito (glej str. 212). Na tej seji je svet imenoval tudi vršilca dolžnosti direktorja dr. Mitja Zupančiča in njegove pomočnike mag. Staneta Grando, Jožeta Pakiža in Majdo Stanovnik-Blinc.

Konstituiranje teh organov je omogočilo, da ZRC SAZU sproži postopek za vpis v sodni register. Ta je bil nato s sklepom srg 465/83 in številko registrskega vložka registrskega sodišča 1753/00 Ljubljana izveden 23. 6. 1983 in objavljen v Uradnem listu SRS št. 26 z dne 29. 7. 1983. Na tej podlagi je svet ZRC SAZU na seji 11. 10. 1983 sklenil razpisati dela in naloge direktorja. Razpis je bil objavljen v Delu 18. 11. 1983.

Poleg naštetih organov upravljanja smo izvolili v komisijo za prostorski razvoj SAZU in ZRC SAZU dr. Janeza Dularja in dr. Damjana Prelovška, v komisijo za tisk ZRC SAZU pa Dragana Božiča, mag. Darka Dolinarja, prof. Jožeta Mundo in Majdo Stanovnik-Blinc.

Na zboru delovnih ljudi ZRC SAZU 27. 7. 1983 smo sprejeli Pravilnik o delovnih razmerjih, obveznostih ter odgovornostih delavcev za kršitev delovnih obveznosti in za povzročeno škodo, ki je stopil v veljavo 14. 9. 1983; z referendumom pa smo 28. 10. 1983 sprejeli Pravilnik o dodeljevanju stanovanj in stanovanjskih posojil, ki je stopil v veljavo 4. 11. 1983. V obravnavi sta Pravilnik o organizaciji ter sistemizaciji del in nalog in Pravilnik o razporejanju dohodka in čistega dohodka ter o delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. Drugi potrebni samoupravni akti so v pripravi.

Na podlagi načrtov dela posameznih inštitutov je bil izdelan predlog dolgoročnega, srednjeročnega in letnega delovnega načrta, ki ga je najprej uskladil kolegij in o njem razpravljal programski svet multidiscipli-

narnega programa Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda pod predsedstvom akad. prof. dr. Janeza Milčinskega, predsednika SAZU. Svet je te načrte na svoji 1. seji 5. 4. 1983 soglasno sprejel. Hkrati je bil predložen in sprejet tudi srednjeročni in letni načrt kadrov.

Delavci ZRC SAZU smo imeli 1 referendum in 2 zbora delovnih ljudi, svet je imel 3 seje, svet v ožji sestavi 10 sej, kolegij 7 sej. Odbor za delovna razmerja je imel 10 sej, odbor za razporejanje sredstev sklada skupne porabe 6 sej, odbor samoupravne delavske kontrole je imel 2 seji, disciplinska komisija 1 sejo, komite za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito je imel 3 seje, štab za civilno zaščito je imel 3 seje, komisija za tisk je imela 3 seje, komisija za prostorski razvoj je imela 10 sej, delegacija izvajalcev RSS je imela 4 seje, združena delegacija SIS uporabnikov je imela 6 sej in delegacija za delegiranje v skupščine DPS je imela 10 sej. Na teh sejah smo razpravljali in odločali o prej omenjenih zadevah in o temeljih plana za leto 1983 in obdobje do leta 1985, o samoupravnem sporazumu o medsebojnih pravicah in dolžnostih med SAZU in ZRC SAZU in njegovih aneksih, o drugih samoupravnih sporazumih, ki zadevajo posredno ali neposredno našo organizacijo, o pripravah za različne konference, zlasti za skupščine Raziskovalne skupnosti Slovenije, o pripravah letnih poročil financierjem, o predlogih delovnih načrtov za leto 1984, o personalnih zadevah: kadrovanju upravnikov inštitutov, njih pomočnikov, vodij sekcij, o elekcijah in reelekcijah raziskovalcev, volitvah drugih delavcev, o kadrovskih vprašanjih nadaljnjega izobraževanja, udeležb na znanstvenih zborovanjih doma in v inozemstvu, oprostitvi depozitov, študijskih dopustih, mednarodnem sodelovanju; o finančnem načrtu organizacije, zaključnem računu, četrletnih bilancah, o formiranju in delitvi finančnih sredstev stanovanjskega sklada, o tiskovni dejavnosti in delitvi finančnih sredstev v te namene, o razporejanju finančnih sredstev sklada skupne porabe, o valorizaciji osebnih dohodkov in materialnih stroškov, o pridobivanju in razporejanju deviznih sredstev; o srednjeročnih in kratkoročnih načrtih prostorskega razvoja organizacije, o nabavi opreme in inštrumentov, o inventarizaciji opreme ter še o drugih organizacijskih vprašanjih.

Ustroj in program ZRC SAZU sta bila predstavljena javnosti v Raziskovalcu (13, 4. april 1983, str. 121—123; avtor Mitja Zupančič) in v Studiu ob 17. uri Radia Ljubljana 19. januarja 1983 (sodelovali so akademik dr. Stojan Pretnar, dr. inž. Mitja Zupančič, mag. Stane Granda in Majda Stanovnik). Rezultati in problematika programa Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda so bili javno predstavljeni za Okroglo mizo III. programa Radia Ljubljana 22. novembra 1983 (sodelovali so predsednik SAZU akademik prof. dr. Janez Milčinski, Jasna Vidakovič, dr. inž. Mitja Zupančič, dr. Franc Jakopin in dr. Peter Habič).

Finančno poslovanje prikazuje zaključni račun za leto 1983 (str. 225).

OSNOVNA ORGANIZACIJA ZVEZE SINDIKATOV

V družbenopolitičnem življenju ZRC SAZU je imelo v letu 1983 pomemben delež oblikovanje samoupravnih aktov, ki bodo uravnavali njegovo nadaljnje delovanje. Zato je bila osnovna naloga OOZS ZRC SAZU sodelovanje pri njihovem nastajanju. Osnutke in predloge posameznih pravilnikov je na sejah obravnaval izvršni odbor, ki je bil živa vez med delavci in komisijami za pripravo pravilnikov. Poleg tega je sindikalna organizacija aktivno sodelovala pri obravnavi periodičnih obračunov, organiziranju zborov delavcev in pri delitvi sredstev sklada skupne porabe. V tej zvezi naj bo omenjeno, da se je našla ustrezna rešitev za prehrano med delom.

Ob družbenopolitičnih akcijah je bilo delovanje sindikalne organizacije usmerjeno tudi v kulturno področje in rekreacijo. V maju je bila organizirana ekskurzija v Trnovski gozd, kjer smo si pod odličnim strokovnim vodstvom delavcev naših inštitutov ogledali njegove naravne znamenitosti. Organizirani so bili ogledi več razstav, za sezono 1983/84 pa so bile kupljene abonmajske vstopnice za gledališke predstave. Udeležili smo se tradicionalnega pohoda ob žici okupirane Ljubljane in priredili smučarsko tekmovanje na Ulovki. Ob koncu leta je otroke obdaroval dedek Mraz. Kot prejšnja leta je bila organizacija letovanja v počitniških prikolicah tudi letos skrb sindikalne organizacije. Vse tri najete prikolicke so bile tehnično izpopolnjene. V prikolicah so poleg delavcev ZRC SAZU letovali tudi delavci delovne skupnosti SAZU. Tudi sicer je OOZS ZRC SAZU v mnogih akcijah uspešno sodelovala z OOZS delovne skupnosti SAZU.

Naloge OOZS ZRC SAZU v letu 1983 so bile raznovrstne in zahtevne, vendar so bile s sodelovanjem samoupravnih in upravnih organov ZRC SAZU uspešno opravljene.

ZAKLJUČNI RAČUN ZA LETO 1983

	DIN
CELOTNI PRIHODEK	109,178.321.32
MATERIALNI STROŠKI	31,716.305.95
OBVEZNOSTI IZ DOHODKA	10,288.259.65
ČISTI DOHODEK	67,173.755.72
Za osebne dohodke	58,846.794.60
Za SSP — poraba po družbenem dogovoru	3,720.576.00
Za SSP — stanovanjske potrebe	2,557.144.50
Za rezervni sklad	1,549.240.50
Za poslovni sklad	500.000.12

Delo Inštituta za slovenski jezik ZRC SAZU je usmerjeno v raziskovanje aktualnih vprašanj slovenskega jezika in na tej podlagi v pripravo in izdelavo temeljnih jezikoslovnih del. Ker gre za raziskave slovenskega jezika, ki so splošnega družbenega pomena, so le-te sestavni del usmerjenega raziskovalnega programa Raziskovanje slovenskega jezika in hkrati del multidisciplinarnega programa Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda. V okviru teh programov je delo na Inštitutu zamejeno s programskim sklopom Slovenski jezik v sinhronem in diahronem razvoju in Terminološki slovarji. Delo temelji na sprejetih izhodiščih slovenskega jezikoslovja, ki dolgoročno opredeljuje smer razvoja in prednostne naloge. Znotraj programskega sklopa je šest tematskih sklopov. Delo v okviru vsakega tematskega sklopa poteka v posameznih sekcijah Inštituta za slovenski jezik, in sicer: v Leksikološki sekciji tematski sklop *Slovar slovenskega knjižnega jezika*, v Etimološko-onomastični sekciji *Etimološki slovar slovenskega jezika*, v Komisiji za historične slovarje *Historični slovarji slovenskega jezika*, v Dialektološki sekciji *Dialektološki atlas*, v Komisiji za pravopis, pravorečje in gramatiko *Slovenski pravopis* in v Terminološki komisiji tematski sklop *Terminološki slovarji*.

Delo Inštituta je bilo v letu 1983 dvakrat javno predstavljeno, in sicer v okviru programskega sveta URP Raziskovanje slovenskega jezika, drugih slovanskih in neslovanskih jezikov ter primerjalnih jezikoslovnih raziskav in v okviru multidisciplinarnega programa Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda. Prva predstavitev je bila opisna po tematskih sklopih, druga, bolj odmevna, pa je imela obliko razstave.

Inštitut sta v letošnjem letu obiskala dva tuja pomembna jezikoslovca: André Martinet iz Pariza in Viktor V. Martynov iz Minska; drugi je predaval o aktualni temi: Vprašanje glotogeneze Slovanov.

Inštitutska knjižnica

V okviru Inštituta dela tudi znanstvena knjižnica; v letu 1983 je bilo pridobljenih 620 enot. Knjižni fond je razdeljen na posamezne sekcije. Domače in tuje publikacije se nabavljajo z namenom, da se dopolni jezikoslovna literatura, da se pomnoži fond za ekscerpcijo in da se pomnožijo priročna terminološka pomagala. Zaradi omejitve deviznih sredstev se je možnost nakupa tujih knjig in nekaterih periodik občutno zmanjšala.

Leksikološka sekcija

Leksikološka sekcija dela v okviru tematskega sklopa *Slovar slovenskega knjižnega jezika*. Delo je zasnovano v petih knjigah. V letu 1983 je bila končana osnovna redakcija 4. knjige (Preo-Š) in začela se je obdelava gesel za 5. knjigo. Uredniki slovarja so redni znanstveni in strokovni delavci, s katerimi sodelujeta dva zunanja sodelavca in občasno kot terminološki svetovalci strokovnjaki posameznih strok.

Letos je bilo zredgiranih 1.800 gesel za 4. knjigo in 400 gesel za 5. knjigo slovarja. Nadaljeval se je usklajevalni pregled gesel in dokončana je priprava tipkopisa. Vsebinsko usklajevalni pregled opravljajo izkušeni uredniki: I. Černelič, M. Hajnšek-Holz, M. Humar, J. Müller, I. Šircelj in kot zunanja sodelavka M. Janežič, tehnično usklajevalni pregled opravljata A. Gložančev in M. Silvester, v oktobru pa je bila k temu delu pritegnjena še J. Snoj. B. Košmrlj-Levačič se ukvarja s terminološkimi vprašanji, ki se pojavljajo ob usklajevalnem pregledu, P. Kosta-

njevec pa s prenašanjem geselskih glav iz Alfabetarija pravopisno-pravorečne komisije v tipkopis, pripravljen za tiskarno. Tehnične in strokovne sodelavke so skrbele za pripravo tipkopisa za tiskarno. Načrtovani program dela je v glavnem uresničen, saj je za tisk pripravljena približno polovica 4. knjige.

Za delo v letu 1983 so značilne nekatere organizacijske spremembe. Število zunanjih sodelavcev se je zmanjšalo, zato so ta dela opravljali delavci sekcije sami; razpisana so bila dela in naloge za tri tehnične sodelavce. I. Černelič je bila na trimesečnem študijskem dopustu zaradi pripravljanja magistrske naloge. Delo so občutno ovirali številni bolezenski dopusti, pa tudi pomanjkanje prostora za kartotečno gradivo in registratorje s tipkopisi redakcij. Zaradi skladiščenja v različnih prostorih, med drugim tudi na hodniku, je gradivo težko dostopno.

Uredniški odbor sestavljajo: akademik dr. A. Bajec, akademik dr. B. Čop (do 30. 6. 1983), akademik dr. J. Jurančič (predsednik), M. Hajnšek-Holz, Z. Leder-Mancini, J. Müller, dr. J. Rigler (za pravopis in pravorečje) in S. Suhadolnik. Uredniški odbor je kritično pregledoval redigirana gesla črk R in S, na svojih sejah je reševal sporna vprašanja redakcije, zlasti v zvezi z vsebinsko usklajevalnim pregledom. Pravopisno-pravorečna komisija je nadaljevala z izdelavo geselskih glav.

V omejenem obsegu se je nadaljevalo ekscerpiranje. Zaradi omejevanja dela zunanjih sodelavcev so ekscerpico opravljali predvsem mlajši uredniki. Pri izpisovanju tekoče knjižne produkcije, zlasti učbenikov za usmerjeno izobraževanje, je bilo obdelanih 56 knjižnih enot in v njih podčrtanih 25.690 besednih enot. Iz tega izpisovanja je bilo pridobljenih

Pregled vsega doslej zbranega leksikalnega gradiva

Karakteristika skupine	Narejeno v letu 1982	Stanje	31. 12. 1983
I. <i>Literatura 20. stol.</i>			
a) poezija		122.765	
b) proza	5.998	723.611	846.376
II. <i>Literatura 2. pol. 19. stoletja</i>			
a) poezija		22.647	
b) proza		423.124	445.771
III. <i>Literatura 1750—1850</i>			
a) poezija		55.412	
b) proza	1.250	180.122	235.534
IV. <i>Stara literatura</i>			
a) poezija		515	
b) proza		95.977	96.492
V. <i>Ljudska literatura</i>			
a) poezija		90.311	
b) proza		10.205	
c) dialektično gradivo	375	51.089	151.605
VI. <i>Starejši slovarji</i>		698.852	698.852
VII. <i>Novejši slovarji</i>	7.250	502.592	502.592
VIII. <i>Strokovno</i>			
a) literatura	29.760	1.153.091	
b) terminologija		459.405	1.612.496
IX. <i>Splošna zbirka</i>		997.655	997.655
Skupaj	44.633	5.587.373	5.587.373

31.460 kartotečnih listkov. Pri posebnem ekscerpiranju je bilo zbranih 13.173, od tega pri popolnem izpisu (Murko, Ravnikar) 8.500, pri izpisovanju jezikoslovne literature 4.008, pri priložnostnem izpisovanju 290 in pri narečnem 375 listkov. V celoti smo pridobili 44.633 novih, z gesli opremljenih kartotečnih listkov. Vse gradivo je bilo alfabetirano in uvrščeno v ustrezne kartoteke. Kartoteka za Slovar slovenskega knjižnega jezika ima zdaj 3.880.188 listkov. Redno so se dopolnjevale specialne redakcijske kartoteke (razlage, sinonimi).

Delavci Leksikološke sekcije so angažirani na raznovrstnih jezikovnih področjih: F. Jakopin je predsednik komisije za učbenike in učila PIS za družboslovje, predsednik knjižnega odbora in član upravnega odbora Slovenske matice, sopredsednik Lingvističnega krožka pri Filozofski fakulteti, član uredniškega odbora za jezikoslovje pri Enciklopediji Slovenije, član uredniškega odbora Russian Linguistics (International Journal for the Study of the Russian Language, Dortrecht-Boston), član odbora za UNESCO ISSRS in pogodbeni profesor za slovansko filologijo na Facoltà di lettere e filosofia v Trstu. Kot jezikovni svetovalci oziroma sodelavci pri različnih terminologijah delajo: M. Humar pri papirniški, Z. Leder-Mancini pri pravni, umetnostni in pedagoški terminologiji, I. Šircelj pri medicinski komisiji, C. Tavzes pri veterinarski. So tudi lektorji različnih revij, in sicer: M. Bokal pri Zdravstvenem obzorju, I. Černelič pri Rudarsko-metalurškem zborniku, M. Hajnšek-Holz pri Biološkem vestniku, I. Šircelj pri reviji Presek, C. Tavzes pri reviji Scopolia; M. Humar in J. Snoj pri 5. knjigi zbranih del F. S. Finžgarja za zbirko Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev; M. Ahlin je član jezikovnega razsodišča sekcije Slovenščina v javnosti pri RK SZDL in član Komisije za obravnavo Načrta pravil za novi slovenski pravopis; I. Orel je zapisnikarica na sejah te komisije. J. Müller je za Leksikon krajevnih imen zapisoval krajevna imena v grosupeljski občini; J. Keber je bil mentor pri raziskovalni nalogi o priimkih, ki poteka pri reviji Pionir; Z. Leder-Mancini sodeluje v okviru medrepubliškega projekta terminološkega informacijskega sistema za oblikovanje avtomatiziranega terminološkega centra pri ZIS v Beogradu kot svetovalka pri pripravi terminologij za računalniško obdelavo.

Sodelavci Leksikološke sekcije so dajali pismene in ustne odgovore na jezikovna vprašanja posameznikov ali organizacij. Kartotečno gradivo si je ogledalo oziroma uporabljalo več domačih in tujih strokovnjakov ter študentov.

Akademik dr. Jurančič se je udeležil kot vabljeni predavatelj znanstvenega posvetovanja o srbohrvatski leksikologiji v Novem Sadu; tega posvetovanja se je udeležila tudi B. Košmrli-Levačič. P. Kostanjevec in C. Tavzes sta se udeležila predavanj o matematični lingvistiki v Beogradu. Z. Leder-Mancini je bila na posvetovanju o časopisnem jeziku v Škofji Loki, C. Tavzes pa je sodelovala na zborovanju slovenskih slavistov v Ptuj.

Leksikološko sekcijo so obiskali udeleženci 19. seminarja za slovenski jezik, literaturo in kulturo, učenci usmerjenega izobraževanja — smer prevajalstvo iz Bjeline in učenci 8. razreda Osnovne šole Ketteja in Mur-na iz Ljubljane.

Delavci sekcije so tudi družbeno aktivni: Z. Leder-Mancini je članica programskega sveta URP Raziskovanje slovenskega jezika, drugih slovanskih in neslovanskih jezikov in primerjalne jezikoslovne raziskave ter koordinatorica programskega sklopa Slovenski jezik v sinhronem in diahronem razvoju in terminološki slovarji; drugo mandatno dobo je sekretarka OO ZK ZRC SAZU in po funkciji prisotna na sejah sveta ZRC

SAZU, IO OOOSS in programskega sveta Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda ter predsednica Komiteja za LO in DS; je tudi delegatka v delegaciji KS Poljane, članica Komisije za urejanje prostora in komunalne dejavnosti KS ter delegatka KS Poljane, ZRC SAZU in SAZU v Občinski konferenci rizične skupnosti industrijskih, prometnih, kmetijskih in zavarovanj rizične skupnosti komunalnih in družbenih dejavnosti občine Ljubljana-Center, B. Lazar je delegatka Inštituta v Slavističnem društvu Slovenije, podružnica Ljubljana, M. Hajnšek-Holz pa je članica upravnega odbora Slavističnega društva Slovenije in tudi članica odbora OO sindikata za razdeljevanje prikolic ZRC SAZU. B. Košmrli-Levačič je delegatka (posebne delegacije ZRC SAZU za zbor izvajalcev za raziskovalno SIS, članica odbora za delovna razmerja ZRC SAZU in predsednica Komisije za predloge odlikovanj delavcev pri ZRC SAZU. M. Ahlin je član delegacije za delegiranje v skupščino družbenopolitičnih skupnosti in delegat v delegaciji za področje prosvete in kulture pri občini Ljubljana-Center, ki delegira delegate v Zbor združenega dela Skupščine SRS. Člani sekcije so delovni v več delegacijah samoupravnih interesnih skupnosti na ZRC SAZU in KS, in sicer: I. Hafner v skupnosti za zaposlovanje, M. Hajnšek-Holz in N. Slavinec (KS Koroških partizanov) za kulturo, P. Kostanjevec za stanovanjsko gospodarstvo, C. Tavzes za znanost (KS Simon Jenko, Domžale), in N. Vojnovič za vzgojo in izobraževanje (KS Nove Jarše). P. Kostanjevec je tudi delegatka za konferenco delegatov zbora Ljubljanske banke, Stanovanjsko-komunalne banke Ljubljana in članica odbora za razporejanje sklada skupne porabe ZRC SAZU. N. Slavinec je članica sveta KS Koroških partizanov, predsednica sveta za kulturo, šport in rekreacijo v KS in članica upravnega odbora KUD Stadion. J. Keber je član samoupravne delavske kontrole. Člani sveta staršev na nekaterih šolah pa so: A. Anžel, I. Černelič, M. Humar, B. Košmrli-Levačič, Z. Praznik in N. Vojnovič. Med člani Narodne zaščite ZRC SAZU je P. Kostanjevec, med člani Civilne zaščite pa A. Anžel, M. Ahlin, L. Bokal, B. Lazar, C. Tavzes in v CZ Hinko Smrekar I. Orel in M. Dolenc.

Etimološko-onomastična sekcija

Delo Etimološko-onomastične sekcije poteka v okviru tematskega sklopa *Etimološki slovar slovenskega jezika*.

V letu 1983 je bila natisnjena 2. knjiga Etimološkega slovarja slovenskega jezika (K-O) po opravljenih še zadnjih zahtevnih tiskarskih korekturah.

Začela so se tudi intenzivna dela za 3. knjigo slovarja (P-Ž). Zredigiranih je bilo približno 750 gesel, tj. okrog 15 avtorskih pol; narejenih je precej dodatkov in dopolnil za četrto knjigo, začelo se je urejanje gradiva za indekse 4. knjige. Med gesli črke P je še veliko malo jasnih in v dosedanji literaturi pomanjkljivo obravnavanih problemov, ki bodo zahtevali še po nekaj mesecev raziskovalnega dela.

Priložnostno je bila dopolnjevana kartoteka toponimov, priimkov in fitonimov z nanovo odkritimi podatki.

Pri izdelavi slovarja je do 7. 3. 1983 avtorju, akademiku Bezlaju, pomagala pokojna mag. D. Žorga-Globevnik; v letu 1983 je delal pri slovarju še stažist M. Snoj, sredi leta pa je začela z delom M. Furlan, ki je pred kratkim dobila status stažistke. Oba sodelavca poleg tipkanja rokopisa ter preverjanja gradiva in citatov začenjata sodelovati tudi pri oblikovanju gesel. Stažista hkrati pripravljata magistrski nalogi iz primerjalnega jezikoslovja. M. Snoj se je udeležil predavanja o matematični lingvistiki v Beogradu.

Komisija za historične slovarje slovenskega jezika

Delo Komisije za historične slovarje slovenskega jezika poteka v okviru tematskega sklopa *Historični slovarji slovenskega jezika*, ki je dolgo-ročno raziskovalno delo in obsega v skladu s predvidenim delovnim programom sistematično izpisovanje starejše literature. Skupaj z že izpisanimi starejšimi slovenskimi rokopisi in natisnjenimi slovarji omogoča oblikovanje kartoteke, ki obsega doslej blizu tri milijone izpisov.

V letu 1983 so se nadaljevala pripravljalna dela za slovar slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja ter redakcija slovarja stare knjižne prekmurščine; dopolnjeval se je tipkopis obrnjenega Kastelic-Vorenčevega rokopisnega slovarja.

S popolnim in deloma primerjalnim izpisovanjem (izpisovanje obsega glosiranje listkov in pregled) je bilo narejenih 240.350 listkov iz naslednjih del: P. Trubar: En regishter (1558) iz knjige Ta prvi deil tiga noviga testamenta; Eni psalmi (1567; krajše besedilo); Noviga testamenta pusledni deil (1577); J. Dalmatin: Jezus Sirah (1575); Passion (1576); Perve buqve Mosessove (1580; dve veliki strani); J. Juričič: Postilla II (1578; izpisovanje še teče); H. Megiser: Specimen (1593); F. Trubar: Ta celi catehismus (1595; izpisovanje teče).

Po prvi črki je bilo alfabetiranih 176.000 listkov, nastalih z izpisovanjem naslednjih del: Trubar: Psalter (1566) in Articuli oli deili (1562); Trost: Ena lepa inu pridna prediga (1588) in nekaj imen iz Dalmatinove Biblije (1584).

Delovni proces obsega poleg ekscerpције še alfabetiranje, nadaljnje urejanje gradiva in najpotrebnejše analize; dokončno je bilo alfabetiranih 372.000 listkov. Za izpis je bilo na podlagi matric izdelanih 240.350 kseroksiranih listkov. K urejanju kartoteke, najprej za posamezne knjige, nato pa za združeno kartoteko, štejemo ločevanje homonimov in slovnične oznake gesel ter vodilke in kazalke. Težja mesta je treba natančneje raziskati glede na domače in tuje vire. Zlasti je potrebna primerjava z nemškimi, latinskimi in drugimi predlogami. Sledi izdelava alfabetaarija, tj. popis besed, imen, tujejezičnih citatov in znakov. Alfabetaariji kot dokumentacija služijo za prvo orientacijo v gradivu, tj. katere besede ima posamezna knjiga. Letos sta nastala dva alfabetaarija, in sicer: Trubar, Catehismus (1555) in Dalmatin, Psalter (iz Biblije) (1584).

Delo vodi komisija, ki ji predseduje akademik dr. F. Bezljaj, njeni člani pa so: prof. dr. F. Jakopin, prof. dr. J. Koruza, strokovni svetnik F. Novak, prof. dr. V. Novak, prof. dr. M. Orožen, prof. dr. B. Pogorelec, dr. J. Rigler, strokovni svetnik S. Suhadolnik in doc. dr. A. Šivic-Dular.

Vse delo tematskega sklopa opravljajo poleg rednih raziskovalcev in zunanjih članov komisije tudi zunanji sodelavci.

Na podlagi zbranega gradiva in literature so potekale priprave za slovarsko obdelavo gradiva.

Delavci komisije so se ukvarjali tudi z imenskimi vprašanji v slovenskih besedilih 16. stoletja.

Asistentka Majda Merše je nadaljevala delo za magistrsko nalogo Pomenska in besedotvorna struktura glagola v jeziku Jurija Dalmatina.

Asistentka F. Premk pa se je udeležila leksikografskega srečanja na Akademiji della Crusca v Firencah.

V letu 1983 je prof. dr. Vilko Novak nadaljeval z izdelavo slovarja stare knjižne prekmurščine. Zredigiral je 2.130 gesel črk L do O ter dopolnil nekatera že prej izdelana gesla.

S pomočjo mag. P. Tanciga, sodelavca Instituta Jožef Stefan, je bil narejen računalniški izpis Dalmatinove Agende (1585) in izdelane so bile konkordance za oblike besed, kakršne se ponavljajo v besedilu.

Družbeno aktivna sta M. Merše, ki je delegatka v združeni delegaciji SIS uporabnikov za področje otroškega varstva, članica samoupravnih delavske kontrole in članica nadzornega odbora OO sindikata, ter F. Novak, ki je član sveta ZRC SAZU, član koordinacijskega programskega sveta za program Filozofske fakultete Raziskovanje kulturne ustvarjalnosti na Slovenskem ter podpredsednik krajevne organizacije ZRVS.

Dialektološka sekcija

Dolgoročno zasnovano raziskovalno delo Dialektološke sekcije poteka v okviru tematskega sklopa *Dialektološki atlas* in obsega pripravo gradiva in izdelavo treh dialektoloških atlasov: *Slovenskega lingvističnega atlasa* (SLA), *Splošnoslovanskega lingvističnega atlasa* (OLA) in *Evropskega lingvističnega atlasa* (ALE). Poudariti je treba, da sta OLA in ALE v sklopu mednarodnih raziskovalnih projektov.

V letu 1983 so bili v skladu s predvidenim letnim delovnim načrtom doseženi tile rezultati:

Slovenski lingvistični atlas (SLA): Dokončno je izdelana mreža krajev (potrebno je le še novo oštevilčenje). V zvezi s tem je bilo treba pregledovati gradivo iz določenih krajev, če je uporabno za atlas. To delo sta opravila znanstveni svetnik dr. J. Rigler in akademik dr. V. Logar.

Na podlagi novejših raziskav in gradiva sekcije sta dr. J. Rigler in akademik dr. V. Logar na osnovi Ramovševe dialektološke karte priredila Karto slovenskih narečij, ki je tudi natisnjena.

Na terenu so zapisali posebej izbrani zapisovalci govore naslednjih krajev: Vavta vas (J. Dular), Uršna sela (J. Jevnikar), Jarše (M. Pirnat), Opčine pri Trstu (L. Abram).

Asistentki mag. F. Benedik in S. Horvat sta prepisali in delno opremili zapise študentov in zunanjih zapisovalcev 12 krajev: Gibina pri Ljutomeru, Strehovci, Brengova, Zusem, Plavje pri Kopru, Gorje pri Bledu, Pivola na Pohorju, Sromlje, Bučkovci, Bukov vrh, Bobovo pri Celju, Vavta vas.

Splošnoslovanski lingvistični atlas (OLA): Asistentki mag. F. Benedik in S. Horvat sta pripravljali gradivo za konferenco OLA v Moskvi, in sicer 37 leksičnih vprašanj s tematiko gradnje. To so odgovori iz 25 krajev, kar znaša skupaj 925 odgovorov. Pri izpisovanju in komentarjih k temu gradivu je sodeloval tudi akademik dr. V. Logar. Izdelana je karta 666 »slamica« s celotnim seznamom gradiva. Mednarodnega zasedanja Komisije in delovne skupine OLA v Moskvi se je udeležil akademik dr. V. Logar, dveh koordinacijskih zasedanj v Beogradu pa asistentka mag. F. Benedik.

Evropski lingvistični atlas (ALE): Za ta atlas iz mednarodnega centra niso poslali nobenih korektur niti drugih zahtev.

Slovar kostelskega govora: V letošnjem letu je asistentka S. Horvat skupaj z avtorjem slovarja J. Gregoričem obdelala gesla od črke I do vključno črke N.

Dr. J. Rigler je poleg navedenega dela za SLA v letu 1983 v glavnem delal za Slovar slovenskega knjižnega jezika (priprava pravopisne, pravorečne in oblikoslovne ter intonacijske podobe gesel za 4. knjigo slovarja). Angažiran je tudi na nekaterih drugih jezikovnih področjih: je član Komisije SAZU-RK SZDL za obravnavo Načrta pravil za novi slovenski pravopis, član uredniškega odbora Slavistične revije, član uredniškega odbora za jezikoslovje pri Enciklopediji Slovenije, član Komisije

za OLA in Komisije za ALE pri Medakademijskem odboru za dialektološke atlase ter delegat posebne delegacije ZRC SAZU za zbor izvajalcev za raziskovalno SIS; mag. F. Benedik je opravljala delo tajnice IO OOS in je bila delegatka v združeni delegaciji SIS za področje zdravstvenega varstva; S. Horvat je bila na trimesečnem študijskem dopustu zaradi pripravljanja magistrske naloge; je tudi članica disciplinske komisije ZRC SAZU.

Komisija za pravopis, pravorečje in gramatiko

V letošnjem letu je posebna komisija za obravnavo Načrta pravil za novi slovenski pravopis pri SAZU-RK SZDL, imenovana 24. 4. 1982, ki ji predseduje akademik prof. dr. B. Grafenauer, nadaljevala z usklajevanjem pripomb, ki jih je dala javna razprava o Načrtu. Komisija je imela 28 sej in je opravila več kot polovico dela.

Terminološka komisija

Dolgoročno zasnovano raziskovalno delo komisije poteka v okviru tematskega sklopa *Terminološki slovarji*. Delo komisije je obsegalo pravo gradiva oziroma obdelavo besedišča pravne, tehniške, naravoslovne, medicinske, veterinarske in umetnostne stroke. Komisijo sestavlja šest sekcij, ki so formirane večinoma iz fakultetnih učiteljev in akademikov ustreznih strok. Koordinator dela sekcij je akademik prof. dr. J. Batis, ki je hkrati predsednik strokovnega sveta, vsako posamezno sekcijo pa vodi eden izmed članov sekcije. Redno zaposlenega raziskovalca ima le pravna sekcija, administrativna dela sekcij pa opravlja strokovna delavka.

Delo poteka po ustaljeni metodi, vendar rezultati ne morejo biti obsežni, ker so vsi člani komisij polno zaposleni na svojih delovnih mestih zunaj ZRC SAZU.

Skoraj vse komisije sodelujejo pri pripravi razlag svojega področja za *Slovar slovenskega knjižnega jezika*.

V letu 1983 so doseženi rezultati v skladu s predvidenim letnim delovnim programom.

Pravna sekcija

Sekcija je imela 23 sej. Nadaljevala je s tretjim in tudi zadnjim komisijskim obravnavanjem osnutka slovenske pravne terminologije, ki ga bo treba še tehnično redigirati. Končana so bila obravnavana gesla črke V in deloma Z. Zunanji ekscerptor je izpisoval pravne vire, tj. uradna lista SFRJ in SRS. Sekcijska kartoteka obsega 268.387 izpisanih listkov.

Redno zaposleni raziskovalec sekcije M. Rybař je bil angažiran tudi na več področjih, in sicer je član upravnega odbora Društva bibliotekarjev Slovenije in predsednik komisije za klasifikacijo pri Društvu; pri FID (Federation national de documentation) s sedežem v Haagu je član komisije za zgodovino pri centralni komisiji za klasifikacijo; pri Mohorjevi družbi je podpredsednik.

Tehniška sekcija

Sekcija pripravlja tretjo izdajo *Splošnega tehniškega slovarja*. Člani sekcije so se redno sestajali dva do trikrat na mesec. Na sejah so reševali tekoča terminološka vprašanja z vseh tehniških področij in usklajevali neenotno rabo nekaterih tehniških terminov. Razpravljali so o ustreznosti tekočih JUS ter o osnutku novega zakona o pisavi merskih enot. Strokovni delavki sta izpisovali nove terminološke tehniške stan-

darde; nastavljena je nova kartoteka za tretjo izdajo Splošnega tehniškega slovarja, ki se bo sproti dopolnjevala. Člani so pregledovali in obravnavali vsebino in terminologijo novih JUS, ki so v pripravi. Bilo je več strokovnih posvetov v zvezi s formiranjem komisije za papirniško in železniško terminologijo.

Medicinska sekcija

Delo v letu 1983 je potekalo tako, da se je redno tedensko sestajalo šest uredniških skupin, sestavljenih iz predstavnikov šestih področij medicine, tj. naravoslovnega, ortološkega, patološkega, internističnega, kirurškega in družboslovnega; skupine so usklajevale, dopolnjevale in pregledovale geslovnik, predlagale nekatera gesla za opustitev ter določile avtorje in konzultante za pisanje razlag gesel. Geslovnik je končan, v pripravi je čistopis.

Uredniški odbor se je sestajal enkrat tedensko. Obravnaval je organizacijska in redakcijska vprašanja ter probleme v zvezi s sestavljanjem alfabeta in pisanja razlag; izdelane so razlage črke A.

Veterinarska sekcija

V letu 1983 je sekcija pripravljala 2. zvezek *Veterinarskega terminološkega slovarja*. Člani komisije so opravili zadnjo redakcijo razlag gesel z začetnicami C, Č in D. Razlage teh gesel so pripravljene za pisanje čistopisa za tisk. Člani komisije so izdelali tudi prve predloge razlag za gesla z začetnicami G, H, I, J in K.

Za *veterinarski anatomski slovar* je komisija pripravila dokončen izbor gesel s področja živalske anatomije. Izbor obsega slovensko-latinski in latinsko-slovenski del. Gradivo je pripravljeno za tipkanje čistopisa. Obseg slovarja znaša okrog 280 tipkanih strani.

Sekcija je delala na rednih tedenskih sestankih članov, pri pripravi nekaterih razlag pa so sodelovali tudi posebej izbrani zunanji delavci-strokovnjaki za določena področja. Priprave razlag, zbiranje novih gesel ter ekscerpiranje gesel člani opravljajo sami.

Naravoslovna sekcija

V letu 1983 so člani obdelovali ožja naravoslovna področja. Tako je v pripravi geslovnik za splošno biologijo, ki se opira zlasti na nemški učbenik Chi hak-Langer-Ziegler, *Biologie* (1981). Sodeluje 14 strokovnjakov za različna področja biologije. Pripravljenih je 4.500 gesel. Delo vodi prof. dr. Gogala. Za botanični leksikon je pripravljenih dodatnih 1.000 gesel. Za geografski slovar je skupina, ki jo sestavlja deset sodelavcev-strokovnjakov, pripravljala geslovnik na podlagi že zbranega in novega gradiva. Skupina za splošni geološki slovar je obnovila dosedanje priprave ter pregledala gesla črk A do E. Prof. dr. A. Vadnal je končal priprave za osemjezični slovar matematike. Delo že vrsto let poteka v dogovoru z Društvom matematikov, fizikov in astronomov.

Umetnostna sekcija

Delo v letu 1983 je potekalo v okviru petih skupin, ki zastopajo posamezna področja, in je v glavnem uresničeno; po načrtu obsega predvsem ekscerpiranje gradiva in strokovno pregledovanje zbranega gradiva po redakcijskih skupinah. V glasbeni skupini in skupini za likovno umetnost so izdali poskusna snopiča s teh dveh področij. Snopiča sta izšla konec maja letos. Uspešno se je nadaljevalo delo za gledališko terminologijo, steklo pa je tudi delo na filmskem področju. Pri baletni skupini so izpisovalci zaključili svoje delo, vendar je potrebna še strokovna ocena redakcijske komisije.

Predavanja, referati, prispevki na RTV

Milka Bokal

Besedna družina z osnovno besedo sum. Predavanje na Radio Ljubljana.

Franc Jakopin

Slovenska osebna imena v urbarjih 15. stoletja. Predavanje na Peti jugoslovanski onomastični konferenci v Mostarju, 14. 10. 1983.

O izvoru nekaterih zemljepisnih imen. 2 predavanji na Radio Ljubljana.

France Novak

Jezik umetnostne literature. 6 predavanj na Radio Ljubljana.

Slovnična tipologija poimenovanj za nove pojave in pojme iz naše družbene prakse in teorije po letu 1945. Predavanje na posvetovanju Družbeno-politična gradiva in časopisno besedilo v Škofji Loki, 14. 4. 1983.

Onomastična problematika v slovenskih besedilih 16. stoletja. Predavanje na Peti jugoslovanski onomastični konferenci v Mostarju, 13. 10. 1983.

Miloš Rybař

Nacistični ukrepi zoper duhovščino lavantinske škofije 1941—1945. Predavanje v Dunajskem krožku Slovencev na Dunaju, 16. 12. 1983.

Marko Snoj

Statistična obdelava besedil na podlagi etimološke analize. Predavanje v Lingvističnem krožku Filozofske fakultete v Ljubljani, 24. 10. 1983.

BIBLIOGRAFIJO RAZISKOVALCEV GLEJ STR. 303—304.

INŠTITUT ZA ARHEOLOGILJO

Delo inštituta je usmerjal znanstveni svet, ki ga je v novi sestavi dne 12. 4. 1983 imenovalo predsedstvo SAZU. Vanj sta bila poleg delavcev inštituta dr. inž. Demetrija Brodarja, dr. Jaroslava Šašla in mag. Slavka Ciglencekega imenovana tudi dva zunanja člana, in sicer prof. dr. Stane Gabrovec ter prof. dr. Franc Osole (namesto prof. dr. Jožeta Kastelica in prof. dr. Petra Petruja).

Raziskovanje je potekalo v okviru programskega sklopa Slovenija od predzgodovine do zgodnjega srednjega veka, ki je del URP Arheološka raziskovanja in hkrati del multidisciplinarnega programa.

Kot v preteklih letih je tudi v letu 1983 inštitut v svoj posebni program vključil tudi sklop nalog Posebne raziskovalne skupnosti za družbene dejavnosti, ki pa so ga izvajale muzejske ustanove s svojimi raziskovalci.

Arheološka topografija

Akcija arheološke topografije je letos v celjski regiji tekla dalje. Na terenu so bili štirje topografi s svojimi ekipami (A. Dolenc, I. Turk, A. Pleterski in S. Ciglenceki). Raziskali so prostor okoli Šmartnega v Rožni dolini in preverjali najdišča, ki so bila raziskana v akcijah. Odkritih je bilo nekaj novih najdišč, ki pomembno dopolnjujejo do sedaj znano arheološko podobo te krajine. Pregledana je bila vsa novejša literatura, ki obravnava slovenska najdišča, podatki pa so bili sproti izpisani. Na novo pridobljeni podatki so bili sproti arhivirani in vneseni v ustrezno karto, po sistemu, ki smo ga uvedli 1976. leta. Delo je teklo tudi na pripravi topografskega zvezka Bele krajine, za katerega je bil dokončan katalog, trenutno pa je v teku pisanje uvodnih in zaključnih poglavij.

Arheološka terminologija

Sestavljen je bil geslovnik za vse črke abecede, deloma v več različicah in s pripombami. Gesla so razvrščena v enakovredne sklope (grobo v opisni, interpretacijski in teoretični del), sledila pa bo še podrobnejša delitev. Poskusno so bila obdelana posamezna gesla (prve tri črke abecede) in ob tem izbrana gnezda gesel. Za paleolitski del terminološkega slovarja (geslovnik z opisi strokovnih izrazov) so bile zbrane ilustracije in dodani termini v nemškem in francoskem jeziku.

Dokumentacija arheološkega gradiva in arhivov

Tekoče smo urejali gradivo, ki je prihajalo v arhiv z izkopavanj in sondiranj. Za centralno kartoteko arheoloških najdišč Slovenije smo sproti izpisovali vso novo literaturo. Prav tako smo kartoteko dopolnjevali z novimi topografskimi zapisniki. Zunanji sodelavec S. Pahič je izdelal kazalo in seznam najdišč za Ferkov dnevnik iz l. 1896. Inštitut je začasno prevzel tudi del arhivskega fonda Narodnega muzeja v Ljubljani (prepis arhiva Naravoslovnega muzeja na Dunaju), ki ga je potrebno urediti. Vsebuje korespondenco in terenske dnevnike starih izkopavanj v Sloveniji ob koncu prejšnjega in v začetku tega stoletja. Podatki iz teh virov so neprecenljive vrednosti; večinoma so bili zajeti v delu Arheološka najdišča Slovenije. Gradivo je bilo pregledano, urejeno, priloženi registi. Inštitut bo obdržal fotokopijo, v delu je seznam obravnavanih najdišč in kronološko razvrščanje dela arhiva (korespondenca J. Pečnika), kar bo omogočilo nadaljnje raziskave. Cilj je zbrati vse rokopisno gradivo, ki se nanaša na terenska arheološka raziskovanja našega prostora.

Centralna arheološka kartoteka

Za centralno arheološko kartoteko (CAK) smo izpisali novosti večjih arheoloških knjižnic v Ljubljani. Tekoče smo dopolnjevali stvarno kartoteko, in sicer po obdobjih od paleolitika do zgodnjega srednjega veka. Nadaljevali smo tudi izpisovanje arheološkega fonda Osrednje študijske knjižnice v Kopru.

Arheološki vestnik

Izšel je Arheološki vestnik 33 za leto 1982. Na 533 straneh vsebuje 24 člankov, 7 nekrologov in 18 knjižnih recenzij. Velika večina člankov obravnava rimsko dobo, dobo preseljevanja ljudstev in staroslovansko obdobje. Skoraj polovica letnika je posvečena numizmatiki. Rokopis Arheološkega vestnika 34 za leto 1983 smo pripravili za tisk. Uredništvo je bilo prisiljeno močno zmanjšati prvotno določeni obseg, ker je, kljub močnemu porastu tiskarskih stroškov prispevek financirjev manjši od lanskega. Kljub krčenju je gradivo precej enakomerno porazdeljeno na vsa arheološka obdobja od prazgodovinskih dob do staroslovanske, zastopani pa sta tudi epigrafika in numizmatika. Člankov je 29, knjižnih recenzij pa 9. Ta letnik bo posvečen letos umrlemu ravnatelju Narodnega muzeja v Ljubljani in članu uredniškega odbora dr. Petru Petruju, zato bo vseboval tudi nekrolog in bibliografijo. Znanstveni svet Inštituta za arheologijo je na seji dne 29. 6. imenoval nov uredniški odbor vestnika, ki ga sestavljajo J. Dular, D. Božič (glavni urednik), I. Turk, F. Leben in T. Knific.

Paleolitska raziskovanja

Letošnje, četrto po vrsti, izkopavanje v jami Divje babe I, je zajelo desno polovico vhodnega jamskega prostora. Skupno je bilo raziskanih približno 70 m³ sedimentov, do globine 6 m pod površjem. Zaradi ogrom-

nih podornih blokov je bilo izkopavanje težavno in tehnično zahtevno. Uspelo nam je rešiti 72 dragocenih kremenovih orodij in odbitkov iz petih kulturnih horizontov (A—E), ki smo jih ugotovili že v prejšnjih letih izkopavanj. Pretežna večina teh najdb je iz najbogatejšega spodnjega kulturnega horizonta (E). Med njimi tudi zelo lep sveder in nekaj strgal. Ostali kulturni horizonti (A—D) so zastopani samo s posameznimi orodji in odbitki. Gledano v celoti, se najstarejši in najmlajši horizont med seboj bistveno ne razlikujeta, čeprav je med njima 3 m sedimentov in večtisočletni časovni razmik. Kulturna pripadnost najdb tudi po podatkih letošnjih izkopavanj ni dokončno opredeljiva, saj se po vseh znakih sodeč gibljejo v obdobju, ko se končuje srednji paleolitik z bolj ali manj enotno in dolgotrajno moustériensko kulturno stopnjo, katere nosilec je izumrl neandertalec, in začenja mlajši paleolitik z različnimi in relativno kratkotrajnimi kulturnimi stopnjami, katerih nosilec je moderni človek. Dokončna opredelitev našega najdišča bo možna šele, ko bo raziskan ves poselitveni prostor v jami. Ker so najdbe iz tega obdobja redke in velikokrat kronološko negotove, posegajo Divje babe v ključno problematiko starejše kamene dobe ne samo pri nas, marveč tudi v širšem evropskem prostoru.

Poskusna sondiranja smo opravili v Divjih babah II in v Mamuli pri Radečah. V obeh jamah so bili odkriti skromni kulturni ostanki, zato bo treba z raziskovanji nadaljevati. Zelo spodbudno je bilo tudi manjše sondiranje na površinskem najdišču sileksov ob vznožju Vrbičevega hriba pri Plešivici. Naleteli smo namreč na dve plasti z bogatimi kulturnimi ostanki. Najdišče lahko geokronološko začasno uvrstimo v konec kasnega glaciala in predstavlja tako doslej najstarejšo poselitev Ljubljanskega barja. Sondiranja v Jamnikovem spodmolu nad Jesenicami, Srednjem Kevdrcu pri Spodnji Slivnici in v jami Bilpa IV niso bila tako uspešna, saj izkopavanja za zdaj niso dala pozitivnih rezultatov.

Rekognoscirali smo tudi več jam po Sloveniji: Ajdovsko jamo pri Jereki, Ajdovsko luknjo nad Sotesko, Jamo pod Borštom na Poljanah, Jamo pod Čevdrom nad Slamniki in Smoganico nad Drobočnikom. Nobe-na ne pride v poštev za sondiranje.

Hkrati z delom na terenu je v letu 1983 tekla tudi obdelava gradiva iz Divjih bab, priprava objave Jame v Lozi in odlivanje paleolitskih artefaktov. Določevali smo tudi fosilno in recentno favno iz vseh letos raziskanih paleolitskih najdišč.

Raziskovanje neolita in eneolita

Nadaljevali smo raziskovanja v jami Mala Triglavca na Divaškem krasu. Razširili smo izkopno polje za štiri kvadrante (16 m² površine) pred jamskim prostorom. Ta poseg je bil nujen, ker moramo zaradi začetnih sedimentov v jami kopati s terasastim sistemom 5 m globoko. Na novem izkopnem polju smo odkrili holocenske sedimente približno 2,50 m globoko in s tem prodrli do nivoja starejših prazgodovinskih plasti, ko se začenja neolitska kulturna zapuščina. V teh zgornjih plasteh smo izkopali znova železno- in bronzastodobne ter neolitske najdbe. Za kulturno in časovno opredelitev v stratigrafskem sistemu so značilni predvsem kosi keramike, ki tudi po svoji tipološki in ornamentalni predstavi določajo kulturne horizonte. Vse keramične najdbe spremljajo redkejša, več ali manj tipična kamnita in koščena orodja.

Izkopanine iz Velikega zjota pri Vinici so v znanstveni obdelavi. Grafična dokumentacija je končana. Obdelava najstarejše keramike je znova odprla časovni in kulturni problem grebenega ornamenta na teh posodah. V Velikem zjotu se namreč masovno pojavi in bo tovrstna ke-

ramika odločilno vplivala na njen začetek in razvoj na območju jugovzhodnih Alp, še posebej v prostoru med severnim Jadranom in severozahodno Hrvaško. Gradivo zato zahteva podrobnejši znanstveni študij in primerjave z drugimi najdišči za zanesljivo časovno in kulturno interpretacijo.

Raziskovanje prazgodovinskih kovinskih obdobj

Nadaljevali smo sistematična raziskovanja bronastodobne naselbine Oloris pri Dolnjem Lakošu. To je velika skupna tema, ki jo Inštitut za arheologijo izvaja skupaj s Pokrajinskim muzejem v Murski Soboti. V letu 1983 so terenska raziskovanja zajela izkop treh kvadrantov (300 m²) na osrednjem predelu naselja, kjer so bili že v predhodnih letih odkriti razmeroma bogati ostanki bronastodobne arhitekture. Z letošnjim izkopom smo ugotovili, da se stavbni kompleks proti jugu zaključuje, tako da nam je uspelo z dosedanjim delom v sredini naselja omejiti dokaj zaključeno poselitveno enoto.

Hkrati z delom v notranjosti so potekale tudi raziskave jarka, ki obdaja naselbino. Izkopane so bile tri sonde, ki so dale zelo ugodne rezultate. Z njimi smo namreč ugotovili, da je v času, ko je bil Oloris poseljen, severni del naselbine oblivala tekoča voda, najverjetneje potok, ki ima danes okoli 300 m severneje zarezano strugo. Naselje se je raztezalo vse do roba jarka, obdajal pa ga je lesen plot, katerega ostanke (bruna, koli in preplet iz šibja) smo odkrili v danes zamočvirjeni strugi nekdanjega potoka.

Čisto edinstvena pa je bila najdba v sondi 3. Tu smo namreč na dnu nekdanje struge potoka naleteli na spodnji del lesenega vodnjaka, ki je bil sestavljen iz 2—3 cm debelih desk. Deske so bile med seboj spojene z utori, cela konstrukcija pa je bila na dno struge pritrjena z vertikalno zabitimi koli. Na dnu lesenega vodnega zajetja (vodnjaka) smo našli dve posodi, in sicer lonec in skledo, ki sodita v čas pozne bronaste dobe. Ob terenskem raziskovanju je potekalo tudi delo na izrednotenju gradiva. V letu 1983 so bile v celoti izrisane in tipološko klasificirane keramične najdbe iz prve raziskovalne kampanje, v obdelavi pa je tudi gradivo izkopavanj iz leta 1982. Grafično je bila ovrednotena tudi statistična obdelava keramičnih najdb, ki je skupaj s tlorisi že dala prvo sliko o urbanistični zasnovi oloriškega naselja.

Delo na poselitveni sliki jugovzhodnih Alp v prazgodovini je teklo po načrtu. Opravili smo rekognosciranja na dvajsetih najdiščih, od katerih se je za dvanajst izkazalo, da sodijo v prazgodovinski čas. Izmerili, opisali in sondirali smo skupaj deset naselbin in izdelali načrte lanskim meritev.

Raziskovanje mlajše železne dobe je bilo usmerjeno v preučevanje odnosov med latensko kulturo na severu in helenistično na jugu Jugoslavije. Vplivanje latenske kulture na helenistično je vidno v orožju (meči, ščiti), obratni vplivi pa v zgodnjehelenističnih bronastih posodah, odkritih v keltskih grobovih Karpatske kotline, in v zgodnjelatenskih in srednjelatenskih kantarosih, oblikovanih po helenističnih vzorih. Na podobne gospodarskopolitične odnose s pozno rimsko republiko kažejo rimske bronaste posode in fibule vrste Jezerine, odkrite na latenskih in helenističnih najdiščih.

Antična raziskovanja

Za tretji zvezek latinsko pisanega dela *Inscriptiones Latinae quae in Iugoslavia repertae sunt*, ki je bil v tem letu pripravljen za tisk, smo zbrali in kot historični vir obdelali vse napise, ki so bili v Jugoslaviji odkriti od izida Mommsenovega korpusa do 2. svetovne vojne. V okviru

teme *Inscriptiones Sloveniae*, ki ima za cilj predložiti v korpusu napise kot vir za zgodovino tega prostora v antiki, je bilo sistemizirano že verificirano gradivo v Ptuj, prav tako pa je bila pripravljena tudi delovna kartoteka gradiva, ki je shranjeno v muzeju v Gradcu. Delo je teklo tudi na komentiranju izbranih težjih tekstov in na obdelavi novitet. Za temo »Arheološki priročnik za Slovenijo« je bil narejen podroben razpored vsebine in koncipirano spremno slikovno in kartografsko gradivo. Koncept je bil razdeljen med sodelavce Inštituta za arheologijo, da ga bodo po vsebini še podrobneje členili in izboljševali. V okviru teme Grški in latinski literarni viri za vzhodni alpski in zahodnobalkanski prostor je bila narejena analiza Galenovega opusa in začeto proučevanje Tukidida.

Raziskovanje preseljevanja ljudstev

V letošnjem letu je bilo zaključeno izkopavanje postojanke na Korinjskem hribu nad Velikim Korinjem. Raziskava je bila izpeljana v okviru naloge Antične zapore v Sloveniji, izvedba del pa je bila naložena Inštitutu za arheologijo ZRC SAZU. V okviru teme poznoantične naselbine je bilo letos pregledano še nekaj najdišč v vzhodnih Alpah, ki jih dosedaj ni bilo mogoče zanesljivo uvrstiti v to obdobje. To so predvsem najdišča v Nemčiji, Avstriji, Hrvaški in Sloveniji. Na tem mestu omenjamo le zanimivejše: Kellmünz in Obergünzburg v Nemčiji, Kugelstein in Oberleiserberg v Avstriji, Kuzelin v Hrvaški ter Limberk in Sv. Lambert v Sloveniji. Za monografijo o Kučarju je bil letos dokončan posnetek terena, kamor je bila vnesena vsa izkopana arhitektura. Prvi rezultati tega dela so bili podani v obliki referata na simpoziju v Karlovcu. Prav tako je dalje tekla tudi priprava publikacije Tinja. Veliko komparativnega gradiva so dobili predvsem na prostoru Avstrije, kjer je bil del tega materiala tudi razstavljen. Tekoče smo zbirali gradivo za sintetični pregled arheološke dejavnosti v Sloveniji. Tu je treba omeniti predvsem sistematično izpisovanje literature iz periodike, ki se nanaša na obdobje preseljevanja ljudstev v Sloveniji.

Staroslovanska raziskovanja

Letošnja načrtna izkopavanja so bila tako kot lanska osredotočena na raziskovanje staroslovanske naselbine na Pristavi pri Bledu. Prizadevali smo si določiti obseg staroslovanske naselbine, zato smo izkopali pet velikih poskusnih izkopov na najbolj obetavnih delih najdišča. Vsi so bili arheološko jalovi, zato je možna trditev, da so letošnja izkopavanja odkrila še zadnji ohranjeni del staroslovanske naselbine. V načrtno izkopanem izkopu, ki se je navezal na lanskega, smo v celoti odkrili še dve staroslovanski hiši. Znotraj in ob nji smo našli številne odlomke staroslovanske lončenine, kamnito, koščeno in železno orodje in orožje. Letošnja izkopavanja so ponovno potrdila kontinuirano izrabo naselbinskega prostora, saj so prinesla na dan ne le izrazite sledove prazgodovinske naselbine iz starejše železne dobe, ampak tokrat prvič na tem najdišču tudi ostanke antične naselitve v obliki treh kuriščnih jam.

Tematske naloge. Osrednja tematska naloga v letošnjem letu, ki je smiselno združevala tudi ostale (Plastovitost grobišč alpskih Slovanov, Metode mikrorregionalnega raziskovanja, Zgodovina raziskovanj alpskih Slovanov) je bila Gospodarski in družbeni razvoj v Blejskem kotu v zgodnjem srednjem veku. Delo je potekalo po dveh poteh, z razčlenitvijo plastovitosti staroslovanskih grobišč Sedlo na Blejskem gradu in Dlesc pri Bodeščah ter z retrogradno analizo pisnih virov za obstoječe vasi v Blejskem kotu. Nadaljevali smo tudi z rekonstrukcijo razvoja posesti in zemljiške razdelitve v okviru vsake vasi pa tudi v celotnem Blejskem kotu s pomočjo franciscejskega katastra in njegovih map, jožefin-

skega in terezijanskega katastra, briksenskih, radovljjskih in cerkvenih urbarjev, zadevajočih Blejski kot, ter srednjeveških listin od 11.—16. st. S tem je bil zaključen kataloški del, na podlagi katerega bo mogoče narediti končne povzetke in sklepe ter z izdelanimi tematskimi poglavji o posameznih gospodarskih in družbenih strukturah podati podobo razvoja tega dela slovenskega ozemlja od naselitve naših slovanskih prednikov do končnega razkroja in preobrazbe staroslovanskih gospodarskih in družbenih struktur. Dosedanje delo se je pokazalo za izredno plodno, saj daje številne nove ugotovitve o najstarejši slovenski zgodovini. Najvažnejša je o obstoju stalne njivske posesti in razdelitve od časa naselitve naprej ter o nastajanju dvorov po vaseh še v staroslovanskem obdobju, ki so tvorili gospodarsko posestno ureditev, ki jo je v celoti upošteval tudi sistem nemškega fevdalizma, ki je nanjo naletel. To pa pomeni, da se je hubna razdelitev zemljišč razvijala v mnogočem drugače, kot smo mislili doslej. Vse to na novo osvetljuje vprašanje staroslovenske družbene strukture (župani, koseži).

Inštitutska knjižnica

V letu 1983 smo pridobili 958 enot. Na dom smo izposodili 435 zvezkov, v čitalnico pa 296. Honorarna sodelavka Cvetka Puncer je presignirala 1811 posebnih odtisov. Zaradi omejenih možnosti za nakup tuje literature nam manjka precej pomembnih monografskih publikacij, ki so izšle v zadnjem času. Poleg slovenskih arheologov, arheologov iz drugih jugoslovanskih republik in gostov iz tujine uporabljajo knjižnico še študentje arheologije, etnologi, zgodovinarji, arhitekti in drugi.

Delo delavcev inštituta

Znanstveni svetnik dr. Mitja Brodar je nadaljeval sistematično raziskovanje paleolitskega najdišča v Divjih babah v dolini Idrijce. Izkopavanje zgornjih plasti je toliko napredovalo, da bo mogoče v prihodnjem letu začeti z raziskovanjem globlje ležečih plasti. V jami Mamuli, kjer je bila pri poskusnem izkopavanju ugotovljena nova paleolitska postaja, je izvedel začetno sistematično izkopavanje. Ugotovljen je bil potek vzhodne jamske stene in dobljeni prvi vtisi o sedimentih, tako da je možno planirati potek naslednjih izkopavanj. V Jamnikovem spodmolu nad Jesenicami, kjer je bila najdena koščena »harpuna«, je izvedel poskusno izkopavanje. O najdbi in izkopavanju je napisal poročilo za objavo v Varstvu spomenikov. Izvedel je še poskusno izkopavanje v Srednjem Kevdrcu, južno od Grosuplja, ki pa ni dalo pričakovanega rezultata. Za objavo je obdelal vsa poskusna izkopavanja, ki so bila izvršena v letih 1971—1982, in dodal še poročilo o vseh površinskih najdbah, ki jih je v zadnjih letih za naše razmere kar precej. Mnogo časa je posvetil študiju kulturne ostaline iz Jame v Lozi. Sodeloval je pri prvi oddaji televizijske serije o zgodovini Slovencev. Leta 1983 je bil podpredsednik sveta ZRC in predsednik sveta ZRC v ožji sestavi. Bil je imenovan za predsednika znanstvenega sveta Inštituta za arheologijo in na skupščini Raziskovalne skupnosti Slovenije izvoljen za predsednika programskega sveta za URP arheologija. Je član Sveta za znanost pri Republiški konferenci SZDL in član sekretariata tega sveta.

Znanstveni svetnik dr. France Leben vodi in usmerja raziskave starejše prazgodovine: obdobja neo- eneolitika in zgodnje bronaste dobe. V okviru skupnega programa je nadaljeval sistematična izkopavanja v Mali Triglavci z razširitvijo izkopnega polja in odstranitvijo vrhnjih prazgodovinskih plasti. Obdeloval je gradivo iz Velikega zjota in pri tem znova trčil na časovno in kulturno vprašanje prazgodovinske grebene keramike na prehodu eneolitika v bronasto dobo. Glavno delo je po-

svetil poselitvenim problemom jugovzhodnega alpskega območja v starejših prazgodovinskih obdobjih in kulturnim tokovom, ki so prišli v ta prostor z jadranskega območja in Pononavja. Hkrati je dopolnjeval avtorsko in stvarno kartoteko za arheološko karto mezolitskih in neolititskih najdišč. Izven programskega sklopa je delal na antropospeleo-
loški bibliografiji Slovenije in sosednjega ozemlja in se specialno bavil z naselitvenimi problemi jamskih najdišč na Krasu. Prispeval je arheološka gesla za Krajevni leksikon Slovenije, za Slovenski biografski leksikon in Enciklopedijo Slovenije. Uredil je 33. letnik Arheološkega vestnika, prevzel nekaj znanstvenih konzultacij, sodeloval pri nekaterih izkopavanjih, posvetovanjih, ogledih in strokovnih projektih. Pri republiškem odboru gibanja Znanost mladini vodi arheološko komisijo. Izven službenega mesta je aktiven v družbenih organizacijah in samoupravnih interesnih skupnostih ter v uredništvih strokovnih in poljudnoznanstvenih publikacij.

Znanstveni svetnik dr. Jaroslav Šašel je v okviru tem, ki jih organizira Inštitut, delal predvsem za »Arheološki priročnik«, ki ga je koncipiral in s kolegi usmerjal; dalje, je aktivno sodeloval pri temi »Grški in latinski literarni viri za vzhodnoalpski in zahodnobalkanski prostor«. V tretjem zvezku latinsko pisanega dela *Inscriptiones Latinae quae in Jugoslavia repertae sunt* (Latinski napisi, najdeni v Jugoslaviji), ki ga je (skupaj z Ano Šašel) v tem letu pripravil za tisk, so zbrani in kot historični vir obdelani vsi v Jugoslaviji od izida Mommsenovega korpusa do 2. svetovne vojne najdeni in objavljeni napisi iz rimskega obdobja (od pozne republike do prihoda Slovanov). Na temi »V Sloveniji najdeni rimski napisi«, ki ima za cilj predložiti v korpusu napise kot vir za zgodovino tega prostora v antiki, je sistemiziral že verificirano gradivo v Ptuj in pripravil delovno kartoteko gradiva, ki je hranjeno v muzeju v Gradcu. Študijsko je delal na problematiki Bele krajine v antiki, na epigrafiki Istre in na kasnoantičnem obrambnem sistemu severnih meja Italije.

Znanstveni sodelavec dr. Janez Dular se ukvarja z raziskovanjem kovinskih prazgodovinskih obdobj. V septembru je že tretje leto zapored sodeloval pri sistematičnih izkopavanjih bronastodobne naselbine Oloris pri Dolnjem Lakošu, ki jih skupaj s Pokrajinskim muzejem iz Murske Sobote izvaja naš inštitut. V letu 1983 je pričel delati tudi na ovrednotenju doslej izkopanega lakoškega gradiva. Tako je s keramičnim gradivom izdelal in preizkusil statistično metodo, ki se je izkazala kot nujno dopolnilo za dokončno izvrednotenje poselitvenega rastra znotraj naselbinskih površin. Nadaljeval je merjenje in sondažo gradišč v ljubljanski regiji. Letos je bilo dokončno obdelano severno in zahodno obrobje Ljubljanskega barja, na katerem je rekognosciral dvajset najdišč. Krajši čas je sodeloval pri sistematičnih izkopavanjih prazgodovinske in poznoantične naselbine na Korinjskem hribu nad Velikim Korinjem, kjer se je ukvarjal z dokumentiranjem prazgodovinskih ostalin. Pretežni del kabinetnega študija je posvetil pripravi teksta za topografski zvezek Bele krajine. V okviru te naloge je napisal katalog najdišč in začel oblikovati uvodna in zaključna poglavja knjige. V letu 1983 je kot upravnik vodil delo inštituta. Je član številnih komisij, svetov, odborov in delovnih skupin (npr. Komisija za prostorski razvoj SAZU in ZRC SAZU, izvršni odbor Slovenskega arheološkega društva, uredniški odbor Arheološkega vestnika, programski svet URP arheologija, Odbor za mednarodno in medrepubliško sodelovanje RSS itd.).

Asistent mag. Slavko Ciglencečki raziskuje obdobje pozne antike. Vodil je sistematična izkopavanja naselbine na Korinjskem hribu nad Velikim Korinjem. Za temo poznoantične naselbine v vzhodnih Alpah je le-

tos pregledal še nekaj najdišč, ki jih doslej še ni bilo mogoče zanesljivo uvrstiti v to obdobje. Ukvarjal se je tudi s pripravo objav naselbin na Tinju pri Žusmu in na Kučarju pri Podzemlju, kjer je dokončal posnetek terena, na katerega je vnesel vso izkopano arhitekturo. Sproti je zbiral gradivo za sintetični pregled arheološke dejavnosti v Sloveniji. Tu je treba omeniti zlasti sistematično izpisovanje literature o obdobju prese-ljevanja ljudstev. V okviru skupnega programa je vodil Arheološko topo-grafijo Slovenije. Opravljal je funkcijo predsednika zgodnj srednjeveške sekcije Slovenskega arheološkega društva in bil predsednik za pripravo pravilnika o varstvu pri delu na ZRC SAZU.

Asistent mag. Andrej Pleterski je skupaj s Timotejem Knificem (Od-delek za arheologijo FF) vodil izkopavanja staroslovanske naselbine na Pristavi pri Bledu. To je bil del večletne akcije sistematičnih izkopavanj staroslovanskih najdišč v Blejskem kotu, katere namen je dognati podo-bo življenja od naselitve Slovanov do uvedbe nemškega fevdalizma na tem vzorčnem koščku slovenske zemlje. Kot član inštitutske topografske ekipe je delal arheološko topografijo v topografskih enotah Strmec, Voj-nik in Škofja vas, vse v topografskem področju Celje. Letos je prven-stveno vnašal že lani ugotovljena najdišča v kataster. Njegovo kabinetno delo je bilo po eni strani nadaljevanje terenskega (izdelava potrebnih elaboratov), po drugi pa je nadaljeval z raziskavo gospodarskega in druž-benega razvoja v Blejskem kotu v srednjem veku, ki hkrati tudi po-glablja metode mikroregionalnega raziskovanja in zajema izsledke pro-učevanj plastovitosti grobišč karantanskih Slovanov. Redno je dopolnje-val stvarno luknjičasto kartoteko literature za zgodnj srednjeveško arheo-logijo in sodeloval pri Slovarju slovenskega knjižnega jezika kot strokov-ni svetovalec za področje arheologije. Bil je tudi mentor za arheologijo pri gibanju Znanost mladini. Še v začetku leta je bil predsednik IO OOZS, član komiteja za LO in DS, član komisije za odlikovanja, član občinskega odbora sindikata za vzgojo, izobraževanje in znanost. Ko je bil nato imenovan še za predsednika odbora za delovna razmerja, je bil zaradi preobremenjenosti razrešen vseh naštetih funkcij razen zadnje.

Višji strokovni sodelavec Ivan Turk je nadaljeval izkopavanje v jami Divje babe I in sondiranje v jami Divje babe II. Poleg tega je sondiral še v jami Bilpa IV pri Spodnji Bilpi in ob Vrbičevem hribcu na Ljubljanskem barju. Sodeloval je tudi pri sondiranju v Jamnikovem spodmolu nad Jesenicami in si v sklopu paleolitskih raziskovanj ogledal 5 jam. Obhodil je vsa najdišča sileksov na Ljubljanskem barju in nabral precej zanimivega gradiva. Sodeloval je pri arheološki topografiji Slovenije (celjska regija). Tehnično je uredil Arheološki vestnik 34. Obdelal je favno tekočih paleolitskih izkopavanj in sondiranj (Divje babe. Mamula, Vrbičev hribec, Bilpa IV) in nekaterih drugih arheoloških najdišč (Pri-stava pri Bledu, Veliki Korinj, Gradič nad Kobaridom, Bilje, vse raziskano l. 1982). Izdelal je elaborat izkopavanj v jami Divje babe I za tekoče leto. Skupaj z A. Dolenc je vodil inštitutski arhiv in dokumentacijo. Dopolnjeval je tudi centralno arheološko kartoteko za l. 1983. Je član delegacije zbora združenega dela in predsednik disciplinske komisije ZRC SAZU.

Strokovni sodelavec Dragan Božič je prevzel dolžnost glavnega ured-nika Arheološkega vestnika in skupaj z Ivanom Turkom uredil letnik 34 za leto 1983. Raziskoval je oborožitev, keramiko, bronaste posode in konjsko opremo latenske kulture v Jugoslaviji in njene odnose s helenizmom. Vodil je inštitutsko knjižnico. Sestavljal je sezname akcesije, skrbel za zamenjavo literature in vezavo knjig. Izdelal je bibliografijo latenske kulture v Jugoslaviji za leti 1979 in 1980. Sodeloval je pri pripravi raz-stave Arheološki tisk na Slovenskem, ki je bila v Cankarjevem domu od

22. do 29. 9. 1983. Kot strokovni sodelavec je sodeloval pri pripravi razstave Narodnega muzeja Kelti in njihovi sodobniki na ozemlju Jugoslavije, ki je bila v Cankarjevem domu od 9. 9. do 6. 11. 1983. Opravljal je posle tajnika Slovenskega arheološkega društva, postal član komisije za tisk ZRC SAZU in nadomeščal Andreja Pleterskega v strokovnem odboru za področje arheologije pri uredništvu Enciklopedije Slovenije.

Stažistka Andreja Dolenc je prevzela arheološko terminologijo, se seznanila z gradivom in nadaljevala obdelavo gesel. Precej časa je posvetila urejanju arhiva terenskih dnevnikov in korespondenc starih izkopavalcev (arhiv Narodnega muzeja). Urejala je arheološko dokumentacijo, sproti zbiralala in dopolnjevala bibliografske podatke za zbirne mape najdišč in arhivirala prispele elaborate topografskih akcij ter prepise topografskih dnevnikov in poročil o izkopavanjih inštituta in zunanjih sodelavcev. Opravila je topografijo v delu topografske enote Šmartno v Rožni dolini. Kot dokumentalistka je sodelovala pri dveh sistematičnih izkopavanjih inštituta, in sicer na poznoantični postojanki Korinjski hrib in bronastodobni naselbini Oloris. Je članica izvršnega odbora osnovne organizacije Zveze sindikatov na ZRC SAZU.

Strokovna delavka Dragica Knific Lunder je risala gradivo iz arheoloških najdišč in oblikovno popravljala slikovno gradivo prispevkov za Arheološki vestnik.

Tajnica Breda Justin, ki sicer opravlja personalne, tajniške in ostale pisarniške posle, je bila skoraj tri četrtine leta odsotna zaradi porodniškega dopusta. V tem času jo je uspešno nadomeščala Cvetka Puncer.

Gostje inštituta

Inštitut je obiskalo več domačih strokovnjakov. Od tujcev so se v njem v septembru mudili dr. E. Thomas (Madžarska), dr. Helga in dr. Helmut Buchhausen (Avstrija) ter oktobra H. Parzinger (ZR Nemčija). Od avgusta je stalen gost inštituta tudi W. Kerr (Kanada), ki pri nas pripravlja svojo disertacijo.

Študijska potovanja, kongresi, simpoziji

D. Božič se je septembra z referatom udeležil simpozija o Kronoloških problemih poznega latena v Srednji Evropi in na Balkanu, ki je bil v Brežicah. Oktobra si je v Trstu ogledal razstavo Preistoria del Caput Adriae.

M. Brodar je bil oktobra v Trstu na razstavi Preistoria del Caput Adriae, na kateri je bilo prvič razstavljeno mezolitsko gradivo, ki je pomembno za kulturne primerjave z našim prostorom.

S. Ciglenceki je opravil študijsko potovanje po Nemčiji (maja) in Makeдонiji (oktobra). Udeležil se je tudi simpozija v Grossrussbachu (Avstrija), kjer je imel referat.

J. Dular se je v maju udeležil znanstvenega simpozija o Antičnem Nezakciju, ki je bil v Puli. Junija je potoval na Madžarsko, kjer si je v Sopronu ogledal izkopavanja prazgodovinske naselbine, ki jih vodi Arheološki inštitut HAS. Ob tej priložnosti je obiskal tudi več tamkajšnjih najdišč in navezal stike z arheologi iz transdanubijskih muzejev (Szombathely, Keszthely, Zalae-gerszeg, Nagykanizsa). Decembra si je ogledal v Trstu razstavo Preistoria del Caput Adriae in oktobra sodeloval z referatom na simpoziju Arheološka istraživanja na karlovačkom i sisačkom području, ki je bil v Karlovcu.

F. Leben je oktobra obiskal Trst in si ogledal razstavo Preistoria del Caput Adriae.

A. Pleterski se je udeležil strokovnega ogleda razstave Slovani v Rižanski dolini, ki je bila v Piranu. Oktobra si je ogledal arheološko razstavo Preistoria del Caput Adriae, ki je bila v Trstu. Z referatom se je oktobra udeležil mednarodnega znanstvenega simpozija »Stiki srednjeevropskih Slovanov in drugih ljudstev v 6.—10. st.«, ki je bil na Slovaškem v Novyh Vozokanyh.

J. Šašel se je z referati in diskusijo udeležil naslednjih kongresov oziroma kolokvijev: Antični Nezakcij u kulturi i povijesti Istre (Pula, maj), Comunità antiche dell'Appennino tra Etruria e Adriatico (Sestino, september), 13. mednarodnega limes-kongresa (Aalen, september) in posveta o zgodovini Ljubljane (november).

I. Turk je oktobra obiskal razstavo Preistoria del Caput Adriae v Trstu..

Predavanja

Dragan Božič

Kelti v jugoslovanskem Podonavju. Filozofska fakulteta, Ljubljana 7. in 14. novembra 1983.

Datacija konjeniškega groba 16 s Karaburme. Simpozij Kronološki problemi poznega latena v Srednji Evropi in na Balkanu, Brežice 11. 9. 1983.

Mitja Brodar

Ciganska jama pri Željnah. Skupščina SAD, Kočevje 10. 11. 1983.

Slavko Ciglenečki

Utrjene poznoantične postojanke v vzhodnih Alpah. Filozofska fakulteta, Ljubljana 17. 3. in 22. 3. 1983.

Zgodnjekršćansko središče na Kučarju v Beli krajini. Simpozij Arheološka istraživanja na karlovačkom in sisačkom području, Karlovac 14. 10. 1983.

Keramika 4.—6. stoletja s slovenskih poznoantičnih najdišč. Simpozij o Pozni antiki v Alpah, Grossrussbach (Avstrija) 10. 10. 1983.

Janez Dular

Bela krajina v železni dobi. Simpozij Arheološka istraživanja na karlovačkom i sisačkom području, Karlovac 14. 10. 1983.

Andrej Pleterski

Souporaba arheoloških in zgodovinskih virov pri proučevanju zgodnjega srednjega veka na primeru Blejskega kota. Filozofska fakulteta, Ljubljana 13. 4. in 20. 4. 1983.

Izkopavanje staroslovanske naselbine na Pristavi pri Bledu. Zgodovinsko društvo, Ljubljana 15. 12. 1983.

Die karantanischen Slawen und Nichtslawen. Stiki srednjeevropskih Slovanov in drugih ljudstev v 6.—10. stoletju. Novy Vozokany (Slovaška) 5. okt. 1983.

Jaroslav Šašel

Začetki Nezakcija. Antički Nezakcij, Pula, 3.—8. 5. 1983.

Cohors I. Montanorum: Limes kongres, Aalen (ZR Nemčija), 20. 9. — 10. 10. 1983.

La montagna romana: problemi e metodi della ricerca. Simpozij Sestino (Italija), 14. — 19. 9. 1983.

BIBLIOGRAFIJO RAZISKOVALCEV GLEJ STR. 304—306.

ZGODOVINSKI INŠTITUT MILKA KOSA

V zvezi z reorganizacijo SAZU oziroma organiziranjem ZRC SAZU je Predsedstvo SAZU na predlog Razreda za zgodovinske in družbene vede SAZU na svoji 17. seji 12. aprila 1983 imenovalo nove člane znanstvenega sveta Zgodovinskega inštituta Milka Kosa. Vsem dosedanjim je mandat podaljšalo, novi člani pa so postali dopisni član SAZU dr. Ferdo Gestrin, višji raziskovalni sodelavec Božo Otorepec in dr. Darja Mihelič.

Akad. dr. Franc Zwitter je njegov predsednik. V skladu z dosedanjjo prakso se sej Znanstvenega sveta udeležujejo vsi delavci inštituta. V letu 1983 je imel svet tri redne (10. 2., 1. 7. in 2. 12.) in eno izredno sejo (8. 3.).

V zvezi z že zgoraj omenjeno reorganizacijo je 5. aprila 1983 svet ZRC SAZU na predlog Znanstvenega sveta Zgodovinskega inštituta Milka Kosa imenoval za upravnika inštituta mag. Staneta Grando.

1. februarja se je v inštitutu zaposlil Vincencij Rajšp kot asistent. Številčno se s tem inštitut ni nič okrepil, saj je V. Rajšp prišel po upokojitvi dr. Blaznika.

Asistentka Darja Mihelič je 27. junija na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete v Ljubljani uspešno branila disertacijo Neagrarno gospodarstvo Pirana 1280—1340. 4. oktobra je bila promovirana v doktorja zgodovinskih znanosti. V teku je postopek za njeno izvolitev v naziv znanstvene sodelavke. Asistent Vinko Rajšp je 30. junija uspešno branil magistrsko nalogo z naslovom Hohenwartova vlada in Slovenci 1871 in postal magister zgodovine. Strokovna sodelavka Eva Holz je 5. decembra tudi uspešno zagovarjala magistrsko nalogo Nacionalna problematika uredništva na Kranjskem in Goriškem v drugi polovici 19. stoletja in postala magister zgodovine. Sprožen je bil postopek za njeno izvolitev v raziskovalno sodelavko.

Gornja dejstva potrjujejo pravilnost dosedanje kadrovske politike vodstva inštituta, zaostrejuje pa že več kot deset let star problem, to je potrebo po tehničnem sodelavcu. Vsi delavci so namreč raziskovalci. Zaposlitev tehničnega sodelavca je ena najnujnejših kratkoročnih nalog.

Publikacije

V seriji Viri za zgodovino Slovencev je kot šesta knjiga izšlo delo Janeza Höflerja *Trije popisi cerkva in kapel na Kranjskem in Slovenskem Štajerskem s konca 16. stoletja*. Delo je izšlo z letnico 1982. V tisku je knjiga dr. Darje Mihelič *Najstarejša piranska notarska knjiga*. Zaradi zahtevnega tiska se bo izdaja tega dela zavlekla v prve mesece naslednjega leta. Ista avtorica je oddala tudi rokopis *Neagrarno gospodarstvo Pirana 1280—1340*. Tudi to delo bo izšlo v naslednjem letu.

Edicija virov do leta 1918 in bibliografija za zgodovino Slovencev

Asistentka dr. Darja Mihelič je opravila druge korekture teksta in opomb najstarejše piranske notarske knjige. Začela pa je tudi transkribirati naslednjo notarsko knjigo. Asistent Janez Šumrada je nadaljeval delo za edicijo piranskih mestnih statuten. Kolacioniral je statute iz let 1307, 1332 in 1358, transkribiral je drugo knjigo reformacij iz let 1416—1500. Opravil je primerjavo gornje knjige reformacij z delno objavo le-teh N. Petronia-Caldane iz leta 1606 in Petronijevo objavo statuta iz leta 1384 z ohranjenim originalom. Zaradi primerjave je k delu pritegnil tudi tržaško serijo piranskih statuten.

Višji raziskovalni sodelavec Božo Otorepec je v Nadškofijskem arhivu v Ljubljani evidentiral 81 listin iz obdobja 1400—1450, transkribiral in strokovno obdelal je 156 originalnih listin, ki so bile 1981. vrnjene z Dunaja v okviru izvajanja arhivskega sporazuma z Avstrijo iz leta 1923, pri 77 originalih pa je opravil primerjavo s podatki v diplomatariju srednjeveških listin za Slovenijo in jih doplnil. Obdelal je 23 kseroks kopij listin iz obdobja 1301—1433, katerih originali pa bodo ostali na Dunaju. Pregledal in prepisal je celjsko fevdno knjigo iz let 1436—1441, ter polovico fevdne knjige Habsburžanov iz let 1456—1461 za nekdanjo celjsko posest. Na obdelavo čaka še druga polovica tega rokopisa in ce-

lotna transkripcija na novo najdene fevdne knjige iz let 1436—1441. Za diplomatarij grofov Celjskih je doslej evidentiral že okoli 800 listin. V Štajerskem deželnem arhivu je Božo Otorepec pregledal tudi številne pečate naših mest in trgov in se v graških bibliotekah seznanil z novejšo literaturo o tej problematiki.

Mag. Stane Granda je v zvezi z evidentiranjem virov za leto 1848 analiziral uporabljene vire v delih nekaterih slovenskih avtorjev o tej problematiki in nadaljeval urejanje doslej zbranega gradiva. V zvezi s pripravami za objavo Costove korespondence je kopiral dnevnik Costove korespondence in preko 100 pisem ter precejšen del gradiva, ki ta pisma pojasnjuje.

Asistent mag. Vinko Rajšp je v budimpeštanskih arhivih in bibliotekah evidentiral časopisne vesti o Slovencih in Slovanih v času taborškega gibanja na Slovenskem. Strokovna sodelavka mag. Eva Holz je skrbela za urejanje in kopiranje gradiva iz zapuščine dr. Henrika Tume. Po zatrjevanju lastnika zapuščine se delo bliža koncu.

Glede retrospektivne historične bibliografije je treba povedati, da je bila dokončana kompleksna analiza doslej opravljenega dela in narejen načrt za njeno nadaljevanje, ki pa je nujno vezan na pomoč honorarnih sodelavcev. To v trenutni finančni situaciji seveda ni izvedljivo. Zato je bilo sklenjeno, da se doslej zbrano gradivo uredi na tak način, da ga bo mogoče uporabljati v prostorih inštituta. Tekočo historično bibliografijo je mag. Eva Holz pripravila za tisk. Upoštevana so dela do vključno leta 1981.

Historična topografija in kolonizacija slovenskega ozemlja

Dr. Pavle Blaznik, ki je od 1. januarja 1983 v pokoju in dela v inštitutu kot zunanji sodelavec, dokončuje historično topografijo slovenske Štajerske in jugoslovanskega dela Koroške. Delo bo predvidoma dokončal v prvi polovici leta 1984. Dr. Darja Mihelič vzporedno dela kartoteko tujih oblik krajevnih imen. Asistent Janez Šumrada, ki dela na historični topografiji Primorske, je nadaljeval urejanje in dopolnjevanje gradiva iz zapuščine pok. akad. Milka Kosa. V okviru tega dela je za tisk pripravil razpravo o opustelosti Krasa v 16. stoletju. Božo Otorepec je ob obdelavi listin iz Nadškofijskega arhiva, zlasti pa z Dunaja vrnjenih listin, preverjal in dopolnjeval tudi Kosovo gradivo za historično topografijo Kranjske.

Gospodarska in družbena zgodovina Slovencev

Kot je bilo že omenjeno v lanskem letopisu, je prof. dr. Ferdo Gerštin, ki je bil v 1983. letu izvoljen za dopisnega člana SAZU, prevzel vodstvo delovne skupine, ki bo pripravila naslednji zvezek *Gospodarske in družbene zgodovine Slovencev — Zgodovino prometa na Slovenskem*. Dokončno je bil izdelan geslovnik. Ker je Kulturna skupnost finančno podprla nastajanje omenjenega dela, je prišlo do prvih konkretnih dogovorov z zunanjimi sodelavci: dr. Jaroslavom Šašljem, Emo Umek in ing. Rudolfom Cimolinijem. Asistenta mag. Vinko Rajšp in Janez Šumrada pa sta začela neposredno delati za zgodovino kopenskega prometa v srednjem veku in prvih stoletjih novega veka.

V okviru medakademijske zamenjave je bil Janez Šumrada v Londonu, Vinko Rajšp pa v Budimpešti. Slednji je bil, v glavnem na lastne stroške, ker ima inštitut premalo sredstev, na Dunaju in v več mestih obeh Nemčij, kjer se je skušal predvsem seznaniti z literaturo. Uspehi teh obiskov so bili različni. Skupna ocena teh akcij pa je ugotovitev, da

takega dela, kot si zamišljamo *Zgodovino prometa na Slovenskem*, ni in da bo v marsikaterem primeru potrebno orati ledino.

Pri obdelavi Costove korespondence je bilo najdeno dragoceno gradivo o Banki Sloveniji, enem najbolj ambicioznih ekonomskih projektov v slovenski zgodovini. Kljub temu, da je banka razmeroma hitro propadla, pa posledice tega neuspeha in tudi najdeno gradivo opravičujejo nadaljevanje dela.

Problemi

slovenske politične zgodovine od konca 18. stoletja do leta 1918

Izšla je razprava akad. dr. Frana Zwittera *Francuske revolucionarne ideje u zapadnim jugoslovenskim zemljama u vreme francuske revolucije i Napoleona I.* (Zbornik radova Jugoslovenske zemlje i Rusija za vreme prvog srpskog ustanka 1804—1813, SANU, Beograd 1983, str. 65—88). Končana je bila raziskava o nacionalni problematiki uradništva na Kranjskem in na Goriškem v drugi polovici 19. stoletja, ki jo je Eva Holz obranila tudi kot magistrsko nalogo. Vinko Rajšp je dokončal tudi raziskavo Hohenwartova vlada in Slovenci 1871, ki jo je tudi kot magistrsko nalogo uspešno obranil. Poleg tega je izdelal elaborat *Slovensko zgodovino-pisje o Nemcih na Slovenskem 1848—1941*.

Sestanki

VIII. kongresa jugoslovanskih zgodovinarjev, ki je bil od 19. do 22. oktobra v Arandelovcu, sta se aktivno udeležila dr. Darja Mihelič in mag. Vinko Rajšp. Slednji se je 13. junija udeležil simpozija Judje v Gorici in Trstu v času prosvetljenstva, ki je bil v Gorici. Mag. Vinko Rajšp je bil v juliju na študijskem potovanju v DDR, kjer si je v Wittenbergu in Berlinu ogledal razstavi o Lutru in reformaciji, bil je tudi v gradu Wartburg, kjer je obiskal Lutrovo spominsko sobo, od 6. do 9. oktobra pa se je v Ljubljani udeležil mednarodnega posvetovanja o protestantizmu na Slovenskem.

Dr. Darja Mihelič, mag. Eva Holz, Janez Šumrada in mag. Stane Granda so se od 7. do 9. novembra udeležili simpozija jugoslovanskih ekonomskih zgodovinarjev o vlogi gozdov v gospodarski zgodovini naših narodov, ki je bil v Glažuti na Kočevskem. Miheličeva in Holčeva sta bili tudi med glavnimi organizatorji, referata pa sta imela Miheličeva in Granda. Isti so se udeležili tudi posvetovanja o zgodovini Ljubljane, ki je bilo 16. in 17. novembra v Ljubljani. Tudi tu je bila Miheličeva med glavnimi organizatorji, Holčeva in Granda pa sta imela koreferate.

Delavci in sodelavci inštituta akad. dr. Fran Zwitter, akad. dr. Bogo Grafenauer, akad. dr. Sergij Vilfan, znanstveni svetnik SAZU v pokoju dr. Pavle Blaznik in višji raziskovalni sodelavec Božo Otorepec so imeli več sej v zvezi z izvajanjem arhivskega sporazuma z Avstrijo iz leta 1923. Božo Otorepec je bil v zvezi s tem od 25. septembra do 16. oktobra na Dunaju.

Asistenta mag. Vinko Rajšp in Janez Šumrada sodelujeta tudi v delu slovenskega dela medakademskega odbora za zgodovino vojnih krajin.

Organizacija, uprava in biblioteka

Kot je bilo že omenjeno, je prišlo zaradi reorganizacije SAZU oziroma organiziranja ZRC SAZU do sprememb v znanstvenem svetu, zamenjal se je tudi upravnik inštituta. Vse te spremembe pa ne spreminjajo dosedanje delovne usmeritve inštituta. Vrhovno ingerenco nad znanstveno in kadrovsko politiko inštituta ima njegov znanstveni svet. V letu

1983 je biblioteka prejela 756 novih knjižnih enot, notranjih obiskovalcev je bilo 86 in so si izposodili 294 knjig, zunanjih obiskovalcev pa je bilo 196 in so si izposodili 233 knjig. Bila je tudi ena medbibliotečna izposoja.

Posebno delo delavcev na inštitutu

Božo Otorepec je za študente zgodovinskega in umetnostnozgodovinskega oddelka filozofske fakultete predaval o pomožnih zgodovinskih vedah. Za udeležence višjega arhivističnega tečaja je imel dveurno predavanje o metodah in ciljih preučevanja srednjeveških listin. S podatki iz centralne kartoteke srednjeveških listin za Slovenijo je pomagal dr. Sabini Weis iz Innsbrucka in dr. Ivanu Dimniku iz Toronta. Božo Otorepec je tudi član izdajateljskega sveta Kronike in že 31. leto tudi član njenega uredniškega odbora.

Dr. Darja Mihelič je predsednica Zgodovinskega društva Ljubljana, mag. Vinko Rajšp pa njegov blagajnik.

Mag. Stane Granda je član uredništva Kronike, aktivno sodeluje tudi v delegaciji za zbor izvajalcev za raziskovalno SIS. Je član odbora za koordinacijo področij skupnega programa RSS.

Delavci inštituta aktivno sodelujejo tudi v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah ZRC SAZU.

Predavanja, referati

Stane Granda

Gozdovi v Sloveniji med obema vojnama. Simpozij jugoslovanskih ekonomskih zgodovinarjev o vlogi gozdov v gospodarski zgodovini naših narodov. Glažuta na Kočevskem, 7. 11. 1983.

Poskus organiziranja slovenskega zavarovalništva v Ljubljani v drugi polovici 19. stoletja. Posvetovanje o zgodovini Ljubljane. Ljubljana, 17. 11. 1983.

Eva Holz

Gospodarske razmere uradništva v Ljubljani v drugi polovici 19. stoletja. Posvetovanje o zgodovini Ljubljane. Ljubljana, 17. 11. 1983.

Darja Mihelič

Neagrarno gospodarstvo Pirana do srede 14. stoletja. VIII. kongres zgodovinarjev Jugoslavije v Arandelovcu. 20. 10. 1983.

Bamberski gozdni red za Kanalsko dolino in Koroško 1584. Simpozij jugoslovanskih ekonomskih zgodovinarjev o vlogi gozdov v gospodarski zgodovini naših narodov. Glažuta na Kočevskem, 7. 11. 1983.

Vincenc Rajšp

Taborsko gibanje v Sloveniji 1868 do 1871. VIII. kongres zgodovinarjev Jugoslavije v Arandelovcu. 21. 10. 1983.

BIBLIOGRAFIJO RAZISKOVALCEV GLEJ STR. 306.

UMETNOSTNOZGODOVINSKI INŠTITUT FRANCETA STELETA

Raziskovalno delo inštituta je bilo usklajeno s programom Temeljne raziskave slovenske umetnostne preteklosti in z multidisciplinarnim programom Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda, pri čemer je zajelo izbrana poglavja, ki so v naši umetnostnozgodovinski stroki še neobdelana ali potrebna revizije in nadrobnejše osvetlitve, in naloge, ki spadajo — kot npr. izdaja virov in dokumentacija — med nujna desi-

derata stroke. Nosilec programa dr. Emilijan Cevc in sodelavci so bili zadolženi s posebnimi nalogami: E. Cevc z raziskavo umetnosti internacionalnega sloga okoli 1400 na Slovenskem, D. Prelovšek z arhitekturo 19. stoletja in začetka 20. stoletja, V. Baloh z raziskavo začetkov slovenske knjižne ilustracije in karikature na Slovenskem in poleg tega z vodenjem dokumentacije, A. Rojec in A. Lavrič z zbiranjem in redigiranjem virov za umetnostno zgodovino Slovenije, V. Urek z vodstvom inštitutske biblioteke, vsi pa so sodelovali pri dokumentacijskem delu.

Raziskava umetnosti okoli leta 1400 je zajela arhitekturo, plastiko in slikarstvo od zadnje četrtine 14. do izzvenenja tega sloga proti sredi 15. stoletja. Ključni spomenik tega kompleksa je cerkev na Ptujski gori z gotsko oltarno opremo, kipi in freskami, povezuje pa se z evropsko vodilnimi delavnicami, zlasti z mojstri iz kroga in nasledstva arhitekta in kiparja Petra Parlerja. Osvetlilo se je doslej še nejasno razmerje med plastikami s Ptujске gore in iz Velike Nedelje, opus tega kiparskega kroga pa se je pomnožil s štirimi novo odkritimi deli. Primerjalno raziskovanje se je osredinilo predvsem na zveze med skulpturo na slovenskem Štajerskem s tedanjim češkim in dunajskim kiparstvom, z delom Mojstra iz Grosslobminga in s Hansom iz Judenburga (ob zadnjem smo poskusili razrešiti tudi kompozicijski problem nekdanjega bozenskega oltarja). Skupaj z madžarskimi kolegi je bil vnovič načet problem mojstra Joannesa Aquila. Novo odkrite plastike so pomnožile opus ljubljanske kiparske delavnice srede 15. stoletja in potrdila se je misel, da je bil eden od vodilnih mojstrov te delavnice tudi kipar Janez Lipec.

Nakazale so se nove povezave med osrednjeslovensko in primorsko ter furlansko plastiko druge tretjine 15. stoletja in začetka 16. stoletja.

Revidirana je bila stavbna zgodovina crngrobske cerkve, kjer se je stavbni razvoj pokazal v popolnoma novi luči. Potrjen je bil obstoj doslej le v virih zaslutene dvojne cerkve. Revidiran je bil tudi problem giotteskih fresk na fasadi in v severni ladji.

Ob pripravah za ponatis Valvasorjeve izdaje Ovidijevih *Metamorfoz* so bili odkriti novi biografski podatki o Valvasorjevih grafičnih sodelavcih (Matiju Greischerju, Bartolomeju Ramschisslu, o vlogi Jurija Bobiča) in o Valvasorjevem trudu za organizacijo bogenšperske grafične delavnice.

Raziskava arhitekture 19. stoletja in zgodnjega 20. stoletja na Slovenskem se je odvijala predvsem ob arhivskem delu. Dala je nove ugotovitve o stavbenikih in stavbnih podjetnikih 19. stoletja, še zlasti tistih, ki so se priselili iz Furlanije in prinašali k nam odmeve italijanskega klasicizma. Že lani začeti študij o stavbeniku Francescu Coconiju kot enemu značilnih zastopnikov te smeri, zadobiva zaokroženo podobo. Zaradi kontinuitete v prehodu poznega baroka v zgodnje 19. stoletje je bilo treba poseči tudi med zadnje odmeve baročnega sloga o poznem 18. stoletju in nadrobneje pregledati nasledke terezijanskih in jožefinskih stavbnih reform, ne nazadnje pa nadaljevati tudi (arhivsko dobro podprti) študij terezijanskega urbanizma Trsta.

Del raziskav je veljal delu arhitekta Jožeta Plečnika, dopolnjevanju kataloga njegovega opusa in njegovi fotografski dokumentaciji, vzporedno s tem pa tudi zbiranju spominskih podatkov Plečnikovih sodelavcev in investitorjev.

Raziskovanje knjižne ilustracije in začetkov slovenske karikature se je po načrtu nadaljevalo s katalogizacijo obsežnega gradiva (revij, knjig, letakov, reklam, razglednic itd.). Gradivo je zelo bogato in tudi kvalitetno pogosto na mednarodni višini. Pregled obsega tako vidnejše ilustratorje okoli leta 1900 in v začetku našega stoletja, pa tudi njihove manjše posnemovalce in spremljevalce. Pregledano je bilo tudi gradivo, ki ga

hranita Študijska knjižnica v Novem mestu in Študijska in univerzitetna knjižnica v Mariboru ter dragocena zapuščina zbiralca Fr. Vesela v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani.

Delo pri kritični redakciji in komentarju virov za umetnostno zgodovino Slovenije se je usmerilo delno v preučevanje arhivskih podatkov za zgodnje 17. stoletje (v zvezi s pripravo monografije o slikarstvu 17. stoletja in magistrske naloge Ane Lavrič o umetnosti v času Tomaža Hrena). Kritično je prepisana in natančno analizirana pogodba iz leta 1520 s stavbnim mojstrom Jurkom iz Loke za zidavo crngrobskega prezbiterija. Prepisanih je čez sto strani Diskalceatske kronike, ki je za baročni čas zelo pomemben umetnostni vir.

Zbiranje dokumentacijskega gradiva se je nadaljevalo z izpisovanjem in fotokopiranjem umetnostnozgodovinskih tekstov iz starejše slovenske in nemške periodike, dopolnjevale so se specialne kartoteke umetnostnih spomenikov, umetnikov in ikonografije. Sestavljen je bil seznam patrocinijev na Slovenskem, dopolnjen tudi z zgolj arhivsko dokumentiranimi cerkvami in kapelami. Fototeka se je dopolnjevala s posnetki slovenskih ilustracij, delno pa s fotokopijami spomenikov na terenu, predvsem s tistimi, ki so povezani s konkretnimi raziskavami. V manjši meri se je izpopolnila zbirka načrov, tlorisov in starejših fotografij.

Knjižni fond se je v letu 1983 povečal za 119 knjig in 167 kosov revij. Število porabnikov biblioteke, zlasti študentov umetnostne zgodovine, stalno narašča. Omejitev nabave tujih knjig nas je prizadela, na drugi strani pa ovira bibliotечно delo tudi pomanjkanje prostora.

Inštitut je tudi v tem letu sodeloval s sorodnimi domačimi strokovnimi ustanovami (galerijami, muzeji, zavodi za varstvo kulturne in naravne dediščine). Dr. Emilijan Cevc je sodeloval ob pripravah za razstavo tujih slikarjev v Narodni galeriji, dr. Damjan Prelovšek in Vera Baloh pa ob pripravah za razstavo Secesija na Slovenskem, ki jo pripravlja Narodni muzej v Ljubljani. Omeniti velja tudi predavanje dr. Prelovška o arhitektu Andreju Palladiju v okviru svobodne katedre na ljubljanski fakulteti za arhitekturo in predavanje o začetkih slovenske karikature v seminarju za umetnostno zgodovino Filozofske fakultete, ki ga je imela Vera Baloh. Stiki s tujimi strokovnimi forumi in kolegi in udeležba na mednarodnih kongresih in simpozijih so razvidni iz posebnega pregleda.

Udeležba na kongresih in posvetovanjih

- 9.—13. 5. Mednarodni simpozij o arhitektu Jožetu Plečniku v Benetkah (dr. Damjan Prelovšek).
- 4.—10. 9. Mednarodni umetnostnozgodovinski kongres na Dunaju (dr. Emilijan Cevc in dr. Damjan Prelovšek).
14. 10. Posvetovanje slovenskih umetnostnih zgodovinarjev na Ptuj (dr. Emilijan Cevc).
19. 10. Simpozij o srednjeveški plastiki v Furlaniji, v Passarianu (dr. Emilijan Cevc).
20. 10. Simpozij o obnovitvi starih urbanih jeder v Udinah (dr. Damjan Prelovšek).
16. 17. 11. Posvetovanje o zgodovini Ljubljane, v Ljubljani (dr. Emilijan Cevc in dr. Damjan Prelovšek).

Obiski iz tujine, namen obiska

- 5.—12. 7. dr. Erno Marosi iz Umetnostnozgodovinskega inštituta Madžarske akademije znanosti in umetnosti v Budimpešti. Študij povezav umetnosti srednjega veka med Slovenijo in Madžarsko, ogledi spomenikov na Ptuj, Ptujski gori, v Hajdini, Turnišču, Martijancih, Selu itd.

- 10.—28. 10. dr. Livia Varga iz Umetnostnozgodovinskega inštituta Madžarske akademije znanosti in umetnosti v Budimpešti. Študij srednjeveške arhitekture, plastike in nagrobne plastike, ogledi spomenikov na Ptuju, Ptujski gori, v Mariboru, Kranju, Piranu itd.

Predavanja

Emilijan Cevc

- Umetnine v Galeriji kapucinskega samostana v Krškem.* Galerija kapucinskega samostana, Krško, 17. 6. 1983.
- Plastika na Slovenskem med leti 1250—1300 v evropskem okviru.* Mednarodni umetnostnozgodovinski kongres, Dunaj, 10. 9. 1983.
- Furlanska plastika na Slovenskem.* Simpozij o srednjeveški plastiki v Furlaniji, Passariano, 19. 10. 1983.
- Pregelj in likovna umetnost.* Simpozij v počastitev stoletnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Ljubljana, 27. 10. 1983.
- Umetnost srednjeveške Ljubljane.* Posvetovanje o zgodovini Ljubljane. Ljubljana, 16. 11. 1983.

Damjan Prelovšek

- Jože Plečnik, Volkshochschule, Salzburg,* 17. 3. 1983.
- Osebnost Jožeta Plečnika.* Mednarodni simpozij o arhitektu Jožetu Plečniku. Benetke, 10. 5. 1983.
- Plečnikova Ljubljana.* Simpozij o arhitektu Plečniku. Ljubljana, 7. 7. 1983.
- Jože Plečnik, učenec Otta Wagnerja.* Mednarodni umetnostnozgodovinski kongres. Dunaj, 10. 9. 1983.
- Plečnikova stara Ljubljana.* Simpozij o obnovitvi starih urbanih jeder. Udine, 20. 10. 1983.
- Ljubljanska arhitektura od 18. do 19. stoletja.* Posvetovanje o zgodovini Ljubljane. Ljubljana, 16. 11. 1983.

BIBLIOGRAFIJO RAZISKOVALCEV GLEJ STR. 306—307.

MUZIKOLOŠKI INŠTITUT

Programski sklop Muzikološkega inštituta z naslovom *Temeljne raziskave slovenske glasbene preteklosti* je del usmerjenega raziskovalnega programa *Raziskovanje slovenske glasbene umetnosti*, obenem je vključen tudi v multidisciplinarni raziskovalni program SAZU *Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda*. Predmet raziskav je slovenska glasba starejših obdobij in to z različnih vidikov: biografskega, bibliografskega, dokumentarnega, primerjalno-analitičnega in sintetičnega glasbeno-zgodovinskega. Inštitut objavlja dognanja svojih raziskav v obliki monografij, zbornikov, razprav in člankov v znanstveni in strokovni periodiki, komentarjev za radijske oddaje in gramofonske plošče, z letošnjim letom pa začneja tudi z znanstveno-kritičnimi izdajami notnih tekstov.

Ena osnovnih nalog inštituta je sistematično evidentiranje, zbiranje in katalogiziranje glasbenih virov v domačih in tujih nahajališčih. V tem okviru je inštitut letos nadaljeval in dokončal zbiranje izvirnega gradiva s področja gregorijanike v Ljubljani. Evidentiranje tega gradiva je v letu 1983 potekalo v Zgodovinskem arhivu, v Narodni in univerzitetni knjižnici, kjer so bile pregledane vezave starejšega knjižnega fonda v redni postavtvi ter zbirka redkih tiskov v rokopisnem oddelku, v biblioteki Narodnega muzeja in v arhivih frančiškanskega in uršulinskega samo-

stana. Ob treh v celoti ohranjenih, v literaturi že znanih srednjeveških glasbenih rokopisih, ki jih hrani frančiškanski samostan, je bilo na novo odkritih 50 fragmentov. Med njimi je posebno dragocen fragment glagolskega glasbenega rokopisa, ki je bil najden med starejšimi vezavami v NUK in je velika redkost, saj je bil doslej poznan — in sicer na Češkem — le en primer glagolskega rokopisa z glasbenim zapisom. Fragmenti so bili skoraj v celoti fotografirani. Katalogizirani so v kartoteki inštituta, ki navaja zdaj podatke o 291 srednjeveških glasbenih rokopisih v Ljubljani. Od teh je več kot dve tretjini takih, ki so bili na novo odkriti. Del te glasbene zapuščine iz srednjega veka, 146 fragmentov koralnih rokopisov s poznogotsko notacijo, izbranih po paleografskem kriteriju, bo predstavljen v obsežnejši razpravi.

Evidentiranje drugih glasbenih virov je zaradi omejevalnih stabilizacijskih ukrepov in pomanjkanja primernih sodelavcev moralo nekoliko zastati. V frančiškanskem samostanu v Ljubljani je bila najdena precej obsežna zbirka doslej neznanih glasbenih rokopisov s konca 18. in z začetka 19. stoletja, a bo zaradi preurejanja samostanske knjižnice lahko popisana šele v prihodnjem letu. V arhivu frančiškanskega samostana v Klanjcu na Hrvaškem sta bili evidentirani dve do zdaj nepoznani skladbi avtorja prve slovenske opere *Belin* Jakoba Franca Zupana (1734—1810), v glasbeni zbirki Avstrijske nacionalne biblioteke in v knjižnici Društva prijateljev glasbe na Dunaju pa v zbirkah *Novus atque catholicus thesaurus musicus* (Venezia, 1568) in *Selectissimarum sacrarum cantionum flores* (Louvain, 1569) objavljeni moteti skladatelja Jurija Prennerja, rojenega v začetku 16. stoletja v Ljubljani († 1590). V teh dveh knjižnicah so bili narejeni tudi kseroksirani posnetki klavirskih kompozicij treh slovenskih skladateljev iz 19. stoletja — Alojza Ipavca, Henrika Ipavca in Karla Franca Prešerna. To, 126 strani obsegajoče notno gradivo je v knjižnici inštituta in tu dostopno.

Transkribiranje monumentalne zbirke motetov Jakoba Gallusa *Opus musicum*, začeto po predhodnih pripravah leta 1982, se je v letošnjem letu nadaljevalo s transkripcijo drugega in tretjega razdelka I. knjige, ki skupaj obsegata 77 kompozicij za zbor a cappella od štirih do šestnajst glasov. Ker je s tem že v celoti transkribirana prva od štirih knjig vse zbirke, jo bo morda mogoče objaviti že leta 1985, se pravi leto prej, kot je bilo predvideno.

Leto 1983 naj bi po delovnem načrtu inštituta bilo rojstno leto nove, dolgoročno zamišljene zbirke *Monumenta artis musicae Sloveniae*, ki bo objavljala dela slovenskih skladateljev od 16. do 19. stoletja in bo pomembna za afirmacijo slovenske glasbene preteklosti doma in v mednarodnem svetu. Izhajala bo kot edicija SAZU od denarni podpori Kulturne skupnosti Slovenije, ki je pokazala zanjo vse razumevanje. Inštitut je v letošnjem letu pripravil prva dva zvezka te zbirke. V prvem bo objavljenih 5 triosonat za flavto (ali violino), violo in bas skladatelja iz 18. stoletja Amandusa Ivančiča, v drugem pa zbirka 28 motetov *Soboles musica* iz leta 1602 Daniela Lagkhnerja. Zvezka sta v tisku in pred izidom. Deloma pripravljena sta že tudi dva naslednja zvezka te zbirke, v enem od njiju bo objavljena *Missa villana* Janeza Krstnika Dolarja (ok. 1620—1673), v drugem 3 simfonije za dve violini in bas Amandusa Ivančiča.

V pripravi je monografija o tem skladatelju, čigar življenje in delo sta že nekaj časa predmet raziskav inštituta. Ugotovljenih je bilo več novih hranišč njegovih kompozicij, ki so razsejane s prepisi po obsežnem prostoru v Srednji Evropi, poleg tega pa tudi nekaj njegovih doslej neznanih del in arhivskih virov, ki nakazujejo nove sledi o njegovi, še

vedno v temo zaviti življenjski poti, odpirajo pa tudi nova vprašanja. Ker je to arhivsko gradivo v tem času, žal, nedostopno, razčiščevanje vprašanj po pismeni poti pa poteka zelo počasi, je treba računati z možnostjo, da se bo delo na monografiji, ki naj bi bila pripravljena za natis v prvi polovici prihodnjega leta, za nekaj mesecev zavleklo.

Inštitut je med svoje naloge za leto 1983 uvrstil tudi pripravljajla dela za revizijo in objavo opere Marija Kogoja *Črne maske*. Vprašanje revizije in objave te opere, ki zagotovo predstavlja eno najpomembnejših slovenskih opernih stvaritev, je v slovenskem glasbenem življenju že dolgo aktualno. Ker sta SAZU in Muzikološki inštitut njenega Znanstvenoraziskovalnega centra najbrž v prvi vrsti poklicana za to nalogo, je bil v inštitutu zamišljen načrt revizije in objave, in sicer tako, da bi bil za revizijo na voljo čas do leta 1986, v letu 1987, se pravi šestdeset let po tem, ko je bila napisana, pa naj bi bila opera objavljena. Inštitut je v ta namen zaposlil Kulturno skupnost Slovenije za dodatna denarna sredstva, vendar njegova vloga ni bila ugodno rešena, pa tudi skladateljevi pravni nasledniki so v zvezi z revizijo opere in načinom njene objave postavili nekaj pogojev. Razgovori z njimi še niso končani, vsekakor pa inštitut še ni mogel začeti priprav za revizijo glasbenega in literarnega teksta opere.

Delo za inštitutsko knjižnico se je v letu 1983 nadaljevalo. Njen fond se je povečal za 40 knjižnih izdaj in 80 zvezkov periodike. Med drugim je bila z darili biblioteke Teološke fakultete skoraj povsem kompletirana revija *Cerkveni glasbenik* (1878—1945).

Delo posameznih sodelavcev

Danilo Pokorn je skrbel za poslovanje inštituta, prve tri mesece leta kot njegov tajnik, nato kot upravnik. Evidentiral je glasbene vire in bil v tej zvezi konec lanskega leta na Dunaju, predvsem pa se je ukvarjal s skladateljem A. Ivančičem. Po predlogah, ki jih hranita Badenska deželna knjižnica v Karlsruhe in Moravski muzej v Brnu, je pripravil za *Monumenta* izbor njegovih sonat a tre, po rokopisih iz biblioteke Društva prijateljev glasbe na Dunaju pa tri trio-simfonije. Pripravljajl je monografijo o tem avtorju. Bil je moderator muzikološkega kolokvija o skladatelju Francu Šturmu 1. 10. 1983 v Radencih in tam pripravil razstavo o njem. Delal je še kot član redakcije jugoslovanske glasbene revije *Zvuk*, kot urednik zbirke gramofonskih plošč RTV Ljubljana *Ars musica Sloveniae*, predsednik programske komisije mednarodnega festivala komorne glasbe XX. stoletja v Radencih in član delovne skupine za glasbo in balet pri Kulturni skupnosti Slovenije. Ob 20-letnici Tribune jugoslovanskega glasbenega ustvarjanja v Opatiji je 9. 11. 1983 prejel priznanje za več kot desetletno delo v njeni redakciji.

Jurij Snoj je predvsem zbiral in preučeval gregorijaniko v Ljubljani, v tej zvezi je bil od 13. do 17. 6. 1983 tudi v stari Gorici in pregledal srednjeveške glasbene rokopise v tamkajšnjih arhivih. Del dognanj svojih raziskav je strnil v razpravi *Fragmenti srednjeveških koralnih rokopisov v ljubljanski Semeniški knjižnici*, ki bo objavljena v Muzikološkem zborniku. Konec leta je začel koncipirati obsežno razpravo o ljubljanskih koralnih rokopisih s poznogotsko pisavo, ta bo njegovo magistrsko delo in mu je bil zanjo odobren trimesečni študijski dopust. Na skrbi je imel tudi inštitutsko knjižnico, dejaven je bil še kot delegat združene delegacije za SIS, član Odbora za delovna razmerja, predvsem pa kot predsednik izvršilnega odbora sindikalne organizacije ZRC SAZU.

Zunanji sodelavci: dr. J. Sivec je pripravil za *Monumenta* motete Daniela Lagkhnerja, dr. E. Škulj dela transkripcijo Gallusove zbirke

Opus musicum, dr. M. Cuderman revizijo Dolarjeve *Missa villana*. Prof. P. Šivic je sodeloval z realizacijo generalnega basa v skladbah A. Ivančiča.

Referati

Danilo Pokorn

Skladatelji Ipavci. XIX. seminar slovenskega jezika, literature in kulture. Ljubljana, 15. 7. 1983.

Amandus Ivančič in njegove komorne skladbe. Znanstveni skup Glazbena baština naroda i narodnosti Jugoslavije u razdoblju od 16. do 19. stoljeća. Varaždin, 24. 9. 1983.

BIBLIOGRAFIJO RAZISKOVALCEV GLEJ STR. 307.

INŠTITUT ZA SLOVENSKO LITERATURO IN LITERARNE VEDE

Inštitut je vključen v multidisciplinarni in interdisciplinarni raziskovalni program SAZU *Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda* in v usmerjeni program *Raziskovanje slovenske književnosti, književne teorije in primerjalne književnosti* v okviru skupnega programa Raziskovalne skupnosti Slovenije s programskim sklopom, ki ima naslov *Raziskave z literarnozgodovinskih in teoretičnih področij*. Predmet teh raziskav je slovenska literatura z različnih vidikov od biografskega, bibliografskega in dokumentarnega do sintetičnega literarnozgodovinskega, primerjalnega in literarnoteoretičnega. V tem okviru se usmerjajo na posamezna ožja področja, katerih izbor določajo današnje stanje in razvojne potrebe literarne vede na eni ter specifične možnosti skupinskega inštitutskega dela na drugi strani. Glede na to so združene v naslednje vsebinsko zaključene tematske sklope: *Tematika NOB v slovenski umetniški prozi*; *Izdajanje gradiva s področja slovenske literature* — starejših slovstvenih tekstov, rokopisov, korespondenc in literarnozgodovinskih del; *Literarni leksikon* — sklop temeljnih raziskav iz literarne teorije; *Slovenski biografski leksikon* — sklop temeljnih biobibliografskih raziskav z dokumentacijo. Raziskave so dolgoročne oziroma večletne in zahtevajo angažiranje večjega števila zunanjih sodelavcev. Njihovi rezultati se objavljajo v ustrezni obliki, bodisi kot temeljna leksikalna dela, monografije in znanstveno kritične izdaje tekstov, bodisi kot razprave v strokovni periodiki, v katerih so sproti formulirana dognanja o posameznih problemih.

Delo je organizirano po inštitutskih sekcijah, ki obravnavajo posamezne tematske sklope.

Sekcija za slovensko literarno zgodovino

Raziskava *Tematika NOB v slovenski umetniški prozi*, ki jo opravljata oba sodelavca sekcije, se je osredotočila na kratko pripovedništvo v novelističnih zbirkah pisateljev različnih generacij med letoma 1945 in 1960. Pri tem se je pokazalo, da ima kratko pripovedništvo prvih povojnih let značilnosti, zaradi katerih ga je mogoče uvrstiti v socrealizem, predvsem zaradi enostranske heroizacije literarnih oseb, deklarativne idejnosti, propagandne funkcije besedil in enorodne motivike. Kljub tej sorazmerno dolgotrajni fazi, ki se ohranja s posameznimi prvinami pri

nekaterih pisateljih še v petdeseta leta, pa so že zgodaj opazni premiki v postopen razkroj prvotno prevladujoče literarne smeri in počasno vključevanje prvin, ki prinašajo večjo tematsko in idejno širino. Izmed takšnih besedil je treba najprej omeniti ze med vojno objavljeno novelo Vitomila Zupana *Andante patetico*, v kateri se ne pojavlja več posplošena, idealizirana podoba bojevnika, ki se žrtvuje za narodno osvoboditev, temveč podoba, ki je enakovredno dopolnjena z intimnim, erotičnim življenjem glavne osebe. Poleg osrednje partizanske geografske motivike se začne pojavljati v novelističnih zbirkah drugih pisateljev obrobno slovensko etnično ozemlje in celo tujina, bodisi kot koncentracijske taborišče bodisi kot prostor izgnanstva (pri Antonu Ingoliču). Novelisti obeh različic oblikujejo osebe kot trpne žrtve okupatorjevega nasilja. Sicer pa je čiste taboriščne motivike sorazmerno malo; poleg tržaškega pisatelja Borisa Pahorja jo je najbolj celovito upodobil Vladimir Kralj v zbirki *Mož, ki je strigel z ušesi* (1961). Zanj ni značilna samo homogenost, marveč tudi trezno, neolepšano oblikovanje brez idejne deklarativnosti, sentimentalizma in notranje cenzure pri odbiranju dogodkov, zato zaživi pred bralcem grozljiva neposrednost uničevalnega sistema. Ob Kraljevi zbirki so opazne tudi novele Janeza Gradišnika *Pot iz noči* (1949), kjer gre za obnavljanje psihološkega realizma, saj so v ospredju etični motivi, povezani z ljudmi, ki se morajo opredeljevati v kočljivih vojnih razmerah. Opazno razširitev prinaša tudi skupinska zbirka *In minila so leta* (1954), ki je spet poudarila pomen erotike v vojnem času. To pa je glavno gibalno mnogih novel Matevža Haceta v zbirki *Naši obrazi* (1961), ki karakterizira vedno večjo notranjo cepitev prvotno enotne slovenske vojne novelistike. To tendenco nakazuje tudi več posameznih besedil drugih pisateljev.

Posebno mesto v obravnavanem obdobju od leta 1945 do 1960 in še naprej pa zavzemajo Kocbekove novele v zbirki *Strah in pogum*. Posebno mesto zato, ker so kljub zavrnitvenim kritikam ob njihovem izidu leta 1951 kmalu zatem doživele pritrditveno recepcijo pri mlajših literarnih generacijah in vse do danes odmevajo v njihovem pripovednem delu. Večstranska interpretacija štirih novel je razkrila tako motiviko in tako notranjo motivacijo junakov, ki je veljala v partizanskem pripovedništvu tistega časa in še dolgo potem za nedotakljivo. Za Kocbekove junake je značilna bodisi absolutna, nadčasovna moralna zavest, bodisi krščanski svetovni nazor, dvignjen nad vojno dogajanje, ali silovita erotika, zgolj iz sebe razložljiva in sebi zavezana. Bivanjske stiske teh junakov zaostri filozofsko izobraženi pisatelj v temeljno dilemo, ki bi jo poenostavljeno mogli opisati kot konflikt med zgodovinsko nujnostjo na eni ter eksistencialno svobodo človeka na drugi strani. Interpretacija je prišla do sklepa, da so hotenja junakov in s tem tudi njihova uresničevanja izpolnjevana s tragično vsebino. Tragično, ker avtentično stremijo po visoko zastavljeni bivanjski sintezi, ki ni uresničljiva: junaki hočejo ostati privrženi zgodovini, tj. narodnoosvobodilnemu boju in revoluciji, hkrati pa zvesti absolutni osebni svobodi in absolutni etični čistosti. Kocbekove novele, idejno utemeljene v krščansko personalističnem pogledu na svet, so bistveno razširile in poglobile optiko obravnavanja vojne tematike. V tem smislu so vplivale ne samo na mlajše pripovednike, temveč tudi na pisatelje starejšega rodu, posredno celo na tiste, ki so *Strah in pogum* svoj čas ostro zavračali, npr. na Matevža Haceta.

V sklopu *Izdajanja gradiva s področja slovenske literature* je izšla tretja, tj. zaključna knjiga *Pisem Frana Govekarja*. Urednik akademik Dušan Moravec je knjigi dodal obsežen znanstvenokritičen aparat, kronološki seznam pisem in kazalo osebnih imen za vse tri knjige ter poglobljeno sintetično oznako Frana Govekarja, kakor se nam kaže iz ob-

javljenih pisem, prevedeno tudi v angleški in ruski jezik. Tretja knjiga Govekarjevih pisem je najbolj raznorodna in razčlenjena po gradivu, ki ga prinaša, saj obsega blizu 60 naslovljencev, med katerimi prevladujejo gledališki delavci: igralci, režiserji, intendant, upravniki, piščevi znanci in prijatelji. Kljub temu najdemo v knjigi več literarnih ustvarjalcev, s katerimi si je Govekar dopisoval, čeprav samo krajši čas, med drugimi Ks. Meška, S. Gregorčiča, J. Stritarja, I. Laha, Fr. Kobala, A. Medveda, Z. Kvedrovo, O. Zupančiča in A. Ocvirka. Govekarjeva pisma nam sicer po svoje, vendar nazorno osvetljujejo kulturne, deloma tudi politične razmere pri nas od 90. let preteklega stoletja naprej do časa med vojnama in celo do prvih let po osvoboditvi. Predvsem pa pisma natančneje izrisujejo Govekarjev portret, kakor smo ga poznali doslej. Zajetne tri knjige epistolarnega gradiva bistveno dopolnjujejo človeško podobo Frana Govekarja, tudi spreminjajo, in to v negativnem in pozitivnem smislu.

Tudi delo za izdajo *Trubarjevih pisem* je bilo opravljeno po predvidenem načrtu. Urednik izdaje dr. Jože Rajhman, zunanji sodelavec inštituta, je na temelju gradiva, ki ga je zbral dr. Mirko Rupel, letos poslovenil še ostalo polovico nemških pisem, vsa pisma prepisal na stroj in kolacioniral. Sedanja znanstvenokritična izdaja *Trubarjevih pisem* tako ne bo samo prva izdaja v slovenski redakciji s slovenskim komentarjem in razlago — Trubarjeva pisma je prvi ponatisnil Theodor Elze v Tübingenu leta 1897 — temveč bo tudi vsebinsko popolnejša od Elzejeve. Namesto 61 Trubarjevih pisem, objavljenih v tübinski izdaji, poznamo danes 18 pisemskih enot več, torej 79 pisem, napisanih zvečine v nemščini 16. stoletja. Kako zamudno in po svoje zahtevno je redigiranje pismenskega gradiva, priča podatek, da je bilo potrebno večino novo najdenih pisem, preslikanih na mikrofilmih, najprej transkribirati. Pomena izdaje vseh danes znanih Trubarjevih pisem za raziskavo slovenskega protestantizma ni treba posebej utemeljevati. Ne samo Trubarjeva biografija, zunanja in notranja oz. duhovna, tudi doba reformacije bo z objavo epistolarnega gradiva dobila novo, vsekakor globljo in bolj vsestransko osvetlitev. Seveda bo dvojezična objava pisem neprecenljive vrednosti za raziskavo Trubarjevih teoloških, nacionalnih, jezikovnih in socialnih nazorov, pomagala pa bo tudi natančneje določiti Trubarjevo razmerje do humanizma, kakor tudi pobude za njegovo slovstveno dejavnost, ki so izhajale predvsem iz Lutrovega protestantizma, deloma tudi iz italijanskega in švicarskega toka reformacije.

Sodelavca sekcije sta poleg tega opravljala še naslednje strokovne in družbene naloge:

Znanstveni svetnik prof. dr. France Bernik je bil 6. junija izvoljen za dopisnega člana SAZU. Imel je vrsto strokovnih predavanj in referatov doma in v tujini (glej str. 259). Bil je sourednik zbornika *Obdobje simbolizma v slovenskem jeziku*, književnosti in kulturi, ki ga je izdala Filozofska fakulteta Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Je glavni urednik *Zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev*, član uredniškega odbora *Slavistične revije*, član upravnega odbora in založniškega sveta Slovenske matice, član sveta ZRC SAZU, član programskega sveta usmerjenega programa *Raziskovanje slovenske književnosti*, književne teorije in primerjalne književnosti pri RSS, član delovne skupine pri odboru za knjigo KSS.

Asistent mag. Marjan Dolgan je v maju uspešno zagovarjal disertacijo o kompoziciji Pregljevega pripovedništva in si pridobil naziv doktorja. Imel je nekaj strokovnih predavanj in referatov, drugih javnih nastopov in prispevkov v programu RTV (glej str. 259). Bil je član disciplinske komisije ZRC SAZU, član ocenjevalne komisije za slovensko

književnost pri tekmovanju Znanost mladini, delegat Kulturne skupnosti Slovenije v založniškem svetu Državne založbe in član programskega sveta zbirke Kondor pri Mladinski knjigi.

Sekcija za literarno teorijo

Glavna naloga sekcije je pripravljanje in izdajanje Literarnega leksikona, ki bo postopoma obdelal temeljne probleme literarne teorije v vrsti vsebinsko zaokroženih, toda metodološko poenotenih študij, katerih vsaka formulira dognanja samostojnih raziskav o izbranem problemu.

V skladu z dolgoročno zastavljenim načrtom so poleti in jeseni 1983 po daljšem zastoju v tiskarni izšli trije zvezki Literarnega leksikona: Janko Kos, *Roman* (LL 20); Miran Hladnik, *Trivialna literatura* (LL 21); Jože Munda, *Knjiga* (LL 22). Javnosti so bili predstavljeni na tiskovni konferenci 23. 11. 1983 na SAZU, že pred tem pa z objavami odlomkov, opremljenih s spremnimi besedami avtorjev in uredniškega kolegija v prilogi Dela Književni listi. S temi študijami so bila v Literarni leksikon vključena nekatera nova, doslej še neobdelana področja, po drugi strani pa se z njimi sistematično nadaljujejo doslej zastavljene obravnave temeljnih literarnoteoretičnih problemov, kot npr. literarnih zvrsti.

V letu 1983 so bili dokončani oziroma so tik pred zaključkom rokopisi treh študij: Katarina Bogataj-Gradišnik, *Sentimentalni roman*; Marjeta Vasič, *Eksistencializem in literatura*; Denis Poniž, *Konkretna poezija*. Rokopisi so v redakcijskem pregledu in bodo po zadnjih avtorskih dopolnitvah in popravkih pripravljeni za tisk v začetku leta 1984. Poleg njih so v pripravi še nadaljnje študije za poznejše zvezke Literarnega leksikona, mdr. o literarni kritiki, o antični poetiki, antičnem romanu, naturalizmu, futurizmu, dramatici absurda itd.

Za uresničevanje celotnega načrta skrbi uredniški kolegij, ki ima te stalne naloge: organizirati vse delovne postopke, potrebne za njegovo izvajanje, ga sproti prilagajati novim strokovnim vidikom in dejanskim možnostim realizacije; iskati zunanje sodelavce — avtorje posameznih razprav, usklajevati njihovo delo z zahtevami enotno zasnovane publikacije, v sprotnih konzultacijah spremljati in usmerjati potek njihovih raziskav in pisanje študij; pregledovati in ocenjevati izdelane rokopise, kontrolirati podatke v njih, pregledati potrebne dopolnitve ali spremembe; vsebinsko, jezikovno in tehnično pripravljati za objavo rokopise z dodatno opremo vred (bibliografija, kazala); skrbeti za korekture in spremljati tisk do izida.

Vzporedno so tekla druga nujna študijska, dokumentacijska in organizacijska dela. Večina dokumentarnega gradiva, zbranega ob pripravah za Literarni leksikon, je urejena in postavljena v kartoteki slovenskih literarnoteoretičnih terminov in v kartoteki tujih literarnih avtorjev v slovenskem periodičnem tisku. Obe sta dostopni sodelavcem Literarnega leksikona, raziskovalcem, študentom in drugim zainteresiranim uporabnikom.

Gradivo se je dopolnjevalo z izpiski iz srednješolskih izvestij (predvsem iz izdaj v nemščini), ki so obdelana približno do treh četrtin celotnega obsega. Poleg tega je v pripravi geslovnik pojmovne kartoteke.

Delavci sekcije so opravljali še naslednje raziskovalne in druge naloge:

Raziskovalni sodelavec mag. Darko Dolinar je bil tajnik inštituta, 5. 4. 1983 pa je bil v skladu z novo organizacijo ZRC SAZU imenovan za upravnika inštituta. — Sodeloval je pri redakcijskih delih in korekturah za Literarni leksikon. Raziskoval je vprašanja hermenevtike v literarni vedi za potrebe Literarnega leksikona in obenem pripravljaj disertacijo

s tega področja. — Bil je član in do oktobra vodja delegacije delavcev ZRC SAZU za zборе združenega dela. Junija je bil izvoljen za predsednika tiskovne komisije ZRC SAZU. Je član programskega sveta raziskovalnega programa SAZU Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda, član programskega sveta in koordinator usmerjenega programa Raziskovanje slovenske književnosti, književne teorije in primerjalne književnosti pri RSS, podpredsednik izvršilnega odbora Društva za primerjalno književnost SRS in glavni in odgovorni urednik revije Primerjalna književnost.

Višja strokovna sodelavka Vlasta Pacheiner-Klander je bila marca 1983 izvoljena za strokovno svetnico. Sodelovala je pri bibliografijah, prevodih povzetkov in korekturah 20.—22. zvezka Literarnega leksikona. Izbrala je gradivo za 178 strani bibliografskih informacij iz kartoteke literarnoteoretičnih terminov in kartoteke tujih literarnih avtorjev za sodelavce Literarnega leksikona. Pripravljala je gradivo za geslovnik kartoteke literarnoteoretičnih terminov in posredovala uporabnikom informacije iz kartoteke tujih literarnih avtorjev. — Je delegatka v združeni delegaciji ZRC SAZU za samoupravne interesne skupnosti, članica disciplinske komisije ZRC SAZU, članica programskega sveta URP Proučevanje izvenevropskih kultur, tajnica izvršilnega odbora Društva za primerjalno književnost SRS, članica nadzornega odbora Slovenskega orientalističnega društva in članica sveta revije Primerjalna književnost.

Strokovna svetnica Majda Stanovnik-Blinc je sodelovala pri avtorskih, redakcijskih in korektorskih delih za Literarni leksikon. Raziskovala je vprašanja literarnega prevoda in prevajanja za to edicijo. — Opravljala je dela in naloge pomočnice v. d. direktorja Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU in članice tiskovne komisije ZRC SAZU. Delala je kot članica Odbora za družbenoekonomske odnose in planiranje RSS in več njegovih občasnih delovnih skupin, kot članica nadzornega odbora v Društvu za primerjalno književnost SRS, članica uredniškega odbora revije Primerjalna književnost in članica sveta te revije.

Stazistka Jola Škulj je končala dveletni staž in 1. 6. sklenila redno delovno razmerje kot višja strokovna delavka, jeseni pa je bila izvoljena za asistentko. Zbirala in redigirala je dokumentarno gradivo za kartoteko slovenskih literarnoteoretičnih terminov in za kartoteko tujih literarnih avtorjev iz srednješolskih izvestij, predvsem iz izdaj v nemščini. Sodelovala je pri korekturah za Literarni leksikon. — Nadaljevala je podiplomski študij na ljubljanski filozofski fakulteti in v tem okviru obdelala vprašanja o pojmu modernizma in o postmodernističnih koncepcijah romanopisja. — Delala je v Društvu za primerjalno književnost SRS, kjer je v marcu organizirala pogovor s profesorjem birminghamske univerze Davidom Lodgeom o postmodernizmu; od junija je članica izvršilnega odbora društva.

Sekcija za biografiko, bibliografijo in dokumentacijo

Temeljna naloga sekcije je priprava *Slovenskega biografskega leksikona*. Letos je bilo delo usmerjeno v naslednji, 14. zvezek, ki bo izšel v nekaj letih in bo opisal osebe s priimki, ki se začenjajo z Vo do W. V delo so bila oddana vsa gesla, ki jih zajema prečiščeni alfabetařij. Nekaj člankov je bilo napisanih že prejšnja leta, letos pa je bilo pridobljeno 63 novih, pretežno za 14. zvezek. Redigiranje člankov v uredništvu je bilo intenzivno in kolikor se da sprotno, tako da je bilo preverjenih in preurejenih 87 člankov, kar je dobra četrtina predvidenih. Za 15. zvezek (Z—Ž) je bil za interno rabo razmnožen alfabetařij, tako da je pripravljen za podrobno obravnavo.

Uredniški odbor je imel seji 13. aprila in 25. maja. Pretresal je alfabetařij za 14. zvezek leksikona, presodil sporna gesla in dal sugestije za pisce člankov, ki ře niso bili oddani. Odbor dela v sestavi: akademik Robert Blinc (predsedstvo SAZU), akademik Fran Zwitter in dopisni član Anton Trstenjak (I. razred), akademik Janez Logar (II. razred), akademik Ivan Vidav (III. razred), akademik Ivan Rakovec (IV. razred), prof. Peter Borisov (VI. razred), akademik Janko Kos (upravnik Inřtituta za slovensko literaturo in literarne vede; med letom ga je zamenjal kot novi upravnik mag. Darko Dolinar) in glavni urednik leksikona Joře Munda.

Sicerřnje delo uredniřtva, ki teče vsa leta in ni vezano zgolj na tisti zvezek leksikona, ki je v pripravi, je obsegalo predvsem zbiranje biografskega in bibliografskega gradiva. Med drugim sistematično pregledujemo slovenski dnevni tisk (Delo, Dnevnik, Večer, Primorski dnevnik). Zbrano gradivo se sproti arhivira in je dostopno v abecedni kartoteki. Pomembna dejavnost je iskanje informacij po arhivih, knjiřnicah in pri zasebnikih, pa tudi dajanje informacij veliko raziskovalcem in raziskovalnim organizacijam (mdr. Filozofski fakulteti, Narodni galeriji, Narodnemu muzeju, Slovanski knjiřnici) bodisi iz svojih kartotek bodisi iz priročnikov.

Druřbena in druga strokovna dejavnost delavcev sekcije:

Strokovni svetnik Joře Munda je predsednik odbora za samoupravno delavsko kontrolo pri ZRC SAZU ter član delegacije ZRC SAZU za zbor izvajalcev v RSS, tiskovne komisije ZRC SAZU, odbora za kadrovsko problematiko in informatiko RSS, sveta usmerjenega programa Raziskovanje slovenske knjiřevnosti, knjiřevne teorije in primerjalne knjiřevnosti pri RSS, sveta enciklopedij Slovenije in Jugoslavije, slovenske redakcije Bibliografije rasprava i članaka (Zagreb), izdajateljskega sveta Jezika in slovstva, strokovnega sveta za knjiřniarstvo SR Slovenije.

Strokovna svetnica Nada Gspan-Prařelj je zbirala gradivo za SBL na Dunaju (gl. str. 259). Sourejala je slovenski deleř v ediciji *Oesterreichisches biographisches Lexikon 1815—1950* (Dunaj).

Asistentka mag. Metka Pavi je članica (od jeseni predsednica) delegacije ZRC SAZU za zборе združenega dela in članica odbora za razporejanje sredstev sklada skupne porabe ZRC SAZU. Pripravlja doktorsko disertacijo o menarhi v Sloveniji, ki je prijavljena na Biotehniřki fakulteti v Ljubljani.

Asistentka Franca Buttolo je maja končala řtudij na tretji stopnji in si s tem pridobila naziv magistra. Zbirala je podatke za bibliografije slovenskih prevajalcev, ki jih pripravlja Druřtvo knjiřevnih prevajalcev Slovenije.

Inřtitutska knjiřnica in tajniřtvo

V letu 1983 smo prejeli 795 novih knjig in zvezkov revij. Vse na novo prispele knjige smo katalogizirali, jim določili stvarna gesla in jih uvrřtili v listkovni signaturni katalog. Zaradi omejitve uvoza smo smeli naročiti oziroma obnoviti naročilo od 78 naročenih knjig v letu 1982 samo za 4 knjige in 3 revije. Dotok tuje strokovne literature, ki je pri nas vezan predvsem na nakup, je bil s tem povsem okrnjen.

Od starejšega knjiřnega fonda smo stvarno obdelali 257 knjig. To je tisti del knjiřnice, ki je pritekal v inřtitut do leta 1966. Pri nadaljnji reviziji abecedno imenskega kataloga je bila pregledana črka P. Za vezavo smo pripravili 70 knjig oziroma letnikov revij. 998 uporabnikov knjiřnice si je izposodilo na dom ali ogledalo v knjiřnici skupaj 3365 knjig in revij.

Angela Turnřek, viřja knjiřniarka-referentka, je vodila inřtitutsko knjiřnico. Bila je članica zdruřene delegacije SIS za zdravstveno varstvo.

Tajnica Alenka Maček je poleg rednih administrativnih in tajniških del opravljala tudi tehnična in pomožna dela v skladu s programom vseh treh sekcij inštituta; za interno uporabo sekcije za biografiko, bibliografijo in dokumentacijo je izdelala imensko kazalo k priročniku Fran Erjavec, Zgodovina katoliškega gibanja na Slovenskem.

Stiki s tujino (predavanja, študijski obiski)

France Bernik

15. 3. *Trst v slovenski poeziji*. Predavanje v Slovenskem klubu v Trstu.
27. 5. *Raziskave s področja literarnih znanosti na SAZU*. Referat na slavističnem srečanju celovške in ljubljanske univerze v Celovcu.

Nada Gspan-Prašelj

- 9.—16. 10. na Dunaju v okviru medakademijske izmenjave kot gost Avstrijske akademije; v dunajskih knjižnicah in arhivih je iskala in preverjala rokopisno in knjižno gradivo za potrebe Slovenskega biografskega leksikona.

Majda Stanovnik-Bline

12. 4. *Slovene literature. A short outline, a few items*. Predavanje v ustanovi Adriatic College of United World v Nabrežini.
12.—22. 10. na Dunaju; v bibliotekah je pregledovala novejša dela o teoriji literarnega prevoda in prevajanja za potrebe Literarnega leksikona.

Jola Škulj

- 6.—27. 2. v okviru medakademijske izmenjave v Veliki Britaniji, na univerzah v Birminghamu in Norwichu ter v British Library v Londonu; pregledovala je novejšo literaturo o problematiki modernizma in postmodernizma in imela o tem nekaj konsultacij.

Javni nastopi, prispevki na RTV

France Bernik

1. 6. pogovor o *Zbranih delih slovenskih pesnikov in pisateljev* na Radiu Glas Ljubljane (z Jelko Kušar).
7. 7. pogovor za rubriko Sodobniki v Teleksu (glej str. 307).
23. 2. predstavitev knjige *Tipologija Cankarjeve proze* na tiskovni konferenci Cankarjeve založbe.
23. 11. predstavitev knjige *Korytkova korespondenca z družino* na tiskovni konferenci na SAZU.

Marjan Dolgan

2. 2. sodelovanje na tiskovni konferenci Cankarjeve založbe ob izidu leksikona *Slovenska književnost*.
7. 4. koreferat na posvetu Društva za primerjalno književnost SRS o pouku književnosti v usmerjenem izobraževanju.
27. 9. predstavitev knjige *Kompozicija Pregljevega pripovedništva* v TV oddaji Knjiga.
17. 11. sodelovanje pri predstavitvi knjig Pomurske založbe na 6. slovenskem knjižnem sejmu.

Ocene več del v radijskih oddajah S knjižnega trga (Ernesto Sabato, *Grobovi in junaki*; Ivan Pregelj, *Tolminci*; Miran Jarc, *Vergerij*; Mihail Bah-tin, *Teorija romana*; Vitomil Zupan, *Gora brez Prometeja*).

Darko Dolinar

3. 12. pogovor o zbirki *Literarni leksikon* v radijski oddaji Kulturna panorama (s Cirilom Stanijem).

Vlasta Pacheiner-Klander

26. 12. *Staroindijske »Vede«*. Literarni večer na Radiu Ljubljana.

Predavanja, referati, udeležba na domačih strokovnih posvetovanjih

France Bernik

Cankarjeva pripovedna proza. Predavanje na Pedagoški akademiji v Mariboru, 17. 5. 1983.

Ekspresionizem in slovenska pripovedna proza. Referat na znanstvenem simpoziju Obdobje ekspresionizma v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi, na Filozofski fakulteti v Ljubljani, 30. 6. 1983.

Marjan Dolgan

Vprašanje časa v Pregljevem romanu Tolminci. Predavanje v Slavističnem društvu Ljubljana, 10. 3. 1983.

Paraboličnost v Pregljevem pripovedništvu. Predavanje v Slavističnem društvu Koper, 17. 9. 1983.

Od preglednosti zgodovine do skrivnostnega življenja. Referat o pripovedništvu Miška Kranjca na 11. plenumu kulturnih delavcev OF v Radencih, 1. 10. 1983.

Kompozicija Pregljevih romanov. Referat na simpoziju v počastitev stoletnice rojstva Ivana Preglja v Slovenski matici v Ljubljani, 27. 10. 1983.

Jože Munda

18.—19. 11. udeležba na strokovnem posvetovanju slovenskih knjižničarjev v Ljubljani.

Metka Pavčič

Nekoliko misli o životu i radu Augustina Weisbacha. Referat na 22. kongresu Antropološkega društva Jugoslavije v Mavrovu, 10. 6. 1983.

Majda Stanovnik-Bline

Kafka-Grün: Na galeriji. Referat na srečanju jugoslovanskih prevajalcev v Portorožu, 8. 10. 1983.

Literarni učinek nesmisla (Alice v slovenski deželi). Referat na republiškem posvetovanju o prevodni mladinski literaturi v Mariboru, 10. 11. 1983.

Angela Turnšek

18.—19. 11. udeležba na strokovnem posvetovanju slovenskih knjižničarjev v Ljubljani.

BIBLIOGRAFIJO RAZISKOVALCEV GLEJ STR. 307—309.

INŠTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE

Sekcija za ljudsko slovstvo

Iz pripovedne zakladnice Rezijanke Tine Vajtove je M. Matičetov začel zapovrstno obdelovati pravljice. Z magnetofonskih trakov je prepisal in prevedel v knjižno slovenščino 43 besedil iz skupine živalskih in prvega dela magičnih pravljič ter jih oštevilčil po mednarodnem kazalu Aarne-Thompsona. Delo, ki sodi v sklop priprav za monografsko izdajo pravljič Tine Vajtove, je bilo zahtevno in naporno ter zaradi obsežnih besedil dolgotrajno. Nejasnosti v besedilu je bilo treba preveriti s samo pravljičarko.

V l. 1983 je M. Matičetov v Vidnu (11.—15. 1.) dopolnjeval gradivo za rezijansko bibliografijo 1604—1926. Svojo udeležbo na 9. mednarodnem slavističnem kongresu v Kijevu je izkoristil za ogled nekaterih publikacij v zvezi z rezijansko bibliografijo in za pogovor z N. I. Tolsto-

jem o izdaji rezijanskega slovarja in rezijanskega folklornega gradiva v zapisih Baudoina de Courtenaya 1890—1893. V Framu je iskal podatke o Cafovem informatorju Rezijanu Dominiku Longinu (1812—1862). O Caf je namreč od njega zapisal dve rezijanski pesmi (gl. objavo v *Traditiones* 10—12, 1981—1983) in okoli 700 rezijanskih besed, ki so bile potem vnešene v *Pleteršnikov Slovensko-nemški slovar* 1894—95.

V okviru priprav za izdajo slovenskih povedk je bila letos izpeljana vrsta akcij za zbiranje slovstvenofolklornega gradiva. Potekala je z zglednim sodelovanjem šol vseh stopenj in javnih občil (časopisov). Osnovnošolci so sodelovali v okviru raziskovalne naloge, ki je bila razpisana v Pionirju, in gibanja Znanost mladini, nekateri pa na pobudo, ki jo je na našo prošnjo sprožil Zavod za šolstvo SRS. Nanjo so se odzvali tudi srednješolci. Študentje etnologije in slavistike na Filozofski fakulteti v Ljubljani so imeli zbiranje slovstvenofolklornega gradiva za eno izmed dodatnih nalog v okviru svojih študijskih obveznosti. Drugi so se imeli prilžnost oglasiti na vabila, ki so bila na našo prošnjo objavljena v glasilih delovnih organizacij in v okviru Kluba Nedeljskega. Prošnja za zbiranje, vendar prirejena za Slovence po svetu, je bila objavljena v *Rodni grudi*.

Napotki za delo in njegovo usklajevanje, pregled nad potekom akcije in končna ocena njenih rezultatov so terjali dokaj spretnosti in potrpežljivosti. Akcija je uspela, saj je med drugim znova na široko ozavečila slovstveno folkloro kot narodno vrednoto in predmet strokovnega zanimanja ter prinesla čisto konkretne rezultate. Najbolj so se izkazali osnovnošolci, ki so zbrali pod vodstvom svojih mentorjev okrog 500 enot slovstvenofolklornega gradiva. Po zaslugi čez 350 posredovalcev ustnega izročila (bodisi priložnostnih zapisovalcev, tj. osnovnošolcev, študentov, bodisi tistih, ki so tudi nosilci slovstvene folklorne, tj. pevci, pripovedovalci) je doteklo v Arhiv slovenskih ljudskih pripovedi okrog 1500 enot slovstvenofolklornega izročila, od tega okrog 340 proznih enot, 290 ugank, čez 300 pregovorov, čez 100 raznih opisov vaških posebnosti, šeg, verovanj ipd., 250 pesmi in tudi nekaj gradiva, ki sodi na področje med slovstveno folkloro in literaturo. Nadvse pomembno je tudi, da so se z akcijo odprla izhodišča za neposredno srečanje z informatorji na terenu.

Iz zgodovine folkloristike je M. Stanonik pripravila prispevek z naslovom *O razmerju do slovstvene folklorne med NOB 1941—1945*. Sodelovala je pri projektu Slovensko NOB pesništvo 1941—1945 na Filozofski fakulteti, in sicer organizacijsko, mentorsko in strokovno. Nadaljevala je tudi magistrsko nalogo s tega področja. Sodelovala je z Muzejskim društvom Žiri v okviru svojega nekajdnevnega terenskega dela za predvideni polagoma nastajajoči etnološki kulturnozgodovinski oris Žirovske kotline. V ta namen je med drugim sestavila tudi vprašalnico za žirovske izseljence.

Sekcija za ljudske šege in igre

V okviru teme *Zgodovina raziskovanja šeg na Slovenskem* je J. Fikfak nadaljeval analizo dela Jakoba Volčiča in izsledke predstavil na Memorijalu v Pazinu septembra 1983. Ugotavlja, da je delo Jakoba Volčiča nastajalo pretežno iz romantičnih pobud, da je pri tem opaziti nekatere nastavke realističnega opisovanja, prav tako pa je tudi čutiti razsvetljenska prizadevanja. V arhivu Istarskega književnega društva Juraj Dobrila je našel pismo (ali prepis) neznane dopisovalca (verjetno Luke Jerana) Jakabu Volčiču (1843), besedilo, ki osvetljuje ilirski krog, njegovo razmerje do Vraza in oblikovanje recepcije ljudske ustvarjalnosti. To pismo bo objavljeno skupaj s prvim pismom Jerana Vrazu l. 1843.

Iz primerjave Linhartove Županove Micke z Richterjevim delom *Die Feldmühle* je nastal članek o nekaterih razlikah v oblikovanju besedila in v podatkih za etnološko podobo tistega časa.

Raziskava šeg življenjskega kroga je v l. 1983 obsegala terensko delo, delo v arhivu, zemljiški knjigi, študij literature in dokumentacijsko delo.

H. Ložar-Podlogar je na terenu zbirala podatke o šegah ob rojstvu na Dolenjskem (Dobruška vas, Maharovec, Regerča vas) in v Ziljski dolini (Ločilo, Drašče, Zahomec, Bistrica ob Zilji, Dole, Moste, Dule, Mele). Gradivo je bilo zbrano s pomočjo vprašalnic in z intervjuji. V primerjavi s svatbenimi šegami v Ziljski dolini, za katere je bilo najdenih veliko starih pisanih virov, pa teh za šege ob rojstvu skoraj ni, vsaj v doslej pregledanemu gradivu v celovski univerzitetni knjižnici ne. Zato je toliko bolj pomembno zbiranje podatkov na terenu.

V novomeškem arhivu in v zemljiški knjigi je zbirala podatke iz ženitovanjskih pogodb in pisem, ker notarski akti vsebujejo dragoceno gradivo za spoznavanje socialnega stanja zaročencev pa tudi pomembna določila ob porokah vdov in vdovcev. Proučevanje je zajemalo obdobje zadnjih sto let. Po vzorcu vzhodnonemške ankete je bil sestavljen vprašalnik o ženitovanjskih šegah pri nekaj zakonskih parih različnih starosti in različnega porekla; z njim bo mogoče med drugim ugotoviti današnje poglede na poroko in ženitovanje.

V okviru teme *Življenje in delo gozdnih in žagarskih delavcev na Notranjskem* je bila narejena obsežna tonska, fotografska in filmska dokumentacija o delu v gozdu nekdanj in danes in o vsakdanjih in prazničnih opravilih (o veliki noči in ob 1. maju) v vasi Podkraj, naseljeni pretežno z gozdnimi delavci. Zmontiran je tudi prvi film o delu. Ker raziskave GG Postojna ni sofinanciralo, je delo s tem opravljeno.

V l. 1983 je N. Kuret pripravil rokopis za 1. snopič 1. knjige *Topografija Slovenske Štajerske pred marčno revolucijo*. Delo bo uvrščeno v serijo »Gradivo za slovensko narodopisje«. Topografija naj bi izhajala letno v obsegu po 10 tiskanih pol. Pripravljeni rokopis upošteva predvideni obseg. Pregled vsebine: 1. Uvod, 2. Vprašalnice v slovenskem prevodu, 3. Seznam zajetih krajev mariborske in celjske kresije, 4. Seznam uporabljenih gesel in kratic, 5. Topografija (Sv. Ana pri Makolah, Št. Andraž nad Polzelo, Sv. Anton na Pohorju, Anže pri Brestanici, Apače, Arclin pri Škofji vasi, Armeško pri Brestanici, Artiče pri Brežicah, Arnež, Sv. Barbara v Halozah, Bele vode, Sv. Benedikt v Slov. goricah, Bizelj-sko, Bočna, Sv. Bolfenk v Slov. goricah, Borl, Braslovče, Brde pri Slovenj Gradcu, Brebrovnik pri Ormožu, Brestrnica, Brestovec pri Rogatcu, Brezje pri Brestanici, Brežice, Brodi). Knjigi naj bi bil dodan zemljevid mariborske in celjske kresije pred 1848 z vrisanimi mejami nabornih okrajev in katastrskih občin.

Dokumentacijsko delo je obsegalo urejanje terenskega gradiva in fototeke, zbiranje in ekserpiranje teoretičnih člankov o šegah, ljudskem gledališču in semiotiki. Opravljeno je bilo iskanje literature o slovenskih pokopališčih, ki žal ni dalo zelenega rezultata. Dokumentirano je bilo pustovanje v Brkinih, in sicer v dveh naseljih, v Javorju je pustovanje še tradicija, v Podgradu pa že folklorizem. Dokumentiran je bil vaški praznik, opasilo za »Marvelko« v Obrovu in Drabosnjakov Pasi-
jon v Kostanjah na Koroškem. V Gorenji vasi je bilo dobljeno pomembno gradivo o šegah ob smrti in pogrebu, v Radovljici pa o letnih šegah.

Kot sodelavka *Internationale volkshundliche Bibliographie* je H. Ložar-Podlogar sestavila slovenski del etnološke bibliografije za leti 1981 in 1982, z dodatkom za l. 1980 (127 enot). Za mednarodno revijo *Demos*

sta napisali H. Ložar-Podlogar 22, S. Zemljič-Golob pa 23 strokovnih poročil o slovenski etnološki literaturi.

J. Fikfak je za Turistično društvo Postojna pripravil članek *Društveno življenje na Notranjskem*.

Sekcija za glasbeno narodopisje

Raziskovalni program obsega poleg zbiranja gradiva (na terenu ter iz tiskanih in pisanih virov) ugotavljanje značilnosti glasbeno-plesnega izročila (upoštevajoč njegovega nosilca in kontekst, v katerem izročilo nastaja) ter objavljanje izsledkov (v obliki zbirk gradiva in razprav).

Korpus *Slovenske ljudske pesmi*, 3. knjiga, bo po izjavi urednika V. Voduška pripravljena predvidoma do poletja 1984. Po njegovem poročilu je bilo treba gradivo že dokončanih pesemskih tipov izpopolniti z nekaterimi prezrtimi variantami in tudi z nekaterimi pesemskimi tipi (Spokorjeni grešnik, Mati sv. Petra, Gavan — kot hrvaška paralela Lakomni krčmarici). Zaradi ugotovljenega (po številu verzov) precejšnjega obsega celotnega gradiva, bo treba med seboj precej enaka besedila variant nekaterih pesemskih tipov ustrezno krajšati.

M. Ramovš je nadaljeval klasifikacijo celotnega doslej zbranega plesnega gradiva na karticah po zaporednih številkah, abecedi, krajih in tipih. Izdelal je 106 čistopisov kinetogramov, hkrati pa pripravljaval obdelavo plesov za nadaljnje objave v seriji *Slovenski ljudski plesi* po regionalnih območjih.

V okviru priprav za monografsko študijo ljudskih pesmi in instrumentalne glasbe Rezije je J. Strajnar transkribiral 115 instrumentalnih in 56 vokalnih melodij. Opravljeno je bilo tudi dopolnilno terensko delo. Nadaljevala se je priprava 3. plošče serije Slovenska glasba, ki bo obsegala zvočne primere iz Rezije. Posebej zanjo je bilo transkribiranih 7 primerov.

Za *etnomuzikološko raziskavo slovenske Koroške* se je nadaljevalo terensko delo v Podjuni, sekcija za glasbeno narodopisje je dobila tudi del gradiva iz slavističnega inštituta graške univerze. Tako so se mogle začeti priprave za objavo. Po dogovoru z založbama Tržaški tisk in celovško Dravo, ki sta sami ponudili, da poskrbita za celotno objavo slovenskih ljudskih pesmi s Koroškega, naj bi gradivo izšlo v 5 knjigah. Prva, s pesmimi iz Ziljske in Kanalske doline bo obsegala čez 400 pesmi in veliko število variant. Skrb za izdajo je po pogodbi z založbama prevzela Z. Kumer s sodelovanjem J. Strajnarja, M. Terseglava in I. Cvetka. Predvidoma bo rokopis oddan v januarju 1984.

Delno objavo koroških pesmi pomeni tudi dvojna gramofonska plošča, ki jo je za navedeno serijo pripravil J. Strajnar s sodelovanjem Z. Kumer in I. Cvetka. Izšla je sredi novembra in bo koroški javnosti predstavljena sredi decembra. Obsega 36 zvočnih primerov ter ima v priloženem zvezku slovensko-nemško-angleški uvod s transkripcijami melodij in besedil.

Zbiranje na terenu se je kljub povečanim težavam zaradi pomanjkanja bencina uspešno nadaljevalo tudi v l. 1983. Opravljenih je bilo 40 terenskih dni v krajih Vogrče, Srednja vas, Led, Libuče (Z. Kumer, J. Strajnar); Komel, Strpna vas, Belšak, Libuče, Pliberk, Podkraj (M. Ramovš, M. Terseglav); Zabukovje p. Šentrupertu (Z. Kumer); Stari trg ob Kolpi, Predgrad, Paka, Dol, Bilpa (I. Cvetko, Z. Kumer); Precetinci (Z. Kumer, M. Ramovš); Vitanje in okolica (I. Cvetko, J. Strajnar); Rezija, Gorica (I. Cvetko, J. Strajnar); Kisovec-Zagorje (J. Strajnar, M. Terseglav); Kozjansko, Budanje (M. Ramovš, J. Strajnar); Svečina, Piran, Buzet (I. Cvetko); Slov. Javornik, Šmartno ob Paki, T. Velenje, Vel. vrh,

Mali vrh, Šenbric, Konova, Šmarske Cirkovce, Obrež (M. Ramovš); Borovlje, Sela, Vesca, Rute (M. Ramovš, J. Strajnar); Drenovec n. Bizelj-skem (M. Terseglav); Piran, Crngrob (J. Strajnar).

Nabrano gradivo obsega 534 pesmi, instrumentalnih melodij, plesnih zapisov ter zelo veliko narodopisnih podatkov. Temu je treba prišteti še 36 posnetkov iz graškega slavističnega inštituta.

Transkribiranje gradiva je zajemalo predvsem podatke iz Ziljske doline za objavo v zgoraj omenjeni publikaciji.

Dokončano je bilo oštevilčenje magnetofonskih trakov, ki so bili posneti v zadnjih letih, ter začetno podrobno evidentiranje zvočnih posnetkov, tako da je pregledno urejeno gradivo postalo dostopnejše.

Mednarodni strokovni javnosti je namenjena *Jahresbibliographie der Volksballadenforschung*, ki je letos izšla že dvanajstič in jo kot glavna urednica pripravlja Z. Kumer za Kommission für Volksdichtung pri S. I. E. F. (Société Internationale d'Ethnographie et Folklore). Na 50 straneh so objavljeni naslovi 208 strokovnih del, ki so s tega področja izšla v l. 1982.

Zelo veliko časa in truda je terjala organizacija 8. mednarodnega simpozija o ljudskih glasbilih v dneh od 5. do 11. maja 1983 v Piranu. Prireditelj simpozija je bila Study Group on Folk Musical Instruments pri International Council of Traditional Music v okviru UNESCO, organizacija pa v rokah sodelavcev sekcije J. Strajnarja, Z. Kumer in I. Cvetka, ki so se simpozija udeležili tudi z referati. Med simpozijem je izšla pri Slovenski matici tudi knjiga Z. Kumer *Ljudska glasbila in godci na Slovenskem*.

Kot člani Slovenskega etnološkega društva so sodelavci sekcije prevzeli tudi organizacijo prvega skupnega kongresa jugoslovanskih etnologov in folkloristov, ki je bil od 5.—9. oktobra v Rogaški Slatini. Največji delež pri tem je imel M. Terseglav, ki je tudi predsednik Slovenskega etnološkega društva in Zveze društev jugoslovanskih folkloristov. Poskrbel je ne le za strokovno in tehnično organizacijo kongresa, marveč tudi za vnaprejšnjo objavo kongresnih referatov, ki so izšli v dveh knjigah kot publikacija Knjižnice Glasnika SED na skupno 812 straneh.

I. Cvetko je nadaljeval študijsko delo za magistrsko nalogo z naslovom *Zvok in njegova funkcija v slovenskih ljudskih običajih*, ki je objavljena na oddelku za muzikologijo filozofske fakultete.

Z. Kumer je za serijo »Slovenačka književnost u 30 knjiga«, ki jo izdaja Matica Srpska v Novem Sadu pripravila izbor slovenskih ljudskih pesmi z obsežnim uvodom, skupaj na 143 straneh z naslovom *Eno si zapojmo*. Za proslavo 50-letnice ustanovitve Folklornega inštituta, ki bo oktobra 1984, je sestavila poročilo o razvoju in delu slovenske etnomuzikologije v okviru inštituta oz. današnje sekcije v zadnjih 50 letih (na ca. 30 straneh, za objavo v posebni knjižici). Za objavo v *Traditiones* je napisala sestavek *Balada o rokovnjaču Matjonu* (15 str.). — Na muzikološkem oddelku Filozofske fakultete predava po 2 uri tedensko »Uvod v glasbeno narodopisje«.

J. Strajnar je za posebno številko časopisa Narodno stvaralaštvo — Folklor, posvečeno 80-letnici Cv. Rihtmana, napisal prispevek *Pastirska ljudska glasbila na Slovenskem*, za zbornik Akademije nauka i umjetnosti BiH, posvečen prav tako Cv. Rihtmanu, pa članek *Raziskovanje ljudskih glasbil*. — Na akademiji za glasbo predava za 3. in 4. letnik po 1 uro tedensko »Uvod v glasbeno narodopisje«. Na republiškem seminarju za vodje folklornih skupin je imel 25. 6. in 17. 12. predavanji o slovenski ljudski vokalni in instrumentalni glasbi ter o vlogi glasbil, godcev in godčevstva.

M. Terseglav je pretežni del časa in moči posvetil pripravljalnemu delu za kongres etnologov in folkloristov, ker je moral večino organizacijskih del in pripravo zbornika opraviti sam.

M. Ramovš je predaval o slovenskih ljudskih plesih na zimskem seminarju »Ljetne škole folklor« v Tuheljskih Toplicah 15.—16. 1., na »Medunarodni ljetni školi folklor« na Badiji 2.—10. 8. in na seminarju za vodje folklornih skupin v organizaciji ZKO Slovenije v Ljubljani (28. do 29. 5., 25. do 26. 6., 15. do 16. 10. in 18. 12.). Na seminarju učiteljev v Trstu v organizaciji Republiškega komiteja za izobraževanje je 8. in 9. 8. imel predavanje Ljudsko plesno izročilo v osnovni šoli, za vzgojiteljice ljubljanskih vrtcev pa Ljudsko otroško plesno izročilo (4. 11. in 9. 12.).

V. Vodušek je v prvih mesecih 1983 dokončal v prejšnjem letu začetno podrobno dokumentacijo novo zbranega gradiva od nov. 1968 dalje, kot podlago za ureditev fono-arhiva in katalogizacijo gradiva. Delo v tipkopisu na 14 straneh zajema dokumentacijo do konca 1972. Obsega gradivo od tek. št. 31.015 do 34.051. Ob signiranju magnetofonskih trakov in posameznih posnetkov glasbenih enot na njih navaja podatke o avtorjih, krajih, datumih posnetkov in ustreznih terenskih zapisnikih. Poleg gradiva lastnega terenskega dela sekcije obsega tudi presnetke posnetkov drugih snemalcev. Naredil je tudi pregled dela sekcije v Porabju v letih 1970—1972 po datumih, naseljih, sodelavcih, pevcih ali godcih, magnetofonskih trakovih in številkah pripadajočih glasbenih enot. Sestavil je seznam pesmi treh rokopisnih pesmaric iz Gor. Senika. Seznami obsegajo podatke o številu in zgradbi kitic ter metrični strukturi. Sestavil je seznam vsebinskih pesemskih tipov v Porabju zbranega gradiva (skupaj 1304 glasbenih enot), ki obsega še podatke o številkah, naseljih in pevcih ustreznih pesmi. Na kasete je presnel rezijanske pesmi in instrumentalne melodije, ki jih je na gramofonskih ploščah v letih 1971—1976 izdal v Münchnu Rezijan Arturo Longhino (Te rezijanske vyže, Citiraju anu Pujajo ti Rozajanski, Rozajanska dūlina). Začasno je transkribiral in klasificiral 24 glasbenih enot s teh plošč.

Sekcija za materialno kulturo

V l. 1983 je T. Cevc nadaljeval raziskavo *Planine na Slovenskem*. Kljub pomanjkanju bencina in omejenim potnim stroškom je opravil terenske raziskave v Karnijskih, Zahodnih Julijskih in Kamniških Alpah. Pripravil je večletni program za izdajo monografskih snopičev, ki bodo tematsko predstavili zaokrožena območja slovenskega alpskega sveta. Prvi zvezek *Bohinjske in Blejske planine* avtorice A. Novakove bo pripravljen za tisk l. 1985, naslednje leto (1986) pa bo končan rokopis novega snopiča, ki bo obravnaval planine v Kamniških Alpah (avtorja T. Petek in T. Cevc).

T. Cevc je dokončno uredil svojo monografijo *Arhitekturno izročilo pastirjev, drvarjev in oglarjev na Slovenskem*. Pripravil je in s pomočjo sodelavcev izrisal več manjkajočih risb, načrtov in zemljevidov, napisal obsežnejši povzetek ter komentarje k 480 ilustracijam. Obveznosti založnice je prevzela Državna založba Slovenije, ki je omogočila natis knjige že v l. 1983. Tako je avtor proti koncu leta opravil tiskarske korekture in pregledal odtise ilustracij. Knjiga obsega nekaj več kot 300 strani, po predvidevanju založbe bo izšla v prvih mesecih l. 1984.

Do l. 1983 je A. Baš zbral za raziskovalno temo *Oblačilna kultura na Slovenskem v 1. polovici 19. stoletja* vse razpoložljivo gradivo (1980 tiskane, 1981 pisane in 1982 likovne vire). Na podlagi tega se je lotil obdelave navedene teme kot enega od izrazov gospodarskih, družbenih, političnih in nacionalnih razmer tistega časa pri nas. To je bistveno širša

zasnova za raziskave oblačilne kulture, kakor je bila uveljavljena do-
slej, in sicer tako pri nas kakor v tujini. Potem ko je napisal za to delo
prvo poglavje (o modi kot o določeni socialni instituciji), pa je prišel do
naslednjega zaključka. V zbranem in zelo obsežnem gradivu (čez 800
listkov izpiskov) so najštevilnejši izpiski o kmečkem oblačilnem videzu.
Ker je v okviru obravnav oblačilne kulture neogibno potrebno obdelati
tudi vsakokratni oblačilni videz, je sklenil, da pisane in likovne vire o
kmečkem oblačilnem videzu v 1. polovici 19. stoletja pripravi za objavo
kot gradivo, skupaj s potrebnim komentarjem, in šele nato nadaljuje z
razpravo. To delo je v l. 1983 opravil in celotno gradivo bo izšlo kot na-
slednja knjiga v seriji »Gradivo za narodopisje Slovencev«. Za sintetično
raziskavo prihaja to gradivo v poštev le v izbranih prvinah. Bilo bi pa
škoda, če ne bi bilo objavljeno v celotnem obsegu, saj bo, opremljeno
s spremnim besedilom, plodno rabilo za zadevne krajevne raziskave na
vsem slovenskem ozemlju kakor tudi kot vir za posebne ali nadrobnejše
raziskave posameznih sestavin v kmečkem oblačilnem videzu. V l. 1984
bo nadaljeval obdelavo zbranega gradiva v smeri, ki si jo je začrtal.

Kot izredni profesor etnologije je vodil v okviru podiplomskega študija etnologije na Filozofski fakulteti v Ljubljani konzultacije iz predmeta »Etnologija Slovencev«.

Knjižnica

V l. 1983 se je knjižni fond v knjižnici povečal za 376 enot, in to za 257 zvezkov periodike in 119 knjig. Tako šteje knjižnica letos 7892 knjig in revij. Na dom in v čitalnico Centralne biblioteke je bilo posojenih skupaj 168 knjižnih enot. Medbibliotečne izposoje so bile tri, za namene razstav pa jih je bilo 9 — vse iz t. i. Orlove knjižnice. Knjižnično gradivo so letos veliko uporabljali sodelavci RTV Ljubljana za pripravo radijskih in televizijskih oddaj. Iz Orlove knjižnice je bilo posojeno v čitalnico Centralne biblioteke 26 knjig.

Stvarni katalog je bil dopolnjen s 530 novimi kartotečnimi listki.

Avdiovizualni laboratorij

Avdiovizualni laboratorij deluje od 16. oktobra 1983 v Inštitutu za slovensko narodopisje, in sicer za potrebe ZRC SAZU in SAZU. Vodja laboratorija Naško Križnar se je v tem kratkem razdobju posvečal predvsem organizacijski dejavnosti. Mimo tega je 11. oktobra sodeloval v Tolminu pri predstavitvi svoje knjige Slovenski etnološki film, Filmografija 1905—1983. Po projekciji dveh etnoloških filmov je sodeloval v razgovoru o tej problematiki. Za Slovensko etnološko društvo je pripravil projekcijo treh najzanimivejših etnoloških filmov 1. Mednarodnega tedna etnološkega in ekološkega filma, ki je bil oktobra v Kranju. Na osebno vabilo direktorice Festivala dei Popoli iz Firenz je pripravil *Retrospektivo slovenskega etnološkega filma*, ki ji je bil na 24. Festivalu dei Popoli posvečen en dan (6. dec.). V ta namen je zbral 27 dokumentarnih filmov, ki so nastali od l. 1932 (Bloški smučarji) do l. 1983 (Opre Roma).

Udeležba na znanstvenih posvetovanjih in kongresih

- 22.—23. 4. Mednarodni seminar »Danza tradizionale, metodi di rilavamento e confronti critici« v Prato — Firenze. M. Ramovš in J. Strajnar s skupnim referatom (glej str. 269).
- 5.—11. 5. 8. Mednarodni simpozij o ljudskih glasbilih. I. Cvetko, Z. Kumer, J. Strajnar z referati (glej str. 268—269) in M. Matičetov.
- 1.—11. 7. Mednarodni seminar o raziskovanju ljudskih glasbil v Kovačevi in Detvi (ČSSR). J. Strajnar.

- 7.—8.7. Mednarodni simpozij o balkanski folklori na Ohridu. Z. Kumer in M. Terseglav z referatom (glej str. 269).
- 6.—14.8. 9. mednarodni slavistični kongres v Kijevu, M. Matičetov.
- 7.—11.8. Mednarodno posvetovanje etnomuzikologov v Premenu (Italija). J. Strajnar.
- 20.—23.8. Memorijal v Pazinu. J. Fikfak z referatom (glej str. 268).
3. 10. Sestanek jugoslovanskih etnomuzikologov v Stubiških Toplicah. I. Cvetko z referatom (glej str. 268). in J. Strajnar.
- 5.—9.10. 1. kongres jugoslovanskih etnologov in folkloristov v Rogaški Slatini. I. Cvetko, J. Fikfak, M. Ramovš, H. Ložar-Podlogar, M. Matičetov, S. Zemljič-Golob in M. Terseglav z referatom (gl. str. 269).
- 6.—8.10. Mednarodni simpozij »Slovenci v evropski reformaciji 16. stoletja v Ljubljani«. A. Baš z referatom (glej str. 268).
- 7.—12.10. Mednarodni muzikološki simpozij v Samarkandu (ZSSR). J. Strajnar z referatom (str. 269).
- 2.—10.12. 24. Festival dei Popoli v Firenzah. N. Križnar z referatom (prim. str. 268).
- 4.—8.12. Znanstveno posvetovanje o oglejskem patriarhatu v srednjem veku v Vidnu. M. Matičetov.

Sodelovanje z znanstvenimi in strokovnimi organizacijami

- 4.—9.4. A. Baš se je udeležil v Bratislavi seje vsega uredništva enciklopedije Etnografija Slavjan, ki bo v treh knjigah izšla pri Sovjetski akademiji znanosti v Moskvi.
- 7.10. Ob kongresu jugoslovanskih etnologov in folkloristov je bil v Rogaški Slatini sestanek jugoslovanskih sodelavcev mednarodne etnološke revije Demos (Internationale ethnographische und folkloristische Informationen) z glavnim urednikom dr. R. Weinholdom. Organizirala ga je in se ga udeležila H. Ložar-Podlogar.

Članstvo v odborih in komisijah

A. Baš je urednik slovenskega dela enciklopedije Etnografija Slavjan, član programskega sveta Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda, programskega sveta URP Etnološka raziskovanja pri RSS in član delegacije Humanistika II pri RSS.

T. Cevc je član Sveta za varstvo okolja SAZU in Terminološke komisije (Umetnostne sekcije) SAZU.

Z. Kumer je podpredsednica mednarodne študijske skupine za raziskavo balad, članica mednarodne žirije za »Europa-Preis für Volkskunst« s sedežem v Hamburgu, članica redakcije v glasbeni podsekciji Terminološke komisije SAZU, članica programskega sveta URP Etnološka raziskovanja pri RSS.

M. Matičetov je član Odbora mednarodne sekcije za slovansko folkloristiko in zunanji član Deputazione di storia patria per il Friuli. Je tudi glavni urednik zbornika ISN Traditiones.

M. Ramovš je predsednik Strokovnega odbora za folklorno dejavnost pri ZKO Slovenije in član Strokovnega odbora Mednarodne smotre folklorja v Zagrebu.

J. Strajnar je član Strokovnega odbora za folklorno dejavnost pri ZKO Slovenije.

M. Terseglav je predsednik Slovenskega etnološkega društva, bil do kongresa v Rogaški Slatini predsednik Zveze društev folkloristov Jugoslavije, je glavni urednik Glasnika SED in član uredniškega odbora časopisa Narodno stvaralaštvo-Folklor.

Študijska potovanja v tujino

A. Baš je bil v okviru medakademijske zamenjave med jugoslovanskimi akademijami in Bolgarsko akademijo od 16. 6.—1.7. na študijskem potovanju po Bolgariji. Tam je obiskal pglavlitve bolgarske etnološke ustanove: katedri za etnologijo na univerzah v Sofiji, Plovdivu, Varni in Velikem Tarnovu. Z bolgarskimi kolegi je bil na terenu v okolici Sofije, Varne in Velikega Tarnova.

Razstave

J. Strajnar je pripravil razstavo na temo ljudskih glasbil, ki je bila odprta od 5.—20. 5. v Piranu in od 8.—30. 8. v Trstu.

H. Ložar-Podlogar in S. Zemljčič-Golob sta postavili razstavo o Porabskih Slovencih, katere avtorja sta bila študenta Joseph in Katalin Hirnök. Odprta je bila od 9.—16. 5. v Prešernovi dvorani SAZU.

Obiski

24. 2. — dr. Támas Hofer iz Etnološkega inštituta Madžarske akademije znanosti v Budimpešti; seznanitev z dejavnostjo inštituta;
9. 3. — dr. Herta Laussegger iz Etnološkega oddelka pri Krščanski kulturni zvezi v Celovcu; pogovor o sodelovanju, ogled inštitutskega arhiva in informacije o metodah dela;
12. 5. — dr. Erich Stockmann iz Nemške akademije znanosti v Vzhodnem Berlinu; predavanje na SAZU z naslovom »Professionalismus bei den Volksmusikanten«;
8. 9. — dr. Hans Schuhladen iz Inštituta za nemško in primerjalno etnologijo v Münchnu; seznanitev z dejavnostjo inštituta;
2. 10. — dr. Aleksandra Popvasileva iz Folklornega inštituta »Marko Cepenkov« v Skopju; informacije o komparativnem gradivu iz pripovednega izročila.

Inštitut so obiskali mnogi iz Slovenije in drugih republik, ki so želeli informacije o delu inštituta in gradivo iz inštitutskega arhiva.

Nagrada

Milku Matičetovemu je Beneški študijski center »Nediža« ob sklepni prireditvi »Moja vas« v Špetru 26. junija 1983 podelil (na novo ustanovljeno) literarno nagrado »Laštra Landarske banke« z utemeljitvijo: »Za življenjsko delo na področju zbiranja in raziskovanja ljudskega slovstva Slovencev v Videmski pokrajini, za valorizacijo Rezije v mednarodnem strokovnem svetu, za vzbujanje nepretrganega sodelovanja med slovenskimi in furlanskimi raziskovalci.«

Predavanja, referati, RTV oddaje

Angelos Baš

Današnja slovenska etnologija in njeni temelji. Predavanje na povabilo Etnografskega inštituta BAZ na Bolgarski akademiji znanosti v Sofiji, 22. 6. 1983.

Oblačilna kultura na Slovenskem v 16. stoletju. Referat na mednarodnem simpoziju Slovenci v evropski reformaciji 16. stoletja v Ljubljani, Filozofska fakulteta Univerze E. Kardelja, 5. 10. 1983.

Igor Cvetko

The Musical instrumental creativity of children in Slovenia. Referat na 8. mednarodnem simpoziju o ljudskih glasbilih v Piranu, 11. 5. 1983.

Transkripcija, sredstvo za ustvarjanje boljših medsebojnih stikov. Referat na sestanku jugoslovanskih etnomuzikologov v Stubiških toplicah, Rogaška Slatina 3. 10. 1983.

O otroških ljudskih glasbilih. Predavanji v Trstu (organizator: Komite za izobraževanje IS SRS), 8. in 9. 1983 in v Ljubljani (organizator: Zavod za šolstvo SRS) 21. 9. 1983.

Stari pregovor govori — Danes res je vse veselo. — Otroci godci iz Svečine. — Pobeležlo polje. — Cuprnice ob Kolpi, I, II. 6 oddaj na RTV Ljubljana v ciklusu »Slovenska zemlja v pesmi in besedi«.

Jurij Fikfak

O J. Volčiču. Referat na Memorijalu v Pazinu, 20.—8. 1983.

Naško Križnar

Razvoj in problematika slovenskega etnološkega filma. Uvodni referat ob Retrospektivi slovenskega etnološkega filma. 24. Festival dei Popoli v Firenzah, 8. 10. 1983.

Zmaga Kumer

Volksmusikinstrumente in Slowenien. Eine Übersicht. Referat na 8. mednarodnem simpoziju o ljudskih glasbilih v Piranu, 5. 5. 1983.

Zgodovinske osebnosti in zgodovinska resničnost v pripovednih pesmih. Referat na mednarodnem simpoziju o balkanski folklori na Ohridu, 7. 7. 1983.

Ob Kolpi, tam sem jaz doma. Oddaja na RTV Ljubljana v ciklusu »Slovenska zemlja v pesmi in besedi«.

Mirko Ramovš

L'esperienza dell' Istituto di tradizioni popolari di Ljubljana. Referat na mednarodnem seminarju »Danza tradizionale, metodi di rilavamento e confronti critici« v Prato-Firenze, 22. 4. 1983. (Soavtor J. Strajnar.)

J. W. Valvasor in ljudski plesi. — *Prepletanje alpskega in mediteranskega v plesih Slovenskega Primorja in Istre.* — *Zaplešimo in zapojmo* — *O folklornih skupinah iz Slovenskega Javornika in Trsta.* 4 oddaje na RTV Ljubljana v ciklusu »Slovenska zemlja v pesmi in besedi«.

Slovenski ljudski plesi Zahodne Štajerske. — *Slovenski ljudski plesi pod Lisco in Bohorjem.* Scenarija in vezni besedili za televizijski oddaji na RTV Ljubljana.

Julijan Strajnar

L'esperienza dell' Istituto di tradizioni popolari di Ljubljana. Referat na mednarodnem simpoziju »Danza tradizionale, metodi di rilavamento e confronti critici« v Prato-Firenze, 23. 4. 1983. (Soavtor M. Ramovš.)

Pritrkavanje na Slovenskem. Referat na 8. mednarodnem simpoziju o ljudskih glasbilih v Piranu, s praktičnim prikazom v zvoniku piranske cerkve, 10. 5. 1983.

Quelques remarques concernant la transcription de la musique populaire. Referat na mednarodnem muzikološkem simpoziju v Samarkandu, ZSSR, 10. 10. 1983.

Pri knapih doma. I, II. 2 oddaji na RTV Ljubljana v ciklusu »Slovenska zemlja v pesmi in besedi«.

O ljudski glasbi v Svici. 2 oddaji na RTV Ljubljana.

Zaščita i prezentacija folklorne baštine. Oddaja na Radio Sarajevo.

Marko Terseglav

Pesmi o okupaciji Bosne 1878 v ustnem izročilu Slovencev in Hrvatov. Referat na mednarodnem simpoziju o balkanski folklori na Ohridu, 8. 7. 1983.

Težnje v povojni slovenski folkloristiki. Referat na 1. kongresu jugoslovanskih etnologov in folkloristov v Rogaški Slatini, 5. 10. 1983.

Kaj pojemo. — *Ljudska pesem v programih pevskih družb.* — *Pri ljudskih pevcih in godcih pod Peco.* — *Odzvoki slovenskih pokrajin.* 4 oddaje za ciklus »Slovenska zemlja v pesmi in besedi« na RTV Ljubljana.

BIBLIOGRAFIJO RAZISKOVALCEV GLEJ STR. 309—312.

INŠTITUT ZA MARKSISTIČNE ŠTUDIJE

Znanstvenoraziskovalno delo Inštituta za marksistične študije je potekalo v okviru programskega sklopa *Zgodovina in razvoj marksistične misli na Slovenskem*, ki je del raziskovalnega programa ZRC SAZU in URP *Teorija samoupravnega socializma*. Programski sklop tvorijo tri dolgoročno zasnovane raziskave: *Zbrana dela Borisa Ziherla*, *Temeljna slovenska izdaja del Marxa in Engelsa* ter *Aktualna vprašanja teorije*

znanosti in marksizem. Pri raziskovalnem delu je poleg štirih rednih raziskovalcev sodelovalo tudi večje število zunanjih sodelavcev in konzultantov.

Zbrana dela Borisa Ziherla

V letu 1983 je bila pripravljena in oddana v tisk druga knjiga *Zbranih del Borisa Ziherla* v okviru priprave in izdaje celotnega opusa Borisa Ziherla. Naloga se je časovno nadaljevala iz leta 1982, ker je zaradi obdobja, ki ga zajema (od leta 1941 do 1945) terjala več pripravljalnega dela (zbiranje gradiva v arhivih in pri zasebnikih, ugotavljanje in preverjanje avtorstva anonimnih člankov, prevajanje nekaterih člankov in primerjava med izvirniki in poznejšimi natisi). V celoti obsega knjiga uvodno študijo Nede Pagon-Brglez, 77 bibliografskih enot Borisa Ziherla (zapisov, člankov in razprav) ter spremni aparat (tekstne variante, opombe, register imen, kronološko in bibliografsko preglednico ter imensko kazalo). V letu 1983 je potekalo nadaljnje zbiranje in raziskovanje gradiva za *Zbrana dela Borisa Ziherla* v okviru raziskave »Zgodovina slovenske marksistične misli«. Tako je že skoraj v celoti zbrano gradivo za tretjo knjigo, nadaljuje in dopolnjuje pa se priprava nadaljnjih zvezkov. Ob tem hkrati v okviru skromnih finančnih možnosti dopolnjujemo in razširjamo delo tudi na obravnavo sočasnih prispevkov drugih avtorjev, ki zadevajo področje zgodovine marksizma na Slovenskem. Rezultat tega proučevanja je tudi udeležba sodelavcev Inštituta na obeh letošnjih simpozijih ob 100-letnici Marxove smrti.

Temeljna slovenska izdaja del Marxa in Engelsa

V letu 1983 se je nadaljevalo raziskovalno delo v zvezi z zgodovino nastanka in učinkovanja Marxove kritike politične ekonomije. Zaradi višine razpoložljivih sredstev je bilo tudi v tem letu raziskovanje Marxovega besedila *Očrti kritike politične ekonomije* omejeno le na raziskovalno delo sodelavca inštituta, ki je usmerjeno na vprašanje znanstveno-teoretskega statusa Marxove teorije. Raziskovanje je pri tem opozorilo na potrebo podrobnejše obravnave Marxovega kritičnega branja besedil političnih ekonomistov in t.i. »levih rikardovcev«, prav tako pa tudi na potrebo podrobnejše obravnave Marxovega odnosa do Heglove *Logike*.

Raziskava Marxovih *Očrtov* je bila osredotočena predvsem na analizo prvega sistematičnega orisa teorije vrednosti in denarja v tem Marxovem delu, pri čemer je razdelala in preverila delovne hipoteze, ki so bile postavljene v prejšnjem letu. Pokazalo se je, da Marx v svojem razvijanju teorije denarja iz vrednostne določitve vpeljuje materialnost denarja kot notranji pogoj čiste vrednostne abstrakcije. V tem smislu je pomen materialnosti denarja v prvi vrsti vezan na dejstvo notranje zunanosti vrednosti, zastopa notranji razcep v vrednostni določitvi, ki je značilen za njeno bistvo.

Na površini meščanske družbe, v sferi enostavne blagovne cirkulacije pa se ta notranji razcep prikazuje sprevrnjeno: denar nastopa kot enostavni kvantum naravne materije, ki ohranja do blagovnega oz. vrednostnega sveta razmerje preproste zunanosti. Zato ostaja materialnost denarja v bistvu nedojemljiva, ima strukturo kantovske »stvari na sebi«. Sprevrnitev ni le v tem, da je v denarju prikrita njegova družbena posredovanost, zaradi česar nastopa kot nekaj samoraslega, kvazi-naravno danega. Pač pa je s to samoraslostjo denarja prikrito tudi paradokсно dejstvo, da je za stopnjo družbenosti produkcije, kakor se sprevrnjeno izraža v denarju, značilna neka zunanost, ki spremlja totalnost družbenega posredovanja. Rezultat analize nastanka denarja in njegovih funkcij

v enostavni cirkulaciji je bil, da je v odtujitvi oz. v pojavu fetišizma izrinjeno, da je materialnost denarja (kot upredmetenja vrednostne abstrakcije) ravno v svoji zunanosti notranja tej abstrakciji. Prav neodtujeno izražanje vrednostne abstrakcije bi zahtevalo, da je na vrednost nezvedljiv presežek denarja ohranjen tako, da je prav kot nezvedljivi presežek pojmovno dojet. Na osnovi takšnega rezultata se kaže tudi vprašljivost tistih marksističnih interpretacij razodtujitve, ki postavljajo zahtevo po popolnem posredovanju vsebine in oblike, ne da bi znale razložiti, kaj pomeni, da je notranji pogoj takšne popolne posredovanosti izguba nekega momenta.

V okviru raziskovanja političnih in teoretskih stališč »resničnih socialistov« ter Marxove in Engelsove kritike le-teh je bila osrednja pozornost posvečena Marxovi in Engelsovi kritiki, pri čemer je bil eden od rezultatov raziskovalnega dela prevod in izdaja Marxovih in Engelsovih spisov iz let 1846—1848, v katerih obravnavata »resnične socialiste« in »resnični socializem«.

Marxova in Engelsova kritika »resničnih socialistov« je konstitutivni moment razvoja njune zgodovinskomaterialistične teorije; začenja se v *Nemški ideologiji*, sistematično se sklene v *Komunističnem manifestu*. S tega vidika je kritika resničnih socialistov moment formuliranja radikalno demokratičnega in proletarskega programa v revoluciji 1848/49, Marxova in Engelsova teorija pa se nam po svojem bistvenem razsežju razkriva kot kritika socializma. Ob poudarjeni kritiki ideologije — in v tem sklopu zlasti dosledne destrukcije moralne pozicije — je zastavljena analiza razredne strukture sodobne nemške družbe, analiza družbenih sil, ki so udeležene v zaostrojujočem se razrednem spopadu.

V tem širšem kontekstu — in ta odpira zgodovinskomaterialistično historično rekonstrukcijo — se Marxova in Engelsova pozicija pokaže za eno izmed pozicij, ki nastopajo v tedanjem nemškem socializmu. To obdobje nemškega socializma lahko označimo za obdobje med odkritjem proletariata v Nemčiji (vstaja tkalcev 1844) in odkritjem proletarske avtonomije (revolucija 1848), za obdobje formiranja socialistične ideologije v Nemčiji in obenem kritike te ideologije. V tem obdobju se oblikujejo nastavki tistega bojnega ciklusa modernih razrednih bojov, ki doseže višek v oktobrski revoluciji.

Pripravljalno delo za prevod in izdajo Marxovega dela *Zur Kritik der politischen Ökonomie* je potekalo pretežno kot sodelovanje pri prevajanju in redakcijskem delu za slovensko izdajo predhodnega Marxovega dela, *Očrti kritike politične ekonomije*.

Pripravljena je bila tematska številka *Vestnika IMŠ* za leto 1982 v zvezi z raziskavo »Temeljna izdaja del Marxa in Engelsa v slovenščini« (izšla v letu 1983). V njej je med drugim objavljeno: zadnji del prevoda Marxove disertacije (prevedel in uredil dr. V. Kalan); izčrpna analiza znanega Marxovega *Uvoda H kritiki politične ekonomije 1859* (dr. B. Debenjak); prispevki za prvo delovno razpravo v zvezi s teoretskimi, terminološkimi in prevajalskimi problemi Marxove in Engelsove kritike politične ekonomije z naslovom *Marxova kritika časovnih bonov in Bibliografija prevodov Marxa in Engelsa v slovenščino 1967—1982* (mag. T. Mastnak).

Pripravljena je bila tematska številka *Vestnika IMŠ* za leto 1983 (izide v začetku l. 1984) v zvezi z raziskavo »Temeljna izdaja del Marxa in Engelsa v slovenščini«. Poleg prispevkov domačih avtorjev, ki obravnavajo probleme Marxove dialektične metode (M. Dolar, R. Riha, P. Zgaga), je objavljen tudi zaključek poglavja o denarju in del poglavja o kapitalu iz Marxovih *Očrtov kritike politične ekonomije*.

V juliju 1983 je dobil Inštitut za marksistične študije zadnji pozitivni odgovor na svojo vlogo (november 1982) za sofinanciranje izdaje Marxovih *Očrtov* v letu 1983. V septembru je lahko zato inštitut angažiral predvidene prevajalce za še neprevedene dele Marxovih *Očrtov* in sodelavce za pripravo znanstvenega aparata. Ker je zadnji odgovor na prošnjo za sofinanciranje prišel nepričakovano pozno, je inštitut v dogovoru z založbo Delavska enotnost kot založnikom tega Marxovega dela, preložil oddajo rokopisa v tiskarno na 1. 2. 1984.

Aktualna vprašanja teorije znanosti in marksizem

Glavni temi raziskovalnega dela sta bili »epistemološki problemi raziskovanja umetnosti« ter »ideologija in umetnost«. Prva tema zajema odnos med estetiko in epistemologijo (estetika kot konvencijska oznaka, ki obsega splošna in posebna proučevanja umetnosti kot družbenega fenomena). Za teoretsko osnovo sta služili dve smeri v francoski epistemologiji: althusserjanska analiza ideologij in spoznavnega procesa ter Souriaujeva orientacija v estetiki. Druga tema zajema proučevanje odnosa med umetnostjo in ideologijo. V ta namen je bila delno raziskana zgodovina pojma in koncepta ideologije. Opredeljena sta bila dva osnovna modela: ideologija na ravni jezika in ideologija na ravni družbene zavesti, kar bi lahko analogno zastavili kot semiotično oz. lingvistično orientacijo na eni strani in klasično marksistično-filozofsko na drugi (za primer prve: M. Pechêux, O. Reboul in druge: G. Lukács, M. Seliger).

Obdelani so bili nekateri osnovni modeli odnosa med umetnostjo in ideologijo ter izpostavljeni nekateri konkretni primeri, ki naj bi kot empirična osnova vnaprej konkretizirali zastavljeni problem (problem realizma pri Lukácsu ter problem teorije odraza), pri čemer je bila izpostavljena predvsem »ideološka točka gledanja« (po B. A. Uspenskem) kot (v teoriji odraza) zanemarljivi moment valorizacije in verifikacije umetnosti, ki ravno zato razkriva pomanjkljivosti in ključne napake teorije odraza v umetnosti. Te analize se navezujejo na raziskovanje del Borisa Zihlerla, ki bo v letu 1984 zajelo tudi njegove interpretacije Lukácsa ter kritičnega realizma.

Letošnje raziskovalno delo se je opiralo predvsem na dela H. Bartha, J. Larraina, M. Seligerja, C. Prévosta, G. Lukácsa ter Althusserjevega kroga.

Raziskovanje problemov epistemologije in marksistične teorije znanosti je bilo usmerjeno v preučevanje konceptualnega aparata marksistične teorije za analizo razmerja med znanostjo in ideologijo. Kot primerno in plodno izhodišče za to analizo se je pokazala Althusserjeva teorija ideologij in ideoloških form kot jo je razvijal predvsem v drugem, t. i. »neteoretičističnem« obdobju. Ker sta po Althusserju oba pojma, ideološko in znanstveno, filozofski kategoriji, je samo vprašanje njunega razmerja po svoji naravi filozofsko in ga je torej mogoče dojeti le skozi in kot filozofsko intervencijo v polju znanosti. Rezultat filozofske intervencije je razmejitevna črta med ideološkim in znanstvenim, ločnica, ki znanstveno vsebino loči od momenta ideologije, ki je v znanstveni praksi navzoč v formi t. i. »spontane filozofije znanstvenikov«. Izhodišče, ki tako zastavitev analize ideologije v znanosti pogojuje, je refleksija in eksplikacija teoretskega statusa lastne pozicije materialistične filozofije. Raziskava je obravnavala nekatera specifična razvijanja tega vprašanja tudi pri mlajših teoretičnih iz Althusserjevega kroga, predvsem pri P. Raymond in D. Lecourt.

Raziskovanje problemov formalizacije je letos nadaljevalo že v prejšnjih fazah zastavljeno pot, ki je privedla do potrebe, da se na podlagi

spoznanj v novejši literaturi še enkrat soočimo s problematiko določitve raziskovalnega jedra pri interpretaciji jezika. Pri tem je služila za izhodišče zanimiva misel, ki odseva stanje na tem področju v sodobni semantiki, in sicer da bodisi na eni strani teorija reference sploh ni potrebna (ter je dovolj že, če izdelamo pogoje resničnosti za sistem stavkov: Davidson), oziroma na drugi strani, da moramo teorijo reference šele izdelati, saj kot taka sploh še ne obstaja. Ravno slednji, realistični in esencialistični nauk, je v osnovi bližje marksizmu, kot pa so bili doslej obravnavani opisni postopki. Zanimiv pa je tudi zato, ker se ozira na spoznanja sodobnih znanosti ter ob tem na nov način pokaže na vrzel v utemeljitvi semantike. Obdelana so bila naslednja poglavja: Teorija designacije (fizikalizem, esencializem, realizem: Devittova vzorčna teorija imen); Reafirmacija pojma »misel« ter povratek k »Russellovemu načelu« (demonstrativna identifikacija); Evansova teorija reference; Semantični realizem in marksizem (Putnamovo dožemanje Engelsove kritike znanosti).

Organizacija, biblioteka in druge dejavnosti

Naloge tajnika je opravljal asistent Vojislav Likar do 11. 10. 1983, ko je bil imenovan za upravnika inštituta. Za administrativna dela, urejanje inštitutske biblioteke in izposojajo knjig je skrbela tajnica Zvezdana Bizjak-Pitamice. Knjižnica je v letu 1983 prejela 93 knjižnih enot; štirinajst obiskovalcev in štirje notranji sodelavci pa so si skupaj izposodili 118 knjižnih enot.

Neda Pagon-Brglez je imela na PZE za sociologijo Filozofske fakultete v Ljubljani ciklus predavanj iz sociologije kulture s temo »Kulturna politika v samoupravni družbi«, za III. letnik študentov. Je delegatka v svetu ZRC SAZU, članica komisije za učbenike STM pri Zavodu za šolstvo SRS, članica odbora za družbeno dejavnost žensk RK SZDL, članica sosveta Službe za študij programa RTV Ljubljana, članica Sociološkega društva Slovenije in Slovenskega filozofskega društva.

Aleš Erjavec je namestnik sekretarja OO ZK ZRC SAZU ter član Sekcije za kulturo pri MC CK ZKS, Aktiva kritikov-komunistov pri CK ZKS, Sekcije za idejna vprašanja kulture, informiranja in publicistike pri MC CK ZKS ter Komisije za idejno in teoretično delo OK ZKS Ljubljana-Center. Je tajnik Sekcije za estetiko pri Slovenskem filozofskem društvu, član sosveta Književnih listov Dela, član izdajateljskega sveta in uredništva Nove revije ter član Sekcije filmskih kritikov in publicistov pri Društvu slovenskih filmskih delavcev.

Vojislav Likar je podpredsednik Slovenskega filozofskega društva in član Sekcije za znanost pri MC CK ZKS. V letu 1983 je bil član delovne skupine za družbeno podporo slovenski knjigi pri Kulturni skupnosti Slovenije. Je član odbora za razporejanje sredstev sklada skupne porabe ZRC SAZU.

Radivoj Riha je bil podpredsednik IO OOS ZRC SAZU. Je tajnik Društva za teoretsko psihoanalizo, urednik revije Problemi in zbirke Analecta pri DDU Univerzum ter član Sekcije za publicistiko pri MC CK ZKS. V letu 1983 je kot član delovne skupine za družbeno podporo slovenski knjigi pri Kulturni skupnosti Slovenije sodeloval pri pregledu prošni za sofinanciranje knjižnih izdaj v letu 1984. V letu 1983 je prevedel daljši odlomek iz Marxovih *Očrtov kritike politične ekonomije* (MEGA² II. 1. str. 309—460) za kompletno slovenski izdajo tega dela.

Studijski obiski in potovanja

Mag. Aleš Erjavec je bil od 9. 12. 1983 do 22. 12. 1983 na študijskem izpopolnjevanju v Parizu na Institut d'esthétique et des sciences pri C. N. R. S., kjer je imel v seminarju prof. R. Passerona predavanje z naslovom *L'art et l'idéologie II*.

Neda Pagon-Brglez je bila od 21. do 23. 11. 1983 na študijskem obisku na oddelku za sociologijo kulture in filozofijo Univerze v Padovi, 24. in 25. 11. 1983 pa na oddelku za teoretsko filozofijo Univerze v Trstu pri prof. Feruccio Rossi-Landiju.

Radivoj Riha je bil 12. in 13. 12. 1983 na študijskem obisku na Institut für politische Wissenschaft univerze v Hannovru pri dr. M. Buckmillerju, glavnem uredniku zbranih del K. Korsch, v dneh od 14. do 16. 12. 1983 pa na Institut für Philosophie univerze v Berlinu pri W. F. Haugu.

Referati, predavanja

Aleš Erjavec

Maksizmi in umetnost. Referat na znanstvenem srečanju Ziherlovi dnevi 1983, Škofja Loka, 21. 10. 1983.

Zgodovinska zavest in govorica. Pesmeni prispevek na simpoziju »Vloga in območje razlike v materialistični teoriji«, Ljubljana, 4. 11. 1983.

Stvarnost umetniškega dela. Referat na znanstvenem srečanju »Stvarnost u umetničkom delu«, ki je bilo v organizaciji Društva za estetiko SR Srbije v Beogradu, 18. 11. 1983.

Neda Pagon-Brglez

Akcijska vloga marksistične teorije v pogojih NOB s posebnim ozirom na delovanje Borisa Ziherla. Referat na seminarju »100 let po Marxu — Recepcija marksizma na Slovenskem«, Maribor, 14. 3. 1983.

Marksizmi in pragmatična intelektualna dejavnost. Referat na simpoziju ob 100-letnici Marxove smrti, Ljubljana, 31. 5. 1983.

Marksizem in njegove sence. Referat na znanstvenem srečanju Ziherlovi dnevi 1983, Škofja Loka, 21. 10. 1983.

Ljubiteljstvo, amaterizem in kulturna politika. Koreferat na strokovnem posvetovanju ZKO Slovenije oktobra 1983 v Radovljici.

Slepila množične kulture. Referat na simpoziju »Vloga in območje razlike v materialistični teoriji«, Ljubljana, 4. 11. 1983.

Socializacija družbenih ved. Referat na posvetovanju jugoslovanskega združenja socioloških društev, Portorož, 10. 11. 1983.

Radivoj Riha

Psihoanaliza in historični materializem. Predavanje v okviru Društva za teoretsko psihoanalizo v Ljubljani, 13. 5. 1983.

Problem odtujitve v Očrtih. Referat na simpoziju »Vloga in območje razlike v materialistični teoriji«, Ljubljana, 4. 11. 1983.

BIBLIOGRAFIJO RAZISKOVALCEV GLEJ STR. 312—313.

GEOGRAFSKI INŠTITUT ANTONA MELIKA

Celotno znanstvenoraziskovalno delo v letu 1983 je potekalo v okviru programa SAZU — Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda, in sicer v programskem sklopu z naslovom Proučevanja geografskega okolja Slovenije, ki obsega naslednje tematske sklope:

a) V okviru geografije poplavnih področij na Slovenskem smo letos zaključili šesto fazo proučevanja, ki je obsegala poplavni svet ob Kolpi in Lahinji (mag. Dušan Plut in dr. Franc Lovrenčak), ob srednji Ščavnici in

na Apaškem polju (dr. Darko Radinja), na Cerkniskem polju (mag. Andrej Kranjc), na Krško-Brežiškem polju in ob spodnji Sotli (dr. Milan Šifrer in Marko Kolbezen). Začeli smo tudi že delati v sedmi fazi, ki zajema poplavni svet ob Radomlji in Rači (mag. Milan Orožen Adamič), Ledavi (dr. Darko Radinja) in v dolini Mirne na Dolenjskem (dr. Milan Šifrer). Izdelali smo podroben načrt za naslednjo in obenem poslednjo fazo raziskav, kot tudi za sintezo s prikazom vseh poglavitnih spoznanj, ki so nam jih dala dolgoletna proučevanja poplavnega sveta na Slovenskem.

b) Medtem ko smo opazovali ledenik na Triglavu skozi vso redilno in naslednjo talilno dobo 1982/83, smo se pri ledeniku pod Skuto omejili le na opazovanje ob koncu talilne dobe. Redna opazovanja in merjenja Triglavskega ledenika smo opravili v dneh od 23. do 25. septembra 1983 (dr. Milan Šifrer, Dušan Košir in Bojan Humar) in ugotovili, da se je ledenik zaradi ekstremno toplega poletja izredno skrčil in dosegel najmanjši obseg v zadnjih 380 letih.

Ledenik pod Skuto smo obiskali letos petkrat in podrobno raziskali njegovo stanje ob koncu talilne dobe 1983 (opazovalca Dušan Košir in mag. Milan Orožen Adamič).

c) V sklopu zveznega raziskovalnega projekta »Geomorfološka karta Jugoslavije v merilu 1:100 000 list Celje« je mag. Karel Natek izdelal rokopisne geomorfološke karte za območje Posavskega hribovja (listi Kum, Zidani most, Sevnica in Senovo). Pripravil je tudi kartografsko podlago in karto naklonov v merilu 1:100 000 za avtorski original geomorfološke karte 1:100 000 list Celje.

Dr. Ivan Gams je sodeloval pri izdelavi zvezne legende za geomorfološko karto Jugoslavije v merilu 1:100 000, in sicer z izdelavo znakov za kraške, fluviokraške, glacialne, nivalne ter termokraške oblike. Dal je pobudo za posvet o geomorfološkem kartiranju, ki ga je oktobra 1983 organiziral Geografski oddelek Prirodoslovno-matematične fakultete v Zagrebu in sta se ga iz našega inštituta udeležila dr. Milan Šifrer in mag. Karel Natek. Sodeloval je tudi pri pripravi za izdelavo pregledne geomorfološke karte Jugoslavije v merilu 1:500 000, ki jo moramo izdelati v rokopisni obliki do sredine leta 1984.

d) Raziskavo geografskih značilnosti hribovskih kmetij na Slovenskem smo nadaljevali v Selški dolini (dr. Drago Meze), na zahodnem obrobju Spodnje Savinjske doline (Milan Natek) in v Poljanski dolini (mag. Milan Orožen Adamič).

e) V okviru tematskega sklopa Regionalizacija Slovenije smo v letu 1983 nadaljevali z delom na koncipiranje geografske monografije Slovenije. Ugotovljena je bila potreba, da se izdela okvirni koncept za oba dela monografije (splošni in regionalni del) in izoblikovano spoznanje, da je v sedanjih pogojih lažje uresničljiv prvi, splošni del, ki bo obdelal geografijo Slovenije po geografskih panogah. Sprejeto je stališče, da mora tudi to delo po svoje prispevati k regionalnogeografskemu poznavanju Slovenije. Prvi del naj ima prednost pred drugim, to je pred regionalnogeografskim prikazom slovenskih predelov, ki naj bi izšel v več knjigah.

f) V sklopu proučevanja naravnih nesreč v Sloveniji smo se posvetili pripravi za interdisciplinarno posvetovanje o ogroženosti slovenske zemlje zaradi naravnih nesreč, ki je bilo 14. oktobra 1983 v dvorani SAZU. Ob tej priložnosti smo pripravili razstavo o svojih in drugih raziskavah tega področja. Sodelavci Geografskega inštituta Antona Melika smo za to posvetovanje pripravili pet referatov. Pripravili smo tudi zbornik tega posvetovanja, ki je tik pred oddajo v tisk.

13. oktobra 1983 smo sodelavci Geografskega inštituta Antona Melika sodelovali pri zveznem posvetovanju o metodologiji proučevanja naravnih

nesreč, ki ga je organizirala Katedra za fizično geografijo na Filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani; dr. Ivan Gams in mag. Milan Orožen Adamič tudi z referati.

Pri proučevanju posledic velike suše, ki je letos povzročila samo v kmetijstvu in elektrogospodarstvu več milijard škode, smo raziskali tudi snežišča v Julijskih Alpah (mag. Karel Natek).

Novembra 1983 smo oddali v tiskarno rokopise za 23. knjigo Geografskega zbornika, ki bo obsegal 45 avtorskih pol, z razpravami: Nova dognanja o geomorfološkem razvoju Ljubljanskega barja (dr. Milan Šifrer), Razvoj reliefa in izraba tal v Ložniškem gričevju (mag. Karel Natek), Hribovske kmetije med dolinama Kokre in Drage (dr. Drago Meze), Hribovske kmetije Slovenjgraškega Pohorja (dr. Ivan Gams), Kmetije na vzhodnem delu Dobrovelj (Milan Natek), Poplavna področja na Blokah (dr. Drago Meze), Hudi neurji s točo na celjskem območju in na Gorenjskem dne 29. junija 1982 (mag. Karel Natek) in Neurja in visoke vode Poljanske Sore v letu 1982 (mag. Milan Orožen Adamič in Marko Kolbezen).

Pripravili smo tudi že gradivo za 24. knjigo Geografskega zbornika, ki ga bomo oddali v tiskarno prihodnje leto.

Kartografski oddelek je ob sodelovanju z geofotolaboratorijem in avtorji razprav pripravil vrsto tematskih kart in drugih grafičnih prikazov za 23. številko Geografskega zbornika. S številnimi drugimi kartografskimi ponazoritvami je dopolnjeval sprotno raziskovalno delo inštitutskih delavcev in sodelavcev. Za zbornik o naravnih nesrečah je izdelal vrsto diagramov in kart. Dopolnjeval je kartografske zbirke s kartami v merilih 1:5 000 in 1:10 000 ter v drugih merilih. Nekaj manjših kartografskih prikazov je izdelal tudi za potrebe drugih inštitutov ZRC SAZU. Svojo opremo je izpopolnil z novim kopirnim strojem. Oddelek je vodil mag. Milan Orožen Adamič. Risali sta strokovna delavka Maruša Rupert in višja tehnična sodelavka Meta Ferjan, ki pa je zaradi hude prometne nesreče že od februarja 1983 na bolniškem dopustu in jo je štiri mesece nadomeščal Bojan Humar.

V geofotolaboratoriju je strokovni delavec, fotografski mojster Vlado Vivod izdelal vrsto reprodukcij topografskih kart in drugih risb v različnih merilih. Opravi pa je še vrsto drugih specializiranih opravil za potrebe raziskovalcev in kartografskega oddelka, s katerim še posebno tesno sodeluje. Gre namreč za sodelovanje, s katerim smo močno pospešili in pocenili izdelavo številnih, zelo zahtevnih tematskih kart. Po potrebi pa je prevzemal Vlado Vivod tudi dela za druge inštitute ZRC SAZU in SAZU.

Znanstveni svet inštituta, ki ga je v prvem polletju vodil akademik prof. dr. Svetozar Ilešič, nato pa prof. dr. Ivan Gams, dopisni član SAZU, se je letos sestel dvakrat.

Uredniški odbor inštitutskega glasila — Geografskega zbornika (dr. Ivan Gams, dr. Drago Meze, dr. Milan Šifrer in mag. Milan Orožen Adamič), ki mu predseduje glavni urednik akademik prof. dr. Svetozar Ilešič, je imel štiri delovne seje.

Obsežno knjižnico in čedalje bolj razvejano tajniško delo samostojno in zelo uspešno vodi Marija Gorenšek. Tajniški delovodnik obsega 289 sprejetih in oddanih dopisov.

Naš delegat v svetu ZRC SAZU je raziskovalni sodelavec mag. Milan Orožen Adamič, v IO OOS strokovna delavka Maruša Rupert, v odboru znanstvene sekcije Geografskega društva Slovenije pa nas zastopa dr. Milan Šifrer, ki je tudi koordinator URP Proučevanje geografskega okolja Slovenije. Znanstveni svetnik dr. Milan Šifrer je v letu 1983 nadalje-

val in zaključil proučevanje geografije poplavnega sveta ob Savi med Krškim in Bregano ter ob spodnji Sotli pod Cesargradom. Šlo je v glavnem za dopolnjevanje vseh tistih rezultatov in spoznanj, o katerih smo na kratko poročali že lani. Na novo se je lotil proučevanja poplavnega sveta ob Mirni na Dolenjskem. Pregledal je ustrezno literaturo in zbral različno stare topografske karte, ki so mu bile zelo pomemben pripomoček pri ugotavljanju najmlajšega spreminjanja vodnih tokov, različno starih regulacij in melioracij, pa tudi za spremljanje razvoja različnih vodnih obratov (mlinov in žag). Začel pa je tudi že delo na terenu in ugotovil obseg rednih vsakoletnih poplav (787.9 ha), pa tudi bolj poredkih ekstremno velikih povodnji (976.8 ha). Veliko se je ukvarjal tudi z razvojem poplavnega sveta in vsega hidrografskega zaledja v porečju Mirne. Že na osnovi doslej zbranega gradiva domneva, da bo treba pri razvoju tega področja poleg klimamorfogenetskega dogajanja močno upoštevati tudi sočasni tektonski razvoj. Obravnavano področje je zaradi svojega položaja na stiku stare dinarske narivne zgradbe z veliko mlajšo alpsko za tovrstna proučevanja še posebno zanimivo. Na poplavnem svetu ob Mirni je ugotavljal tudi sledove prav mladega nasipanja, ki jih je sprožil človek, s svojimi posegi v hribovito zaledje in na poplavni svet. Domneva, da je bilo to nasipanje še posebno odločilno za razvoj današnjega, zelo obsežnega poplavnega sveta ob Mirni. — Od 23. do 25. septembra 1983 je vodil redna opazovanja in merjenja Triglavskega ledenika. Raziskave so pokazale, da se je ledenik zaradi ekstremno vročega poletja izredno skrčil in dosegel najmanjši obseg v zadnjih 380 letih. — 13. oktobra 1983 se je udeležil zveznega posvetovanja o metodologiji proučevanja naravnih nesreč, ki ga je organizirala Katedra za fizično geografijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Naslednjega dne pa je imel na posvetovanju o ogroženosti slovenske zemlje zaradi naravnih nesreč tudi referat. Na ekskurzijah, prirejenih v okviru teh posvetovanj, je seznanil prisotne z najnovejšimi dognanji o geomorfološkem razvoju Ljubljanskega barja in Ljubljanskega polja ter porečja Soče. — Oktobra 1983 je sodeloval tudi na posvetovanju o geomorfološkem kartiranju, ki ga je organiziral Geografski oddelek Prirodoslovno-matematične fakultete v Zagrebu. — Za 23. knjigo Geografskega zbornika, ki je v tisku, je pripravil zajetno študijo z naslovom Nova dognanja o geomorfološkem razvoju Ljubljanskega barja, za jugoslovansko geografsko revijo *Geographica Jugoslavica* pa razpravo Poglavitne značilnosti geomorfološkega razvoja reliefa v Sloveniji. — Je upravnik inštituta, član uredniškega odbora Geografskega zbornika in Geografskega vestnika, zastopnik inštituta v odboru znanstvene sekcije Geografskega društva Slovenije ter koordinator URP Proučevanje geografskega okolja Slovenije.

Znanstveni svetnik dr. Drago Meze je nadaljeval raziskovanje hribovskih kmetij po že ustaljeni metodi, zapisani v njegovih Osnovnih smernicah za proučevanje hribovskih kmetij na Slovenskem. Najprej je dopolnil lani začeto raziskavo hribovskih kmetij v Logaško-žirovskih Rovtah, ko je v treh naseljih (Mrzli vrh, Lanišče, Javorjev dol) segel do razvodja med Poljanščico in Idrijco, torej do jadransko-črnomskega razvodja, in s tem z zgornjimi kmetijami posegel že v idrijsko občino na hribovsko naselje Jazne: upravna razdelitev med obema občinama še danes sloni na nekdanji jugoslovansko-italijanski meji, ki v tem predelu ni upoštevala niti naravne meje, se pravi razvodja, ampak je italijanska meja segla čezenj na žirovsko, torej škofjeloško stran. Naredil je tudi vse ostale analize zbranega gradiva iz ankete in na tej osnovi izdelal še preostale zaključne tabele, med njimi najpomembnejšo o klasifikaciji hribovskih kmetij. Veliko časa je porabil za izračune nagnjenosti kmetijskega zemljišča in pripravil osnovo za prikaz tega na karti v merilu

1:50 000. Do konca junija je bilo tako obdelano vse gradivo za izdelavo študije o hribovskih kmetijah v Logaško-žirovskih Rovtah. — V letu 1983 je anketiral vseh 356 hribovskih kmetij v Selški dolini; zajel je tudi kmetije na Križni gori, ki ne spadajo k Selški dolini, so pa na njenem skrajnem vzhodnem hribovitem robu, v zaledju Sorškega polja. Gradivo s terena in statistični material je zbran in je v obdelavi. Do sedaj je nekaj gradiva že analiziranega in so tako že znani osnovni rezultati, ki so bili prezentirani v letnem poročilu RSS. Manjkajo predvsem izračuni nagnjenosti kmetijskega zemljišča, poleg teh pa še nekatere analize podatkov za prikaz klasifikacije hribovskih kmetij (dediči, perspektivne in potencialne kmetije za opustitev). Vse to in dokončna obdelava gradiva bo, kot je bilo predvideno v programu, končano do konca junija 1984. Za dokončno sliko pa bo potrebnih še nekaj dodatnih terenskih ogledov. — Kot glavni in tehnični urednik Geografskega vestnika je uredil 55. letnik, kot član uredniškega odbora Geografskega zbornika pa, skupaj z dr. Ivanom Gamsom, njegov 23. zvezek. Je član Znanstvenega sveta Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU in URP Proučevanje geografskega okolja Slovenije. V ljubljanski podružnici Geografskega društva Slovenije je skupaj z mag. Karlom Natkom vodil strokovno ekskurzijo v Gornjo Savinjsko dolino, namenjeno predvsem seznanjanju s problematiko hribovskih kmetij, prevladujočo naselbinsko obliko v pokrajini. — Za proučevanje hribovskih kmetij na Slovenskem, posebej v Gornji Savinjski dolini, je dobil nagrado Sklada Borisa Kidriča za leto 1983. Na ljubljanskem radiu je 21. 11. 1983 sodeloval v oddaji Naši znanstveniki pred mikrofonom.

Strokovni svetnik Milan Natek je nadaljeval proučevanje hribovskih kmetij na Motniškem (med Trojanami in Menino), in sicer v porečju Motnišnice. Danes je na tem prometno izrazito prehodnem območju jugovzhodnega predalpskega sveta še 85 domačij v šestih naseljih, medtem ko so 24 kmetij opustili v zadnjih osemdesetih letih, od tega 16 po zadnji vojni. Med terenskim delom je po vseh kmetijah zbral osnovne podatke o njihovi nekdanji in današnji gospodarski trdnosti in proizvodni usmerjenosti, o stopnji mehaniziranosti kmetij in o spremembah njihovih domov, ki so posledica elektrifikacije in sodobne prometne (cestne) povezave z dolino in tamkajšnjimi središči. Današnje gospodarstvo hribovskih kmetij na Motniškem temelji na mesni in mlečni govedoreji ter na dohodkih od prodaje lesa. Celoletna paša živine, ki je bila vsesplošno razširjena še do zadnje vojne, se je do danes ohranila le pri redkih kmetijah: od maja do septembra pasejo domačije iz Okroga in njegovega sosedstva svojo živino na Lemovski planini, medtem ko imajo vse tri usmerjene domačije na Beli (pri Motniku) v zakupu pašnike pod Lipovcem (848 m). V letu 1983 so imele proučene kmetije 403 prebivalcev, med katerimi je bilo 13,6 % predšolskih in 8,2 % šolskih otrok, 16 % upokojenec in kmetov starih nad 65 let, v srednjih in višjih šolah je bilo 15 oseb, na kmetijah je delalo 107 ljudi (27 %), od tega je bilo 44 žensk. Izven kmetij je bilo zaposlenih celo več ljudi (29 %, od tega 66 moških in 49 žensk) kot na domači zemlji. Visoka stopnja deagrariziranega prebivalstva po kmetijah neposredno pogojuje dobro opremljenost s stroji ter temeljite preureditve domov, zlasti hiš in marofov. — V okviru raziskave Geografija poplavnih področij na Slovenskem je Milan Natek zbral gradivo za prikaz nekdanje in današnje izrabe potokov na območju Ljubljanskega barja ter v njegovem zaledju. V porečju voda, ki se na Barju izlivajo v Ljubljano, je ugotovil 171 mlinov, 116 žag in 14 različnih drugih obrtnih delavnic, ki so jih poganjala vodna kolesa. Od 301 objekta na vodni pogon danes obratuje še 5 mlinov in 9 žag, medtem ko imajo v 4 nekdanjih mlinih in 6 žagah že električni pogon. Več kot dve

petini (43,5 %) obratov na vodni pogon sta obstali v letih po drugi svetovni vojni, med vojno je bilo požganih in porušanih 12,6 % mlinov in žag, v obdobju med svetovnima vojnama pa je prenehalo delati 22,6 % vodnih obratov. V zadnjih letih je večje zanimanje za izrabo tekočih voda: doslej so uredili 11 pretočnih elektrarn, ki so namenjene za razsvetljavo in ogrevanje posameznih domačij in počitniških hišic. — Udeležil se je 3. poljsko-jugoslovanskega geografskega seminarja v Ljubljani kakor tudi jugoslovanskega posvetovanja o metodologiji proučevanja učinkov naravnih nesreč in posveta o ogroženosti slovenske zemlje zaradi naravnih nesreč. Do maja 1983 je opravljal delo tajnika inštituta, odtlej pa delo pomočnika upravnika inštituta. Sodeluje v odboru Sekcije za raziskovalno delo pri Geografskem društvu Slovenije in je član uredništva Geografskega vestnika, Etnološke topografije slovenskega etničnega ozemlja — 20. stoletje in šentjursko-šmarskega zbornika Svet med Bočem in Bohorjem.

Raziskovalni sodelavec mag. Milan Orožen Adamič je vodil delo kartografskega oddelka in geofotolaboratorija. Sodeloval je pri rednem proučevanju in merjenju ledenika pod Skuto in napravil ustrezno poročilo. Nadaljeval je proučevanje hribovskih kmetij v Škofjeloškem hribovju na levi strani Poljanščice. V okviru naloge Geografija poplavnih področij na Slovenskem je začel raziskovati poplavni svet ob Rači in Radomlji. Z referatom je sodeloval na zveznem posvetovanju o metodologiji geografskega proučevanja naravnih nesreč. Bil je organizacijski sekretar pripravljalnega odbora za posvetovanje o ogroženosti slovenske zemlje zaradi naravnih nesreč. Na tem posvetovanju je imel dva referata. Na strokovnih ekskurzijah, ki sta bili organizirani ob obeh posvetovanjih, je sodeloval pri vodenju ekskurzije po Ljubljanskem barju in v Posočje ter Beneško Slovenijo. — Je član uredniškega odbora Geografskega zbornika in revije Naše okolje. Opravljal je dolžnost predsednika delegacije zbora izvajalcev Humanistika 2 za RSS in je član sveta ZRC SAZU. V okviru sveta ZRC SAZU je vodil komisijo za pripravo pravilnika o delovnih razmerjih. — Sodeluje z Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine pri pripravi predloga za varovanje podvodnega sveta piranske Punte. Je tudi član izvršnega odbora Geografskega društva Slovenije.

Asistent mag. Karel Natek je v letu 1983 nadaljeval detaljno geomorfološko kartiranje za geomorfološko karto Slovenije v merilu 1:100 000, list Celje. Letošnje proučevanje je zajelo preko 400 km² ozemlja v Posavskem hribovju med Kumom in Bohorjem, za katero je izdelal tudi rokopisne geomorfološke karte v merilu 1:25 000 (listi Kum, Zidani most, Sevnica, Senovo in Laško). Posebno pozornost je posvetil izoblikovanosti rečne mreže, ki je v največji meri odvisna od litološke in tektonske zgradbe, morfologiji rečnih dolin, ostankom starejših uravnav v različnih višinah ter strukturnim elementom reliefa. — Končal je magistrsko nalogo z naslovom Metoda izdelave in uporabnost splošne geomorfološke karte, ki jo je 27. maja 1983 uspešno zagovarjal. — V mesecu oktobru je proučil stanje snežišč v Julijskih Alpah in začel proučevati posledice letošnje katastrofalne suše. Rezultati proučevanja bodo pripravljeni za objavo v 24. številki Geografskega zbornika. — 8. junija se je udeležil sestanka projektnega sveta za geomorfološko karto Jugoslavije v Beogradu. 13. oktobra se je udeležil zveznega posvetovanja o metodologiji geografskega proučevanja naravnih nesreč, 14. oktobra posvetovanja o ogroženosti slovenske zemlje zaradi naravnih nesreč, kjer je sodeloval z referatom, in 3. jugoslovansko-poljskega seminarja o socialni geografiji od 20. do 21. oktobra v Ljubljani. 7. oktobra se je udeležil 3. jugoslovanskega posvetovanja o geomorfološkem kartiranju v Zagrebu, kjer je poročal o poteku del v Sloveniji in aktivno sodeloval pri razčiščevanju spornih vprašanj kar-

tiranja na terenu. — Aktivno je deloval v izvršnem odboru ljubljanske podružnice Geografskega društva Slovenije, kjer je kot poverjenik za ekskurzije organiziral štiri strokovne ekskurzije. Strokovno je vodil ekskurzijo v Vitanjsko podolje in na Pohorje (1. oktobra 1983) in skupaj z dr. Dragom Mezetom v Gornjo Savinjsko dolino in Karavanke (10. septembra 1983).

Udeležba na posvetovanjih

- 7.—8. 10. Udeležba K. Natka in M. Šifrerja na 3. jugoslovanskem posvetovanju o geomorfološkem kartiranju v Zagrebu.
13. 10. Udeležba M. Orožna Adamiča z referatom in D. Mezeta, M. Natka, K. Natka in M. Šifrerja na Zveznem simpoziju o metodologiji geografskega proučevanja naravnih nesreč.
14. 10. Udeležba K. Natka, M. Orožna Adamiča in M. Šifrerja z referati in D. Mezeta ter M. Natka na Posvetovanju o ogroženosti slovenske zemlje zaradi naravnih nesreč v Ljubljani.
20.—21. 10. Udeležba K. Natka in M. Natka na 3. jugoslovansko-poljskem seminarju o socialni geografiji v Ljubljani.

Referati

Ivan Gams

- Naravne nesreče v Sloveniji v pregledu.* Referat na Posvetovanju o ogroženosti slovenske zemlje zaradi naravnih nesreč, Ljubljana, 14. 10. 1983.
Tematika in potrebnost geografskega proučevanja naravnih nesreč v Jugoslaviji. Referat na Zveznem simpoziju o metodologiji geografskega proučevanja naravnih nesreč, Ljubljana, 13. 10. 1983.
Metodologija kartiranja ogroženosti visokogorskih dolin. Referat na Zveznem simpoziju o metodologiji geografskega proučevanja naravnih nesreč, Ljubljana, 13. 10. 1983 (soavtor M. Bat).
Snežni plazovi v Sloveniji. Referat na Posvetovanju o ogroženosti slovenske zemlje zaradi naravnih nesreč, Ljubljana, 14. 10. 1983 (soavtor F. Bernot).

Karel Natek

- Ogroženost Slovenije zaradi suše.* Referat na Posvetovanju o ogroženosti slovenske zemlje zaradi naravnih nesreč, Ljubljana, 14. 10. 1983.

Milan Orožen Adamič

- Pregled in poizkus osvetlitve nekaterih elementov geografskega proučevanja naravnih neugod.* Referat na Zveznem simpoziju o metodologiji geografskega proučevanja naravnih nesreč, Ljubljana, 13. 10. 1983.
Nekatere kapacitete seizmičnih območij Slovenije. Referat na Posvetovanju o ogroženosti slovenske zemlje zaradi naravnih nesreč, Ljubljana, 14. 10. 1983.
Organiziranost naše družbe za primere naravnih nesreč. Referat na Posvetovanju o ogroženosti slovenske zemlje zaradi naravnih nesreč, Ljubljana, 14. 10. 1983.

Milan Šifrer

- Vzroki in učinki rečnih poplav v Sloveniji.* Referat na Posvetovanju o ogroženosti slovenske zemlje zaradi naravnih nesreč, Ljubljana, 14. 10. 1983.

BIBLIOGRAFIJO RAZISKOVALCEV GLEJ STR. 313—314

Po programskem sklopu raziskovalnega programa SAZU št. 10 »Temeljne raziskave krasa« je bilo delo usmerjeno v speleološko in geografsko preučevanje krasa Slovenije, posebej v predele, kjer se v družbenem in gospodarskem razvoju prepletajo številna nerešena teoretična in praktična vprašanja krassoslovne znanosti in gospodarstva, vprašanja izrabe in varovanja krasa, predvsem pri obravnavi kraških tal in vode. Pri izvedenem raziskovalnem delu so bila fundamentalna spoznanja uporabljena pri posredovanju znanja o krasu in pri namenskih raziskavah, ki so bile posebej naročene.

Speleogeološke raziskave krasa

Osnovno delo je zajemalo odkrivanje in raziskovanje ter dokumentiranje kraških pojavov Slovenije. V kataster, ta temeljni vir informacij o našem krasu, je bilo na novo vključenih 35 enot ter dopolnjenih 244 jamskih načrtov in zapisnikov. Pomemben napredek v preglednosti in uporabnosti smo dosegli z nadaljnjim shranjevanjem podatkov v računalnik. Vanj smo vnesli 4.800, za nadaljnje vnašanje pa pripravili 1510 zapisov. Na magnetoskopske trakove je trenutno vnešena polovica katastrskega gradiva, tako da lahko za kraške jame 19 občin iz kraške južne in zahodne Slovenije učinkovito ugotavljamo in preverjamo njihove osnovne podatke ter podatke o njihovih raziskovalcih.

Za avtomatsko obdelavo speleoloških podatkov smo razvili originalno metodo in programe za izračun prostornin kraških jam, za uporabo žepnih računalnikov pri merjenju jam in za prostorsko predstavitev njihovih leg. K dokumentaciji štejemo tudi dopolnjevanje obstoječih katalogov speleološke literature, poskusno računalniško obdelavo novih knjižnih enot ter sestavljanje bibliografij o jamskih sedimentih, o Egonu Pretnerju ter za Speleological Abstracts.

Vertikalno prenikanje vode smo celo leto študirali v Škocjanskih jamah, občasno pa v Pivki jami ter na drugih lokacijah, rezultate pa primerjali s podatki stalne opazovalne postaje v Planinski jami. Na terenu in v laboratoriju smo analizirali okoli 700 vzorcev vode, v obdelavo pa vključili tudi računalniški postopek za ugotovitev hidravličnih karakteristik curkov prenikle vode.

Preučevanje speleogeneze matičnega Krasa je bilo usmerjeno v podrobnejše analize in datiranje jamskih sedimentov v Škocjanskih jamah, Divaški jami in Kačni jami, podatki pa vključeni v razvojne sheme ponnih sistemov Notranjske Reke, v primeru Dimnic pa brkinskih ponikalnic. Za bolj zanesljive medsebojne primerjave je bilo potrebno na novo speleogeodetsko izmeriti te jame, v datiranje vključiti arheološke podatke ter opraviti številne palinološke, paleomagnetne in petrografske analize jamskih in površinskih nevezanih sedimentov. S pomočjo jamskih sedimentov je bila izluščena geokronološka in paleoklimatska zveza za speleogenetska dogajanja v holocenu in v mlajšem pleistocenu, posebej pa poudarjene takratne poplave in sigotvorne faze.

Preučevanje površinskega in podzemeljskega zakrasevanja je bilo opravljeno v krasu med Planinskim poljem in Pivško kotlino ter v Košanski dolini. Poleg podrobnih kart je bila sestavljena tudi skupna litoško-strukturna karta merila 1:25.000 za ozemlje nad Postojnskim in Cerkljanskim jamskim sistemom ter zaledjem izvirov v Malnih. Karta, sestavljena na podlagi večletnega podrobnega kartiranja na topografskih podlagah 1:5.000, odkriva zdrobljene prelomne in razpoklinske cone ter sisteme vrtač in udornic na površju v primerjavi s potekom znanih vod-

nih jam v podzemlju. Karta povezuje drobno tektoniko in mikrorelief ter nakazuje hidrogeološko bolj ali manj prepustne cone za padavine in podzemeljske kraške tokove preiskanega krasa.

Studij morfologije kraškega površja je obsegal izdelavo teoretskih in računalniških osnov za matematično modeliranje Notranjskega podolja, obdelanih je okrog 85 % podatkov. Tu je bilo opravljeno naporno odčitavanje numeričnih podatkov iz razpoložljivih kart ter izmerjenih in računalniško obdelanih 20 sistematično izbranih vrtač severno od Planinskega polja za njihovo numerično klasifikacijo. Dobljeni so podatki o drobni morfologiji in simetriji vrtač, ki bodo uporabni za izpopolnjevanje modela o čistem krasu. Podobno preučevanje je bilo delno opravljeno tudi na Matarskem podolju.

Geografske raziskave krasa

Te raziskave so obsegale nadaljnje preučevanje recentnih fluvialnih sedimentov Notranjske Reke in brkinskih ponikalnic ter grobozrnatih sedimentov in gruščev v jamah matičnega Krasa. Opravljene so bile številne analize površinskih drobnozrnatih sedimentov v okolici Postojne. Rezultati so zbudili zanimanje domačih in tujih strokovnjakov. Na istrskem delu matičnega Krasa smo preučevali geološko in geomorfološko podlago za kmetijsko rabo kraškega površja. Poleg kamninske podlage, zlasti dolomita in apnene breče, imajo pomembno vlogo zaokrožene geomorfne enote, ki so posledica geološke zgradbe, mlade tektonike in specifičnega kraškega oblikovanja površja. Ugotovljene so podobne zakonitosti kot na Gornjem in Dolnjem Krasu, kjer smo delali v prejšnjih letih. Primerjave med temi predeli bodo predmet nadaljnjega študija.

Drugo raziskovalno delo je obsegalo speleološke in hidrogeološke raziskave po programu mednarodnega sodelovanja in tiste, ki so jih posebej naročile organizacije združenega dela, samoupravne interesne ter družbenopolitične skupnosti. Sem sodijo speleogeodetske meritve Povhove jame, hidrogeološke raziskave okolice Postojne in Košanske doline, hidrografskega zaledja kraških izvirov Podroteje, Divjega jezera in Hublja, hidrogeološke raziskave ponornega območja spodnje Vipave in meritve v Postojnskem jamskem sistemu. Mednarodno sodelovanje je potekalo pri raziskavah na Peci in na Peloponezu v Grčiji, kjer so bile ugotovljene zanimive hidrogeološke, geomorfološke in speleološke značilnosti krasa. Raziskave v Grčiji potekajo v okviru mednarodnega odbora za sledenje podzemeljskih voda 5. SUWT.

Raziskovalno in znanstveno delo je bilo povezano z drugimi inštituti ZRC SAZU, s fakultetami Univerze E. Kardelja v Ljubljani, s Hidrometeorološkim zavodom SRS, z Geološkim zavodom, z inštitutom Jožef Stefan in Boris Kidrič, s Slovenskim etnografskim muzejem, z Narodnim muzejem in z Zavodom za spomeniško varstvo v Ljubljani in Novi Gorici. Uspešno je bilo sodelovanje s THO Postojnska jama, z Razvojno projektiivnim centrom v Idriji, z Ekonomskim centrom na Ravnah, z občinskimi skupščinami in samoupravnimi interesnimi skupnostmi Postojne in Sežane, pa tudi z republiško Raziskovalno in Kulturno skupnostjo ter Zavodom za mednarodno tehnično sodelovanje. V mednarodnem programu smo sodelovali z ustreznimi inštitucijami v Avstriji in Italiji, Franciji in Kanadi.

Izšla je 11. številka Krasoslovnega zbornika — *Acta carsologica*, pred oddajo v tisk pa je 12. številka tega zbornika.

Pomembno raziskovalno in strokovno delo je bilo opravljeno pri *Kraški muzejski zbirki*, posebni delovni enoti inštituta. Zajelo je registracijo in dokumentacijo naravne in kulturne dediščine krasa za bodoči

Kraški muzej, pri čemer je bil vsebinski koncept dopolnjen z elaborati o krasu in vodi ter o zgodovini raziskovanj vodnih jam na Slovenskem. Izvedena so bila zaščitna arheološka izkopavanja na prazgodovinski naselbini Šmihel pod Nanosom, začeta arheološka raziskovanja Orehka in okolice, izvajanje arheološki nadzor nad zaščitnimi tereni v postojnski in sosednjih občinah ter poskrbljeno za restavracijo keramičnega gradiva iz nekropole Trnovo ter kovinskega iz Svinje gorice. Pridobljenih je bilo tudi več muzealij, med katerimi velja omeniti odkup starih filmov in plošč iz zbirke speleologa F. Bara ter nagrobnik barona Lazzarinija iz 18. stoletja. Slovenski etnografski muzej je za zbirko pridobil in obdeloval novo etnografsko gradivo na Pivškem.

Priredili smo štiri izvirne razstave, za razstavo Kras in voda je bil tiskan tudi Vodnik št. 8. V prostorih zbirke so gostovale še tri druge razstave, naše pa so bile predstavljene tudi v Pivki, Ilirski Bistrici, Cerknici, Logatcu, Idriji, Ljubljani in Preboldu ter v Kopru in Sežani. Skrbeli smo tudi za vzdrževanje zbirk v Predjamskem gradu. Za dosedanje delo je KMZ prejela priznanje in plaketo TD Postojna.

V okviru kulturnih in naravoslovnih dni v usmerjenem izobraževanju smo predavali in vodili po razstavi učence iz Postojne, Prestranka, Pivke, Hruševja, Košane, Cerknice, Ljubljane ter še iz drugih krajev in iz tujine. Razstave in zbirke v Postojni si je ogledalo nekaj nad 9.000, v Predjamskem gradu okoli 60.000, gostujoče zunaj Postojne pa 15.000 obiskovalcev.

Dr. Peter Habič, znanstveni svetnik, je preučeval geomorfološko in geološko podlago za kmetijsko rabo površja v istrskem delu matičnega Krasa. Ocenil je tudi naravne možnosti za razvoj jamskega turizma v tem predelu. Nadaljeval je preučevanje hidrografskega zaledja Divjega jezera in Hublja in pripravil poročilo o izvršenem sledenju. Preučeval je geomorfološke razmere Postojne in Košanske doline ter študiral geomorfne strukture Notranjskega in Primorskega krasa. Sodeloval je pri speleogeodetski izmeri vhodnega dela Kačne jame. Poleti je s sodelavci obiskal in izmeril sklepni del Škocjanskih jam in Putickov rov v Tkalci jami. Pregledal je izredno nizke vodne razmere v Veliki Karlovi in Rakovem rokavu Planinske jame. Aprila in oktobra je sodeloval pri hidrogeoloških, geomorfoloških in speleoloških raziskavah na Peloponezu ter pripravil svoj del skupnega poročila. Po pregledu ponornega območja ob spodnji Vipavi in obnovljenega požiralnika pri G. Vremah je po naročilu ZVS SRS pripravil program kombiniranega sledenja ponikalnic v zaledju izvirov Timava. V ta namen je s sodelavci Geološkega zavoda, HMZ SRS ter Inštituta Jožef Stefan in ACEGA iz Trsta pregledal izvire na italijanski strani matičnega Krasa od Boljunca do Doberdoba. Po podatkih speleogeodetskih meritev, ki jih je opravil I. Kenda, je opozoril na možnosti zmanjšanja in odprave poplav pred Postojnsko jamo ter melioracij v dolini Nanošče.

Dal je nekaj strokovnih napotkov za varstvo in zaščito krasa delovnim organizacijam v sežanski, postojnski in cerkniški občini. Precej dela je vložil v bogato ilustrirano razstavo Kras in voda pri Kraški muzejski zbirki v okviru priprave na bodoči Kraški muzej. Zbral in uredil je tudi obsežno gradivo za razstavo Turistična podoba Postojne ob 100-letnici tamkajšnjega turističnega društva. — Opravljal je delo upravnika inštituta in sodeloval v komiteju za družbeno planiranje in gospodarski razvoj SO Postojna ter v dveh komisijah njenega izvršnega sveta. Bil je predsednik sveta za znanost pri OK SZDL Postojna, član uredništva Atlasa Slovenije, Krasoslovnega zbornika in sveta za varstvo in urejanje okolja pri predsedstvu SAZU. Aktivno je sodeloval tudi v občinski, regijski

in republiški smučarski organizaciji. Za delo na področju CZ v občini je prejel priznanje republiškega sekretarja za SLO, za turistično dejavnost pa plaketo ob 100-letnici Turističnega društva v Postojni.

Dr. Rado Gospodarič, znanstveni svetnik, je študiral različne sedimente v Škocjanskih jamah, jih relativno datiral kot holocenske in mladopleistocenske ter jih ustrezno vključil v razvojno shemo ponornega sistema Notranjske Reke. Podobno je skupaj s F. Malečkarjem preučil speleogenezo jame Dimnice, za Divaško jamo in Kačno jamo pa zbral številne analitične in natančnejše speleografske podatke. Našel in datiral je pleistocenske sedimente tudi na Notranjskem krasu ter z njimi dopolnil obstoječe znanje o kvartarju klasičnega krasa.

Hidrogeološke raziskave je v podrobnem izvajal v Pivški kotlini in Košanski dolini v zvezi z vodnogospodarskimi problemi, kako ohraniti ravnovesje med naravnim hidrološkim režimom in umetnimi posegi v občutljivi kraški prostor. V ta namen je skupaj z J. Čarjem sestavil sintetično litološko-strukturno karto merila 1:25.000 nad Postojnskim in Cerkniškim jamskim sistemom. — Skupaj s kolegi Ekonomskega centra v Ravnah in Raziskovalnega centra v Gradcu je preučil rezultate kombiniranega sledilnega poskusa v krasu Pece, kjer je bilo ugotovljeno disperzno podzemeljsko raztekanje padavin z grebenov v kraške izvire ob vznožju te gore. Spoznanje, da se v izvirih pojavljajo mešanice neposrednih padavin in tudi do 5 let stare vode, ima daljnosežne posledice za zimsko-turistično urejanje predvidenega centra na Peci, za oskrbo Mežiške doline in Podjune z vodo ter za hidrološke razmere rudnika Mežica.

V okviru mednarodne raziskovalne ekipe je pripravil sledilni projekt na kraških poljih Peloponeza. S tem v zvezi je z ekipo inštituta mesec dni raziskoval kraška polja, jame in izvire, izdelal ustrezna poročila in aktivno sodeloval pri strokovnih sestankih v Gradcu, Stuttgartu in na Dunaju. — Skupaj z drugimi člani inštituta je sodeloval pri drugih raziskovalnih programih, pri sestavljanju gradiva za objavo in razstave. Vодil je mednarodno ekskurzijo hidrogeologov po Slovenskem krasu ter sodeloval s slovenskimi in italijanskimi strokovnjaki pri pripravah za sledilni poskus Notranjske Reke in Vipave.

Na inštitutu je opravljal dela pomočnika upravnika, delegatske dolžnosti v svetu ZRC SAZU pri RSS in ORS ter naloge zunanjega člana treh disciplinskih komisij pri DO v postojnski občini. Za dolgoletno uspešno delo na športnem področju je prejel Bloudkovo plaketo 1983.

Mag. Janja Kogovšek, raziskovalna sodelavka, je redno spremljala vertikalno prenikanje vode v Škocjanskih jamah in na stalni postaji v Planinski jami. Z meritvami izločanja sige v Veliki dvorani Škocjanskih jam je spoznala dinamiko izločanja čez leto. Rezultate je zbrala v razpravi, pripravljeni za tisk. V Pivki jami je študirala samočistilno sposobnost prenikle odpadne vode. S periodičnim in enkratnim 24-urnim opazovanjem in zveznim vzorčevanjem ter s sledilnim poskusom je ugotovila osnovne parametre, vrsto in obseg onečiščenja ter samoочишčenje odpadne vode v votlikavem stropu med površjem in jamo. Izvedla je 24-urno opazovanje, vzorčevanje in analiziranje vode Stržena in Pivke ter sklenila podobna opazovanja v Košanski dolini. — Ugotovljene značilnosti recentnega zakrasevanja v kraški vadozni coni Primorskega in Notranjskega krasa med drugim dajejo tudi napotek, da je pri urbanizaciji kraškega površja izbirati tiste predele, ki so geološko manj pretrti ter zgrajeni v bolj homogenih in vodoravno ležečih skladih.

Mag. Andrej Kranjc, raziskovalni sodelavec, je mesečno opazoval in meril lebdeči tovor v vodah Škocjanskih jam in pritokih Notranjske Reke;

grobozrnate naplavine pa preučeval tudi v Divaški jami in Labodnici ter deloma drugod po Sloveniji, hkrati je dopolnjeval bibliografijo o jamskih sedimentih. Skupaj z J. Kogovšek in P. Jakopinom je izpopolnil metodo računalniške obdelave podatkov za kemične analize in speleološke podatke ter knjižni fond. V zvezi z delom na računalniku se je izpopolnjeval v ustreznih tečajih v Ljubljani. — Za potrebe Kraške muzejske zbirke je analiziral nekatere zemljine in pripravil razstavo o zgodovinskem pregledu raziskovanja vodnih jam na Slovenskem. — Sodeloval je pri drugih inštitutskih nalogah, vodil goste po jamah in krasu Slovenije, bil zunanji sodelavec Geografskega in Arheološkega inštituta ZRC SAZU in pri Jamarski zvezi opravljal izobraževalne naloge ter izvršilne dolžnosti pri drugih strokovnih društvih. Opravljal je dolžnosti predsednika odbora za razporejanje sredstev sklada skupne porabe ZRC SAZU.

France Šušteršič, asistent, je izpopolnjeval matematično modeliranje morfologije Notranjskega krasa med Idrijo, Krimom, Kužljem in Ilirsko Bistrico. Posvečal se je predvsem matematično metodološkim problemom, ki zajemajo Fourierovo analizo, regresijo, filtriranje in fraktalno analizo. Poleg pričakovanih rezultatov je odkril nekaj doslej še neopaženih zakonitosti v morfologiji obravnavanega ozemlja, kar bo predmet nadaljnjih proučevanj.

Podrobno je izmeril tudi dvajset sistematično izbranih vrtač in podatke računalniško obdelal. V ta namen je moral razviti ustrezne mersko tehnične in matematične prijeme. Uporabljena metodologija omogoča enostavno, a natančno kvantitativno proučevanje vrtač in daleč prekaša dosedanje postopke. Tako so se pokazale doslej neznane zakonitosti v drobni morfologiji in simetriji vrtač. Sodeloval je pri proučevanju navpičnega pretakanja in izdelal matematični postopek za ugotavljanje hidravličnih karakteristik curkov prenikle vode. Sodeloval je tudi pri meritvah in raziskovanju jam. Skupaj z F. Malečkarjem je dokončal elaborat Pregledovanje jam, izdelan v programu KMZ. Pomagal je pri izvedbi tečaja o meritvah jamskih prostornin. V tisk je oddal razpravo o matematičnem modeliranju udornic. Pripravljala je tudi dokončni tekst doktorske disertacije.

Mehtilda Urleb, strokovna svetnica, je poleg neposrednih nalog pri izvajanju programa KMZ vodila zaščitna arheološka izkopavanja v prazgodovinski naselbini Šmihel pod Nanosom, kjer so bili pri urejanju kmetijskih zemljišč poškodovani nasipi in ostali kulturni sloji. Zaščitni posegi sondažnega značaja so dali pomembne podatke o arhitekturi te naselbine. Začela je tudi arheološko raziskovati Orehek in okolico, kjer je najprej topografsko obdelala območje zahodno od ceste Prestranek—Hruševje, nato pa izvedla sondiranja na hribu Krivec, kjer je odkrila novo prazgodovinsko gradišče, nadalje okoli obeh cerkva v Orehku ter v Miklavžnicah pri podrti cerkvi Sv. Nikolaja, kjer odkriti ostanki arhitekture nakazujejo predgotski izvor pa tudi nesakralni objekt. O teh raziskavah je pripravila poročilo z vso dokumentacijo. — Izdelovala je muzeološko dokumentacijo arheološkega gradiva v zbirki, opravljala strokovni nadzor zaščitnih terenov v občinah Postojna, Cerknica in Logatec in sodelovala pri izdelavi prostorskega plana Rakeka in okolice.

Franc Malečkar, strokovni delavec, je pred odhodom na odsluženje vojaškega roka aprila mesec dokončno obdelal speleološko gradivo jame Dimnice ter skrbel za razstavno dejavnost in urejanje razstavnega gradiva.

To delo je od septembra nadaljevala Dolores Rebula, profesorica zgodovine, ki se je posebej posvetila še urejanju zgodovinskega arhiva Postojnske jame.

Ivan Kenda, višji strokovni delavec, je vodil dela pri katastru kraških pojavov Slovenije in skrbel za izmenjavo katastrskega gradiva z Jamarsko zvezo Slovenije, kjer je registriral nove jame in zapisnike. Vnašal je podatke v programe in računalnik. Vodil je zahtevne speleogeodetske meritve, računalniške obdelave in sestavljanje načrtov Kačne jame, Divaške jame, Škocjanskih jam, dela Postojnske jame in Povhove jame, pa tudi meritve arheoloških lokacij nad Šmihelom. Sodeloval je pri raziskavah in meritvah jam na Peloponezu v Grčiji. Pomagal je pri vzorčenju voda v Planinski jami, Pivki jami, Škocjanskih jamah, Jami pod Krogom in v Gabranci ter pri izdelavi in postavljanju razstav, vzdrževanju opreme in zgradbe inštituta.

Jurij Hajna, višji strokovni delavec, je opravljal konzervatorska dela na muzejskih eksponatih, izvajal fotolaboratorijska in dokumentacijska ter tehnična dela pri stalnih zbirkah in razstavah. Sodeloval je pri raziskovanju kraških jam, pri arheoloških izkopavanjih in drugih strokovnih delih v okviru inštituta in Jamarskega kluba Luka Čeč v Postojni.

Maja Kranjc, višja knjižničarka-referentka, je skrbela za knjižnico inštituta. Dopolnjevala je obstoječe kataloge in stvarne kartoteke ter zbiralala literaturo za posebne bibliografije. Knjižni fond je pridobil 663 enot, od tega 439 revij in 224 novih knjig oziroma kopij. Urejala je izposojlo s sodelavci inštituta (127 enot) in drugimi obiskovalci (89 enot) ter bibliotekami (73 enot). Delala je pri poskusnem vnašanju bibliografskih podatkov v računalnik (1500 enot in 4.000 referenc) in prevajala tekste za potrebe inštitutskih sodelavcev.

Božena Kafol, tajnica, je opravljala številne personalne, tajniške in administrativne naloge. Vodila je različne evidence, zabeležila in odpremila je 1650 prispelih in oddanih dopisov ter sodelovala tudi pri ekipnih terenskih raziskovalnih delih.

Leon Drame, višji tehnični sodelavec, je opravljal risarska dela za dokumentacijo, za objave in razstave ter bil aktiven pri izvajanju in organiziranju jamarskega dela na Rakeku.

Marjan Luzar, tehnični sodelavec, je sodeloval pri hidrochemičnih raziskavah, skrbel je za opazovalne postaje v jamah, vzorčeval vodo in jo v kemičnem laboratoriju tudi analiziral. Ta dela je opravljal tudi v inštitutski ekipi, ki je raziskovala na Peloponezu. Na inštitutu je opravljal še druga tehnična dela, v okviru sindikata pa skrbel za prikolice.

Samo Morel, jamski vodnik, je nadomeščal A. Vadnjala, prav tako jamskega vodnika, ki je bil vse leto v bolniškem staležu. S. Morel je pomagal pri različnih speleogeodetskih meritvah in vzorčevanjih na terenu, med drugim tudi na Peloponezu. Izpisoval je osnovne podatke o kraških jamah za vnašanje na računalnik in skrbel za vzdrževanje jamarske opreme.

Kongresi, simpoziji, posvetovanja in ekspedicije

1.—15. 4. in	Raziskovalni ekspediciji na krajša polja in jame Peloponeza (R. Gospodarič, P. Habič, I. Kenda, M. Luzar, S. Morel).
1.—16. 10.	
11.—15. 5.	Zasedanje mednarodnega odbora 5. SUWT, Stuttgart (R. Gospodarič).
26.—28. 5.	Mednarodna ekskurzija hidrogeologov po Sloveniji (R. Gospodarič, P. Habič).
10.—12. 6	Simpozij »Čovjek i krš«, Mostar (R. Gospodarič, A. Kranjc, F. Šušteršič).
1.—3. 8.	Mednarodni simpozij »Alpine and Arctic Karst«, Oslo (A. Kranjc).
13.—19. 9. in	Strokovno izpopolnjevanje prek medakademijske zamenjave, Graz
6.—12. 12.	(R. Gospodarič).

- 9.—11. 9. Arheološki dnevi, Ljubljana, Brežice (M. Urleb).
 4.—7. 8. Tečaj o meritvah jam z računalnikom, Postojna (J. Hajna, S. Morel, F. Sušteršič).
 7. 10. Zvezno posvetovanje o metodologiji in izdelavi geomorfološke karte, Zagreb (A. Kranjc, F. Sušteršič).
 13. 10. Zvezni simpozij o metodologiji geografskega preučevanja naravnih nesreč, Ljubljana (A. Kranjc).
 14. 10. Posvet o ogroženosti slovenske zemlje po naravnih nesrečah, Ljubljana (A. Kranjc).
 24.—29. 10. Mednarodni simpozij »New Trends in Speleology« Dobrihovice pri Pragi (F. Sušteršič, P. Jakopin).
 9.—11. 12. Zasedanje mednarodnega odbora 5. SUWT, Dunaj (R. Gospodarič).

Razstave

7. 2.—14. 2. Jamarska tehnika nekoč in danes, Pivka.
 8. 2.—24. 2. Kraško podzemlje pri nas in v svetu, Ljubljana.
 23. 2.—7. 3. Kras v svetu, Cerknica.
 24. 2.—7. 3. Kraško podzemlje pri nas in v svetu, Idrija.
 2. 3.—25. 3. Spomeniki NOB na Primorskem, Postojna (posredoval Goriški muzej).
 7. 3.—14. 3. Kraško podzemlje pri nas in v svetu, Logatec.
 15. 3.—29. 3. Kraško podzemlje pri nas in v svetu, Prebold.
 8. 4.—22. 4. Kraško podzemlje pri nas in v svetu, Koper.
 14. 4.—18. 4. Jamarska tehnika nekoč in danes, Postojna.
 28. 4.—14. 5. Kras v svetu, Sežana.
 7. 4.—14. 4. Slikarska razstava Jožeta Šajna, Postojna.
 17. 4.—24. 4. Razstava fotografij Združenja mednarodnih fotografov, Postojna.
 4. 6.—14. 6. Partizansko šolstvo na Pivškem, Postojna.
 24. 6.—20. 11. Zgodovinski razvoj vodnih jam, Postojna.
 25. 10.—30. 12. Kras in voda, Postojna.
 23. 11.—27. 12. Turistična podoba Postojne, Postojna.

Obiski

1. 3. Štirje profesorji z Rudarsko-geološko-naftne fakultete iz Zagreba.
 25. 3. Prof. dr. Ivan Gams s študenti geografije, Ljubljana.
 27. 5.—5. 6. Hidrogeologa Xue Goufu in dr. Zhang Zhigan, Kitajska.
 31. 5. William B. White, Elizabeth L. White, Angelo I. George in Michael L. Johnson s Pennsylvania State University, ZDA ter James F. Quinlan iz Mammoth Cave National Park, ZDA.
 9. 6. Mag. Marjan Ravbar s študenti Pedagoške akademije iz Novega mesta.
 23. 6. Sestanek predstavnikov SAZU (glavni tajnik akad. prof. dr. Jože Goričar), ZRC SAZU (v. d. direktorja dr. ing. Mitja Zupančič, glavni pomočnik direktorja Jože Pakiž, predsednik Znanstvenega sveta IZRK dr. Jože Bole) s predstavniki SO Postojna (Stanka Horvat, predsednica SO Postojna, tov. Glažar, predsednik IS SO Postojna, tov. Ambrožič, predsednik komiteja za urbanizem, Jože Udovič, predsednik komiteja za družbeno planiranje) in družbenopolitičnih organizacij občine Postojna (Stane Markovčič, sekretar OK SZDL, Vinko Lipec, sekretar OK ZSS, Sila Danilo, sekretar OK ZSMS).
 6. 7. Biolog C. Juberthie s soprogo ter g. Delay, Moulis, Francija.
 27. 7. Thomas M. Iliffe, Biološka postaja na Bermudih.
 28. 7. Razgovor s predstavnikom Tržaškega vodovoda (ACEGA) dr. F. Gemittijem in Miličem ter predstavniki HMZ SRS D. Medvešček, N. Trišič in D. Kodela glede sledenja Notranske Reke.
 3. 12. Študentje tržaške univerze pod vodstvom prof. Cucchija.

Nagrade in priznanja

- Rado Gospodarič — Bloudkova plaketa 1983 za organizacijsko delo na športnem področju
Peter Habič — priznanje republiškega sekretarja za SLO za delo na področju civilne zaščite v občini Postojna — plaketa Turističnega društva Postojna za turistično dejavnost
Kraška muzejska zbirka — priznanje in plaketa Turističnega društva Postojna

Predavanja

Rado Gospodarič

- Geneza Škocjanskih jam pri Divači.* Simpozij »Čovjek i krš«, Mostar, 11. 6. 1983.
O pomenu vodniške službe v Postojnski jami. Seminar za jamske vodnike, Postojna, 17. 3. 1983.
Geologija kraških pojavov. Ciklus predavanj za študente FNT, Ljubljana, december 1983.

Peter Habič

- Kraški pojavi v Sloveniji in Doberdobski kras.* Kras, narava in človek, Doberdob, 9. 2. 1983.
Kras v Sloveniji. Slovensko društvo naravoslovcev in tehnikov, Trst, 10. 2. 1983.
Zanimivosti in problemi Postojnskega krasa. Center usmerjenega izobraževanja, Postojna, 3. 3. 1983.
S poti po Kitajskem krasu. KS Planina, 15. 3. 1983.
Kitajska in kras. Gozdarski šolski center, Postojna, 17. 3. 1983.
Podobnosti in razlike med Dinarskim in Kitajskim krasom. Speleološko društvo BIH krš, Sarajevo, 28. 3. 1983.
Nenadni udori in hidrografska funkcija podorov v krasu. Simpozij »Čovjek i krš«, Mostar, 10. 6. 1983.
Uganke kraškega vodoslovja. Seminar za učitelje šol s slovenskim jezikom na Tržaškem in Goriškem, Postojna, 25. 8. 1983.

Andrej Kranjc

- Speleologija — teoretično znanje.* JK Rakek, Rakek, 22. 4. 1983.
Podaci o pečinama u kompjuteru. Simpozij »Čovjek i krš«, Mostar, 11. 6. 1983 (koreferent P. Jakopin).
Speleological characteristics of alpine karst in Slovenia. Arctic and Alpine Karst Symposium, Oslo, 1. 8. 1983.
Karst and caves in Slovene Alps. Mo i Rana Speleological Meeting, Mo i Rana (Norveška), 6. 8. 1983.
Paleolitska umetnost v francoskih jamah. DZRJ Ljubljana Matica, Ljubljana, 6. 12. 1983.

Franc Šušteršič

- Speleometrične osnove za proučevanje jamskih prečnih profilov.* Simpozij »Čovjek i krš«, Mostar, 10. 6. 1983.
Določanje dolžine neznanih jamskih rovov s pomočjo fraktalne analize. Simpozij »Čovjek i krš«, Mostar, 11. 6. 1983.
Determination of the unknown cave passages length by means of fractal analyses. Simpozij »New trends in speleology«, Dobřichovice pri Pragi, 27. 10. 1983.

BIBLIOGRAFIJO RAZISKOVALCEV GLEJ STR. 314—315.

Poročilo o skupnem programu

V okviru interdisciplinarnega raziskovalnega programa Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda in v okviru usmerjenega raziskovalnega programa Paleontološke in speleogeološke raziskave smo v Inštitutu za paleontologijo nadaljevali raziskave mezozojskih knidarijev, terciarnih velikih foraminifer, terciarnih in recentnih malih foraminifer ter mezozojskih radiolarij. Raziskave so obsegale zbiranje, prepariranje, determinacijo fosilov, njihovo taksonomijo, stratigrafsko razširjenost in paleoeknologijo. Pripravili smo rezultate za tisk in predstavitev s predavanji in razstavami.

Fosilni knidariji

V letu 1983 smo nadaljevali raziskave ladinjsko-karnijskih knidarijev Slovenije. V tem obdobju se pri nas prvič pojavljajo mezozojske skleraktinije, zato je njihovo preučevanje pomembno za razjasnitev razvoja te koralne skupine. Iz vse doslej zbrane favne smo izdelali pregledno kvalitativno in kvantitativno primerjavo koralnih vrst, ki je pokazala, da se korale spreminjajo lateralno med nahajališči, medtem ko ostaja v vertikalnem stratigrafskem razponu ladin-cordevol-jul celotna koralna združba nespremenjena. Zato domnevamo, da so ti horizonti le lateralni ekvivalenti. Obdelane ladinjsko-karnijske korale pripadajo petim od sedmih znanih mezozojskih redov. Ta pestrost vrst podpira domnevo, da so se mezozojske skleraktinije razvijale iz mehkih prednikov v več linijah in ne le po eni liniji iz rugoznih koral. Izjema je le rod *Protoheterastrea*, ki kaže podobnosti z rugozami. Rezultate teh raziskav smo prikazali na mednarodnem simpoziju o fosilnih knidarijih v Washingtonu (soavtorja S. Buser in B. Ogorelec).

Determinirali in obdelali smo tudi norijsko-retijske korale in hidrozoje iz nahajališča Rušnata Mlinarica, Tominškova pot, Razor in Planja. Vsa ta nahajališča je odkril prof. A. Ramovš. Določili smo vrste rodov: *Actinastraea*, *Retiophyllia*, *Distichophyllia*, *Phacelostylophyllum*, *Pinacophyllum*, ki jih lahko primerjamo s koralami na Pokljuki in v Bohinju.

Detajlne raziskave ladinjsko-karnijskih in norijsko-retijskih knidarijev Slovenije bomo nadaljevali.

V okviru raziskav karbonatnih faciesov za geološko karto Jugoslavije je dr. Dimitrijević odkrila bogata nahajališča triadne grebenske favne na Zlatiboru. To favno smo preliminarno determinirali in ugotovili 15 vrst koral in hidrozojev, ki pripadajo rodovom *Astraeomorpha*, *Cyathocoenia*, *Distichophyllia*, *Pamiroseris*, *Parathecospilia*, *Retiophyllia*, *Phacelostylophyllum*, *Heptastylopsis*, *Stromatomorpha*, *Heterastridium* in drugim. Omenjena favna je značilna za dachsteinski facies. Prisotnost rodu *Heterastridium* kaže bolj na norijsko starost grebena. Raziskave sodijo v medrepubliško sodelovanje in se bodo še nadaljevale.

V okviru medakademijskega sodelovanja med Jugoslavijo in ZDA smo končali obdelavo krednih koral iz nahajališča Cristo Rey v Ameriki, ki smo jih lahko primerjali z nekaterimi albijskimi koralami Madagaskarja in Gruzije. Rokopis je oddan ameriškim sodelavcem kot paleontološki del razprave. Pregledni rezultati teh raziskav so bili prikazani tudi na 4. mednarodnem simpoziju o fosilnih knidarijih v Washingtonu, s soavtorji.

Velike in male foraminifere

Nadaljevali smo biostratigrafske raziskave paleogenskega fliša v vzhodnem delu Vipavske doline. Vzorce smo zbrali iz okolice Podbrega, pri Lozicah in ob cesti iz Podnanosa na Nanos. V večini vzorcev smo ugotovili planktonske foraminifere. Po vrstah *Globorotalia velascoensis* in *Globorotalia acuta* smo določili zgornjepaleocensko starost fliša v vseh nahajališčih, pri Lozicah morda sega fliš še v spodnji eocen. V vzorcih med Podnanosom in Nanosom smo ugotovili poleg planktonskih vrst tudi sorazmerno bogato bentonsko foraminiferno favno. Na zahodni strani Vipavske doline, z obeh strani državne meje, smo vzorčevali na meji kreda/terciar pri Lijaku in podsabotinske sklade v več profilih ob useku nove ceste pod Sabotinom. Raziskave se nadaljujejo s sodelovanjem R. Pavlovca, J. Pavšiča in kolegov iz Geološkega inštituta univerze v Trstu.

Mlajše paleogenske plasti smo podrobno raziskovali v okolici Nove Štife. Z novimi profili smo dobili vzorce algalno-foraminifernega apnenca, ter po 120 letih ponovno potrdili nastopanje vrste *Planorbiculina campanata* in dokazali razširjenost že znanih vrst. Uspelo nam je iz doslej zbranega gradiva pripraviti pregled 22 velikih foraminifer, ki nastopajo bodisi samo v zgornjem eocenu, bodisi samo v oligocenu ali pa se pojavljajo v obeh obdobjih.

O rezultatih smo poročali na sestanku IGCP, projekt 174 v Vise-gradu in Ljubljani, pripravili smo razstavo in del gradiva oddali v tisk. Pri raziskavah sodelujeta R. Pavlovec in F. Drobne.

Pri sistematskih raziskavah foraminifer smo se podrobneje ukvarjali z morfostrukturnimi principi gradnje rodu *Sphaerogypsina* in stabilno izotopsko sestavo hišice. Izbrali smo 6.300 primerkov iz eocenskih in recentnih sedimentov. Ugotovili smo sočasno večanje hišice in otoplitev morske vode od spodnjega lutecija do zgornjega eocena, ter manjšanje hišice in ohladitev morske vode v oligocenu. Izračunane vrednosti se ujemajo s podatki dobljenimi za moluske.

Raziskave se nadaljujejo v sodelovanju s T. Dolencem in Geološko-paleontološkim inštitutom v Baslu.

Nadaljevali smo raziskave recentne foraminiferne favne s področja zahodno od otoka Hvara. Pri teh raziskavah nas je zanimala raznolikost vrst in enakomernost porazdelitve. To se lahko ugotavlja z več statističnimi metodami. Za nas se je izkazala za najbolj primerno metoda računanja indeksa raznolikosti $H(S)$ po Shannonu in Wienerju in iz tega izpeljana enota enakomernosti porazdelitve E . Za vzorce iz treh različno orientiranih transektov smo izračunali obe vrednosti $H(S)$ in E . Vrednosti $H(S)$ so odvisne od števila vrst v vzorcu. Zato jih ne moremo med seboj primerjati, ker je v različnih vzorcih različno število vrst. Vrednosti E pa se med seboj lahko primerjajo. V vsakem izmed raziskovanih transektov smo ugotovili dva maksimuma vrednosti E . Zgornji maksimum je v globini od 20 do 25 metrov, spodnji pa v najglobljem vzorcu na sedimentnem dnu pod steno. Iz tega sklepamo, da je enakomernost porazdelitve največja v coni termokline, do koder se poleti voda segreje, in na sedimentnem dnu zaradi ugodnega substrata.

V piranskem zalivu smo začeli raziskovati nekatere vrste bentonskih foraminifer, ki kažejo na nizko vsebnost kisika v okolju, kjer živijo. Znano je, da so bile prav foraminifere v geološki preteklosti vir organske materije, iz katere so nastajali fosilni ogljikovodiki. Iz morskega dna pred piransko punto smo nabrali več vzorcev in iz njih izbrali vrste rodov *Fissurina*, *Bolivina*, *Bulimina*, *Reusella*, *Trifarina* in *Nonionella*. Te nam bodo služile kot poskusne vrste pri študiju nizke vsebnosti kisika v

okolju, kjer nastopajo. Raziskave se nadaljujejo skupaj z Geološkim zavodom Ljubljana, Morskim raziskovalnim in izobraževalnim centrom iz Pirana in Geološko-paleontološkim inštitutom iz Basla.

Ekologija koral *Cladocora cespitosa* (L.) v Piranskem zalivu je tema medakademijskega projekta med SAZU in Bolgarsko akademijo znanosti. Od leta 1982 poteka vzorčevanje in barvanje koral v 3 različnih ekoloških nišah z istočasnim ugotavljanjem foraminiferne združbe v podlagi koralnih rastišč. Ugotovili smo v času od septembra 1982 do junija 1983 največji prirastek na rastišču »Emona« do 2,5 mm, srednjega $\pm 2,0$ mm na Fiesi in najmanjšega pod 2,0 mm pred Piransko punto. Hitrejšo rast spodbuja svetloba, neosvetljeni del koralita v rasti zaostaja. Raziskave se nadaljujejo skupaj z dr. Vasilom Zlatarskim iz Bolgarije in Marjanom Richterjem iz Ljubljane.

Radiolariji

Končali smo raziskave radiolarij na profilu Perbla—Tolminske Ravne. V jurskem meljevcu tega profila so bile določene vrste rodov *Tritrabs*, *Tetratrabs*, *Paronaella*, *Amphibracchium*, *Cenosphaera*, *Orbiculiforma*, *Archaeospongoprimum*, *Pantanellium*, *Actinomma*, *Triactoma*, *Emiluvia*, *Napora*, *Tetracapsa*, *Urocyrtis*, *Podobursa*, *Hsuum*, *Lupherium*, *Parvicingula*, *Mirifusus* in *Spongocapsula*. Radiolarijska favna kaže, da je meljavec nastal v obdobju od zgornjega callovija do spodnjega tithonija. Rezultati raziskav nahajališča Perbla—Tolminske Ravne so pripravljeni za objavo v *Geologiji*.

Vzorke smo zbirali v okolici Bohinja. Lepo ohranjeno radiolarijsko favno smo našli v srednjetriasnih apnencih, ki leže med plastmi tufa. Preparirali smo tudi 10 vzorcev iz zgornjejurskih roženčevih plasti na Kobli. V vzorcih smo našli le redke, prekristaljene radiolarije. Vsa nahajališča je odkril S. Buser.

V prihodnjem letu bomo nadaljevali sistematično vzorčevanje mezozojskih globjemorskih sedimentov Slovenije in določili radiolarijsko favno iz že znanih nahajališč.

Fosili Slovenije

Za katalog Fosili Slovenije so raziskovalci inštituta izdelali 15 taksonov iz skupin *Foraminifera* in *Hydrozoa*.

Laboratorijsko delo

Delo je obsegalo izdelavo mikroskopskih preparatov foraminiferne favne (305 zbruskov), knidarijske favne (178 zbruskov), izpirke fosilnih vzorcev (27 izpirkov) in recentnih vzorcev (36 izpirkov) foraminiferne favne. Narejenih je bilo še mnogo obrusov.

Risarsko, knjižničarsko in administrativno delo

Obsegalo je izdelavo grafične dokumentacije za razprave sodelavcev inštituta za tisk, nadalje grafično dokumentacijo k predavanjem in izdelavo posterjev za razstave Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda in Organizmi s podvodnih sten — vir sedimentov.

Knjižničarsko delo je obsegalo sprotno vodenje kartoteke knjižnega fonda in izposajo. V letu 1983 smo izposodili 250 zvezkov na dom in 130 zvezkov sodelavcem inštituta. Zaradi pomanjkanja prostora knjige in revije zadnjih dveh let niso vložene, kar ovira delo.

Administrativno delo je obsegalo vodenje delovodnika prispelih in odposlanih dopisov in sprotno korespondenco inštituta. Tajniški delovodnik obsega 360 števil.

Delo posameznih delavcev inštituta

Akademik prof. dr. Ivan Rakovec je bil upravnik inštituta do 5. 4. 1983. Dotlej je bil tudi koordinator usmerjenega programa Paleontološke in speleogeološke raziskave pri Raziskovalni skupnosti Slovenije in nosilec tematskega sklopa Paleontološke raziskave. Sedaj je član znanstvenega sveta Inštituta za paleontologijo. V letu 1983 je nadaljeval raziskave zgodovine geološke dejavnosti na Slovenskem. Za Slovenski biografski leksikon je zbral gradivo za Bittnerja, Hauerja in Hilberja, ter napisal članek o delu Inštituta za paleontologijo ZRC SAZU, ki je objavljen v Geološkem zborniku 5.

Dr. Dragica Turnšek je v skupnem programu nosilka raziskav o fosilnih knidarijih. Poleg omenjenih raziskav je v letu 1983 pomagala pri determinaciji in obdelavi jurskih in krednih koral iz Španije in Grčije, ki jih raziskujeta geologa iz ZRN Martina Dya in Roland Brunner za izdelavo doktorskih disertacij. S privolitvijo znanstvenega sveta inštituta je začela aktivno sodelovati tudi z Inštitutom za geologijo univerze v Padovi pri raziskavah jurskih koral s Sardinije. Je predsednica programskega sveta za geologijo pri Raziskovalni skupnosti Slovenije, nadalje članica predsedstva Enote za raziskovanje surovin RSS, tajnica Slovenskega geološkega društva in članica izdajateljskega sveta revije *Geologija*.

Dr. Katica Drobne vodi v skupnem programu raziskave paleogena v severni in severovzhodni Sloveniji in sistematske raziskave foraminifer ter sodeluje pri obdelavi flišnih plasti in ekologije recentnih foraminifer. Je članica Odbora za delovna razmerja ZRC SAZU, članica delegacije za Zbor združenega dela in bila je članica komisije za pripravo Pravilnika o delovnih razmerjih, obveznostih ter odgovornostih delavcev za kršitev delovnih obveznosti in za povzročeno škodo. Hkrati je koordinatorka za Slovenijo pri mednarodni organizaciji IGCP, projekt 174, koordinatorka za Jugoslavijo v mednarodni delovni skupini za bentonske foraminifere, članica znanstvenega in ocenjevalnega komiteja pri 2. mednarodnem simpoziju za bentonske foraminifere, članica Francoskega geološkega društva, referentka za predavanja pri Slovenskem geološkem društvu, članica izdajateljskega sveta pri reviji *Proteus*.

Franc Cimerman je v skupnem programu nosilec raziskav planktonskih in malih bentonskih foraminifer iz paleogenskih skladov Slovenije ter recentnih foraminifer iz severnega in srednjega Jadranskega morja. Poleg tega je delegat Republiške konference SZDL v svetu Prirodoslovnega muzeja Slovenije, član delegacije ZRC SAZU za samoupravne interese skupnosti in član izdajateljskega sveta revije *Geologija*.

Špela Goričan pod mentorstvom dr. Katice Drobne raziskuje fosilne radiolarije v skupnem programu inštituta. Hkrati je študentka 3. stopnje FNT.

Kata Cvetko je opravljala laboratorijsko delo, poleg tega pa je pomagala pri pripravi razstave Organizmi s podvodnih sten — vir sedimentov.

Milojka Huzjan je opravljala tehnično-risarsko, knjižničarsko in administrativno delo. Sodelovala je pri pripravi razstav Organizmi s podvodnih sten — vir sedimentov in predstavitvi programa Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda. Sodelovala je tudi pri terenskem delu.

Razstave

Katica Drobne

Stable isotope composition in Fossil and Recent *Sphaerogypsina* from the Yugoslavia, Florida and Gulf of Elat. (Stabilna izotopska sestava hišice *Sphaerogypsina globula* — fosilne in recentne v Jugoslaviji, Floridi in Akabskemu zalivu). 6 posterjev razstavljenih v krajih Utrecht, Visegrád, Pau in Ljubljana. (soavtor T. Dolenc). Spremno besedilo.

Upper Eocene and Basal Oligocene Beds along the Western Margin of Pannonian Basin. (Zgornjeeocenski in bazalni oligocenski skladi na zahodnem obrobju Panonskega bazena.) 6 posterjev razstavljenih v krajih Utrecht, Visegrád, Pau in Ljubljana. (soavtorji L. Šikić, R. Pavlovec, F. Cimerman in F. Drobne). Spremno besedilo.

Organizmi s podvodnih sten — vir sedimentov. 22 panojev razstavljenih v Ljubljani in Trzinu. (člani Inštituta za paleontologijo, podvodni fotografi V. Pfeifer, M. Richter, A. Praprotnik, oblikovalka razstave in vseh posterjev raziskovalnih nalog R. Lesnika). Spremno besedilo.

Paleontološke raziskave. 3 panoji na razstavi Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda v Ljubljani (člani Inštituta za paleontologijo).

Gostje inštituta

- 7.—8. 2. prof. dr. Rolf Schroeder, Geologisch — Paläontologisches Institut der Universität Frankfurt am Main; ogledal si je zbirko srednjekrednih hidrozojev za primerjavo s svojimi raziskavami v Španiji.
- 6.—13. 6. dr. Vassil Zlatarski, Bolgarska akademija znanosti, Sofija; delal je na podvodnih raziskavah korale *Cladocora* v Piranskem zalivu.
- 25.—30. 7. prof. dr. Erik Flügel in asistent dr. Detlef Wurm, Institut für Paläontologie der Universität Erlangen; v okviru programa o znanstvenem sodelovanju med ZRN in SFRJ sta si ogledala zbirko fosilov ter triasne in jurske grebenske sklade v Julijskih Alpah in Karavankah in v Trnovskem gozdu.
- 26.—3. 10. dr. Laszlo Bartosiewicz, Madžarska akademija znanosti, Budimpešta; obdeloval je živalske ostanke iz arheoloških nahajališč pri Mostu na Soči. V treh letih raziskav je determiniral preko 2.000 kostnih ostankov in oddal poročilo za tisk.
18. 20. Roland Brunner, Institut für Geologie und Mineralogie der Universität Erlangen; ogled in primerjava zbirke krednih koral.
30. 5.—24. 6. 6 dijakinj Srednje naravoslovne šole, Ljubljana; delovna praksa.

Študijska potovanja

- 20.—26. 3. Udeležba dr. Drobne na simpoziju »Reconstruction of Marine Paleoenvironments« v Utrechtu s predavanjem in predstavitvijo 12 posterjev.
27. 3.—2. 4. Udeležba dr. K. Drobne na sestanku »Terminal Eocene Events IGCP project 174« v Visegrádu s predavanjem in predstavitvijo 12 posterjev.
- 6.—20. 8. Udeležba dr. D. Turnšek na IV. mednarodnem simpoziju o fosilnih knidarijih v Washingtonu, dve predavanji.
- 8.—13. 8. Študijsko bivanje dr. K. Drobne na Geološko paleontološkem inštitutu v Baslu v zvezi z raziskavami trematofornih miliolid in študija rodu *Sphaerogypsina*.
20. 10. in 18. 11. je dr. K. Drobne skupaj z geologi tržaške univerze vzorčevala podsabotinske plasti na italijanski strani pod Sabotinom.

Predavanja

Katica Drobne

Stable isotope composition in Fossil and Recent *Sphaerogypsina* from the Adriatic Sea, Florida and the Gulf of Elat. Referat s posterji na simpoziju

- Reconstruction of Marine Paleoenvironments v Utrechtu, marca 1983. Soavtor T. Dolenec.
- Facies and the Large Foraminifera in the late Eocene and basal Oligocene beds in Slovenia.* Referat na sestanku Terminal Eocene Events-IGCP project 174, Visegrad, marec-april 1983, soavtorja L. Šikič, R. Pavlovec.
- L'apparition des Grands Foraminifères après la crise de la limite Cretacé-Tertiaire dans les régions Méditerranéennes.* Referat s posterji na Second International Symposium on Benthic Foraminifera, Pau, april 1983. Soavtorja Y. Tambareau in L. Hottinger.
- Mastodonti Velenjske kotline.* Referat na simpoziju Geologija Šaleške kotline, Titovo Velenje, maj 1983.
- Razvoj zgornjeocenskih in bazalnih oligocenskih plasti v Sloveniji.* Referat s posterji na sestanku jugoslovanskih članov projekta 174 pri IGCP, Ljubljana, september 1983.
- Dragica Turnšek**
- The Role of Corals in Ladinian-Carnian Reef Communities of Slovenia, Yugoslavia.* Predavanje na IV. International Symposium on Fossil Cnidaria, Washington, avgust 1983. Soavtorja S. Busser, B. Ogorelec.
- Corals from Cerro de Cristo Rey, Dona Ana County, New Mexico and Chihuahua, Mexico.* Predavanje na IV. International Symposium on Fossil Cnidaria, Washington, avgust 1983. Soavtorja D. V. LeMone, R. W. Scott.

BIBLIOGRAFIJO RAZISKOVALCEV GLEJ STR. 315—316.

BIOLOŠKI INŠTITUT JOVANA HADŽIJA

Poročilo o skupnem programu

Raziskovalno delo inštituta je vključeno v raziskovalni program SAZU Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda, sočasno pa je tudi usmerjeni raziskovalni program Floristične, vegetacijske in favniščne raziskave skupnega programa Raziskovalne skupnosti Slovenije. Raziskave so razdeljene na 8 tematskih sklopov.

Tematski sklop Polimorfizem in endemizem v flori Jugoslavije obsega raziskave endemizma in polimorfizma vaskularne flore Jugoslavije in osrednjega dela Balkanskega polotoka, ki je v evropskem prostoru med najbolj bogatimi. Terensko delo se je začelo v juniju in je po programu zajelo tiste predele Dalmacije, hercegovsko-črnogorskega obrobja in jugozahodne Srbije, kjer smo po dosedanjih izkušnjah dobili ustrezen rastlinski material za kasnejše obdelave. Posebno pozornost smo posvetili rodovom *Cerastium*, *Dianthus*, *Euphrasia*, *Alyssum*, *Centaurea*, *Crepis*, *Serratula* itd. Za delo Flora Bosne in Hercegovine smo obdelali obsežni tribus Cardueae, ki vsebuje med drugim tudi rodove *Carduus*, *Cirsium* in *Centaurea*, ki so znani po svojih polimorfnih agregatih in številnih hibridih. V delu Primitiae Florae Montenegrinae smo podrobno prikazali začetke črnogorske floristike. V publikaciji *Viisanijeva Flora Dalmatica s stališča sodobnih botaničnih dosežkov* smo obdelali pretekli in sedanji pomen tega fundamentalnega dela za poznavanje dalmatinske flore. Publikacija *Naši botaniki in Roberto Visiani* prikazuje vse tiste botanike širšega dalmatinskega območja, ki so sodelovali z Visianijem. Posebej velja to za sodelovanje s Pančičem. Okvirni prikaz zaščite flore in vegetacije v Sloveniji je podan v delu *Flora in vegetacija Slovenije in problem njune zaščite*, kjer je poudarjena misel, da je treba varovati biotope in ne posamezne vrste. Na osnovi terenskega dela in pregleda materiala

sta K. Micevski in E. Mayer ugotovila, da v Makedoniji prevladuje podvrsta *Ephedra major procera*, podvrsta *E. major major* pa je redka. Ves na ekskurzijah zbrani material je skrbno prepariran kot dokazni material in gradivo za kasnejše revizije.

Cilj raziskav v okviru tematskega sklopa Flora Slovenije je ugotavljanje panonskih, ilirsko-panonskih, pontskih, pontsko-panonskih, pontsko-submediteranskih in drugih elementov za območje Slovenije. Raziskali smo del območja Kozjanskega, to je okolico Kozjega, Pilštajna, Planine in Bohorja, v Pomurju predvsem Dolinsko. Ob preučevanju razširjenosti panonskih, pontskih in pontsko-submediteranskih geoelementov smo zanje zabeležili vrsto novih nahajališč za Slovenijo. Hkrati smo beležili njihovo frekvenco pojavljanja in vegetacijske združbe, v katerih se pojavljajo.

Geobotanična skupina, ki jo sestavljajo dr. Lojze Marinček, dr. Narcis Mršič, Milan Prešeren, dr. Ivo Puncer, mag. Andrej Seliškar, dr. Mitja Zupančič in Vinko Žagar, dela v dveh tematskih oziroma disciplinskih sklopih: Fitocenološka raziskovanja Slovenije in Vegetacijska karta Jugoslavije, ki sta sestavni del usmerjenega raziskovalnega programa Floristične, vegetacijske in favnistične raziskave ter interdisciplinarnega programa Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda. Vegetacijska karta je hkrati medrepubliško medpokrajinski projekt. Oba tematska sklopa vodi dr. M. Zupančič. V tematskem sklopu Fitocenološka raziskovanja smo preučevali smrekove, bukove, jelovo-bukove gozdove, gozdove belega gabra ter hrastov in črnega gabrovca, traviščno in ruderalno vegetacijo ter mezo in mikrofavno v gorskih bukovih gozdovih Slovenije. Za tematski sklop Vegetacijska karta Jugoslavije je bilo kartiranje v merilu 1:50 000 649 km² novih površin Slovenije na listih Ljubljana-2, Celje-1 in 2 ter Murska Sobota-3. Kartirali smo na območju alpskega, predalpskega in subpanonskega florističnega območja. Razmeroma pisane ekološke razmere, te so bile bolj izrazite v alpskem in manj v predalpskem in subpanonskem svetu, so ustvarile veliko pisanost vegetacijske odeje. Kartirano je bilo 54 vegetacijskih enot, od tega 11 traviščnih, 38 gozdnih in grmiščnih fitocenoz različnih sinsistematskih rangov ter 5 stadijev. Izdelana in v tisk je oddana karta naravne potencialne vegetacije v merilu 1:1.000 000 in v korekturi je prvi odtis te karte. Hkrati smo izdelali in je sedaj v redakciji tekst h karti. Geobotanična skupina je raziskala in kartirala v merilu 1:10.000 za potrebe Gozdnega gospodarstva Nazarje približno 4.700 ha gozdnih površin in izdelala elaborat.

Paleovegetacijska raziskovanja Slovenije so tematski sklop, ki je razdeljen na palinološke raziskave in karpološke ter antrakotomske raziskave. Palinološke raziskave so bile najprej usmerjene v širšo okolico Ljubljane, predvsem v vzhodni del Ljubljanskega barja. Palinološka raziskava nahajališča Vrbičev hribec ob Plešivici pri Notranjih gorica h je pokazala, da so tam vladale arktične razmere, kar dokazuje ustrezni spekter, ki kaže na krajši izsek kasnega glaciala. Preiskava peloda na Novem trgu v Ljubljani je pokazala, da je preiskani profil iz viška würmske poledenitve. Priključek avtoceste med Naklim in Kranjem vodi skozi kotanjo s šotnato zemljo. Tu so bili najdeni le drobci oglja ter spore mahov in praproti, kar kaže na požigalništvo. Zanimive rezultate so dale preiskave Lovrenškega barja na Pohorju. Naredili smo 260 cm globoko vrtino. Pelodna vsebina je sicer skromna, palinocenoza pa je nenavadna. Nastanek barja bomo lahko zanesljivo ugotovili po radiokarbonski dataciji in dodatnih raziskavah. Vzporedno z arheološkimi raziskavami so potekale tudi palinološke raziskave v jami Divje babe, kjer smo našli pelod hladnodobnega rastlinstva. Pedološki monolit, vzet pod vasjo Hrvatini,

kaže v vrhnjem delu na mlado recentno in subrecentno vegetacijo. V globljih horizontih je peloda vedno manj, vendar je še vedno pašniškega tipa. Ves profil je razmeroma mlad. Talni profil pod vasjo Padna kaže, da je bil v okolici razredčen pašniški gozd. Pelod poljskih rastlin *Zea* in *Fagopyrum* dokazuje, da profil ni starejši od 400 let. Končane so kompleksne raziskave 38 m globoke vrtine v Koprskem zalivu, kjer so jasno ločeni štirje kronološki sektorji, ki smo jih razmejili na podlagi palinoloških raziskav. Vzorci za pelodne raziskave so bili vzeti še na petih mestih, vendar v njih nismo našli peloda.

V okviru tematskega sklopa Zgodovina biologije na Slovenskem smo preučevali delovanje P. A. Mattiolija na Slovenskem. Njegova dela in ugotovitve imamo za prve dokazne začetke floristike, favnistike in mineralogije na naših tleh.

Sklop Favniističnih raziskav je obsegal taksonomijo, zoogeografijo, ekologijo in biocenologijo nekaterih živalskih skupin. Te so: Protozoa s poudarkom na epizoičnih ciliatih, Turbellaria, Mollusca, Decapoda, Tardigrada, Acarina, Aranea, Coleoptera, Lepidoptera in nekatere manjše skupine žuželk. Epizoične ciliate smo preučevali predvsem na morskih organizmih. Dolgoletne raziskave naših temnocefalov zaključujemo s pripravo monografije o družini Scutariellidae. Podrobno smo preiskali našo največjo vrsto *Troglocaridicola maxima*. Malakološke raziskave so bile usmerjene v taksonomijo, zoogeografijo in cenologijo. Revidirali smo vrste rodu *Aegopis*, ki žive v severozahodni Jugoslaviji in dali ustrezno delo v tisk. Zaključili smo tudi obdelavo mehkužcev Narodnega parka Durmitor in delo predali v tisk. J. Bole in F. Velkovrh sta sestavila pregled podzemeljskih vodnih polžev sveta in oddala rokopis v tisk na Nizozemskem. Zoogeografskim raziskavam sta bili namenjeni dve ekskurziji. Prva je bila usmerjena v Savinjsko dolino. Tam sta bili pri Lučah najdeni dve novi vrsti podzemeljskih vodnih polžev. Druga ekskurzija je bila usmerjena na severni in srednji Velebit. Poudarek je bil na endemnih vrstah. Zoocenotske raziskave so potekale na poskusnih ploskvah izbranih na jugovzhodnem pobočju Dleskovške planote, pri Solčavi in nad Mozirjem. Raziskave rakov deseteronožcev so zajele nekatere morske predstavnike in podzemeljsko vrsto *Troglocaris anophthalmus*. Tardigrade smo preučevali v širši okolici Ljubljane. Našli smo 22 vrst in pri Vodicah našli novo za Slovenijo. Precej pozornosti smo posvetili ekološkim razmeram. Zaključene so bile raziskave cenoz pajkov v okolici Breginja in Kobarida ter začete preiskave cenoz v Savinjski dolini. Tudi raziskave hroščev so bile razdeljene na taksonomske, zoogeografske in zoocenotske. S favniističnega vidika so bili natančneje pregledani predeli v severni Istri, v Posočju, v Bohinju, Kamniška Bistrica, Savinjska dolina, okolica Ljubljane, Cerkniško jezero, Rakov Škocjan, Kočevsko in Pohorje. Za podzemeljske hrošče so bile preiskane nekatere jame v Savinjskih Alpah, v njih pa je bila najdena nova vrsta in dve novi podvrsti. Primerjalne raziskave hroščev so bile izvedene tudi v Prokletijah, na Šar planini, Bistri planini, Galičici ter v gozdovih Bosne in Hercegovine. Preparirali in deloma determinirali smo prek 5000 primerkov hroščev, ki so že uvrščeni v zbirke. Cenotske raziskave hroščev so bile izvedene na istih poskusnih ploskvah kot raziskave polžev in pajkov. Dokončana sta bila pregled in obdelava materiala iz preteklega leta. Raziskave metuljev so bile usmerjene predvsem v Kamniške planine, v Slovensko Primorje s težiščem v okolici Strunjana, Portoroža in dolini Rižane. Jeseni je bilo več ekskurzij namenjenih nočnemu lovu z UV svetilkami in lovu s kemičnimi vabami v oklici Črnega kala, ob Rižani in pri Ospu. Poleti smo nadaljevali večletna raziskovanja metuljev otoka Mljet.

Tematski sklop Ekologija morskih bentonskih alg je obravnaval probleme vpliva polucije s težkimi kovinami na morske bentoške alge. Poskusi so bili usmerjeni na vpliv težkih kovin na rastno intenziteto rjavih alg. Težki metali so sestavina metaloencimov ali aktivatorji drugih encimov ter so vključeni v DNA in RND metabolizem ter proteinski metabolizem. Nadaljevali smo poskusno gojenje alg v različnih mineralnih vodah, tako morskih kot sladkovodnih. Statistično smo obdelovali meritve, preučevali herbarijski in fiksirani material iz Jadrana in Atlantika. Ugotavljali smo pomladanski aspekt podmorske vegetacije v okolici Rovinja ter močvirja Palu. Posebna pozornost je bila posvečena proučevanju restitucije asociacij *Fucus* in *Cystoseria* v delno poluiranih likalitetah, ki se je pojavila v preteklem letu. Preučevali smo tudi vegetacijo nekaterih otokov s posebnim zanimanjem za asociacije v »rock-pools«. Začeli smo z raziskavami biomase različnih nivojev okrog Punte v Piranu. Zbrani so začetni podatki o biomas in floristični sestavi. Na Helgolandu smo nadaljevali preučevanje asociacij fukoidnih alg, meritve raznih variacij v kompleksu *Fucus vesiculosus* in preučevanje vrste *Gigartina stellata*, ki smo jo transplantirali z Islanda.

V letih 1981—1983 je inštitut postavil v Šmihelu nad Mozirjem raziskovalno postajo, ki smo jo ob občinskem prazniku občine Mozirje 7. septembra 1983 svečano odprli in predali namenu. Postaja bo služila teren-skim raziskavam na območju Savinjske doline in širše okolice.

Delo posameznih delavcev

Dr. E. Mayer je vodil in usmerjal raziskave s področja polimorfizma in endemizma v flori Jugoslavije in raziskave za floro Slovenije. Raziskoval je v Dalmaciji, Hercegovini, Črni gori in jugozahodni Srbiji. Za *Atlas florae Europae* je sestavil kartografski prikaz posameznih vrst za 16 rodov iz družine klinčnic. Je predsednik Medakademijskega odbora za floro in favno Jugoslavije s sedežem pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, urednik botaničnega dela Razprav IV. razreda SAZU, ponovno je bil izvoljen za predsednika Vzhodnoalpsko-dinarskega društva, je član programskega sveta za biologijo, član projektnega sveta za Vegetacijsko karto Jugoslavije in član sveta Organizacije za fitotaksonomske raziskave OPTIMA.

Dr. Darinka Trpin je raziskovala agregat *Alyssum montanum* v jugovzhodni Jugoslaviji in pripravila delo za tisk. Sodelovala je pri izdelavi kart za atlas evropske flore in pripravila gradivo za 16 rodov iz družine klinčnic. Preparirala, urejala in determinirala je na terenu zbrani herbarijski material. Na Biotehniški fakulteti je vodila vaje iz taksonomije rastlin za študente biologije.

Dr. M. Zupančič je raziskoval smrekove gozdove Slovenije. V tem so zajete fitocenoze *Deschampsio-Piceetum*, *Carici-Piceetum*, *Calamagrostidi-Piceetum*, *Aposeri-Piceetum*, *Petasiti-Piceetum*, *Carici-Sphagno-Piceetum* in različni razvojni stadiji na morenah alpskih dolin. Pripravil je tudi sintezo nekaterih smrekovih gozdov Balkanskega polotoka. Je član znanstvenega sveta in znanstvene komisije medrepubliškega in medpokrajinskega projekta Vegetacijska karta Jugoslavije; član redakcijskih odborov Karte naravne potencialne vegetacije Jugoslavije in Karte recentne vegetacije; član programskih svetov za biologijo ter gozdarstvo in lesno industrijo RSS; koordinator usmerjenih raziskovalnih programov Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda in Floristične, vegetacijske in favnistične raziskave; član razširjenega predsedstva Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za proučevanje vegetacije; predsednik sosveta

znanstvene revije *Scopolia*; član izvršnega odbora ZROS; član sosveta kulturne rubrike *Dela*; član sveta in predsednik družbenopolitične delegacije sveta Srednje šole za družboslovje in splošno kulturo v Ljubljani; član sveta za vprašanja izobraževanja, znanosti in kulture RS ZSS; član samoupravne delavske kontrole Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Dr. L. Marinček je raziskoval gorske bukovke gozdove in gozdove belega gabra. Dokončal je študijo acidofilnih gozdov *Luzulo-Carpinetum* in dal sintaksonomski pregled gorskih bukovih gozdov. Skupaj z dr. M. Zupančičem še nadalje raziskujeta združbe *Carpinetum subpannonicum* in *Fagetum submontanum praedinaricum*. Nadaljujemo tudi skupno (dr. L. Marinček, dr. I. Puncer, dr. M. Zupančič) preučevanje združbe *Lamium orvalae-Fagetum praedinaricum*. Mednarodno preučevanje gorskih bukovih gozdov, zlasti asociacije *Anemone-Fagetum*, nadaljujemo v Karavanah, Julijskih Alpah, Karnijskih Alpah in širši okolici s sodelovanjem dr. L. Marinčka, dr. M. Zupančiča, prof. dr. L. Poldinija in prof. dr. K. Zuckrigla. Dr. L. Marinček je bil ponovno izvoljen za tajnika Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za proučevanje vegetacije. Je član splošne delegacije izvajalcev pri RSS in član znanstvenega sveta medrupubliškega in medpokrajinskega projekta vegetacijska karta Jugoslavije.

Dr. I. Puncer je raziskoval jelovo-bukove gozdove Slovenije. Pričel je analizirati in primerjati združbe *Abieti-Fagetum praealpino dinaricum*, *Abieti-Fagetum subpannonicum*, *Abieti-Fagetum dinaricum* in prehodne oblike teh združb k asociaciji *Abieti-Fagetum praealpinum*. Skupaj z dr. M. Popovičem in dr. I. Šugarjem je izdelal Standard barv in znakov za legendo Vegetacijske karte Jugoslavije v merilu 1:200 000. Kot tehnični redaktor je vodil zaključna kartografska dela, izbral legendo in druge elemente za avtorski original karte naravne potencialne vegetacije Jugoslavije. Je predsednik Ekološke sekcije skupnosti gozdarskih fakultet in inštitutov Jugoslavije. Član razširjenega predsedstva Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za proučevanje vegetacije; član znanstvenega sveta in tehnične komisije medrepubliškega in medpokrajinskega projekta Vegetacijska karta Jugoslavije; načelnik za narodno obrambo ZRC SAZU; tehnični redaktor Karte naravne potencialne vegetacije Jugoslavije.

V. Žagar je nadaljeval študij združbe *Quercus-Ostryetum* s. lat. v Savinjski dolini in Zasavju. Združba je razširjena na majhnih površinah predalpskega, preddinarskega, dinarskega in subpanonskega fitogeografskega območja.

Mag. A. Seliškar preučuje traviščno vegetacijo Slovenije. Nadaljeval je preučevanje travišč montanskega in subalpskega pasu Karavank in Savinjskih Alp. Posebno pozornost je posvetil združbam *Seslerio-Caricetum sempervirentis*, *Poo-Pruneletum*, *Alchemillo-Poetum alpine*, *Seslerio-Caricetum humilis*, *Arnico-Nardetum*, *Polygono-Festucetum* in *Brachipodio-Centaureetum fritrochi*.

Dr. Ljerka Marković je raziskovala ruderalno vegetacijo Slovenije. Opravila je sintezo raziskav vegetacije na dinarskem in preddinarskem območju. Dosedanja raziskovanja so pokazala, da na teh dveh območjih lahko uvrstimo ruderalno vegetacijo v 17 združb, in to v 14 asociacij in 3 neofitske združbe. Študija je v tisku.

Dr. N. Mršić je raziskoval mezofavno in mikrofavno v fitocenozah Slovenije, zlasti v gorskem svetu na območju Julijskih Alp, na Durmitorju in Velebitu. Na teh območjih je našel 30 vrst deževnikov in opisal novo vrsto. Preučeval je tudi deževniške cenoze, njihovo prezentnost, dominantnost, konstantnost itd. Opravil je revizijo in pregled vseh nabranih vrst deževnikov in naredil študijsko zbirko kot primerjalno gradivo za nadaljnje taksonomske in zoogeografske raziskave.

M. Prešeren je skrbel za kartografska in druga tehnična dela, za pravno isticorsnih in avtorskih vegetacijskih kart ter strokovne priprave za obdelavo nabranega gradiva.

Dr. A. Šercelj je vodil in usmerjal vse palinološke, karpološke in antrakotomske raziskave. Raziskave so zajele širšo okolico Ljubljane, del Pohorja in Slovenskega Primorja. Raziskoval je na terenu, obdeloval material v laboratoriju in analiziral ter interpretiral dobljene rezultate.

Meta Culiberg je opravljala palinološke, karpološke in antrakotomske raziskave na terenu, laboratorijsko obdelovala na terenu zbrano gradivo in sodelovala pri analizah vzorcev. Izdelovala je pelodne diagrame.

Dr. V. Petkovšek je zbiral gradivo za zgodovino biologije na Slovenskem. Posebno pozornost je posvetil delovanju P. A. Mattiolija v naših krajih.

Dr. J. Bole je raziskoval mehkužce, zlasti taksonomske in zoogeografske probleme. Dokončal je revizijo rodu *Aegopis*. V zgornji Savinjski dolini je nadaljeval centonske raziskave na 7 poskusnih ploskvah. Je urednik Razprav IV. razreda SAZU in član programskega sveta za biologijo.

Dr. J. Matjašič je usmeril raziskave na epizoične migetalkarje in na vrtnčarje temnocefale, ki žive na podzemeljskih kozicah. Proučeval je njihovo zgradbo, način premikanja in pritrjevanja. Je član programskega sveta za biologijo, glavni urednik Biološkega vestnika, član sveta Prirodoslovnega muzeja v Ljubljani, predsednik odbora za Brejčeve nagrade in član več komisij pri občinski skupščini Kamnik.

M. Čuček je na terenu zbiral material iz skupine tardigradov, ki jih je nato determiniral. Ugotovil je 22 vrst in eno novo za Slovenijo. V tisk je oddal prispevek k poznavanju favne tardigradov Slovenije.

Dr. J. Carnelutti je zbiral metulje na terenu, predvsem v Kamniških planinah, v Slovenskem Primorju in na otoku Mljetu, kjer je nadaljeval že pred leti začete raziskave. Je predsednik Slovenskega entomološkega društva Stefana Michielija. Sodeloval je pri organizaciji 10. jubilejnega srečanja entomologov sosednjih dežel.

P. Tonkli je samostojno in s sodelavci nabiral na terenu entomološki material, zlasti metulje. Na terenu zbrani material je sortiral, prepariral in deloma determiniral ter ga uvrščal v zbirke. Skrbel je za vzdrževanje velikega dela inštitutske opreme.

Olga Dežman-Jokić je opravljala laboratorijska dela v zvezi s prepariranjem, sortiranjem in shranjevanjem zoološkega materiala. Izdelala je tudi favnistični in zoogeografski pregled kopenskih polžev alpskega sveta.

Dr. Ivka Munda je raziskovala morske bentoške alge, vpliv polucije na njihovo razširjenost in rast, vplive težkih metalov na alge, kemizem alg, ponovno naseljevanje denudiranih površin in ponašanje alg v različnih mineralnih vodah. Raziskovala je v okolici Rovinja, na Helgolandu in med bivanjem na Kitajskem tudi v Tihem oceanu. Je članica organizacijskega komiteja za 2. mednarodni algološki kongres s sedežem v Kopenhagnu.

Inge Kalan je vodila inštitutsko knjižnico in opravljala vsa administrativna dela.

Gostje inštituta

Inštitut je obiskalo veliko domačih in tujih znanstvenikov. Iz Jugoslavije jih je bilo 32, iz tujine pa 38, največ iz Avstrije, Italije in Zvezne republike Nemčije.

Studijska potovanja, udeležba na kongresih, simpozijih

Jan Carnelutti se je udeležil zbora avstrijskih entomologov na Dunaju, zbora koroških entomologov v Celovcu in simpozija jugoslovanskih entomologov v Zadru, z referatom.

Božo Drevnik se je udeležil zbora avstrijskih entomologov, zbora češkoslovaških entomologov v Pragi, zbora entomologov iz Hessna v Frankfurtu in sočasno obiskal muzeje v Frankfurtu, Ludwigsburgu, Mainzu in Münchnu, simpozija jugoslovanskih entomologov v Zadru in zbora koroških entomologov v Celovcu.

Lojze Maričnek in Mitja Zupančič sta se udeležila delovnih sestankov mednarodne skupine za preučevanje gorskih gozdov alpskega območja v okviru Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za proučevanje vegetacije v Trstu in na Dunaju.

Janez Matjašič se je udeležil zbora avstrijskih entomologov na Dunaju, zbora češkoslovaških entomologov v Pragi in simpozija jugoslovanskih entomologov v Zadru.

Ernest Mayer, L. Marinček in M. Zupančič so se udeležili mednarodnega zborovanja Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za proučevanje vegetacije v Dubrovniku, z referatoma.

Ernest Mayer, L. Marinček, I. Puncer in M. Zupančič so se udeležili seje mednarodnega Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za proučevanje vegetacije v Ljubljani. Sejo so tudi organizirali.

Ivo Puncer in M. Zupančič sta se udeležila sej znanstvenega sveta medrepubliškega in medpokrajinskega projekta Vegetacijska karta Jugoslavije ter redakcijskega odbora Vegetacijske karte Jugoslavije v Beogradu in Zagrebu.

Ivka Munda se je udeležila 11th International Seaweed Symposium v Quindago na Kitajskem in ekskurzije, International Helgoland Symposium Diseases of marine organisms na Helgolandu in seje organizacijskega komiteja za 2. internacionalni algološki kongres v Kopenhagenu.

Predavanja

Jan Carnelutti

Monografija Durmitorja. Simpozij jugoslovanskih entomologov v Zadru.

Lojze Marinček

Syntaxonomische Probleme der Waldgesellschaften im ostalpin-dinarischen Raum. 18. simpozij Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za proučevanje vegetacije v Dubrovniku. Soavtor M. Zupančič.

Ernest Mayer

Astragalus L. (subg. Tragacantha Bunge) v Jugoslaviji. 18. simpozij Vzhodnoalpsko-dinarskega društva v Dubrovniku. Soavtor K. Micevski.

Alojz Sercelj

Vicende floristiche nei territori delle Alpi Sudorientali e dell' Adriatico nordorientale. Congresso Sociale della Societa Italiana di Fisiologia Vegetale. Modena.

Mitja Zupančič

Syntaxonomische Probleme der Waldgesellschaften im ostalpin-dinarischen Raum. 18. simpozij Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za proučevanje vegetacije v Dubrovniku. Soavtor L. Marinček.

BIBLIOGRAFIJO RAZISKOVALCEV GLEJ STR. 316—317.

Člani in zunanji sodelavci inštituta so kot doslej raziskovali na svojih delovnih mestih zunaj ZRC SAZU, kar je razvidno iz njihovih poročil.

Z namenom, da bi spremljali in usmerjali razvoj medicinske znanosti, prireja inštitut diskusijske večere in pogovore za okroglo mizo, na katerih raziskovalci in povabljeni strokovnjaki medicinskih in sorodnih vej poročajo o svojih izkušnjah in rezultatih svojega dela.

Na povabilo inštituta je 10. maja 1983 prof. dr. Peter Borisov, predstojnik inštituta za zgodovino medicine na Medicinski fakulteti v Ljubljani predaval o temi »Medicinska znanost v luči historičnega materializma«.

Dne 9. junija 1983 je na povabilo inštituta dr. Andrej Robič, zdravnik Zdravstvenega doma Tržič in gorski reševalec, predaval o temi »Mesto zdravnika v gorski reševalni službi«.

Na pobudo tajnika VI. razreda SAZU akademika Franca Novaka je bil dne 30. septembra 1983 na Predsedstvu SR Slovenije razgovor o nekatereh vidikih zagotavljanja ustreznega zdravstvenega varstva v primeru vojne.

Na slovesnosti ob 60. obletnici slovenske ortopedije je imel dne 14. oktobra 1983 v veliki predavalnici nove Medicinske fakultete zgodovinski nagovor upravnik inštituta, akademik dr. Bogdan Breclj.

BIBLIOGRAFIJA

RAZISKOVALCEV V INŠTITUTIH ZA LETO 1983

INŠTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK

France Bezljaj

Etimološki slovar slovenskega jezika II (K-O). Ljubljana 1982 (izšlo 1983), 265 str.

Sirokopotezni načrti in zamudno delo. Delo 23. 6. 1983, str. 8.

Ivana Hafner

Bibliografija Antona Breznika. Anton Breznik, Jezikoslovne razprave. Ljubljana 1982 (izšlo 1983), str. 427—438 (soavtorica).

Sonja Horvat

Dileme ob zajetju in obdelavi slovenskega narečnega leksikalnega gradiva. Jezik in slovstvo 28, 1982/83, št. 4, str. 123—127.

Franc Jakopin

Pleteršnikov slovar in sočasno slovansko slovaropisje. Obdobja IV, 2. Ljubljana 1983, str. 273—284.

France Bezljaj kot etimolog in onomastik. Onomastica jugoslavica 9, 1982 (izšlo 1983), str. 5—9.

Jernej Kopitar in romunščina. Radovi V. jugoslovensko-rumunskog simpozijuma. Beograd 1982 (izšlo 1983), str. 163—169.

Rusko-češki jezikovni stiki v prvi polovici XIX. stoletja. G. A. Lilič, Rol' ruskogo jazyka v razvitii slovarnogo sostava češkogo literaturnogo jazyka (konec XVIII — načalo XIX veka). Jezik in slovstvo 28, 1982/83, št. 3, str. 84—86 (ocena).

Prvi zvezek koroškega slovarja. Thesaurus der slowenischen Volkssprache in Kärnten 1, A—B. Jezik in slovstvo 28, 1982/83, št. 6, str. 202—204 (ocena).

Bibliografija slovanske sociolingvistike. Peter Brang/Monika Züllig, Kommentierte Bibliographie zur slavischen Soziolinguistik I, II, III. Slavistična revija 31, 1983, št. 3, str. 251—254 (ocena).

Nekaj jezikoslovnih zanimivosti. Obzornik Prešernove družbe, 1983, št. 5, str. 374—379.

Obdobje simbolizma v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi. Obdobja IV, 1, 2. Mednarodni simpozij v Ljubljani od 1. do 4. julija 1983. Ljubljana 1983, 396 + 428 str. (sourednik za jezikoslovje).

Janez Keber

O izvoru priimkov na -šek. Onomastica jugoslavica 9, 1982 (izšlo 1983), str. 229—236.

France Novak

Slovenska jamska terminologija. Onomastica jugoslavica 10, 1982 (izšlo 1983), str. 337—344.

Jakob Rigler

Akcentuacijska zmeda v naših slovarjih. Slavistična revija 30, 1982 (izšlo 1983), št. 4, str. 491—503.

Karta slovenskih narečij. Ljubljana 1983 (soavtor).

Miloš Rybař

Kartuzijanski red praznuje 900-letnico. Mohorjevo koledar 1984. Celje 1983, str. 30—35.

Prenos Slomškovega trupla 1941 in 1978. Slomškov simpozij v Rimu. Rim 1983, str. 193—203.

Jože Gregorič, Pisma Petra Pavla Glavarja. Znamenje XIII, 1983, št. 2, str. 172—174.

Novi podatki o drugem tržaškem procesu. Mladika XXVII, 1983, št. 4, str. 54—55 (ponatis).

Univerzalna decimalna klasifikacija. Slovenska skrajšana izdaja. 2. sprem. in dop. izd., zv. 1, Ljubljana 1982 (izšlo 1983; sodeloval pri skupini UDK 3 družbene vede, kot urednik in prevajalec).

Marko Snoj

*Slovansko *kъrpā, *korpā in germansko *skarpō*. Jezik in slovstvo 28, 1982/83, št. 3, str. 79—81.

Dva leksema za pojem »luknja« v slovanskih jezikih. Slavistična revija 31, 1983, št. 3, str. 207—212.

Cvetana Tavzes

Posvetovanje o računalniški obdelavi lingvističnih podatkov. Primerjalna književnost 1982 (izšlo 1983), št. 2, str. 79—81 (poročilo).

INŠTITUT ZA ARHEOLOGIJU

Dragan Božič

Srebro in bron iz Curuga (Bačka). V: Keltoi, Kelti in njihovi sodobniki na ozemlju Jugoslavije, Ljubljana 1983, 31—32.

Oborožitev bojevnikov mlajše železne dobe. V: Keltoi, Kelti in njihovi sodobniki na ozemlju Jugoslavije, Ljubljana 1983, 77—82.

Posodje Kelto. V: Keltoi, Kelti in njihovi sodobniki na ozemlju Jugoslavije, Ljubljana 1983, 87—91.

Literatura. V: Keltoi, Kelti in njihovi sodobniki na ozemlju Jugoslavije, Ljubljana 1983, 98—103.

Mitja Brodar

Potočka zijalka, visokoalpska postaja aurignacijskih lovcev. Dela 1. razreda SAZU 24 (Inštitut za arheologijo 13), Ljubljana 1983, 213 str. (soavtor S. Brodar).

Slavko Ciglencečki

Tinje nad Loko pri Zusmu in problem raziskovanja slovanskih naselbin v Sloveniji. Arheološki vestnik 33, 1982 (1983) 179—188.

Veliki Korinj; Golobinjek ob Sotli. Varstvo spomenikov 25 (1983), 221—222 in 258—261.

Tinje nad Loko pri Zusmu — poznoantična in slovanska naselbina. Arheološki pregled 23 (1982), 120—122.

France Leben

Stojan Dimitrijević (1928—1981). Arheološki vestnik 33, 1982 (1983) 517—520.

Palast und Hütte, Beiträge zum Bauen und Wohnen im Altertum von Archäologen, Vor- und Frühgeschichtlern, Mainz 1982. Arheološki vestnik 33, 1982 (1983) 523—527.

Andrej Pleterski

- Casovna izpovednost plastovitosti staroslovanskega grobišča Sedlo na Blejskem gradu. *Arheološki pregled* 33, 1982 (1983) 134—150.
- Karantanski Slovani in Slovani v Spodnji Avstriji. *Arheološki vestnik* 33, 1982 (1983) 523—527.
- Mala vas — Srebrnik; Bled — Pristava. *Varstvo spomenikov* 25 (1983) 201—202 in 262—263 (soavtor T. Knific).

Jaroslav Sašel

- Viri za zgodovino germanskih plemen vzhodnoalpskega in zahodnobalkanskega prostora. *Arheološki vestnik* 33, 1982 (1983) 151—156.
- Zur Inschrift eines Zollbediensteten aus dem Stadtgebiet des obermösischen Ulpiana. *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik* 49 (Bonn 1982) 211—216.
- Tropaiophorus (CIL, III, 731—7395). *Epigraphica* (Rivista italiana di epigrafia) 44 (1982) 208—212.
- Dolihenov tempelj, zgrajen v Pretoriju Latobicorum leta 196. *Kronika* 30 (Ljubljana 1982) 191—193.
- Dolichenus-Heiligtum in Praetorium Latobicorum (Caracalla, Caesar, imperator destinatus). *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik* 50 (Bonn 1983) 203—208.
- Zu T. Varius Clemens aus Celeia. *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik* 51 (Bonn 1983) 295—300.
- []arius []iscus Celeiensis. *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik* 52 (Bonn 1983) 175—182.
- Napisi v mozaičnih tleh emonske krstne kapele in cerkvenega portika. V: L. Plesničar-Gec, *Starokrščanski center v Emoni*, Ljubljana 1983, 52—59.
- K tisočletju pred rimskoasedbo. V: Keltoi, Kelti in njihovi sodobniki na ozemlju Jugoslavije, Ljubljana 1983, 10—17. Za isto delo je prispeval tudi Kronološki pregled ter Pregled plemen (str. 111—116).
- Rečna plovdba i privreda u antičkom Podunavju. V: Zbornik radova »Plovidba na Dunavu i njegovim pritokama kroz vekove.« Naučni skupovi Srpske akademije nauka i umjetnosti, knj. XV. Odeljenje istorijskih nauka, knj. 3, Beograd 1983, 97—108.
- La fondazione delle città flavie quale espressione di gratitudine politica. V: La città antica come fatto di cultura, Atti del Convegno di Como — Bellagio 1979, Como 1983, 79—91.
- Sandro Piuksi, *Bibliografia aquileiese* (1978). *Aquileia nostra* 53 (1982) 303—306.
- Michel Lejeune, *Ateste à l'heure de la romanisation* (1978). *Gnomon* (München 1983) 600—605.
- Ratiarensia, *Studi e materiali mesici e danubiani I* (Bologna, 1980). *Arheološki vestnik* 33, 1982 (1983) 532—535.
- Zef Mirdita, *Antroponimia e Dardanisë në kohën Romakë* (Prishtinë, 1981). *Arheološki vestnik* 33, 1982 (1983) 535—537.
- John Paul Adams, *Logistics of the Roman Imperial Army* (Yale University Ph. D., 1976). *Arheološki vestnik* 33, 1982 (1983) 540—541.
- L'Année Epigraphique 1979. *Arheološki vestnik* 33, 1982 (1983) 541—542.
- Rudolf Noll, *Das Inventar des Dolichenusheiligtums vom Mauer an der Url* (Wien, 1980). *Arheološki vestnik* 33, 1982 (1983) 542—543.
- Die römischen Inschriften Ungarns, *Lieferung 1—3* (1972, 1976, 1981). Objavljeno *Arheološki vestnik* 33, 1982 (1983) 543.
- Vida Stare, *Kranj, nekropola iz časa preseljevanja ljudstev* (1980). *Arheološki vestnik* 33, 1982 (1983) 547—548.
- B. A. Rybakov, *Jazyčestvo drevnih Slavjan* (1981). *Arheološki vestnik* 33, 1982 (1983) 550—552.
- Walter Modrijan (1911—1982). *Arheološki vestnik* 33, 1982 (1983) 509—510.

Ivan Turk

- Reka, *Divje babe I* (izkopavanja 1982). *Varstvo spomenikov* 25 (1983) 185—187 (soavtor J. Dirjec).

Inštitut za arheologijo ZRC SAZU Ljubljana. Geološki zbornik 5 (Ljubljana 1983) 87—88.

Divje babe nad Reko, Slovenija — jamsko paleolitsko najdišče. Arheološki pregled 23 (1982) 12—14.

ZGODOVINSKI INŠTITUT MILKA KOSA

Pavle Blaznik

Gradivo za srednjeveško historično topografijo Žalca. Savinjski zbornik V. Žalec 1983, str. 42—46.

Stane Granda

Izvajanje agrarne reforme na veleposestvu Oskarja Kozlarja iz Ortneka. Kronika 30/1982, str. 152—159.

Kulturnoorganizacijska dejavnost veterinarja in zdravnika dr. Janeza Bleiweisa. Zbornik za zgodovino naravoslovja in tehnike 7/1983, str. 229—238.

Acta Ecclesiastica Sloveniae 2. Zgodovinski časopis 36/1982, str. 161—162.

Acta Ecclesiastica Sloveniae 3. Zgodovinski časopis 36/1982, str. 162—163.

Eva Holz

Loški razgledi 28. Kronika 30/1982, str. 242—243.

Zbornik za zgodovino naravoslovja in tehnike 5/6. Zgodovinski časopis 36/1982, str. 161.

Božo Otorepec

K zgodovini gradu Brdo pri Kranju. Kronika 30/1982, str. 3—5.

Doneski k zgodovini Ribnice in okolice v srednjem veku. Kronika 30/1982, str. 79—87.

Ein Typar des Ladislaus Postumus bzw. Ferdinands III. Mitteilungen des Österreichischen Staatsarchivs 35, 1982, str. 282—287.

Grb trga Vuzenice. Kronika 31/1983, str. 18—21.

Janez Sumrada

K poznavanju žitnih mer nekaterih mest in trgov na Kranjskem v prvi polovici 16. stoletja. Kronika 30/1982, str. 203—205.

Fran Zwitter

Francuske revolucionarne ideje u zapadnim jugoslovenskim zemljama u vreme francuske revolucije i Napoleona I. Zbornik radova Jugoslovenske zemlje i Rusija za vreme prvog srpskog ustanka 1804—1813. SANU, Beograd 1983 str. 65—88.

UMETNOSTNOZGODOVINSKI INŠTITUT FRANCETA STELETA

Emilijan Cevc

Srednjeevropski slikarji. — Tuji slikarji od 14. do 20. stoletja. Ljubljana, Narodna galerija 1983, str. 47—53.

Ikongrafski problem Bolfgangove freske Rojstva v Crngrobu. — Loški razgledi, 30, 1983, str. 35—41.

Motivna izhodišča ljudske pesmi »Sveta kri sejana«. Traditiones, 10—12, 1983, str. 95—104.

Nekaj glos ob drugi knjigi »Slovenskih ljudskih pesmi«. Traditiones, 10—12, 1983, str. 219—232.

Galerijska zbirka slik in plastik starih mojstrov. — Kapucinska knjižnica in galerijska zbirka Krško. Krško, 1983, str. 15—20.

Miha Maleš — 80-letnik. Obzornik 1983, št. 2, str. 124—128.

Mittelalterliche Freskenmalerei in Slowenien. — Mittelalterliche Fresken in Jugoslawien. Villach, Kulturamt der Stadt 1983, str. 21—22.

Marijan Zadnikar Romanika v Sloveniji. — Naši razgledi, 32, 1983, št. 10, str. 296 (Knjižna ocena).

Damjan Prelovšek

- Romanska cerkev pri Novi Stifci pri Ribnici — odsev Sanmichelijeve arhitekture v Sloveniji.* — Kronika, 30, 1982, str. 87—95 (izšlo 1983).
- O dveh ljubljanskih baročnih portalih.* — Kronika, 30, 1982, str. 206—209 (izšlo 1983).
- Plečnik in antika.* — Arhitektov bilten, št. 62/63, 1982, str. 23—29 (izšlo 1983).
- Plečniks Eingriffe in den alten Stadtkern von Ljubljana.* — Il Recupero dei vecchi centri. Gli aspetti teoretici i modi d'intervento. Atti del convegno internazionale di studi. Udine 1983, str. 105—106 (Tekst tudi v italijanski).
- Plečnik e l'antichità.* — Il ritorno del mito. Venezia 1983, str. 25—31.

MUZIKOLOŠKI INŠTITUT

Danilo Pokorn

- Skladatelji Ipavci.* Zbornik predavanj XIX. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture, Ljubljana 1983, str. 261—274.
- Programska knjižica 21. festivala komorne glasbe XX. stoletja Radenci 83,* Murska Sobota 1983, 23. str.
- Komentarji h koncertom Simfonikov RTV Ljubljana* 12. 1., 23. 2., 13. 4., 11. 5., 6. 10., 10. 11. in 8. 12. 1983
- Komentarji za gramofonske plošče produkcije RTV Ljubljana* (Antonin Dvořák, Leopold Ferdinand Schwerdt).

INŠTITUT ZA SLOVENSKO LITERATURO IN LITERARNE VEDE

France Bernik

- Tipologija Cankarjeve proze.* Cankarjeva založba, Ljubljana 1983, 574 str.
- Cankarjevo vrednotenje Aškerca.* Jezik in slovstvo 28, 1982/83, št. 4, str. 102—105.
- Anton Slodnjak.* Delo, 15. 3. 1983 (nekrolog s sliko).
- Prežihova proza na temo druge svetovne vojne.* Slavistična revija 31, 1983, št. 1, str. 1—8.
- Anton Slodnjak (1899—1983).* Glasnik Slovenske matice 7, 1983, št. 1, str. 12.
- Približujem se sodobnosti.* Teleks, letnik 39, št. 27, 7. 7. 1983, str. 8 (pogovor zapisal Janez Zadnikar; s fotografijo).
- Naše pripovedništvo in novi slog.* Delo-Književni listi, 14. 7. 1983, str. 7.
- Moderna in njeno mesto v slovenski literaturi.* Obdobje simbolizma v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi I, Ljubljana 1983 (Obdobja 4, 1. del), str. 77—89.
- Tri različna, a povezana področja.* Književne novice Cankarjeve založbe, leto 5, št. 9, oktober 1983, str. 2 (o knjigi Janka Kosa Moderna misel in slovenska književnost).
- Bevkova proza na temo narodnoosvobodilnega boja.* France Bevk, borec in pisatelj. Plenum kulturnih delavcev OF. 8. sklic, 1980, Nova Gorica. Ljubljana 1983, str. 73—78.
- Obdobje simbolizma v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi.* Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani, Filozofska fakulteta. Ljubljana 1983, I-II (Obdobja, 4), 396 in 428 str. (sourednik).
- Slogovne tendence Cankarjeve črtice.* Slavistična revija 31, 1983, 4, 296—279.
- Recepcija simbolizma v slovenski književnosti.* Komparativno proučavanje jugoslovenskih književnosti. Zbornik radova s znanstvenog skupa »Odnosi, susreti i komunikacije jugoslovenskih književnosti u prvoj polovici 20. stoljeća«. Zagreb—Varaždin 1983, str. 77—79, 219.

Franca Buttolo

- Vodnikov in Rilkejev simbolizem.* Primerjalna književnost 6, 1983, št. 1, str. 17—33.

Niko Grafenauer, *Izročnost pesmi*. Primerjalna književnost 6, 1983, št. 2, str. 55—57 (ocena).

Sistem kompozicije kot bistvo umetnine. Delo-Književni listi, 3. 11. 1983, str. 7 (ocena knjige M. Dolgana Kompozicija Pregljevega pripovedništva).

Marjan Dolgan

Kompozicija Pregljevega pripovedništva. Lipa, Koper 1983, 205 str.

Kompozicija Pregljeve Matkove Tine. Primerjalna književnost 5, 1982, št. 2, str. 11—30 (izšlo 1983).

Dogodkovni čas v Pregljem romanu Tolmenci. Primorska srečanja 7, 1983, št. 37, str. 35—39.

Vstani deklica ali Pregljeva novela Thabiti kumi. Sodobnost 31, 1983, št. 8—9, str. 731—736.

Časovna in prostorska kompozicija Pregljevega romana Bogovec Jernej. Slavistična revija 31, 1983, str. 175—185.

„...je ubila svojo ljubo sestro...“ Delo-Književni listi, 22. 9. 1983, str. 10 (o Pregljevi noveli Regina Roža ajdovska).

Beseda avtorja. Prav tam, str. 10.

Ivan Pregelj, Thabiti kumi. Izbrane novele. Urednik Marjan Dolgan. Mladinska knjiga, Ljubljana 1983 (Kondor, 213).

Izbrane Pregljeve novele. V: Ivan Pregelj, Thabiti kumi, Ljubljana 1983, str. 129—140 (spremna beseda).

Ervin Fritz, Minevanja. Sodobnost 31, 1983, št. 2, str. 222—223 (ocena).

Darko Dolinar

Beseda urednika. Delo-Književni listi, 28. 7. 1983, str. 10 (ob objavi odlomka iz Literarnega leksikona 20).

Beseda urednika. Delo-Književni listi, 11. 8. 1983, str. 10 (ob objavi odlomka iz Literarnega leksikona 22).

Beseda urednika. Delo-Književni listi, 29. 9. 1983, str. 10 (ob objavi odlomka iz Literarnega leksikona 21).

Kartoteka tujih avtorjev in slovenskih literarnoteoretičnih terminov. Primerjalna književnost 6, 1983, št. 1, str. 62—67 (poročilo).

Razmerje med slovensko literaturo in literarno vedo v obdobju moderne. V: Obdobje simbolizma v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi I. Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani, Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, Ljubljana 1983 (Obdobja 4, 1. del), str. 187—198.

Se o leksikonu Slovenska književnost. Delo-Književni listi, 17. 3. 1983, str. 8—9 (polemika).

Primerjalna književnost 6, 1983, št. 1, 2 (glavni in odgovorni urednik).

Nada Gspan-Prašelj

Osterreichisches biographisches Lexikon 1815—1950, 40. zv., Dunaj 1983. Gesla: Božidar Raič, Matija Ravnikar-Poženčan, Matej Ražun.

Jože Munda

Katalog knjig 1983. Odbor za založništvo in knjigotrško dejavnost, Ljubljana 1983, 267 str.

Knjiga. ZRC SAZU-DZS, Ljubljana 1983, 104 str. (Literarni leksikon, 22).

Bibliografsko delo Marje Boršnikove. Jezik in slovstvo 28, 1982/83, št. 7/8, str. 216—220.

Bergson pri nas. V: Henri Bergson, Ustvarjalna evolucija. Ljubljana 1983, str. 331—332 (bibliografija).

Casopisje nekoč in danes. Delo-Književni listi, 11. 8. 1983, str. 10 (odlomki iz Literarnega leksikona 22).

Galerija pomembnih Slovencev. 63 let Slovenskega biografskega leksikona. Dnevnik, 16. 4. 1983, str. 12.

García Márquez pri nas. V: Gabriel García Márquez: Pripoved brodolomca. Ljubljana 1983, str. 123—124 (bibliografija).

Mauriac pri nas. V: François Mauriac: Rodnica. Ljubljana 1983, str. 428—430 (bibliografija).

Sillanpää pri nas. V: Frans Eemil Sillanpää: Ljubezen v kresni noči. Ljubljana 1983, str. 444—445 (bibliografija).

Steinbeck pri nas. V: John Ernst Steinbeck: Grozdi jeze. Ljubljana 1983, str. 611—614 (bibliografija).

Yeats pri nas. V: William Butler Yeats: Izbrano delo. Ljubljana 1983, str. 219 (bibliografija).

Vlasta Pacheiner-Klander

Indija in Slovenci. Bibliografija. Gradivo do 1. 1945. Primerjalna književnost 6, 1983, št. 2, str. 66—83 (soavtorica).

Staroindijska filozofija jezika. Primerjalna književnost 6, 1983, št. 2, str. 12—30.

Univerzalna decimalna klasifikacija. Zv. 1. Ljubljana, Centralna tehniška knjižnica, 1982 (sodelavka).

Metka Pavčič

Vpliv genetskih faktorjev na pojav menarhe pri ljubljanskih srednješolkah. Glasnik Antropološkega društva Jugoslavije, 20. zv., Beograd 1983, str. 21—26.

Majda Stanovnik-Blinc

Stvarno kazalo. — *Summary.* V: Janko Kos, Roman. ZRC SAZU-DZS, Ljubljana 1983 (Literarni leksikon, 20), str. 129—133 in 139—140.

Uvodne misli (soavtor K. Gantar). — *Lektoriranje prevodov.* V: Slovenščina v javnosti (poglavje Slovenščina v strokovnih in književnih prevodih). Ur. Breda Pogorelec. RK SZDL — Slavistično društvo. Ljubljana 1983, str. 87—88 in 89—90.

Iz zgodovine prevajanja na Slovenskem. Ur. Drago Bajt, Frane Jerman, Janko Moder. Zbornik Društva slovenskih književnih prevajalcev 5—7. Društvo slovenskih književnih prevajalcev, Ljubljana 1982. V: Primerjalna književnost 6, 1983, št. 2, str. 61—64 (ocena).

Jola Škulj

Mihail Bahtin, Teorija romana. Primerjalna književnost 6, 1983, št. 1, str. 48—56 (ocena).

David Lodge o postmodernizmu. Primerjalna književnost 6, 1983, št. 1, str. 67—68 (poročilo).

Claudio Guillén, Literatura kao sistem. Primerjalna književnost 6, 1983, št. 2, str. 64—66 (ocena).

Primerjalna književnost 1. Delo-Književni listi, 27. 10. 1983, str. 7 (poročilo).

INŠTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE

Angelos Baš

Savinjski splavarji. Novi tednik, Celje 1983, 1. 6. 1., do št. 35, 1. 9. (nadaljevanje iz prejšnjega letnika in konec skrajšanega ponatisa knjige Savinjski splavarji.)

Naposled še o etnologiji. Naši razgledi 32, Ljubljana 1983, 223—224.

O preteklosti in etnologiji. Naši razgledi 32, Ljubljana 1983, 406—407.

Še o preteklosti in etnologiji. Naši razgledi 32, Ljubljana 1983, 457.

Luče sredi 19. stoletja. Savinjski zbornik 5, Zalec 1983, 480—484.

Nekatere značilnosti dela v pohorskih gozdovih slovenjebistriške graščine. Zbornik občine Slovenska Bistrica 1, Slovenska Bistrica 1983, 263—269.

Poljši lov na Slovenskem. Traditiones 10—12, Ljubljana 1981—1983, 35—59.

K slovenskemu imenju za etnologijo. Traditiones 10—12, Ljubljana 1981—1983, 153—164.

Tone Ceve

Drobci iz naselitvene zgodovine vasi Preserje pri Radomljah, Mladinsko glasilo OO ZSMS Preserje, junij 1983, (brez paginacije).

Slovenske gore. Planinski vestnik 83, Ljubljana, 106—107.

Arhitekturno izročilo pastirjev, drvarjev in oglarjev na Slovenskem. Kulturnozgodovinski in etnološki oris, Državna založba Slovenije, Ljubljana 1983, 300 strani + 480 ilustr. in nemški povzetek.

V. Vider, *Zapiski o Solčavi in njeni okolici, Solčava 1982*. Traditiones 10—12, Ljubljana 1983, 290 (ocena).

Igor Cvetko

Ljudska glasbila in otroški svet. Naši razgledi 32, 12, Ljubljana 1983, 377.

Piski konjičkov v Piranu. Glasbena mladina 14, 1, Ljubljana 1983, 15.

Vzporednice med besedilom in glasbo v vokalnih delih s socialno in revolucionarno motiviko za otroke in mladino v zadnjih 50 letih. 20. Festival Kurirček, Maribor 1982, 57—66.

Jurij Fikfak

Drabosnjakov Pasijon — primerjava dveh izvedb. Traditiones 10—12, Ljubljana 1981—1983, 75—84.

Janez Bogataj, Mlinarji in žagarji v zgornji dolini reke Krke, Traditiones 10—12, Ljubljana 1981—1983, 88—89 (ocena).

Wörterbuch der Symbolik, Stuttgart 1979. Traditiones 10—12, Ljubljana 1981—1983, 98—99 (ocena).

Zmaga Kumer

Ljudska glasbila in godci na Slovenskem. Slovenska matica, Ljubljana 1983, 220 str. + risbe, slike, notni primeri, angl. povzetek.

Vom bänkelsängerischen Totenlied zur Ballade in Slowenien. 12de Internationale Volksballadentagung, Alden Biesen 21.—26. juli 1981, CVV-Studies 1, Brussel 1983, 21—28.

Pesemsko izročilo slovenjebistriškega območja. Zbornik občine Slovenska Bistrica 1, Slovenska Bistrica 1983, 271—286.

Slovenska zemlja v pesmi in besedi. Slovenski koledar, Slovenska izseljenska matica, 1984, Ljubljana 1983, 78—81.

Robert Wildhaber 3.8. 1902—16.7. 1982. Zeitschrift für Volkskunde, 1983, 111—112.

O. Zilynski, *Slovenská ľudová balada v interetnickem kontexte*, Narodno stvaralaštvo-Folklor 21, 82—84, Beograd 1982, izšlo 1983 (ocena).

Jahresbibliographie der Volksballadenforschung. Annual Bibliography of Folk Ballad Research, 12/1982 mit Nachträgen. Hrsh. von der S. I. E. F. — Kommission für Volksdichtung durch Zmaga Kumer in Zusammenarbeit mit Rolf Wilh. Brednich und Jürgen Dittmar, Ljubljana 1983, 51 str. (redakcija).

Slovenska glasba — Koroška. Zvočni primeri izvirne ljudske glasbe, (Dvojna gramofonska plošča), Helidon FLP 03—009/1—2, Ljubljana 1983 (spremno besedilo, slov.—nem.).

Čafova zbirka slovenskih ljudskih pesmi. Traditiones 10—12, Ljubljana 1981—1983, 145—151.

Niko Kuret

Ob 50-letnici Ane Wambrechtsamerjeve, avtorice romana o Celjskih grofi: *Zelega si je pisati tudi slovensko*. Delo 25, 196, Ljubljana 25.8. 1983, Književni listi, 8—9.

O *Kozjanskem in njegovi duhovni kulturi*. Zbornik 1. kongresa jugoslovenskih etnologov in folkloristov, Rogaška Slatina 1983, 1, 2 (= Knjižnica Glasnika SED 10, 1, Ljubljana 1983, 8—13, Zusammenfassung).

Liki »starcev« med maskami Jugovzhodne in Srednje Evrope. Traditiones 10—12, Ljubljana 1981—1983, 61—73.

Elfride Grabner, *Medizin im Spiegel der Volkskunde*. Traditiones 10—12, Ljubljana 1981—1983, 299 (ocena).

La Médecine populaire en Wallonie, Actes du Colloque... Bruxelles 1974. Traditiones 10—12, Ljubljana 1981—1983, 297—298. (ocena)

Pavle Zablatnik. *Od zibelke do groba, Ljudska verovanja, šege in navade na Koroškem*. Traditiones 10—12, Ljubljana 1981—1983, 291 (ocena).

Othmar Pickl (izd.), *Erzherzog Johann von Österreich, Sein Wirken in seiner Zeit*. Traditiones 10—12, Ljubljana 1981—1983, 301 (ocena).

Grete Klingenstein — Peter Cordes (izd.), *Erzherzog Johann von Österreich*. Razstavni katalog. Traditiones 10—12, Ljubljana 1981—1983, 300—301 (ocena).

A. N. Ciceri — O. Pellis, *Tradizioni popolari in Friuli*, 1—2. Traditiones 10—12, Ljubljana 1981—1983, 295 (ocena).

Helena Ložar-Podlogar

Oh ta Pust... Pionirski list 35, 19, Ljubljana 1983, 10—11.

Car rastlin. Coprnice jahajo na brezovih metlah. Pionirski list 36, 6, Ljubljana 1983, 17.

Človek pozabi, da dela. Sege in navade ob ličkanju. Pionirski list 36, 9, Ljubljana 1983, 5.

Poročila o svatbi pri Ziljanih od konca 18. stol. do danes. Traditiones 10—12, Ljubljana 1981—1983, 113—144.

Razmišljanje ob knjigi od Zibelke do groba. Mohorjevo koledar za 1. 1984, Celovec 1983, 138—139.

Milko Matičetov

Tri botre lisičice. Povedal 10. febr. 1964... Štifen tav mlinu, posnel in knjižni slovenščini približal M. Matičetov. Drugi (prav: tretji) natis. Ilustrirala in opremila A. Gošnik-Godec, Mladinska knjiga, Vel. slikanica, Ljubljana 1983, 16 str.

Tri prije lisičice. Ispripripovedao 10. veljače 1964, Štifen tav mlinu u zaseoku Podklanac u Reziji, Zabilježio i slovenskom književnom jeziku prilagodio M. Matičetov, Ilustrirala i opremila A. Gošnik-Godec, Prevela Pavica Hromin, I. (prav: drugo!) izdanje na hrvatskosrpskom jeziku, Mladinska knjiga, Ljubljana 1983.

Tri prije lije. Ispricao 10. februara 1964. Štifen tav mlinu iz zaseoka Podklanac u Reziji ... Zabeležio i prilagodio slovenačkom književnom jeziku M. Matičetov, Ilustrovala i opremila A. Gošnik-Godec, Preveo Vojin Ančić, I izdanje na srpskohrvatskom jeziku (velja le za izd. v cirilici). Mladinska knjiga, Ljubljana 1983.

Učja. Dnevnik, Sobotna priloga, 3. 12. 1983, 11.

»Te dve ste rozeanski«, *Čafov zapis 1844.* Traditiones 10—12, Ljubljana 1981—1983, 233—243.

»Ti dilaš po kalvinskem«, *Sled iz časov reformacije v rezijanski katehitični pesmi.* Traditiones 10—12, Ljubljana 1981—1983, 272—273.

»Kristusove« ali »božje igre« v *Cedadu 1298 in 1304.* Traditiones 10—12, Ljubljana 1981—1983, 269—270.

A. Longhino. *Te rozajanske pravice. Favole senore resiane*, S. I 1977. Traditiones 10—12, Ljubljana 1981—1983, 281—282 (ocena).

A. Longhino, *Arketow, Rozajanske Induvynke — Indovinelli resiani*, S. I. 1980. Traditiones 10—12, Ljubljana 1981—1983, 282—283 (ocena).

J. Ziberna, *Deviški prag, Divača-Ljubljana 1981.* Traditiones 10—12, Ljubljana 1981—1983, 286—288 (ocena).

Marija Stanonik

Slovstvena folklor med terenom in kabinetom. Jezik in slovstvo, 28, 3, Ljubljana 1982, 71—78.

Matija Valjavec kao književni folklorist, Gesta. Časopis za kulturu, Varaždin, 5, 15—16, Varaždin 1983, 33—39.

Inverzija Matjaževega mita s himniko Josipu Brozu Titu. Borec, Ljubljana 1983, 143—146.

Slovensko narodnoosvobodilno pesništvo kot etnološki problem. Borec, Ljubljana 1983, 691—694.

Viljem Urbas, Slovenski biografski leksikon. Trinajsti zvezek, Ljubljana 1982, 303—304.

Svetloba pesmi med narodnoosvobodilnim bojem. Borec, Ljubljana 1983, 138—142.

Luis Adamič in slovenska slovstvena folklor. Slovenski Koledar '84, koledar za Slovence po svetu, 31, Slovenska izseljenska matica, Ljubljana 1983, 174—175.

Iz spominov Milke Hartmanove. Borec, Ljubljana 1983, 169—172.

Moji Dobračevi na grob (1291—1981). Žirovski občasnik, Revija za kulturna in družboslovna vprašanja na Žirovskem, 5—6, 1983, 17—19.

- Sege in navade na Koroškem* (Dr. Pavle Zablatnik, *Od zibelke do groba, Sege in navade na Koroškem, Mohorjeva založba, Celovec 1982, 148 str.*). Jezik in slovstvo 1982/83, 28, 207—208 (ocena).
- Kaj pa ljudsko izročilo med našimi rojaki po svetu?* Rodna gruda, 30, 6, Ljubljana 1983, 26.
- Folklornih pripovedi na pretek?* Pionir, 10, Ljubljana 1983, 12—13 (ocena).
- K prenovi starega jedra Žirov.* Žirovski občasnik, Revija za kulturna in družboslovna vprašanja na Žirovskem, 5—6, 1983, 7—8 (polemika).
- Pojasnilo k pojasnili.* Borec, Ljubljana 1983, 494—495 (polemika).
- Se o stari cerkvi.* Žirovski občasnik, Revija za kulturna in družboslovna vprašanja na Žirovskem, 5—6, 1983, 8.

Julijan Strajnar

Slovenska glasba — Koroška. Zvočni primeri izvirne ljudske glasbe (Dvojna gramofonska plošča), Helidon FLP 03—009/1—2, Ljubljana 1983.

Marko Terseglav

- Težnje v povojni slovenski folkloristiki.* Zbornik 1. kongresa jugoslovan-skih etnologov in folkloristov, Rogaška Slatina 1983, 1, 2, (=Knjižnica Glasnika SED 10, Ljubljana 1983, 176—202, Zusammenfassung).
- Bohuslav Beneš, Úvod do folkloristiky, Universita J. E. Purkyně, Filozofická Fakulta, Brno 1979, 132 str.* Narodna umjetnost 1982, 19, Zagreb 1983, 225—227 (ocena).
- Alenka Goljevšček, Mit in slovenska ljudska pesem,* Ljubljana, Slovenska matica, 1982. Primerjalna književnost, 5. 2. 1982, Ljubljana 1983, 70—72 (ocena).
- Dr. Aleksandar Kostić, Seksualno u našoj poeziji.* Medicinska knjiga, Beograd—Zagreb 1978, 217 str. Narodna umjetnost 1982, 19, Zagreb 1983, 275—276 (poročilo).

INSTITUT ZA MARKSISTIČNE STUDIJE

Aleš Erjavec

- O estetiki, umetnosti in ideologiji.* Cankarjeva založba, Ljubljana 1983, 236 str.
- Marx, marksizem in umetnost.* Ljubljanski dnevnik (sobotna priloga), Ljubljana 12. 3. 1983, str. 10.
- Marksizem in marksizmi.* Teorija in praksa, št. 2—3, Ljubljana 1983, str. 364—6.
- Upitnost umetniškega dela.* V zborniku: *Umetniško delo danas*, IP Rad, Beograd 1983, str. 12—17.
- Srečanja, razhajanja.* Nova revija, št. 10—11, Ljubljana 1983, str. 1197—1200.
- Ob nekaterih pojavih v znanosti in umetnosti.* Delo — Književni listi, Ljubljana 31. 3. 1983, str. 8—9 (z Levom Kreftom).
- Zgodovinski in stilni pojav* (Oris 'Dictionnaire générale du surréalisme et de ses environs', Paris 1982). Delo — Književni listi, Ljubljana 7. 4. 1983, str. 9 (prikaz).
- Pomembno delo o estetiki* (F. Jerman: 'Sprehod po estetiki'), Ljubljanski dnevnik (sobotna priloga), Ljubljana 14. 5. 1983, str. 12 (ocena).
- Križanje individualne svobode in družbenih ciljev* (Ob filmu K. Godine »Rdeči boogie«). Ekran, št. 102, Ljubljana 1983, str. 4—5 (ocena).
- Stvaralaštvo i dogma.* V zborniku: *Stvaralaštvo i ljudski svet* (Physis — Techne — Poiesis), IP Rad, Beograd, 1983, str. 241—3.
- Stvarnost umetniškega dela.* Delo — Književni listi, Ljubljana 8. 12. 1983.

Neda Pagon-Brglez

- Marksizem se udomači.* Delo — Književni listi, Ljubljana 20. 1. 1983.
- Vzpon majhnih založb.* Komunist, št. 4, Ljubljana 28. 1. 1983.
- Vprašanje o pomenu bivanja: urbanizmi in utopije.* Anthropolos, št. 3/82, Ljubljana 1983, str. 231—235.

Akcijska vloga marksistične teorije v pogojih NOB s posebnim ozirom na delovanje Borisa Zihlerla, Dialogi, št. 4—5, Maribor 1983, str. 136—140.
Teoretska prizadevanja v NOB, Komunist, št. 37, Ljubljana 16. 9. 1983.
Marksizem in sodobnost, V: U. Cerroni, Tehnika in svoboda, Komunist, Ljubljana 1983, str. 5—17 (uvodna študija).
Beseda o avtorju, V: U. Cerroni, Tehnika in svoboda, Komunist, Ljubljana 1983, str. 215—218.
Boni kot alibi ali kaj početi s takšno ekonomijo? Vestnik IMS, št. 1—2/1982, Ljubljana 1983, str. 96—98.

Radivoj Riha

K Marxovi kritiki bonov v Očrtih, Vestnik IMS, št. 1—2/1982, Ljubljana 1983, str. 99—104.

GEOGRAFSKI INŠTITUT ANTONA MELIKA

Drago Meze

Poplavna področja v Porečju Rašice z Dobropoljami, Geografski zbornik 22, 5—36, Ljubljana 1983.
Dr. France Bernot — šestdesetletnik, Geografski vestnik LV (1983), 135—136, Ljubljana 1983.

Karel Natek

Uporabnost letalskih posnetkov pri geomorfološkem proučevanju, Geografski vestnik LV (1983), 101—108, Ljubljana 1983.
Geografski zbornik 22, Geografski vestnik LV (1983), 110—112, Ljubljana 1983 (predstavitev).
Problemi kvantitativnog proučavanja recentnih geomorfoloških procesa i njihovog prikazivanja na detaljnim geomorfološkim kartama, Zbornik 11 kongresa geografa SFRJ održanog u SR Crnoj gori od 28. 9. do 2. 10. 1981, 161—165, Titograd 1983.
O savski brzici pod Jaršami, Proteus 45 (1982/83), št. 6, 219—220, Ljubljana 1983.
Velinjekova peč — naravni most na Stajerskem, Proteus 45 (1982/83), št. 9—10, 361—362, Ljubljana 1983.

Milan Natek

Hribovske kmetije v jugozahodnem delu Spodnje Savinjske doline, Celjski zbornik 1982—1983, 65—88, Celje 1983.
Zalec (Osnovne geografske značilnosti), Savinjski zbornik V, 47—65, Žalec 1983.
Gospodarstvo hribovskih kmetij na vzhodnem delu Dobroveljske planote, Savinjski zbornik V, 220—253, Žalec 1983.
Poplavna področja v porečju Hudinje, Geografski zbornik 22, 39—138, Ljubljana 1983.
Informativnost in razvidnost, Turistični zemljevid Slovenije (Selan, Žerovnik), Delo — Književni listi, šte. 184, str. 8, Ljubljana, 11. 8 1983.

Milan Orožen Adamič

Poskus osvetlitve nekaterih elementov proučevanja naravnih nesreč, Naravne nesreče v Jugoslaviji, Zbornik zveznega simpozija o metodologiji geografskega proučevanja naravnih nesreč, Zveza geografskih društev Jugoslavije, 32—40, Ljubljana 1983.
Naravne katastrofe kot element preoblikovanja sveta, Geografski obzornik 29, št. 3—4, 26—30, Ljubljana 1983.
The Effects of the 1976 Earthquake in the Soča River Basin, Social and Economic Aspects of Earthquakes (ed. B. G. Jones, M. Tomažević) Program in Urban and Regional Sciences (1982), ZRMK Ljubljana, Cornell University, Ithaca, 533—556, New York 1983.
Novi stenski karti Slovenije, Geografski vestnik LV, 115—117, Ljubljana 1983.

Milan Šifrer

- Kvartarni razvoj Skofjeloškega hribovja.* Geografski zbornik 22, 139—196. Ljubljana 1983.
- Poglavitne značilnosti reliefa v bližnjem in širšem zaledju Mosta na Soči.* Most na Soči, 61—69, Ljubljana 1983.
- Geograf Dušan Košir — šestdesetletnik.* Geografski vestnik LV, 136—137, Ljubljana 1983.
- Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU.* Geološki zbornik 5, 91—94, Ljubljana 1983.

INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE KRASA

Rado Gospodarič

- Hidrogeologija in kraški izviri v Rakovem Škocjanu.* Acta carsologica SAZU, 11 (1982), 19—40, Ljubljana. Soavtorja J. Kogovšek, M. Luzar.
- O geologiji in speleogenezi Škocjanskih jam.* Geol. zbornik FNT, 4, 163—172, Ljubljana.
- Hydrogeologic Features of Some Karst Parts of Slovenia.* Hidrogeology of Dinaric Karst, 185—197, Geozavod, Beograd.
- O kraških pojavih Boča.* Slovenjebistriški zbornik, 1, 501—506, Ljubljana.
- Hidrogeološke raziskave Pece.* Fužinar, Ravne. Soavtor I. Štručl.
- Movraška in Smokavska vala ter Jama pod Krogom.* Acta carsologica SAZU, 11 (1982), 77—97, Ljubljana. Soavtorji P. Habič, A. Mihevc, F. Šušteršič.

Peter Habič

- Kraški pojavi v Krškem hribovju.* Acta carsologica SAZU, 11 (1982), 5—18, Ljubljana.
- Kraški izviri Vipave in njihovo zaledje.* Acta carsologica SAZU, 11 (1982), 41—57, Ljubljana.
- Movraška in Smokavska vala ter Jama pod Krogom.* Acta carsologica SAZU, 11 (1982), 77—97, Ljubljana. Soavtorji R. Gospodarič, A. Mihevc, F. Šušteršič.
- Speleological Phenomena of Dinaric Karst.* Hydrogeology of Dinaric Karst, 59—68, Geozavod, Beograd.
- Kras in voda.* Vodnik 8, Kraška muzejska zbirka. Postojna.

Jurij Hajna

- Dopolnilne raziskave podzemeljskih ledenikov na Nanosu.* Naše jame, 25, 66—68, Ljubljana. Soavtor F. Malečkar.

Janja Kogovšek

- Hidrogeologija in kraški izviri v Rakovem Škocjanu.* Acta carsologica SAZU, 11 (1982), 19—40, Ljubljana. Soavtorja R. Gospodarič, M. Luzar.
- Prenikanje vode in izločanje sige v Pisanem rovu Postojnske jame.* Acta carsologica SAZU, 11(1982), 59—76, Ljubljana.

Andrej Kranjc

- Istorijske metode istraživanja voda na Dolenjskom (Slovenija).* Naš krš, 6, 12—13, 3—10, Sarajevo, 1982.
- Dinamika odpadanja sige v Golobji luknji, Predjama.* Acta carsologica, 11 (1982), 103—116, Ljubljana, 1983.
- Speleološke značilnosti krasa na osrednjem Dolenjskem.* Naše jame, 25, 29—32, Ljubljana, 1983.
- Kras v Kanadi.* Geografski vestnik, 55, 87—91, Ljubljana, 1983.
- O prvih fotografijah iz Postojnske jame.* Naše jame, 25, 23—28, Ljubljana, 1983.
- Speljava hitrih cest čez kras.* Obzornik, 4, 316—319, Ljubljana, 1983.
- Poročilo o strokovnih predavanjih na 12. Zborovanju jamarjev in raziskovalcev krasa.* Naše jame, 25, 84, Ljubljana, 1983.

Krasoslovni simpozij v Mostarju (od 10. do 12. junija 1983). Raziskovalec, 13, 8—9, 354—355, Ljubljana, 1983.

Proposition d'une bibliographie Yougoslove sur le karst littoral. Karst littoraux, Actes du Colloque de Perpignan. Mém. 4, 41—50, Nîmes, 1982.

Marjan Luzar

Hidrogeologija in kraški izviri v Rakovem Skocjanu. Acta carsologica SAZU, 11 (1982), 19—40, Ljubljana. Soavtorja R. Gospodarič, J. Kogovšek.

Franc Malečkar

Jama Hrustovača pri Sanskem mostu. Naše jame, 25, 41—44, Ljubljana. Soavtor A. Lajovic.

Skalonova jama v Matarskem podolju. Naše jame, 25, 62, Ljubljana.

Dopolnilne raziskave podzemeljskih ledenikov na Nanosu. Naše jame, 25, 66—68, Ljubljana. Soavtor J. Hajna.

Poročilo jugoslovanske odprave v Snežno jamo, Poljska. Naše jame, 25, 91—93, Ljubljana.

Slovenski jamarji na dnu najglobljih francoskih jam. Naše jame, 25, 94, Ljubljana.

Ekskurzija v Abisso Gortani na Kaninu v Italiji. Naše jame, 25, 95, Ljubljana.

James J. M., Dyson H. J.: Cave and Karst of the Muller Range, 1980. Naše jame, 25, 109, Ljubljana.

Colligan B.: INSAT, SC Bejaia, Speleologie en Algerie, 1981—1982. Naše jame, 25, 111, Ljubljana.

Andrej Mihevc

Lipska in Začirska pečina, dve veliki črnogorski jami. Naše jame, 25, 37—40, Ljubljana.

Movraška in Smokavska vala ter Jama pod Krogom. Acta carsologica SAZU, 11 (1982), 77—97, Ljubljana. Soavtorji P. Habič, R. Gospodarič, F. Šušteršič.

Samo Morel

Martineška jama v vrsti Pregarskih ponikalnic. Naše jame, 25, 65, Ljubljana.

France Šušteršič

Hidrološke razmere v Najdeni jami (Planinsko polje). Naš krš, 6 (1982), 11—21, Sarajevo.

Determination of the unknown cave passage length by means of fractal analysis. New Trend in Speleology, Proceedings A, 61—63, Praga.

Movraška in Smokavska vala ter Jama pod Krogom. Acta carsologica SAZU, 11 (1982), 77—97, Ljubljana. Soavtorji P. Habič, R. Gospodarič, A. Mihevc.

INŠTITUT ZA PALEONTOLOGIJO

Franc Cimerman

Se ni jasno, zakaj so izumrli dinozavri. Proteus 45 (1982—1983), 137—140, Ljubljana, 1983.

Les zones verticales des Foraminifères benthiques des falaises sous-marines dans l'Adriatique. Rapports et proces-verbeaux des réunions CIESM, 28, Benthos, 213—214, Monaco, 1983 (soavtorja K. Drobne in B. Ogorelec).

Microboring in foraminiferal test: an ecological and paleoecological cross-reference. Rapports et proces-verbeaux des réunions CIESM, 28, Benthos, 245—246, Monaco, 1983 (soavtorji S. E. Campbell, K. Drobne in S. Golubič).

Sédiments quaternaires du forage effectué dans la Baie de Koper, Adriatique nord, Yougoslavie. Rapports et proces-verbeaux des réunions CIESM, 28, Géologie et géophysique marines. 251—253, Monaco, 1983 (soavtorji B. Ogorelec, M. Mišič in J. Faganelli).

Katica Drobne

Les zones verticales des Foraminifères benthiques des falaises sousmarines dans l'Adriatique. Rapports et proces-verbeaux des réunions CIESM, 28, Benthos, 213—214, Monaco, 1983 (soavtorja F. Cimerman in B. Ogorelec).
Microborings in foraminiferal test: an ecological and paleoecological cross-reference. Rapports et proces-verbeaux des reunions CIESM, 28, Benthos, 245—246, Monaco, 1983 (soavtorji S. E. Campbell, S. Golubić in F. Cimerman).

Bronzezeitliche Wild — und Haustiere am Ljubljanaer Moor (Jugoslawien). Archaeozoology 1, 3rd Inter. Archaeozool. Conference, April 1978, Szczecin, 577—579, Szczecin, 1983.

Dragica Turnšek

Carnian Coral-Sponge Reefs in the Amphiclina beds between Hudajužna and Zakriž (Western Slovenia). Razprave IV. razr. SAZU, 24, 51—98, Pl. 1—12, Ljubljana, 1982 (soavtorja S. Buser in B. Ogorelec).

BIOLOŠKI INŠTITUT JOVANA HADŽIJA

Jože Bole

Rod Aegopis Fitzinger 1833 (Gastropoda: Zonitidae) v severozahodni Jugoslaviji. Razprave IV. razreda SAZU, 24 (3), Ljubljana 1983, 126—154.

Jan Carnelutti

In memoriam Egona Pretnerja. Acta entom. Jug., 18, Zagreb 1982 (izšlo 1983).

Fibiger, Svendsen: Danske natsommerflugle (ocena). Acta entom. Jug., 18, Zagreb 1982 (izšlo 1983),

Metka Culiberg

Palynologische Untersuchungen an Ledine am Hochplateau Jelovica (Slowenien). Razprave IV. razreda SAZU, 23 (6), Ljubljana 1981 (izšlo 1983), 171—193 (soavtorja A. Šercelj, M. Zupančič).

Lojze Marinček

Die Fichte in den ehemaligen und rezenten Sukzessionen in der montanen Stufe der slowenischen Voralpen- und Alpengebietes. Berichte der Internationalen Symposien der Internationalen Vereinigung für Vegetationskunde. Struktur und Dynamik von Wäldern, Vaduz 1982 (izšlo 1983), 355—369 (soavtor M. Zupančič).

Die Entwicklung des pflanzensoziologischen Systems der Waldvegetation Jugoslawien mit besonderer Berücksichtigung der klimatischen Vegetation. Berichte der Internationalen Symposien der Internationalen Vereinigung für Vegetationskunde. Syntaxonomie, Vaduz 1981 (izšlo 1983), 570—587 (soavtorja I. Puncer, M. Zupančič).

Ekskurzija Istočno-dinarskog društva kroz ilirske karpinetume Slovenije i Hrvatske. Šumarski vestnik, Zagreb 1983, (soavtor Đ. Rauš).

Ernest Mayer

Visianijeva »Flora Dalmatica« s stališča sodobnih botaničnih dosežkov. Zbornik Roberta Visanija Šibenčanina, Šibenik 1983, 49—55.

Naši botaniki in Roberto Visiani. Zbornik Roberta Visanija Šibenčanina, Šibenik 1983, 145—152.

Primitiae Florae Montenegrinae. Glasn. rep. zašt. prir. Titograd 1982 (izšlo 1983), 27—48.

Flora in vegetacija Slovenije in problem njune zaščite. Prilozi Odd. biol. med. nauk. MANU, Skopje 1983, 69—75 (soavtor M. Zupančič).

Ephedra major Host u flori Makedonije. Glasn. rep. zav. zašt. prir., Titograd 1982 (izšlo 1983), 55—62 (soavtor K. Micevski).

Narcis Mršić

Allolobophora altimontana sp. n. (Oligochaeta, Lumbricidae) A new earthworm species in Slovenia. Biol. vestn., 30 (2) Ljubljana 1982 (izšlo 1983), 57—62.

Classification of some earthworm associations in Slovenia, worked out on the basis of the new coefficient of percentile similarity. Biološki vestnik 30 (2), Ljubljana 1982 (izšlo 1983), 63—84.

Deževniki in njihov pomen za nastanek tal. Proteus, 46 (1), Ljubljana 1983, 19—20.

Ivka Marija Munda

Ecophysiological studies of the Adriatic seaweed *Fucus virsoides*. Marine Ecology, 3 (1), Berlin & Hamburg 1982 (izšlo 1983), 75—93 (soavtor B. P. Kremer).

The effects of organic pollution on the distribution of furoid algae, from the Istrian coast (vicinity of Rovinj). Acta Adriatica, 23, Split 1983, 329—337.

Ivo Puncer

Die Entwicklung des pflanzensoziologischen Systems der Waldvegetation Jugoslawien mit besonderer Berücksichtigung der klimatischen Vegetation. Berichte der Internationalen Symposien der Internationalen Vereinigung für Vegetationskunde. Syntaxonomie, Vaduz 1981 (izšlo 1983, 579—587 (soavtorja L. Marinček, M. Zupančič).

Andrej Seliškar

Prispevek k poznavanju vegetacije razredov Lemneta in Potamogetoneta v Sloveniji. Biološki vestnik 31 (1), Ljubljana 1983, 25—34.

Vodnik — Planinsko polje, Ljubljansko barje. Prirodoslovno društvo Slovenije. Ekskurzije naravoslovnih krožkov 7, Ljubljana 1983 (soavtorja S. Buser, A. Sovinc).

Alojz Šercelj

Palynologische Untersuchungen an Ledine am Hochplateau Jelovica (Slowenien). Razprave IV. razreda SAZU, 23 (6), Ljubljana 1981 (izšlo 1983, 171—173 (soavtorja M. Culiberg, M. Zupančič).

Mitja Zupančič

Die Fichtenwälder in der Arbeiten von V. Blečić. Glasn. rep. zav. zašt. prir. — Prirodnjačkog muzeja, 15, Titograd 1982 (izšlo 1983), 179—195.

Sphagno-Piceetum R. Kuoch 1954 v Sloveniji (predhodno obvestilo). Biol. vestn., 30 (2), Ljubljana 1982 (izšlo 1983), 137—150.

Palynologische Untersuchungen an Ledine Hochplateau Jelovica (Slowenien). Razprave IV. razreda SAZU, 23 (6), Ljubljana 1981 (izšlo 1983), 171—193 (soavtorja M. Culiberg, A. Šercelj).

Die Fichte in den ehemaligen und rezenten Sukzessionen in der montanen Stufe des slowenischen Voralpen- und Alpengebietes. Berichte der Internationalen Symposien der Internationalen Vereinigung für Vegetationskunde Struktur und Dynamik von Wäldern, Vaduz 1982 (izšlo 1983), 355—369 (soavtor L. Marinček).

Die Entwicklung des pflanzensoziologischen Systems der Waldvegetation Jugoslawien mit besonderer Berücksichtigung der klimatischen Vegetation. Berichte der Internationalen Symposien der Internationalen Vereinigung für Vegetationskunde. Syntaxonomie, Vaduz 1981 (izšlo 1983), 579—587 (soavtorja L. Marinček, I. Puncer).

Flora in vegetacija Slovenije in problem njune zaštite. Prilozi Odd. biol. med. nauk. MANU, Skopje 1983, 69—75 (soavtor E. Mayer).

ANNUAL REPORT

OF THE SLOVENE ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS
RESEARCH CENTRE, 1983

The Statute of the Slovene Academy of Sciences and Arts Research Centre (cf. The Yearbook of the Slovene Academy of Sciences and Arts, Vol. 33/1982. Ljubljana 1983, p. 167—178) came into force on December 29th, 1982, and was gradually realized during 1983. The Centre was legally established on June 23th, 1983. It is an independent association of 13 institutes which were formerly units of SASA (The Institute of Slovene Language, The Institute of Archaeology, The Milko Kos Institute of History, The France Stele Institute of Art History, The Institute of Musicology, The Institute of Slovene Literature and Literary Sciences, The Institute of Slovene Ethnography, The Institute for Marxist Studies, The Anton Melik Institute of Geography, The Institute for Karst Research, The Institute of Paleontology, The Jovan Hadži Institute of Biology, The Institute of Medical Sciences). The institutes continue to work on the research programme entitled Natural and Cultural Heritage of the Slovene Nation which has been established and sponsored by SASA. Consequently, each institute is supervised by its scientific council which is nominated by the Presidency of SASA and is, as a rule, presided over by an Academy member. The supreme body of the Centre is its Council (the President: Stojan Pretnar, a regular member of SASA).

THE INSTITUTE OF SLOVENE LANGUAGE

Editorial work on the fourth volume of the Dictionary of the Slovene Literary Language (Preo-Š) has been completed and the final revision of the manuscript continued. Excerpting from current literary and scientific works continued on a limited scale. The card index for the Dictionary of the Slovene Literary Language was supplemented by additional 44.600 excerpts so that the total number of excerpts now stands at 3,880.200.

The second volume of the Etymological Dictionary of the Slovene Language was published and preparatory work for the third and fourth volume was begun. Supplementation of card indexes of toponyms, and of plant and family names continued on a limited scale.

The gathering and arranging of card index materials for the Dictionary of Slovene Protestant Writers (16th century) and composition of the Dictionary of the Old Prekmurje Literary Language continued.

Work on the SLA (Slovene Linguistic Atlas), OLA (General Slavic Linguistic Atlas) and ALE (European Linguistic Atlas) continued in accordance with the previously established programme and with the international research projects for the OLA and ALE.

The commission for Slovene orthographical rules continued revising the comments obtained from public discussion.

The Legal Terminology Department continued to excerpt from legal sources. At its sessions it completed technical discussion of the head-words for the letters V to Z.

The Technical Terminology Department continued excerpting terminological standards and reviewing new Yugoslav standards. The third edition of General Technical Dictionary was being prepared.

The Medical Terminology Department collected and arranged material for six branches for the Medical Terminological Dictionary.

The Veterinary Terminology Department continued preparing the second issue of the Veterinary Terminological Dictionary.

The Natural Science Department continued selecting head-words from the fields of biology, botany, geography and geology. The final redaction of the Mathematical Terminology (eight languages) was made.

The Art Department continued excerpting terms from relevant literature and reviewing material in the editing commissions. Two sample issues from the areas of the plastic arts and music were published.

THE INSTITUTE OF ARCHAEOLOGY

The Institute, directed by the new Scientific Council, continued with the realization of the project, »Slovenia from Prehistoric Times to the Early Middle Ages.« The Institute also incorporated other research projects conducted by external institutions or individuals into its programme.

Paleolithic researches included the continuation of systematic excavation in the Divje Babe cave, test trenching and identification of cave objects. Prehistoric researches included excavation in the Mala Triglavca cave (neolithic, bronze and iron ages) and the analysis of the finds from Veliki Zjot at Vinica, which belong to the transition from the Copper to the Bronze Age. The excavation of the Bronze Age settlement of Oloric at Donji Lakoš was continued; several trenchings on the Iron Age hill forts were carried out. The hill forts were measured and drawings of those that were measured last year were made. From the period of classical antiquity the third volume of *Inscriptiones Latinae quae in Iugoslavia repertae sunt* was prepared for printing and the Roman inscriptions from Ptuj were systematized. The ancient literary sources to the time of Augustus were analysed. The systematic excavation of the late antique fortification on Korinjski hrib was finished. At Bled a part of a settlement from the old Slavic period at Pristava was excavated. Work was continued also on the topography of Slovenia. The volume on the archaeological topography of Bela krajina is in preparation. The material for archaeological terminology was arranged. The archaeological documentation was supplemented and the central archaeological card index for Slovenia was completed. The library received 958 new units. Volume 33 of the review *Arheološki vestnik* was issued; the following one is prepared for printing. A monograph by S. and M. Brodar, *Potočka zijalka*, was published. Members of the institute participated at scientific conferences at home and abroad.

THE MILKO KOS INSTITUTE OF HISTORY

The research programme bearing the title »Researches into Slovene History up to 1918« belongs to the series of basic research programmes into Slovene history, dealing with the collection of historical sources, their critical analysis and publication, retrospective and current historical bibliography, historical topography and the settlement of the Slovene ethnic territory, encyclopaedic assessment and review of Slovene economic and social history, as well as select problems of Slovene political history from the end of the 18th century to the year 1918. As there have been only six full-time workers in the institute, the execution of the research programme relies to a great

extent on contractual collaborators. As a whole, the research-work of 1983 has been successful. Unfortunately, this success is shown only by the fact that one of our workers received a doctor's degree in history and two of them took their second university degrees (M. A.). The essential indicator — the number and quality of studies and papers printed — shows only a few contributions, as the historical and other periodicals were in difficulties. An administrative hand and better technical equipment would have contributed to greater success.

THE FRANCE STELE INSTITUTE OF ART HISTORY

The research programme of the Institute has been oriented, as previously, to the study of selected fundamental chapters from earlier periods of Slovene art history. The members of the Institute worked on their themes, while the whole team contributed considerably to documentary files.

Dr. Emilijam Cevc, the head of the Institute, has been investigating the art adhering to international style about the year 1400 in Slovenia; its main monument, built in the tradition of the masters belonging to Peter Parler's circle, is the church at Ptujška gora and its gothic contents; new works by the Ptujška gora sculptors have been found and their place in the mediaeval art has been defined more thoroughly. A special study deals with the stylistic connections between late-gothic sculpture in central Slovenia and in Furlanija.

Research in 19th century architecture has brought new conclusions about the architectural projects and architects of the period, especially those who came from Furlanija and brought along echoes of Italian Classicism (e. g. Francesco Coconi). A considerable amount of work has been invested in supplementing the catalogue of the architect Jože Plečnik's creations, on which Dr. Damjan Prelovšek has lectured in Yugoslavia and abroad.

The study of book illustrations and the beginnings of Slovene caricature has continued: valuable additional material has been collected and compared to the works of European contemporaries.

Editorial work concerning the sources of Slovene art history was partly directed towards the 17th century. A dissertation, submitted for an MA degree, on the art of Bishop Tomaž Hren's period was completed by Ana Lavrič. Critical transcription of the *Discalceats' Chronicle* has started. A contract with master Jurko of Loka for the building of the presbytery in Crnrob, dating from 1520, has been analysed.

THE INSTITUTE OF MUSICOLOGY

The Institute does research in early periods of Slovene music from various standpoints: biographical, bibliographical, documentary, analytical and synthetically historical. In 1983 the Institute completed a collection of mediaeval manuscripts in Ljubljana. Altogether 291 manuscripts were catalogued, two thirds of them having been newly discovered. Especially precious appears to be a fragment from a glagolitic musical manuscript found among old book-bindings in the National and University Library in Ljubljana. Apart from that, the transcription of the first book of J. Gallus's monumental collection *Opus musicum* was finished. The first two volumes of the *Monumenta artis musicae Sloveniae* series are just being published, one of them bringing a selection of trio sonatas by Amandus Ivančič (18th century), the other representing the motet collection *Soboles musica* (1602) of Daniel Lagkhner.

THE INSTITUTE OF SLOVENE LITERATURE AND LITERARY SCIENCES

The Institute's programme *Investigations in the History and Theory of Literature* has been continued by its three departments, with contributions by numerous external experts.

Department of Slovene Literary History

Within the research on the National Liberation War theme in Slovene fiction, two treatises on the relation of Prežih's and Bevk's narratives to that theme have been published, and a lecture on Miško Kranjec's respective fiction has been given.

Within the Slovene Literature editorial programme, vol. 3 of the *Letters of Fran Govekar*, edited by Dušan Moravec, has been published. Primož Trubar's letters have been collected, translated and partly annotated.

Department of Literary Theory

Editorial work for the Literary Lexicon has continued. Three volumes (No.s. 20—22) have been published: Janko Kos, *The Novel*; Miran Hladnik, *Trivial Literature*; Jože Munda, *The Book*. A further three volumes are to be edited and printed: Katarina Bogataj-Gradišnik, *The Sentimental Novel*; Marjeta Vasič, *Existentialism and Literature*; Denis Poniž, *Concrete Poetry*. Supplementary documentation has been added to the card-indexes of Slovene literary terms and of foreign authors in Slovene periodicals.

Department of Biography, Bibliography and Documentation

Additional material for vol. 14. of the *Slovene Biographical Lexicon* has been collected and edited. Research in libraries and archives has continued and the collection of biographical and bibliographical documentation supplemented.

THE INSTITUTE OF SLOVENE ETNOGRAPHY

Department of Folk Literature

M. Matičetov has treated 43 of T. Vajt's fairy-tales, classified them according to Aarne Thompson and completed the Bibliography of Rezijske. The collection of prose folk material (M. Stanonik) yielded 1480 units of folk tales, riddles, proverbs, poems, etc for the Archive of Slovene folk tales.

Department of Folk Customs, Games and Plays

H. Ložar-Podlogar has been gathering information on life-cycle folk customs in Dolenjsko and Koroško, and on marriage contracts in the Archives of Novo mesto. For the history of customs, works by J. Volčič and A. T. Linhart have been analysed. From Göth's series, the first part of the first book of the Ethnographic topography of Štajerska before 1848 has been prepared for printing.

Department of Ethnomusicology

Research work has been oriented to documenting collected field material and preparing editorial studies on the vocal and instrumental music of Rezijske. The first book of Slovene folk songs from Koroška (by Z. Kumer), which is to include songs from the Zilja and Kanal Valley, has been prepared for printing. A new record »Koroška« in a series featuring original folk music from the Slovene ethnic territory has been published.

Department of Material Culture

A monography by T. Cevc entitled *The Slovene Folk Architecture Tradition of Shepherds, Woodcutters and Charcoal-Burners* is about to appear, whilst the research project on Slovene mountains continues. A. Baš has written an editorial study and prepared for printing *Written and Drawn Sources of Rural Dress in Slovenia*, part of the project »Slovene dress culture in the first half of the 19th century.«

THE INSTITUTE FOR MARXIST STUDIES

The programme of the Institute consists of three major long-term themes which form the research-programme »The History and Development of Marxist Thought in Slovenia«.

1. *The Collected works of Boris Zihlerl*. The second volume is in print. It includes Zihlerl's texts from the period 1941—1945, an introduction, textual variations and explanatory notes. The third volume is in preparation.

2. *The Basic Slovene Edition of the Works of Marx and Engels*. Research on the history of origin and influence of Marx's critique of political economy was continued. The translation of Marx's *Grundrisse* was completed and annotated. The preparation of Slovene edition of Marx's work *Towards a Critique of Political Economy* was started.

3. *Current Questions of the Theory of Science and Marxism*. Research was done on the following topics: epistemological problems of aesthetics, ideology and art; epistemology and Marxist analysis of the relation between science and ideology; theory of reference and questions of the foundation of semantics.

THE ANTON MELIK INSTITUTE OF GEOGRAPHY

The study of »The Geographical Environment of Slovenia« includes several continuing themes. Within the geographical investigation of the flood-areas in Slovenia the analysis of flood-areas at Rača and Radomlja, Lendava and Mirna started. The investigation of mountain farms (either above 600 m or at lower altitudes if their cultivated areas were located on slopes steeper than 11°) in the region of Logaško-žirovske Rovte was concluded and the investigation in the regions of the Selška Sora, on the left side of Poljanščica and in Motniško started. The annual observation of the Triglav (Julijske Alpe) and Skuta (Kamniško-Savinjske Alpe) glaciers registered the greatest ice reduction recorded in the past 380 years. For the federal project »Geomorphological maps of Yugoslavia in the scales 1:500 000 and 1:100 000« further drafts in the scale 1:25 000 (400 sq. km) were made for the Celje sheet. A geographical monograph of Slovenia is also being prepared.

The institute was one of the sponsors of the conference on the risk of natural disasters in Slovenia which met in Ljubljana on October 14th, 1983. The main results of a long-term study of the effects of several natural disasters in Slovenia as well as of the capacities on the endangered territories were presented.

THE INSTITUTE FOR KARST RESEARCH

Speleogeological and geographical karst studies were directed towards the regions where several unsolved practical and theoretical questions of karstology occur. The investigations include the discoveries and documentation of karst phenomena. In the cave cadastre 35 new objects were included while 244 cave records were completed. During the year the vertical water percolation in Škocjanske jame was studied as well as that in Pivka jama, on a limited scale; all the observations were compared with those from the permanent station in Planinska jama. Cave sediments in Škocjanske jame were analysed and dated. The lithological-structural map for the karst between Planina polje and Pivka basin was elaborated. Theoretical and mathematical bases for mathematical modelling for Notranjsko podolje karst were drawn up. Matarsko podolje and the northern part of the Istria karst were studied morphologically in detail, as well as the geological and morphological bases for agriculture. Recent fluvial cave sediments were studied in the caves of the Classical Karst. Museum activity included collections improvement, documentation arrangement and organisation of two new exhibitions and archaeological excavations in particular soundings. Speleological and hydrogeological investigations for economic purposes involved other regions in Slovenia; we also had successful international cooperation in the border region with Italy and Austria, as well as in Peloponnesus in Greece. The institute's members published 38 articles, held 20 lectures and participated in 15 meetings. Several karstologists from different parts of Europe and America visited the Institute.

THE INSTITUTE OF PALEONTOLOGY

In 1983, the programme included systematic investigation of Foraminifera, Radiolaria and Cnidaria, their collection, preparation, study of structural characteristics, stratigraphical importance and paleoenvironments.

Foraminifera: Paleogene Foraminifera were studied from Flysch in the Vipava valley and from the limestone of the surroundings of Nova Štifta. Detailed studies of morphology, developments and the stable isotope composition of the shell of the genus *Sphaerogypsina* were made. Recent Foraminifera from the area west of Hvar and in Piran bay were investigated.

Radiolaria: The study of Jurassic Radiolaria from the section Perbla — Tolminske Ravne was completed. Samples of Radiolaria from the Triassic beds in Bohinj were collected.

Cnidaria: The comparison of all Cordevolian Corals from Celje, Mežica, Hudajužna and the Northern Julian Alps was made. The Norian-Rhaetian Cnidaria were initially determined from Tomiškova pot and Zlatibor. Studies of Cretaceous Corals from New Mexico were completed. The transplantation of the coral *Cladocora* in Piran bay showed a faster growth on those parts of the colony which received more light.

The results were published in 5 articles, and shown in 7 lectures and on 4 exhibitions.

THE JOVAN HADŽI INSTITUTE OF BIOLOGY

The research programme for 1983 divided into eight themes. The studies of polymorphism and endemism in the flora of Yugoslavia concerned taxonomical and horological problems relating to certain species and genera in Dalmatia, Bosnia, Hercegovina, Montenegro and southwestern Serbia. Phytocological investigations included the study of different forests, dry, moist and wet grassland, and segetal, ruderal and halophytic vegetation in all the phytogeographical areas of Slovenia. The geobotanical group mapped-out 649 square kilometres of new surfaces in Slovenia for the Vegetation Map of Yugoslavia. Palinological studies contributed to the understanding of the evolutionary tendencies of the vegetation in various segments of the quaternary and pliocene periods. These studies were based on samples of lake sediments and connected with the finding of lake and marsh sediments in Slovenia. Studies of the history of biology in Slovenia have illuminated the activity of P. A. Mattioli in Slovenia. Faunistic studies included investigations of the taxonomical, ecological and zoogeographical problems of fauna, the objects of research being the groups Ciliata, Tmnocephala, Mollusca, Crustacea, Tardigrada, Acarina, Araneae, Lepidoptera and Coleoptera in Slovenia and, to some extent, in other parts of Yugoslavia too. Concurrently, studies of animal associations in selected experimental zones were in progress. The study of marine benthic algae included investigation of the effect of polluted water on algae, of the renewed settling of algae on denuded rocky surfaces, of the effects of metals on algae, and of the resistance and chemism of algae in the Northern Adriatic and Atlantic.

THE INSTITUTE OF MEDICAL SCIENCES

The Institute has been operating with external members, without a regular staff. Its activities have been concentrated on round-table discussions, with introductory lectures by medical and other experts reporting on their research and other activities.

In May, Prof. Dr. Peter Borisov lectured on »The Medical sciences in the light of historical materialism«; in June, Dr. Andrej Robič had a lecture on »The doctor's role in the Mountain Rescue Service«. In October, the Head of the Institute, Dr. Bogdan Brecelj, gave a review lecture upon the celebration of the 60th anniversary of orthopaedics in Slovenia, held in the great hall of the new Medical School.

SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI

I. Organizacija	5
Skupščina SAZU, častni član, redni član, dopisni član	7
Organizacija SAZU in njene delovne skupnosti	9
Preglednica organizacije SAZU	12
II. Člani	13
Častni član	15
Redni in dopisni člani	15
Razred za zgodovinske in družbene vede	15
Razred za filološke in literarne vede	26
Razred za matematične, fizikalne in tehnične vede	35
Razred za naravoslovne vede	43
Razred za umetnosti	47
Razred za medicinske vede	52
Novi člani	59
Bibliografija nekaterih članov SAZU za leto 1982	105
Umrli člani	123
Anton Grad (1907—1983)	137
Miško Kranjec (1908—1983)	141
Anton Slodnjak (1899—1983)	145
Franjo Kogoj (1894—1983)	149
III. Poročilo o delu SAZU v letu 1983	
Poročila razredov	155
Razred za zgodovinske in družbene vede	155
Razred za filološke in literarne vede	157
Razred za matematične, fizikalne in tehnične vede	159
Razred za naravoslovne vede	160
Razred za umetnosti	161
Razred za medicinske vede	162

Akademija in njena delovna skupnost	163
Splošno, enote, jubileji	163
Nagrade, odlikovanja, priznanja, izvolitve	164
Pomembnejši dogodki v zvezi z življenjem SAZU	165
Razstave, tiskovne konference, predavanja	171
Stiki s tujino	172
Svet akademij znanosti in umetnosti SFRJ	173
Izmenjava raziskovalcev prek Sveta akademij znanosti in umetnosti SFRJ	174
Inštitut za prava starega Orienta	177
Inštitut za izseljenstvo	177
Kabinet Josipa Vidmarja	178
Svet za proučevanje in varstvo okolja	178
Medakademijski odbor za floro in favno Jugoslavije	179
Koordinacijski odbor za molekularne vede	179
Medakademijski odbor za proučevanje problemov mešanih gospodinjstev	179
Medakademijski odbor za proučevanje infekcij s str. agalactiae pri ljudeh in živalih	180
Oddelek za načrtovanje in usklajevanje raziskovalnega dela	180
Referat razredov	181
Referat za tisk	181
Fotolaboratorij	181
Zaključni račun za leto 1983	182
Biblioteka	183
IV. Publikacije SAZU	189
Summary (The Members of the SASA, Report on the Activities)	197
ZNANSTVENORAZISKOVALNI CENTER SAZU	
I. Organizacija	209
II. Poročilo o delu v letu 1983	221
Samoupravni in upravni organi	223
Osnovna organizacija zveze sindikatov	225
Zaključni račun za leto 1983	
Inštitut za slovenski jezik	226
Inštitut za arheologijo	234
Zgodovinski inštitut Milka Kosa	243
Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta	247
Muzikološki inštitut	250
Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede	253
Inštitut za slovensko narodopisje	260
Inštitut za marksistične študije	269
Geografski inštitut Antona Melika	274
Inštitut za raziskovanje krasa	281
Inštitut za paleontologijo	289
Biološki inštitut Jovana Hadžija	294
Inštitut za medicinske vede	301
Bibliografija raziskovalcev v inštitutih za leto 1983	303
Annual report (Summary)	319

LETOPIS
SLOVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI

34. KNJIGA

1983

Izdala

Slovenska akademija znanosti in umetnosti
v Ljubljani

Natisnila

Tiskarna Ljubljana

Nakiada 2200 izvodov

Ljubljana

1984

